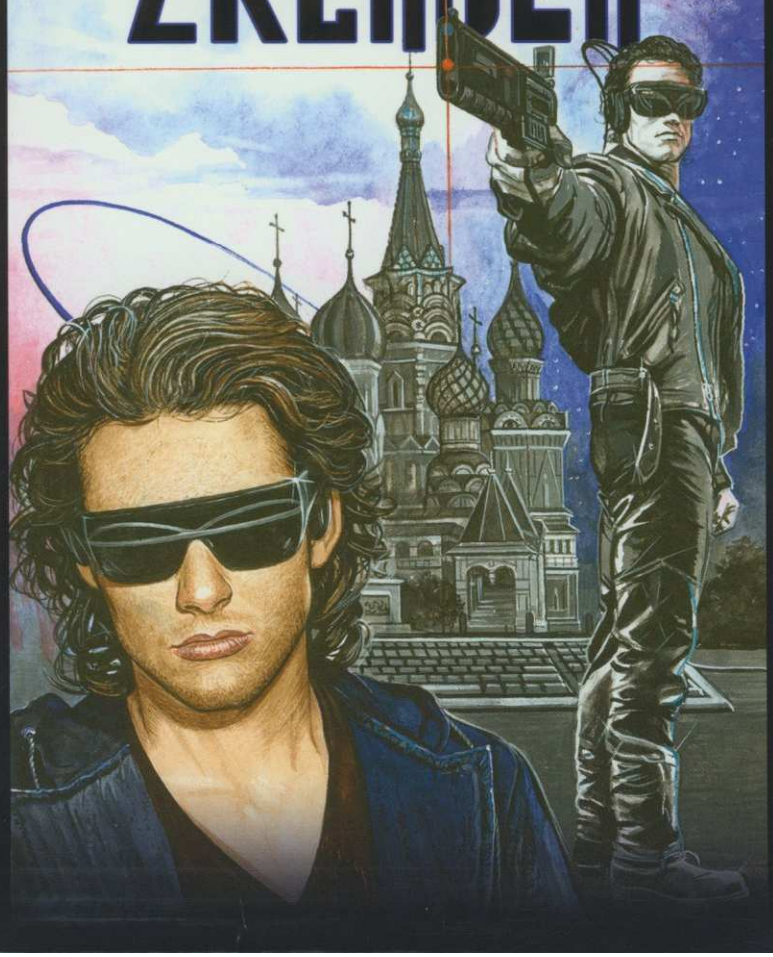
SERGEJ LUKJANĚNKO

LŽIVÁ ZRCADLA



SERGEJ LUKJANĚNKO

LŽIVÁ ZRCADLA

TRIFID
ARGO

2

Sergej Vasiljevič Lukjaněnko

Lživá zrcadla
© 1999 by Sergej Vasiljevič Lukjaněnko
Translation © Pavel Weigel, 2008

Průzračné vitráže
© 2002 by Sergej Vasiljevič Lukjaněnko
Cover © Milan Fibiger, 2008
© Triton 2008

ISBN 978-80-7203-924-1 (Argo)
ISBN 978-80-7254-999-3 (Triton)

Nakladatelství Argo, Milíčova 13, 130 00 Praha 3
www.argo.cz
Nakladatelství Triton, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.triton-books.cz

Odrazy se pitvoří
vůli naši lámou,
studený svět vytvoří,
bez bolesti pláčou…
Zrcadla nás sledují,
ženy, děti, muže,
slova, mysli špehují,
křiví naše duše.
V zrcadlech touhy tonou,
pohyby naše váznou…
Odrazy nás proťaly
a magicky zajaly…

Rain

Část první

Deeptown

00

Tento sen se mi zdá stále častěji.

Zpočátku se v něm neděje nic strašného, vlastně se neděje vůbec nic. Válí se šedá mlha. Jen vpředu je vzdálený, skoro neviditelný plamínek, bílá jiskřička v této mlze. Jdu ke světlu a mlha najednou řídne.

Je divné, když mizí tma. Přestáváš vidět světlo.

Zastavuji se a pokouším se zapamatovat si směr, udržet ho v paměti. Ale už to není třeba. Mám před sebou most. Tenký jako struna natažená nad propastí. Nejednou jsem přecházel po takových mostech. Ale teď je vše mnohem těžší. Musím projít mezi dvěma stěnami, které vyrůstají z mlhy. Nalevo – modrý led, napravo – rudý oheň. A mezi nimi nit.

Jdu. Na levé stěně jsou otisky dlaní. Místy pouhé otisky s omrzlými kousky kůže a masa, jinde trčí zbytky kostí s útržky šatů. A opět jinde postavy rozpláclé na ledu a přikryté ledovou krustou.

Pravá strana je jednodušší. Sežehne rychle a úplně. Možná proto se volí méně často.

Jdu.

Nit pod nohama vibruje. Možná doutná, možná mrzne. A možná jde někdo přede mnou nebo za mnou.

Musím dojít. Musím.

Avšak sen končí pokaždé stejně.

Nit se zachvěje. Možná jsem se zapotácel, nevím…

Jako padající provazochodec rozpřahuji ruce ve snaze udržet rovnováhu a chytám se levé stěny – modrého ledu nebo pravé stěny – rudého ohně.

01

Už hodně dlouho jsem nepřišel do práce pozdě.

Stojím v zácpě, která se táhne hodně daleko. Vedle mě je dlouhé, neohrabané auto, zřejmě poslední model lincolnu. Okna má spuštěná a zamračený řidič na mě kouká, jako kdyby právě má motorka způsobila tento chaos v ulicích.

„Máte oheň?“ ptá se posléze. Asi se prostě nudí. Ani za nic neuvěřím, že v tomto luxusním fáru višňové barvy není zapalovač. Nepochybně by se tam našlo místo i pro plynový vařič s grilem…

Mlčky mu podávám zapalovač. Ruka s mnoha prsteny se zvedá k plamínku a zapaluje drahou tenkou cigaretu s neuvěřitelně dlouhým filtrem. Copak to říkal starý Freud o sklonu k velkým autům a dlouhým cigaretám? Ale co. Tady u nás by se hodně rychle zbláznil.

„Co se děje?“ vyzvídá řidič.

Limuzína je nízká, nevidí dopředu.

„Projíždí kolona náklaďáků,“ odpovídám.

Skoro každý by na tato slova reagoval podrážděně. Pustit náklaďáky do centra! A ještě k tomu do ruské čtvrti v ranní špičce moskevského času!

„To se stává,“ souhlasí řidič. „Zřejmě je to nutné.“

Takže v lincolnu nesedí žádný pozér. Nikam nespěchá a pár minut zpoždění mu nijak nevadí.

Ale mně ano. A jak!

Pětiminutového zpoždění si možná nevšimnou. Deset minut znamená záznam do osobního spisu, čtvrthodina mě připraví o polovinu denní mzdy.

Mám zpoždění už čtyři minuty!

Jízdní pruh je ucpaný, ale obyčejná motorka není vůz vyrobený na zvláštní objednávku. A moje ocelově šedá bunda, šedé džíny, obličej pod lesklou přilbou… to sice není mimořádný zevnějšek ani nejmódnější úbor, ale…

Nenápadnost má své přednosti.

Přidávám plyn, motor řve. Majitel lincolnu na mě se zájmem pohlíží:

„Co chceš…“

Konec věty už neslyším.

Na asfaltu zůstala jen šmouha spálené gumy, honda se prodírá mezi auty.

„Jeď!“ křičí za mnou.

Pozorování cizí blbosti je věčná, navíc bezplatná zábava.

Náklaďáky, které zastavily provoz, se plazí ulicí pomalu a líně. Obyčejné kamazy. Ale s nápisy na korbách 2T. Nu ovšem, velká firma získala velkou objednávku a raději zaplatí mimořádný převoz, než aby hradila sankci za zpožděnou dodávku. Auta jedou v odstupu půldruhého metru, přesně jedno za druhým…

Třeba projedu.

Vidím odlesky poledního slunce na sklech náklaďáků, obličeje řidičů, černý kouř dieselových motorů. Šance proklouznout mezi dvěma kamazy je mizivá.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

Okamžik přechodu z virtuální reality do skutečnosti je vždy zábavný. Ovšem teď je rozdíl minimální – měl jsem motocyklovou přilbu a nyní mám virtuální; seděl jsem v sedle a nyní dřepím v křesle.

Jen město kolem přestalo být reálné. Všechno je tupornější, zmizely detaily, obloha je jednotvárně modrá s nadýchanými obláčky (jednou denně vytvoří nápis: „Nezapomeňte, kdo vymyslel a platí pro vás tuto oblohu!“), z aut zmizely škrábance, fleky bláta, nálepky – prostě všechno, co přidává naše obrazotvornost.

Kolona náklaďáků s logem 2T se zastavila.

Projedu!

Ve sluchátkách zní nějaké hlasy, kdosi z vozu mává rukou ve snaze mě varovat. Pohybem joysticku jsem vmáčkl motorku mezi kamazy. Slabý náraz – nárazník zřejmě zavadil o zadní kolo. Nevadí.

Ve virtualitě bych asi neudržel rovnováhu a upadl. Nyní postačil k vyrovnání motocyklu jediný pohyb joysticku.

Za křižovatkou jsem zastavil a ohlédl se. Prsty samy sklouzly po klávesnici.

Deep.

Enter.

Ještě okamžik jsem měl před očima monitory a vycpávku přilby. Potom duhová vlna, která proběhla monitory, realitu smyla.

Deep program pracuje rychle.

Stojím na křižovatce Gibsonovy třídy a Čertkovovy ulice v ruské čtvrti Deeptownu. Mezerami v koloně nákladáků, které se plazí Čertkovovou ulicí směrem ke klubu Bajt Bier BBC, vidím své nedávné společníky v zácpě. Mnozí z nich hvízdají, tleskají nebo jiným způsobem vyjadřují svůj obdiv.

Pozvedá mě to na duchu.

Jako někoho, kdo zatloukl hřebík oblíbeným mikroskopem.

Znovu přidávám plyn a uháním ulicí. Ještě mám šanci, že zpoždění doženu.

Zajímá mě, kdo vlastně byl ten Gibson…

* * *

Do šatny vcházím se sedmiminutovým zpožděním. Je to špatné, ale žádná tragédie.

„Leonide…“ povídá vyčítavě strážný u vchodu. Rozkládám ruce a pokouším se za lesklou přilbou vyjádřit celou paletu emocí: pokoru, vinu, stud… „Rychleji!“

Vbíhám do dlouhé chodby. U stropu se houpají matné koule lamp, takže připomíná polozapomenuté školní chodby. Podél stěn stojí skříňky. Skoro nad všemi planou červená

světélka, jen dvě nebo tři jsou zelená. Opravdu jsem se objevil mezi posledními…

„Ahoj!“ zdraví mě úsečně Ilja.

Také se zpozdil. Odemyká sousední skříňku.

„Dneska na ranní?“ ptám se a rychle mačkám kód, pro prosťáčky těžko zapamatovatelné slovo „gfhjkm“.

„Jenom na chvilku, včera jsem něco nedodělal.“ Ilja zamračeně zírá do skříňky. Je mu třicet let, je ostříhaný nakrátko a poměrně urostlý a svalnatý. Práce dobrého tvůrce designu, těžko vlastní. „Snad to doženu…“

Nakonec sahá do skříňky a vytahuje měkké tělo. Útlé a malé, tělo asi tak dvanáctiletého kluka.

„Neboj, nekousne tě!“ hecuji ho.

Kluk se otřese jako při elektrické ráně a otáčí se ke mně. Nyní on drží v ruce muže, který ho vytáhl ze skříňky a jehož tělo je teď vyfouklé a lehké, s prázdnýma očima beze stopy myšlenky.

„No nazdar…“ vzdychá procítěně hoch tenkým hláskem. „Tobě se to vtipkuje!“

„Myslíš?“ nahlížím do vlastní skříňky.

„Určitě!“ Hoch začíná vkopávat impozantního muže do skříňky. Tělo povoluje, jako by bylo z vosku. Noha s lakýrkou trčí v podivném úhlu, ze saka vylézá kravata. „Jak! Se! Mi! To! Hnusí!“

„Vyměníme si to?“ navrhuji. „Rozneseš balíky a já telegramy.“

Mé výměnné tělo také nic neváží. Je to dvacetiletý mladík v uniformě. Svalovec s idiotsky dobromyslným obličejem.

Budovatel komunismu z plakátu před dvaceti lety. Je neuvěřitelné, že ho nakreslili v USA.

Nemodeloval jsem ani neobjednával individuální tělo. Stačí mi standardní „dělník“. Pohlížím do prázdných očí, tisknu čelo k čelu…

A začínám cpát bývalého motocyklistu do skříňky se stejným zápalem jako předtím Ilja.

„Poslyš,“ mačká hoch tlačítka a zavírá skříňku, „proč máš všechna těla tak podobná?“

Jeho nová postava je také ukázková a dobře udělaná. Sympatický zrzek s hezkýma očima a skoro trvalým úsměvem.

„Individuální design je drahý,“ končím rozhovor.

„Ale jdi,“ mává Ilja rukou. „Nestojí nic, prostě si sedneš a kreslíš.“

„Vůbec neumím kreslit.“

Také jsem vecpal do skříňky své předchozí tělo a zamkl ji. Ani nevím proč. Tělo opravdu nic nestojí. Je jedním z dvaceti ze standardní nabídky Windows Home – „sympatický pracovník“.

Jako kdyby v Deeptownu mohli být nesympatičtí.

„Jestli chceš, nakreslím tě,“ nabízí najednou Ilja. „To je hned. Budeš vypadat o moc líp, slibuji.“

„Třeba někdy,“ povídám. Připadá mi, že podobný rozhovor už někdy proběhl. Jeho nabídka i má pohotová odpověď jsou ryzí fikce. Nic neznamenající zdvořilosti.

„Tak se měj.“ Ilja mává rukou a odbíhá. Jako kluk. Zdařilá modulace pohybu obrazu…

Se mnou je to horší. Kráčím jako cvičená gorila. U východu je okénko, kde vydávají objednávky. Ilja už popadl svůj balík a odběhl. Kluci-doručovatelé mají kola.

Já jsem na tom hůř. Nosiči dostávají motokola.

Ale předtím objednávky.

V okénku se nudí Táňa. Prima holka, pokud to opravdu holka je.

„Jdeš pozdě,“ poznamenává dobrácky, protože se jí to netýká. „Máš tu dvě objednávky. Zůstal někdo v šatně?“

„Myslím, že nikdo.“

„Vezmeš si obě?“

„Co je to?“

„Pianino a klavír.“

Nejspíš žertuje…

„Dej to sem, kopějka navíc neuškodí.“

„Aha,“ brumlá Táňa. Podává mi formuláře, podepisuji je, odcházím. Prohlížím první objednávku – pianino. Na druhé je klavír.

Nemám sílu protestovat. Táňa se určitě hihňá.

Je něco hloupějšího než zaměstnání nosiče ve virtuálním světě? Řekněte sami, může být něco zbytečnějšího ve světě elektronických impulsů, kde ve skutečnosti neexistují vzdálenosti ani hmotnosti?

„Leonide!“ křičí za mnou Táňa. „Volal Igor, že se někde zdržel. Zvládnete to ve dvou?“

Je něco hloupějšího než nakreslený byt, do kterého kupují nakreslený klavír? Vlastně hudební program, který imituje zvuky klavíru a jako klavír vypadá?

Jde tu o podvědomí. Když víš, že neuzvedneš klavír v opravdovém světě, neuzvedneš ani jeho nakreslený obraz. Ale když klavír přinesou v podobě gumové hračky a uprostřed pokoje ho nafouknou – neuvěříš v čistotu a opravdovost jeho zvuku.

Je třeba, aby ho před tvýma očima svalnatci v pracovních kombinézách zalití potem táhli po schodech… Postava sympatického pracovníka je zjednodušená, ale funkci pocení nepostrádá…

Najednou mě zalévá zlost. Mívám ji teď pořád častěji.

Už si nevšímám Tánina omluvného tónu, jdu na parkoviště, beru své motokolo a pohlížím na úhlednou přízemní budovu s emblémem HLD na průčelí. „HLD a nemáš problémy! HLD – rychle a solidně. HLD – dojde včas!“

Budu se chovat podle reklamních sloganů!

S veselým hrčením motokola vyjíždím na Gibsonovu ulici a beze spěchu, ve čtvrtém proudu, mířím na první adresu.

Nyní, když jsem v práci, jsou vzdálenosti kratší. V naší malé zemi, v našem slavném Deeptownu, je všechno diferencované. Dokonce i slunce vychází v různou dobu – když dělníci mají přestávku na oběd, pro jejich šéfa začíná teprve svítat. Projíždím třetí ulicí Deepprojektantů, první uličkou On Line. A jsem na patřičné adrese.

Hezoučká vila.

Kolem krásná zahrada. Kamenné zdi porostlé divokým vínem. Uprostřed vodotrysku socha: nahý mladík drží hada, z jehož úst tryská k nebi proud vody. Bože, co je to za alegorii? Čtu nápis pod sochou: „Zkrocená Hlubina."

Roztesknilo mě to.

Odmítl bych tuto objednávku… ať si přenesou neexistující klavír do neexistující vily sami. Ale v Deeptownu je příliš mnoho nezaměstnaných, než abych ohrnoval nos.

„Pane!"

Z verandy sbíhá po schodech dívka. Vrtí boky a usmívá se. Na sobě má minimální oblečení, postavu modelovanou ve stylu manga – veliké oči, tělo teenagera.

„Pane, jste nosič?"

„Ano, paní," odpovídám zamračeně.

„Přišel jste přenést náš klavír?"

Přenést… Šikulka.

„Ano."

„Víte, ještě ho nepřivezli…" říká beze smutku. „Prý mají hodně objednávek. Můžete přijít zítra?"

„Pošlete objednávku. Někdo určitě přijde. Ale já…"

„Opravdu se omlouvám!" Je přímo okouzlující. „Je mi to tak nepříjemné! Za všechno může manžel, je pořád pryč, je to jeho vina… Ale požádal mě, abych vám zaplatila za námahu!"

Mlčky jí podávám objednávku.

Podepisuje bez čtení, potvrzuje vykonání všech nakládacích i vykládacích prací. Přemýšlí, vraští čelo. Potom vytahuje z kapsy bankovku.

„Děkuji," vkládám peníze do kapsy na spropitné, pečlivě vyhotovené na kombinéze. Za okamžik tam už nebudou. Polovina přejde na účet společnosti, polovina na můj. Jak se patří na středně velkou seriózní firmu.

„Nedáte si kávu?" ptá se s lišáckým, ale skromným úsměvem.

Pohlížím na hodinky a vzdychám:

„Nevím… Mám dneska spoustu zakázek…"

„Víte, potřebuji ještě v ložnici přesunout zrcadlo!“ rozpomíná se. „Pomůžete mi? Napíšu novou objednávku.“

Všechno je jasné.

Nezkušená hledačka dobrodružství. Ale muž je určitě moudrý.

Já také.

„Vaše přání je předem splněno,“ dovoluji si špetku dvojsmyslnosti.

Přesunutí zrcadla trvá asi stejně dlouho jako vyplnění objednávky. Potom pijeme kávu s rumem. Usmívám se, protože jsem zvědav na rozuzlení. Panenka mrká velkýma očima, nenápadně se přisouvá blíž. Nakonec se ocitá na mých kolenou, dlouze a s potěšením se líbáme. Pozorně sleduji pohyby jejích dovádivých ruček.

„A… co?“ chvěje se jí hlas a ke vzrušení přidává údiv. Oči má pořád kulatější, překonává i standardy japonských komiksů. Bohužel z toho nic nebude…

„Paní, pracuji pro seriózní firmu,“ vysvětluji. „Toto tělo je přizpůsobeno jen pro fyzickou práci, ne pro zábavy. Opravdu jste to nevěděla?“

„Ohavo!“

Je mi do smíchu, ale sedím s kamenným výrazem. Vstávám z gauče, sundávám si ji z kolenou a zapínám si kombinézu.

„Pokud jste nebyla spokojena s mým chováním, obraťte se na vedení firmy s oficiálními návrhy. Také si myslím, že by drobná úprava neškodila…“

„Táhni, bestie!“

Neurážím se. Bavím se. Vycházím z domu, nasedám na motokolo, teprve potom se budu moci smát.

Tuto funkci sympatický pracovník vlastní.

Ale nesměji se.

* * *

V Deeptownu je večer.

Když mi skončí pracovní doba, začne večer, což se mi líbí. Samozřejmě pro ubožáka, který běží ulicí s aktovkou, je časné ráno. A pro někoho je veselý a hlučný sváteční večer pořád.

Budiž. Nevadí mi to.

Do HLD přichází druhá směna. Nad vedlejší skříňkou svítí červené světélko – Ilja se buď ještě nevrátil, nebo už šel do práce. Opodál se převlékají pracovníci, ale ty moc neznám, nanejvýš se pozdravíme…

Nebyl to špatný den. Tři objednávky, z toho dvě placené vlastně za nic. Navíc to veselé nedorozumění… Někteří lidé totiž nevědí, že dělnická těla z nabídky Windows Home jsou bezpohlavní jako muly nebo včely dělnice!

Hvízdám si veselý popěvek a ze skříňky vytahuji tělo motocyklisty. To je dokonalý muž, ale má jednu vadu: je tak standardní, že mu milostná dobrodružství nehrozí. Přesto mám toto tělo rád. Čím je tělo jednodušší a nenápadnější, tím snáze proklouzne přetíženými servery. Někteří lidé to odmítají chápat, ověšují se cetkami, kreslí složité individuální rysy obličeje… Nu což, ať si každý dělá, co chce.

Přikládám čelo k čelu… Hledím na lesklou přilbu a čekám, až spustí program. Potom strkám sympatického pracovníka do skříňky. Odpočiň si do zítřka, můj milý!

Já si odpočinu také.

V dispečinku ještě pořád sedí Táňa. Při pohledu na mě se rozpačitě usmívá. Přistupuji k okénku.

„Promiň, Ljoňo…“

„Nic se neděje, přivydělal jsem si.“

„Vážně jsi přenesl pianino sám?“

„Ano.“

Zmateně na mě pohlíží. Vzdychám.

„Táno, myslíš si, že jsem šel k nosičům jen tak? Pracoval jsem sedm let v prodejně nábytku! Dělal jsem ledacos. Pianino jsem nestěhoval poprvé. Čau!“

Tak, a teď může hádat, jak široká ramena mám ve skutečnosti.

Měním motokolo za motocykl a říkám si, že má legenda je sešitá příliš hrubými nitěmi. Budu muset odejít z HLD. Není čeho litovat, ale… opravdu se mi to zhnusilo! Pitomá práce, nesmyslné firmy. Virtuální zahradník, lepič plakátů, malíř, nosič…

Jenže s čím můžu ještě počítat?

Co když ve mně není nic, ale vůbec nic, co tento zářivý a štědrý svět kolem mě potřebuje?

10

Poslední dobou se opíjím raději v Hlubině. Stejně jako všichni obyvatelé virtuálního světa. Za prvé je to zdravější. Člověk tu může dostat i kocovinu, organismus si ji přimyslí, a aspoň netrpí játra. A za druhé, což je hlavní, je zde alkohol lacinější. Nikdo nebude platit za nakreslený alkohol stejně jako za opravdový. Láhev Baileys stojí půl dolaru a vynikající skotská osmdesát centů. Ruská vodka skoro dolar, ale vodku můžu pít i v reálu…

Samozřejmě existují i nelegální putyky, kde je ještě levněji. Dá se tam koupit padesátileté burgundské za pár doláčů. Nechápu proč. Ti, co znají chuť takového vína, ho na dně života nehledají. A já nemám důvod je pít, stejně je neodliším od moldavského kabernetu.

Jdu tedy do poctivé, legální hospody U krále ryb, proslulé třemi věcmi: dostatkem obyčejných, ruským lidem dobře známých nápojů, vynikající rybí kuchyní a živou hudbou. Cizinci sem zajdou zřídka, což je další plus. Nanejvýš jedinci, kteří v Rusku žili a dovedou ocenit kouřící uchu, očakovské pivo speciál a starý rock.

Nevím jak komu, ale mně se nejvíc líbí právě taková místa, a to jak ve skutečnosti, tak v Hlubině. Žádné prostorné a hlučné restaurace, žádné populární a drahé podniky, kam se valí davy turistů, ale malé, nenápadné hospůdky. To platí pro všechna města světa… bohužel s výjimkou Moskvy. V Praze je U Fleků a U černého vola, v Berlíně Citadela a Zur Letzten Instanz, v Paříži Maxim a Le Petit Vatel. Vyber si, co ti vyhovuje.

U krále ryb je na náměstí Svobody. Takové hospůdky jsou skoro v každé čtvrti Deeptownu, jen v americké a francouzské

je zakoupily zábavné podniky pochybné pověsti, u nás je zase zabraly úřady. Co se dá dělat, každý národ má své zvyky.

Štít je nenápadný, v primitivním stylu. Ovšem do tohoto primitivismu bylo vloženo víc úsilí a talentu než do barevných reklam nad drahými restauracemi. Jarmareční obrázek, na kterém karikatury burlaků vytahují z řeky nestvůrně velkého jesetera, nedbale napsaný název…

Otevírám dveře a vstupuji. Místa jsou, což mě těší. Poslední dobou je U krále ryb pořád populárnější a obávám se, že sem brzy přestanu chodit. Buď se hospoda rozšíří a změní ve známou restauraci, nebo bude nutné objednávat si stolek předem a snášet hlučnou cizí společnost.

Ale zatím je to pořád místo, kam chodím rád.

Vybírám si stolek u dveří do kuchyně. Číšnici neznám, ale přichází hned. Rychle prohlížím jídelní lístek.

„Máme dnes vynikajícího pstruha zapékaného v alobalu," oznamuje děvče.

Ach jo. Pstruha jsem jedl… už je to dlouho, a nechutnal mi. Takže si ho nedám ani dnes.

„Nadívanou štiku," rozhoduji.

Tu jsem ještě nikdy nejedl. Ale určitě bude vypadat dobře a fantazie dodá chuť.

„Potom uchu…" kloužu pohledem po jídelním lístku. „A vodku… obyčejnou pšeničnou. Černý chléb."

„Je to všechno?"

„Tomatovou šťávu."

Zapíjet vodku je vulgární. Jenže dnes po vulgaritě toužím.

Čekám na objednávku. Sice by mi mohli přinést všechno okamžitě, ale proč kazit iluzi? Sedím a rozhlížím se. Některé obličeje už znám, jiné ne. Na pódiu je samotný kytarista, skupina buď ještě nedorazila, nebo se rozhodl vystupovat sám. Poslouchám nepříliš zvučný hlas:

Je to způsob velmi prostý,
celou čtvrt se všemi mosty
halí plátno. Malíř není,

ozvěnou se kryje celý.

Jak z oleje duha na hladině řeky,
na černém asfaltu barevné křídy
jsme my – ty a já – po celé věky.

Nečekal na odměny,
nečekal na pochvaly,
dělal to pro všechny lidi,
otrok i pán barevné křídy.

Jak z oleje duha na hladině řeky,
na černém asfaltu barevné křídy
jsme my – ty a já – po celé věky.

Jistě, déšť a příliv sněhu
smyjí je na věky věků.
Nekřič „hurá“ vesele,
v ozvěn éře žijeme.

Jak z oleje duha na hladině řeky,
na černém asfaltu barevné křídy
– portrét jak fénix z ohně jsme my.[1]

Zpěvák spouští kytaru a pohlíží do sálu. Zřejmě ho nikdo příliš nevnímal, všichni jsou zaujati jídlem. Naše pohledy se na okamžik setkaly a měl jsem podivný dojem, že píseň byla určena právě mně.

S dobrými písněmi to tak bývá.

Zpěvák vstává a odchází. Kytaru drží za hmatník, tak se kytary obvykle nenosí, ale toto gesto mi z nějakého důvodu připadá naprosto přirozené.

Budu sem muset chodit častěji. „V ozvěn éře žijeme…“

„Smím?“

[1] Píseň „Kresba na asfaltu“ složil Julij Burkin.

Otáčím se. Hm…

V Deeptownu se málokdy objeví stařec. Každý chce být mladý a pohledný, když ne v životě, tak alespoň ve sladkém snu. Rozhodnout se pro takovou podobu chce odvahu.

„Posaď se, Ježoure," vybízím ho.

Ježour je přezdívka zdejšího štamgasta. Dlouho jsem ho pokládal za program, dokud jsem si s ním nepromluvil. Kupodivu se ukázalo, že člověk, který tráví v Hlubině většinu dne, je opravdový. Je mu šedesát, je šedivý, vrásčitý, obtloustlý. Tváře má otylé, ale hladce oholené. Vlasy ostříhané nakrátko jako voják, právě podle nich dostal přezdívku. Nepříliš přívětivou, ale snesitelnou. Oblečen je staromódně, ale pečlivě. Celkově nevzbuzuje odpor, spíše zájem.

„Slyšel jsi o vloupání?" usedá a pohlíží na číšnici, která přináší karafu s vodkou a šťávu.

„Ještě jednu skleničku," říkám, přestože vidím, že jsou na tácu už dvě. Ježour tu patrně nevysedává z vlastní iniciativy, je za to zřejmě placen. Stejně jako ve veřejných domech holky nutí klienty do drahých nápojů, tak v této putyce Ježour nutí návštěvníky pít. Taková je to práce.

„Děkuji," kývá stařík důstojně hlavou a roztřesenou rukou plní skleničky. Přiťukáváme si, pijeme. Ježour říhne, ale nezajídá, jen si otírá rty rukávem. Něco nového.

„Jaké vloupání?" ptám se, abych dodržel rituál. Vytahuji krabičku cigaret a nabízím mu.

„Je taková firma… eh… New Boundaries…"

„Slyšel jsem o ní," vzpomínám si. „Produkují software?"

Ježour se chichotá.

„Ne… všelijaké krámy jako nové ergonomické klávesnice, výstřední přilby, speciální křesla, na kterých si nepořídíš hemeroidy… Užitečné zbytečnosti."

„Aha…" mručím neurčitě. Stařík si musí své pití odpracovat zajímavou historkou, ale zatím nevydala ani na cigaretu.

„Musím už jít," vzdychá Ježour. „Ale kdyby se našel zbytečný doláč, ještě bych zůstal…"

No tohle! Hledím mu do očí. Je snad informace tak zajímavá, že mám platit jeho čas strávený v Hlubině? Dolar sice není moc, ale přesto!

Deset sekund na sebe hledíme, potom Ježour vstává. Vzdávám se a chytám ho za ruku.

„Seď. Mám dnes peníze."

„Děkuji." Stařík usedá tak rychle, že netuším, jestli chtěl odejít, nebo se na židli jen zavrtěl. „Jak jsem tedy řekl, firma není velká, ale má smlouvy s velkými… žraloky…"

Přinášejí mi uchu. Božská vůně. Krmit Ježoura nehodlám, ostatně nenaléhá. Začínám jíst, abych demonstroval, že zatím jsem nic zajímavého neslyšel.

„A včera se k nim vloupali," oznamuje Ježour.

Zvláštní…

„Včera?"

Virtualita žije rychle. Včerejší novinka je už stará.

„Aha." Ježour pochopil, že jsem tento detail ocenil. „Ale lupiče hned chytili."

Pocítil jsem sevření u srdce.

Lupiče hned chytili…

Před dvěma roky by se každý zeptal: „Vloupal se diver nebo hacker?"

V tom byl totiž zásadní rozdíl jak ve způsobu ochrany, tak v metodice práce.

Byl… dnes už nikdo takovou otázku nepoloží.

Diveři už totiž nejsou.

„Odkrouhli ho, chudáka," vzdychá Ježour. „Ochrana byla seriózní, ne od New Boundaries, ale od objednatelů…"

„V Hlubině dochází k vloupání každou hodinu," dojídám polévku. Byla vynikající! Přesně takovou jsme jedli u Volhy, v noci, u táboráku. „Nebo každou minutu. Někdy zloděj uteče, někdy ne. Co je na tom divného?"

„Našli ho i v reálu," oznamuje Ježour.

„To znamená, že šlo o něco důležitého."

„Hm. Jenže v reálu byl mrtvý taky."

Pomalu zvedám hlavu, odkládám lžíci, otírám si rty ubrouskem. Stařík mezitím naplňuje sklenky.

„Na klid duše služebníka tvého Mršiny, drsného, ale dobrosrdečného hackera, nikoliv bez talentu…“ drmolí Ježour. Pijeme bez přiťuknutí.

„Mršina?“

„Tak mu říkali. Neptal jsem se, jak se jmenoval doopravdy.“

„A co na to policie?“ Přezdívka mi nic neříká. Ale samotný fakt… člověk, zabitý v Hlubině, zemřel doopravdy!

„Říkají, že je to náhoda. Říkají, že měl slabé srdce, rozčilil se a umřel. Co je na tom zvláštního?“

Krčím rameny.

Stává se ledacos.

Někdo řádí v Hlubině a v reálném světě dostane infarkt. Jiný upadne do takové deprese, že si sundá přilbu a místo ní si nasadí oprátku.

Stát se může všechno. Všechno.

„Takový je život,“ souhlasím. „Smutný příběh, staříku.“

„Jistě… A ještě se říká, že policie se tím pořád zabývá.“

To je ovšem zajímavé.

Zažil jsem ledacos. Také mě honili, za mou hlavu vypsali odměnu. Ale už jsem s tím skončil, ať se baví mladší.

Jenže jestli hackera chytili současně v Hlubině i ve skutečnosti, a honička pokračuje…

„Zajímavé,“ povídám. „Velice zajímavé. Děkuji, Ježoure. Zaujal jsi mě.“

„Stojí můj příběh za prašivý dolar?“ ptá se stařík chytře.

V jeho vyprávění samozřejmě není nic tajného. To všechno bych se dozvěděl… pokud bych podobnou informaci hledal. Jenže všechny novinky se člověk nedozví, což je smůla i klika. A Ježour si přivydělává hledáním lidí, kterým má co povědět. Skoro všem zdejším hostům by tato historka byla lhostejná. Ostatní by ji vyslechli a zapomněli.

Jenže mě z nějakého důvodu zaujala.

„Stojí,“ souhlasím a podávám mu dolarovou bankovku.

Ježour ji obratně shrábne a odchází. Nyní bude vyprávět něco někomu jinému… ale není to jedno? Pro každého najde něco zajímavého. Ježour není alkoholik, ale profesionál nejvyšší třídy.

Tím je pro nás všechny tak cenný, od hostů až po majitele U krále ryb.

Mezitím mi přinášejí štiku.

„Jak se připravuje?“ pohlížím na velikou rybu.

„Náš šéfkuchař,“ usmívá se číšnice, „byl pyšný, že smí splnit tak zajímavou objednávku. Maso štiky se pomele spolu s houskou máčenou v mléku…“

Všechno je, jak má být. Protože jsem to jídlo ještě nikdy neochutnal, je mi třeba vysvětlit, co vlastně budu jíst…

V tom okamžiku se svět kolem mě otřese jako při zemětřesení, rozpadá se a nastává tma.

A je po baště…

* * *

„Ljoňo!

Zatřepal jsem hlavou a zamrkal. Svět získával barvy pomalu a neochotně.

„Ljoňo, jsi tady?“

Vika na mě pohlíží s lehkou ironií. V ruce drží virtuální přilbu, kterou mi sundala bez vytrhnutí z portu, v Hlubině se dál přesouvají nějaké obrázky.

Nejprve jsem pohlédl na monitor. Nápis „chybný výstup z Hlubiny“ mě neudivil. Zato čas…

Pět hodin. Kuš, mohl jsem být přece ještě v práci!

„Viko, nerozumím…“

„Ljoňo…“ Podřepla u křesla. „Zapomněl jsi? Máme dnes hosty. V šest večer. My. Hosty. V reálném světě.“

„Zatraceně.“ Stiskl jsem rty. Ovšem, zapomněl jsem. „Počítači, výstup!“

„Ukončit práci?“

Vika vzdychla, vstala a šla do kuchyně. Začal jsem svlékat virtuální kombinézu. Počítač ještě chvíli počkal, potom vypnul obrazovku i sebe.

Ano… ukončit práci. Dříve by se mě zeptal hlasem podobným hlasu Viky: „Vážně?“

Velice vážně. Jsem nyní tak vážný, až je mi to nepříjemné.

„Mám něco koupit?“

„Vzpomeň si,“ ozývá se Vika z kuchyně.

„Brambory, zeleninu, rajčata… okurky…“

„Uhodl. A teď vzpomínej, co ještě.“

„Kuře?“ hádám.

„Maso jsem už rozmrazila. Udělám karbanátky. Kup rostlinný olej, už skoro došel. A… ještě něco.“

„Budeš pít vodku?“

Někdy ji Vika pije. Podle nálady.

„Asi ne,“ odpovídá po krátkém rozmyšlení. „Pro mě vezmi láhev suchého vína. Nebo pivo.“

„Co raději?“

„To je jedno. Ale rychle.“

Je to nějaké nedobré. Včera jsme naplánovali, že kvůli hostům začnu vařit ještě předtím, než Vika přijde z práce. Jenže potom jsem si nasadil přilbu a ponořil se.

A na náš rozhovor jsem úplně zapomněl.

* * *

Na ulici byla zima. Ošklivá, mokrá, nepříjemná. Přestože ještě nebyl mráz a listy na stromech se dosud zelenaly, ve vzduchu už byla pronikavá podzimní vlhkost. Stačí vyjít ven a hned se na každého vrhne, vleze pod svetr, způsobí husí kůži.

Vika mě snadno přesvědčila, že ve srovnání s hnusným petrohradským klimatem jsou v Moskvě skoro tropy. Osobně sice také nejsem nadšen klimatem severní metropole, ale za dva roky po přestěhování jsem Puškinův zlatý podzim ještě nezažil.

Zdá se, že se to v nebeské kanceláři nějak rozštelovalo. Celé léto pršelo, celý podzim bylo vlezlé vlhko. Už aby přišla zima.

„Jak se ti líbí ruská zima? Ta s trávou ještě nic není, zato ta se sněhem…“

Mávám prázdnou síťovkou, vycházím z domu a vstupuji do obchodu. Ano… brambory, rajčata… mrkev… nebo ne? Ale co, nezkazí se.

U zeleniny stála krátká fronta, lidé se zřejmě vraceli z práce. Postavil jsem se na konec za hezkou dívku s brýlemi. Četla učebnici pro samouky programovacího jazyka Ada. No prosím! Možná navštěvuje Hlubinu. Přivydělává si jako nosička nebo listonoška…

Seznamovat se v reálném světě s děvčaty není správné. Zejména pokud máš milovanou ženu. Románky jsou omluvitelné jen ve virtuální realitě.

A seznamovat se ve frontě na brambory je ještě horší.

„Dva citrony,“ říká dívka.

Přistihuji se při tom, že na ni pohlížím se zájmem. A že se mi její nákup líbí. K ní se hodí nákup dvou žluťoučkých citronů, ne dvou kil umazaných brambor a hlávky zelí. Umím si ji představit, jak sedí v křesle, samozřejmě pod lampou, popíjí čaj s citronem a čte… tentokrát ne učebnici, ale nějaký dobrý román. Vážný, opravdový, žádné výmysly.

Nebo jak krájí citron na plátky, sladí kávu, do skleniček nalévá koňak a čeká… na někoho. Například na mě.

Zasnil jsem se.

„Přejete si?“

Prodavač se na mě dívá. Máme v zelinářství zábavného prodavače, je to typický inteligent, který za sovětů přešel do obchodu a tam našel své místo.

„Dva citrony,“ bručím.

Dívka ještě neodešla, strká citrony do kapes bundy.

„Ještě něco?“ Citrony jako živé skočily na váhu a odtud do mé síťovky.

„Tři kila brambor. Kilo tomat.“

Co se to se mnou děje? Proč jsem nazval rajčata tomaty? Nikdy v životě jsem něco podobného neudělal.

„Nějakou kořenovou zeleninu nechcete? Nebo něco z lilkovitých či motýlokvětých?“

Prodavač se stále tváří uctivě a zdvořile.

„Jsi jednička,“ brumlám. „Ještě kilo okurek a bude to všechno. Děkuji.“

Než jsem zaplatil a odešel od pultu, byla dívka pryč.

Taky dobře.

Když zahlédnu na ulici zajímavý obličej nebo zábavnou scénku, případně i takovou maličkost jako jsou dva citrony zakoupené ve frontě na brambory a zelí, vím, že to zůstane se mnou. Vždyť jsem měl svůj dům… vysoký, mnohopatrový dům. Sice ne v reálném světě, jen ve virtuálním. A mohl jsem v něm ubytovat, koho jsem chtěl.

Přišel bych domů a řekl počítači: „Viko, ponor…“ připomenul bych si tváře a gesta a domyslel to, co jsem neviděl. Vybavil bych byt, ve kterém bych dívku ubytoval.

Nemá cenu litovat minulosti. Tím spíše přeplněného maličkého bytu, kde v umyvadle ležely celé týdny špinavé talíře, v ledničce mražené pirožky párky a pivo, a o volbě košile rozhodoval stupeň zmačkání.

Ale nelituji.

Rostlinný olej a alkohol prodávají v jednom oddělení. Chviličku jsem stál a podezíravě pozoroval láhve. Křišťál je lepší, Topas lacinější… Jednoduchá volba, koupil jsem obě. Hosté určitě něco přinesou, ale vodky není nikdy dost.

Smím se vrátit. Algoritmus je splněn. Program ukončen.

Return.

End.

Občas se přistihnu při tom, že vše, co mám udělat v opravdovém světě lidí, rozděluji v duchu na etapy jako řádky jednoduchého programu. Zato v Hlubině žiji obyčejným, normálním lidským životem. Prostě žiji.

Měl bych to povědět Vice. Je to její obor… její bojiště. Ale neřeknu jí nic. Stydím se.

Vyšel jsem z obchodu a vzhlédl k obloze. Šedé mraky. Brzy začne sněžit. Už aby to bylo. Není nic lepšího než špatné počasí – jak správně řekl jakýsi bulharský spisovatel.

A přece je to také symptom. Výrazný a nebezpečný. Nechci opouštět virtuální realitu. Nechci pobývat ve světě lidí. Je ošklivý, špinavý a nebezpečný. Občas se tady vraždí.

Pokud mám ovšem věřit Ježourovi, tak nejen zde.

Mršina… Pane, dopřej klidu duši čestného hackera…

Dříve jsem se při pohledu na hackery mohl usmívat. Byl jsem jim roven, dokonce jsem stál o něco výš. Jich totiž bylo mnoho, kdežto nás málo. Mohli jsme dělat to, co pro ně bylo nedostupné.

Ty časy skončily.

Není v tom nic strašného. Nejsem první, jehož schopnosti přestala společnost potřebovat. Kde jste, mistři sazeči, kde jste, sedláři, foukači skla? Odešli jste do minulosti, do obrázkových knížek, do historických filmů a encyklopedií.

Po nás nezůstalo ani to.

Ale určitě jsem jediný z diverů… bývalých diverů, který onemocněl nejtěžší formou deep psychózy. Tak těžkou, že ani Vika nevidí, co se se mnou děje.

11

„Nemůžeš si otevřít sám?“ zeptala se Vika. Na sobě měla zástěru, ruce od fašírky, sundal jsem prst ze zvonku jako kluk přistižený u cizích dveří.

„Zapomněl jsem si vzít klíč.“

„Dej všechno do kuchyně…“

Vika se vrátila ke karbanátkům – první dávka se už smažila. Rychle jsem vysypal zeleninu do zásuvky chladničky, vodku strčil do mrazáku, olej postavil na stůl.

„Mám ti pomoci?“ zeptal jsem se.

Vika pohlédla úkosem na mě, potom na hodiny.

„Není třeba. Jestli chceš, tak se ponoř. Hlavně nastav timer na půl hodiny, pomůžeš prostřít stůl.“

Pocítil jsem hanbu a stud. Ale jen na okamžik.

„Opravdu nepotřebuješ pomoc?“ ujišťoval jsem se.

„Když tak naléháš…“ Vika nedokončila. „Jen běž, potop se, brambory oškrábu sama.“

„Tak dobře.“ Odešel jsem z kuchyně. Půl hodiny. Timer. Pomoc při prostírání.

Počítač ožil, jakmile jsem se dotkl myši. Obrazovka se ještě nerozehřála, když jsem si oblékl kombinézu, připnul kabel k portu u pasu a nasadil přilbu.

Prsty se rozběhly po klávesnici.

Deep.

Enter.

Na monitorech virtuální přilby vzplanula divoká duha, zrozená náhodným géniem Dmitrijem Dibenkem.

Všechno je v tomto deep programu. V tomto chaotickém mrkání barev, ve vybuchujících a hasnoucích hvězdách, v duhových kapkách, které se rozplývají na monitorech jako

benzinové skvrny na vodě. Bez něho Hlubina nežije. Právě deep program mění schématický virtuální svět ve hmatatelnou a přesvědčivou realitu. Dodnes nikdo nedokázal vysvětlit, jak působí na vědomí a podvědomí barevné záblesky na obrazovce, proč deep program funguje na všech počítačích a skoro všech grafických kartách. Proč jsou si zobrazené detaily virtuálního světa tak podobné u lidí různého věku, pohlaví a kultury? Vyšly tisícovky monografií a populárně vědeckých knih, byly publikovány články v novinách i časopisech, v akademických i tajných laboratořích probíhaly a probíhají pokusy…

Všechno marně… Deep program existuje a funguje. Jiné programy vyhotoví skoro stejný obrázek na monitoru, ale bez patřičného efektu. A nikdo nedokáže vysvětlit, proč deep program působící jen na zrak se uplatní u barvoslepých, ale nikdy u lidí s vrozenou hluchotou.

Hlubino…

* * *

První okamžik je vždycky nejtěžší. Vstávám z křesla, už nejsem připoután kabely. Rozhlížím se…

Pokoj v laciném hotelu. Dalo by se to vyjádřit i hůř – pokojík v mizerném hostinci. Postel, skříňka, skříň. Stůl s počítačovým terminálem a otáčivé křeslo jsou jedinými detaily, které se nehodí k asketickému interiéru. Na dveřích poštovní schránka, vedle koš na smetí. Za oknem ulička, prázdná a fádní.

„Ahoj," zdravím.

Hlubina mlčí. Nevadí. Nejsme pyšní.

Proč jsem tady? Zrovna teď, kdy Vika, která se právě vrátila z práce, připravuje v kuchyni večeři pro hosty, nejen její, ale i mé, přiznejme si upřímně. Když mám celkem půl hodiny… kruci, nenastavil jsem timer…

Určitě čekala, že jí pomůžu. Nabízenou pomoc odmítla, ale určitě ji čekala. Pocit, že se člověk zachoval jako hajzl, není

příjemný. Je současně sladký i odporný, jako utrpení masochisty.

„Půl hodiny," přikazuji si. „Ne, čtvrt."

Otevírám skříňku, procházím poštu. Deset reklam. Balíček novin, tři dopisy. Nic důležitého.

Proč jsem se ponořil?

Chtěl jsem pracovat?

K smíchu. Málo času.

Dojíst oběd U krále ryb?

Proč, když mě čeká opravdové jídlo?

Povídat si?

S kým a hlavně – proč?

Najednou si uvědomuji, že stojím uprostřed pokoje, koušu se do rtů a pohlížím na poštu vyhozenou do koše.

Co mě stáhlo do Hlubiny?

„Na klid jeho duše, pane…"

V Hlubině se neumírá. Samozřejmě se může stát ledacos. Slabé srdce nemusí vydržet zátěž. Když se někomu podaří odpojit kontrolní obvody, může dostat z virtuální rány bolestivý šok. To se však talentovaných hackerů moc netýká.

Ale co je do toho mně?

Hacker pronikl na chráněné území. Odhalili ho a zabili – v Hlubině. A zemřel i v opravdovém světě… Pravděpodobně ho vystopovali hodně rychle a vyslaní bandité ho sejmuli u počítače, v přilbě a kombinéze. Určitě tomu bylo právě tak. Nebyl první ani poslední, koho potrestali za virtuální hříchy naprosto reální holohlaví bodyguardi.

Ale něco mě trápí, zneklidňuje…

Otevírám dveře a vycházím na chodbu hostince. Prohlížím se. Šedivé, nenápadné tělo motocyklisty se hodí jen pro rychlé přesuny v ulicích. Tady potřebuji něco jiného.

Pokud ovšem opravdu potřebuji.

Opírám se o zeleně vymalovanou stěnu. Takovou barvou se malují záchody v laciných činžácích. Barva místy odprýskává. Světla u stropu jsou slabá a zaprášená. Hotel má lepší doby za

sebou, většina lidí vstupuje do Hlubiny raději z vlastních domů a ne z takových chlívů.

Co tady dělám…

Proč to všechno?

„Je vám špatně?“

Otáčím se. Muž v hotelové uniformě ke mně došel docela neslyšně. Jenže dříve bych ho určitě zpozoroval.

„Ne, děkuji.“

Figura je standardní – „pozorný zaměstnanec“. Nikomu se nebrání používat těla podle vlastní úpravy, ale mnozí lidé dávají přednost tělům standardním. Hlavně u nudných a nepříjemných prací jako je nosič, prodavač, hotelový zaměstnanec…

„Jste v Hlubině poprvé? Potřebujete pomoc?“

„Děkuji. Všechno je v pořádku.“

Pochopil. Pokynul mi a odešel. Nevnucuje se, to není žádoucí, zaměstnanci to dobře chápou…

Těžké rozhodování. Velice těžké. Přesto kráčím chodbou a prohlížím si čísla na dveřích.

2008.

Lehce beru za kliku a nijak se nedivím, že není zamčeno. Volno, můžu vstoupit…

Co jsem vlastně chtěl? Aby mi hotel rezervoval pokoj, který jsem přestal platit před rokem?

Dál…

2017.

Dveře jsou zamčené.

To ještě nic neznamená, vůbec nic. Bylo zaplaceno na pět let dopředu, ale pochybnou kreditkou. Kdykoli mohli zjistit, že tento pokoj platí hotel z vlastního účtu.

Mohli ho poskytnout jinému návštěvníkovi virtuality. Ale také oznámit to policii – pak stačí jen otevřít dveře a jsi v pasti.

V duchu si toto všechno opakuji a ruce mezitím dělají, co chtějí. Ohmatávají dveře, zvedají jazýček zámku, dotýkají se kláves.

Dvanáct čísel kódu. Už si je nepamatuji, ale prsty ano. Ještě okamžik otálím a pak tisknu enter.

Zámek cvaká a dveře se otevírají.

Pokoj skoro stejný jako můj současný. Jednotvárnou lacinou nudu narušuje jen obrázek na zdi. Není to obvyklá reprodukce starých mistrů, které s takovou oblibou věší v Hlubině na stěny. Žádný Ajvazovskij, Šiškin ani Dalí.

Stojím na prahu a pokouším se soustředit. V hrudi mi cvaká studený metronom.

Je to past – nebo je všechno v pořádku?

Naproti hotelu je policejní stanice. Nanejvýš dvě minuty.

Chodba je pořád tichá a prázdná. Po strážcích pořádku není vidu ani slechu. Pochybná kreditka vydržela skoro dva roky. Paráda. Maniak umí.

Stačí jen vstoupit.

Najednou si uvědomuji, že to nedokážu.

Vstoupit sem by bylo něco podobného jako otevření alba se starými fotografiemi, jako vložení polozapomenuté kazety do videa. Je to minulost. Mrtvá. Pohřbená, oplakaná, zapomenutá.

Nikdy se nevracej po vlastních stopách. Potkáš jen stíny.

Hlubina poskytuje tuto možnost ještě snadněji než fotky a video. Minulost je stále po ruce. Postačí přání a obživne.

Jen Bůh smí vynášet mrtvé z hrobů.

Opatrně a ostražitě zavírám dveře, jako kdybych se bál vzbudit někoho, kdo spí v prázdném pokoji. Zámek rozčarovaně cvaká a zamyká se. Do mého pokoje je to dvacet kroků chodbou, ale nedokážu udělat ani jeden.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

* * *

Sundávám přilbu a věším ji na háček, který jsem kdysi pro tento účel zatloukl do stěny. Mručím:

„Počítači, výstup.“

Musím se převléknout. Vítat hosty ve virtuální kombinéze, která připomíná oblek šíleného profesora z hollywoodského

filmu, by nebylo zdvořilé. Svlékl jsem se do trenýrek a pečlivě složenou kombinézu jsem položil na parapet vedle stolu s počítačem. Nahlédl jsem do jídelny – stůj už byl prostřený. Naslouchám – v kuchyni je ticho. Zavolal jsem:

„Viko?“

„Jsem v ložnici… Už jsi tady?“

Ignoroval jsem předstíraný údiv v jejím hlase a šel do ložnice. Vika se převlékala.

„Zapni…“

Pomohl jsem jí zatáhnout zip na šatech. Vika vypadala opravdu hezky. Stačila se i přečesat.

„Byl jsem tam dlouho?“ otázal jsem se tiše a vnořil obličej do jejích vlasů. Vika pokrčila rameny.

„Moc ne. Asi čtyřicet minut.“

„Promiň. Připadalo mi to jako čtvrthodinka.“

„To nic, čekala jsem tě ještě později.“

Ztuhl jsem s rukama na jejích ramenou.

Kdy se to mezi námi pokazilo? Kdy se to změnilo v minulost, do které je možné nahlédnout, ale nelze se vrátit?

Nevím. Nechápu. Nepostřehl jsem to… z Hlubiny.

Nejhorší je, že se navenek nic nezměnilo. Ani před lidmi, ani mezi námi. Nehádáme se, nerozbíjíme nádobí, nevyčítáme si peníze, domácí povinnosti, alkohol, návštěvy tchýně ani mých přátel.

Všechno je fajn. Devadesát procent rodin nám může závidět.

To, co se ztratilo, neumím pojmenovat.

„Chceš něco říct?“ zeptala se Vika, aniž se otočila.

Chviličku jsem mlčel:

„Miluju tě.“

„Taky tě moc miluju. Co myslíš, mám si vzít náušnice?“

„Vezmi…“ Nechápu, čeho je v té otázce víc, jestli úniku před mými prázdnými a zbytečnými slovy nebo pochopení mé nálady… náušnice se žlutými topasy jsem jí daroval před svatbou.

„Hodí se k modré?“

„Myslím, že ano.“

„Tak dobře. A ty si obleč šedé džíny a kostkovanou košili, kterou jsi dostal od mé matky. Sluší ti.“

Vika mi lehce a nenuceně vyklouzla. Ještě chviličku jsem objímal vzduch, potom jsem otevřel skříň. Džíny byly docela nové, překousl jsem nitku visačky.

„Nůžky ještě nevymysleli?“ zeptala se vyčítavě Vika.

„Ne. Pro lenochy jsou nože a nůžky vždycky dál než vlastní zuby.“

V předsíni se ozval zvonek.

„Pospěš si, otevřu.“ Vika vyběhla z ložnice a cestou ještě křikla: „Nezapomeň si vyměnit ponožky.“

„A umýt uši…“ zašeptal jsem a cpal se do tuhých, nenošených džínů. Kde je ta zatracená košile? Mně se nelíbí, ale nevzít si ji by znamenalo urazit tchyni, tedy také Viku, tedy…

Každý čin, ať je způsoben čímkoli, vyvolává řetězec následků. Jaké, to nezávisí na samotném činu, ale na vztahu lidí k tobě.

„Děkuji, Andreji…“ zaslechl jsem z předsíně. Zapnul jsem si košili. Límeček trochu škrtil, ale třeba mi opravdu sluší.

Odpověď Andreje Nedosilova jsem skoro neslyšel. Vždycky mluví pomalu a tiše.

„Nezabloudil jsi?“ zeptala se Vika. Andrej je u nás poprvé.

„Já jsem zabloudil,“ zašeptal jsem. „Sám v sobě.“

„Ljoňo!“

„Už jdu.“ Upravil jsem si košili a vyšel na chodbu.

Andrej Nedosilov mi byl kdysi velice sympatický. Je to psycholog, kolega Viky, zabývá se výzkumem Hlubiny a všech fenoménů, které s ní souvisejí. Ale teď… teď nevím.

„Dobrý večer, Leonide.“ Andrej mě pozdravil tak, jako bychom se rozešli před několika hodinami a ne před rokem na Moskevském nádraží v Petrohradě, když jsme odjížděli. V jedné ruce držel růži zabalenou v celofánu, ve druhé láhev nějakého likéru.

„Nebloudil jsi?“ opakuji dotaz Viky.

„Všechno je v pořádku. Máte to tady hezké," obhlédl předsíň. „Cítím rodinné teplo a útulnost."

Andrej je robustní, onen zvláštní masivní a mírný typ lidí, které je snadné si představit ve velkém křesle nebo na tribuně před ztichlým auditoriem, zato si ho vůbec není možné představit u kormidla nebo se sbíječkou. Navíc podezřele snadno vzbuzuje u lidí důvěru a úctu – už prvními slovy, pronášenými tichým a sebejistým hlasem.

„Pojď dál," zvu ho. „Jsi sám?"

„Mí hoši se trošku opozdí." Andrej udělal zvláštní gesto, jako by si chtěl posunout neexistující brýle. Právě z takových maličkostí se skládá jeho podoba: lstivé leninské přimhouření očí, oslnivý gagarinský úsměv, uměřený leonovský smutek. Každý neobyčejný člověk vytváří – vědomě i podvědomě – vlastní auru: pohybem, mimikou, intonací. A nese ji jako prapor osobního kouzla.

„Jaký byl kongres?" zeptala se Vika a převzala od něho květiny a láhev. „Ljoňo, přines tu vysokou vázu…"

„Velice zajímavý." Nedosilov svlékl plášť. Slovo „svlékat" se k němu vůbec nehodilo. „Víťa Archontov měl zajímavý referát…"

Šel jsem pro vázu a jedním uchem poslouchal zprávu o kongresu.

„Marek Petrovskij jako vždy rozvíjel své téma… Obávám se, že loni ničeho zajímavého nedosáhl, ale statistiky má opravdu zajímavé…"

Váza byla zaprášená. Kdy jsem naposledy přinesl Vice květiny? Osmého března… ne, potom ještě v létě… vracel jsem se z nákupu a stařenka prodávala mečíky, určitě ze zahrádky, lacino…

„Bagrjanov a Bogorovskij také zapracovali. Teď se to dá těžko hodnotit, ale výsledky jsou slibné…"

Přistihl jsem se, že stojím a pomalu utírám prach z vázy. Je možné být pyšný na zaprášenou láhev vína, ale ne na vázu…

„Plotnikov je pořád ve formě. Hodně lidí ho kritizuje, ale já pokládám ten směr za perspektivní…"

Zajímavé, slibné, perspektivní. Profesionální etika, uměřená a solidní.

„Viktorie, proč jsi odmítla účast na kongresu? Poslali ti pozvánku?“

„To už není mé téma, Adrjušo… vždyť víš. A co tvůj referát?“

„Nemůžu ho hodnotit…“

Zašli do obýváku a já se přestal zabývat hloupostmi a zamířil s vázou do koupelny.

„Jaké jsi měl téma?“

Vika se zeptala zdánlivě lhostejně, ale já jsem z jejího tónu vycítil dychtivý zájem. Andreje jistě také neoklame.

„Neomytologie na příkladu legendy o diverech v subkultuře virtuální reality. Tento fenomén už byl zkoumán, bohužel však příliš nekriticky…“

Zarazil jsem se, ale přesto otevřel dveře koupelny, pustil vodu a strčil vázu do proudu. Křišťál zadrnčel při nárazu na litinový okraj vany, ale vydržel.

Legendy o diverech?

Vylil jsem špinavou vodu, vázu opět naplnil a vrátil se do pokoje. Zřejmě příliš rychle, protože Andrej ani Vika mi nevěnovali pozornost.

„Takže už jsi to dokončil?“

„V této chvíli ano.“ Nedosilov usedl na gauč a zavrtěl se při hledání pohodlné polohy. S lidmi se sžil okamžitě, s prostorem to bylo horší. Existují lidé, kteří se po vstupu do cizího domu stanou jeho součástí, bez ohledu na to, jestli jde o luxusní salon nebo zakrámovaný pokojík v činžáku. Andrej mezi ně nepatří, hodí se zřejmě jen do svého bytu. „Sebral jsem veškeré existující materiály o takzvaných diverech…“

Strhl jsem celofán a vložil růži do vody. Vika na mě s obavami pohlédla a převzala vázu. Její výraz se změnil:

„Co je, Ljoňo? Ta voda je horká…“

Odběhla do předsíně, cestou vyňala nešťastnou květinu.

Usedl jsem vedle Andreje. Mlčky jsem otevřel láhev vodky a pohlédl tázavě na hosta.

„Když dovolíš…“ Nedosilov otevřel svůj likér, irský, smetanový, a nalil hustou bílou tekutinu do skleniček. „Viktorie, co budeš pít?“

„Protože máme jenom vodku,“ přišla Vika, „tak likér…“

Zatraceně. Zapomněl jsem, že chtěla víno nebo pivo…

„Viko, v prodejně nic vhodného neměli…“ zabrumlal jsem.

„O nic nejde.“ Vika postavila růži doprostřed stolu a mávla rukou. „Andrej se naštěstí dovtípil…“

„Na váš byt.“ Andrej si nabral lžičku salátu. „Nakonec jsem se k vám přece jen vypravil.“

Přiťukli jsme si. Napil jsem se nepříliš vychlazené, ale docela snesitelné vodky, a pokusil si představit další přípitky.

Na paní domu. Na pána domu. Na hosta a jeho úspěšnou vědeckou práci. Na zemi a lid… ne, předtím na zdraví přítomných, teprve potom na zemi a lid. Potom na naši návštěvu na oplátku.

Ale možná Andreje přeceňuji, i tohoto slabého likéru nevypije víc než tři, čtyři skleničky. Takže země a lid můžou zůstat v klidu, nedojde na ně.

„A co vaše práce?“ zeptal se Nedosilov a zajedl likér salátem s olivami.

Otázka se zřejmě týkala nás obou.

Pohlédli jsme na sebe.

„Normálka,“ odpověděla Vika. „Rozvoj prostorového a obrazového myšlení u žáků nižších tříd, psala jsem ti o tom. Využití Hlubiny jako korekční metody při narušeném vnímání…“

„Je to už na doktorskou práci?“ zeptal se Andrej věcně.

„Hm,“ zabručela Vika.

„Určitě mě pozvi na obhajobu! Napíšu dobrý posudek.“

„A když se ti nebude líbit?“ zeptala se Vika.

„Jak by se mi mohla nelíbit tvá práce?“ podivil se Nedosilov. „Znám přece tvou úroveň! Leonide, a co ty?“

„Pracuji u velké firmy v Deeptownu,“ řekl jsem. „Specialista na dopravu.“

Andrej přikývl.

„Nosič,“ upřesnil jsem.

Nedosilov se usmál. Zřejmě to pokládal za slang.

„Andreji, povídej, jak je to s těmi divery?“ požádal jsem. „Existují, nebo ne?“

Psycholog se na gauči už zřejmě dostatečně uvelebil. Vzdychl:

„Víš, Leonide, když vezmeme jako výchozí bod obraz světa chápaný jako souhrn základních představ společnosti a doprovodných subkultur mnoha sociálních mikroprostředí, existuje absolutně všechno. O reálnosti Kostěje Nesmrtelného nebo Baby Jagy také nelze pochybovat, když budeme tyto postavy posuzovat v kontextu konkrétní historické a kulturní situace. Co je ve skutečnosti mytologie? Chybějící složka vnesená do světa, ožívající v lidském vědomí, která však nemá ekvivalent ve hmotné skutečnosti. Souhlasíš?“

„Ano.“

Vika pohlédla na hodinky, vstala a šla do kuchyně. Předtím upozornila:

„Za chvíli bude večeře…“

„Takže…“ Andrej zřejmě opakoval fragmenty svého dnešního referátu, „pro vytvoření plnohodnotného, živého, právě živého mýtu jsou potřebné následující podmínky. Za prvé: společnost, nebo alespoň její organizovaná a stabilizovaná část, tento mýtus musí potřebovat. Existoval tento faktor v počátečním stavu vznikání virtuality? Samozřejmě, v souvislosti s nedokonalostí programové a technické vybavenosti. Četné incidenty vyžadovaly vytvoření mýtu o zachráncích, diverech, kteří najdou, pomohou, ochrání… A za druhé: objevovaly se různé projevy mytologických postav. Pro starověké Řeky byl Zeus reálný proto, že každý viděl blesky.“

„Takže divery viděli také?“

Nedosilov mi pohrozil prstem.

„Žádné divery! Byly pozorovány události, které jim bylo možné připsat. Stávalo se, že za situace, kdy obyčejný člověk nemohl vlastním úsilím z virtuální reality vyjít, někteří

vycházeli. Jak si tohle mohli lidé vysvětlit? Jen existencí zvláštních osob, které plně kontrolují své vědomí a neztrácejí kontakt se skutečností!“

„A jak tyto případy vysvětluješ ty?“

Andrej se tiše zasmál.

„Leonide… vždyť je to tak jednoduché! Vím, že pobýváš pravidelně ve virtuálním světě, v onom Deeptownu… nasákl jsi jeho slangem, kulturou, mýty… ale zkus se od toho všeho oprostit a pohlédnout na situaci z hlediska normálního, rozumného člověka!“

„Nebude to snadné, ale zkusím to.“ Nalil jsem si vodku. Z kuchyně doléhaly nějaké zvuky. Rychle jsem skleničku vypil a postavil ji zpátky. Andrej se taktně zatvářil, že si ničeho nevšiml.

Možná si opravdu nevšiml…

„Ze začátku jsem šel po falešné stopě,“ řekl Nedosilov sebekriticky. „Předpokládal jsem, že několik nápaditých mladíků nakreslilo na své úbory speciální tlačítka výstupu. Když je stiskli ve virtualitě, v reálném světě dali počítači pokyn k výstupu.“

„To nejde,“ řekl jsem. „Můžeš si nakreslit tisíce tlačítek na všechny části těla, ale vědomí ovlivněné deep programem neuvěří v jejich existenci. Hlubina je totiž jen sladká iluze. Sladší než heroin. Budeš mačkat tlačítko, ale ve skutečnosti se žádný příkaz neobjeví. A víš proč? Protože bys tím přiznal nereálnost Hlubiny. Krysa, které implantovali do mozkového centra štěstí elektrody, nepřekousne kabel. Bude tisknout pedál, dokud nezemře vyčerpáním. Lidé se od krys neliší.“

„Plně souhlasím!“ zvedl Andrej ruce. „Leonide, konzultoval jsem to s vynikajícími odborníky na virtuální realitu, kteří v ní pobývají denně několik hodin!“

Potlačil jsem úsměv. Když se před tebou někdo vychloubá, že zná lidi, schopné vypít sklenici vodky, máš chuť říct, že zvládneš pár lahví. Ale… jaksi se stydíš.

Kolik let jsem prožil tak, že jsem vycházel z Hlubiny na několik hodin denně?

„Chybný výsledek je stejně cenný jako správný," poučil mě Nedosilov. „Začal jsem zkoumat Hlubinu hlouběji. Když nedokáže odpovědět technický faktor, je podstata v lidském faktoru…"

„Správně," ožil jsem. „Přirozeně. Fenomén diverů byl právě lidský. Vnímali hranici mezi fantazií a realitou…"

Nedosilov zavrtěl smutně hlavou:

„Teď zastáváš mýtus. Slepě věříš legendě. A víš proč? Věříš mýtu o osamělých hrdinech."

„Nerozumím," přiznal jsem upřímně.

„Diveři pracovali ve dvojicích," ušklíbl se Andrej.

„Někdy ano," souhlasil jsem. Vzpomněl jsem si na Romana, zamračil se a sáhl po láhvi. „Ale v zásadě byli velcí individualisté a…"

„Mýtus!" zvolal triumfálně Nedosilov. „Mýtus! Diveři, takzvaní diveři, sázeli právě na sklon lidí k individualismu. Ale sami vždy pracovali ve dvojicích. Jeden pobýval ve virtuální realitě." Udělal pauzu. „A druhý seděl vedle něho, sledoval události na monitoru a v případě nutnosti dal příkaz k výstupu!"

„Ale…" zmlkl jsem a pokusil se představit si to schéma.

„Rozumíš?" Nedosilov mě zřejmě chtěl protektorsky poplácat po zádech, ale jeho nechuť k tělesnému kontaktu byla ještě vyšší, než mají Japonci, dokonce i ruku tiskl vždy chvatně a slabě. „Veškeré tajemství diverů bylo v práci ve dvojicích!"

„Víš, Andreji, jejich práce byla taková, že…" Zmlkl jsem. To není argument. Jak mu to mám vysvětlit? „Andreji, byl jsi někdy v Hlubině?"

„Samozřejmě, že ne…" odpověděl Nedosilov udiveně. „Jsem výzkumník, Leonide. Vědec, a ne pokusný králík."

Spolkl jsem „pokusného králíka" a pokračoval:

„V tom případě mi věř, že práce podle tebou popsané metody je k ničemu. Obrázek na monitoru počítače má jen málo společného s tím, co vidíš a cítíš Tam. Ani nejpozornější a nejchytřejší partner nepochopí, kdy musíš vyjít z Hlubiny."

„To se ti jen zdá, Leonide," usmál se Andrej. „Mluvil jsem s odborníky. Jsou přesvědčeni, že právě tak to probíhalo. Právě tak! Pokusy potvrdily, že toto schéma funguje!"

„V jednotlivých případech možná." Nepokoušel jsem se hádat s jeho pravdou. Moje pravda byla naprosto opačná, ale to ještě nic neznamenalo. „Ale ne ve všech, ujišťuji tě! Navíc nelze srovnávat dnešní Hlubinu s tou, která existovala tehdy! Před dvěma roky většina lidí vstupovala do Deeptownu telefonní linkou prostřednictvím modemů. Rychlost přenosu dat byla velice nízká, obraz světa na displeji malý. Proč myslíš, že byly vytvořeny všechny ty společnosti, například Deep Průvodce?"

„Pro pohodlný přesun ve virtuálním světě," odpověděl Andrej klidně.

„Vůbec ne! Prostě předtím, když jsi jel taxíkem, počítač spěšně shromažďoval údaje o bodu, kam jsi směřoval. Nyní to probíhá mnohem rychleji. Dříve se v Deeptownu cestovalo pomalu, a čím jsi měl horší počítač a telefonní linku, tím déle jsi jel z jednoho bodu do druhého…"

„Velice zajímavé," přikývl Nedosilov. „Vezmu to na vědomí. Ale celkově nemáš pravdu."

„Proč?"

„Protože tkvíš v zajetí mýtu, Leonide! Jsi příliš romantický, doufám, že tě má slova neurazí. Na romantice není nic špatného. A diveři opravdu existovali. Jako mýtus, jako prvek prostředí, jako symbol. A do jisté míry i fyzicky, jako sehraná skupina hackerů. Ale nic víc. Rozeberme si například nejznámější legendy o diverech. Ty, které vznikly koncem počátečního období osvojování virtuality, ve zlaté éře tvorby virtuálních mýtů. Legenda o mostu z koňské žíně a kouzelném jablku Al-Kabaru, legenda o Smolaři, legenda o Bludišti smrti…"

„Legendy?" opakoval jsem nevěřícně.

„Hoši!"

Pohlédli jsme na Viku.

„Nehádejte se!“ Vika před nás postavila talíře. „Raději se najezte před další skleničkou. A ty, Leonide, nalij mi vodku.“

„Chtěla jsi pít likér.“

„Rozmyslela jsem si to.“

Pohlédli jsme na sebe.

Všechno slyšela. Nebo skoro všechno. A ví, co teď cítím.

Rozumíme si.

Bez ohledu na všechno.

„Děkuji, Viko,“ řekl jsem. „Nějak nemám chuť pít vodku sám.“

Stačili jsme se napít, když se ozval zvonek u dveří.

* * *

Bylo asi jedenáct, když jsem stál na balkoně s Vasjou a Voloďou, Nedosilovovými mladými aspiranty. V ruce jsem měl plnou skleničku, v hlavě šum, v duši prázdno.

„A jaký získáme výsledek?“ doléhal z pokoje Nedosilovův hlas. „Jak jsme se přesvědčili, nekvalifikovaní programátoři proslulého zábavního centra Bludiště smrti připustili pád serveru. Přiznat se k chybě by znamenalo velké nepříjemnosti. Zrodila se tedy verze, že vše zavinil diver. Když rozebereme ostatní mýty, zjistíme, že základem každého je nekompetentnost, domýšlivost a nedostatek profesionality. Ve středověku bylo snazší tvrdit, že za epidemie nemohou proudy fekálií v ulicích města, ale čarodějnice. Dnes se obětními beránky stali neexistující diveři…“

Zhluboka jsem zatáhl z cigarety, kterou mi dal Voloďa. Kouřím zřídka, ale teď se mi zachtělo.

Hoši vedle mě dychtivě hltali šéfova slova. Správně, stanete se brzy kandidáty věd. Svrhněte všechny mýty, napravte křivdy, vytvořte pevný základ pro rozkymácenou nadstavbu.

„Proč diveři a ne hackeři?“ zeptala se Vika. Už půl hodiny seděla se skleničkou před Nedosilovem a poslouchala jeho procítěný monolog.

Chápe Andrej, že je právě podrobován testu?

„Za hackery se pokládají všichni nebo skoro všichni programátoři," vysvětlil okamžitě Nedosilov. „Prohlásit za viníky hackery by znamenalo přiznat vlastní nekompetentnost. Něco jiného jsou diveři, lidé se zvláštními schopnostmi. Ti se nebojí prohrávat… Viktorie, vždyť i ty jsi se zabývala výzkumem diverů?"

„Omrzelo mě to, Andreji."

„Škoda, opravdu škoda… velice zajímavé téma."

„Vždyť neexistují, Andreji."

Ironie v jejím hlase byla skrytá tak hluboko, že i já jsem ji postřehl jen s námahou.

„Existence předmětu výzkumu není důležitá, Viko! Výzkum je cenný sám o sobě!"

Pohlédl jsem na Vasjův zamyšlený obličej. Pokynul jsem mu a zvedl sklenku.

„Na význam toho, co neexistuje."

Přiťukli jsme si.

„Musíme už jít," pohlédl Voloďa na kolegu. „Pověz Andreji Petroviči, že zanedlouho pojede vlak."

„Pověz mu to sám," odsekl Vasja.

„Andreji," zvolal jsem, „neujede vám vlak? Hoši mají starost!"

Nastalo trapné ticho.

„Opravdu…" Přes záclonu jsem zahlédl, jak Andrej neochotně vstává z gauče. „Viktorie, musíš přijet do Petrohradu, pokusíme se oprášit tvé staré výsledky. Slibuješ?"

„Pokusím se." Vika vstala také.

Byli připraveni rychle, Nedosilov i jeho aspiranti. Oceňuji na lidech schopnost rychle se rozloučit.

„Leonide, rád vás uvidím u nás!" Andrej mi stiskl ruku nečekaně pevně, zřejmě se mu večer líbil. Jistě, po zářivém vystoupení na kongresu další představení, tentokrát před kdysi známou a nyní do všedního života ponořenou kolegyní a jejím naivním manželem…

„Nápodobně," odpověděl jsem.

Dveře za nimi jsem zamkl velice pečlivě. Zřejmě jsem pil moc.

„Ljoňo…“

Pohlédl jsem na Viku. Opírala se o stěnu, unavená a jakoby zestárlá.

„Neexistuji,“ odvětil jsem. „Viko, dokázali nám to. Neexistuji a nikdy jsem neexistoval. Jsem legenda, mýtus. Několik odstavců v cizí dizertaci.“

Mlčela.

„Nešel jsem do Al-Kabaru. Nevytáhl jsem Smolaře z bludiště. Neschovával jsem se v nevěstinci, vždyť jeho majitelka také neexistovala. Jsem pouhým ztělesněním cizí nekompetentnosti. Člověk, který nikdy nevstoupil do Hlubiny, to dokázal.“

„Leonide, pochop, že je to opravdu talentovaný vědec…“

„To vidím.“

„Je prostě příliš umíněný. Jakmile uzná nějakou tezi za jistou, nikdy neustoupí. Zavrhne všechno, co neodpovídá jeho teorii, a dokáže i nejpochybnější fakta.“

„Opravdu vynikající vědec…“

„V jednom má pravdu,“ pohlédla mi Vika do očí. „Diveři neexistují. Teď už ne. A to musíš přiznat.“

Mohl jsem říci, že jsem to pochopil a přiznal už hodně dávno. Ale raději jsem mlčel.

„Uklidíme zítra?“ zeptala se tiše Vika.

„Zítra.“

„Půjdeme spát?“

„Nechce se mi… opravdu se mi nechce.“

„Sova,“ řekla Vika s mírnou výčitkou. Na okamžik jsem zatoužil se na všechno vykašlat.

Lehnout si. A zítra ráno začít obtelefonovávat známé a hledat normální práci.

„Nejsem sova,“ řekl jsem. „Sova ani skřivánek. Nenajde se živočich, který by spal jako já.“

„Dobrou noc, Leonide.“ Vika se otočila a šla do koupelny.

„Dobrou,“ zabrumlal jsem. Před dvěma roky by mi pouhá myšlenka, že zasednu k počítači, zatímco Vika jde spát, připadala nesmyslná.

Jak se všechno mění.

Když se zavřely dveře koupelny a zašuměla voda, spěchal jsem do obýváku. Trošku jsem se potácel, přece jen jsem hodně pil. Cestou jsem svlékl košili i džíny a praštil sebou na gauč. Ze stolu jsem vzal kousek sýra a zapil jej pomerančovým džusem.

Kombinéza byla zavlhlá, už dávno jsem ji měl pořádně vysušit… Připojil jsem se k počítači a sledoval, jak obrazovka ožívá.

Neexistuji. Nikdo z nás už neexistuje. Je to tak?

V duši se mi začala rodit zuřivost, chladná a jasná. *Pod nohama žlutý písek. Horko, velké horko, poryvy větru nutí mhouřit oči. Přede mnou je sto metrů široká propast, za ní orientální město. Minarety, kopule, vše ve žlutých, oranžových a zelených tónech.*

Nic z toho neexistovalo? Opravdu?

Strmý sráz zarostlý nízkými keříky. Velice silný vítr, mhouřím oči. Obloha zatažená mraky. Řeka není horská, přesto prudká, s peřejemi. V dálce hejno nějakých velkých ptáků – nevím jakých, nikdy nepřiletí blíž.

Ani tohle nebylo! Nebylo!

V trávě svítí modrý plamínek, ale nepálí a nevrhá stíny. Hvězda spadla do úžlabiny mezi dvěma pahorky. O kousek dál jsou skály, které se sem nehodí, jako by byly vytržené z jiného světa.

To všechno bylo vymyšlené nezkušenými uživateli a netalentovanými programátory, kteří pokazili vlastní server. Nová mytologie. Existovaly a existují jen zaprášené obrazovky, počítače přehřáté námahou, skelné oči a ztuhlé tváře lidí, kteří připojili kombinézu k deep portu svého počítače…

Prsty se dotkly klávesnice. Pocítil jsem, jak se bolestně koušu do rtů. Nyní vyjde Vika z koupelny a najde mě na

obvyklém místě – u počítače, s prsty na klávesách, oči zakryté přilbou – oči zvyklé pohlížet do nicoty, do proudu lhostejných impulsů, které plynou Sítí. Vika na mě pohlédne, možná přijde blíž a upraví zamotaný kabel, třeba přivře i balkónové dveře, aby nebyl průvan…

A odejde, aby spala sama. Její notebook, který stojí na nočním stolku u postele, se své majitelky nedočká.

Deep.

„Takoví živočichové neexistují…“ sdělil jsem někomu. Asi Nedosilovovi, který sebou vrtí v taxíku a vysvětluje něco řidiči, svým pozorným aspirantům, chladné okolní noci…

Enter.

Duha se svinula do prstence a začala požírat vlastní ocas.

Hlubina.

100

Zavřel jsem za sebou dveře hotelového pokoje a ocitl se na chodbě. Jako vždy v Hlubině opilost zmizela. Zůstaly jen trhavé pohyby a potřeba něco dělat.

Neexistuji?

Uvidíme.

Jdu k pokoji číslo 2017. Ohlížím se, chodba je prázdná. Výborně, i když není nic zvláštního na tom, že člověk vyjde z jednoho pokoje a zamíří do druhého.

Vyťukávám kód, dveře se otevírají.

To, co se před několika hodinami nedařilo, nyní probíhá samo. Překračuji práh a zavírám za sebou dveře.

Ticho.

Ne takové, jaké bývá v obydleném hotelovém pokoji. Ticho hrobky, opuštěného hangáru, vlhké rokle. Možná jsem si to ticho vymyslel, ale nyní se stalo skutečností.

Snažím se nehledět na obraz na stěně a mířím ke skříni. Nemá zámek – pokud někdo otevře vstupní dveře, dvířka skříně ho nezadrží.

Doufám, že v reálném světě se Vika nedívá na obrazovku…

Otevírám dvířka, která tiše skřípou. Povídám:

„Zdravím vás…“

Pomačkaná, jako nafukovací panny, ze kterých vypustili vzduch, v zaprášené a naftalínem páchnoucí skříni visí lidská těla.

Natahuji ruku a dotýkám se jednoho z obyvatel skříně. Vysoký, štíhlý muž, opálený, s modrýma očima, u pasu dvě pouzdra.

„Ahoj, Střelče…“

Mlčí. Beze mě není nic.

Oni všichni beze mě nejsou nic.

Vousáč v podivném obleku.

„Ahoj, Elenie…“

Postarší nóbl gentleman.

„Ahoj, Done…“

Zrzavá dívka bujných tvarů.

„Ahoj, Luiso…“

Nenápadný muž středních let.

„Ahoj, Klouzku…“

Vetchý stařík.

„Ahoj, Protee…“

Mladý sympaťák.

„Ahoj, Romeo…“

V zásobníku náboje. Zmačkané karnevalové masky. V arzenálu staré zbraně.

Nebo hůř: muzeální exponáty.

Natahuji ruku a sundávám z věšáku stařík. Pohlížím mu do očí, jsou prázdné, bezvýrazné, potažené bílou mlhou…

A chytám padající tělo motocyklisty, velice vhodné pro cestování v Deeptownu. Ani je nevěším do skříně, odhazuji je do rohu k posteli.

Jdu k zrcadlu a prohlížím si svou postavu. Dotýkám se tváří, vyhlazuji vrásky, zvedám ústní koutky, narovnávám nos… Natahuji se, pohybuji rameny…

Už nejsem stařec, ale muž středního věku s chytrýma očima.

Ale pořád to není to, co potřebuji.

Působím dojmem, že jsem zaprášený a okousaný moly. Dva roky zanechaly stopu.

Mohl jsem vlézt do atraktivní Luisy. Mohl jsem si navléknout pevnou kůži Střelce. Mohl jsem se vtělit i do Klouzka, přestože tuto postavu nesnáším.

Není to ono.

Čekali na mě příliš dlouho, oddaně jako psi, němí a připravení posloužit. Staré, unavené masky divera Leonida.

Potřebuji od nich jen jednu službu. Krátkou, poslední…

Sahám do kapsy vetchého saka a vytahuji mobil. Kupodivu funguje. Je na něm skoro stovka zpráv, ale poslední z jara tohoto roku. Mažu je bez čtení.

Stejně jako v opravdovém světě je v Hlubině mobil komunikačním prostředkem s oboustranným spojením. Vyvolávám adresář. Dlouhý, hodně dlouhý seznam…

Vedle Maniakova jména fialové světélko. Maniak je v Síti, ale zaměstnán…

Pokud si ovšem nedělá legraci…

Tisknu klávesu.

„Ahoj, Šuro…“

Představování je zbytečné, stejně uvidí, od koho zpráva přišla.

„Tři prasátka, dnes v noci… Budu na tebe čekat osm hodin po vyslání této zprávy. Vynasnaž se přijít.“

Několik minut pohlížím na obrazovku, jako bych očekával okamžitou odpověď. Pak vracím mobil do kapsy.

Bohužel je to vše, co z minulosti potřebuji.

„Promiň, Střelče,“ povídám a beru mu z pouzdra revolver. „Vy všichni… promiňte.“

Ustupuji několik kroků a střílím.

Ve skříni je šest těl, v revolveru šest nábojů. Sleduji, jak hoří a mizí tělo uličnické Luisy, na popel se rozpadá romantický Romeo, hyne nepředvídatelný Klouzek, vypařuje se zdvořilý Don, v oblaku jisker se rozlétá moudrý Elenius. Poslední je Střelec. Před stisknutím spouště zatínám zuby

Střelcovo tělo sebou trhne jako při zásahu elektrickým proudem. Ale zůstává viset.

Samozřejmě, před vlastní zbraní je chráněn. Měl jsem si vzít Klouzkovu dýku nebo trošku Eleniova jedu. Ale teď už je pozdě.

Proteus, v jehož těle nyní jsem, zabíjí holýma rukama. Ovšem se Střelcem to nepůjde.

Ani s vlastní minulostí se nedá vypořádat bez cizí pomoci.

Chvíli váhám, potom sundávám Střelcovo tělo, zvedám zbytečného motocyklistu a táhnu je chodbou do svého současného pokoje. Když otevírám dveře, zaznamenávám u schodiště nějaký pohyb. Tuhnu a pohlížím do šeré chodby.

Asi se mi to jen zdálo.

Házím obě těla na postel. Motocyklista i Střelec leží tváří v tvář a žárlivě na sebe pohlížejí.

Všechno?

Ne.

Odcházím a zavírám za sebou dveře. Po několika krocích se zastavuji a ohlížím. Chodba je prázdná.

Něco se mi zdálo.

Vracím se do pokoje 2017. Snímám ze stěny obraz… a chvíli nehybně pozoruji nakreslenou krajinu.

Na obraze není nic zvláštního. Prostě hory – nepřirozeně vysoké, ale přesto nepůsobí nereálně. U okraje srázu maličká horská chata. Na vysokém nebi řídká bílá oblaka. To je vše.

S obrazem v ruce vycházím na chodbu.

A vtom na mě někdo zblízka střílí.

Zvuk výstřelu zní hluše, nepodobá se ohlušující ráně policejních karabin, což mě těší. Oslepující výbuch. Padám naznak, v hrudi pociťuji tupou bolest. Před očima mi plavou barevné kruhy, tělo mám bezvládné.

Sklání se ke mně tmavá postava, přímo před obličejem vidím hlaveň pistole s nasazeným tlumičem.

Už hodně dlouho mě nikdo nezabil, tedy od té doby, co jsem opravdu zemřel…

„Toto je varování.“ Dutý, umělý hlas. „Rozumíš?“

Proteus mlčí, je ohlušen, nemůže nic dělat…

„Slyšel jsi mě?“

Jakmile se mě ruka neznámého dotkla, začínám se měnit.

Drápy drásají cizí tělo, mohutná tlapa mu jediným úderem vyráží pistoli. Za okamžik stojím na čtyřech tlapách a cením tesáky. Sněžný levhart sice není nijak velké zvíře, ale o velikost nejde.

Ale pořád ještě nic nevidím! Barevné skvrny, jako kdybych se pokoušel spustit deep program na počítači se starou grafickou kartou. Trhavé pohyby. Stěží rozeznatelná postava…

„Opakuji, je to jen varování.“

Beze stopy paniky v hlase. Vypadá to velice špatně.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

Ani jsem si nesundal přilbu. I tak vím, co se stalo. Monitory přilby ještě ukazují rozplývající se kontury obrázku. Šestnáct barev nevystihne barvitost světa Deeptownu. V Hlubině jsem viděl mnohem lépe než nyní, podvědomí zoufale filtrovalo poruchu, dotvářelo obraz.

Deep.

Enter.

* * *

„Kdo jsi?“ křičím.

Karikovaná postava rozkládá ruce.

„Pochopil jsi vše?“

„Ne!“

„Uvažuj…“

Výstřel.

Tichý. Zvuky zmizely. Všechny. Jsem teď nejen oslepený, ale i ohlušený.

Proteovo tělo reaguje ihned – výbuchem ohně. Levhart mizí, mění se v ohnivý vichr. Nyní můj pouhý dotyk nese smrt.

Jenže nevím, koho se dotknout. Nevidím, neslyším… ženu se chodbou s rozpřaženýma rukama.

Ať střílel kdokoli, odešel.

Udělal, co chtěl udělat, a odešel.

Zůstávám sám uprostřed chodby, z ohně utkaná, mocná a absolutně bezbranná postava.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

* * *

Na obrazovce vládne malinově-žlutě-purpurový chaos. Ve sluchátkách naprosté ticho.

Šikovně mě odrovnali. Odborně. Nejprve vypnuli zrak a když jsem nepochopil, také sluch.

Natáhl jsem ruku a stiskl reset. Počítač nespokojeně vypískl.

Postavil jsem přilbu na okraj stolu, otočil se a pohlédl na hodiny.

Teprve půl jedné. Za dveřmi ložnice je tma, což znamená, že Vika už spí.

Obrazovku pokryly řádky BIOSu, modrá tapeta s obláčky, potom se objevila plocha. Chviličku jsem přemýšlel.

Vytáhl jsem z dolní poličky DVD disk a zasunul ho do počítače. Potom jsem znovu stiskl reset.

Zpočátku bylo všechno stejné.

Jen z modré oblohy zmizely obláčky.

Ikony na ploše jsou průhledné, stěží viditelné. Normálně by zakrývaly obličej.

„Ahoj, Viko."

„Dobrý den celý den, Leonide." Obličej na obrazovce se mračí. Nakreslená Vika vlastní jen několik emocí. Radost, smutek, zvědavost, pochyby. Vše je čisté a prosté, ne jako v životě. „Od posledního zapnutí došlo ke značným změnám. Mám zahájit adaptaci?"

„Ano," potvrzuji.

Upřímně řečeno nevím, jestli se Vika – můj osobní interface – dokáže přizpůsobit nové verzi Windows Home. Testoval jsem ji na beta verzi, ale to už je skoro rok.

Vika na obrazovce trpělivě čeká.

Vstal jsem, odpojil kabely a šel do koupelny, kde jsem strčil hlavu pod studenou vodu. Necítil jsem se opilý, zato mě bolel žaludek a vyschlo mi v krku.

Kdo na mě v hotelu čekal? A především – proč? Na obyčejného obyvatele Deeptownu, nosiče společnosti HLD…

Kdo mě potřebuje?

Mě ne… divera Leonida.

Stejný nesmysl.

Diveři už neexistují, to je dokázáno.

Najednou se přistihuji při tom, že se usmívám. Není důležité, kdo potvrzuje tvou hodnotu – přítel nebo nepřítel. Důležité je, že ji potvrzuje.

Tak se zřejmě usmívá voják, přeřazený ze zdravotních důvodů do zálohy, když obdrží povolávací rozkaz. V podstatě není důvod k radosti… ten papír neslibuje nic hezkého.

Přesto potěší.

„Nejsem mrtvý," šeptám odrazu v zrcadle. K čertu, opravdu nejsem mrtvý…

Odraz pohybuje rty, beze zvuku opakuje slova.

Jako hypnotizovaný jsem přejel dlaní po studeném skle. Debilní úsměv… budiž. Vymačkal jsem do dlaně pěnu na holení, vzal starý holicí strojek a začal se holit. Pomalu, důkladně. Potřel jsem si tváře kolínskou. Ještě chviličku jsem stál a pokoušel se vypadat seriózně. Z čeho mám vlastně radost? Že mě oddělali jako štěně?

„Komu jsem šlápl na ocas?" zeptal jsem se odrazu v zrcadle. „Co myslíš?"

V chladničce jsem našel colu a limonádu. Napil jsem se limonády, nechtělo se mi svlažovat rty kyselinou fosforečnou, kterou šikovní výrobci přidávají do coly. Tři čtvrtě na jednu. Buď Vika připojila všechny své soubory, nebo počítač kleknul.

Počítač fungoval. Vika na obrazovce se usmívala.

„Status?" připojil jsem kabely.

„Stabilní systém. Zdroje dostatečné."

„Vstup do sítě. Obvyklý mód. Postava číslo tři: Proteus."

„Hotovo," uslyšel jsem po sekundové odmlce. Jistě, optické kabely nejsou totéž co zpuchřelý telefonní kabel.

Nasadil jsem si přilbu a rozvalil se v křesle.

K čertu… všechno je jako dříve.

Skoro jako dříve.

Deep.
Enter.

* * *

Motocyklista i Střelec se válejí na posteli. Vstávám z křesla a pohlížím do zrcadla. Aha, Proteus si přisvojil změny, které jsem udělal. Muž středních let s chytrýma očima.

Jdu po špičkách ke dveřím, jako by se tím mohlo něco změnit, potom je trhnutím otevírám a vybíhám na chodbu.

Zbytečná a směšná opatrnost. Nikdo tam není. Jen na podlaze leží prostřelený obraz.

Zvedám ho a prohlížím plátno. Kulka prošla nakreslenou chatou. Místo ní je nyní skvrna rozmazané barvy v šestnácti odstínech.

Chata už neexistuje.

Odnáším obraz do pokoje a pokládám jej na nehybná těla. Jdu ven, zavírám dveře, sestupuji do přízemí. Mohl bych si vypůjčit motorku nebo auto, stanoviště je hned vedle, ale dávám přednost Deep Průvodci.

Zvedám ruku a za rohem se okamžitě vynořuje malý žlutý automobil. Za volantem je mladík připomínající pankáče, jeden ze standardních programů řidiče.

„Restaurace Tři prasátka," usedám dovnitř.

„Jízda potrvá tři minuty," odpovídá řidič s nepatrným přízvukem, snad pobaltským.

Auto se rozjíždí, současně v mé kapse vypískne mobil. Tisknu tlačítko příjmu, uhodl jsem, kdo volá.

„Čau…" říká Maniak hluše, „přijdu, čekej."

Stručně.

Zdálo se mi snad, že má stejný přízvuk jako řidič? Určitě. Přece jen uplynul rok.

Maniak odjel do Spojených států dost náhle, odjelo hodně lidí… ale jejich plány jsem znal dost dlouho. Šura byl zdrženlivější – řekl to až tehdy, když držel v ruce lístek do

Seattlu. Když Židé odjížděli ze Sovětského svazu do Izraele, tajili to do poslední chvíle.

Legrační je, že jsem to ještě rok nemusel vědět. Právě jsme se s Vikou přestěhovali do Moskvy a mohli jsme se vídat jen v Hlubině.

Vlastně nemohli. V noci, kdy brouzdám virtuální realitou, je u nich den a Maniak pracuje. Virtualita odstraňuje vzdálenosti, ale čas ne.

Auto projíždí nějakými uličkami, v dálce se mihly věže Microsoftu, potom jsme vjeli na hlavní třídu a za okamžik zabrzdili před restaurací.

Platím a vystupuji. Chviličku stojím a pohlížím na dům. Okolí se hodně změnilo, některé domy zbourali, jiné rekonstruovali. Ale restaurace zůstala stejná. Eklektická stavba – třetina z kamene, třetina ze dřeva, třetina z rohoží.

Vím, že nejprozíravější prasátko bylo to, které postavilo svůj dům z kamene. Jsem mu ochoten zatleskat. Ale nejmazanější byl nejmladší z bratrů, který se omezil na slámu – v zimě stejně přešel do zděného domu, zato v létě si užíval pohodlí.

S úsměvem jdu ke dveřím slaměné části domu.

Co by se asi stalo, kdyby se moudré nejstarší prasátko líných bratrů ujalo? Hospodařilo úspěšně, takže dva čeledíni za byt a stravu by se šikli…

Těsně u dveří, když už natahuji ruku, abych odhrnul bambusový závěs, chápu, co se děje.

Proteus se usmívá.

Já se usmívám. A s tímto škodolibým úsměvem vstupuji do asijského sálu restaurace.

Je tu hlučno.

Nebyl jsem u Prasátek rok. Za tuto dobu se sice zvenčí nic nezměnilo, ovšem uvnitř se restaurace zvětšila. Ve východním sále je bazén, z malého kamenného ostrůvku v jeho středu se ke stropu zvedá kvetoucí sakura. Stolky kolem jsou většinou původní, ale přibyly i nové. Číšníků je víc a vsadil bych se, že jsou to živí lidé, nikoli programy.

Mám zde požádat o práci? Majitel mě určitě přijme, už ze staré známosti. Není to jako přenášení klavírů. Dobrá práce, navíc kontakt s lidmi… Přibíhá usměvavý hoch v bílé uniformě. Obličej má udělaný víc korejsky než japonsky nebo čínsky, ale skvěle.

„Jsem sám, čekám přítele," vysvětluji.

„Prosím…"

Vede mě ke kulatému stolku v rohu, rychle odklízí dvě přebytečné židle, čeká, až usednu, a klade na stůl jídelní lístek.

„Rýžový salát, tempura, saké," objednávám bez čtení. Sice není čtvrtek, ale budu předpokládat, že mám dnes svůj rybí den…

Číšník se tváří rozpačitě.

„Pokud dáváte přednost japonské kuchyni, prosím, abyste si přesedl…"

Nu ovšem, stolek neodpovídá, hodil by se spíše do čínské restaurace.

„Nevadí," povídám. „Můj přítel si zřejmě zvolí čínskou kuchyni. A prosím, aby saké nebylo horké, ale jen vlažné."

Zdvořilá úklona a číšník odchází.

Jací jsme v Hlubině gurmáni!

V reálu dlabeme rozvařené těstoviny a připálené karbanátky z polotovarů. Zato ve virtualitě – tu je saké příliš teplé, tu zase biftek přismahnutý…

Jak potom nedostat deep psychózu?

Maniak tu ještě není, tím jsem si jistý. Až se objeví, hned mě najde. Proteus je jeho práce, určitě ji pozná.

Je vhodná chvíle na přemýšlení.

Co mám? Kromě starých diverových těl, několika bojových programů, které je při troše snahy možné pokládat za efektivní, a ztracených kontaktů?

Ne… stop. Není třeba revidovat arzenál, dokud se neujistíš, zda vůbec hodláš vzít do ruky zbraň.

Co mám? Ježourovu historku, která mě něčím zaujala, a neznámého, který mě napadl, jakmile jsem zašel pro diverovy věci.

Zase vedle.

K čemu mi to všechno je? To je správná otázka.

Zapomenout na to, co jsem slyšel U krále ryb, a soustředit se na varování neznámého. A přestanou problémy.

Je nejvyšší čas opustit práci v HLD a konečně se věnovat něčemu užitečnému a výnosnému. Přece jen ještě něco umím. Projektanti a umělci jsou v Hlubině potřební, hlavně nyní, kdy se rozrůstá tak prudce, že nereaguje na krize a obtíže skutečného světa.

Jenže…

Vláčet nakreslené náklady je opravdový výsměch osudu. Využívat tak schopnosti divera, které nikdo nepotřebuje… to je stejné, jako kdyby nezaměstnaný hudebník hrál na kytaru v podchodu. Naoko, demonstrativně. Jako kdyby na něco čekal – na úspěch, uznání, osvětlenou scénu nad tmavou propastí hlediště… Co zpíval ten kytarista? *Dělal to pro všechny lidi, otrok i pán barevné křídy…*

Kdyby však hudebník vytáhl ze skříně zažloutlý výuční list kuchaře a nechal se zaměstnat v jídelně ve vedlejším domě – prohrál by. Jednou provždy. Bude váženým občanem, nikoli neužitečným žebrákem. Bude mít co jíst a bude v poměrném bezpečí.

Jenom přestane brát do ruky kytaru. Úplně. I večer, když přijdou kamarádi… jenže už ne hudebníci, ale obyčejní lidé.

Nechci.

Čekal jsem na tuto chvíli dva roky. Řekněme půldruhého… od té doby, co diveři přestali být potřební. Od té doby, co jsem si uvědomil, že nemám zaměstnání. Nevěděl jsem, co se stane znamením k návratu. Ale věděl jsem, že je nesmím propást.

Prvním, ještě tichým signálem byla Ježourova historka.

Vyslechl jsem ji jen náhodou. Dříve bych se dozvěděl o tom, co se stalo hackerovi Mršinovi, jako jeden z prvních…

Ale vyslechl jsem ji. A prošel dvacet metrů po chodbě směrem, který jsem si kdysi dávno zakázal.

A byl jsem odměněn výstřelem.

Známý výzkumník Hlubiny Andrej Nedosilov smí klidně pokládat divery za mýtus.

Ale jde o to, že někdo jiný si to nemyslí.

Když tě pokládají za nebezpečného, znamená to, že žiješ. Do mrtvol se kope, shazují se do roklí, ponechávají se šakalům. Ale nestřílí se do nich.

Opět se usmívám a hledím na číšníka s podnosem. Jsem diver. A diveři nejsou „bývalí“. Jsem živý.

Dva metry od mého stolku se číšník ohlédl ke kuchyni, zakopl a upadl. Podnos vylétl do vzduchu.

„Hlubino, Hlubino…“

Nejsem v japonské části restaurace poprvé. A vím, že nebudou žádné nepříjemnosti. Prostě… prostě si je nepřeji.

„…nejsem tvůj…“

Obraz přestává být reálný. Zaslechl jsem něčí polekaný výkřik a uviděl, jak hoch padá obličejem k zemi, rychle se přetáčí a zvedá ruce. Dva talíře chytá rukama, noha vykopává podnos, vyskakuje, pokládá talíře na padající podnos, který zadrží těsně u země, svůj pád současně mění v uctivou úklonu. Klaní se hostům, v levé ruce drží podnos, pravou si klade k hrudi.

Malá show pro potěšení návštěvníků.

Ale já mu zamíchám karty.

Skok je jednoduchý. Není to hra, při které je třeba se vyhýbat střelám a padajícím stěnám. Přeskočil jsem číšníka, ve vzduchu uchopil talíře a loktem roztočil podnos. Otočil jsem se a zopakoval číšníkův výstup – program – osobně. Nezapomněl jsem se ani uklonit.

Hoch leží na podlaze se zvednutýma rukama. Nebylo vidět, jak se nyní tváří.

Deep.

Enter.

Číšník vstává, zmateně zvedá ruce k hrudi a tleská mi.

Chlapík! Proměnil tak všechno v show.

Usmívám se, obřadně mu předávám podnos a usedám zpátky.

„Trénujete kung-fu?“ ptá se číšník při prostírání.

„Trochu,“ odpovídám vyhýbavě. Kolem nás se zvedá šum. Hosté hodnotí příhodu. Nepochybně mě pokládají za číšníkova spoluherce. „Nebudete mít kvůli mě nepříjemnosti? Asi jsem vám narušil představení…“

Číšník se nepatrně šklebí. Zřejmě se nezlobí.

„Nevadí. Bylo to zajímavé. Hned přinesu saké…“

Proteus má v kapse krabičku cigaret, vytahuji ji a zapaluji si, abych nezačal jíst pod pozornými pohledy ostatních hostů. Ať se uklidní.

„Nepřivydělláváš si v cirkusu?“

Otáčím se a vidím Maniaka.

Má hodně těl, ale je snadné je rozpoznat. Jsou nenápadná, dá se říct vyzývavě nenápadná, až všední. A mají společný temný tón. Nikdy jsem Maniaka neviděl jako zrzka nebo blondýna, vždycky má černé vlasy a opálenou pleť.

„Ahoj!“

Tiskneme si ruce. Je to nevyhnutelné, když jsme se tak dlouho neviděli. Maniak usedá vedle mě.

„Zase… znova?“

Tváří se zvědavě. Zná situaci diverů, dokonce mi nabízel pomoc při hledání práce – v USA i v Rusku. Také se mě ptal, jestli nechci programovat… směšné. Starého psa novým kouskům nenaučíš.

„Potřebuji pomoc,“ přecházím rovnou k věci.

Přichází číšník, ztichnu a Maniak objednává:

„Judzu hao ming, vejce se šunkou, Dračí oči a zelený čaj…“

Číšník s úsměvem odchází. Objednávka mě zaujala. Vím, že Maniak má rád smažené nudle, ale nepodezíral jsem ho z touhy po exotice shnilých vajec, hadích drůbků a podobných pamlsků.

„Co jsou Dračí oči?“

Maniak se usmívá:

„Takové zákusky.“

„Aha.“

„Tak co se stalo?“

Mlčím.

Šura se škrábe na nose. Zdá se, že je plně zaujat vlastními problémy. A tak neodpovídám.

„Co potřebuješ?“

„Zbraň,“ odpovídám přímo.

„To není nic pro mě,“ mračí se Maniak. „Už dlouho nic nedělám.“

„Cože? Vždyť pracuješ ve Virtual Guns?“

„V oddělení prostředků ochrany,“ upřesňuje Maniak.

„Šuro…“

„Budu muset hledat, tak najednou nic nenajdu,“ vzdává se. „Pochop, u nás je všechno tajné, odnést soubor mimo server společnosti znamená sebevraždu.“

„A můžeš mi poradit, kde něco najdu?“

„Nezbylo ti nic?“

Krčím rameny.

„Veteš. Střelcovy revolvery. A tohle tělo… Proteus sice ledacos umí, ale…“

Maniak chápavě přikyvuje:

„Lamery zastraší… Dej mi papír a pero.“

Podávám mu notes, Maniak něco rychle píše.

„Tumáš.“

Čtu a mračím se. Jméno – Čingiz. Bez příjmení. Adresa je divná. Pokouším se pochopit, oč se jedná.

„Bydlíš přece v Moskvě, ne?“ diví se Maniak mé nechápavosti.

„Ano… Maniaku, kde to je?“

„Vedle stanice metra Rudá brána, pokud se nepletu.“

K čertu.

Jako bych sebou plácl do bláta.

„Myslím, že máš deep psychózu,“ bručí Maniak, bere si ode mne cigaretu a dychtivě si zapaluje. „Kdybys nebyl diverem… Bože, tak se mi chtělo kouřit! U nás v práci nesmíme.“

„Proč?“

„Ochrana zdraví!“

„Jak můžou škodit virtuální cigarety?“

„Zapomněl jsi, kde teď žiju?“ mračí se Šura. „Tihle tupí, pošahaní Američani…“

„Nikdo nekouří?“

„Kouří,“ odpovídá škodolibě Maniak. „Žerou své cholesterolové hamburgery, mlaskají a zalykají se. Hodiny prokecají s mobily. Každý druhý má pořádný zadek. Ale za zdraví bojují s nadšením! Jako dříve my za mír, když jsme měli víc tanků než celý svět dohromady… Že je Země kulatá, vědí skoro všichni, ale že na ní kromě Ameriky je ještě něco, to pouze tuší. Hnusí se mi to…“

Číšník přináší jeho objednávku, pro mě saké. Tentokrát bez show, i když hosté k nám pohlížejí s nadějí…

„Vrať se…“ nedokážu zadržet ironii. Maniak jen frkne, zašlukuje a odkládá cigaretu.

„Co se stalo?“

„Zašel jsem dnes pro stará těla. Jen tak…“

„No a?“

„Napadli mě.“

Podrobně popisuji, co se stalo.

„Policie Deeptownu,“ tvrdí Maniak. „Oddělení pro boj s demonstranty.“

„Proč?“

„Šokové střely. To je naše dílo. Zařadili je do výzbroje docela nedávno.“

„Mají následky? Zasáhli mě dvakrát.“

„Žádné nevratné. Resetuj počítač a jdi do Hlubiny. Jsou určené k rozhánění mítinků a nepovolených demonstrací. Humánní zbraň, ale silná. Funguje prakticky na všech grafických a zvukových kartách, které jsou nyní v prodeji. Ale zatím je nepoužili, schovávají si je pro vážné případy.“

„Existuje nějaká obrana?“

Maniak mlčky ukazuje na zápis.

„Jasan. Dá se najít ten Čingiz v Hlubině?“

„Najít se dá,“ usmívá se Šura. „Jenže ti to nepomůže. Dokud se ti nepodívá do očí, nepočítej s vážným rozhovorem.“

„Pomůže mi?“

Maniak se kouše do rtů.

„Odvolej se na mě. Řekni, že hodně prosím, aby ti pomohl. Ale všechno záleží na tom, jaký na něho uděláš dojem.“

„Co mu mám říct?“

„Trošku míň než mně. Ale jenom trošku. Jestli… jestli si na mě hned nevzpomene, zeptej se, jestli si vzpomíná na bárku na Vasilevském ostrově.“

„Bárku?“

„Ano. Taková malá, rezavá loďka bez motoru, bárka. Na Vasilevském ostrově.“

„Děkuji.“

„Jen aby bylo zač…“ pohlíží na mě zamyšleně Maniak. „Poslyš, a vůbec… jak to snášíš?“

„Co?“

„To, co se stalo diverům.“

„Co je tady ke snášení? Byli jsme a už nejsme.“

„Ale jdi… nejste?“

„Jako diveři ne.“

„Určitě najdeš něco, kde bys uplatnil své schopnosti.“

Souhlasím:

„Hledám. Občas pracuji pro jednoho známého, specialistu, který vyrábí kamenné sekery a pazourkové hroty k šípům.“

Maniak přikyvuje a mění téma:

„Slyšel jsi někdy, co dělají tví kolegové?“

Bezděčně zostražitím. Dokázal jsem se před ním odkrýt i tehdy, kdy po diverech jely všechny velké i malé firmy. Ale to bylo výhradně moje rozhodnutí. Pouze moje.

„Moc ne. Víš, ve skutečnosti jsem skoro žádného neznal.“

„Čím se teď zabývají?“

„Jak kdo. Někdo programuje, jiný se zabývá designem, další pracují ve službách. A někteří odešli z virtuality úplně. Vždyť víš, že pro nás nebyla takovým narkotikem jako pro obyčejné lidi.“

„Slyšel jsi o Černém diverovi?“

„Nevzpomínám si. Kdo je to?“

„Vím já,“ vzdychá Maniak. „Víš, říká se, že bez ohledu na okolnosti se jednomu diverovi daří využívat své schopnosti.“

„Jak?“

Pokrčení ramen.

„To bych taky rád věděl. Pochop, jsou to jen řeči. Možná vůbec neexistuje. Ale prý se zabývá loupežemi, nic zvláštního.“

„Diver, a lupič?“ nevěřím vlastním uším. „Teď? Jak? Počkej… ne, o tom bych slyšel.“

„Zkus se něco dozvědět,“ doporučuje Maniak. „Možná je to pravda. Potom… jistě chápeš. Předpokládejme, že je to spousta práce pro toho tvého přítele, odborníka na kamenné sekery.“

„Vždyť se nyní zabýváš ochranou,“ poznamenávám. „Proč ti tak záleží na návratu diverů?“

„Víš, v práci nevysedávám jen u počítače…“ vyhýbá se Maniak odpovědi. „A pokud jde o ochranu… Víš, jak by ožil trh, kdyby se opět objevili diveři? A jakou by měl cenu specialista, který se vyzná v jejich metodách loupeží?“

Vyměňujeme si chápavé pohledy a najednou mi připadá, že ty dva roky někam úplně zmizely.

„Dáš si saké?“ naplňuji skleničky.

„Ne, ještě musím půl dne pracovat,“ odpovídá Maniak lítostivě.

„Co vlastně víš o Černém diverovi?“

Ten jeho zvyk krátkých odpovědí a nedopovězených vět…

„Zeptej se Čingize. Slyšel jsem to od něho.“

Hm. Zajímavá osoba.

„Šuro, slyšel jsi někdy o společnosti New Boundaries?“

„Kterou nedávno hackli?“

„Prý se jenom pokusili.“

„Ale hackli, určitě.“

„Černý diver?“ hádám zvědavě.

„Ne, to byla práce Mršiny. To je Čingizův kamarád. Výborný hacker.“

Doufám, že mi brada nespadla moc nízko. Hledím na lístek ležící na stole. Maniak jí s chutí zákusek, kuličky poloprůhledného zeleného želé, a pije čaj.

Skládám lístek a pečlivě ho schovávám do vnitřní kapsy saka.

Zítra… ne, ještě dnes půjdu na návštěvu. A ne v Hlubině, ale v opravdovém světě.

„Šuro, co tam ukradli? Něco důležitého?“

Maniak krčí rameny:

„Bůh ví. Zřejmě nějakou hodně ergonomickou myš. S motorkem a autoovládačem. Nebo přilbu s turboventilací. Nebo virtuální kombinézu se šídlem v zadku pro imitování injekcí… Je to společnost šílenců, vyrábějí nejrůznější pitomosti pro lamery, které normální lidi k ničemu nepotřebují.“

„Tak proč tam lezl zkušený hacker?“

„Ljoňo, když je poptávka, prodají se i naprosté pitomosti. Ale měli tam velice dobrou ochranu…“ usmívá se Maniak.

„Tvou?“ hádám.

„Uhm. Ale Čingizovi to neříkej, ať se zbytečně nerozčiluje.“

„Mršina umřel v reálu,“ povídám opatrně. „Opravdu umřel.“

Šura zvedá hlavu a pozorně na mě hledí:

„Leonide, ty tomu věříš?“

„Říká se to…“

„Třeba šíří takové pověsti sami, aby odradili ostatní. Kolikrát už takové fámy kroužily!“

„Kdysi byly pokládány za fámy i viry ničící hardware.“

Maniak vrtí hlavou:

„Poslyš… Ljoňo… jsi snad v Hlubině poprvé? Mám přítelkyni v oddělení sběru informací. O všem novém vím jako první. Jestli se objeví zbraň, schopná zabíjet z Hlubiny v reálu, dozvím se to dříve než prezident Virtual Guns!“

Věřím mu. Cítím, jak se mi uvolňuje v hrudi něco, co mě tížilo celý večer.

„Co je to za kamarádku?“

Maniak se šklebí:

„Nic zvláštního… sympatická. Jenže hrozně hloupá. Věřil bys – jebu ji a sám pláču…“

Začínám se smát první. Šura na mě zamračeně hledí a šklebí se, jako by se snažil vzpomenout, co vlastně řekl. Nakonec se usměje také.

„Taková zbraň neexistuje, věř mi. Počítač je možné zabít, ale člověka ne! Kdyby se něco takového objevilo, zmizel bych z Hlubiny jako první!“

„Proč? Po ulicích je také nebezpečné chodit, může tě přejet auto…“

„Ljoňo, představ si, co vypukne v Hlubině, když odtud bude možné zabíjet! Kdejaký kluk, který se dostane k počítači, bude moci zabít každého, kdo mu ublížil.“

„Představuji si.“ Smích mě přešel.

„Ve virtualitě dodnes neexistuje normální spravedlnost,“ přemýšlí Maniak nahlas. „Ani z vraždy není možné někoho obvinit.“

„O to nejde,“ povídám. „Představ si v Hlubině opilce. Narkomana. Výrostka bez zábran. Psychopata. Člověka v depresi. Když není vidět opravdová krev, je všechno jako hra. Děs!“

„No právě. Jestli se něco takového objeví, bude s Hlubinou konec…“

Maniak se mračí, jako kdyby něco poslouchal.

„Musím jít, Ljoňo. Přestávka na oběd skončila.“

Stěží mu stačím stisknout ruku. Maniak hází na stůl peníze a vybíhá z restaurace. Oho, Amerika ho naučila disciplíně. To není Petrohrad, kde během oběda zaskočil ke mně na pivo.

Musím už také jít.

Prospat se, alespoň trošičku.

Platím a na okamžik kladu dlaně k sobě, spojuji špičky prstů… Nenápadné a jednoduché poznávací znamení diverů.

Znají ho i začátečníci. Hoch zachází s talíři příliš obratně. Nedělá to stejně jako já?

Číšník nevěnuje pozdravu nejmenší pozornost.

Nu což, těžko se dalo počítat s něčím jiným.

101

Probudil jsem se kolem desáté.

Za oknem šuměl déšť. Tichý, jednotvárný. Za takového deště je dobré jet vlakem, stát na chodbičce, pohlížet na mokré okno a kouřit… a aby v kupé seděli přátelé… ne, raději kámoši, se kterými je možné pít, ale neodkrývat duši. A aby na stolku stála první z lahví a někdo už rozbaloval sendviče k zakousnutí.

V takovém dešti se dá odjíždět od milenky… od každé lásky. Od milovaného města, od milované práce.

Ale nejlépe od milenky.

A navždy.

„Mám deep horečku," řekl jsem. „Slyšíte?"

Nemá mě kdo slyšet. Vždyť Vika deep psychózu nemá. Šla do práce, normální lidské práce. Já jsem zůstal, abych doma udělal něco užitečného… a nasadil si starou šedivou přilbu.

Ne. Na dnešek mám jiné plány.

Musím najít toho Čingize. A získat to, co potřebuji v Hlubině.

S touto myšlenkou jsem vyskočil z postele.

Ulehl jsem kolem šesté a v hlavě mi ještě hučí. Zamířil jsem do koupelny, shodil tričko i trenýrky, vlezl pod sprchu a otočil kohoutkem.

Voda byla přímo ledová. Zaklel jsem a vodu zavřel. Chápu. Zbytečně včera před domem nevrčel bagr a neodkrývali potrubí.

Jednou z největších životních radostí je ještě napůl ospalý vlézt pod horkou sprchu, střídat teplotu a otřít se drsným ručníkem.

A ani to nemůžu.

V létě bych ledovou sprchu riskoval, ale v této sychravé zimě ne.

Kruci, přece nejde o hygienu, do večera nějak vydržím. Jenže bez sprchy se neproberu a budu celý den ospalý.

I když…

V mém hotelovém pokoji v Deeptownu je také koupelna.

Vysprchovat se v Hlubině… Vynikající nápad…

A probrat se večer, až přijde Vika z práce.

„Blbost," odpověděl jsem si, znovu vlezl do vany a pustil na sebe ledovou vodu.

Opravdu jsem byl ospalý? Při tření ručníkem hledám zbytky ospalosti. Žádné jsem nenašel.

Zpráva od Maniaka vyčnívala z tiskárny. Výborně, Viko. Ví, jak zacházet s informacemi. Vytáhl jsem list a prohlédl si ho.

Telefonní číslo chybí, je tu jen adresa. Čingiz bydlí v centru, u Rudé brány. To je nedaleko, nemusím přestupovat…

Strčil jsem papír do kapsy a šel se obléknout.

* * *

Na tohle mě Maniak mohl upozornit…

Stojím před mřížovou kovovou bránou, za kterou je vidět domek ochranky a dva chlapy s kamennými výrazy v polovojenských uniformách. Za domkem opečovaná zahrada a za ní dům. Nepříliš vysoký, asi patnáct pater, ale poněkud podivného tvaru, jako kdyby nestál v Moskvě, ale v Deeptownu.

„Bohužel jsem si zapomněl vzít smokink," zamručel jsem sám k sobě.

Čingiz je zřejmě „nový Rus". A já jsem si myslel, že je hacker.

Napřáhl jsem ruku k bráně a ta se plynule a tiše otevřela. Na kamenných ksichtech bodyguardů se objevily úsměšky. Konečně!

Došel jsem k budce. Hleděli na mě zvědavě, ale nepozdravili. Nevypadal jsem jako obyvatel, ba ani jako návštěvník tohoto domu. Nezasloužil jsem si úctu.

„Jdu do bytu číslo třicet jedna," pohlédl jsem nenápadně na lístek.

Svalovci předstírali zdvořilost.

„Jste očekáván?"

„Ne… asi ne."

„O co tedy jde?"

Udělaní chlapi, nepochybně se nudí. Celý den se usmívat na zbohatlíky, od toho tuhnou tváře. A najednou přijde popleta v odřených džínách a staré bundě. V dešti a bez deštníku…

„Jednatřicet…" povídá najednou druhý bodyguard.

„Aha."

Zatvářili se kysele. Zřejmě do tohoto bytu chodí různí lidé.

„Jak se jmenujete?" zvedl jeden z nich telefon.

„Řekněte, že přišel někdo od…" zajíkl jsem se. Tak ne! Už několikrát jsem měl se jménem Maniak nedorozumění a tady bych mohl dostat do huby. „…od Alexandra Letova."

„Vaše jméno?"

„Nic vám neřekne."

Ochranka měla své představy o dalším postupu, ale na druhém konci telefonu se už někdo ozval.

„Dobrý den," vyrazil ze sebe svalovec. „Tady vrátnice. Návštěvník k Čingizi Sergejeviči. Ano, jestli smím prosit."

Čekal s pohledem na maličký televizor, na kterém s vypnutým zvukem běžel fotbal. Jeho společník se rozvalil na pohovce a sledoval monitory – po celé budově jsou zřejmě kamery.

Čekal jsem také, schoulený před deštěm.

„Čingiz Sergejevič? Tady vrátnice… ano. Muž středního věku, vypadá obyčejně, nepředstavil se. Řekl, že jde od Alexandra Letova."

Když bodyguard zvedl hlavu, měl v očích zjevnou radost.

„Jakého Alexandra Letova?"

„Od Maniaka!" vyhrkl jsem.

„Od Maniaka,“ opakoval bodyguard do sluchátka s přimhouřenýma očima. Jeho společník se soustředil a přiblížil ruku k opasku s rozepnutým pouzdrem… „Jakého Maniaka?“

„Povězte mu, aby si vzpomněl na bárku na Vasilevském ostrově v Petrohradě!“ vykřikl jsem zoufale, protože jsem pochopil, že poputuji na policii, a ne k Čingizovi.

„Mluví o nějaké bárce na Vasilevském ostrově…“ Bodyguard se zarazil. „Ano. Rozumím. Děkuji. Na shledanou.“

Odložil sluchátko a pronesl s hranou blahosklonností:

„Půjdete po téhle cestičce, potom doleva. Třetí vchod. Ochranka vás pustí. Na shledanou.“

Kráčel jsem k domu se dvěma pohledy v zádech. Měl jsem pocit, jako kdybych v poslední chvíli dostal milost a odvázali mě z elektrického křesla.

Nikdy by mě nenapadlo, že v obyčejném moskevském životě zažiji tak vzrušující pocit.

Možná…

Ne. Ne. Na to nesmím ani pomyslet!

Jestli přijde zase záchvat…

Ne.

Toto není Hlubina, virtuální realita, ve které bloudí mé vědomí, staví paláce a boří města. Toto je obyčejná Moskva, obyčejný dům milionářů, obyčejná ochranka.

Všechno je v pořádku, nic se neděje.

Netuším, kolik má dům vchodů. Možná jen tři. A v každém dvanáct bytů.

Uvnitř bylo ještě jedno stanoviště, také se dvěma bodyguardy. Těm u brány se podobali tak, jako by i v reálu kdysi vytvořili standardní soupravu těl. Nový Rus, bývalý inteligent, ostražitý bodyguard…

„Doklady,“ vyzvali mě hlasem nesnášejícím odpor.

Musel jsem ukázat občanku a počkat, dokud muž neobratně nevyťuká na klávesnici má data do počítače. Vyplnil i rubriky pohlaví a národnost.

Jednají tady tak se všemi návštěvníky? Tomu nevěřím. Nejspíš je třídí podle vzhledu.

„Stiskněte dvanáctku," vrátil mi doklad. „Výtah pojede do čtrnáctého patra."

Proč do čtrnáctého, když zmáčknu dvanáctku? Je to snad dvoupodlažní byt?

A proč řekl, že výtah pojede? Copak tady jsou většinu času výtahy rozbité?

Výtah byl tak velký, že by se do něj vešla vířivka. Koupelnu připomínal i zásluhou zrcadel na stěnách a černého stropu. Na podlaze ležel čistý koberec.

Tlačítek bylo opravdu dvanáct. U každého byla úzká štěrbina, jako na magnetickou kartu. Takže ani do patra se člověk jen tak nedostane.

Avšak po stisknutí dvanáctky se výtah rozjel nahoru. Ozvala se tichá hudba.

K čertu, co budu dělat u toho Čingize? Stát v koutku haly a škemrat o zakázané programy, klasifikované jako zbraně? Vzpomínat na nějakou bárku, kterou jsem v životě neviděl?

Nestačil jsem to ani domyslet, když se dveře výtahu otevřely.

Přímo do bytu!

Vlastně tam byla ještě nevelká předsíň a mohutné dveře, nepochybně kovové se dřevěným obkladem. Ovšem otevřené dokořán.

Opatrně jsem vkročil do haly. Čtverec sedm krát sedm. Vysokánský strop ukončený jakousi pyramidkou, do které bubnoval déšť. Byt byl skutečně dvoupodlažní, do druhého patra vedly točité schody.

A nikde nikdo.

„Hej!" zvolal jsem.

Toto slovo se sem hodilo stejně málo jako mé staré džíny. Ale výsledek se dostavil. Z jedněch dvoukřídlových dveří vyšel pes a zamířil ke mně.

Zbožňuji zlaté retrívry.

„Ahoj, pejsku," podřepí jsem k němu, „kde máš páníčka?"

Retrívr mi očichal dlaň a laskavě dovolil, abych ho podrbal za ušima.

„Nejsi náhodou Čingiz?“ zeptal jsem se. „V tom případě ti přináším pozdravy od Maniaka.“

„Pozdravy předej mně. Pes se jmenuje Bajt.“

Muž se objevil hned po psovi, a stejně neslyšně. Přišel blíž a podal mi ruku:

„Čingiz.“

Netuším, kde jeho rodiče vykutali toto jméno. Třeba měli vzdálené orientální kořeny, například tatarské. Vypadal však jako typický Švéd. Byl vysoký, urostlý, světlé vlasy až na ramena, obličej seveřana. Opálený, ale nepochybně běloch. Sportovní oděv, ale žádná čínská napodobenina, značkový Adidas, sportovní obuv. Nikdy předtím jsem neviděl nikoho, kdo by chodil doma v botách Reebok. A jen mimochodem, nikdy jsem neviděl ani takový byt.

„Leonid…“

„Proč ses nepředstavil ochrance?“

„Pomohlo by to?“

„Logické,“ přikývl Čingiz. „Nespěcháš?“

Okamžité tykání mi u něho připadalo tak přirozené, že jsem neprotestoval.

„Ani ne…“

„Dobrá… Bajte, nedotírej!“

Pes vytáhl nos z mé dlaně a uraženě odešel.

„Co piješ?“ zajímal se Čingiz. „A svlékni se, bundu dej sem.“

Skříň v hale byla velká skoro jako moje předsíň. Stáhl jsem bundu a pokoušel se srovnat myšlenky. To není obyčejná záhada, ale moc velká záhada. Kde vzal Šura takové známé? A je to vůbec hacker, tenhle chlapík s válečnickým jménem a chováním velkého mafiána?

„Co piješ, Leonide?“

„Všechno, co hoří.“ Rozhodl jsem se zůstat zdrženlivý.

„Dobrá. Tak půjdeme zatím do kuchyně.“

Dlouhou a širokou chodbou, s obrazy na jedné stěně a okny vedoucími na náměstí u metra na stěně druhé, jsme došli do kuchyně. Čingiz šel napřed, pod propoceným oblečením se mu rýsovaly svaly. Kus chlapa. A na rozdíl od ochranky dole bezstarostný. Vždyť můžu vytáhnout nůž a vrazit mu ho mezi lopatky.

Ale být nájemným vrahem, stejně bych to neudělal. Zabil bych ho a potom bych v jeho bytě zabloudil. Bloudil bych v něm týden, občas narazil na zdroje vody – bidety a pisoáry, zásoby jídel – jakési čokoládové sošky pod skleněnými poklopy…

Metr vysoká čokoládová socha v kuchyni opravdu stála. Jen bez poklopu. Černoušek s větvičkou kakaovníku v ruce. Měl ulomené ucho, asi měl někdo hlad.

Zato kuchyně působila uklidňujícím dojmem… vypadala tak nějak obyčejně. Jako by někdo vzal obyčejnou kuchyni, roztáhl ji všemi směry a zaplnil lakovaným nábytkem, technikou, potravinovými balíčky…

Zato pořádek mládenecký. Zřejmě žije sám.

„Koňak se k seznámení nehodí…“ přemítal Čingiz nahlas. „Dáme si vodku.“

Pátravě na mě pohlédl a přikývl, jakoby něčím uspokojen.

„Napijeme se. Pivo nechci, i když… Chceš pivo?“

Rozhlížel jsem se kuchyní a hledal na baru v koutě pivní pípy. Našel jsem je. Guinness, Kilkenny a další dvě značky…

„Pokud si můžu vybrat, tak radši pivo než víno nebo whisky,“ pronesl jsem cizím hlasem. Vzpomněl jsem si na starý film o klukovi, který najednou zbohatl a nechal si uprostřed bytu postavit automat na kokakolu, fungující na kopanec…

„Rozhodnuto,“ souhlasil Čingiz. Šel k chladničce, stejně monstrózní jako všechno kolem. Otevřel ji, hrábl mezi několik lesklých obalů a vytáhl pár umělohmotných tácků s různými sýry. „Budeš něco jíst?“

„Zatím ne.“

„Správně. Otevírej, nestůj. Nůž je někde na stole.“

Zatímco jsem se zabýval sýrem, Čingiz vyndal dva půllitry a zahlaholil:

„Jaké budeš pít?“

„Máš české?“ zeptal jsem se ve snaze ho zahnat do kouta.

„Jenom Pilsner Urquell.“

„Může být,“ souhlasil jsem tónem člověka, který si nejlepším světlým pivem světa myje nohy.

S plnými půllitry jsme usedli do kožených křesel u baru.

„Na zdraví,“ pronesl jsem.

„Na zdraví,“ odpověděl Čingiz.

Pivo bylo vynikající.

„Jsi chlapík,“ prohlásil najednou a poplácal mě po zádech. „Cítíš se tu dobře?“

Ještě jednou jsem se rozhlédl po kuchyni a objevil další detail – schodiště nahoru do vyššího patra.

„Co je tam?“ zeptal jsem se.

„Jídelna. Se skleněným stropem.“

Aby měl člověk v Moskvě skleněnou střechu, musí si napřed pořídit železobetonovou. Potřásl jsem hlavou:

„Úplně se bojím pomyslet na to, kolik ta tvoje chatka stojí. Takovou si může dovolit jen milionář.“

„Bohužel,“ souhlasil Čingiz beze stopy vychloubání. „Jinak je všechno v pořádku?“

„Šokuje to, ale dá se to vydržet.“

„Výborně. Když lidé tuhnou, upadám do rozpaků. A to dělám moc nerad, Leonide. A jak se daří Maniakovi?“

„Je živ a zdráv. Přinejmenším v Hlubině.“

„A kde teď pobývá fyzicky?“

„San Francisco.“

Čingiz přikývl. Otevřeně mě testoval.

„Co myslíš, jaké pivo by si vybral?“

„Guinness.“

„Kolik lidí bylo na bárce poprvé?“

„Nevím.“

Čingiz povytáhl udiveně obočí.

„Nebyl jsem tam, vůbec nevím, o co jde. Maniak mi nařídil připomenout bárku, kdyby sis nemohl vzpomenout na jeho jméno.“

„Kdysi mu říkali Tma. No dobře. Jakou pomoc potřebuješ?“

Takže ceremoniál skončil?

„Potřebuji bojové a ochranné prostředky od Virtual Guns. Nejnovější.“

Čingiz se kousl do rtů a upil piva. Tvářil se tak, jako by mi raději daroval mercedes než disketu s programy.

„Čím se živíš?“

„Služby v Hlubině.“

„Ty tam nejen pracuješ… ty tam žiješ. Ale nač potřebuješ zbraně od VG?“

„Musím odpovědět?“

„Ano.“ Čingiz odložil prázdný půllitr. „Když odpovíš, dostaneš hračky.“

„V tom případě odpovím. Sám ještě nevím.“

„Ty jsi ale šprýmař,“ řekl spokojeně Čingiz. „Ještě jednu otázku… hodláš to prodat?“

„Ne. Výhradně pro vlastní potřebu.“

Čingiz sáhl mlčky do kapsy. Neudivilo by mě, kdyby odtud vytáhl disketu s programy. Ale v ruce držel mobil o velikosti zapalovače.

„Nemysli si, že jsem z blahobytu zcvoknul,“ pohlédl na mě Čingiz. „Je to opravdu pohodlné…“

Boháči mívají své libůstky. Není obvyklé volat z domova mobilem…

„Pate,“ promluvil Čingiz do telefonu. „Odtrhni se od počítače, vezmi můj dárek a udělej kopii… Ano, právě ten. A přijď do kuchyně.“

Samozřejmě není ani obvyklé volat v bytě z jedné místnosti do druhé.

„Připadám si jako v Hlubině,“ řekl jsem.

„To je příznak deep psychózy,“ odvětil Čingiz krátce. Schoval mobil. „Vezmeš programy a půjdeš?“

„Pokud mě ochranka pustí,“ usmál jsem se.

„Pustí. Ale rád bych si s tebou promluvil. Zaujal jsi mě.“

„Nápodobně.“ Vstal jsem a načepoval si pivo. „Tím spíš, že mám na tebe pár dotazů.“

Čingiz mi podal půllitr:

„Tak se ptej. Ale napřed mi nalij.“

„Znáš Mršinu?“

„Znal jsem,“ odpověděl lakonicky.

Takže Ježour měl pravdu. A Maniak se mýlil.

„Vloupal se do New Boundaries?“

„Ano.“ Čingiz se zřejmě ničeho nebojí. Ostatně člověk, který žije takovým životem, s policií Deeptownu nemívá problémy.

„Čingizi, musím znát podrobnosti.“

„Chceš se stát hackerem, Leonide?“ usmál se Čingiz. „Nebo píšeš knihu o životě velkých hackerů?“

„Mršina byl velký?“

„Kdyby nebyl tak líný, byl by největší.“

„Nikdy jsem o něm neslyšel.“ Ani bych neřekl, že přestávám vystupovat jako bezvýznamný obyvatel Deeptownu.

„Leonide, ti, o kterých všichni slyšeli, nejsou hackeři. Hacker pracuje ve tmě a sám. Nezanechává stopy.“

„Jsi hacker?“

Čingiz se zasmál.

„Býval jsem. Ale rád bych věděl, co jsi zač ty. Nemyslíš, že jsem na řadě, abych kladl otázky?“

Přikývl jsem. Ale zeptat se Čingiz už nestačil.

„Čingo…“

Otočili jsme se ke dveřím.

„Tady je disketa.“

Hoch byl naprostým Čingizovým opakem. Neohrabaný teenager, tmavý, černovlasý, hranatý, tvářil se naštvaně. Na sobě měl oprané džíny a bílé tričko.

„Dej Leonidovi disketu,“ přikázal Čingiz. „Doufám, že je čistá.“

„Se softwarem.“ Hoch se ke mně přiloudal značně neochotně a podal mi disketu.

„Pate, víš, co mám na mysli. Nebudeme Leonida sledovat a všechno, co je na disku, musí pracovat normálně. Platí?“

Hošík na něho zamračeně pohlédl. Čingiz se usmíval. Jako by hráli nějakou vlastní hru.

„Ještě to prověřím…“ schoval Pat ruku s disketou za záda.

„To bude nejlepší,“ řekl klidně Čingiz. „Domluveno?“

„Tenhle software jsi slíbil jenom mně!“ vzplanul kluk.

„Situace se změnila. Slíbil jsem jisté osobě, že splním její libovolné přání. Slíbil jsem to kdysi dávno, kdy jsi se ještě počurával do plenek.“

Z hochova pohledu jsem vyčetl, že mě pokládá za obludu.

„Jasan.“ Ruku s disketou pořád držel co nejdál ode mě. Přistoupil k pípě, načepoval si guinnesse do jedné ze sklenic a vyšel z kuchyně.

„A pohni!“ křikl za ním Čingiz.

„Není moc mladý?“ zeptal jsem se zmateně. Klukovi mohlo být nejvýš třináct let.

„Aby pil pivo? A jak mu v tom mám zabránit?“ Čingiz vypadal překvapeně.

„Hm…“

„Nejsem jeho otec ani příbuzný. Ale vrátíme se k tobě, souhlasíš?“

„Ano.“ Kousl jsem se do jazyka a rozhodl se, že nebudu zjišťovat nic o Čingizovi, Patovi, původu tohoto úžasného bytu ani vztazích lidí, kteří v něm žijí. Mám se rád.

„Kdo jsi?“

„Leonid.“

„Údaje z matriky si můžeš nechat. Když budu chtít, stejně si je zjistím. Kdo jsi?“

Před odpovědí jsem se zhluboka nadechl:

„Diver.“

Čingiz zadumaně pozoroval pěnu na dně půllitru. Nic zajímavého na ní nenašel, takže se zeptal:

„Bývalý diver? Opravdový? Nevěřím.“

No páni! I já jeho dokážu překvapit!

„Diveři nebývají bývalí.“

Nekomentoval to.

„Pracoval jsi s Maniakem?“

„Občas. Pomáhal mi v technických záležitostech. Zbraně… ochrana…“

„A teď zase pracuješ?“

Mlčel jsem. Nechtělo se mi vysvětlovat, že už dlouho práci nemám… a asi mít nebudu.

Měl by to pochopit sám.

„Ne tak docela.“

„Dobrá, nebudu tě vyslýchat. Někdo si tě najal?“

„Ne.“

Čingiz vstal a vzal oba půllitry. Mně nalil urquell, sobě guinnesse.

„O co tedy jde?“

„Zajímá mě jistá otázka a hodlám ji objasnit.“

„Dobré odpovědi… instruktivní jako návod na použití toaletního papíru. Dejme tomu, že to není má věc… Slíbil jsem něco Maniakovi a já sliby plním. Pat hned přinese disketu…“ Čingiz postavil sklenici na stůl, naklonil se a pohlédl mi do očí. „Ale ještě něco ode mě chceš. Mám pravdu, divere?“

„Máš.“

Měl pronikavý pohled. Ne výhružný, ne vražedný, ale prostě pronikavý.

„Tak se rozhodni, co se chceš dozvědět a co za to dáš.“

Zaváhal jsem.

„Čingizi, kde tu máš záchod?“

Usmál se.

„Vedle. Tři metry chodbou. Cestou uvažuj.“

Neuhodl. Nepokoušel jsem se získat čas, stejně si musíme promluvit. Čingiz má informace, které potřebuji, a co je hlavní – informace z opravdového světa, ne z Hlubiny.

Ale já opravdu musel na toaletu!

Dveře záchodu byly shrnovací, z dubu a matného skla, vstoupil jsem a ničemu se nedivil.

Kachličky něžně růžové jako sen nymfomanky. Strop z tmavých zrcadel jako splnění těchto snů.

Nebyl to obyčejný záchod, ale byl spojený s koupelnou jako bytové jádro. Jen ten termín ze sovětských dob se k němu nehodil. Gigantická klozetová mísa jako pro basketbalisty. Bidet. Pisoár… Bože, opravdu – pisoár v bytě! Stranou, pod šikmým oknem jako v podkroví, trojúhelníková vířivka. Plná, s bublající vodou.

Připraven uvidět ve vaně živého krokodýla nebo lidskou mrtvolu jsem se sklonil k vířivce.

Skutečnost byla současně přízemní i překvapující.

Vana byla plná zelených půllitrových lahví. Nálepky se už dávno odlepily a nyní vířily v bublajících pramíncích. Natáhl jsem ruku – voda byla ledová – a jednu láhev vylovil.

Pivo Žiguli.

Staré… zítra mu projde záruční doba.

Blázním. Určitě blázním. To nebude deep horečka, ale přímo schizofrenie. Takový dům může být v Hlubině, ale ne uprostřed Moskvy!

Možná jsem ve virtuální realitě. Ještě pořád. Nevystoupil jsem z Hlubiny, jenom jsem si ten výstup představoval. Je ráno, Vika už dávno odešla do práce a já sedím u počítače, prsty mi kloužou po drahé senzorické klávesnici, kterou mi dala Vika pod stromeček…

Jen mi připadalo, že jsem se vynořil. Jen se mi to zdálo. Jako už jednou.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“ zašeptal jsem. „Pusť mě, Hlubino…“

Nic se nestalo. Ale to nic neznamená. Poslední dva roky to nic nedokazuje.

Uklidni se. Především se uklidni.

Hlubina tě nezahubí. Virtuální svět je lhostejný, jen odráží to, co je v nás. Nic zvláštního se neděje…

Jenže já znám způsob, jak zjistit, kde jsem.

Vytáhl jsem z kapsy nožík a vysunul malé ostří. Vyhrnul jsem si rukáv košile.

Jemně, pouhou špičkou. Hrozně se mi do toho nechce.

Opatrně, abych nezasáhl žílu, jsem se řízl. A zakvílel.

Jak to bolí! Zvláště, když řežeš sám sebe!

Olízl jsem ránu, nepříliš hlubokou, ale krvácející, a ze zadní kapsy džínů vytáhl náplast. Tiše si nadávám a zalepuji řez.

Nejsem v Hlubině. Bolest byla příliš silná. Vyhodila by mě z virtuality. Toto je opravdový svět a opravdový byt. Prostě tady bydlí psychopati.

Přistoupil jsem k pisoáru a udělal to, kvůli čemu jsem sem přišel. Opláchl jsem si obličej studenou vodou a zamračeně na sebe pohlédl do zrcadla. Červené oči, neoholený… už vím, proč mě nechtěli pustit. A proč ve mně Čingiz poznal trvalého obyvatele virtuálního světa.

Ten ještě pořád popíjí pivo v kuchyni. Má návštěva ho určitě baví.

„Jsem připraven mluvit," usedl jsem.

„A já poslouchat."

„Včera jsem se dozvěděl, že hacker, známý jako Mršina, se vloupal do společnosti New Boundaries, která se zabývá výrobou počítačových periferií…"

Čingiz přikývl. Dobře.

„Chytili ho," pokračoval jsem. „Zabezpečení firmy bylo nečekaně dobré a sejmuli ho."

„Správně," souhlasil Čingiz. „Předpokládám, že ochranu dělal Maniak. Je to jeho rukopis."

Rychle jsem pokračoval, abych se vyhnul nebezpečnému tématu:

„Ochranka zachytila jeho stopu a při pokusu o útěk ho zabila. Ovšem podstata je v tom, že hacker zemřel i v reálném světě. To by mohlo znamenat – když odmítneme nemožnou souhru okolností, a to musíme – že někdo zhotovil virtuální zbraň třetí generace a vyzbrojil jí ochranku."

„Jaké třetí generace?"

Ve dveřích stojí Čingizův podivný přítel. S disketou, tentokrát už určitě bez léček.

„Už jsem ti to vysvětloval," protáhl Čingiz. „První generace virtuálních zbraní ničí tvé programy. Druhá, kterou smí mít jen policie, dokáže zničit tvůj počítač. Přehřeje procesor, vymaže BIOS, zapálí monitor…"

„To znám, nejsem blbec," ohradil se hoch. Chovají se k sobě mile. „O třetí generaci jsi nic neříkal!"

„Protože neexistuje," odpověděl Čingiz. „Zbraň, která zabíjí lidi z virtuálního světa, je nesmysl. Novinářská kachna."

„Ale toho hackera zabili," odporoval jsem. „Existuje mrtvola. Opravdová."

„Pate, dej mu disketu," přikázal Čingiz. „A jdi do jídelny. Na podlaze tam leží tělo. Podívej se, jestli moc nezasmrádlo, a dvakrát je kopni do boku."

„Opravdu můžu?" zaplály mu oči.

„Ano, prosím tě o to. Odpovědnost je na mně."

Zazářil. Strčil mi do ruky disketu, o kterou se tak nechtěl dělit, a rozběhl se do schodů.

Omráčeně jsem pohlédl na Čingize.

Zbohatlík se pochechtával. Líně se zvedl, vzal z baru křišťálový popelník, z poloviny plný oharků, krabičku cigaret a masivní zapalovač Ronson. Nový Rus si zapálil a přistrčil mi krabičku.

Automaticky jsem vytáhl cigaretu, cvakl zapalovačem… a málem ho upustil.

Nahoře, v jídelně se skleněnou střechou, se ozval řev.

„Tělo je ještě schopné reagovat," pronesl Čingiz melancholicky. „To je dobře. Těší mě to."

Odložil jsem nezapálenou cigaretu. Nahoře něco upadlo. Ozvalo se dětské vypísknutí, pronikavé jako zvuk kabelového modemu spojujícího rychlostí 115 200 baudů, rachot něčeho těžkého a řinčení rozbíjeného skla. Řev se opakoval.

„Nestane se tam nic?" otázal jsem se. Necítil jsem k Patovi zvláštní sympatii, ani jsem netoužil vidět člověka, který dokáže tak řvát, ale přece jen je to dítě…

„Všechno, co se tam mohlo rozbít, se už rozbilo," pokýval Čingiz smutně hlavou. „Kromě stropu, ale ten je z pancéřového skla."

Na schodišti se ozval dusot, tenké dřevěné zábradlí se otřáslo. Nejprve jsme spatřili dva páry nohou. Jedny patřily Patovi a dotýkaly se schodů jen občas. Druhý pár byl bosý, nahý a porostlý zrzavými chlupy.

Za okamžik se tělo objevilo celé.

Byl to podsaditý, středně velký muž, asi čtyřicátník. Proporcemi by se vešel do čtverce. Krátký krk zakrývala velká brada, licousy by nadchly každého holiče. Zato hlava byla úplně holá.

K dovršení všeho byl nový účastník absurdního děje jen v černých saténových trenýrkách ke kolenům. Do chlupů na zarostlé hrudi se zapletl malý křížek, vypoulené oči se skrývaly za brýlemi s tenkou zlatou obrubou.

„Čingo!!!" Řevem toho hromotluka se roztřáslo pivo ve sklenicích. „Poručil jsi Patovi, aby mě kopl?"

„Poručil," řekl nebojácně Čingiz. „Dvakrát. Poslechl?"

„On?" Muž pohlédl na svou pravou ruku, ve které se třepetal Pat. „Poslechl. Nebývale umíněný kluk. Většinou se mu nepodaří mě nakopnout podruhé. Co za něho chceš?"

„Tvůj notebook, Mršino."

Samozřejmě jsem se nepodivil. Hned jsem pochopil, o jakém těle se mluví. Jen jsem těžko dokázal uvěřit ve svůj úspěch.

Pokud se ovšem setkání s takovým chlapem dá za úspěch pokládat.

Mršina zadumaně hleděl na mlčícího Pata. Obdivoval jsem chlapcovo ovládání, dokud jsem nezahlédl, že má zuby zaťaté do hackerovy chlupaté ruky.

„Ne… za to nestojí," řekl Mršina a kluka setřásl. Když se Pat ocitl na podlaze, uskočil stranou a začal uplivovat.

„Pozdrav se s hostem," navrhl Čingiz.

Mršina přenesl svůj pohled na mě. Vyjekl a začal mluvit normálním, jen trochu silnějším hlasem.

„Omlouvám se. Mou poněkud emotivní reakci vyvolalo předčasné a poněkud neobvyklé probuzení.“

Vstal jsem a už se nepokoušel analyzovat události.

„Leonid,“ představil jsem se.

Mršina mi přiměřeně silně stiskl ruku.

„Mršina. Dovolíš?“

„Cože? Ano…“

Hacker vzal můj půllitr, upil a zašklebil se.

„Zase pijete ty patoky… Čingo, ty bestie, proč jsi mě nechal od toho kluka kopat? Navíc dvakrát?“

„Vždyť jsi mrtvý, Mršino. Necítíš bolest. A kromě toho…“ Čingiz rozvalený v křesle kývl na nasupeného Pata, „Pat byl už dlouho zvědavý, jestli tě kopanec probudí.“

Chlapec zahučel za jeho křeslo překvapivou rychlostí, ale Mršina ho nehodlal honit.

„Proč mrtvý?“ poškrábal se na hrudi.

„Zabili tě. Ve virtuální realitě, zbraní třetí generace. A umřel jsi doopravdy.“

Čingiz se rozesmál, ale Mršina ne:

„Někoho zabili,“ potvrdil. „A umřel. Jen jsem to nebyl já.“

Odložil můj prázdný půllitr a vyšel na chodbu. Za okamžik zařinčely láhve vytahované z vířivky

Pohlížel jsem na Čingize a Pata. Na hochově tváři se rýsovalo oživení a radost, Čingiz se tvářil neproniknutelně.

„Takže science fiction?“ zeptal jsem se.

110

Hacker se vrátil z koupelny skoro oblečený. Na sobě měl hezký župan, i když poněkud dlouhý a v ramenou úzký, který zřejmě patřil Čingizovi. Na nohou měl pantofle, tak malé, že mu přečnívaly paty a části chodidel.

V každé ruce držel dvě láhve žigulovského piva.

„Zase jsi chladil pivo ve vířivce?“ zeptal se rétoricky Čingiz.

„No a co?“ houkl Mršina. „V chladničce se těžko dosáhne ideální teploty. Pivu dodá chuť jenom tekoucí voda.“

„A vzal sis můj župan…“

„Je ti ho líto? Upadáš.“ Hacker si přitáhl křeslo blíž k nám, usedl a přehodil si nohu přes nohu. Pouhými prsty strhl z láhve uzávěr a dychtivě se napil.

„A oblékl si mé pantofle!“ vypískl Pat.

„Ňu, ňu, ňu!“ dráždil ho Mršina. „A kdo jedl z mé misky, kdo seděl na mé židličce, kdo zformátoval můj disk… Neoblékl, ale obul. Zasranej inteligente!“

„Mršino, nezamlouvej to,“ řekl klidně Čingiz. „A nenadávej před dítětem. Prosím.“

„Kdybys tak slyšel…“ Mršina vyprázdnil láhev a postavil ji pod stůl, „co mi to dítě řeklo včera večer…“

„Večer, cha,“ ohradil se Pat. „O půl třetí! Přišel jsi nametenej jako dělo!“

„Vidíš?“ Mršina otevřel druhou láhev.

„Slyším,“ přikývl Čingiz. „Pate, umyješ si jazyk mýdlem.“

„Byl opilý! A pokoušel se…“ hoch se na okamžik odmlčel, jako kdyby hledal slovo, „pronést prostitutku. V tašce!“

„Vážně?“ nadchl se Čingiz. „Přímo v tašce?“

„Jo!“

„Udavači!“ odložil Mršina láhev. „Jsi zrádce. Ale dobře, to mi rozvazuje ruce. Mám říct, kde jsi byl v Deeptownu minulý týden? A co jsi tam dělal?“

Pat zrychlil dech a poněkud nejistě zaprotestoval:

„To nevíš. To nemůžeš vědět.“

„Vím. Tak co, mám to povědět?“

„Všechno jsem vymazal!!“

„Ňu, ňu, ňu. Vymazal. Až dokážeš všechno vymazat, dám ti svůj notebook.“

Kluk a muž na sebe hleděli tak, jako by chtěli vytáhnout nože. Panebože, oba jsou blázni! Z toho jeden neplnoletý!

„Kecáš,“ opakoval umíněně Pat.

„Pojď.“ Mršina vstal, došel k Patovi a vzal ho pod paží. „Ukážu ti jednoho trojského koně. Jako vzor. Další viry už si hledej sám.“

„Mršino, vyhýbáš se rozhovoru…“ připomněl Čingiz.

„Tři minuty,“ ujistil ho Mršina a vzdálil se s klukem pod paží a s lahví v ruce. „Abych mu srazil hřebínek a naučil ho úctě ke starším.“

„Musíme počkat,“ vzdychl Čingiz. „Nehodlám riskovat a brzdit ho. Mám ti nalít pivo, Leonide?“

„Proč pije Mršina žigulovské?“

„Chutná mu. Jednoduchá odpověď, že?“

Mlčky jsem zvedl půllitr. Už čtvrtý. Kdybych vypil tolik žigulovského, necítil bych se nejlíp.

„Mršina potvrdil, že někoho zabili,“ řekl Čingiz. „Omlouvám se za svou nedůvěru, dokud tady není Pat. Rozčililo by ho, že jsi měl pravdu ty a ne já.“

„Nevadí. Taky jsem tomu nemohl uvěřit.“

„Co z toho vyvozuješ, divere?“

„Smrt z Hlubiny znamená smrt Hlubiny.“

„Nemyslím.“

„Zamysli se. Deeptown byl vždycky svobodným územím. Světem se zvláštními zákony, vlastní morálkou i kulturou. Vztah ke zločinu tady byl svérázný. Zvykli jsme si, že je možné zavřít druhému hubu virovým programem, že napadení

cizího počítače není přestupek, ale umění, že padělání kreditní karty je důvod k chlubení před kamarády.“

„Vražda je něco jiného. Když budeš vědět, že kulka nezastaví počítač, ale srdce…“

„Čingizi, pověz, dal bys zbraň třetí generace Patovi?“

„Ještě jsem se nezbláznil.“

„A kolik takových výrostků brouzdá Deeptownem?“

„Nemyslím, že by nějaký kluk sehnal…“

„Mršinovi bys věřil?“ zeptal jsem se.

„Nesuď tak rychle,“ zavrtěl hlavou. „Mršinovi je možné svěřit atomové tlačítko. Jen tak mimochodem, stejně měl k němu přístup, i když bez vědomí prezidenta.“

„Máš ochranku, Čingizi?“

Usmál se.

„Dejme tomu.“

„Chápu, máš. V té nebo oné formě. A určitě máš nepřátele.“

„Nepřátele má každý. Bez nich je nuda. A vůbec… někteří nepřátelé mohou být stejným důvodem k hrdosti jako přátelé.“

„Chodíš do Hlubiny? Co když se tě někdo rozhodne zlikvidovat? V reálu je to jasné. Hrozí nepříjemnosti. Odplata. Ale jak vzdorovat výstřelu v Hlubině, kde nezůstávají žádné stopy? Kde nefungují běžné zákony? Kde…“

„Všechno chápu,“ mávl Čingiz rukou. „Stačí, přesvědčil jsi mě. Jen to nechci vzít na vědomí.“

„Já taky ne. Proto jsem nervózní.“

„Myslím, že už je pozdě. Každý program, který se v Hlubině objeví, bude dostupný všem. To je jen otázka času.“

Vrátili se Mršina s Patem. Kluk se vlekl za hackerem, jako kdyby dostal výprask.

„Kdo vyhrál sázku?“ zeptal se Čingiz.

„To není čestné,“ vybuchl Pat. „Ten terminál měl zabudovaný antivirový program! Který mi dal sám Mršina! Na ochranu před ostatními hackery!“

„Já dávám, ty prověřuješ.“ Mršina strčil prázdnou láhev pod stůl a otevřel poslední. „Přines pivo.“

„To není čestné! Není!“ běsnil dál hoch. „Podvedl jsi mě!“

„V čem? Program tě ochránil? A jak! Nějaké námitky? To, co dostaneš od přátel, prověřuj jako první. Přines pivo!“

„Povídej, Tony. Konec zábavy.“ Čingizův tón se najednou změnil. „A ty, Sašo, dones mu pivo.“

Když přešel z přezdívek na jména, chování bláznivé dvojice se změnilo. Pat zavřel ústa a šel pro pivo. Mršina vzdychl a pohladil si oholenou hlavu.

„Čingizi, mám hlad…“

„Vyprávěj a já ti ohřeju párky.“

„Nemá cenu je vařit, ohřej je v mikrovlnce, ať rozmrznou.“

„Jak si přeješ. Mluv.“ Čingiz vstal, šel ke chladničce a vytáhl z ní dlouhý řetěz párků.

„Dostal jsem objednávku na vloupání.“ Mršina pokrčil rameny. „Nic zvláštního… kromě objednatele.“

Přišel Pat s náručí plnou mokrých láhví. Mršina mluvil dál a stavěl je přitom na stůl.

„Zkrátka… jak mě našel, nevím. Nesvěřil se. Víš, že jsem prosťáček, nežádám doporučení, když někdo nabízí prachy.“

„Chyba.“ Čingiz nacpal řetěz párků do mikrovlnky. „Kde tě našel, v Hlubině, nebo v reálu?“

„V ní, naší rodné… Seděl jsem v Deeptownu v jedné hospodě, když přišel a všechno vybalil. Ukázalo se, že je to diver…“

Zabušilo mi srdce.

„Takže to byl ten zákazník?“ ozval se od šumící mikrovlnky Čingiz. „Nespojil jsem si to. Pokračuj.“

„Sašo, vyměň si tričko, jsi celý mokrý,“ poradil Mršina klukovi. Otevřel další pivo a vzdychl. „Ze začátku to nestálo za nic. Vloupání, kopírování, odchod. Čistý odchod, bez pastí do budoucna. Procenta ze získaných peněz a pět set doláčů v každém případě.“

„Víš určitě, že to byl diver?“ zeptal jsem se.

„Absolutně. Předvedl mi všechny jejich triky… vstup a výstup na povel, necitlivost k bolesti a tak…“

„Mršino, mohl prostě sedět u počítače bez deep programu…“

„Nemohl. Copak jsem nikdy neviděl divery? Nebo ty, kteří zkoušeli brouzdat v Hlubině bez deepu? Byl to diver. Potřeboval proniknout do New Boundaries. A to je práce pro hackera, ne pro divera.“

„Pro divery už není žádná práce,“ řekl jsem. „Nikdo je nepotřebuje.“

„Tenhle se adaptoval,“ pokrčil Mršina rameny. „Nevyzpovídal se, takže neznám podrobnosti… Ale domluvili jsme se. Dohodli jsme cenu, podmínky. Udělal jsem průzkum. Zabezpečení bylo standardní, nic zvláštního. Krást tam nemělo žádný smysl. Jenže tenhle nešťastný diver potřeboval naléhavě projekt Sweet Immersing. Ten tvoří dvě části: Deep box a Artificial Nature. Nejlepší by bylo sehnat oba, ale v nejhorším případě byl zákazník ochoten se spokojit jenom s Artificial Nature. A zdůraznil, že tato část informace je důležitější. Tak jsem šel. Vzal jsem s sebou jednoho kluka a šel.“

„Co to bylo za kluka?“ zajímal se Čingiz. Mikrovlnka konečně přestala šumět.

„Toho neznáš. Naivní, nepříliš schopný, ale umíněný. Pořád prosil, abych ho vzal do učení. Myslel si, že žáky naučím něčemu dobrému…“

Pat se zahihňal, ale Mršina na něho pohlédl tak, že hošík okamžitě ztichl.

„Už nežije,“ řekl hacker ostře. „Dostal mě svou umíněností… a tak jsem ho vzal s sebou. Nedalo se čekat, že to bude nebezpečné, a říkal jsem si, že ho alespoň uvidím v akci.“

„A co se stalo?“ kousal se Čingiz do rtů. „Proboha, nenatahuj to!“

„Boha neznám a natahovat to nebudu.“ Mírné kacířství doprovodil otevřením další láhve. „Všeobecnou ochranou společnosti jsme prošli snadno, kluk něco otevřel sám, s něčím jsem mu pomohl… vlohy měl, ne moc velké, ale měl. Měli jsme připravená těla zaměstnanců firmy, všechna jejich

hesla… normálka. Prošli jsme bez problémů do pracovny Sweet Immersing. Měli jsme i přístupový kód. Neměly být žádné problémy! Zůstal jsem na chodbě a on šel dovnitř, měli jsme tři minuty na sebrání souborů. Dostal je a už skoro získal operativní přístup, když najednou spustilo nějaké zabezpečení.“

„Jak to vypadalo?“

„Ocelové dveře, které spadly ze stropu. Zřejmě se zavřela okna. Rozhoukaly se sirény, jako obvykle. Dvojité zabezpečení, před hackery i před divery. Diver by chcípnul.“

„Hacker taky umřel,“ připomenul jsem.

„Hned ne, Leonide. Vytáhl jsem ho.“

„Jak?“

„Vyrazil jsem dveře,“ usmál se Mršina. „Kluk trochu zpanikařil, ale transfer souborů dodělal. Neměl jsem čas stáhnout data. Prorazil jsem východ rovnou na ulici a začal ho krýt, aby stačil zmizet. Hned vyskočil, vytřeštil oči a uháněl… určitě se vyděsil.“

„Odkud jsi pracoval?“ zajímal se Pat.

„Z jedné deep kavárny,“ pohlédl na něho Mršina. „A přines mi cigára.“

„Ale nevyprávěj beze mě!“

Jakmile Pat zmizel na schodech, hacker rychle dodal:

„Choval jsem se jako debil. Nechal jsem se unést. První linii zajištění si udělala firma. Břídilové. Tři živí lidé a dvacet programů. Nechal jsem se unést. Měl jsem jít hned za ním, sbalit data a utýct, jenže jsem zatoužil střílet. Jako na střelnici. Jsem debil.“

Vrátil se Pat. Mršina od něho převzal balíček cigaret, jednu vytáhl a pokračoval:

„Nebylo jiné východisko, musel jsem zůstat do konce. První linii jsem odrazil, složil třicítku lidí… Co tak čumíš, Pate?“

Hoch na něho zíral planoucíma očima. Zavrtěl hlavou.

„Pak už bylo všechno špatné,“ vzdychl Mršina. „Odněkud se vynořila ochranka, dvakrát početnější. Část obklíčila budovu, část se vrhla na mě… Pate, kde jsou sirky?“

„Máš zapalovač!“ vypískl hoch.

„Od plynu si nezapaluji! To je znesvěcení posvátné ideje Věčného ohně! Zapaluje se sirkárna, k ďasu!“

Pat opět vylétl po schodišti nahoru. Mršina ztišil hlas a upřesnil:

„Bylo jich sedm. Všichni přežili. Mé programy na ně nezabíraly.“

„Vůbec ne?“ užasl Čingiz.

„Absolutně. Ani je neohlušily. Nevím, kde vzali takové zabezpečení, ale připadal jsem si jako nahý před tanky.“

Vrátil se Pat. V běhu otevřel krabičku, škrtl zápalkou a podal ji Mršinovi. Hacker si připálil a shovívavě přikývl. Dopil další láhev a řekl:

„Trošku jsem si s těmi lamery pohrál… a tiše a klidně jsem odešel.“

Pat se šťastně zasmál. Seděl vedle Mršiny a neviděl hackerovu grimasu.

„Jenže kluka dohonili o pět minut později na náměstí Billa Gatese. A zastřelili ho. Dav čuměl a pak se rozešel. Tělo odtáhli na prosekturu.“

Mršina praštil pěstí do stolu.

„Jak jsem to měl vědět, krucinál! Jak jsem měl vědět, že zbraně třetí generace už existují!“

Čingiz postavil převrácený půllitr – není nad to dopít pivo včas – a zeptal se:

„Víš určitě, že umřel doopravdy?“

„Ano. Znal jsem ho. Několikrát jsme se sešli. Úplný klučík, bylo mu sedmnáct! Jakmile jsem utekl, hned jsem mu volal. Měl obsazeno. Vstupoval telefonní linkou, umíš si to představit? V dnešní době vstupovat do Hlubiny po telefonu!“

„Víš to určitě?“ Čingizův hlas najednou nebezpečně zesílil.

„Ano! Hned jsem za ním jel, routery neroutery, ale jak ho vypátrali? Ale když tam měli takové zabezpečení, dalo se čekat všechno… včetně návštěvy poldů.“

„Proč jsi do toho k ďasu toho kluka tahal?“ Čingiz si zapálil, já jsem si vzal cigaretu také. „Když jsi věděl, že je to dítě?“

„Měl zkušenosti s vloupáními!“ odsekl Mršina. „Tak co, mám povídat dál, nebo je vám už všechno jasné?“

„Mluv,“ vyzval jsem ho.

Mršina přijel ke klukovi za deset minut. Ten bydlel nedaleko deep kavárny, ze které působil hacker. Chlapcovi rodiče ho znali a pustili ho dovnitř, přestože u nich nevzbuzoval moc velké nadšení.

Hoch seděl u svého počítače. S přilbou a v kombinéze. Neživé ruce položené na klávesnici.

„Nevystopovali ho.“ Mršina zachmuřeně hnětl v ruce nezapálenou cigaretu. „Šli po něm, ale nestihli to. Okamžitě jsem zapnul výstup z Hlubiny… ale na barevné záblesky už neměl kdo koukat. Zavolali záchranku, ale bylo už pozdě.“

„Jak umřel?“ zeptal jsem se. Cítil jsem se zle, představoval jsem si neznámého kluka docela reálně. Určitě se díval na Mršinu stejně nadšeně jako teď Pat. Jenže Pat teď koukal do země. Dloubal nohou do podlahy, jako by chtěl provrtat dlaždičky nebo zvětšit díru v ponožce do rozměrů palce.

„Ohavně umřel,“ zamračil se Mršina. „Na tetanické křeče.“

„Tetanické křeče?“ užasl Pat. „Co je to?“

„Všechny svaly dostanou křeč. Prostě se udusil.“

„Nebyl nemocný?“ zeptal se Čingiz. „Neměl třeba epilepsii? A teď to vzrušení, adrenalin, honička, střelba. Třeba proto nevydržel. Prostě shoda okolností.“

„Rodiče tvrdili, že byl naprosto zdravý. Nemluvili moc, ale tato slova matka pořád opakovala.“

„A co jeho logy?“ Čingiz nebyl zjevně naložen lyricky.

„Nedíval jsem se na logy, Čingo. Logy mě vůbec nezajímaly. Viděl jsem, že v počítači kořist není, takže nestačil soubory stáhnout. Našel jsem u něho program, starý, ale

dobrý. Pure Conscience. Spustil jsem ho a odešel. Rodičům jsem řekl, že jsme spolu mluvili v Hlubině, a že najednou zmlkl a přestal se hýbat.“

„To už je jedno, Mršino. Vůbec není jisté, že kluka zabili přímo z Hlubiny. Kolik už bylo takových případů? Infarkty, mrtvice…“

„Zabili ho. Cítím to.“ Mršina si vzal další láhev. „Nastává nová epocha, Čingo. Mizerná. Teď začnou v Hlubině zabíjet doopravdy.“

„Slyšel jsi, Pate?“ pohlédl Čingiz na kluka. „Tvé špacíry v Deeptownu skončily.“

„Ne!“

„Jo.“ Čingiz měl opět ledový hlas. „A nehádej se. Zítra nechám odpojit optický kabel. Prostě ho odříznou a odnesou. A modemy z počítačů odmontuju. Aby nedošlo k nedorozumění.“

„Ale já nehackuju!“

„Ale toužíš po tom. A už jsi to zkoušel. Za malé hry s falešnými kreditkami tě nezabijí. Ale dříve nebo později zatoužíš po opravdových činech… a dostaneš kulku z Hlubiny.“

„Pomstíš mě,“ zavrčel Pat.

„Nechci mít k tomu důvody,“ řekl Čingiz nečekaně něžně. „Nerad jezdím na hřbitov pokládat květiny na hrobečky.“

Pohlédl na Mršinu:

„Ale ty, lumpe, si to odskáčeš! Budeš se dlouho kát za hříchy! Zatáhl jsi kluka do loupeže a nepředvídal možné problémy. Myslel sis, že malá firma nebude mít dobrou ochranu.“

„Jo!“ křikl Mršina. „Jsem vinen. Ale copak se dá vždycky všechno předvídat? Kluk nebyl v Hlubině poprvé. Před dvěma roky se vloupal do Al-Kabaru!“

Říká se tomu tetanická křeč, že?

Když se začnou třást ruce, nohy se roztřesou v kolenou, čelisti sevře křeč a nedá se pronést ani slovo?

„Klukovské vychloubání,“ zamračil se Čingiz. „Neslyšel jsi nikdy, co vykládá Pat kámošům?“

Ne, není to totéž. Můžu dýchat, plíce správně nasávají zakouřený vzduch. Vidím, jak se třese pivo v půllitru, který mi kupodivu nevypadl z ruky. A srdce pořád buší, i když občas v panice, ale buší, pohání krev, kašle na bolest, má svou práci…

„Jak se jmenoval?“ zeptal jsem se. Připadalo mi, že docela normálním tónem, ale celá trojice se zachvěla.

„Jména neříkám…“ začal Mršina.

„Jemu ho pověz!“ přikázal ostře Čingiz.

„Roman.“

„Vloupal se do Al-Kabaru,“ řekl jsem. „Předloni. Bylo mu patnáct, jenže to jsem nevěděl.“

„A ty jsi kdo, Leonide?“ vyvalil oči Mršina.

„D-diver.“ Najednou jsem začal zadrhávat. „Roman byl taky diver. Potom z něj byla nula. Já jsem se s tím smířil. Ale on se zřejmě rozhodl stát hackerem…“

„Kruci, živý diver!“ vybuchl Mršina. „V reálu! Opravdový! Živý!“

Legrační. Mnohem víc ho udivuje má minulost než Romanova ztracená budoucnost!

Naklonil jsem se přes stůl, smetl skoro všechny láhve a skoro plným půllitrem dal Mršinovi do huby.

A pocítil jsem, že vzlétám do vzduchu.

Akce se rovná reakci – tento zákon platí jen pro fyzická tělesa. S biologickými je to složitější.

Hlavně tehdy, kdy pěst, která zasáhla mou hlavu, byla skoro stejně velká.

* * *

„Sem ne, idiote! Do bidetu ne!“

To je Čingiz.

„Proč? Pro mytí je pohodlný!“

To je Mršina.

„Nedáme mu čichnout octa?“

To je Pat.

Ledová voda. Láhve žigulovského na dně vířivky.

Tak končí unáhlení diveři. Utopí je ve vaně s pivem. Nemůžu dýchat…

Sebral jsem zbytky sil a pokusil se vytrhnout. Okamžitě mě vytáhli z vody

„Žiješ?“ zeptal se s obavami Čingiz. „Nemáš dvojí vidění?“

To on mě strčil do vířivky.

Mršina stál stranou. Utíral si bradu, na které jsem s potěšením zahlédl krev. Jedno sklo v brýlích prasklé. A díval se zmateně.

„Můžeš mluvit?“ tázal se ještě s většími obavami Čingiz.

„A-ano,“ vymáčkl jsem ze sebe. Brada mě bolela, z nosu mi tekla krev. Voda ve vaně už zrůžověla.

Ale mluvit jsem mohl.

„Může si za to sám!“ vykřikl Mršina s intonací žáčka na koberečku. „Mám reflexy, kruci! Dostanu, vrátím!“

„Zabil jsi Romana…“ řekl jsem. „Zasranej hackere…“

„Nezabil jsem ho!“

„Žiješ. A Roman umřel…“

Čingiz mi strčil hlavu do vířivky tak rychle, že jsem se zalkl zbytkem věty. A hned ji vytáhl.

„Ne, Ljoňo. Tak to není. Jestli si Mršina nerve vlasy, neznamená to, že zavinil klukovu smrt. Viděl už hodně smrtí, chápeš? A tvůj Roman byl pro něho jeden ze stovek malých hackerů! Uklidni se!“

„Je mi to opravdu líto,“ řekl Mršina. Sundal si brýle. Pohled měl nyní krátkozraký a bezbranný. „Divere… Smíš mě praštit, jestli chceš. Snesu to.“

„Vždyť za ním hned jel,“ řekl Čingiz mírně. „A cestou mi zavolal, že možná bude třeba schovat jednoho zelenáče před policií. Nějaké peníze, falešné doklady…“

„Netušil jsem, že ten ksindl už existuje.“ Mršina dál stál a čekal na ránu. „Zbraň třetí generace… Tak si bouchni. Uleví se ti, znám to.“

„Doopravdy umřel?“ zeptal jsem se. Bylo mi do pláče. Jenže těžko se pláče s mokrým obličejem.

„Ano.“

„Rychle?“

„Nemyslím,“ odpověděl Mršina váhavě. „Měl mizernou smrt, divere. Promiň, ale je to pravda.“

Vytrhl jsem se Čingizovi a popošel k hackerovi.

Mršina si zakryl oči jako dítě.

Ale já jsem usedl na bobek vedle luxusního bidetu a rozplakal se.

Cítil jsem se opravdu špatně. Moc.

Slyšel jsem, jak odcházejí z koupelny. Seděl jsem tak ještě dlouho, vzlykal, utíral si slzy, ohmatával si bolavou bradu, když se mě dotkla nějaká ruka a pochopil jsem, že tu nejsem sám.

„Byl to tvůj nejlepší přítel?“

„Ne… nevím…“ zašeptal jsem. „Asi ne.“

Pat usedl vedle.

„Neplač,“ řekl vážně. „Roman padl v boji. V Hlubině. Jako opravdový hacker. To znamená, že se skutečně stal hackerem. Chtěl se jím stát a stal se.“

„Hochu, na smrti není nic hrdinského…“

„Vím. Mršina to říká taky. I Činga. Věděl Roman, že to může být nebezpečné?“

„Určitě… Ale nebyl to opravdový hacker. Neměl na to.“

„Ale šel do toho. Pro něho to bylo hrdinství. Riskoval. A vyhrál.“

„Prohrál, hochu. Prohrál.“

„Opravdu?“

Pohlédl jsem na Pata a ani jsem se nestyděl za slzy. Stál příliš dlouho vedle mě a poslouchal, jak brečím. Příliš dlouho, než abych se styděl.

„O čem to mluvíš?“

„Nikdo přece nevěděl, že už existuje. Ta zbraň. Teď to všichni vědí. Roman nás vlastně varoval.“

Na pohled docela obyčejný kluk. Člověk by u něho nečekal schopnost soucitu s neznámými lidmi, ani umění být přesvědčivý.

„Po kom jsi tak chytrý, kámo?“

„Nevím,“ pokrčil Pat rameny. „Táta je zámečník, máma štukatérka. Dědeček byl učitel, možná po něm.“

„Půjdeme,“ řekl jsem. Vstal jsem a ještě několikrát si cáknul do obličeje vodu z vířivky. Vzal jsem několik láhví a zamířili jsme s Patem do kuchyně.

Ukázalo se, že jsem nerozbil všechny láhve, které stály na stole. Některé přečkaly. Postavil jsem před Mršinu ty, které jsem přinesl. Rozehřáté, ale už vystydlé párky byly pečlivě vyrovnány na talířcích, většina před hackerem. Ostatní přede mnou a Čingizem.

„Díky, bráško.“ Mršina pořád držel brýle v ruce. Teď si je nasadil jako na znamení, že už nečeká žádnou ránu. „Nezlob se. Nechtěl jsem, aby se tvému příteli stalo něco zlého.“

„Nejsem vinen o nic míň,“ řekl jsem a usedl na původní místo. Pohlédl jsem k oknu, už se stmívalo. „Čingizi…“

„Žádný problém,“ rozhodil ruce. „Zůstaň. Sám bych neriskoval příchod domů v takové podobě.“

„Ty mé reflexy…“ strhl Mršina uzávěr z láhve. „Chodil jsem i k psychiatrovi… Povídám mu, odnauč mě dávat lidem do huby…“

„Nedokázal to?“ masíroval jsem si čelist.

„Řekl, že to není možné… tak jsem se neudržel,“ zavrčel Mršina. „Čím jsi ty vinen?“

„Znal jsem Romana jen virtuálně,“ řekl jsem, jako kdybych skákal do studené vody. „Když diveři zmizeli jako profese, rozešli jsme se. Určitě mu bylo těžko. Byl sice kluk, ale už živil rodinu, rozumíte? No a sám taky… vodil děvčata do barů, dobře se oblékal, platil drahé lyceum… v obyčejné škole neměl co dělat.“

„Prosil tě o pomoc?“ zamračil se Mršina.

„Ano. Samozřejmě ne o peníze. Prostě hledal v Hlubině jiné zaměstnání. Matematické nadání neměl, ale byl diver z

Boží milosti. Jako hacker nestál za nic. Chtěl projektovat, v tom jsem mu mohl pomoci.“

„A dál?“ zeptal se Čingiz.

„Vykašlal jsem se na to. Neměl jsem čas mu pomáhat. Myslel jsem si, že se bez Hlubiny nějak obejde. Že mu to prospěje. Ale on už bez ní nedokázal žít. Byl to diver.“

„Nikdo z nás nedokáže…“ Čingiz vstal, otevřel chladničku nad barem a vrátil se s láhví vodky. Pat bez prošení přivlekl dva kartony sody.

„Správně.“ Mršina odložil pivo.

Odmlčel jsem se a sledoval, jak Čingiz nalévá do velkých sklenic drahou dánskou vodku. Pat mlčky nalil všem sodu.

„Chceš trošku?“ zeptal se hocha Čingiz.

„Ano. Smí se to?“

Pat neprojevoval obvyklé dětské nadšení na tím, že smí legálně pít alkohol. Nebo to dobře předstíral.

Zvedli jsme sklenice. Pat podřepl u stolu a už natahoval ruku, aby si přiťukl, ale včas se zarazil a ruku stáhl.

„Na hackera Romana, který zemřel, jak se na hackera patří,“ pohlédl na mě Mršina.

„Na divera Romana, který zůstal diverem,“ řekl jsem já.

„Na člověka, který odešel,“ řekl krátce Čingiz.

„Ať je mu Hlubina lehká.“ Pat pohlédl nejistě nejprve na Mršinu, potom na mě.

Přikývl jsem.

Napili jsme se.

„Nejde prožít život za jiného člověka,“ konstatoval Čingiz. „Leonide, netrap se.“

„Jasňačka, že je to možné,“ zabručel Mršina a otřel sklenici rukávem županu. „Jenže to by znamenalo ukrást někomu život, a na tom není nic hezkého.“

Mlčel jsem. Oba měli pravdu. Jenže existuje ještě jedna pravda: že smrt každého přítele, ať už v Hlubině nebo ve skutečnosti, je i tvá vina.

„Zítra je pohřeb,“ řekl najednou Mršina. „Půjdeš, Leonide?“

Zavrtěl jsem hlavou.

„Ne.“

„Proč?“ zeptal se Mršina.

„Znal jsem ho jen v Hlubině. Tam je pořád živý. Přestože ho Hlubina zabila.“

Čingiz na mě zkoumavě pohlédl.

„Že by? Ale virtualita nestiskla spoušť. Nemá čím. Leonide… uvažuj takhle… tvého přítele zabili zbraní, jejíž existence byla pokládána za nemožnou.“

„Ano. Už mi to řekl Pat.“

„Pat je chytrý klučina. A udělal jsi už druhý krok?“

Nechápavě jsem na něho pohlédl.

„Leonide, když půjdeš do maličké kanceláře na okraji Moskvy, abys tam šlohl kancelářské sponky a na záchodě kousek mýdla… a ochranka do tebe začne pražit z laserových pistolí, co si pomyslíš?“

Byl naprosto vážný.

Najednou mě zamrazilo. Po kůži mi přeběhlo stádo opilých mravenců. Jako kdybych otevřel dveře skříně a našel ve svém jediném svátečním obleku kostlivce.

„Byly to hodně důležité soubory,“ řekl jsem. „Tak důležité, že kromě zabezpečení nejlepší firmou vyrábějící virtuální zbraně byly použity ještě nějaké tajné prostředky. Vojenské… vládní…“

„Nebo podnikové,“ opravil mě Čingiz. „Tvrdé společnosti orientované na zisk ostře chrání svá tajemství. Všechny ty CIA a GRU je jenom napodobují.“

„Co může být důležitějšího než taková zbraň, Čingizi? To je nepředstavitelně zásadní zvrat. Změna všech vztahů k počítačům, k Hlubině! Co může být důležitějšího?“

Čingiz a Mršina na sebe pohlédli.

„To musíš vysvětlit ty, divere,“ řekl Mršina zachmuřeně.

„Co tak najednou?“

„Protože já jsem těm kulkám utekl náhodou!“ zaryčel Mršina a už se ani nepokoušel poslat Pata pryč, aby si zachoval tvář. „A to jen díky tomu, že jsem podle starého

hackerského zvyku nastavil timer na plus pět minut po začátku vloupání! Jinak bych plival krev z překousnutého jazyka…“

Ztichl, ale bylo už pozdě. Pochopil jsem, co uviděl, když sundal Romanovi virtuální přilbu.

„Já nemůžu nic,“ řekl jsem a přejel pohledem všechny přítomné – novoruského hackera, pankáče hackera a kluka, který toužil po tom, aby se stal hackerem. „Vždyť přece dobře víte, v čem byla naše síla a co se s ní stalo! Vždyť já nedokážu zdolat ani nejjednodušší zabezpečení!“

„Nevím, co dokážeš v reálu,“ řekl Čingiz. „Ale pořád umíš vyjít z Hlubiny, když pocítíš, že to smrdí. To musíš umět. Tony to neumí. Ani já.“

„Raději se teď do toho nepleťte. Čingizi, vím, že jsi seriózní člověk, ale…“

„Pat už do Hlubiny nepůjde,“ řekl klidně Čingiz. „Všechny vstupy odříznu. Kromě svého počítače, ale na ten nesáhne… je to tak?“

„A já odtud stejně nechodím nikam jinam než do putyk a za holkama,“ uchechtl se Mršina. „Kam chodím, tam neseru. A můj notebook nespustí…“

„To není fér!“ V Patově hlase byly slyšet slzy.

„Podívej se na Leonida. A zeptej se ho na jeho názor.“

Čingiz opět sáhl po láhvi. Pohledem jsem požádal o dovolení a vzal ze stolu jeho telefon.

„Hlavně to sval na spoustu práce a výhodný kšeft,“ naváděl mě Mršina. „Bezva smlouva, prachy se přímo posypou. Na něco takového ženské…“

„Vika?“

„Ljoňa?“ V hlase jí zněl opravdový údiv. „Kde jsi?“

„Víš, zašel jsem za kamarády. Pili jsme pivo a potom vodku… Co bys řekla tomu, kdybych se vrátil hodně pozdě? Nebo tady dokonce přespal?“

Chtěl jsem jí povědět o Romanovi. Potřeboval jsem se vyřvat, všechno ze sebe vychrlit. Tím spíše, že Romana znala.

Ale neřekl jsem nic. Už nejsem sám. Mám si komu postěžovat, vyplakat se, mám s kým popít vodku.

Zase mám s kým. Nečekaně lehce a snadno.

Ale ona ne.

Takové hrozné zprávy se do telefonu neříkají.

„Pozvi ji sem…“ navrhl Čingiz.

„Samozřejmě poseď, můžeš i přespat,“ řekla Vika nejistě a rozpačitě. „Podle hlasu opilý nejsi… Kdyby ses vracel pozdě, otevři si a nedělej rámus.“

„Určitě se vrátím ráno,“ řekl jsem. „Takže si milence nezvi, došel by k úhoně. Poslyš, nechceš přijet sem? Zajímavý dům i zajímaví lidé.“

Doslova jsem cítil, jak váhá. Už dlouho jsme spolu nikde nebyli. Do Hlubiny Vika přestala chodit, a ve skutečnosti… tam máme příliš různé zájmy.

„Víš, už se asi nevypravím. Je pozdě. Moc nepij, jo?“

„Samozřejmě.“

„Odpočiň si. Jsem ráda, že ses někam vypravil.“

Když jsem odložil sluchátko, zachytil jsem Mršinův nadšený pohled.

„Poslyš, kde jsi vzal ženu, které můžeš říct, že piješ pivo a vodku s kamarády?“

„V Hlubině.“

Mršina zamračeně přikývl.

„To se stává. Taky jsem tam jednou takovou potkal… Ale potom se ukázalo, že je jí čtyřicet a je to muž, vedoucí klubu masochistů…“

„Mršino, můžeš se něco dozvědět od svého objednatele? Od toho… divera?“

Hacker pokrčil rameny.

„Asi ne. Peníze převedl hned, velice profesionálně. A setkat jsme se měli jen při úspěchu operace.“

„Stejně tam zajdi.“

„Půjdu, jasné jako facka. Ale úspěch nečekej. Co máme, to dáme… společnost New Boundaries s jejím mazaným zabezpečením.“

„On to věděl,“ usoudil jsem. „Určitě věděl, že to smrdí.“

„A co má být?“

„Mezi námi není… nebylo přijatelné nastrkovat najaté pracovníky. Jak vypadal?“

„Viděli jsme se třikrát. Poprvé to byl hubený brejloun, hodně naivní, rozpačitý… obličej Evropana. Nestandardní, ale ne moc dobře udělaný. Podruhé hezká blondýnka, umělý produkt haute couture. Potřetí postarší muž, hodně unavený, plný obav…

„Rozumím. Nějaké společné rysy?“

„Evropan. Pokaždé.“ Mršina se zamyslel. „Ne, jinak nic zvláštního.“

„Nemohl jsi ho sledovat?“

„Používal starou ochranu, Leonide. Starou asi půldruhého roku, ale velice kvalitní a pečlivě vyladěnou. Neriskoval jsem jeho sledování, mohl mít v kapse několik dalších es.“

„Tak co, zůstaneš?“ zeptal se Čingiz. „Nějakou postel najdeme, neboj se.“

„Naším ložem je mousepad!“ zasmál se Mršina. „Zůstaň, divere.“

Pohlédl jsem na DVD na stole.

„Ne… asi přece jen půjdu domů. Dokud jezdí metro.“

„Metro bude jezdit ještě tři hodiny,“ pohlédl Čingiz na hodinky. „Kromě toho tě stejně odvezu.“

„Jsi opilý!“ vykřikl Pat.

„Dobře, tak ještě chvíli posedím, ale pak půjdu na metro,“ nechal jsem se přesvědčit.

Čingiz mi mlčky přistrčil skleničku.

111

Mlha.

Šedivá mlha.

Zase chybí směry i vzdálenosti. Prodírám se mléčnými vrstvami. Něčím voní… buď svěžím, vymrzlým prádlem, nebo ozonem…

Ohlížím se – žádné světélko, žádná záře.

Ale byly tam, pamatuji si, že byly…

Někde tam za mostem z nitek, kde se stýkají stěny ohně a ledu…

Nevybírám si směr, protože vím, že ať půjdu kamkoli, ať poběžím kamkoli, vzplane přede mnou světlo a z mlhy se vynoří blýskající stěny. Rudý oheň a modrý led.

A světlo vzplanulo. Slaboučké, přízračné, kouzelné světélko, matné a nejasné.

Když přecházíš močál, neběž za bludičkami!

Běžím.

Mám stále intenzivnější pocit, že někdo jde vedle mě. Možná mě sleduje, možná mě provází, možná ochraňuje… Našlapuji zlehka, nepříliš rychle, ale on nezůstává pozadu.

Ať.

Levá stěna – modrý led, pravá – rudý oheň. Míří do nebe, do šedivé mlhy bez konce i začátku, vynořují se z nekonečné propasti.

Zvedám nohu nad napjatou strunu. Levá ruka mrzne, pravou spaluje oheň. Je to jako hra, spadneš a můžeš začít znova. Je to jako hra, jako hra…

Jenže to hodně bolí.

A pokaždé začínáš od začátku.

„Nepřejdeš, Ljoňo…“

Něco nového!

Poprvé v tomto království neživých mlh a hořících skal slyším hlas.

Známý hlas.

Pokouším se otočit, ale stín za zády uniká stranou tak rychle, že mu nestačím pohlédnout do obličeje.

„Ale musím, že?“ ptám se.

„Ano. Ale to neznamená, že přejdeš.“

Konec. Hlas odchází, rozplývá se….

Zůstává jen nitka pod nohama. Jen stěny kolem.

A slaboučké, chvějící, zhasínající světélko vpředu.

Jdu. Dnes je to lehčí. Z nějakého důvodu lehčí. Možná ten, kdo šel se mnou, srovnal krok. Možná zůstal na druhé straně mostu.

Nebo jsem už chytil správný rytmus…

Levá stěna – modrý led, rozpřažená postava na ostrých jehlách. Raději padl na tuto stěnu, polekal se pravé stěny, kde plameny spalují docela.

Možná je to mé vlastní tělo.

Nestačím to domyslet. Nestačím se odvrátit. Když procházím kolem, postava na stěně se zachvěje. Možná pohyb vzduchu nebo teplo mého těla, něco ji odtrhává od stěny a vrhá na nit. Chviličku mi připadá, že ji most přeřízne v půli, ale je to mnohem prozaičtější, zledovatělé tělo klouže a padá do nekonečné propasti. Struna pod nohama vibruje, rozhoupává se, amplituda roste, jako kdyby onen pád spustil nějaký mechanismus.

Levá stěna – modrý led. Pravá stěna – rudý oheň, levá – led, pravá – oheň, levá – pravá…

Odrážím se od vibrující nitě a vrhám se na pravou stěnu…

* * *

„Proč křičíš?“

Otevírám oči.

„Tlačila tě noční můra?“

V autě je teplo. Ne žhavé horko… prostě teplo. Možná proto jsem ve snu zvolil pravou stěnu?

Řidič se ani neohlédl. Nakrátko ostříhaný hranatý zátylek, světélka na přístrojové desce, tichý šum klimatizace. Motor neběží.

Ovšem, Čingiz mě neodvezl osobně. Zavolal řidiče… nebo bodyguarda…

Kdybych si tak žil já…

„Už jsme na místě?“ rozhlédl jsem se.

„Adresa souhlasí,“ povídá melancholicky řidič. „Podívej se. Vezu tě poprvé.“

„Myslíš, že si to zopakujeme?“ Pohlédl jsem na hodinky. Od Čingize jsem odešel ve dvě v noci. Teď jsou čtyři. Přece jsme nejeli dvě hodiny!

„Určitě,“ konstatuje řidič lhostejně. „Zalíbil ses mu, takže tu budeš častým hostem…“

„A když nebudu chtít?“

Řidič se zasmál.

„Rád bych viděl toho, komu se u Čingize nelíbí.“

Má pravdu. Pro jiného návštěvníka – který by se hostiteli zalíbil také – by určitě všechno zorganizovali jinak. Ne pivo s vodkou a párky v kuchyni, ale velkolepý raut se šampaňským, kaviárem a jeseterem.

„Stojíme tady dlouho?“

„Půldruhé hodiny. Čingiz řekl, že se můžeš vyspat v autě, jestli usneš. Do pěti.“

„Tak já půjdu,“ zabrumlal jsem.

„V pořádku.“ Bodyguard vstal a když jsem se vyhrabal ze zadního sedadla malého fordu, už stál vedle mě.

„To je můj vchod,“ pokusil jsem se protestovat. „Nejsem žádná slečinka, nemusíš mě doprovázet.“

„Mám takový rozkaz,“ řekl řidič stručně a já už neprotestoval.

Je to jeho práce.

* * *

Dveře jsem otevřel s obratností zkušeného lupiče, notorického alkoholika nebo mladého elektronika. Vstoupil jsem tiše, oba zámky uzamkl naprosto nehlučně, ani jsem nerozsvítil.

Bylo ticho. Na tuto dobu nezvyklé ticho. V noci má šumět ventilátor počítače, bublat pevný disk, klapat klávesnice… že by mi právě proto Vika darovala senzorickou?

V koupelně jsem si spěšně opláchl obličej studenou vodou a po špičkách přešel do obýváku. Svlékl jsem se a pečlivě složil šaty na pohovku. Nahlédl jsem do ložnice.

To bych opravdu nikdy nečekal.

Vika seděla na okraji postele a na její přilbu padal slabý odlesk obrazovky jejího notebooku. Přilbu má elegantní, sice ne právě novou, ale znalci stále ceněnou Creative-Diana. Tmavomodrý dámský model starý dva roky – tehdy jsem za něj vyplázl půldruhého tisíce dolarů. Tělo Viky se mírně chvělo. Rukou se občas dotýkala klávesnice a opět si ji tiskla ke hrudi.

Vika byla v Hlubině.

Bylo to současně krásné i děsivé, tento hypnotizující tanec těla, už nenáležející našemu světu. Zvednutí hlavy – Vika pohlíží na oblohu nebo strop… nevím. Pod elastickým páskem, držícím přilbu pod bradou, jsem zahlédl proužek bílé kůže.

„Ne," zaslechl jsem, „to mě nezajímá."

Už dlouho nechodila do Hlubiny. Docela se s ní rozloučila. Dokonce i dizertační práci píše na úplně jiné téma.

Co ji vedlo k návratu do světa iluzí?

Můžu k ní přistoupit a nahlédnout jí přes rameno. Usednout vedle ní. Zesílit hlasitost reproduktorů notebooku.

A stát se svědkem multifilmu, který je pro Viku absolutní, úžasnou skutečností. Zahlédnout kousek jejího snu. Stejně nic nepostřehne. A výstup z Hlubiny je dost dlouhý, trvá asi deset sekund, stačím se vzdálit.

Ach, Nedosilove… přemoudřelý Nedosilove. Jedno jsi nepochopil, když jsi přemítal o dvojici diverů – jednom s přilbou a druhým před obrazovkou…

Nikdo nikdy nevpustí cizího člověka do svého snu.

Ani toho nejbližšího.

„Dobrou Hlubinu, Viko…“ zašeptal jsem a zavřel dveře.

Spát můžu i na pohovce.

A možná si už ani nelehnu.

Došel jsem potichu k počítači a zašeptal do mikrofonu:

„Viko, probuď se…“

Zašuměl pevný disk, tiše se rozezpívaly ventilátory – počítač má tolik přídavných karet, že ke dvěma standardním ventilátorům jsem musel přidat ještě další dva. Jinak by se počítač přehřál za čtvrthodinku práce.

„Vypni zvuk. Viko, status.“

„Status normální. Zdroje dostatečné.“

Pohlédl jsem na nápis a začal si oblékat kombinézu.

„Vstup do Sítě. Normální mód. Postava číslo tři – Proteus.“

„Hotovo.“

Měl bych nastavit timer.

Jenže nevím, kolik času budu v Hlubině nucen strávit.

Nejdu tam pracovat ani se bavit.

Jdu se mstít.

Přilba, hebký dotyk měkké podšívky. Před očima monitory. Ventilátor tiše šumí a víří vzduch, zatím ještě neohřátý ani neochlazený jen docela obyčejný. Ve sluchátkách je ticho.

Deep.

Enter.

Před očima se roztáčí duha, vír, kráter…

Volání Hlubiny.

Část druhá

Diverova svatyně v Hlubině

00

Vycházím z hotelu v mírně změněném Proteově těle, je mi nyní čtyřicet. V kapsách mám Střelcovy revolvery, ale pořád se starými programy. Nové si budu muset pořádně prohlédnout, a to chvíli potrvá.

Kam mám jít?

Už to vím. Zastavuji taxík Deep Průvodce a sděluji adresu. Dívám se na budovy míhající se za oknem a opakuji si jako zaklínadlo: „Musím. Musím. Musím."

Ale je to děs.

Doslova jako příchod na spáleniště. Jako pohled na milenku v cizí náruči. Jako setkání se starým přítelem, který se urazil a nechce podat ruku. Jako návrat někam, odkud tě s ostudou vyhodili.

Nechoď pozdě. Nikdy nechoď pozdě. Po rvačce se už pěstmi nehrozí. Rozbitou důvěru slzy neslepí. Utopencům se záchranné kolo nehází.

A já jsem přišel pozdě.

„Jsme na místě," říká řidička, mladá černoška s velkými kruhy v uších a složitým tetováním na krku. Tetování s bílými vzory vidím poprvé. Zřejmě speciální pro černou kůži.

Je docela hezké.

„New Boundaries," upřesňuje.

Platím a vystupuji. Auto odjíždí hledat dalšího klienta. Rozhlížím se.

Obyčejná ulice obyčejných úřadů Deeptownu. Budova poměrně originální. Vchod do kanceláře společnosti, do které se vloupali Mršina s Romanem, je hned vedle.

Ale tam nejdu. Vytahuji cigaretu a zapaluji si.

Pohlížím na hodinky a pomalu kráčím ke Gatesovu náměstí. Je odtud vidět – čtvercové náměstí vydlážděné bílými dlaždicemi, uprostřed pomník samotného Gatese. Oblíbené místo odpůrců Windows Home. Pomník je pravidelně vyhazován do vzduchu, poléván barvami, počmáráván, jednou do roka na něj házejí šlehačkové dorty.

Společnost Microsoft v poklidu pomník obnovuje, pokaždé získá cenné informace o metodách virtuálního terorismu. Gates poctivě přiznal, že přínos tohoto nešťastného pomníku předčil jeho nejsmělejší očekávání. Je opravdu chytrý…

Ale nezletilí hackeři se přesto snaží…

Přicházím k pomníku. Kolem něj sedí nějací hipíci, popíjejí pivo a kouří marjánku – zastavuji se a opět pohlížím na hodinky.

Čtyři minuty. Nu, čtyři minuty a deset sekund, pokud mám být přesný.

Roman doběhl na náměstí za pět a půl minuty.

Proč? Dejme tomu, že měl méně výkonný počítač. Že vstupoval do Hlubiny telefonní linkou. Že zametal stopy, kličkoval, bojoval s pronásledovateli…

Ale běžel, utíkal! A utíkat uměli diveři vždycky dobře!

Zkrátka jedna až dvě minuty se ztratily.

Kde Romana přesně zabili, nevím. A nechci vědět, nechci se ptát. Prostě předpokládám, že tady. V nejbližším kiosku kupuji láhev vodky. Loknu si a zbytek vylévám na dlažbu.

Roman vždycky pil alkohol v nevídaném množství. Pil a neopil se. Neuměl se opít, protože v patnácti letech alkohol v reálném světě nepil.

„Budiž ti Hlubina lehká, parťáku," šeptám. „Odpusť, že jsem nebyl s tebou."

Ale dokázal bych pomoci?

Vždyť jsi sám býval diverem… diverem…

A dokázal jsi kdykoli vyjít z virtuálního světa.

Další záhada. Proč Roman nevyšel?

A proč se přede dvěma roky pustil do beznadějného boje s drakem, bezpečnostním programem Al-Kabaru, když jsem utíkal s ukradeným souborem?

Roman hrál o čas. Nevěděl totiž, že vystřelená kulka ho může zabít doopravdy, a počítač byl ochoten obětovat. Čekal. Na co?

Až se zkopíruje soubor.

Ale kde ta kopie je?

V Romanově počítači ji Mršina nenašel. A já tomu svéráznému chlápkovi kupodivu věřím.

Stojím, pohlížím na Gatese, jak mhouří pod brýlemi oči. Neměl Roman ještě nějakého společníka?

Asi ne. Nerad pracoval v partě. A Mršinu by na to upozornil.

Mohl na útěku potkat nějakého známého a soubor mu předat?

Také ne.

Nebo schoval získanou informaci cestou?

Ale jak?

Tohle přece není normální svět, kde je možné se zastavit, strčit disketu mezi kameny nebo ji hodit do příkopu a utíkat dál. K takovému triku je třeba mít předem připravenou skrýš… nebo silný program, který dokáže během minuty prorazit ochranu cizího serveru, schovat tam soubor a zavřít se.

Nepravděpodobné. Možné, ale nepravděpodobné.

Jenže fakt zůstává faktem. Nebyl jsem tady, ale Romanovo chování hovoří jednoznačně. Kořist někam schoval a bránil se, zdržoval, čekal. Nejhorší, co očekával, bylo zničení počítače, čili zbraň druhé generace.

Stop. Právě tohle je divné.

Pro nás divery není počítač jen obyčejným souborem mikroschémat a programů. Dokonce ani účetnímu, který zpracovává roční bilanci na prastaré „čtyřiosmšestce“, není jedno, u jakého počítače sedí. Zvykneme si na všechno – na starou, zasekávající se klávesnici, na myš, která se nedá čistit a

už dávno se měla vyměnit, na šumící čínské ventilátory, na pomalé pevné disky…

Jistě, rádi své přístroje zdokonalujeme. Přidáváme další porty, nové programy…

Ale narazit na tak úporné zabezpečení a pochopit, že zde možná jde o zbraň druhé generace… a to vše za nepatrnou odměnu a pochybná procenta v budoucnosti?

Já bych se v takové situaci určitě vynořil. Roman tím spíš, protože měl o svůj počítač vždycky strach.

Stihl si prohlédnout soubor, aby pochopil, o co se jedná?

Jestli nemusel prolamovat dodatečná hesla, mohl to stihnout.

Zběžně nahlédnout. Třeba v té chvíli, kdy byl zavřený v pracovně a čekal na Mršinovu pomoc. Přístup k informaci už měl, stahování celého souboru nemělo smysl, trvá příliš dlouho. Stál vedle otevřeného trezoru a v ruce držel přístupový klíč k souborům. Nevím, jak vypadal. Možná jako kouzelné jablíčko Al-Kabaru, možná jako disketa nebo obyčejná aktovka. V tom posledním případě Roman nepochybně nahlédl dovnitř.

A otřáslo jím to tak, že zapomněl na sebe, na počítač, na Mršinu, který zůstal, aby kryl jeho odchod. Vrhl se na útěk… s vytřeštěnýma očima, jak to popsal hacker.

„Co tam bylo, Romane?“ ptám se. „Co tě vyděsilo?“

Co tě zabilo?

Olizuji si rty a kopu do nevinné láhve.

V Deptownu jsou uklízeči zbyteční. Prázdná láhev si tu poleží několik hodin a zmizí.

Kdybych tak našel soubor! To je klíč ke všemu. K tomu, kdo objednal loupež. K tomu, kdo střílel na Romana. K tomu, kdo vymyslel a dal ochrance zbraň třetí generace.

Do New Boundaries už nepůjdu. Po pokusu o vloupání si tam dávají pozor. Tím spíš po úspěšném vloupání. Mršina se může bít do prsou a vykřikovat, že vyrve společnosti všechny soubory včetně osobních dat zaměstnanců a falešných daňových přiznání, neřkuli nějaké obchodní projekty.

Nepronikne tam. I když si přizve kamarády, neproniknou tam. Ideální zabezpečení proti loupeži opravdu existuje a společnost ho mohla použít – mohla odpojit oddělení, které se zabývá Sweet Immersing, od Hlubiny.

Pak se tam nenabouráš.

Hezký název vymysleli… Sladké ponoření. Nemám přeslazené rád.

Najdu toho cukráře, jehož dorty páchnou hořkými mandlemi.

* * *

Cestu od Nových horizontů na Gatesovo náměstí procházím ještě třikrát. Poprvé jen vnímám prostor. Podruhé vycházím z Hlubiny a prohlížím si skutečnou kresbu místa. Potřetí opět ve virtualitě, se skenujícím programem, který je schopen najít stopy vloupání.

Nic.

Tedy při zběžné prohlídce.

Chytám taxi a jedu ke Třem prasátkům. Podle mých hodinek a žaludku je čas posnídat.

„Ulice jsou ucpané," sděluje řidič. „Spěcháte?"

„Ne…"

Nehodlám platit za použití rezervních tras Deep Průvodce. Ani za mák. Ostatně musím přemýšlet.

Co bych udělal, kdybych prchal s nesmírně cenným souborem? Na překopírování do vlastního počítače není čas. Schovat se nemá smysl. Schovat přístupový klíč?

Ani to nepomůže. Jak se pustí do práce programátoři společnosti, přístup ke klíči odříznou. Zlaté jablíčko z Al-Kabaru by mi také shnilo v rukou, kdybych je nedal do svého počítače…

To znamená, že Roman soubor někomu dal se žádostí o přepsání a úschovu. To znamená, že cestou někoho potkal.

Slepá ulička. Neznám Romanovy dnešní přátele. Nikoho kromě Mršiny. A Mršina ho v reálu skoro neznal.

Přece nebudu chodit Deeptownem s cedulí „Hledám Romanovy přátele“…

Ostatně jakého Romana?

Mohli ho znát pod mnoha jmény.

Slepá ulička.

Soubor nejspíš existuje. A skrývá tajemství Romanovy smrti. Důvod, proč ho neváhali zabít doopravdy.

Ale kdo ho má, se nikdy nedozvím.

Dobře, vynechám slepé cesty. Soubor nenajdu ani znova neukradnu. Co tedy zbývá?

Diver.

Černý diver, objednatel krádeže, který dál pracuje v oboru, co je pro ostatní uzavřený.

Může znát alespoň část pravdy o Nových horizontech. A nese část odpovědnosti za to, co se Romanovi stalo.

A je nepatrná naděje, že vyhledá Mršinu.

Ale co když není?

A co když ho najde a hlučný hacker nebude tak mazaný, jak se pokouší předvádět? A mýtickou bytost neoblafne?

Vytahuji z kapsy mobil. Adresář… velice krátký. Šest jmen. Diveři neradi poskytují adresy. Ani svým.

Každému z nich posílám jednu větu a jedno slovo.

Cito.

Nevím, jestli jejich mobily ještě fungují. Můj ležel zapomenut skoro dva roky… a možná toto slovo slyšel mnohokrát…

A jestli fungují, rozhodne se někdo odpovědět na výzvu? Na krátké latinské slovo, které se občas píše na recepty?

Cito.

Znamená rychle, tolik vím. Nemám žádné důkazy kromě šestého smyslu, kromě pocitu, že se nebe nad Deeptownem může každou chvíli zhroutit.

„Restaurace Tři prasátka!“

Platím. S penězi je to pošpatnělé. A do práce v HLD přijdu tak pozdě, že nemůže být pochyb – jsem propuštěn. V Hlubině se s tím nemazlí.

Můžu se spojit s Maniakem. Můžu najít Zuka – nejbohémštějšího odborníka na ochranu počítačů, kterého znám. Zuko je milovník chemicky upravených limonád, nejvíc Zušlechtěné koly.

Ale to později. Cestu k Černému diverovi začnu hledat u našinců.

Před vstupem do restaurace zpomaluji kroky. Dřevo, kámen, rohože…

Rozhodnuto. Kámen.

Ochutnám jídla evropské kuchyně.

* * *

U vchodu visí plakát. Záměrně nedbalé písmo hlásá: Den české kuchyně.

Super.

Hledím k baru. V evropské části restaurace se přípravou koktejlů někdy zabývá osobně majitel restaurace Andrej. Ovšem většinou místo něho barman-program.

A teď…

Jdu k němu.

„Ahoj. To jsem já, Leonid.“

Andrej zvedá hlavu, mračí se, ale pak se začíná usmívat.

Rázem se mi lepší nálada.

Poslední dobou sem chodím zřídka. A poslední dva roky se neohlašuji jménem. Nejsem zvědavý na dotazy a nechci, aby mě litovali a utěšovali.

„Je to možné? Ljoňo, všechno na účet firmy. Jak se máš?“

„Normálně. Moc se nenapiju, jsem v práci.“

Andrej chápavě přikyvuje.

„Slyšel jsem, že se někdo z diverů chystá pracovat a myslel jsem si, že jsi to ty. Proč ses tady neukázal?“

Paráda. Zalezl jsem do kouta a pomalu zdechal při nošení pian. Udělal jsem kříž nad sebou i budoucností.

A teď tu všichni vědí, že se objevil východ ze slepé uličky. Někdo z diverů pracuje.

„Pracoval jsem…“ uhýbám.

Andrej chytá za rukáv číšníka, který spěchá kolem a ukazuje na mě.

„Čestný host. Na účet podniku. Rychle!“

Číšník napjatě čeká. Dlouho ne, jídelní lístek nepotřebuji.

„Pečené vepřové koleno a světlý Budvar. Ale opravdu rychle.“

Číšník uhání do kuchyně.

„Nebudu tě rušit,“ rozkládá Andrej ruce. K pultu se blíží další host. „Přijdu potom, souhlasíš?“

„Poslyš, co se říká o tom pracujícím diverovi?“

Andrej vraští čelo:

„Nic konkrétního. Prostě nějaký diver pracuje v Deeptownu… zdá se, že už rok.“

Nesmysl!

A já se za celý rok nedozvěděl o kolegovi, který našel východisko!

Nejsmutnější je, že je to hodně špatné znamení. Kdyby se vzkřísili všichni diveři, dozvěděl bych se to. Takže Černý diver chce zůstat sám.

Velice smutné…

Ale pro koho, to se ještě ukáže.

Rozhlížím se, hledám volné místo. A vidím známý obličej.

U jednoho stolku se mračí nad talířem zrzek.

Jdu k němu, usedám naproti a ptám se:

„Proč nejsi v práci?“

Ilja po mě šlehne pohledem:

„Co jsi zač?“

Nu ovšem.

„Leonid. Skříňka nalevo od tvé.“

„Aha…“ povídá trošku srdečněji. „Ahoj, Ljoňo… Proč ses tak vyfešákoval?“

„Přece se nebudu promenovat v motocyklové přilbě.“

Ilja svírá rty, prohlíží si mě a potom se ptá:

„Vypadáš mizerně. Neumíš vůbec kreslit. Ale je to lepší než ten motorkář.“

„Díky za útěchu.“ Už mi nesou pečené vepřové koleno – tedy pečenou prasečí nohu. Překvapivě dobrá věc. A servírují je tak, jak se má – na dřevěném prkénku, pořezaném noži, s kopečky křenu a hořčice, s cibulí a okurčičkami…

Tohle jídlo se samozřejmě nehodí k snídani. Ale když člověk nespal celou noc, snad může pokládat snídani za pozdní večeři?

„Odporné,“ pohlíží Ilja znechuceně na mé jídlo.

„Sám jsi odporný,“ odpálkovávám ho. Podle prázdných obalů od omáček měl Ilja u Tří prasátek McDonaldovy hamburgery. Každý má své mouchy…

Ukrajuji kus měkkého, šťavnatého masa, vkládám ho do úst a zapíjím mocným douškem piva.

„Tak dobrou chuť,“ mručí Ilja a vstává.

„Tak proč nejsi v práci?“ opakuji a rozkrajuji vepřovou nohu,

Ilja se zastavuje. „Á, tebe jsem se ještě neptal! Slyšel jsi o Diverově svatyni v Hlubině?“

Kousek masa mi zaskočil v krku, kašlu a potom se pokouším odpovědět:

„A-ano. Slyšel.“

„Opravdu?“ Ilja opět usedá naproti mně. „Povídej! Kde je? A objednej mi pivo!“

Upíjím ze svého a volám číšníka. Pokouším se uspořádat myšlenky.

Dneska se mluví o diverech nějak moc, ne? Nedosilove, už tady chybíš jen ty… historiku teoretiku… virtuozi moudrých slov.

„Ty jsi ty výmysly nikdy neslyšel?“ vyptávám se. Dost ostře, bezděčně začínám být zlý a cynický. Obranná reakce organismu.

„Slyšel, ale moc málo.“

„Před dvěma roky byl celý Deeptown plný řečí.“

„Tehdy jsem v Hlubině ještě nebyl. Mluv!“

„Tehdy všichni diveři pochcípali,“ začínám.

„Doopravdy?“ kulí oči.

„Ne…“ odsouvám dílo virtuálního kuchaře z neméně virtuálního prasete. „Kéž by. Prostě přestali být potřeba.“

„Vyprávěj! Ale od začátku!“

Udiveně hledím na Ilju. Jak to? Opravdu se sláva ztrácí tak rychle?

„Nikdo z návštěvníků Hlubiny z ní nedokázal vyjít vlastními silami…“

„To ví každý.“

„Chtěl jsi od začátku,“ upřesňuji. „Tak poslouchej od začátku.“

01

Je to jako vymačkávání uhru. Současně bolestivé, odporné i příjemné.

„Deep program, který stvořil Dmitrij Dibenko, vyvolává u lidí jistý druh hypnózy. Člověk, který uvidí deep program, a není podstatné, jestli na obrazovce počítače nebo monitorech přilby, upadne do stavu kontrolované psychózy – Hlubiny. Nakreslený svět přitom vnímá jako skutečný. Když se přidá zvuk, prostorové vidění zásluhou virtuální přilby a pocity dotyku zásluhou kombinézy, je iluze dokonalá. Podvědomí dodá vůně, chutě, všechno to, co nezajistili programátoři. Jak jistě víš, tato restaurace je nakreslená, tohle jídlo neexistuje, já sedím doma, ty také…“

Na Iljově obličeji je vidět, co si myslí o podobných lekcích. Rychle dokončuji úvod, který zná každé dítě.

„Když vznikla Hlubina a virtuální město Deeptown, ukázalo se, že člověk vstupující do virtuální reality z ní může samostatně vyjít do reálného světa jen ve speciálních bodech. Z místa, kde bude stát stejný počítač, jako má sám, na kterém může volit příkaz výstupu a uvidět deep program puštěný pozpátku…“

„Co víš o Svatyni?“ vyjel netrpělivě Ilja.

„Poslouchej…“ vychutnávám sadisticky. „Kdo ji potřebuje? Ty? Tak poslouchej…“

Možná jsem očekával jinou reakci, vyprovokován jeho dětským vzhledem. Čekal jsem, že odejde, ale Ilja se naklonil na židli a celým tělem dával najevo, že je připraven poslouchat dál.

„Výjimečně se vyskytli lidé, kteří dokázali vyjít z Hlubiny v libovolné chvíli. Říkalo se jim diveři. Bylo jich málo a jejich práce byla vysoce hodnocena…“

Jak by ne! Když se solidní otec rodiny ocitl v Semiramidiných visutých zahradách, kde si předplatil měsíční pobyt, když teenager s otcovým „vízem“ na pár týdnů utekl do Bludiště smrti, když si Nový Rus zřídil ve virtuálním světě mučírnu pro své nakreslené obchodní partnery, mohlo to dopadnout špatně. Ale našel se někdo, kdo mu mohl sundat virtuální přilbu, což sice vedlo k mírné psychóze, ale vytáhl ho z Hlubiny.

A kdyby nikdo takový nebyl?

Byli jsme strážci na hranici opravdového a vymyšleného světa. Nikdy jsme neztráceli spojení se skutečností. Uměli jsme přesvědčit, uklidnit, potěšit i vytáhnout z delikventa jeho adresu – abychom potom, v reálném světě, vyrazili dveře a odpojili od počítače uživatele vysušeného žízní, podělaného, ale snícího sladký sen…

To byla jedna strana mince. Ta dobrá, za kterou nás všichni milovali.

Ale našly se firmy, které si uvědomily, že ve virtuálním světě je mnohem výhodnější zabývat se intelektuální prací. Zřídily svým pracovníkům luxusní pracovny za pár korun, najímaly hackery k ochraně těchto kanceláří…

Hlubina se řídila vlastními zákony. Stačila nepatrná chybička v cizím programu, skulinka v ochraně, kterou by libovolný programátor hledal dlouhé měsíce, ale diver ji prostě viděl. Jako dveře ve zdi, díru v plotě, pootevřenou ventilačku, příliš široké mříže.

Čím jsme za to platili? Bolestmi hlavy, mučivými záchvaty migrény, které jen ti, co je nikdy nezažili, pokládají za bolístky hysterických, zhýčkaných paniček… někdy mrtvicemi. Často psychózami, depresemi, sebevraždami. Naše mozky hořely, když jsme pracovali v té stoprocentní fikci, jaká na světě neexistovala a neexistuje.

Lámali jsme ochrany programů a přitom nechápali, jak to děláme. Možná proto nejvíc diverů pocházelo z Ruska? Jsme zvyklí, že se všechno dostává… vlastně za nic. Neumět, ale dělat. Nepracovat, ale dostávat…

To byla ona stránka věci, kvůli které jsme se skrývali.

„Vím…“ povídá Ilja. „To všechno vím. A Svatyně?“

Jsem pořád neklidnější. Něco není v pořádku. Právě s ním, s tímto klukem, kterého znám půl roku, a půl roku v Hlubině je mnohem víc než půl roku ve skutečném světě…

„Před dvěma lety pohoda skončila,“ říkám ostře. „Definitivně. Za prvé – lidé přestali tonout. Deep program se ponořil do Hlubiny, ale tentokrát to bylo kontrolované ponoření. Jako když skočíš do vody upoutaný na šňůře. Přesně po čtyřiadvaceti hodinách, plus minus deset minut, se všichni vracejí do skutečnosti.“

„Ještě nikdy jsem tu nebyl celý den,“ mračí se Ilja. Pije pivo, šklebí se. „A vloupání do cizích serverů?“

„Diveři přestali vidět díry v programech,“ usmívám se škodolibě, jako kdyby mě tento fakt těšil. „Pořád dokázali vstupovat do Hlubiny i vystupovat z ní v libovolné chvíli bez použití timeru. Čtyřiadvacetihodinové omezení se jich netýkalo. Ale už to nemělo význam. Diveři pochcípali. Začali se zabývat nejrůznějšími kravinami.“

„Opravdu škoda.“ Ilja zřejmě neznal všechny detaily krátkého vzletu a pádu diverů. „Proč k tomu došlo?“

„To se neví.“

Odpověď dostatečně strohá, aby vyloučila dlouhé vyptávání.

„A Svatyně?“

Vzdychám. Naprosto upřímně. Je to část toho, co mě tíží na duši.

„Tedy… hm… když diveři pochopili, že končí, jeden z nich navrhl vytvořit pomník, jakýsi klub, a nazvat ho Diverova svatyně v Hlubině. Jeho budování se měli účastnit všichni. Kromě toho, že měli zvláštní schopnosti, uměli mnoho

různých věcí. Měla to být stavba přístupná jenom diverům. Ať se stane cokoli, dokáže do ní vstoupit jen diver.“

„Postavili ji?“

„Nevím…. Mnozí odřekli. Hned a navždy. Měli obavy, jak budou dál žít. Svět se zhroutil. Zmizela možnost snadných výdělků, zvláštní, privilegované postavení. A mařit čas, síly i peníze na takovou hloupost…“

„Takže existuje? Diverova svatyně v Hlubině?“

V Iljových očích opět vidím otázku. Bezděčně se na něho zahledím, opravdu výrazný obličej. Živý, skutečný.

Umím kreslit obličeje. Libovolné. Ne plotterem – v Hlubině se nekreslí opravdové obličeje. Jenže já jsem diver a on ne.

„Iljo, je tvá postava… opravdová?“

Ilja rázem zbystří „A je to důležité?“

„Opravdu jsi… kluk?“

„Ano! Takže ta Svatyně existuje?“

Neuvěřitelné. Půl roku rozprávět s dospělým mužem a najednou se dozvědět, že je mu dvanáct let!

„Nevím,“ odpovídám. „Opravdu nevím. Možná existuje.“

Ne, Ilja určitě lže. Nemůže být dítě. Viděl jsem snad v Hlubině málo dětí? Buď nedospělé zázračné děti, nesnesitelně nudné a staré, nebo… prostě děti. U Romana jsem skoro necítil věkový rozdíl, ale on byl přece jen trošku starší.

„Jasan.“ Ilja vstává. Dobře, že nevidí můj skutečný obličej! Určitě vyjadřuje celou paletu emocí. „Zatraceně! Stejně ji budu hledat!“

„O co jde?“

Dnešní překvapení jsou vyčerpána do dna.

Jenže my jsme zvyklí potápět se níž, než je dno.

Opět doslova vidím svou cestu od kanceláře Nových horizontů na náměstí Billa Gatese. Zdi, okna, okapy… přestože ještě nikdo nevyvolal v Deeptownu déšť.

To není možné!

„Mám dopis pro tu zatracenou Svatyni!“ Iljovi se láme hlas. „Tady!“

Beru do ruky obálku. Velkou obálku z tuhého papíru, s razítkem společnosti HLD a několika známkami. Obálka vypadá prázdná… ostatně zůstane prázdná, dokud ji nedoručí…“

Adresa psaná ručně. Nerovná písmena…

Vzpomínám si, jak se mi Roman chlubil novým plotterem. Možností psát ručně, vlastním typem písma…

Diverova svatyně v Hlubině
Rom.

Nejsem schopen myslet. Pokouším se roztrhnout obálku… jako kdybych zapomněl na proslulé – a vážně míněné – heslo HLD.

„Co děláš?“ ptá se udiveně Ilja.

„Posaď se,“ povídám s obálkou v ruce. „Posaď se. Víš, situace je následující…“

Nechápavě usedá. A já bych nejraději řval vzrušením a netrpělivostí.

Naše firma je opravdu solidní. Tento dopis není možné otevřít, dokud ho nedostane adresát. Každý zásah zničí informaci v něm obsaženou. Ani ho není možné poslíčkovi vzít. Výsledek bude stejný, hrstka papírového prachu v dlaních, jakmile se dopis ocitne nepříliš daleko od listonoše.

Diverova svatyně v Hlubině…

Takže existuje?

Postavili jste ji, hoši?

Zdi, okna, okapy.

Poštovní schránky.

Romane, uviděl jsi něco, co musejí vidět všichni. Musejí. Zastavil ses u poštovní schránky. Vzal jsi jednu obálku z hromádky na schránce. Napsal adresu. Tu adresu, kde ti uvěří, pomůžou.

Vložil jsi ukradený soubor do obálky, obálku vhodil do schránky a začal utíkat. Kličkoval jsi, střílel z nějaké

předpotopní zbraně, dokud HLD nestáhl cenný soubor přes tvůj, už odepsaný, vstup do Hlubiny.

A potom… možná ti chybělo pár sekund. Možná ses chtěl pronásledovatelům vysmát.

Takže jsi nechápal, co se děje, když tě sevřela křeč, když plíce odmítaly dýchat a ze sevřených rtů vytekl do přilby pramínek krve.

„Situace je taková, Iljo…“

Mluví se mi těžko. Jako kdybych vůbec mluvit neuměl.

„Tu Svatyni nenajdeš. I kdybys ji našel, nedostaneš se dovnitř. To dokáže jen diver.“

Rád bych dodal, že jsem diver. A hleděl, jak valí oči.

Ale včas jsem se vzpamatoval.

Diver, to je něco jako lepra.

Nedá se léčit.

A chlubit se s ní také ne.

* * *

Společnost HLD se zabývá dopravními službami už tři roky. Má skoro naprostý monopol. Docela zaslouženě.

Za prvé: přeprava nákladů. Hloupá, ale nutná pro uznání plnohodnotné reálnosti nereálného světa.

Za druhé, dodávání problematické korespondence. To je občas velice potřebné.

Deeptown se mění velice rychle. Společnosti bankrotují nebo naopak bohatnou a stěhují se do jiných čtvrtí. Člověk přestane na nějakou dobu chodit do Hlubiny, potom se tam opět objeví, ale s novým jménem a s jinou adresou. Co musíš udělat, když je třeba někoho najít a nevíš přesně, kde a koho?

Správně. Poslat dopis přes naši firmu.

Mně se ta práce nelíbí, raději tahám piana. Ale mnohé uspokojuje. Přijde například dopis na jméno nějaké Olgy N., která před třemi lety pracovala v Moškovově knihovně. A jde se na věc.

Knihovna už dávno sídlí na jiné adrese. Veškerý personál se vyměnil. Kde je mu konec! I když se podaří proniknout k osobním údajům, neznamená to, že bude čeho se chytit. Listonoš pobíhá Deeptownem, hledá konce přetržených nitek. Jakou energii tomu věnuje, záleží na ceně nalepených známek, protože dostane polovinu této částky…

Nakonec za cenu neuvěřitelného úsilí, intrik a štěstí je adresát nalezen. Jenže se nyní jmenuje Oleg M. Udiveně otevírá dopis a čte od dávného ctitele Olgy vyznání lásky, prosbu o odpuštění a žádost o nové setkání. Potom se smíchem vypráví, že jako Olga N. pracovali v knihovně tři chudí studenti psychologie, kteří se v Hlubině střídali.

Ale to už není naše věc. Hlavní je, že byl dopis doručen.

Ostatně takové případy jsou výjimečné. Bláznivě zamilovaných nostalgiků nebývá moc.

Zato hledání pracovních partnerů poskytuje slušný příjem.

Zavazujeme se najít jakoukoli budovu v Deeptownu. Dříve nebo později, i když není adresa uvedena.

Roman to vymyslel skvěle, když poslal dopis do Diverovy svatyně v Deeptownu.

Jestli Svatyně stojí, dopis se souborem obdrží a přečtou si jen našinci. Máme vynikající odborníky na zabezpečení.

Jestli Svatyně neexistuje nebo ji Ilja prostě nenajde, bude obálka trvale uložena v kanceláři firmy a velice pečlivě střežena. Znám pravidla firmy. Roman může kdykoli přijít do HLD a vyžádat si dopis zpět.

Ideální skrýš.

Skvělá.

Ale Ilja Svatyni nenajde a i kdyby našel, nedokáže do ní vstoupit. Vždyť není diver.

A Roman nikdy nepřevezme dopis. Heslo, kterým ho uzavřel, neznám a ani si je nedovedu představit.

Což je malér…

„Vrať mi ho," bere mi Ilja dopis z ruky, „Najdu ji a vejdu dovnitř… neřeším takový problém poprvé…"

V poslední chvíli hledím na známky.

Dvě po dvou stech dolarů a jedna za padesát.

O to tedy jde!

Už vím, proč Ilja pobíhá po Deeptownu a hledá něco, co není…

Tak je to.

Roman zaplatil za dopis víc, než vydělal loupeží. Určitě do toho dal všechny své úspory.

„Iljo, mluvím nesmírně vážně…“ začínám. V tom okamžiku přestává být jeho obličej zřetelný. Na okamžik vypadá jakou skleněná panna, potom sklo s tichým třesknutím praská.

Naprogramovaný výstup z Hlubiny. Zasáhl timer.

To je moc špatné.

Našel jsem to, kvůli čemu zemřel Roman. Našel jsem to naprostou náhodou.

A nemůžu si to vzít.

Už nemám chuť jíst ani pít. Sedím za prázdným stolem, hledím na chladnoucí maso a pivo, stále ještě s pěnou.

„Smím si přisednout?“

Zvedám hlavu. U stolku stojí atraktivní černovláska, vysoká, dlouhonohá, hezká. Jako většina žen v Deeptownu.

Věčné hledání dobrodružství…

„Ano,“ odpovídám.

Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…

* * *

Sundal jsem přilbu a pohlédl na obrazovku – dívka stojí dál, jako kdyby čekala ještě nějakou odpověď.

Opravdu dobrá práce projektanta, ani make-up Deeptownu jí nevzal individualitu.

„Viko, výstup,“ přikazuji.

„Opravdu?“

„Buď tiše.“

Obrázek z obrazovky zmizel.

„Konec práce,“ vstávám. Pohlížím na hodinky – za pět minut sedm.

Skutečná Vika asi ještě spí. Sundal jsem kombinézu a hodil ji na křeslo. Ulehl jsem na pohovku a přikryl se… Vika zřejmě včera připravila přikrývku pro případ, že přijdu a lehnu si tady.

V hlavě mám naprostý zmatek.

Roman nežije.

Deeptownem chodí lidé se zbraněmi a zabíjejí doopravdy.

Informace, ve které je klíč ke všemu, je v rukou chlapce, vedle kterého jsem pracoval půl roku. Ale získat ji je stejně jednoduché, jako kdyby byla na povrchu Měsíce.

Dnes se toho stalo příliš mnoho. Tak bouřlivý začátek neslibuje nic dobrého. Ironie osudu.

Jako kdybych současně dostal všechny zámky, které je třeba otevřít. A zapomnělo se na jednu maličkost – totiž na klíče.

A jako obvykle není čas.

Zavřel jsem oči a upadl do těžkého, přerývaného spánku, jaký přichází k ránu po bezesné noci.

10

Levá stěna – modrý led.

Pravá stěna – rudý oheň.

Avšak tentokrát nebloudím v mlze. Zahajuji cestu přes propast.

„Půjdeme podél, nebo napříč?“ ptali se hrdinové staré pohádky.

Most se táhne podél propasti, což je nepříjemné. A stěny ledu ani ohně nepomohou… naopak.

Ověřil jsem si to mnohokrát.

Ohlížím se – třeba se opět objeví nečekaný společník.

Ne, nikdo tu není. Za zády mám jenom mlhu.

Tyto sny o mostu nad propastí jsou zvláštní… uvědomuješ si v nich, že spíš. Sny, ve kterých si pamatuješ minulé sny.

Úplně v nich však chybí ona zázračná moc nad událostmi, kterou obyčejně poskytuje sen. Nemůžu se vznést do vzduchu a přelétnout propast, naráz se přenést ke slabému světélku v dálce.

Ale… existuje něco, co jsem ještě nezkusil…

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“ šeptám.

Zpočátku mi připadá, že se nic neděje. Ostatně sen není virtuální svět.

Potom se prostor mírně mění.

Objevuje se v něm jakýsi náznak neskutečnosti. Jazýčky ohně se pohybují pomaleji, těla přimrzlá ke stěně zhrubla a mění se v ojíněné siluety.

Nyní stojím před úzkým kaňonem, který prorazil úder obludného ostří. Ostří, které proměnilo levou stěnu v led a pravou v oheň.

Ve snu se usmívám a vstupuji nad propast. Teď to není problém. Jako chůze po čáře nakreslené na asfaltu. Když se život změní v animovaný film, dokážeme zázraky…

Jenže nad propastí už není most. Když zmizela realita, zmizel také. Most není, ale propast zůstala.

Při pádu dolů se s křikem chytám levé stěny.

Chlad mi proniká dlaněmi do celé ruky. Cítím, jak mi stydne krev, praskají žíly, slyším chrastění drcených kostí, vidím, jak kůži pokrývá jinovatka…

Ruce se mi lámou v loktech.

Padám dolů a při pádu se tisknu ke stěně, ale kloužu…

Mou cestu značí krvavé cáry na modré stěně.

* * *

„Leonide!“

Otevřel jsem oči a dychtivě se nadechl. Ve snu jsem už nemohl dýchat. Bolestí, děsem, nekonečným křikem.

Ohnivá stěna je přece jen lidštější.

„Co je ti, Leonide?“ usedla Vika vedle mě. Určitě se už chystala odejít do práce. Má kostým, namalované rty, boty…

„Křičel jsem?“ usedám na pohovce.

„A jak! Jako by tě rozřezávali.“

V očích má nepředstíraný strach.

Bohužel oprávněný. Nezapomněl jsem na svůj řev.

„Sen,“ řekl jsem. „Měl jsem hrozný sen.“

„Most nad propastí?“

„Ano.“

Vyprávěl jsem jí své dva první sny o ledové a ohnivé stěně. Ne, že by mnou nějak zvlášť otřásly, každý pravidelný uživatel deep programu mívá sny s živým dějem. Mě udivuje jen přesné opakování stejného snu.

Když však Vika prohlásila, že pravidelně se opakující noční můry jsou příznakem deep psychózy, přestal jsem se jí svěřovat.

„To je už potřetí,“ zasmála se Vika nuceně.

Kdyby jen potřetí…

„Netrávíš v Hlubině moc času?“

„Ne víc než jiní,“ odpovídám skoro upřímně.

„Ljoňo, ‚ne víc než jiní‘ je odpověď alkoholika na otázku, jestli nepije moc. Jak jste si včera poseděli?“

„Normálně, pořád bylo co dělat.“

„A po návratu jsi vlezl do virtuality?“

„Ano, na chvíli. Slíbil jsem, že něco udělám.“

Vika přikývla a vstala.

„Vůbec se mi to nelíbí, Ljoňo. Měla bych podezření na deep psychózu, kdybys nebyl diver.“

„Třeba jsem první diver, který ztratil imunitu vůči Hlubině…“

Vika se zasmála. „V tom případě mě čeká zářivá vědecká kariéra! Takový výjimečný případ, navíc po ruce… tedy občas po ruce… Půjdu, Ljoňo, už mám stejně zpoždění.“

„Viko…“

Zajíkl jsem se, protože v koutě se zapnul počítač. Z nějakého důvodu jsem si nechtěl přiznat, že jsem do něho znovu instaloval starý program.

„Vzpomínáš si na Diverovu svatyni v Hlubině?“

„Samozřejmě.“ Vika nepostřehla, že počítač ožil. „Co tak najednou?“

„Vyptávali se mě na ni,“ pokusil jsem se lavírovat mezi pravdou a lží. S Vikou to nebývá lehké, ale teď spěchala. „Nevíš, jestli ji postavili?“

„Vždyť jsme se rozhodli, že se na tom nebudeme podílet.“ Vika si v předsíni spěšně oblékala plášť. „Nevím. Ty jsi měl spoustu kamarádů diverů, já ne. Zeptej se jich.“

„Už žádného nenajdu…“

„Tak se obrať na kancelář adres v Deeptownu.“

„Jak by ji tam mohli mít?“

„Adresu ti nedají, ale řeknou, jestli existuje… Tak zatím, Ljoňo. Přijdu v šest, něco uvař, platí?“

Bouchly dveře.

Stěží jsem se udržel, abych se nepraštil do čela.

Hledat v kanceláři adres Deeptownu samozřejmě nemá smysl. Utajované organizace málokdy sdělují své adresy. Ale existuje jistý trik…

„Viko, vstup do sítě!“ přiskočil jsem k počítači.

„Splněno.“

Při pohledu na otevírající se okno terminálu jsem vzdychl.

„Najdi seznam náboženských a kultovních zařízení. Vstup do podkatalogu Svatyně.“

Seznam byl hodně dlouhý. Co všechno tam nebylo… Svatyně opravdových starých náboženství, Svatyně vycházejícího slunce, Ztracená svatyně, Svatyně pevného spánku a dokonce i Svatyně zdravé výživy.

Lidé mají fantazii. A padesát dolarů ročně nejsou žádné horentní peníze.

Diverova svatyně v Hlubině v seznamu nebyla. Ale to ještě nic neznamená.

Usedl jsem, levou ruku položil na klávesnici a pravou na myš.

„Zažádat o registraci budovy.“

„Splněno.“

„Vyplň objednávku.“

Na monitoru se objevil formulář. Důkladný formulář, ale mě zajímal jen první řádek.

„Diverova svatyně v Hlubině,“ napsal jsem.

Formulář zmizel.

Místo něj se objevil soucitný nápis:

„Stavba uvedeného jména je bohužel už zaregistrována. Změňte název nebo opakujte pokus později.“

A je to.

Informace o Svatyni je tajná. A nejspíš i zfalšovaná.

Postavit budovu v Hlubině je možné i tajně, pokud máš dostatečné množství počítačových zdrojů. Bude samozřejmě nelegální a bude ji možné kdykoliv zbourat, ale to stavitele příliš neděsí.

Registrace Svatyně měla jen jeden cíl – zabránit vzniku dvojníků. Falešných Diverových svatyň v Hlubině.

„Existuje," zašeptal jsem. „Existuje…"

Zbývá už jen maličkost. Najít tu Svatyni a přitáhnout tam Ilju. Dostane své peníze za doručený dopis a poběží vesele domů. A já dostanu soubor. Ve Svatyni dopis přijde o ochranu a bude přístupný… jsem přece diver. Pokud nás tvůrci Svatyně nerozdělili na spravedlivé a zrádce. Na ty, co Svatyni budovali, a ty, kteří nedělali nic. Ale dovnitř smí jen diver.

„Viko," požádal jsem. „Zkontroluj Proteův mobil."

Nečekal jsem žádnou odpověď. Ale jedna tam byla. Vedle přezdívky Crazy Tosser.

„Čekám na tebe v kanceláři Bludiště smrti. Ptej se na Richarda."

A je to.

Od něho jsem odpověď nečekal… a upřímně řečeno jsem ji ani nechtěl.

Kdysi jsem mu usekl hlavu. Sice jen virtuálně, ale od bratra divera nikdo takovou sviňárnu nečeká… a neodpouští.

Nebýt toho, co se stalo potom… kdybychom nezjistili, že nás nikdo nepotřebuje…

Odskákal bych si to.

Crazy Tosser je jedním z nejstarších a nejváženějších diverů. Před takovým mám chodit po špičkách, a ne vyvolávat s ním spory.

Ale on musí vědět, kde stojí Svatyně! Když ne on, kdo jiný?

Stěží jsem potlačil touhu nasadit si přilbu a kombinézu, měl jsem hrozný hlad – virtuální jídlo sice dokáže na několik hodin zasytit, ale já jsem u Tří prasátek vlastně ani neobědval.

V kuchyni jsem našel snídani, kterou mi připravila Vika. Dvě vajíčka na tvrdo, dva zabalené sendviče se sýrem… zřejmě nepočítala s tím, že se v nejbližších hodinách probudím. Čajník ještě nevystydl, udělal jsem si rozpustnou kávu a rychle se najedl.

Hlubina čeká.

A kdesi v ní tikají neviditelné hodiny a odpočítávají hodiny a minuty do dne, ve kterém vypukne panika.

Nemám nic, co bych mohl zapsat mezi aktiva.

Kromě několika starých kontaktů.

A navíc deep psychózu…

Odložil jsem šálek do výlevky a šel k počítači. Pomalu, jako kdybych hrál o čas, jsem si oblékl kombinézu. Připojil jsem se, spustil testovací program, prošel se, zaskákal si…

Všechny odchylky v mezích normy. Můžu se pustit do práce.

Můžu jít na setkání s mužem, ze kterého jsem si před dvěma roky udělal nepřítele… a teď ho chci požádat o pomoc.

Nasadil jsem si přilbu a ještě chviličku seděl s pohledem upřeným na obrazovku. Sluchátka nepatrně zvučela. Ventilátor v přilbě šuměl hlasitěji než obvykle.

Přecitlivělost je také příznak deep psychózy.

Ostatně přilbu jsem měl už dávno vyměnit…

„Viko, vstup. Postava… číslo sedm. Střelec."

Deep.

Enter.

* * *

Ležím a pohlížím do obličeje motocyklisty. Oči bez výrazu, hladká růžová kůže, pootevřená ústa. Manekýn. Výlisek, který lze bez lítosti vyhodit.

Vstávám a prohlížím se v zrcadle.

Ach, Střelče, Střelče…

Uštvaly kopce koně siváka…

Je staromódní. Před dvěma roky byl příliš dobrý nejen pro Deeptown, ale mohl sloužit jako vzor obecně. Nyní je jiná doba. V módě nejsou džíny a kožené bundy, skrývající hubené žilnaté tělo. Nyní je doba svalnatců v drahých oblecích, doba infantilních krasotinek v poloprůhledných šatičkách. V módě jsou velké, výrazné oči a neobvyklé ozdoby. V módě je unisex a barbarská nadutost.

Zvedám ruku ke svému odrazu v zrcadle, ke svalnaté ruce, která se mi natahuje vstříc.

„Vždycky jsi byl posledním Střelcem tohoto světa," oslovuji svůj odraz. „Proto ses mi líbil."

Nehodlám zesvětlovat Střelcovy vlasy, vyměnit džíny za aksamit, zjemnit kůži.

Jsem Střelec.

Kontroluji revolvery. Náboje jsou staré, ovšem nejdu přece bojovat, ale smířit se.

Otevírám dveře a vycházím z pokoje. Zavírám a po očku pozoruji chodbu. Doba nečekaných překvapení však zřejmě ještě nezačala.

Vycházím z hotelu a lovím taxi.

Je zvláštní opět pobývat v tomto těle a znovu uvádět tuto adresu!

„Bludiště smrti," říkám řidiči a včas dodávám: „Administrativní budova."

Cesta není dlouhá. Před Bludištěm stojí elegantní auta, návštěvníků zde nebude mnoho.

Platím a s obavami hledím na žluté světélko na své kreditní kartě. Varování – zbývá méně než padesát dolarů.

Těžko se bojuje, když nemáš na nákup patron…

* * *

Budova je stejná jako dříve: patrový domek obložený lasturnatým vápencem. Solidní firmy dávají přednost stabilitě před pozérstvím. Jen strážný u vchodu je vyzbrojen něčím novým, jakýmsi bláznivým hybridem harpuny a mopu ve futuristickém provedení.

Ostatně, co je mi do toho?

V recepci stojí tři stolky. U jednoho je mladičká dívenka, která něco tiše vysvětluje úředníkovi. Dva další jsou volné. Samozřejmě, čekají na mě dvě usměvavé dívky, blondýnka a brunetka.

Je mi to docela jedno.

„Dobrý den," povídám. „Můžu vidět Richarda?"

„Richarda?“ Protože stojím mezi stolky, pracovnice se domlouvají očima, která mě obslouží. Odpovídá mi blondýnka.

„Vašeho spolupracovníka jménem Richard…“

Dívka se nepatrně mračí.

„Richard… Míníte Richarda Parkera?“

„Určitě.“

Parkera, Zippa, Ronsona…

„Koho mám ohlásit?“

„Leonida.“

„Zapište se, prosím…“

Zatímco vyťukává číslo na komunikátoru a něco povídá do sluchátka, podepisuji se na speciální blanket.

„Zkouška vnější kontroly systému,“ šeptá neviditelná Vika. „Přišel požadavek na identifikaci. Mám svolit k přístupu do systémové informace?“

„Ano,“ odpovídám.

Windows Home mám registrován na jméno Uživatel ze společnosti Společnost.

Je to neobyčejně cenná informace, ale jsem ochoten ji obětovat.

„Následujte ukazatel.“ Blondýnka se usmívá, dostala souhlas mě propustit.

Ve vzduchu se objevuje růžové světélko a přesouvá se k jedněm dveřím. Kynu sekretářce a jdu za světélkem.

Chodba je krátká, tabulky na dveřích působivé. Hlavně na těch, které potřebuji.

„Richard Parker. Služba vnější bezpečnosti.“

Otevírám dveře a vstupuji.

Nejen já jsem si vzal staré tělo!

Crazy Tosser vypadá stejně jako na srazech diverů.

Obtloustlý, postarší, s řídkými, pečlivě učesanými vlasy. Oblek, vázanka… všechno velice civilní.

Stojím a čekám na jeho první slova. Budeme připomínat křivdy?

„Ljoňo, ty starý kozle!“ křičí radostně Crazy. Vyskakuje od stolu s hbitostí možnou jen v Hlubině. „Pořád stejný!“

Tisknu mu ruku, ale stále očekávám nějaký úskok.

Teprve usazen do křesla se sklenicí whisky v ruce chápu, že má opravdovou radost.

„Kam jsi se ztratil?“ rozhazuje Crazy ruce. Je Kanaďan a buď mluví prostřednictvím tlumočnického programu, ovšem dokonale odladěného a perfektního, nebo se pocvičil v jazyce. Dříve také mluvil rusky, ale s přízvukem, který nyní zmizel. „Poslal jsem ti čtyřiadvacet zpráv!“

„Nepoužíval jsem mobil hodně dlouho.“

„Proč?“ užasl Crazy.

„Mělo to smysl?“ odpovídám otázkou a zvedám sklenku. „Na setkání!“

„Na setkání,“ souhlasí bývalý diver. „Jak žiješ?“

„Normálně.“

„Byznys?“

„Žádný.“ Nehodlám lhát.

„Hm.“ Crazy se jaksi mění. Ne navenek, mění se jeho chování, intonace… nyní je to skutečný Richard Parker, významný pracovník Bludiště smrti. „Nabízel jsem ti práci u nás.“

„Jakou?“

„Vedoucí oddělení vnitrní bezpečnosti.“ Dick se usmívá. „Rozumíš?“

„Upřímně řečeno ne,“ přiznávám.

„O. K.“ Dick vzdychá. „Procházel jsi Bludištěm moc dobře… před dvěma roky. Divery záchranáře nyní samozřejmě nepotřebujeme, jistě chápeš. Ale jako závodčí…“ Dělá pauzu, ale já pořád nerozumím.

„Aby byl zájem o libovolnou masovou hru, musí v ní být výrazný lídr. Idol. Kultovní postava. Nemusí být ve hře pořád, to by se všichni cítili horší. Ale občas se musí objevit… dávat příklad…“

„A pro tu roli jsi počítal se Střelcem?“

„Ano. Vždyť je jednou z legend Bludiště! Taková práce by se ti nelíbila?“

Krčím rameny. Práce jako práce, není nudná, upocená a určitě je lépe placená než tahání nakreslených klavírů. Souhlasím:

„Líbila.“

„Ještě není pozdě!“ jásá Dick. „Jistě, uplynula spousta času, ale když párkrát projdeš Bludištěm…“

„U vás se toho určitě hodně změnilo.“

„Samozřejmě! Ale trošku potrénuješ…“

„Crazy, nepřišel jsem kvůli tomu.“

Dick usedá do křesla.

„O. K. Tak mluv. Potom posoudíme mou nabídku ještě jednou.“

„Opravdu se na mě nezlobíš?“ ptám se pro jistotu. „Za ten… incident?“

„Jaký? Aha… Warlock…“ Crazy se usmívá. „Zlobil jsem se, tehdy. Ale teď?“

„Dobrá. Mám takovou věc…“

Crazy Tosser pozorně naslouchá.

„Vzpomínáš si na Diverovu svatyni v Hlubině?“

„Bodejť ne.“ Z tváře mu na okamžik mizí veselost. „Vzpomínám. Ty jsi odmítl účast hned?“

„Ano,“ odvracím pohled.

„Pašák,“ kývá Dick. „Měl jsi pravdu. Já jsem to táhl dlouho, skoro do konce.“

„Proč?“

„Není možné žít minulostí.“ Dick zvedá kazatelsky prst. „Stavět pomník sami sobě je hloupé a směšné!“

To tedy znamená…

Jistě, má pravdu. A zdá se, že já ještě víc. Ale přesto se stydím, že v té Svatyni není ani jedna má cihlička.

„Svatyně stojí?“ ptám se.

„Ano, už rok. Byl jsi tam?“

Jak je to jednoduché!

„Ne, Dicku. Ale musím se tam dostat. Můžeš to zařídit?“

Crazy z nějakého důvodu váhá.

„Víš, Leonide… Zpočátku na Svatyni pracovalo přes sto lidí… ale za půl roku už jen sedm. Když byla prakticky hotová, zbyli jsme jen tři. Dokončili jsme ji… jakž takž…“

„Jste pašáci,“ povídám. „Je moc dobře, že Svatyně stojí. Kde jste ji postavili?“

„V rozmazaném prostoru.“

„Cože?“

„Neorientuješ se?“ Dick vzdychá, vytahuje krabičku cigaret a zapaluje si. Buď má vyšší postavení než Maniak nebo majitelé Bludiště nejsou takoví pitomci jako majitelé Virtual Guns. „To byl speciální projekt…“

„A co má být?“

„Svatyně má být věčná. Jako Hlubina. Nesmí záviset na žádném serveru. Programy tvořící Svatyni volně bloudí Sítí, jejich fragmenty se dublují, rekombinují, samostatně organizují k práci. Aby Svatyně zmizela, bylo by třeba zničit všechny počítače v síti. Přesněji přes třiadevadesát procent.“

„To je blbé,“ povídám. „Dělali jste to na základě virové technologie?“

„Samozřejmě. Nezabýval jsem se tím osobně, většina diverů stavěla vlastní budovu Svatyně. Její programové základy psali profesionálové.“

„Takže Svatyně existuje, ale nemá trvalé místo v Deeptownu… Ták. Jak se dá do ní dostat?“

„Když jsme zůstali tři,“ povídá Dick, „pochopili jsme, že je čas projekt ukončit. I když se nepodařilo všechno, co jsme naplánovali. Vytvořili jsme tehdy tři vstupní body, každý z nás vymyslel a ukryl v Hlubině svůj vlastní… a tím všechno skončilo. V daném okamžiku Svatyně neexistuje. Stačí však přijít k jedné z bran a sama se zorganizuje v libovolném bodu Deeptownu. Hezké, viď?“

„Hezké,“ souhlasím. „A kde je tvůj vchod? Můžeš mi ho poskytnout?“

„Samozřejmě. Jsi diver. Jenže… chápej…“

„Co? Nenapínej mě, Crazy!“

„Už jsem toho měl dost," přiznává Dick. „A ve vzteku jsem uložil svůj vstupní bod na hodně zvláštní místo… na poslední level Bludiště smrti."

„Idiote…" povídám a představuji si, v co se proměnila tato největší hra Deeptownu. „Jak rychle je možné Bludištěm projít?"

„Teď je to týmová hra," brumlá Dick. „Za měsíc, možná dva. Jestli se chceš podívat, jak Svatyně vypadá, zkus to jinde."

„Kde?"

„Druhý z nás byl Paul. Pamatuješ si na něho?"

Pamatuji, i když nijak zřetelně. Hubená tyčka v kraťasech, pořád chodil do pasu nahý, s barevným tetováním na prsou.

„Ano."

„Dlouho přemítal, kam má svůj vchod schovat. Bral to hrozně vážně a nakonec ho umístil do jedné z kanceláří Microsoftu."

„Dobré místo."

„Jistě, jenže to byl právě ten dům, co na jaře vyhodili teroristé do vzduchu."

Překvapením hvízdnu.

O tom slyšel každý. Celý Deeptown zpanikařil. Pod budovu vložili logickou bombu druhé generace. Všechny servery byly dokonale zničeny.

„Vchod je fuč?"

„Ano. A nedá se obnovit. Ale obraťse na Romana, byl tím třetím. Jste přece přátelé?"

„Byli jsme," opravuji automaticky. Dick tomu nevěnuje pozornost.

„Má hodně jednoduchý vchod, ze svého domu. Roman nevěřil cizím serverům, držel všechno ve vlastním počítači."

Mlčím a pokouším se představit si, jestli je možná obnova disku po zásahu Mršinova programu. Připadá mi, že ne.

„Projít Bludištěm k mému vchodu je utrpení," přiznává sebekriticky Dick. „Kdybych byl na tebe kvůli tomu incidentu doopravdy naštvaný, navrhl bych ti, abys ho použil."

„Takže jsme si kvit," konstatuji. „Roman nežije, Crazy. A v jeho počítači už není nic, všechno je vymazané. Právě proto chci vstoupit do Diverovy svatyně v Hlubině, abych se pomstil jeho vrahům."

Zvedám oči a vidím, jak se mění Dickův výraz.

„Nežije," opakuji. „Byl zabit. Zabit z Hlubiny a umřel v reálu. Chápeš, co to znamená?"

Zdá se, že dobrácký a klidný majitel pracovny je na mrtvici. Přesto říkám nahlas to, na co on v tuto chvíli určitě myslí.

„Představ si, že všichni hráči, kteří nyní běhají Bludištěm, změní zbraně. Nenápadně… maličko. A začnou se zabíjet doopravdy."

Velice doufám, že Crazy Tosser, který už není nejmladší, má zdravé srdce.

11

Žádné mapy nejsou. Stejně jako předtím.

Ani služební vchody. Když lidé přestali tonout v Hlubině, přestaly být třeba.

„Zkus to," povídá Crazy. „Mrkni se co a jak."

„Nepůjdeš se mnou?" ptám se.

Oblouk z černého mramoru, vchod do Bludiště smrti, se nezměnil. Klubka nachové mlhy, pomalu, skoro ospale létající blesky, nekončící proud lidí.

Část z nich je skutečná, část jsou atrapy vytvořené počítačem pro zvýšení dojmu.

„Už jsem na tuhle hru starý," odpovídá Crazy.

Stojíme stranou hlavního proudu. Jako dříve mám tělo Střelce, Crazy si vzal mnohem mladší a zdatnější. Ptám se:

„Změnil se terén hodně?"

„Nejen terén. Tohle je už druhá etapa hry. První, stará, byla přenesena na dodatečný polygon. Tam dál probíhá útok mimozemšťanů."

„A tady?"

„Odveta. Pozemský křižník s komandem přistává na nepřátelské planetě."

Proboha…

Hodně jsem zaostal.

„Ale princip se nezměnil?"

„Princip se nezměnil od doby Vlčího doupěte. Zabij všechno, co se hýbe. Seber všechno, co ti padne do rukou."

„V čem je tedy problém?"

Crazy krčí rameny a hledí na nekončící proud lidí.

„Leonide, víš… ne, raději jdi sám. Počkám na tebe v pracovně. Hodně zdaru."

Správně. Proč předčasně panikařit.

Plácnu ho pro štěstí a připojuji se k zástupu, který se sune k oblouku.

Lidé kolem mě jsou různí. Bezvousí výrostci, mohutní chlapi, šedovlasí veteráni. Starý militarista Heinlein by byl tímto obrázkem nadšen.

Samozřejmě zde jsou i ženy. Jenže jich je málo.

A dokonce i invalidé s protézami nebo na invalidních vozících.

Politická korektnost, bez té dnes ani ránu.

„Ahoj…“

Lehké déjà vu.

Nezdraví mě však Alex, který mě z nenávisti pronásledoval šestatřiceti levely.

Mladičká, sedmnáctiletá dívka. Krátké černé vlasy. Obličej až příliš mladý a naivní. Postavička však pevná a hezká. Džíny, pánská kostkovaná košile…

Už jsem ji někde viděl.

„Taky tě nepřijali do práce?“ ptá se a hned si vzpomínám. To ona stála v recepci a něco vysvětlovala, když mě posílali k Richardovi.

„Sám jsem nechtěl.“

„Nevyhovovaly ti podmínky?“

Dívám se dopředu. Brána je ještě daleko. Hluk pomalu narůstá.

Proč si nepopovídat…

„Tak nějak.“

„Nejsi moc výřečný.“

Přikyvuji.

„Jmenuji se Niké.“

„A já Střelec.“

„Hraješ už dlouho?“

„Už dlouho nehraju.“

„Nepůjdeme na začátku spolu? Je to složité.“

Stěží skrývám úsměv.

„Ne, promiň. Jsem od přírody samotář.“

Nerad bych ji zabíjel, kdyby namířila pistoli do mých zad. Raději neprovokovat.

„Tak dobře," souhlasí rychle.

„Navrhni to někomu jinému," doporučuji.

„Když najdu někoho opravdového, určitě navrhnu." Rázem se přestává o mě zajímat a pozorně si prohlíží kolemjdoucí.

Asi to skutečně budou většinou počítačové atrapy. Do Bludiště smí vstoupit každou sekundu jeden hráč, rozhodně ne dvě až tři desítky…

„Střelče, nepřipadalo ti nikdy, že v životě je to stejné?" ptá se najednou Niké. „Že kolem jsou manekýni? S rozličnými obličeji, s rozličnými povahami. Někde je víc svobodné vůle, někde méně. Ale devadesát procent jsou loutky, které někdo zhotovil proto, aby se nám žilo veseleji."

„Proč?" Její nápad mě trochu zaskočil.

„Jestli věříš v putování duší… Lidí je pořád víc a víc. Kde vzít pro každého duši? A tak tu chodí manekýni. Na pohled vypadají normálně, ale nemají duše."

Samozřejmě můžu říct, že v putování duší nevěřím.

Jenže to není argument.

Portál je už před námi. Hluk drtí vědomí, vzduch voní ozonem, někdo klopýtá kolem a nejistě se rozhlíží. Ano, vstup do Bludiště vždy vyvolá patřičný dojem a navodí svébytnou náladu.

„Tak se měj, Střelče!" volá dívka a rozbíhá se. Noří se do chumáčů mlhy.

Správně! Proč to odkládat!

Běžím za ní a oblouk zakrývá oblohu. Mlha. Ticho.

Očekával jsem, že se rázem ocitnu na cizí planetě. V prvním Bludišti všechno začínalo rychle. Ale čeká mě překvapení.

Veliký sál. Kovové stěny, nízký strop a chladná světla lamp. Podél jedné stěny otevřené sprchové kabiny, podél druhé nízké vany se skleněnými víky.

Spousta lidí, někteří ještě oblečení, další nazí se sprchují nebo bloudí sálem.

A několik urostlých, opálených mužů a žen v uniformách, s krátkými obušky v rukou.

„Co čumíš?“ přichází ke mně mladá černoška a pohupuje obuškem. Žvýká, na tváři má jizvu, na hrudi stužky neznámých vyznamenání. „Zatracený nováček… Do sprchy, rychle!“

Nechci se hádat. Ani střílet. Tím spíše, že už nemám v pouzdrech pistole.

Svlékám se, šaty házím na podlahu, na hromady cizích hadrů. Jdu do sprchy.

Voda je nazelenalá a intenzivně páchne chemií. Jak se jim podařilo dosáhnout tak silné nemocniční vůně?

Myji se dlouho a důkladně. Celá tahle situace mě začíná bavit. Seržanti krouží sálem, zahánějí nováčky do sprch a potom do van. Víka van ihned zaplňuje bílá mlha.

„Končit! Nejsi v lázních!“

Rána obuškem do žeber moc nebolí. Ale dokáže naštvat. O to víc, když stojíš nahý a udeří tě žena.

„To je zbytečné, seržante…“ povídám.

Černoška mhouří oči.

„Neodmlouvej a padej do anabiózy!“

Jdu k nejbližší volné vaně. Černoška mě doprovází. Mám hloupý pocit, že mě plácne přes zadek.

K sousední kabince jde Niké. Také nahá. Naše pohledy se setkávají.

Svět je sice virtuální a naše těla nakreslená, ale stejně mám nepříjemný pocit. Seržantka se nepočítá, ta je v práci.

Ostatně my teď taky.

„Rychleji!“

Mrkám na Niké a lezu do vany. Na dně je louže ledové tekutiny, trčí zde nějaké trysky a elektrody. Kombinace vířivky a elektrického křesla… vlastně elektrické vany…

Černoška mě v poslední chvíli ještě přetáhne obuškem, ale už nepříliš silně. Nestačím reagovat – skleněné víko padá a z trysek se valí bílá mlha.

„Ještě ti ukážu!“ křičím, svíjím se bolestí a opírám se koleny o sklo.

Z komolých kuželů elektrod tryskají modré výboje a nastává tma.

* * *

Čas zmizel. Tma.

A vzdálené vytí sirény.

Otevírám oči a tupě zírám na rozbité víko. Dírou ve skle pomalu uniká bílá mlha.

Už jsme doletěli?

Ale proč je tady taková tma? Na celém stropě svítí jen dvě nebo tři slabé lampy.

A rozbité víko anabiotické vany… proč ničí předměty?

Tlačím do víka, ale odolává. Pokouším se rozšířit díru ve skle, mrzačím si ruce, ale vylamuji pořádný kus. Teď se dokážu protáhnout.

Příšerný pohled.

Polovina sálu je zničená. Rozbité vany, z některých trčí zmrzačená těla, na podlaze jsou louže krve.

Naší výsadkové lodi se přihodilo něco nedobrého.

Nahlížím do sousedních van, ale jejich víka jsou odkrytá a nikdo v nich není.

Znamená to snad, že mě považovali za mrtvého a odešli?

Rychle procházím sál a hledám nějakou zbraň. Nikde nic. Zato nacházím mrtvého seržanta mého vzrůstu. Hlavu mu roztříštil nějaký trám, ale tak, že uniforma neutrpěla, dokonce se ani neumazala. Bez váhání ho svlékám. Ubožák tu leží právě proto, abych se mohl obléci.

Jenže kde je zbraň, k čertu?!

Začátek hry je nestandardní.

Poklusem vybíhám ze sálu do nějaké chodby. Světlo je pořád matné, neskutečné. Prohledávám několik oddělení, ale zbraň nenalézám. Jen nějakou svítilnu, zapomenutou na nefungujícím pultu.

Připadá mi to pořád zajímavější. Zbytečně jsem svého času Bludištěm opovrhoval…

Za čtvrt hodiny konečně nalézám východ z lodě. Není to průlez, ale díra ve stěně s otavenými okraji. Opatrně se dotýkám kovu – je ještě teplý. Nakláním se a vyhlížím ven.

Velkolepá krajina.

Vysoké, fialové nebe, vysoko plují oblaka. Krouží tu nějací ptáci, občas je slyšet hrdelní teskný klokot.

Seskakuji na zem. Odcházím od lodě a rozhlížím se. Loď leží na zemi zlomená v půli po nárazu na skálu. Tvrdé přistání. Gigantický stroj, dlouhý tři sta metrů.

A nikde nikdo.

Kde jsou mí společníci, kteří přežili?

Teprve za pět minut, když přicházím se skupině skal, nalézám prvního.

Vlastně první. Je to Niké. Částečně Niké, částečně krvavá kaše. Zamáčklo ji to do země a promíchalo tak, jak se ani Boschovi nesnilo.

Ovšem její mrtvá ruka svírá pistoli.

„Tak je to, holčičko," povídám. „A ty říkáš loutky, manekýni…"

Teď je takovou loutkou pro mě ona. Objevila se a zemřela jen proto, aby mi poskytla zbraň.

Nebo je to jen shoda okolností?

Prohlížím si zbraň. Pistole vystřeluje modré plameny a delším stiskem spouště lze získat značný výkon. Podle indikátoru je zásoba střeliva prakticky nevyčerpatelná.

S takovou zbraní může prohrát jen naprostý hlupák.

Kráčím ke skalám s lepší náladou.

Nad hlavou mi dál teskně šveholí ptáci. Potlačuji pokušení po nich střelit.

„Jsem Střelec!" povzbuzuji se. Pokouším se vyvolat onu bojovou náladu, která mi vždycky pomohla, když jsem potřeboval být doopravdy zuřivý. „Jsem Střelec!"

Skalní jeskyně je nejpodezřelejší místo. Tasím pistoli, zapínám svítilnu, jdu. Jeskyně se skoro hned mění v tunel, evidentně umělý. Je nejvyšší čas, aby začala střelba.

A soupeř na sebe nenechá dlouho čekat.

Zpočátku slyším funění, potom hlasité kroky. Zaujímám výhodnou polohu u zatáčky a tisknu se ke stěně. Čekám.

Tvor, který se objevil přede mnou, připomíná příšerně vykrmeného a mírně oholeného medvěda, který kráčí po zadních tlapách. Je o dvě hlavy vyšší než já. Tisknu spoušť a do hrudi netvora buší série modrých záblesků.

Přímo do matných plátů pancíře.

Tvor ani nehlesne. K tomu se nesníží. Z jeho ramene však vylétá krátká raketa.

Ojoj…

Bolí to…

Umírám pět sekund. Podle mého názoru je to příliš dlouho pro člověka rozmáznutého po podlaze. Ještě stačím zahlédnout, jak se bytost nade mnou sklání a natahuje tlapu pro pistoli, vidím, že pláty pancíře po mých výstřelech trošku ztmavly.

Potom umírám.

* * *

„Padej pod sprchu! Co čumíš?!“

Tentokrát mě seřval mladík, také v uniformě seržanta. Ale už netluče obuškem, to je pokrok.

Znamená to, že se pokaždé začíná naloděním? A člověk ožije nahý a umazaný od krve?

Opět vidím Niké.

Vypadá zmateně. Aha…

Kdo je tedy opravdový a kdo manekýn? Nejsme oboje dohromady?

„Podělali jste se?“ Seržant mluví na všechny. Zřejmě nikdo z těch, co vyšli z lodě, nežil dostatečně dlouho, aby se opozdil ke druhému vylodění. Stejná společnost. Dokonce začínám

rozeznávat jednotlivé obličeje. Kromě Niké postarší muž s inteligentním výrazem, kluci dvojčata (třeba nežertují a jsou to opravdu dvojčata), urostlá dáma, která mi připomíná Luisu, a uhrovitý výrostek, kterého zřejmě nakreslil člověk nenávidící veškerou mládež světa.

„To není fair!“ vykřikuje jedno dvojče, druhé přikyvuje.

„Nikoho nedržíme násilím,“ odplivne si seržant. „Zbabělci můžou odejít.“

Mlčky jdu pod sprchu.

Ostatní také.

„Díky za pistoli,“ povídám Niké.

„Za jakou pistoli?“ Smývá ze sebe bláto a krev v sousední kabince. Už se nikdo nestydí.

„Našel jsem tvou mrtvolu. A vzal si pistoli.“

Dívka se odvrací. Potom povídá:

„Když držíš spoušť tři sekundy, generuješ silnější výstřel.“

„Děkuji, to jsem pochopil. V tom světě je možné takovými střelami zabíjet nanejvýš tak mouchy.“

Zahánějí nás do van.

Syčení bílého plynu. Kratičká bolest způsobená elektrickými výboji. Tma.

* * *

Tentokrát se probouzím společně s ostatními. Sál nyní utrpěl méně, ale něco se stalo aparatuře většiny anabiotických van. Leží v nich ožehlá těla.

„To jsou ti bez duše,“ usmívá se Niké.

Souhlasím. Zahynuly nejnenápadnější postavy. Zřejmě programy.

Všichni, které jsem otipoval jako skutečné hráče, přežili.

Přežili ještě tři seržanti. Rozdávají nám pistole a šedivé uniformy. V barevném světě mimo loď budou tyto ochranné obleky ideálním terčem.

Vycházíme ven jako nevelký oddíl. Zastavuji se.

„Kupředu!“ řve seržant.

„Jdi sám… víš kam," povídám s rukou na pažbě revolveru.

„Cože???"

„Jsem Střelec. Půjdu sám."

Uhrovitý mladík je nadšen. Inteligent a dvojčata se tváří nesouhlasně. Niké přemýšlí.

Seržant váhá a potom souhlasí:

„Budiž, idiote, jdi sám."

Skupina odchází. Niké stojí a pohlíží na mě.

„Proč se odpojuješ?"

„Ten oddíl bude báječným cílem pro raketu," odpovídám.

„A co dokážeš sám?"

„Budu přemýšlet."

Niké hledí za odcházejícím oddílem. Nakonec krčí rameny a běží za ním.

Opravdu usedám na kámen a přemýšlím. Dost dlouho. Potom následuji oddíl.

Z jedné strany je to pěkná prasárna – pustit před sebe skupinu, aby čistila terén. Ale z druhé strany – nepřišel jsem sem hrát.

A co je nejdůležitější – nevěřím v úspěch této skupiny.

Dobře dělám, že nevěřím…

Tunel připomíná jatka. Všude jsou kousky těl. Zbraně bohužel ne.

Zato opět slyším těžké kroky.

„Jsem Střelec," opakuji a koušu se do rtů. Nezastaralo zaklínadlo?

Kroky jsou pořád blíž.

Jakmile se má netvor vynořit za rohem, tisknu spoušť. Pistole mírně vibruje, její střely sílí. A plive do hrudi nepřítele tmavomodrý plamen.

To je něco!

Skáču dopředu a přistávám přímo před ním. Snad nevypálí z raketometu pod vlastní nohy?

Nevypálil.

Zato úder silné tlapy, zdánlivě nedbalý, mě vrhá na stěnu. Po celou dobu nepřestávám střílet. Pistole prodlužuje intervaly

mezi výstřely, zřejmě se náboje nestačí obnovovat. Ale dosahuji cíle.

Pancíř na hrudi puká a netvor padá.

Vstávám. V hlavě mi hučí, bok bolí, ruce se třesou.

Ale zahráli jsme si!

Ve spáncích mi buší krev…

Kdepak krev ve spáncích! Naproti vyskakuje druhý netvor, naprosto stejný. Jenže čerstvý, plný síly a ochoty jednat. A já jsem položivý, se stěží střílející pistolí.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

Budeme hrát bez pravidel.

Svět se kupodivu změnil jen málo. Skvěle vypracované prostředí, opravdu. Ale já už nejsem v Bludišti smrti, stojím ve svém bytě, s přilbou a kombinézou, v napřažené ruce držím nakreslenou pistoli.

Výstřel, vrhám se doprava. Netvor na obrazovce se obrací, těžce, ale přesto poměrně rychle.

Odkutálet se…

Vyskočit…

Odskočit…

Netvor bez ustání střílí. Rakety narážejí do stěn, cloumá mnou tlaková vlna.

Tanec mezi ohnivými květy…

Cítím se jako přišlápnutá včela, bzučící před medvědem, který chrlí oheň.

Bodnout můžu jen málokdy.

Ale můžu.

Pálím další náboj s vědomím, že nevydržím šílené tempo. Rozhodnutí přiblížit se k nepříteli bylo nepochybně správné, ovšem nečekal jsem příchod druhého monstra!

To najednou zaryčí a padá na zem.

Deep.

Enter.

Usedám vedle roztrhaného těla. Pistoli pokládám na kolena, utírám si pot z čela.

To má být začátek hry?

První, nejsnadnější úroveň?

Ale zvládl jsem ji…

Prohledávám místnost. Pohybuji se zpomaleně, jsem totiž zraněn. Pod prázdnými skříněmi však nalézám lékárničku. Trvalý a zřejmě nevyhnutelný ústupek tvůrců hry – lidem i netvorům pomáhají stejné léky.

Přikládám si maličký přístroj k tělu. Bolest mizí. Síly se vracejí, růžová mlha před očima zaniká.

Kupředu! Jsem totiž Střelec!

Vycházím z tunelu do pahorkatiny. V dálce stojí nějaké chatrče.

Ptáci křičí teskně a stále hlasitěji.

Zvedám hlavu, ale jen proto, abych dostal ránu zobákem do obličeje.

Nejvíc ze všeho pták připomíná miniaturního pterodaktyla. V otevřeném zobáku má tenké, ostré zuby.

Co se tady k čertu děje?

Skoro minutu odolávám hejnu, střílím na všechny strany.

Jednoho ptáka jsem dokonce sestřelil.

Potom pět sekund pozoruji, jak létající tvorové hodují na Střelcově těle.

Nepohrdnou ani cáry uniformy, hltají ji. Zřejmě jako zákusek.

* * *

„Už jsi dohrál?“ ptá se triumfálně seržant, týž, kterému jsem vyhrožoval pistolí. „Inu… Střelec…“

Pohlíží na mě se zábleskem zájmu.

„Poslouchal jsi legendy a rozhodl ses hrát si na Střelce?“ říká bez zvláštní výčitky inteligent. „Vážení, musíme k problému přistoupit se vší vážností! Je tady nezbytný společný postup! Týmová hra!“

Seržanti proti jeho iniciativě neprotestují. Ani nikoho netlučou obušky. Zřejmě právě toto je cíl – vytvořit z nás bojovou jednotku.

Zvědavě pohlížejí na mé zakrvácené tělo.

„Ptáčci?“ ptá se černoška a mlaská.

Je na mně snad znát, jak daleko jsem došel?

„Nebo mouchy?“

Tam jsou také mouchy?

Mlčky jdu pod sprchu, smývám krev a zvedám své oblečení.

Hledí na mě s pochopením, ale i s jistým pohrdáním.

„Netrap se,“ pokládá mi seržant ruku na rameno. „Předpoklady máš. Ale sám, navíc bez zkušeností…“

Nemám nejmenší chuť postavit se do řady. Hrát v týmu. Soupeřit s dalšími týmy. Nepřišel jsem sem hrát!

Zdolání nového Bludiště opravdu může zabrat měsíc.

Jenže já tolik času nemám.

100

Piji s Richardem kávu.

„Věříš v existenci zbraně třetí generace?“

Tu otázku měl položit dříve. Šok byl zřejmě příliš velký.

„Ano.“

„Je třeba zkontrolovat Romanovu kartu zdravotního pojištění,“ říká Richard. „A pak… u vás je povinná vojenská služba, museli ho důkladně prohlédnout vojenští lékaři…“

„Dicku,“ vrtím hlavou, „nežijeme v Kanadě ani Izraeli. Kontrola vojenských lékařů se omezuje na přibližné přepočítání počtu končetin.“

„Jestli tu zbraň vytvořili, Deeptown se změní v jatka,“ konstatuje Crazy. „Není zásadní rozdíl mezi lokálním programem, který napadá konkrétního člověka, a bombou ničící celé oblasti virtuálního prostoru. Postačí jeden psychopat, Leonide.“

Přikyvuji. Analogie je evidentní – kdyby bylo možné zhotovit atomovou bombu na koleně ze staré pistole, svět by se už dávno změnil v radioaktivní poušť.

„Co mohlo být v ukradeném souboru?“

„Nevím, Crazy. Firma se zabývá různými absurdními periferiemi. Ale…“

„Nevymysleli tu zbraň oni?“

To je velice pravděpodobná varianta. Další šílený génius typu Dmitrije Dibenka vymyslel a napsal program zabíjející doopravdy. Omráčené vedení firmy vyzbrojilo novým vynálezem ochranku a celou záležitost protahuje. Možná smlouvají, možná vydírají největší elektronické firmy světa. A možná, čert nikdy nespí, vymýšlejí grandiózní plány na dobytí virtuálního světa.

„Nevím, Crazy.“

„To znamená konec Bludiště,“ soudí Crazy. „Je to škoda, ale ne tragédie. Ale také konec Hlubiny.“

„Statisíce lidí najednou umřou u svých počítačů, na to musíš myslet,“ nevydržím. „Právě na to!“

„Stačí vyrobit jednu menší fámu a do virtuality nikdo nepůjde,“ rozhazuje Crazy rukama. „Ale musíme mít absolutní jistotu.“

„Nějaké povídačce nikdo neuvěří, Dicku. Vzpomeň si, kolik bláznivých historek krouží Hlubinou…“

Crazy vytahuje láhev whisky a oběma nám nalévá.

„Půjdeme na to z druhé strany, Leonide. Kdo je Černý diver, který si objednal loupež souboru?“

„Nemám žádnou konkrétní informaci.“

Dick přikyvuje a zvedá ukazováček:

„Ale oba na něho myslíme, viď? Zřejmě se domyslel, o co se jedná.“

„Jestli se domyslel, je to zločinec, Crazy. Nastrčil místo sebe lidi, kteří neumějí vyjít včas z Hlubiny.“

„Jeho morálku zatím nebudeme hodnotit. Raději budeme přemýšlet, jak ho najít.“

„Jeden člověk se tím už zabývá. Jestli neuspěje, asi to nebude vůbec možné.“

Crazy se dál neptá. Ale musíme si věřit. V případě naprosté nezbytnosti.

„Kde je soubor?“

„Ve společnosti HLD, u které pracuji… vlastně pracoval jsem.“

„Leonide, nebylo by jednodušší se do ní vloupat?“

Vzdychám.

„Poslyš, situace vypadá tak…“

„Říkáš, že dopis se souborem má nějaký kluk?“

„Klidně mohl být i u mě, Dicku! Tím by se nic nezměnilo! Je to velice jednoduché: v obálce je pouze přístup k souboru. Samotný soubor je v kanceláři. Uzamčen klíčem dlouhým čtyři tisíce devadesát šest bajtů…“

Crazy se jen šklebí.

„Když je dopis doručen, je možné ho otevřít. Ochranu samotného dopisu také není snadné obejít. Když bude otevřen a programy se přesvědčí o správnosti doručení, soubor bude předán na danou adresu.“

„Na adresu?“ upřesňuje Crazy. „Ne příjemci, ale jen na adresu?“

„Správně.“

„Jenže Diverova svatyně v Hlubině přesnou adresu nemá! Svatyně neexistuje, dokud do ní někdo nevstoupí!“

„O tom právě mluvím. Obejít ochranu není možné. I když se získá zašifrovaný soubor, prakticky se nedá otevřít. Informace bude zaslána do Svatyně teprve po převzetí dopisu.“

„Do Svatyně, která neexistuje… Proč máte tak dlouhé klíče? Obchodujete s tajemstvími Pentagonu? Nebo doručujete filmy z intimního života prezidentů?“

„Prostě zaručujeme bezpečnost…“ usmívám se. „Ostatně já tam nejsem nikdo. Figurka. Nájemný pracovník za pár šupů…“

„Obrátíme se na vedení,“ navrhuje Crazy. „Povíme jim pravdu. Určitě mají nějaké havarijní varianty.“

„Tvoje práce tě hodně změnila,“ nechci se hádat. „Dejme tomu, že půjdu a řeknu, že jsem přítel zabitého hackera, který ukradl cenný soubor vážené společnosti. Povím s vytřeštěnýma očima pohádku o Černých diverech a zbrani třetí generace. A můžu si rovnou počkat na policii…“

„Co tedy navrhuješ?“ ptá se rezignovaně Crazy. „Co?“

„Proč jsi schoval vstup do Svatyně do Bludiště? Všechno by bylo jednodušší!“

„Kvůli tobě! Ukázal jsi, že diver může špacírovat Bludištěm jako po bulváru! Bylo logické umístit vchod tam, kam dokáží vstoupit jen diveři, na konec nejobtížnější hry světa!“

„Je třeba vstoupit do Svatyně," povídám. „Umístit ji na nějaké místo Deeptownu… to snad je možné? Třeba jen dočasně."

„Ano."

„Potom klukovi povědět, kde je Svatyně, převzít dopis a… poznat, o co se jedná. Pro začátek pochopit. Pak už bude možné bojovat."

„Dnešní Bludiště nezvládne jedinec, Leonide. Zkušený tým jím půjde měsíc. Rekord je… ano, dvacet sedm dní, a to šli deset hodin denně. Z týmu třinácti lidí došli čtyři. Ostatní odpadli. Máme na to čas?"

„Ne. Myslím, že ne. Je to třeba vyřešit během tří, čtyř dnů."

„Vždycky jsem věřil tvé intuici. Co uděláš? Půjdeš Bludištěm?"

„Napřed si promluvím s přáteli. Nejspíš budeme muset vytvořit tým. Crazy, nechceš si vzít dovolenou?"

Užasle na mě zírá.

„Jak jsi to poznal?"

„Díky, Dicku."

„Za co?"

„Jít s tebou bude jednodušší, je to přece tvá práce."

Zmlknu, dochází mi, co měl Richard na mysli.

„Leonide, chystám si vzít dovolenou a strávit ji mimo Hlubinu."

Mlčím.

To jsem od něho nečekal. Právě od něho ne.

„Myslíš, že nemám pravdu?" ptá se Richard.

„Máš." Vstávám. „Máš absolutní pravdu, Crazy. Je dobře, že tvá přezdívka znamená pravý opak."

„Leonide, ani ty se raději v Hlubině neobjevuj…"

„Vím. Jenže já neumím jednat rozumně."

„Hledej tedy jiné cesty," povídá Dick unaveně. „Udělal jsem chybu, když jsem ukryl svůj vchod na konec Bludiště. Uznávám to. Ale už se mi ten nápad zprotivil… ta galvanizace mrtvoly… Nenapadlo mě, že tam bude někdy třeba rychle vstoupit!"

„Jaké jiné cesty?“

„Leonide, najdi zkušené divery. Ať vymyslí, jak zdolat ochranu, zmocnit se souboru a rozšifrovat ho. To bude jednodušší.“

Přikyvuji a odcházím s kamenným výrazem.

Musím uznat, že rada je dobrá. Bludištěm neprojdu.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

* * *

Sňal jsem přilbu.

Směšné…

Rozhodně jsem nečekal, že Crazy Tosser dezertuje před nebezpečím!

Na rovinu, všichni nejsme hrdinové. Připadá mi, že skutečným hrdinou může být jen debil. Ale vždy jsou dvě cesty – utéci, nebo jít svému strachu vstříc.

Mě by vůbec nenapadlo vzdát se a opustit Hlubinu.

I když…

„Viko, výstup…“

Odpojil jsem se. Zašel jsem k oknu, odhrnul záclony a pohlédl dolů.

Pršelo. Hustě, s mokrým sněhem. Nad chodníkem pluly deštníky. Lidé měli pláště a bundy. Je příjemné shlížet shora. Dívat se na déšť přes sklo.

Crazy nedělá nic nemorálního. Ani podle našeho zapomenutého kodexu cti, který dnes nestojí za zlámanou grešli. Crazy se vyhýbá nebezpečí. Proč ne? Má v Hlubině co zachraňovat? Určitě… práci, zábavu… ale nic, za co by stálo riskovat vlastní život.

Co chci zachránit já?

Romana nezachráním. Pomstít se? Komu? Bodyguard určitě nevěděl, čím střílí a jaké to bude mít následky. A konkrétní tvůrce zbraně třetí generace v životě neslyšel o Romanovi. Nelze přece obviňovat Kalašnikova z toho, že z jeho samopalu bandita střílel do skupiny rukojmích.

Odejít.

Prostě odejít. Navždy. A hned bude lehčeji. Najít si práci nespojenou s Hlubinou. Místo výletů do virtuálních restaurací začnu kupovat pivo. Třeba i žigulovské. Mršina ho pije, tak proč bych je neměl pít taky? Pojedeme s Vikou k moři… nebo budeme chodit po opravdovém lese a opravdových horách. Najdeme si přátele. A budeme číst v novinách, co se děje v Deeptownu.

Nebo…

Vždyť nemusíme opustit zázraky deep programu! Zařídím si hospůdku pro nás dva. Maličkou, útulnou… Naprogramujeme obsluhu. Nakreslíme si dům. Například takový, jaký jsem viděl u Čingize.

Vika může zopakovat své hory. Umí to.

Nemusíme opouštět virtuální svět. Stačí ho uzavřít do mušličky. Odříznout telefonní kabely, odpojit linku.

Vytvoříme si svět – maličký, útulný, bezpečný. Pro dva. Ve dne budeme pracovat a večer chodit do vlastního světa.

„Hlubino… nejsem tvůj…“ řekl jsem.

Déšť zesílil. Kolem přeběhlo děvčátko se složeným deštníkem a marně se snažilo dohnat trolejbus. Nějaký kluk odvážně skákal přes kaluže.

Spousta lidí přece žije bez Hlubiny!

Nač mi je?

V Deeptownu pravidelně pobývá kolem třiceti milionů lidí. Lze je pokládat za intelektuální elitu společnosti, smetánku vědy a umění. Ale je to jen tenoučká vrstvička. Kdyby všichni naráz zemřeli, svět se zachvěje, zapláče, ale vydrží.

Svět totiž závisí na něčem jiném. Na pologramotných Číňanech, kteří na pásech montují počítače. Na pastevcích, kteří ty počítače v životě neviděli. Na zednících, kteří se po práci vracejí k ženám a dětem. Na politicích a podnikatelích, pro které je Deeptown jen módní zábavou… i bez něj si můžou dovolit pobyt na havajských plážích nebo raut pro sto hostů.

My jsme zvláštní kasta, která vrostla do svého vymyšleného světa a málem zapomněla na opravdový.

Jsme připraveni hájit Hlubinu až do konce.

Protože jsme její součástí.

To všechno si nemyslím já. To si myslí deep psychóza ve mně. Ten rozpálený kousek mozku, který už neumí existovat bez Hlubiny. Ne já, on potřebuje nekonečné lesy, nevídaně modrou oblohu, elegantní restaurace a to nejdůležitější – informace.

Nová setkání. Nové tváře. Řeči a drby. Intriky a nebezpečí. Šílený rytmus.

Proto chci bojovat do konce. Hledat obranu proti novému ohrožení virtuálního světa. Hlubina získala vědomí. Nikoli přímé, samozřejmě se nejedná o elektronický rozum, ten neexistuje. My sami jsme se stali neurony jejího vědomí, buňkami jejího organismu. A každá buňka má svou funkci. Budovat Hlubinu. Myslet za Hlubinu. Lákat do Hlubiny. Bránit Hlubinu.

Nadarmo umělci a projektanti netrávili měsíce a léta vymýšlením a budováním Deeptownu.

Nadarmo programátoři a technici neždímali pří tvorbě Deeptownu z počítačů vše, čeho byly schopny, a možná ještě víc.

Nadarmo spisovatelé nepsali knihy, které oslavovaly a romantizovaly Deeptown.

Jsem fagocyt elektronického světa.

Jediné nebezpečí, které mu hrozí, je lidstvo. Až se lidstvo začne doopravdy bát virtuálního světa, jeho buňky začnou umírat jedna po druhé.

Kdysi bylo jedinou obavou z Deeptownu, že zůstaneš ve virtualitě navždy. Že nedokážeš vyjít, zemřeš hlady, budeš se krmit vymyšleným jídlem.

Proto jsme existovali my, diveři. Ti, kteří dokázali vyjít a vyvést jiné.

Potom se něco stalo. Nikdo neví co, proč a jak. Lidé přestali tonout a my jsme přestali být potřeba. Ne, Hlubina nás nezabila, prostě nás odvrhla.

Teď je to horší. Co je strach z utonutí vlastní hloupostí proti nebezpečí, že tě utopí?

Opravdový strach vždycky přichází zvenčí.

Hlubina zneklidněla… a zalarmovala neexistující mozky.

A Černý diver, ať je to kdo chce, se dozvěděl o existenci zbraně třetí generace. A Roman zemřel při pokusu ukrást nejstrašnější tajemství Deeptownu. A Ježour mi pověděl historku o zabitém hackerovi.

Krev v neviditelných žilách začala proudit rychleji. Zafungovaly elektronické hormony, udeřily do všeho, co je nám drahé.

A starý, polozdechlý fagocyt spadl do mlýnku na maso. Poštvali ho na nového nepřítele.

Hlubina nemyslí, jen žije. A bojuje o svůj život, jak jen dokáže.

Odepsaní bojovníci začali být potřeba. Ti, kteří ještě umějí bojovat. Bojovat doopravdy. Z duše.

Vezměme si Richarda Parkera. To byl opravdový diver!

Hlubina byla pro něho jen pracovištěm. V opravdovém světě měl nepochybně dostatek zájmů a podnětů. Nyní odešel ze hry. Utekl.

Vika také odešla. Snadno, alespoň navenek. Opustila „perspektivní témata“, vykašlala se na výnosné podnikání, na talent prostorového projektanta…

Ale já jsem neodešel. Jako vycpané tělo, jako manekýn, ale zůstal jsem v Hlubině… Když nebylo jiné východisko, byl jsem dokonce ochoten tahat nakreslená piana, jen abych nemusel odejít z Deeptownu.

Ani Roman nedokázal vyjít. Byl velkým diverem vlkodlakem, a stal se průměrným hackerem.

Spadli jsme do pasti. Připadalo nám, že umění včas sundat virtuální přilbu je znamením naší svobody. Ukázalo se, že to není tak jednoduché. Naprostá svoboda je něco docela jiného.

Psi na řetězu se občas pouštějí, aby se proběhli – ale jen v pevné ohradě.

Kdo je tedy svobodnější – psíček na vodítku, nebo vlkodav, který smí celou noc běhat po dvoře, opojený svobodou a značkující tyčky plotu?

Je příjemné se cítit jako vlkodav, když nevidíš plot.

„Držíš mě, bestie," řekl jsem a pohlédl na počítač. Vika se zamračila při pokusu zachytit klíčová slova příkazu. „I teď jsi tady, Hlubino…"

„Nerozumím, Leonide…"

„Mlč!" zařval jsem na nevinný program. „Jsi tady, vím to! Sleduješ mě, čekáš, nedokážeš myslet a mluvit, ale dokážeš žít!"

Nakreslená Vika mlčí.

Vymyšlená milenka je lepší než skutečná. Vždycky poslechne. Souhlasí. A poví jen to, co chceš slyšet.

„Dostala jsi mě? Mám deep psychózu? Nemůžu bez tebe žít?"

Na co čekám? Na odpověď? Na hromový hlas: „Ano, jsem počítačový rozum a mám tě ve své moci!"?

To bude správná psychóza, bez příměsí.

Sklonil jsem se nad stůl, přitiskl obličej k chladnému sklu monitoru a zašeptal:

„Ano, máš pravdu. Nemůžu bez tebe žít. Potřebuji Deeptown. Potřebuji tu roli… zvláštní roli… třeba roli fagocytu…"

Je šílenství hádat se s hromadou studeného železa.

Ale není to šílenství o nic větší než umírat zabitý nakreslenou kulkou.

„Souhlasím," řekl jsem. „Hlubino… jsem tvůj."

Budu tě bránit. Budu se rvát s každým ohrožením, které může přijít.

Ale jestli se ukáže, že máme různé cíle a výsledek tě neuspokojí, neměj mi to za zlé.

Ale nahlas to neřeknu,

Při zapnutém počítači nikdy.

Budeme předpokládat, že jsem se úplně pominul.

* * *

Deep.

Enter.

Jak dlouho vydržím v režimu přerušovaného spánku, tři až čtyři hodiny denně? Určitě dost dlouho. Dříve to šlo.

Postava číslo jedna.

Motocyklista. Frajer. Nenápadný, standardní, nezajímavý.

Avšak v kapse jeho bundy je těžká pistole s náboji druhé generace.

Není to moc v porovnání s tím, s čím může proti mně vyrukovat neznámý nepřítel. Ale je to lepší než předtím. Hrozivější než Warlock.

Ještě nikdy jsem neničil cizí počítače.

Možná by mě pochopil nějaký udatný husar z devatenáctého století. Jedna věc je nepřítele zajmout, jiná zabít… a jak je to se zabitím jeho koně? Přitom nejde o obyčejného koně, ale o oře, který není pouhým dopravním prostředkem. Je věrným, milovaným přítelem, parťákem, který nejednou pomohl a zachránil…

Nu což. Když bude potřeba, zabiju ho.

Fagocyty nemají svědomí.

Vytahuji z Proteovy kapsy mobil. Maniak není v síti… a to je zlé.

„Šuro, je to důležité. Ukázalo se, že existuje to, co existovat nesmí. Musíme si promluvit. Spěchá to. Urči místo a čas.“

To je vše. Zpráva je odeslána. Nyní zbývá jen čekat… a hledat jiné cesty.

Kdo mi ještě zůstal ze známých hackerů? Verzi s prolomením dopisu je třeba dopracovat do konce.

Hledám mobilem Mršinu, ale nenacházím ho. Měl jsem se zeptat… Ale Čingizovo číslo si pamatuji!

„Telefon do Moskvy," přikazuji. Mobil svítí zeleně, finanční limit ještě není vyčerpán. Telefonát z virtuality do reálného světa není drahý, ale platit se musí.

Číslo volím na klávesnici, protože nevěřím programům pro rozpoznávání hlasu. Čekám minutu, druhou, slyším jen pravidelné vyzvánění…

K čertu, přece chodíš po bytě s mobilem! Ozvi se!

„Ano."

Čingiz má ostrý a napjatý hlas, jako kdyby čekal nepříjemný, ale nezbytný hovor. Budiž, to je jeho problém, já teď hledám někoho, na koho bych mohl svalit část vlastních problémů.

„Tady Leonid."

„Ahoj. Už jsi vstal?"

Změnil tón. Zřejmě nemá nic proti rozhovoru.

„Řekněme, že jsem nespal."

„Proč?"

„Pořád totéž, Čingizi. Nové problémy se starými nepříjemnostmi."

„Jasně. Přijeď ke mně."

„Dobrá, ale musím ještě něco zařídit."

„Přijeď sem. Do Deeptownu. Adresa je jednoduchá – Hackerovské předměstí."

„Mršina tam bude?"

„Budou tam všichni. Dobře, že jsi zavolal. Tak zatím…"

Všichni? Určitě myslel i Pata.

Čingiz přerušuje spojení první.

Návrh není špatný… Vycházím z hotelu, ohlížím se, ale nic podezřelého nevidím. Deeptown žije a vzkvétá, v Deeptownu je klid… nad městem je tmavé večerní nebe s prvními hvězdami. Podle výzkumů sedmdesát procent dotazovaných uvedlo, že pro odpočinek a zábavu by volilo letní podvečer…

Chytám taxi, uvádím adresu.

A vůbec mě neudivuje, že po tříminutové cestě auto přijíždí k přesné kopii budovy, která ve skutečnosti stojí v Moskvě.

Dokonce i bodyguardi se tváří podobně.

Upřímně řečeno, co se dá čekat od muže, jehož byt připomíná výmysl obyvatele Deeptownu? Přemístění bytu do virtuální reality. Úplné smazání hranice mezi světy. Také jsem kdysi tak experimentoval… jen mé komnaty nebyly tak luxusní.

„K Čingizovi," povídám ochrance. A jsem hned vpuštěn.

Dosud je všechno jednoduché. Až se v Deeptownu objeví opravdové zbraně, budou kontroly důkladnější než v opravdovém světě.

Jedu výtahem. Vnitřní dveře bytu jsou tentokrát zavřené, zvoním a chvíli čekám.

„Pozor! Probíhá vnější kontrola systému!" upozorňuje Vika.

Jak je libo.

Dveře otevírá Pat.

Je rozcuchanější než ve skutečnosti. Na sobě má virtuální kombinézu, což pokládám za hloupost. Proč nosit v Hlubině něco, co máš na sobě doopravdy?

„Ahojky," mumlá Pat a ustupuje stranou. „Pojď rychle…"

Vstupuji a zvědavě se rozhlížím, abych porovnal dojmy. Interiér je napodoben přesně… Co jiného také čekat od Čingize, který si za své peníze může najmout nejlepší moskevské designéry?

„Ahoj, Pate. Kde je pán domu?"

„Tady páni nejsou," tiskne mi vážně ruku. „Každý je pánem jen ve svém pokoji."

Mám na jazyku všechno, co si myslím o podobných hrách na komunu a hackerskou svobodu, ale mlčím. Kdo chce s vlky býti…

„Dobrá. Tak kde je Čingiz?"

„Pojď."

Následuji ho do kuchyně, cestou vyhlížím z oken. Je za nimi Moskva. Živá, opravdová. Jezdí tam auta, chodí lidé, plují oblaka, poprchává…

A není to opakovaný film, za to ručím. U každého okna reálného domu je kamera, která předává obraz do Hlubiny.

Opravdová paráda!

Naproti mi jde líně retrívr a strká mi čumák do dlaně.

„Bajte, nech toho!“ přikazuje Pat. Pes pokorně odchází, příliš pokorně. Přinejmenším on je programem. A málem bych věřil, že i psovi navlékli kombinézu.

Čekal jsem, že Čingiz bude popíjet v kuchyni, ale Pat ukazuje na točité schody a pouští mě napřed. Zřejmě chce náš průvod uzavírat.

Ocitám se v salonu, kde jsem v reálu nebyl.

Kulatá místnost, částečně se skleněnými stěnami. Strop tvoří skleněná kopule. Na podlaze je tlustý koberec, ale vybavení je celkem asketické. Žádný nábytek. Dokonce ani stůl a židle.

Zato na podlaze dřepí kolem několika plechovek piva Čingiz, Mršina a… Maniak.

„Ohó!“ volá Mršina a hladí si pleš. „Tady je náš diver!“

Vítám se s ním i s Čingizem, objímám Maniaka. Ptám se:

„Šuro, dostal jsi mou zprávu?“

Maniak vraští obočí a vytahuje mobil. Pohlíží na displej a tře si nos:

„Koukám… že dostal.“

Jasné. Hlavně že jsme tu všichni.

„Posaď se a chovej se jako doma,“ vybízí mě Čingiz. „Pate, skoč pro chipsy!“

„Proč já?“ začíná Pat, ale pod Čingizovým pohledem utichá a sestupuje dolů.

Usedám na podlahu. Nalévají mi pivo – baltiku číslo sedm… kompromis mezi chutí Mršiny a všech ostatních.

„Pokoušeli jsme se zjistit něco o existenci zbraní třetí generace,“ povídá Čingiz. „A něco jsme vykopali. Sašo, zopakuješ to?“

Maniak přikyvuje. Tváří se zaraženě.

„Poptával jsem se… u nás. Jen tak mimochodem, Ljoňo, vzal jsem si dovolenou.“

Opakuje se historie s Crazy Tosserem?

„Nechci používat naše pracovní kanály,“ upřesňuje Maniak. „Jsou všechny kontrolované. Teď jsem vstoupil do Hlubiny nelegálním vchodem, který v podstatě vůbec neexistuje. Takže… poptával jsem se. Vývoj zbraní třetí generace probíhá už dva roky. Řídí ho…“

Dělá pauzu, ale mně připadá, že znám pokračování.

„…osobně Dmitrij Dibenko.“

„Čert to vem!“ Na víc se nezmůžu.

„Nepřivolávej to!“ vrčí Mršina a nalévá si pivo. „Čemu se divíme? Kdo jiný to může dokázat?“

Má pravdu. Zbraň zabíjející z Hlubiny může fungovat jen jedním způsobem – vytvářet jistý hypnotický obrázek působící na podvědomí. Stejně jako deep program. Dál dle libosti. Zástava srdce. Zástava dýchání. Tetanické křeče, při kterých se není možné nadechnout.

Možností není moc.

Určitě existují i méně krvavé scénáře. Nějaké virtuální střely vyvolávající uvolnění svěračů. Není nic příjemného podělat se u počítače. Také je možné vymyslet pro Hlubinu slzotvorný plyn. Nebo prostředek na zvracení. Ovšem pro člověka s virtuální přilbou mohou být důsledky fatální…

Vrací se Pat s balíčky chipsů. Evidentně je uražený, ale nikdo si jeho demonstrativně ohrnutých rtů nevšímá.

„Uspěl Dibenko?“ ptám se.

„Zřejmě ano…“ odpovídá Maniak. „Posledního půl roku režim utajování natolik zpřísnili, že se nedá nic zjistit. Ani jsem se o to nepokoušel, mám se příliš rád. Běžná aplikace takových ochranných opatření, jako je odpojení laboratoří od Hlubiny, je možná teprve při odlaďování už hotových programů.“

„Práce řídí vaše firma?“

„Ne. Vším se zabývá výhradně Dibenko s malým týmem. Jistá společnost Shield and Sword. Ale přetáhli tam naše dva spolupracovníky, odborníky na psychické působení. Tak se podařilo něco zjistit. Nepřímo… teď k nim nejde proniknout.“

„A nepokusil ses s nimi promluvit v obyčejném světě?“

„Aby mě zabili doopravdy?“ pohlíží na mě Maniak užasle. „Ljoňo, vzpamatuj se! Jestli se někdo rozhodl vytvořit zbraň třetí generace, nezastaví se před ničím!“

„Takže zbraň třetí generace existuje. Pochybuje o tom ještě někdo?“ shrnuji.

Všichni mlčí. Jen Mršina vzdychá a klopí oči. Nemá proč se stydět… uvěřil jako první.

„Také jsi něco zjistil?“ zasahuje Čingiz. „Je to tak?“

„Zjistil. Šuro, ten Štít a Meč souvisí nějak s Novými horizonty?“

„Vlastně ne. Kromě toho,“ usmívá se nevesele Šura, „že Shield and Sword Dibenkovi patří, kdežto v New Boundaries vlastní jen balík akcií. Ani není kontrolní.“

„Přímá vazba.“

„No právě. Dibenko mohl vyzbrojit ochranku Nových horizontů. Třeba experimentálně.“

Vrtím hlavou. To už je přehnané… tomu nevěřím.

„Spíš tam pracovali na něčem, co pro něho mělo ještě větší cenu.“

Nikdo neprotestuje, ale ani nesouhlasí. To vše jsou jen domněnky.

„Takže tak, hoši…“ hledím na hackery. „Mám opravdovou senzaci. Roman stačil ukrýt ukradený soubor!“

„Jak?“ zvedá Čingiz udiveně obočí. „Neměl čas!“

„Ale měl. Poslal ho poštou. Prostřednictvím společnosti HLD, ve které pracuji.“

„Proboha!“ křičí Mršina. „To mě vůbec nenapadlo!“

Jistě. Copak některý hacker věří oficiálním kanálům přenosu dat?

„Kam ho poslal?“ Maniak má věcnější přístup.

„Do Diverovy svatyně v Hlubině.“

„Copak opravdu existuje?“

„Může existovat.“

Nalévám si pivo a podrobně předávám dál všechno, co mi pověděl Crazy Tosser.

Na mé vyprávění každý reaguje jinak. Maniak se mračí pořád víc. Mršina se skvěle baví, usoudil totiž, že právě má cesta Bludištěm přivedla Dicka na myšlenku umístit vchod do Svatyně na konec hry. Pat je zřetelně vzrušen. Ani se nemusíme ptát, co ho napadlo. Čingiz usilovně přemýšlí. Buď o tom, co slyšel, nebo o nějakých vlastních záležitostech…

„Leonide, procházet Bludištěm je jako bušit hlavou do zdi," ozývá se nakonec Maniak. „Dříve nebo později se může zeď zhroutit. Ovšem pravděpodobnější je, že si rozbiješ hlavu."

„Souhlasím. Máš jiný návrh?"

„Ukrást soubor?"

„No a co dál? Není problém omráčit kluka libovolným bojovým programem, sebrat mu obálku… jenže ta se sama zničí."

„To se dá obejít," usmívá se Maniak, „Vím, jak takové identifikační programy fungují."

„A otevřít soubor?"

„Kolik máte klíčů?"

„Čtyři tisíce devadesát šest bajtů."

„Rozumím. Návrh odvolán."

„Víš to určitě?" ptá se nečekaně Čingiz. „Nejsi specialista na šifry."

Maniak se nepatrně usmívá.

„Copak, objevily se snad nové metody faktorizace? Čingizi, holoubku, nějak jsi zlenivěl…"

„OK," vzdává se Čingiz. „Neměli bychom se poradit ještě s někým?"

„Přizveme Zuka," navrhuje Šura. „Rád se hrabe v klíčích. Ale rovnou ti řeknu, co odpoví: ‚Poskytněte mi na několik let veškeré zdroje Sítě.'"

„Takže je třeba projít Bludištěm!" bouří Pat.

„Existuje jiná možnost," povídám. Všichni na mě hledí s nečekanou nadějí. „Což takhle vytvořit falešnou Svatyni? Dopis dojde a…"

„A?“ posmívá se Maniak. „Klíč, kterým je možné otevřít šifru, je zabudovaný do programu. Do budovy Svatyně… jestli je to pro vás pochopitelnější. Jistě, první část operace proběhne úspěšně. Dopis dojde na správnou adresu, soubor bude převzat. Ale stejně ho nedokážeme otevřít.“

„Takže zbývá Bludiště,“ povídám.

„Ne, proč?“ krčí Čingiz rameny. „Existuje ještě jedno řešení. Na všechno se vykašlat a zapomenout. Odejít.“

Dlouho jsem čekal, jestli to někdo řekne.

Nechtěl jsem to navrhovat první.

101

„Koneckonců," říká Maniak od okna, „potřebujeme Hlubinu? Co je pro nás v Deeptownu nejdůležitější?"

Zprotivilo se nám sedět na podlaze. Stojíme s půllitry v rukou a pohlížíme na opravdové město – z Hlubiny, z virtuální reality. Piji pivo a přemýšlím. Zatím je ještě čas přemýšlet, bez zábran a s pocitem bezpečí.

Pat leží na podlaze a kope nohama. Buď blbne, nebo dvě piva byla na něho moc. Spíše to druhé. Mršina sténá, občas si škrábe holou hlavu. Zajímavé… nechat se takhle ostříhat před začátkem zimy.

Čingiz a Maniak jsou z nás nejzdrženlivější.

„Kontakty," povídá Čingiz. „Kontakty a dobrodružství. Většinou. Všechno ostatní zvládne obyčejná elektronická pošta."

„Můžeme se uzavřít," říká Maniak.

Jistě, ten nápad byl nasnadě. Stejně jsem uvažoval i já.

„Můžeme," souhlasí Čingiz, „Proč ne… to není problém."

„Spojíme naše díly virtuálního světa," pokračuje Maniak „Vy tři, já, Leonid, Zuko… najdeme ještě dvacet důvěryhodných lidí. Přibereme ty, kteří nikdy nevnesou do Hlubiny opravdovou zbraň. Uděláme všechno sami. Domy, restaurace, pláže… bordely. Všechno, co potřebujeme. A do zbývající části Deeptownu ponecháme kontrolovaný vchod, mohli bychom ho někdy potřebovat."

„To je slepá ulička," povídá Čingiz a já souhlasně přikyvuji. „Slepá ulička se vším všudy. Za prvé, budeme potřebovat opravdové zbraně, abychom se v případě potřeby mohli bránit."

„Nebudeme po sobě střílet?" ptá se Maniak naprosto vážně.

„Ty, já, Mršina… ne. Ale…“

„A co já?“ křičí z podlahy Pat. „Copak jsem se tě dotkl pouhým prstíčkem?“

„A kdo do mě kopal, když jsem spal?“ připomíná Mršina.

„To bylo nohama!“

„A na Ljoňu budeš střílet?“ ptá se Čingiz.

Kluk na mě hledí a neochotně povídá:

„Ne… je fajn.“

„Teď druhá námitka,“ pokračuje Čingiz. „Každý z nás bude chtít přivést do tohoto maličkého bezpečného Deeptownu své přátele. Souhlasí? A každý bude připraven za ně ručit a věřit jim. Jenže přítel tvého přítele se ještě nemusí stát tvým přítelem. Bohužel tomu tak je.“

„Omezíme příjem.“ Maniak neodporuje, prostě chce probrat tuto variantu do konce.

„To se nepodaří. Když nás bude málo, budeme se nudit. Začnou hádky a intriky. Nejrůznější konflikty. Dříve nebo později někdo z nás vstoupí do maličkého bezpečného světa s opravdovou zbraní. Jen pro svou obranu. A dříve nebo později začneme střílet. Do přátel svých přátel. Se všemi z toho vyplývajícími důsledky, Sašo, tvůj návrh je čirá utopie.“

„To je možné,“ zapaluje si Maniak cigaretu. „Ale je to přinejmenším odklad. Alternativa vůči úplnému odchodu z Hlubiny.“

Stojím mezi nimi a dívám se dolů do ulice.

Najednou začíná být bílá.

„Sněží.“

Minutu mlčky pohlížíme dolů. Dokonce i Pat vstal z podlahy a nalepil se na okno.

„U nás je horko,“ povídá Maniak. „Rád bych si teď vyšel… do opravdového sněhu.“

„Tak přileť,“ navrhuje Čingiz.

„Nemám tvé peníze,“ odpovídá Maniak bez hněvu. „Možná příští rok.“

„Léto je taky prima,“ šeptá Pat.

„Léto skončilo,“ odpovídám mu.

„To skončilo už dávno," poznamenává Mršina. „Jenže ty jsi to nechtěl vzít na vědomí. A teď přišla zima…"

Stojíme u nakresleného okna v nakresleném domě… hackeři a diver.

„To nebude konec Hlubiny," říkám. Najednou mi dochází, že pravda je mnohem horší než obraz, který jsem si představil předtím. „Jen si pomyslete… až se všichni dozvědí o nové zbrani…"

„Hromadný úprk," konstatuje suše Čingiz.

„Vůbec ne," vrtí Mršina hlavou. „Bude záležet na tom, kolik lidí to odnese na začátku. Ljoňo, máš pravdu!"

„Někteří odejdou," povídám. „Ale většina zůstane, jen udělá bezpečnostní opatření. Hlavně ta, o kterých jsme teď mluvili. Deeptown se rozpadne na mnoho malých čtvrtí. Každá bude mít svou policii a výhledově i armádu. Lidé se začnou seskupovat podle určitých vlastností: národnosti, odbornosti, zájmů, sexuální orientace…"

„Tisíciletý boj sadistů a masochistů," navazuje Mršina vesele. Je zřejmě ochoten radovat se ze všeho. „Francouzské knížectví ‚La profondeur' předložilo ultimátum Svobodnému svazu systémových administrátorů!"

„Milovníci strategických her proti… proti…" Pat poskakuje a nenapadá ho důstojný protivník.

„Proti příznivcům Tetrisu!" Mršina najednou ztichne a zamračeně na mě hledí. „Takže to bude jako v životě?"

Přikyvuji.

„Hlubina znamenala pro svět svobodu. Novou svobodu, jaká dříve neexistovala a existovat nemohla. Škrtili ji, dusili, reglementovali. Neúspěšně. Hlubinou se strašilo, Hlubinou se zaklínalo. Nic se neměnilo. Deeptown se rozrůstal. Do virtuality přicházelo pořád víc a víc lidí, začínali tam pracovat a bavit se. Strach před smrtí na tom nic nezmění. Prostě přiberou veškerou špínu našeho světa. Opravdové státy, opravdovou policii, opravdovou armádu. A opravdové pohřby."

„Kolik nám zbývá času?"

„To závisí na tom, jestli nepřítel hledá ukradený soubor.“

Vůbec nepozoruji, jak snadno vyslovuji slovo „nepřítel“.

Slovo, které se v Hlubině vůbec nepoužívalo.

„Jak rychle se dá projít Bludiště smrti?“ Šuru také trápí faktor času.

„Podle Crazy Tossera za několik měsíců. V nejlepším případě za měsíc. Myslím…“

Opět na mě všichni pohlížejí. Pat dokonce otevřel ústa.

„Myslím, že nám by to trvalo dva až tři dny.“

Očekávám výbuch smíchu, ale nikdo se nesměje,

„Už jsem dlouho nehrál,“ vzdychá Čingiz. „Ale kdysi… Vzpomínáš si, Sašo?“

Maniak se kouše do rtů, otázku neslyší.

„Ano… musím se najíst, prospat se a nakonfigurovat počítač. Za nějakých osm až deset hodin začneme, souhlas?“

„Ježkovy voči!“ vykřikuje Mršina. „Má to znamenat, že pro záchranu světa si musíme parádně zahrát?“

„Jen mě zkuste nevzít!“ vrhá se Pat dopředu a chytá mě za bundu. „Jen to zkuste! Budete litovat! Znám hry líp než vy všichni! Čingizi, řekni jim to! Čingo!“

V tom okamžiku v dálce bouchnou dveře.

Čingiz se ještě usmívá s pohledem upřeným na Pata. Potom se začíná tvářit podivně, ostražitě.

„Leonide, Sašo! Slyšeli jste něco?“

„Něco bouchlo. Určitě dveře…“ Maniak pomalu pokročil ke schodišti.

„Takže je to tady. Ve virtualitě.“ Čingiz se trochu uvolnil.

„Čingizi, kdo sem může vejít?“

„Klíč nezná nikdo kromě mě, Pata a Mršiny.“ Hacker Nový Rus lehce pohnul rukou a vytáhl za zády ukrytou pistoli s dlouhou hlavní. „Nikomu jsem ho nedal.“

„Já taky ne!“ křičí Pat.

„Přísahám, že já taky ne!“ řve Mršina.

Oj, oj. To je zlé.

Maniak mhouří oči a krade se k točitému schodišti, přitom vytahuje z kapsy maličký kapesní nožík.

V životě neuvěřím, že jeho obratné prstíky nepracovaly na tomto výrobku firmy Victorinox, která jej v rámci reklamy šíří v Hlubině zdarma.

Hledím na Mršinu, který drží v ruce prázdnou láhev od piva. Kde ji vzal? Vždyť jsme pili jen z plechovek.

A krátká puška, kterou Pat rychle skládá dohromady, spojuje hlaveň s pažbou a současně ji nabíjí? Kde ji měl?

Mám pocit, že nahý jsem jen já. Vytahuji Střelcův revolver a tento pocit mizí. Ne, Adam s Evou nepoužili fíkové listy, aby skryli před Bohem svou nahotu. Popadli klacky a stud rázem zmizel.

„Radím ti odejít," doporučuje tiše Čingiz. „Jsi z nás jediný, kdo to může udělat kdykoli."

„Proč?" Nespouštím pohled ze schodiště, za jehož zábradlím se krčí Šura.

„Je možné, že zůstaneš jediným svědkem," odpovídá Čingiz velice vážně. Dělá krok dopředu a zakrývá Pata.

Nežertuje.

Jenže já už vidím rudě.

„Jsem Střelec…" povídám.

I v tomto těle jsem a budu Střelec.

Stojíme asi minutu. Čekáme. Potom se Maniak narovnává, pohlíží přes zábradlí dolů, krčí rameny a tázavě pohlíží na Čingize.

Ten rozhoduje: „Půjdeme."

Vykročí, já ho následuji. Mršina zůstává a pevně drží protestujícího Pata.

V tom okamžiku všechno začíná.

Pohyb, skok a na schodech se objevuje šedý stín.

Maniak mávne rukou a neškodný nožík se v letu mění v kopí z modrého světla. Vetřelec se snaží uhnout, ale paprsek ho protíná a sráží na protější stěnu, kde zůstává přišpendlený jako brouk.

„Eprst…" říká Mršina. Netuším, co míní tímto nesrozumitelným slovem.

Možná to, že nezvaný návštěvník je Čingizovou přesnou kopií.

Dokonce je oblečený stejně – má triko a sportovní boty.

„Kdo jsi?“ Čingiz reaguje na příchod dvojníka velice klidně. Míří na něho, ale se střelbou nespěchá.

Falešný Čingiz se šklebí, chytá planoucí kopí a jediným pohybem je vyškubne z ramene. Pochopitelně teče krev. Odpovídá úsečně:

„Host.“

„Nezvaný, s cizím obličejem…“

„Copak víš, Čingizi, jak vypadám?“ ušklebuje se neznámý. „Ostatně…“

Přejíždí si dlaní po obličeji a mění se. Postava je menší, ramena širší, porost z hlavy mizí, zato se objevuje na hrudi. Z oblečení zůstávají jen staré, obnošené kraťasy.

„To není pravda, tak hrozně nevypadám!“ křičí Mršina. Čingiz zvedá ruku a hacker zmlkne.

„Kdo jsi? Co chceš? Jak ses dostal do mého domu?“

„Mám odpovídat po pořádku?“ Návštěvník nepociťuje žádné rozpaky. To, že nás je pět a on samotný, nemá pro něho význam.

Když vezmu v úvahu, jak snadno si poradil s Maniakovou zbraní, je jeho sebejistota oprávněná.

„Ano.“

„Jsem ten, kterého nazývají Černý diver.“

„Kecy!“ říká Mršina. „Zase jsi změnil ksicht?“

Jeho dvojník nereaguje a pokračuje:

„Chci vás varovat.“

„Jak ses sem dostal?“ opakuje Čingis.

„Jednoduše. Stal jsem se tebou.“ Posměšný úsměv. „Páni hackeři… no jo, nazdar, Šuro. V tom zmatku jsme se ani nepozdravili…“

Maniak mhouří oči, ale mlčí.

„Páni hackeři, vážený divere,“ lehký úklon ke mně, „připadá mi, že děláte chybu.“

„Jakou?“ Čingiz dál zůstává klidný.

„Naše malá dohoda," hledí Černý diver na Mršinu, „zřejmě přestala platit. Nepodařilo se vám získat soubor z New Boundaries. Opravdu je mi líto, že Roman umřel. Ale teď nás nic nespojuje… a nemělo by spojovat."

„Nemáš pravdu, bráško." Mršina pouští Pata, který se už uklidnil, a přistupuje k Černému diverovi. „Soubor jsme získali."

„Máte ho?" Mršinův dvojník se usmívá tak široce, že to určitě nehraje.

„Ne. Ale budeme mít."

„Nebudete. Nedostanete ho. Nikdy."

„Dostaneme!" Mršina vesele mává láhví. „A předáme ti ho podle dohody."

„Nerozumíte." Černý diver vzdychá naprosto přirozeně. „Diverova svatyně v Hlubině je nepřístupná pro toho, kdo nemá vlastnosti divera…"

Opravdu ví všechno!

Najednou mi dochází, že tohle vše je doopravdy. Lehké strnutí po příchodu neznámého mizí.

Přede mnou stojí diver, který neztratil své schopnosti. Člověk, který hraje s Hlubinou podle svých pravidel!

My jsme šíleli a chlastali vodku. Učili jsme se programovat a nechávali se najímat na pomocné práce. Domnívali jsme se, že naše doba skončila.

Kdežto on lehce a bezstarostně chodil Deeptownem, s realitou i virtualitou dál hrál starou hru.

„Dejme tomu, že projdete Bludištěm," říká Černý diver. „Vykašlete se na dědky, přijmete do týmu deset mladých pařanů a vezmete s sebou virovou zbraň. Projdete. Najdete vstup do Svatyně. A myslíte si, že dál to bude jednoduché?"

Všichni mlčí.

„Vstoupit může jen diver," povídá neznámý.

„Máme v týmu divera," zasahuje Maniak. „Vezmi to v úvahu. Projdeme Bludištěm a vstoupíme do Svatyně. Nebo on vstoupí."

Mršinův dvojník hledí na mě. A najednou se něco mění. Cítím se nepříjemně, jako by viděl skrz mě.

„Leonid… bývalý diver…“ mává rukou před svým obličejem, jako by odhrnoval neviditelný závoj.

Pohlížím do vlastních očí.

„Už dlouho není diverem,“ oznamuje můj dvojník. „Vyškrtli jsme ho ze seznamu ze zdravotních důvodů. Diver s deep psychózou… to je směšné.“

„Projdu.“ Nevěřím vlastním slovům, ale přesto je říkám.

„Ne, neprojdeš. Jsi vysílený, Leonide. Vzpamatuj se. Nejsi Střelec. Nejsi diver. Tvá doba předloni skončila. Měl jsi šanci, kterou jsi promarnil. Teď jsi nikdo. Ani jméno nemáš.“

„Tak se nemá mluvit,“ ozývá se Maniak. „Nemá.“

„Mám návrh pro všechny přítomné,“ pohlíží na nás Černý diver a usmívá se.

Čert ho vem, určitě se usmívám líp!

„Mluv,“ vyzývá ho Čingiz.

„Přestaňte se honit za souborem. Nepotřebujete ho. I když informaci získáte, nedokážete s ní nic udělat. To vše se týká jen mě.“

„Za to, že Roman umřel, můžeš ty?“ ptám se. „I za to, že se Deeptown změnil ve stejné bahno jako realita?“

Černý diver se opět otáčí ke mně.

„Co víš o tom, co spojovalo mě a Romana? A co pro mě znamená Deeptown a opravdový svět! Jste děti, které zabloudily v Hlubině. Už dávno jste změnili virtuální svět v ohavný odraz svého života…“

Rozhovor by trval možná ještě dlouho a možná bychom uslyšeli něco důležitého… ale Pat najednou zvedá svou pušku a volá:

„Ty jsi zabloudil! Nikdo tě sem nezval!“

V jistém smyslu má pravdu…

Puška v Patových rukou střílí jako samopal, kulky se zarývají do stěny. Černý se však včas vrhá na podlahu a kulky ho míjejí. Zato jeho výstřel ze stejného revolveru, jako mám já – zasahuje cíl.

Pat padá na podlahu.

A začíná šílenství. Čingiz střílí, kulky zasahují Černého divera, ale nijak mu neubližují. Mršina na něho skáče a tluče ho láhví do hlavy.

Žádná reakce.

Mířím a snažím se nezasáhnout Mršinu. Najednou zjišťuji, že ze všech přítomných si Černý diver vybral právě mě.

Jako kdyby věděl, čím mám nabitý revolver.

Vystřelili jsme současně. Nebo přece jen já o setinu sekundy dříve?

Ještě vidím, jak se hlava Černého divera rozlétá na krvavé a šedé cáry a tělo se svíjí v křečích.

Potom jeho střela zasahuje mě.

Tma.

* * *

Není moc příjemné sedět s hrncem na hlavě.

Displeje přilby jsou tmavé a mrtvé.

Odpojil jsem a svlékl obnošenou Sony. A hned pohlédl na monitor – stejný obraz.

Kuš!

„Viko, start! Zapni se. Pracujeme."

Naděje, že zbraň Černého divera odpojila napájení počítače, byla malá.

Přesto jsem stiskl tlačítko napájení a vyčkal minutu.

Počítač neožil. Ani se o to nepokusil.

Odpojil jsem všechny kabely, vytáhl počítačovou skříň, sundal kryt, který jsem nikdy nepřišrouboval, a zahleděl se dovnitř, jako kdybych tam mohl něco vidět.

Na první pohled bylo vše v pořádku. Žádný kouř, pevný disk se nerozletěl na kousky, nenašel jsem ani revolverové kulky v základní desce.

Zvedl jsem sluchátko a vytočil Čingizovo číslo. Ozval se ihned:

„Leonid?"

„Ano. Co je s Patem?“

„Brečí u počítače. Ta bestie měla zbraň druhé generace… A co ty?“

„Totéž.“

Po chvíli mlčení se Čingiz ozval:

„Svedeš něco s počítačem?“

„Ne.“

„Jasan. Víš co? Poprosím Mršinu, aby k tobě zajel.“

„Co je s Černým diverem?“

„Zabil jsi ho. Čím jsi střílel?“

„Náboji druhé generace. Ty, co jsem vzal od vás.“

Čingiz se krátce a zle zasmál.

„Aspoň nějaká radost. Měli jsme humánnější zbraně. Leonide… netrap se. Mršina přijede. Počkej na něj.“

„Počkám,“ souhlasím. Nic jiného mi nezbývá.

Vika mě po návratu z práce zastihla u rozebraného počítače.

„Zabili mi počítač,“ oznámil jsem, když vstoupila. „Viko… zabili mi počítač.“

„Jak to, zabili?“ odkládala si šálu.

„V Hlubině. Zbraní druhé generace. Poškodili hardware.“

Vika usedla vedle mě. Pohlédla mi do očí a potom do střev počítače. Usmála se:

„Ljoňo, víš to určitě? Kdo by ji použil proti obyčejnému člověku?“

Vůbec nepochopila, jak se mě dotkla.

„Viko… musím ti něco povědět.“

„Mluv,“ vzdychla.

„Zabili Romana.“

„Vlkodlaka?“ Pořád se usmívala. „Co je s ním?“

„Romana. Zabili. Doopravdy.“

Viděl jsem, jak jí mizí úsměv z tváří.

„Proboha… jak?“

„Z Hlubiny. Zbraní třetí generace.“

„Leonide…“

„Vyslechni mě, Viko. Prosím tě. Věř mi a poslouchej.“

Když se vynechají emoce, události dvou dnů se dají povědět rychle. Rychle a snadno. Loupež. Honička. Smrt. Pátrání. Maniak, Čingiz. Dopis. Černý diver.

Ke konci vyprávění Vika vstala a usedla na gauč. Rty sevřela do úzké spáry, pohled se změnil v tvrdý a studený. Pohled madam, ne Viky.

Nemám tenhle pohled rád. Nenávidím ho.

Ale na svět nelze hledět cizíma očima. A už vůbec nelze rozhodovat za jiné, jak se mají dívat…

„Ljoňo… je to všechno pravda?“

„Taková, jakou já ji vidím. Viko, s Hlubinou je konec. Skoro konec. Virtualita se změní v kopii reality, s její smrtí, nebezpečím, podezíráním, nedůvěrou. Pokud něco neuděláme…“

„Co chcete udělat? Ljoňo! Zbraň třetí generace už existuje? Už byla použita? Všechno, co se objeví v Hlubině, rychle přestane být tajemstvím.“

Mlčel jsem. Pochopitelně má pravdu, jako vždy.

„Moment, Leonide.“

Mlčky přihlížím, jak vytahuje z kabelky cigarety a zapalovač. Kouří málo, jen tehdy, kdy je jí hodně dobře… nebo hodně zle.

„Vypuštěného džina zpátky do láhve nezaženeš. Máš pravdu, Leonide, to je konec virtuality, přinejmenším v té podobě, na jakou jsme si zvykli.“

„Dej mi cigaretu,“ poprosil jsem. Zapálil jsem si lehkou Mild seven a řekl: „Jestli je možné neštěstí odvrátit, musí se to zkusit.“

„Leonide, otázka zní jinak. Ničemu se nedá zabránit. Ten proces už začal. Zpozdili jste se, ty, Šura, celá ta hackerská společnost… Musíme se smířit s nevyhnutelným…“

„S čím?“

„Deeptown žije podle vlastních zákonů. Ale jsou to lidské zákony, s tím nic nenaděláš. Před několika lety byla virtuální realita ještě dítětem. S dětským nadšením a s dětskou krutostí. Se rvačkami na pískovišti. Ty mě kyblíčkem do hlavy a já tebe

lopatkou přes zadek. Bylo tu všechno: hry na doktora, urážky a rvačky, řeči o černé ruce a krvavé poušti. Ovšem dětství končí, Deeptown nyní dospívá. A to je něco jiného. Leonide, do Hlubiny vstupuje normální lidský svět.“

„Takže zabíjení je normální?“

„Ljoňo, vždyť my nemluvíme o tom, co je dobré a co je špatné. Hovoříme o normě. A k normě lidského života patří válka i vražda. Není možné věčně bojovat v Bludišti smrti nebo v aréně Smrtelného souboje. Malí kluci můžou běhat s dřevěnými samopaly, ale v osmnácti dostanou opravdové zbraně. Smrt musela do Deeptownu přijít. A přišla.“

Vika se odmlčela. Oklepala popel na noviny, válející se na gauči.

Něco jí hodně otřáslo.

„Podívej se do novin. Co je hned na první stránce? Opilec přišel domů, ještě se napil, podřízl ženu a děti vyhodil z okna, vypil další rundu, honil tchýni, nedohnal ji, dopil láhev a oběsil se na záchodě. Americké letecké síly ukončily mírovou misi nad Evropou. Zničeno dvacet vojenských cílů včetně továrny na čokoládu, nemocnice a sídliště. Arabští teroristé umístili bombu do dopravního letadla jako protest proti jiné mírové misi…“

„Noviny nečtu.“

„Ljoňo…“ vzdychla Vika. „Ljoňo, miláčku, jako bys je četl. Naslouchášš. Domýšlíš se. V Hlubině není možné se schovávat pořád. Chápu, že každý chce, ale nejde to. Dříve nebo později někdo musel do Hlubiny přinést opravdovou zbraň. A když se objevila, je třeba to řešit. Co je pro tebe skutečnost a co výmysl? Jestli neexistuje rozdíl, žij v Hlubině. Není jedno, jak umřeš?“

V předsíni se ozval zvonek.

„To bude Mršina,“ řekl jsem rychle.

„Kdo?“

„Mršina… ten hacker, o kterém jsem mluvil.“

Vika vstala a rychle obhlédla místnost, jako by doufala, že se dá za dvacet sekund uklidit. „Nemohl jsi mě upozornit?“

„Promiň,“ vstal jsem z podlahy. „Zapomněl jsem.“

„Otevři sám.“ Vika si rychle přičísla vlasy. „Tak dělej… je to tvůj kamarád. Co nadělám.“

Nu…

Bylo by lepší, kdyby přijel Čingiz.

Představil jsem si, jak se nadávající Mršina hlučně vhrne do předsíně, z odrbané tašky vyvalí dvacet lahví žigulovského, a rázem mě přešla chuť otevřít dveře.

Jenže Mršina je schopen je vyrazit. Jen tak, co když jsem neslyšel zvonek.

Zhluboka jsem vydechl, šel ke dveřím a otevřel.

„Dobrý večer, Leonide,“ řekl Mršina tiše. „Čekal jsi dlouho?“

Polkl jsem připravenou větu, že je manželka doma a aby nepoužíval nestandardní mluvu, a ustoupil jsem ze dveří.

Mršina si otřel boty o rohožku a vstoupil. V jedné ruce držel velkou kytici čajových růží, ve druhé ohromnou tašku. Nepochybně právě v ní se pokoušel propašovat do Čingizova domu prostitutku.

„Manželka je doma?“ zeptal se tiše. Jako odpověď na mé přikývnutí upřesnil: „Jak se jmenuje?“

„Vika.“

„Aha.“

Rozhlédl se, hledal trepky. Mlčky jsem sundal své.

„Dobrý večer.“ V předsíni se objevila Vika.

„Dobrý večer!“ Mršina se neobratně uklonil a podal jí kytici. „Hrozně mě těší, Leonid o vás tolik vyprávěl. Jmenuji se Anton.“

Polkl jsem.

„Jsou krásné, děkuji…“ Vika převzala květiny. „Leonide, můžeš nás představit?“

„Vika, má žena,“ zabrumlal jsem. „Mr… Anton. Vynikající počítačový odborník.“

„Co je lepší, Anton, nebo Mršina?“ otázala se Vika. Bylo jí vidět na očích, že si situaci vychutnává.

„Upřímně řečeno, Viktorie, jsem zvyklý na Mršinu. Ale některé lidi to jméno šokuje…“

„Nic se neděje, Mršino. Odložte si a pojďte dál. Omlouvám se, že nemáme uklizeno. Jsem celý den v práci, Leonid sedí v Hlubině…“

„Máte to tu hrozně příjemné a útulné!“ prohlásil Mršina nadšeně. Sundal si obnošenou čepici z ondatry. Kdyby s ní postál u metra, házeli by mu do ní drobné. Vzdychl. „Nevšímejte si toho, že vypadám trošku nezvykle. Na zimu se vždycky nechávám ostříhat dohola.“

„To je zajímavé. Smím se zeptat proč? Kabát si pověste tady. A chovejte se jako doma.“

Mršina si odfrkl, odložil pytel a zeptal se:

„Určitě jako doma?“

„Jistě.“

„Varoval jsem vás…“ Mršina si svlékl kabát, pověsil ho na věšák a vedle pečlivě umístil čepici. „Právě kvůli ní si holím hlavu. Je tuze stará…“

„Kdo?“

„Čepice. Vetchá stařenka. Kdybych si neoholil hlavu, nešla by nasadit.“

Přemítal jsem, jestli se mi podaří Mršinu rychle vyhodit. Dospěl jsem k závěru, že to nepůjde ani rychle, ani pomalu.

„Neměl byste si koupit novou? Vím, že dnes je všechno drahé…“

„Víte, Viktorie, před osmi lety jsem vstoupil do Společnosti ochrany zvířat. Od té doby si myslím, že používat kožešiny pro výrobu oblečení je barbarství a fašismus, a proto nemám právo si koupit novou kožešinovou čepici. Jenže v zimě je v Moskvě tak chladno, že chůze bez čepice ohrožuje zdraví.“

„Imponující názor,“ řekla Vika. „A nešokuje vás, že hned vedle visí můj kožíšek?“

„Nešokuje,“ odpověděl Mršina vážně. „Ale trápí. Jestli nemáte nic proti tomu, můžeme si později promluvit o ochraně

životního prostředí a o humánním vztahu k našim menším bratřím.“

Úkosem jsem pohlédl na Viku.

Usmívala se. Tak hezky, jak jsem už dlouho neviděl.

„Pojďte dál. A chovejte se jako doma, jen trošku pořádněji. Chcete pivo hned, nebo až po opravě počítače?“

„Daly by se… ééé… oba procesy sloučit?“ navrhl Mršina opatrně. „Viktorie, pijete pivo?“

„Piju. A říkejte mi Vika, ano?“

„Jasná zpráva!“ rozzářil se Mršina. „Ljoňo, přines sklenice a ukaž mi ten svůj spálený počítač.“

„Já ho ukážu,“ řekla Vika. „Ljoňo, nakrájej chleba, sýr a podívej se, co ještě máme v ledničce.“

Šel jsem do kuchyně s nejasným pocitem, že jsem tu zbytečný.

110

„Jasné jako facka,“ řekl Mršina. „Něco takového jsem čekal…“

Dřepěl u počítače, obložený kartami, které z něho vytáhl, a obracel v ruce procesor.

„Co?“ zeptal jsem se žalostně. Cítil jsem se jako u lékaře, který si prohlédl mé snímky a rozbory, poklepal mi na koleno, poslechl mi plíce a nyní se záhadným výrazem píše do karty nesrozumitelné hieroglyfy.

„Čtyřiadvacet voltů na procesor a adié!“ prohlásil vesele Mršina. „Viko, chceš otevřít pivo?“

„Děkuji, ještě mám.“

Vika zaujímala nejlepší pozici. Seděla na gauči se skrčenýma nohama a pozorovala nás, přitom popíjela pivo a občas si vzala ze sklenice olivu.

„Tvůj procesor zdechnul!“ vzdychl Mršina. Otevřel láhev jaroslavského jantarového, což byl další kompromis mezi žigulovským a zdvořilostí. Napil se. „Máš náhradní?“

„Děláš si legraci? Kde bych…“

„Hm… schovával jsem ho pro sebe…“ Hacker sáhl do kapsy, vytáhl ne zrovna čistý kapesník, do jehož okraje se nedávno vysmrkal. Rozvinul ho a já jsem věřil, že gestem kouzelníka z něho vytáhne procesor.

Jenže Mršina si pouze opět čistil nos.

„Procesor vyměním raz dva. Základní deska je v pořádku, vydrží… dobře, že sis koupil tu nejlepší…“

„Vzal jsem, co bylo… nemyslel jsem na budoucnost. Mršino, kde se k čertu vzalo na procesoru takové napětí?“

„BIOSy jsou docela chytré…“ nespěchal s vysvětlením. „Teď se podívám, jestli nespadlo ještě něco.“

„Ale z napájení přichází nanejvýš dvanáct voltů!“

„Víš, co je plus minus dvanáct?“

Nevěděl jsem. Ale pro jistotu jsem přikývl.

Z tašky vytáhl malý kufřík a z něho procesor. Vložil ho na místo starého a skoro poslepu přenastavil jumpery. Potom začal propojovat hardware kabely. Zavelel:

„Zapni monitor…“

Zapojil jsem displej a Mršina triumfálně stiskl tlačítko „power“.

„Nefunguje,“ ozvala se Vika.

„Moment,“ zvedl Mršina prst. „Leonide, zapoj zástrčku.“

Opět stiskl napájení a počítač zašuměl.

„A je to!“ prohlásil hacker slavnostně, když se na obrazovce objevila ikona Windows Home. „A vy jste se báli.“

„Mršino, nemám teď prachy na procesor.“

„Odřu Čingize,“ odvětil bezstarostně. „Nezchudne. Ostatně z kterého domu napadli tvůj počítač?“

„Ale to přece nejde…“

„Jde, nejde… hlavní je, aby mašina fungovala… Budeš teď potřebovat rychlého koně. Počkej, ještě doplním paměť na gigabajt…“

Neměl jsem sílu odporovat. Představil jsem si práci na počítači s procesorem tisíc dvě stě MHz a gigabajtem operační paměti, načež svědomí hlasitě vzlyklo a zmlklo.

„Takže přece jen budete tu Svatyni hledat?“ zeptala se Vika.

„Jistě!“ nepřestával se hrabat v počítači. „Co jiného se dá dělat, kamarádko?“

„Nedělat blbosti, kamaráde.“

Mršina vtáhl hlavu mezi ramena, což při jeho krátkém krku nebylo skoro znát, a s obavami pohlédl na mě.

„Promiň, Viko… to byl jen takový řečnický obrat…“

„Nelavíruj, Mršino. Raději pověz, čeho chcete dosáhnout.“

„Najít soubor. Přimáčknout ke zdi tvůrce nové zbraně.“

„To půjde?“

„Zkusíme to.“ Mršina dokončil montáž základní desky a začal vracet ostatní díly. „Za pokus to stojí.“

„Za pokus možná. Ale čas nevrátíš. Zbraň už existuje.“

„Ničit, nebudovat!“ zastrčil rázně grafický akcelerátor. „Nejdůležitější je nevzdávat se, bojovat! Potom se uvidí.“

„Hoši, nechci vám radit. Už dlouho nevstupuji do Hlubiny…“

Vzpomněl jsem si, jak jsem ji nedávno zastihl s přilbou u zapnutého notebooku, ale mlčel jsem.

„Stejně to zkusíme!“ slíbil Mršina.

„Existuje jednoduché pravidlo bezpečnosti,“ řekla Vika. „Vyhýbat se nebezpečným místům. Teď je nebezpečná celá Hlubina. Nejlepší bude se bez ní nějakou dobu obejít. Rozumíte?“

„Rozumíme,“ souhlasil Mršina. „Jenže nesmíme poslechnout. Zítra půjdeme do Bludiště.“

„To vám neradím,“ opakovala Vika. „Všem. Hlavně Ljoňovi.“

„Už nám jeden takový radil,“ řekl Mršina umíněně. „Teď nepochybně brečí nad počítačem.“

Pohlédl jsem na Viku a odvrátil zrak. Najednou jsem se necítil dobře.

„To je eskalace,“ řekla Vika. „Mršino, ještě před rokem by tě pobouřilo, že nějaký grázl zabil cizí počítač. A teď máš z toho radost.“

„Ha!“ vykřikl Mršina. „Vidíš, co se stalo Ljoňovi? A kdo začal?“

„Kdo?“ zajímala se Vika.

„Maniak se nepočítá…“ začal Mršina. „Za prvé měl čistou zbraň. A za druhé stejně nefungovala. A Pat…“

Asi jsem jí neměl vyprávět tak podrobně o tom, co se stalo…

„To je ještě dítě,“ pokračoval rozpačitě Mršina. „Vynadat někomu, seřezat ho… ale proč zabíjet počítač?“

„Mršino, přešli jste ke zbrani druhé generace bez nejmenších výčitek svědomí. To se stává i u zbraní, které

zabíjejí. Jakmile se vám dostanou do rukou, najdete důvod pro jejich použití.“

„Nikdy!“ řekl zachmuřeně Mršina.

„Tak vás zabijí. Sami se hrnete do situace, která vyžaduje pořád rozhodnější jednání. A ten Černý diver vás chtěl jen varovat! Určitě ví víc než vy…“

„Tak se mohl o znalosti podělit…“

„Třeba chtěl…“

Mršina zakašlal.

„Viko, proč se ho zastáváš? Za prvé nastrčil Romana. Za druhé vnikl do Čingizova domu! A za třetí zničil Leonidovi počítač.“

„Nezastávám se ho. Snažím se být objektivní. Čím víc do toho budete strkat nos, tím víc riskujete, že se stanete oběťmi cizí zbraně. Nebo ji použijete sami.“

„Nikdy!“ opakoval hacker.

„Jen se neodříkej,“ pokrčila Vika rameny. „Ale rozhodněte se sami.“

„Zakážeš Leonidovi chodit do Hlubiny?“ zeptal se Mršina.

„Asi moc nechápeš naše vztahy,“ usmála se Vika.

Není divu, ani já jim už dlouho nerozumím.

„Opravdu nechápu,“ souhlasil Mršina a pokynul mi: „Zapni počítač…“

Neposlechl jsem.

„Je to velice prosté,“ řekla klidně Vika. Naše pohledy se setkaly a já odvrátil pohled jako první. „Milujeme se. Ale milujeme především ty, kterými jsme byli v Hlubině. Když jsme se před dvěma lety setkali… když jsme spolu mnohé prožili… Žít společně pod jednou střechou v opravdovém světě je něco docela jiného. Vidíš, jak žijeme. Milujeme se. Ale…“

Vika opatrně odložila prázdnou sklenici.

„Od okamžiku, kdy jsem přiletěla do Petrohradu, abych se setkala se Ljoňou, a strávila hodinu na letišti, než jsem pochopila, že Leonid nepřijde, jsme zavedli jedno pravidlo. Velice jednoduché. Náš život v Deeptownu je jedna věc, život

v reálném světě něco docela jiného. Společný život nám nedává právo vměšovat se do toho, co děláme v Hlubině. Vůbec se mi nelíbí, že se Leonid pouští do tohoto dobrodružství, ale nemám právo na něho naléhat.“

Mršina neohrabaně vstal, odkašlal si a zvedl tašku.

„Tak já půjdu… Mockrát děkuji, Viko. Hrozně mě těšilo.“

„Přijď, kdy budeš chtít,“ řekla Vika srdečně. „Vždycky tě ráda uvidím.“

Na chodbě mě Mršina popadl za límec a zahučel do ucha:

„Copak jsi nemohl přijet na letiště nevěstě naproti, netvore?“

S jistou námahou jsem se uvolnil a tiše řekl:

„Víš, byl jsem přesvědčen, že jsem se s Vikou na letišti setkal.“

Nepochopil. Ale už jsem otevřel dveře a ukázal pohledem na temné schodiště.

„Ach jo,“ vzdychl Mršina. „Tak co, přijdeš?“

„Kdy?“

„Zítra v deset. Sejdeme se u Čingize.“

„V Hlubině?“

„Přesně tak.“

„Přijdu.“

Mršina vzdychl a odešel.

Když jsem se vrátil do obýváku, Vika tam už nebyla. Láhve i sklenice stály tam, kam jsme je položili. Posbíral jsem je a odnesl do kuchyně. Láhve do síťovky, sklenice do dřezu…

Vika šla spát, nečekala na mě.

Chviličku jsem stál a bojoval s pokušením usednout k počítači. Nový procesor. Rozšířená paměť. Bylo by dobré prohnat počítač různými testy, podívat se, jak se zvýšila rychlost…

Svlékl jsem se, zhasl a ulehl vedle Viky Vždycky usínala rychle. Možná už opravdu spala.

„Dobrou noc,“ zašeptal jsem. Vika neodpověděla.

Nu což, budu předpokládat, že opravdu spí.

„Já jsem tenkrát nezaspal, Viko. Myslel jsem si, že jsem se s tebou setkal, že jsem na letiště přijel. Čekal jsem u informací. Přišla jsi. Byla jsi taková, jaká jsi. Taková jako v Hlubině. Zařekl jsem se, že ti nikdy nedám nakreslené květiny.“

Mlčela, oddechovala tiše a klidně.

„Ve skutečnosti u mě začala deep psychóza, Viko. To byl první záchvat. Patrně nejtěžší. Od té doby jsou lehčí.“

Skutečně spala.

Ještě půl hodiny jsem ležel mlčky. Snad jsem doufal, že mi přece jen odpoví. Ale zároveň jsem se toho bál. Ležel jsem a pohlížel na fosforeskující hvězdičky, nalepené na stropě. Svítily pořád míň a míň.

Nakreslené můžou být nejen květiny.

Potom jsem usnul.

* * *

Studená sprcha. Horká sprcha.

Existuje dobrá ruská tradice – před bojem se umýt a vzít si čisté šaty.

Co když bojujeme rádi proto, že chceme chodit v čistých šatech?

Vika už byla pryč, odešla velice brzy. Slyšel jsem, jak odchází, ale ležel jsem, dokud nebouchly dveře.

Nastal čas se trochu najíst.

Udělal jsem si topinky, ale nevnímal jejich chuť. Napil jsem se silné kávy, rozpustné, ale dobré.

Hodiny ukazovaly něco po deváté.

Stačím si ještě počítač trochu otestovat.

„Viko, práce,“ pronesl jsem. Ze šatníku jsem vytáhl čistou kombinézu a oblékl si ji. Starou, propocenou třídenní prací, jsem odložil a dal do špinavého prádla.

Vika na obrazovce čekala.

Chviličku jsem postál u okna. Sněží. Zima už začala. Dokonce fičí vítr. A podle toho, jak vypadá obloha, bude sněžit dlouho.

„Vstup do sítě," řekl jsem. „Vstup obvyklý. Postava číslo sedm… Střelec."

Přilba. Zapnout. Zvětšit kontrast na monitorech…

Deep.

Enter.

Ohnivá duha…

Zbraň třetí generace nepochybně funguje právě tak. Přelévání barev, mrkání vzdálených hvězd… a šílené podvědomí začíná ovládat tělo. Je možné zastavit srdce silou vůle? Je možné uvést sám sebe do strnulosti? Je to možné. Dokáže to jogín nebo intenzivně trénující člověk… nebo každý, koho zhypnotizoval deep program.

Barevná vánice na obrazovce končí. Vstávám.

Jsem v Hlubině.

A Hlubina je ve mně.

Všechno jako obvykle.

Jsem v hotelovém pokoji, pohlížím na hodinky. Mám ještě dost času. Ale musím ještě něco zařídit.

Vycházím na chodbu a s navyklou ostražitostí se ohlížím. V ruce svírám pažbu revolveru.

Nikde nikdo.

Jdu dolů, ze stojanu u vchodu si beru motocykl. Heslo je jednoduché, protože motorka je standardní, nemá skoro žádnou cenu.

Ulice je plná aut. Dneska to bude trochu těžší, tělo Střelce je sériová práce.

Jedu ke kanceláři HLD.

Jsem tam brzy. Servery nejsou dnes přetížené. Možná že někde natáhli nové optické kabely. Nebo naopak, selhal velký provider a všichni jeho klienti jsou odříznutí od Deeptownu…

V dispečinku slouží Galja. Škoda, hezká holka, určitě jí bude nepříjemné oznamovat mi, že jsem propuštěn.

„Dobrý den… jsem Leonid,“ skláním se k okénku. „Jako obvykle nemám čokoládu.“

Opravdu se tváří nešťastně. Navíc moje nová podoba na ni udělala dojem. Nu což. Pořád totéž – máš své staré tělo v rezervě a nenapadne tě, že se někomu může líbit vrásčitý obličej, studené modré oči, žilnaté ruce.

„Leonide, víš…“

„Domýšlím se.“

„Nepřišel jsi do práce…“

„Stačí, Galjo. Všechno chápu. Přišel jsem oficiálně kvůli odchodu. Musím přece někde něco podepsat?“

Galja provinile, jako kdyby mě propouštěla sama, přikyvuje. Pokládá přede mne blanket. Rychle ho prohlížím.

„V souladu s body 2.1 a 2.4 smlouvy… Absence v práci bez předchozího upozornění vedení… V případě způsobení škody společnosti… Podle bodu 3.7 může být odstupné vyplaceno jen…“

Podpisuji a cvrnkám blanket zpátky Galje. Znovu se usmívám:

„Opravdu je všechno v pořádku. Prostě se mi už nechce chodit do práce.“

„Máš něco jiného?“ zajímá se.

„S tím nebude nejmenší problém,“ usmívám se nechtěně. Nemám totiž tak chytrou přilbu, jako jsou poslední modely, které registrují a zobrazují mimiku. To se jen prsty dotkly klávesnice a dodaly nakreslenému obličeji grimasu úsměvu. Třeba je to tak lepší. Můžu se usmívat i při pláči.

„Ať se ti daří, Leonide.“

„Tobě taky, Galjo.“

Skláním se a líbám ji na tvář.

Tím formality skončily a můžu se dát do práce.

„Jestli máš v šatně nějaké věci, můžeš si je vzít…“ usmívá se Galja. Zřejmě je ráda, že všechno proběhlo tak klidně. Neurazil jsem se, rozcházíme se jako přátelé, získala podpis…

„Hned se podívám.“

Jdu do šatny, i když tam vlastně nic nemám.

Ovšem můj soused touto dobou obvykle odchází z práce. Ilja vždycky pracuje ráno a večer.

Opravdu.

Zastihl jsem ho v okamžiku, kdy tradičním kopancem posílá kluka-listonoše do skříňky. Podle jeho výrazu zase běhal po Deeptownu a hledal něco, co neexistuje.

„Ahoj, Iljo."

Rozpačitý pohled. Nu… tuto postavu ještě neviděl.

„Jsem Leonid."

„Aha…"

Ilja si prohlíží Střelce s nevelkým zájmem a kývá hlavou:

„Slušné, ale trochu staromódní. Podobáš se Clintu Eastwoodovi."

„Jsem celý staromódní. Jak se ti daří?"

Ilja zamračeně rozkládá ruce.

„Nechceš ten dopis nechat být?" nadhazuji.

Samozřejmě reaguje.

„Proč? Chceš najít Svatyni sám?"

Odpovídám jen na druhou otázku.

„Chci ti pomoci."

Dosáhl jsem cíle. Docela. V Iljově podezíravém pohledu vidím rozhodnutí hledat Diverovu svatyni v Hlubině do konce světa.

Určitě netuší, že apokalypsa je docela blízko…

„Poradím si."

„Iljo, víš," začínám se ošívat. „Znám jednoho divera, který by mohl vědět, kde Svatyně je."

„Kecy. Znám hackery, kteří Svatyni najdou za pár hodin."

Zajímavé.

„Tak proč s tím dopisem běháš už dva dny?"

„Mají teď moc práce," mračí se na mě. „Nemůžu ti říct, co dělají… je to dost hrozné."

Opravdu je ještě dítě.

O všem, co dělal Maniak, jsem se dozvěděl až post factum, přestože jsem byl jeho přítel. Hackeři, kteří říkají, že dělají něco hrozného… zajímavé…

„Jak chceš…“ krčím rameny. „Ale jestli příjemce dopis odmítne kvůli pozdnímu dodání, nedostaneš vůbec nic.“

„Počkej…“ Ilja rychle zavírá skříňku. Přemýšlí. „A kolik chceš?“

„Polovinu.“

„Oho!“ klepe si prstem na čelo. „Najdi si jiného pitomce!“

„Dostaneš za ten dopis sto dvacet pět dolarů,“ pokračuji. „Dáš mi padesát.“

„Ne!“

Podle tónu hlasu to myslí vážně.

„Dobře. Kolik dáš?“

Minutu rozmýšlí. Asi je to pro něj principiální otázka.

„Dvacet… pět…“ prohlašuje s výrazem Sparťana, který si na zastrašení nepřátel ukusuje vlastní prst. „Víc nedám.“

Teď jsem na řadě s přemýšlením já.

„Nejsem škrťa,“ dodává Ilja rychle. „Ale mám mizernou zvukovou kartu. Za sto doláčů dostanu dobrou.“

Bože… Nepotřebuji od něho sto, ani pětadvacet, ani deset… a taky si nic nevezmu, jestli se mu podaří doručit dopis.

Jen ho musím přesvědčit, že hraju poctivě. Že najdeme Svatyni a on dopis doručí. Že nepoputuje do archivu.

A důvěřovat někomu je možné jen ve dvou případech: když jde o přítele nebo partnera v podnikání.

Na uzavírání přátelství nemám čas.

Musím se proto stát parťákem.

„Domluveno,“ souhlasím. „Jakmile vyhledám toho divera a zjistím adresu Svatyně, hned ti to povím. Čestně. OK?“

Ilja kývá. Mlčky si plácneme.

„Jestli mí známí zjistí adresu dříve, nic nedostaneš!“ dodává spěšně Ilja.

„Samozřejmě. Vyměníme si mobily… v tom případě mi to sdělíš, abych už nehledal.“

„Dobře.“

Zapisuji si jeho číslo a on mé.

„Kdy tě najdu v Hlubině?“ ptám se.

„Ráno a večer. A ještě v noci.“

„Ve dne tam nebýváš?“

Ilja zachmuřeně vrtí hlavou.

„Nesmím zabírat telefon…“

Chudák. Je připojen přes modem…

„Když nejsem v práci, sedávám v baru ‚U mrtvého hackera‘, vysvětluje Ilja. „Kdyby něco, najdeš mě tam. Jenže tam pouštějí jen hackery.“

„To je blbé,“ povídám. „Škoda, že nejsem hacker.“

„Na heslo tě pustí, ale to heslo je tajné.“

„Opravdu? Nikomu je neprozradím.“

„Srdce a láska!“ prohlašuje slavnostně Ilja.

Potlačuji úsměv. Heslo, které má smysl, přestává být heslem. Když jednou vojenský generátor hesel náhodou vytvořil smysluplnou větu a potvrdil tak starou tezi, že i opice je schopná vytvořit Vojnu a mír, v bývalém SSSR vypukla panika…

„Domluveno!“

Takže to už je opravdu všechno. Zbývá jen maličkost: najít Svatyni. Dívám se na hodinky – za deset minut deset.

„Musím jít,“ říká Ilja.

„Já taky. Jdu si zahrát.“

„Jakou hru?“

„Bludiště smrti.“

„To je pro děti,“ povídá Ilja pohrdavě. „Hrál jsem je, když jsem byl malý. Teď pracuji.“

„A já teď mám jako práci procházet Bludištěm smrti.“

Není dobré vyvolávat závist. Ale vždyť nelžu…

* * *

Tentokrát dveře Čingizova bytu otevírá Mršina. V rukou drží policejní karabinu. Její virtuální analogie je nepochybně stejně nebezpečná.

„Jsi to ty?“ ptá se Mršina.

„Copak nevidíš?“

„Není důležité, co vidím," vzdychá hacker. „Pověz, jaký procesor jsem ti včera dal?"

„Tisíc dvě stě."

„Užíváš si ho?"

Čestně přiznávám:

„Zatím jsem nezaznamenal rozdíl."

Mršina nespěchá, aby mě pustil dovnitř, a lesklá hlaveň karabiny mi dál míří na břicho.

„Co jsem přinesl?"

„Pivo… květiny pro Viku."

„Jaké květiny, jaké pivo?"

„Kytici žlutých růží, jaroslavské pivo."

„Pojď dál, Ljoňo."

Nu ovšem. Od této chvíle si budeme vždycky při setkání v Hlubině vyměňovat vzpomínky. Černý diver nás vystrašil.

Dnes jsme se nesešli v jídelně, ale v knihovně. Velice hezký pokoj… hojnost knih vždycky vyvolává zvláštní myšlenky.

Vytvořit takovou knihovnu v Hlubině není složité, každá vydaná kniha je záhy dostupná. Ale jestli má Čingiz opravdu takovou knihovnu… police až ke stropu zaplňuje klasika, fantastika, detektivky, alba. Příručky, encyklopedie, miniatury a reprinty…

Už chápu, proč přestal být hackerem. Tolik číst a přitom si zachovat profesionální úroveň není možné. A jako ozdobu ty knihy asi nemá…

Místnost je dlouhá, mezi dvěma zatemněnými okny hoří v krbu, u kterého se všichni přítomní shromáždili. Pat sedí na podlaze a objímá si rukama kolena. Mračí se, stěží mi kývne na pozdrav. Zřejmě měl včera s Čingizem vážný rozhovor.

Čingiz se rozvalil v křesle, na sobě má župan, vypadá odpočatě. Cigareta v ruce doplňuje portrét vyžilého buržousta…

„Hanba ruského hackerství," vrčí Mršina. „Buržoust. Sybarita. Vidíš, jak se rozvaluje…"

Nijak mu to ovšem nebrání v tom, aby se rozvaloval v druhém křesle a k tomu si vytáhl vlastní cigaretu.

„Ahoj, Leonide," zdraví mě Čingiz. „Sedni si někam…"

U krbu stojí Maniak se založenýma rukama. Zdraví mě kývnutím a neznatelným úsměvem. Jako vždy je v černém, na hlavě má tmavý baret.

„Takže jsme kompletní," konstatuje Čingiz, když si po krátké úvaze sedám na podlahu vedle Pata a natahuji ruce k ohni. „Probereme taktiku?"

„Napřed probereme včerejšek," upozorňuje tiše Maniak. „Bude to lepší…"

V posledním okamžiku zjišťuji, že se dívá na něco za mými zády. Přikrčím se právě včas.

„Nazdar Ljoňo!" zavolá někdo a zezadu na mě skočí. Bohužel záda, na která chtěl dopadnout, tam už nejsou. Jsou tam jen mé nohy, o které zakopává, a s výkřikem letí hlavou do krbu.

„Bože…" šeptá Čingiz.

Vysoký, neohrabaný mladík už vytahuje hlavu ven. Moc neutrpěla, přece jen je to kost.

Kde se schovával? Počítačový Mág nebo prostě Mág či Zuko. Býval programátorem ve virtuálním nevěstinci, ve kterém kdysi pracovala Vika. Jeden z nejtalentovanějších a současně nejnepořádnějších programátorů, jaké znám. A určitě nejhalasnější.

„Ahoj, Zuko… tedy Mágu," povídám rezignovaně.

„Aha! Poznal mě!" Počítačový Mág usedl a popadl se za hlavu. „Poznal mě! Všichni vidíte! Aha! Kolik let jsme se neviděli?"

„Měsíc," vstávám. Zuko na mně visí a pokouší se mě zvedat. Jenže Střelcovo virtuální tělo je těžké. Střelec sice není tlustý, ale má silné kosti.

„Ztloustl jsi!" křičí Zuko. „Zmužněl jsi, muži, odpusť tu slovní hříčku! Copak ses předtím s Čingizem neznal? Proč jsem tě s ním neseznámil? Vždyť je to můj nejlepší přítel, viď, Čingizi? Je to sice člověk skromný a s lidmi se moc nepřátelí,

ale když přijdu, hned nechá práce, dá nosit na sůl a je připraven na všechno.“

Ohlížím se a vidím v očích Čingize i Mršiny zkroušený výraz. Pat se pomalu odsouvá stranou. Maniak to zaznamenává.

„Sergeji, máme málo času,“ bere Zuka za rameno. „Setkání oslavíte později.“

Mág jeho ruku setřepává a ukřivděně vrtí hlavou:

„I ty? Ani přivítat se mě nenecháš? Urazím se…“

„Mágu, neuděláme napřed to, co je potřeba?“ navrhuji. „Víš, co se stalo? Řekl ti to někdo? Zajímá nás, kdo…“

Hledím na Šuru, který rozkládá ruce a krčí se.

„Už dlouho si myslím, že to k tomu směřovalo,“ šeptá Počítačový Mág a usedá vedle mě. Jeho šepot je ještě pronikavější, než když mluví nahlas. Opravdový divadelní šepot, který se herci učí dlouho a pracně. „Jistě… bordel, bordel… Ljoňo, a co madam?“

„Všechno normální,“ šeptám. „Mágu, poslechneme si Šuru.“

Zuko si s plesknutím zakrývá oběma dlaněmi pusu. Toto gesto se mu zjevně zalíbilo, takže máme zaručeny tři minuty ticha.

Maniak to chápe také a začíná neprodleně mluvit:

„Včera jsme si nevedli moc profesionálně. Nejen to, přímo směšně.“

Mršina chrčí, Čingiz kývá, Pat se tiskne do temného kouta a předstírá, že si prohlíží hřbety knih.

„Za prvé, Čingizi, tvůj bezpečnostní systém je primitivní.“

„Je to dobrý systém,“ ohrazuje se hostitel. „Prostě…“

„Prostě nefunguje,“ pokračuje Šura. „Za druhé, hned po příchodu Černého divera jsme se chovali agresivně. Je to samozřejmě má vina. Použil jsem docela dobrý výrobek naší firmy, který měl nepřítele znehybnit, jenže… zkrátka moje vina. Tím jsem určil náš další postup.“

Já si myslím, že Maniakovo chování bylo naprosto oprávněné. Ale nezasahuji. Když chce rozdělit vinu mezi všechny včetně sebe, nehodlám mu v tom bránit.

„Největší blbost udělal Mršina," pokračuje tvrdě Maniak. „Dokud nepřítel nezačal být agresivní, měl kontrolovat Pata. To za třetí. A za čtvrté… Pat neměl střílet. I kdyby se návštěvník choval sebehůř. Hodně se dá svést na mládí, na povahu, ale v Hlubině jsme si všichni rovni! Vstoupil jsi do Deeptownu, tak se chovej dospěle!"

Zajímá mě, jakou facku dá mně…

„A za páté… Leonidovo chování vůbec nechápu! Absolutně! Jsi přece diver! Měl jsi okamžitě vystoupit z Hlubiny a sledovat události na monitoru! Tak se v bojových podmínkách získává převaha! Mohl jsi ho zastřelit hned, kdyby věci nabraly nepříjemný obrat…"

Vyřízeno. Dostalo se na každého.

Klopím oči.

Maniak má pochopitelně pravdu.

Nehodlám mu vysvětlovat, že Černý diver nelhal, že mám opravdu deep psychózu.

Teoreticky opravdu můžu kdykoli vyjít z Hlubiny, jenže prakticky… nechci.

Zuko vedle mě se začíná vrtět a zvedá ruku.

„Chceš ven?" ptá se Maniak tónem učitele.

Pat se v koutě pochechtává.

„Ne, chci jen vědět, čím jsem vinen já."

„Ty?" Maniak se na chvíli zamýšlí. „Už před rokem jsi slíbil, že dopracuješ svůj systém identifikace a kontroly vstupu, a dáš ho všem včetně Čingize k otestování. Kdybys to udělal, nikdo by sem nevnikl."

Zuko ohromeně mlčí.

„Tak dobře, Sašo." Čingiz oklepává cigaretu. „Všechny chyby jsou jasné. A teď vyvodíme závěry ze včerejší smutné události."

„Zabít toho mizeru, to jsou všechny závěry!" buší Mršina pěstí do stolku. Stolek skřípe, ale drží.

„Má zbraň druhé generace!“ popotahuje tiše Pat.

„Plus imunitu vůči většině zbraní,“ dodává Maniak.

„Sleduje nějaké vlastní cíle a nehodlá s námi spolupracovat,“ říká Čingiz.

To je přesné – nehodlá. Jestli to od mých střel schytal stejně jako já…

Všichni hledí na mě, takže připomínám:

„Zná Šuru.“

„Ano, vzpomínám si,“ přikyvuje Maniak. „Řekl nazdar, Šuro…“

„Znáte se?“ upřesňuji.

„Zřejmě mě zná. Ale v jaké podobě, kde a kdy jsem ho viděl, netuším.“

„Smím to říct?“ prohlíží si nás Zuko. „Vždyť je to jasné, Černý diver o nás ví všechno! Nebo skoro všechno! A my o něm nic! Nemá cenu přešlapovat na místě, musíme jednat, vyjít ze současné situace. Co myslíte, že udělá?“

„Půjde do Svatyně?“ krčí Maniak rameny.

„To ví každý hlupák…“ mručí Mršina.

„A kde je jediný vchod do Svatyně? V Bludišti smrti!“ vztyčuje Zuko triumfálně ukazováček.

„A ten diver tam už je,“ souhlasí Mršina. „Na beton! Dám hlavu na to, že tam vtrhl hned včera!“

„Tak proč sedíme tady?“ ptá se Mág. „Jestli to někomu ještě nedošlo, tak já jsem si vzal dovolenou na tři dny! Nechal jsem svou firmu bez šéfa, hodil jsem všechno na debilního společníka, který umí jen žvanit a ksichtit se! Vyrazíme rychle do Bludiště a pomůžeme Leonidovi, aby se dostal do Svatyně!“

„Zbývá poslední otázka: kdo vlastně půjde?“ ptá se Čingiz. „Všichni? Já samozřejmě jdu.“

Několik sekund je slyšet jen praskání polen v krbu.

„Vzal jsem si dovolenou…“ opakuje nesměle Zuko.

Mršina hlasitě vzdychá a úkosem pohlíží na Čingize.

„Viděl jsi, že jsem od rána nepil pivo? Vlastně… skoro nepil.“

Maniak se usmívá.

„Má účast je mimo diskusi," povídám. „Když nemáme jiné divery…"

Pat vychází z kouta. Čiší z něho odhodlání k dlouhé a beznadějné hádce:

„Čingizi, jestli mě nevezmete… tak nejsi kamarád… a už tě nechci znát!"

Všichni hledíme na kluka, který popotahuje a pokračuje:

„Jestli jsem včera udělal blbost, tak to ještě nic neznamená. Zmýlit se může každý! A když se neposkytne možnost chyby napravit, tak zůstanou nenapravené, a chybující člověk bude s těmi chybami žít a… ty chyby…"

Zamotává se ve své ohnivé tirádě, zmlkne a potom křičí:

„Čine, vezmete mě, nebo ne?"

Čingiz típne cigaretu v popelníku.

Vím, nač myslí.

„Jestli mě budou často zabíjet, pak toho nechám a nebudu vás zdržovat," říká Pat, „a vrátím se domů. Čestné slovo!"

Asi plně nechápe, že se všechno změnilo. Že se po některé smrti v Hlubině nemusí domů vrátit. Že už včera jsme byli připraveni ho pohřbít.

„Čine…" V hlase má čiré zoufalství.

„Proč tady ječíš jako programátor při pohledu na kalkulačku?" vstává Čingiz. „No dobře, bereme tě. Vyznáš se ve hrách nejlíp z nás. Co bychom byli bez tebe…"

Rád bych mu zatleskal, ale nejde to.

Když na sebe člověk bere odpovědnost za jiného člověka, není třeba tleskat.

Nikdo by nepochopil ty ojedinělé zvuky v hlubokém tichu.

111

K oblouku z černého kamene přicházíme v tak sevřené skupině, že jen stěží můžeme být pokládáni za počítačové výletníky.

Výsledek na sebe nenechává dlouho čekat; připojují se k nám další hráči. Dva hoši, kteří se snaží vyvolat dojem, že patří k sobě, nervózní ošklivá holka, nenápadný chlapík…

Upřímně řečeno, vůbec se mi to nelíbí.

Hledíme na sebe.

Čingiz kývá hlavou.

Všichni jsme zajedno. Nehodláme sloužit jako tahouni, kteří budou prošlapávat cestu jiným hráčům.

„Hola, bratři a sestry!“ promlouvá hlasitě Mršina. „Půjdeme sami, a vy taky.“

„Bludiště je týmová hra,“ poznamenává nenápadný muž.

„Samozřejmě,“ souhlasí Šura. „To nepopíráme. Jenže náš tým je už kompletní.“

Nikdo neprotestuje. Někteří přidávají do kroku, jiní zůstávají stát, další odcházejí stranou.

Nekonečná řeka lidského masa a krve vtéká do lačného chřtánu Bludiště.

„Hej, Střelče!“

Zajímavé.

Rozhlížím se.

Aha.

Včerejší známá, Niké. Trochu se změnila, nyní je z ní blondýnka a asi má větší oči. Ale obličej je k poznání.

„Taky ses rozhodl opakovat pokus?“ Přichází blíž a se zájmem si prohlíží mé společníky.

„My jsme se rozhodli,“ vyjasňuji ihned situaci.

„V týmu? A všichni jste Střelci?“ usmívá se Niké. Mrká na Pata, který se hned nafukuje a kráčí nepřirozeně prkenně.

„Samozřejmě? A kde máš svou skupinu?“

Niké se mračí.

„Opozdila jsem se. Vzpomínáš si na toho kultivovaného chlapíka, co jsme mu říkali Profesor?“

„Toho, co vyzýval k týmové hře?“

„Ano. Samozřejmě uspěl… spojili jsme se se třemi dalšími týmy. Jenže Profesor nasadil takové tempo, že polovina oddílu odpadla. Ostatní prošli nejméně deset levelů.“ Niké se nejistě usmívá.

„A ty?“

„Uvázla jsem ve čtvrtém. Objevily se takové… takové bestie… Seržanti vedou týmy jen ke čtvrtému levelu, pomáhají získat počáteční návyky. Ale potom musí každý spoléhat sám na sebe.“

Hluk od portálu přehlušuje slova. Nad hlavami nám křižují blesky.

Hledím na Čingize, na Maniaka. Čingiz krčí rameny, Maniak se kouše do rtů.

Stát se může všechno.

Je možné, že Černý diver v této podobě shromáždil tým silných hráčů a vyrazil přímo k cíli.

Ale může to být i náhoda.

Jako první mizí v oblouku Mršina. Zuko se hihňá a skáče dopředu.

Teď jsem na řadě já.

Purpurová mlha.

A známý sál.

Zdá se, že kromě mě byl v novém Bludišti jen Maniak. Míří rovnou ke sprchám, cestou se svléká.

„Och, mademoiselle!“ Zuko rychle hodnotí situaci a vrhá se k černé seržantce. „Mohla byste mi umýt záda houbou?“

Její odpověď mě nepřekvapila. Po ráně obuškem Mág padá na podlahu. Uraženě vstává:

„To se dalo vysvětlit… když nemáte houbu, co nadělám… Tahle obsluha nemá žádnou úroveň…“

Niké prochází kolem něj a začíná se svlékat. Mág okamžitě obsazuje vedlejší kabinku a svléká se synchronně s pohledem na ni. Seržanti s úšklebky pozorují ten neobvyklý striptýz. Niké je naprosto lhostejná. Určitě už při svých pokusech viděla čumilů dost.

Zato Pat začíná být nervózní. Nevím, kam chodil v Hlubině, ale zdejší nahé ženy a nutnost se svléknout ho zjevně přivádějí do rozpaků. Přitom jsem byl přesvědčen, že hrál hlavně Bludiště!

„Promiňte, to se musí?“ ptá se tiše seržanta. Akustika v sále je však nečekaně dobrá a slyší to všichni. „Sprchoval jsem se před dvěma hodinami.“

Hlupáček. To by ještě scházelo, aby ho pokládali za dítě a ne za dospělého, který si vzal dětské tělo kvůli lepší pohyblivosti a menší ploše cíle. Bludiště se smí oficiálně navštěvovat od šestnácti let, protože je to tvrdá a krvavá hra. V praxi nikdo nekontroluje, jestli se tato zásada dodržuje, ale když si o to říká…

Naštěstí Patovu repliku pokládají seržanti za pokračování vtípků Počítačového Mága.

„Máme tady speciální sprchu,“ pohupuje seržant významně obuškem. „Aby žádný chytrák nepřinesl do Bludiště nedovolenou zbraň, v šatech nebo na těle. Protože takový případ už se stal!“

Maniak na okamžik odvrací hlavu a tváří se rozhořčeně.

Jistě. Chápeme, o jakém případu seržant mluví.

Zbraň vyrobil Maniak, použil jsem ji já. Virus Warlock-9000 maskovaný jako opasek…

Uklidněný Pat skáče do kabinky a svléká se.

Myjeme se. Stojím se zakloněnou hlavou a rty chytám chemií vonící vodu. Podívejme se. Není to obyčejná sprcha, ale protivirová kontrola.

„Tak už toho cákání nechte…“

Nestojím o malér. Jdu k anabiotické kabině. Do sousední uléhá Niké, mrká na mě. Z druhé strany vedle ní okamžitě uléhá Pat.

„Šťastný let," pronáší černá seržantka a spouští víko.

Do vany vtéká hustá bílá mlha. Buší elektrické výboje.

Tma…

* * *

Mlha.

Natahuji ruce. Je to divné… nemám nad sebou víko. A mlha zůstává.

Krčím nohy, usedám a vstávám.

Co to znamená?

Naskakuje mi husí kůže.

Začínám chápat, ale je to příliš nečekané!

Tma. Klubka šedé mlhy.

Nejsou tu vzdálenosti ani směry.

Jsem zde sám – nahý, roztřesený človíček v nekonečném světě. Z předchozích snů však příliš dobře vím, co musím dělat.

Krok…V dálce přede mnou vzplanula stěží viditelná bílá jiskřička. Utírám si zpocený obličej.

Ještě nikdy mě ty podivné sny nenavštívily v Hlubině.

Bože, co mám dělat? Sedět a čekat, až mě probudí?

Nebo podniknout další bláznivý pokus přejít most?

Čekání je nudné.

Jdu.

Opět mám pocit, že tu někdo je. Někdo jde vedle mě. Nevidím ho, ale slyším kroky.

Zastavuji se, kroky utichají.

„Hej!" volám. „Nenecháme té hry?"

Ticho.

Hledám společníka ve vlastním snu?

No dobře. Ostatně vím, jak se probudit. Prověřoval jsem to vším kromě elektroniky, k ďasu!

Proč nepodniknout další experiment?

Jdu ke světlu.

Mlha se postupně projasňuje. Už je bílá, čistá, jasná, fosforeskující.

Přede mnou vyrůstají skály.

Levá stěna – modrý led, pravá – rudý oheň.

Stojím před mostem tenkým jak vlas. Jak snadno jsem ho přešel tehdy v Al-Kabaru! Tam existoval jako past na divery… ovšem tady, v mém cyklickém snu, starý veršík nepomůže. Když zmizí iluze, zmizí i most.

Zajímavé, co všechno jsem ještě nezkusil…

Představuji si, že je to lano. Lano nad rozbouřenou řekou. Jsem bláznivý starý turista nebo stejně bláznivý skautík. Přejdu?

Přejdu!

Usedám do dřepu a beru nit do rukou. Neřeže do ruky, to je dobře.

Objímám lano nohama a začínám lézt.

To je vše? Tak jednoduché?

Když přejdu most, přestanou mě sny mučit?

Lezu.

Neobvyklá atrakce, člověk na laně… račte sázet, vážení… a sledujte, jak leze.

Tak jednoduché to ovšem není.

Nit se začíná zařezávat do dlaní. Nejprve je to prostě jen nepříjemné, jako bych nesl hodně těžkou tašku s hodně úzkým uchem.

Kruci…

Prsty kloužou v mé vlastní krvi.

Zatraceně…

Ne, nit není tenčí. Prostě lezu příliš dlouho. Jen jsem nepočítal s délkou mostu. Nepochopil jsem, že i kapka časem prorazí kámen, čas srovnává hory…

A mosty z vlasu řežou sebejisté dlaně…

„Tak ne!“

Hlas je stěží slyšitelný – přece jen jsem odlezl dost daleko od začátku své bláznivé cesty. Ani po zvednutí hlavy nevidím toho, kdo na mě volá, pokouší se mě buď varovat nebo zastrašit a ublížit mi…

„Tak ne!“

Od nitě se odpoutává kapka krve a padá mi na nos. Za ní druhá.

Zatínám zuby a pokračuji v lezení s vědomím, že mi dojdou síly, ale přesto…

Levá stěna – modrý led…

Pravá stěna – rudý oheň…

Neměnná volba.

Oheň působí rychleji.

Rychleji a do konce.

Ostrým trhnutím vrhám tělo napravo a mé ruce opouštějí nit…

O pravé stěně se bohužel nedá říct, že zabíjí tiše a čistě.

Ještě vnímám, jak se mé ruce mění v černou páchnoucí hmotu.

Bolest ovšem necítím.

Díky za to, pane mých snů…

* * *

Mlha nade mnou se rozplývá. Vidím proražené víko své anabiotické kabiny.

Koušu se do rtů… Nu ovšem, překvapení.

Nečekal jsem, že mě ten sen bude pronásledovat i ve virtuálním světě. Zřejmě jsem v souladu s pitomými pravidly hry spal příliš dlouho.

Odkrývám víko, tentokrát nemusím sklo vyrážet. Podezíravě hledím na své dlaně, jako bych na nich očekával tenké řezné rány.

Nejsou tam, což je dobře.

Kašlu na sny. Čekají nás důležitější věci.

Nalézám mrtvolu, oblékám si její uniformu.

Po známé cestě jdu k proraženému trupu lodi.

Vůbec mě neudivuje, že celý náš tým sedí v trávě a čeká na mě. Vždyť jsem tu jediný diver. Mám fungovat jako hlavice beranidla, hrot šípu, kosmická loď, kterou vynáší na oběžnou dráhu mnohastupňová raketa…

Na osud předchozích stupňů nehodlám myslet.

„Už jsem tady," volám a seskakuji dolů.

Mršina se usmívá, škrábe se na hlavě a podává mi pistoli.

„Odkud ji máš?" žasnu. Nevypadá, že se tu někde válela.

„Nehrajeme si s hračkami," vysvětluje nejasně Mršina.

Logické. Čest památce neznámým hrdinům Bludiště smrti. Zajímám se:

„Šel někdo napřed?"

„Jo. Dva seržanti, děvče a ještě tři kluci," sděluje Maniak.

„Hoši, hrál někdo z vás tuhle variantu Bludiště?" ptám se.

Pat zvedá ruku jako ve škole:

„Já! Jenže ne tady, ale v lokalizované verzi! Tam vpředu je jeskyně se dvěma kanci, kteří bijí tlapami a vypouštějí rakety, že?"

„Spíš medvědi než kanci," opravuji ho.

„Sejmu je!" vychloubá se Pat. „Znám taktiku!"

„Hrál ještě někdo?" ignoruji jeho upřímný návrh.

Maniak se pochechtává a hraje si s pistolí. Ostatní jen rozkládají ruce.

„Takže jdeme," přebírám velení. „První dvojici zrůd vyřídím já s Patem. Platí? Sledujte nás z dálky a vyhněte se raketám. Potom se uvidí."

Námitky nejsou, pochodujeme ke skalám. Nad hlavami nám krouží zatracení ptáci. Už vím, že na začátku levelu nezaútočí, přesto však občas pohlížím nahoru.

U vchodu jeskyně se zastavují všichni kromě mě a Pata. Co odtud uvidí? Asi nic, ale postačí, když se nedostanou do palby.

Stěny jsou rovné, jeskyně se mění v tunel. Pat si shrnul dozadu barevný arménský baret, plíží se vpředu, občas pozorně pohlédne na mě. Jen aby nechybil…

Ale čeká nás překvapení.

Místo dvou nestvůr leží na podlaze cáry těla a kusy kovu.

„Takže ta skupina prošla," povídá rozčarovaně Pat. „To je super, Ljoňo!"

Mně to tak nepřipadá. I když… pokud ona polovina posádky lodě vydrží dost dlouho, ušetříme čas.

Voláme ostatní.

Zuko jásá při pohledu na pobité nepřátele a musíme mu vysvětlovat, že to není naše vítězství.

Jdeme dopředu. Lékárničku jsme bohužel nenašli, někdo trofej sebral.

Vycházíme na pahorkatinu.

„Tady taky žijí zrůdy!" volá Pat vzrušeně. „Strašlivé! Dají nám nadlouho zabrat!"

„Ukážu vám, jak se to zvládne rychle," ozývá se Maniak. „Ale napřed ptáčci…"

Vrtím hlavou. Pohlížím na oblohu od doby, co jsme vyšli z kamenné klenby.

„Kdepak, Šuro, ptáčky asi vytloukli taky."

„Dobrá parta," hodnotí Čingiz. „Asi nepotrénujeme na snadných cílech, a přitom obtížnost bude s každou úrovní narůstat…"

Aniž bychom se domluvili, přidáváme do kroku.

Když jsme ušli asi čtyřicet metrů od tunelu, začínají po nás střílet. Ze stejných pistolí, jaké máme my.

Na útěk je pozdě. Na oplácení palby také. Parta výsadkářů před námi nám nešla razit cestu, ale zalehla za okolní balvany. Mají ideální pozici. My ležíme v trávě jako na dlani. Mršina tiše nadává, protože hned první výstřel mu ožehl ruku. Rychle, ale nesmyslně pálí Počítačový Mág. Šura střílí zřídka, ale přesně. Čingiz tiskne Pata k zemi a také střílí krátkými dávkami.

Vše je marné… špatná pozice… dostali nás.

Palba najednou ustává. Za několik sekund na nás střílí už jen jedna pistole. Potom se ozývá něčí křik:

„Čubko!"

Další výstřel – ne na nás – nastává ticho.

Hledíme na sebe naprosto nechápavě.

Pomoc přišla právě včas. Jako vždycky… když totiž nepřijde včas, není to žádná pomoc.

„Nestřílejte!“

Nad balvany se objevuje postava.

Mršina nadšeně řve. Zdá se, že je připraven zapomenout i na zranění:

„To je ta holka!“

Kráčí k nám Niké, pistoli drží za hlaveň. Maniak ji přesto drží na mušce, ale to jen z principu.

„Jsem vyřízený, jsem zamilovaný, kapituluji,“ brumlá Zuko, vstává a setřásá si z kombinézy prach.

Dívám se na Niké a usmívám se.

Z nějakého důvodu mám hroznou radost, že na nás nestřílela, ale přišla nám na pomoc. Bez ohledu na všechno. A ještě lepší je, že ji hoši kvůli pistoli nezabili.

„Co se stalo?“ ptá se ostře Čingiz.

„Není to snad jasné?“ odpovídá Niké otázkou.

„Přesto prosím o vysvětlení,“ říká hacker už mnohem mírněji.

„Zabili jste kluka, abyste získali pistoli pro svého společníka…“ Letmý úsměv směrem ke mně, lehce jí kynu. „Seržanti se dohodli, že je to nefér, a navrhli připravit vám léčku. Jenže…“

Odmlčuje se, jako by hledala vhodnou formulaci. Potom pokračuje.

„Připadlo mi, že je to taky nefér. Zaujala jsem takovou pozici, abych viděla na svou skupinu… svou předchozí skupinu.“

Hledíme na sebe.

„Tááák,“ protahuje Zuko.

„To je situace…“ souhlasí Mršina. „Co vy na to, hoši?“

Maniak sklání pistoli.

„Všichni bychom tu padli. Sejmuli bychom jednoho nebo dva a sami zahynuli.“

„Vezmete mě do týmu?“

Náhlé pohledy ostatních mi říkají, kdo má rozhodnout. Já s Čingizem.

Je to tak.

Nemusíme se radit. Hledíme na sebe s vědomím, že čin Niké není náhodný.

Černý diver nemusí mít nutně mužské tělo.

Připojit se k nám a společně s námi projít Bludiště smrti – je snad pro něho něco zábavnějšího? To by byl vtípek v jeho stylu…

Jenže…

Demonstrativně strkám pistoli do pouzdra.

„Abychom toho nelitovali," povídá nejasně Čingiz. „Holka…"

„Niké."

„Niké, my jsme poněkud neobvyklý tým. Hodláme projít Bludiště co nejrychleji. Když bude třeba, půjdeme i čtyřiadvacet hodin denně, několik dní za sebou. Jsme odhodláni k naprosto nefér metodám. Nevadí ti to?"

„Jsem naprosto volný člověk," odpovídá Niké.

Tuto větu může pronést muž stejně jako žena, zvláště feministka. Bohužel jí budeme muset pečlivě naslouchat, číhat na nevyhnutelná přeřeknutí…

„Riskneš to?" ptá se Čingiz stejně neutrálně.

„Jistě. Chci, aby mě vzali na práci v Bludišti. Jako seržanta." Niké se usmívá. „Je to dobrá a slušně placená práce. Ale berou jenom ty, kteří se vyznamenali při průchodu touto verzí Bludiště."

„Nezapomeň, že na tebe nebudeme čekat, když se něco stane…" Při těchto Čingizových slovech Mršina nesouhlasně mručí.

„To je spravedlivé," uznává Niké. „Nebudu nic namítat."

„Nepřítomnost ženy v našem týmu by mohla být pokládána za diskriminaci pohlaví, za sexismus…" dodává Maniak.

Hledám na jeho obličeji úsměv, ale Maniak se tváří naprosto vážně. Vida, co udělá s lidmi Amerika!

* * *

Čištění terénu…

Maniak kopancem rozráží dveře ubohé dřevěné boudy. Bleskově odskakuje stranou a na místo, kde před chviličkou stál, tiše sviští tenké bílé jehly.

Pistole v jeho ruce se chvěje, jak se nabíjí silněji.

Opět se vrhá ke dveřím, střílí, uhýbá další sérii jehel, pak vtrhne dovnitř. Vidím, jak střílí někam nahoru, do stropu, dlouhou dávkou…

O zem plesklo něco těžkého a měkkého.

U stropu visel tvor s chobotem, ze kterého létaly jehly…

„Zabíjeli jste už někdy něco takového?“ ptá se Maniak, „Čingizi, Mršino, Ljoňo, prověřte ostatní chajdy.“

Den začíná zdařile. Každý z nás zabíjí jednu stvůru, nikdo není zraněn.

„Jde to nějak lehce,“ vyjadřuji všeobecný názor. „Když jsem vstoupil do Bludiště poprvé, připadalo mi, že to bude mnohem těžší než ve staré hře…“

„Bude hůř,“ slibuje Maniak. „Prvních pět etap tvoří úvod. Jsou hodně stabilní, mění se pomalu a málo. Bojuje se hlavně s netvory-programy, jen někdy se hráči vzájemně postřelí…“

„A dál?“

Šurův pohled vyjadřuje mírný údiv.

„Slyšel jsi o hře Braň svůj dům?“

„To je nějaká konkurence Bludiště, ne?“ připomínám si.

Maniak si odfrkuje a hledí na Pata, který v jedné chatrči našel samopal a nyní si ho vesele upravuje k délce svých rukou.

„Konkurence? Jestli jsou nohy konkurenty rukou… To je alternativní varianta hry.“

Začíná mi to docházet.

„Na straně nestvůr?“

„Samozřejmě. Čím se liší staré Bludiště smrti? Tam byli rozumní jen lidé. Nejzajímavější boje byly proto mezi nimi, ne s netvory. Teprve teď je možné stát na straně vetřelců. Bránit

svůj dům, svou planetu před výsadkem lidí. Nečetl jsi reklamní prospekty?“

„Vždyť víš, že tyhle hry už dlouho nehraju…“

„Já taky ne. Ale snažím se být v obraze. To je obecně známá informace, Ljoňo! Teď jsou skoro všechny virtuální hry odvozené z Bludiště smrti. Můžeš jít do Hvězdné hlídky a stát se pilotem stíhačky, který podporuje výsadek a bojuje s netvory ve vesmíru. A to na jejich i na naší straně. Můžeš hrát Hvězdy a planety, sloužit v generálním štábu kosmických sil Země…“

To je věc!

Chvíli trávím jeho slova. Čekal jsem, že v Bludišti se jako dříve bojuje s velkými, ale tupými monstry… možná trošku chytřejšími, ale která je možné prokouknout, a kromě nich ještě s dalšími hráči, kteří se ti silou vyrovnají…

Ale pokud je tomu dnes docela jinak…

Když se v obrněném těle nestvůry vybavené samonavádějícími raketami skrývá člověk, který se dokáže ukrýt, počkat si na nejvhodnější chvíli, chovat se nestandardně a nevrhat se nesmyslně do boje?

Když létající monstrum se zuby jako pila na tebe nespadne z nebe, ale schová se ve křoví a popadne tě za nohu?

Člověk, který nemá lidské tělo, toho může vymyslet hodně.

„Jdeme?“ přerušuje mlčení Niké. „Vím, kde je výstup z levelu.“

Ukazuji Maniakovi pohledem na samopal v Patových rukou. Šura přikyvuje a polohlasem říká:

„Ať se baví. My budeme pracovat s pistolemi.“

* * *

V poledne docházíme ke konci čtvrté úrovně. Čistě a kulturně, jen ve třetí jsme málem přišli o Zuka, ovšem jeho vlastní vinou. Mág se rozhodl předvést nám své mistrovství v boji s „mouchami“. Jenže ty se podobají vážkám o rozměrech pořádného holuba a zasáhnout je není lehké. Dvě „mouchy“

zabil čistě a rychle, zato třetí ho napadla zezadu a bodla ho do zátylku. Nevypadalo to nijak hrozivě, spíše zábavně, ale teprve po chvíli jsme si uvědomili, že Mágovy divoké skoky a výkřiky nejsou obvyklým blázněním, ale agónií. Zastřelit „mouchu“ nebylo možné, protože bychom zasáhli i svého přítele. Situaci zachránil Pat, který přiskočil k Mágovi a utloukl „mouchu“ pažbou svého samopalu.

Ukázalo se, že je snadné ji zabít, ale je třeba se strefit.

Položivého a sténajícího Mága jsme museli nést až do konce levelu, kde se nám podařilo najít lékárničku.

„Ubodal mě komár,“ zabrumlal Zuko, když se vzpamatoval a byl schopen mluvit. „Sotva se hýbu! Bestie! Příště mě zastřelte, nechci se tak trápit!“

Není nám do smíchu.

„Šest hodin,“ pohlíží Čingiz na hodinky. „V Bludišti je sto levelů. Prošli jsme tři za šest hodin, tedy dvě hodiny na level…“

„Dvě stě hodin!“ vykřikuje Pat vesele to, co je všem jasné.

„Skoro osm dní,“ mračí se Čingiz. „Ale musíme taky spát, jíst, odpočívat, chodit na záchod… a taky přemýšlet. Připočtěme ještě dva dny. Celkem deset.“

„Zatím jsme nikoho neztratili,“ dodává Maniak. „V takovém případě ho budeme muset buď opustit, nebo se vrátit na začátek levelu a projít ho znovu…“

„Obtížnost poroste…“ zvážněl Zuko. „Zatím bojujeme jen s roboty. Dojde k soubojům s konkurenty… a lidmi v podobě netvorů.“

„Zato budeme zkušenější,“ namítá Mršina. „Nebo ne?“

„Zkušení a unavení,“ poznamenává Niké.

Chytrá holka…

Usedám vedle ní a vytahuji z kapsy dávku potravin, kterou jsem našel v rozbitém transportéru… který tam stál možná pro parádu, nebo se možná někdo opravdu pokusil projet Bludištěm v miniaturním tanku.

Mlčky rozděluji příděl.

Najednou si uvědomuji, že jsem nikomu jinému nenabídl. Ani Čingizovi, ani Mršinovi, ani Šurovi, ani Zukovi, ani Patovi…

Toto jídlo ve skutečnosti neexistuje, je pouze nakreslené! Nyní, na konci třetí etapy, můžeme vyjít z Hlubiny, najíst se doopravdy, odpočinout si. Nikdo z nás hladem neumře.

Jenže já zacházím se svým nálezem stejně jako při opravdovém průzkumu na cizím území. Dělím se s děvčetem, které se mi líbí…

Mlčky podávám svou polovinu Patovi.

„Chceš?“ ptá se hoch Čingize.

Čingiz vrtí hlavou a Pat začíná jíst. Nikoho dalšího se už nezeptal.

Nu což.

Bludiště nás nutí brát situaci vážně.

„Otázka jídla se brzy vyhrotí,“ soudí Mršina a hned se mění do své druhé podoby, obyčejnější. „Ale žrát se chce!“

„Seržanti říkali, že se tady smí lovit,“ poznamenává Niké. „Část zdejších zvířat a rostlin je jedlá. S potravinovými balíčky daleko nedojdeme, vyskytují se zřídka.“

„Přestávka na oběd… vlastně na večeři,“ rozhoduje Čingiz. „Teď vejdeme na čtvrtou úroveň, zapíšeme se a vrátíme se zpátky.“

Něco v duchu počítá.

„Koncem úrovně je přechod přes tu říčku,“ ukazuje Niké. „A co dál? Deset minut na cestu domů… v mém případě. Potom výstup z Hlubiny, čtvrthodinka na jídlo… A deset minut na zpáteční cestu. Pět minut, než se znovu sejdeme.“

„Ztratíme čtyřicet minut,“ upřesňuje Maniak. „Ztratíme tempo. Budeme si muset na tento svět znovu zvykat.“

Čingiz opět pohlíží na hodinky.

„Je šest večer… moskevského času. Půjdeme ještě šest hodin. Když najdeme jídlo, sníme je. Když ne, utáhneme si opasky. Má někdo námitky?“

Nikdo nemá. Jen Niké se zajímá:

„A proč tak spěcháte? Chcete udělat rekord?“

Všichni mlčí.

„O rekord se usiluje po předchozím pilném tréninku,“ uvažuje Niké nahlas. „Přitom většina z vás je v Bludišti poprvé.“

„Niké…“ uvědomuji si, že musím zasáhnout, než ji zvědavost zavede příliš daleko. „Pomohla jsi nám. Vzali jsme tě do týmu.“

Dívka kývá hlavou.

„Jestli máš dost sil, pojď s námi. Budeme rádi. A pomůžeme ti, když to bude možné… Ale důvody, proč jsme sem přišli, se tě netýkají.“

„Tak mi alespoň řekněte o cíli svého pochodu,“ povídá Niké nečekaně ostře. „Líbíte se mi, ale nemůžu jít s někým, jehož chování nerozumím. Co když váš úkol spočívá v tom, abyste dohnali nějakého lumpa, zlikvidovali ho a potom adié! Mám se pak plahočit sama?“

„Dobrá,“ říká najednou Čingiz. „Motiv našeho jednání bys měla znát. Chceme, aby Střelec,“ kývnutí směrem ke mně, „co nejrychleji došel na konec poslední úrovně Bludiště smrti.“

„Jmenovitě Střelec?“ pohlíží na mě se zájmem Niké.

„Ano. Musíme uchovat náš tým v plném složení co nejdéle, ale jen pro usnadnění hlavního úkolu. Proto budeme celou dobu udržovat rovnováhu mezi rychlostí a celkovou bojovou silou týmu. Nelze vyloučit, že v posledním levelu opustíme ty, kteří se opozdí.“

„Chápu,“ říká Niké. „Rychlost konvoje se rovná rychlosti nejpomalejší lodě… ovšem jen do doby, než konvoj začnou pronásledovat ponorky… Pověz, Čingizi, co když naši skupinu bude brzdit právě Střelec? Zatím nepůsobí… promiň, Leonide… příliš silným dojmem.“

Fialové nebe… kroužící ptáci… Dočkal jsi se, Střelče. Ale kdo mohl vědět, že na tvé schopnosti hrát virtuální hry budou záviset lidské životy? Tisíce životů?

„Sdělil jsem ti hlavní motiv naší výpravy,“ odpovídá klidně Čingiz. „V takovém případě, abych použil tvůj příklad, rychlejší lodě nastaví své trupy torpédům.“

„Velice zajímavé,“ říká Niké. „Ale už se nebudu ptát. Je to vaše hra, hoši…“

„Připravenost nastavit trup se týká i tebe.“ Čingizův hlas je pořád ostřejší. „Je ti to jasné?“

Dívka hledí na mě a kývá hlavou.

„Ano. Hrozně mě zajímá, čím je ta pomalá bárka naložená, ale nebudu se ptát…“

Kdyby se neusmívala, urazil bych se.

Ale usmívám se také.

Vstávám a upravuji si zmačkanou bundu. Zatím jsme nenašli žádnou neprůstřelnou vestu… což je mrzuté.

Jdu k potůčku. Konec levelu?

To znamená, že přestáváme hrát.

Začínáme žít.

Část třetí

Most

00

Pátá úroveň Bludiště smrti je něco jako hraniční čára. Je to předěl mezi naprogramovanými a skutečnými nestvůrami.

Bludiště smrti nemá zřetelně vymezené hranice v prostoru. Je možné sejít stranou ze základní cesty, kterou postupuje váš tým, pokusit se obejít nebezpečná místa, zkrátit si cestu. Nedivil bych se, kdyby v zájmu hry byl v Bludišti vytvořen model celé planety. Ale to je slepá ulička – dříve nebo později se hráči budou chtít zapsat, zaregistrovat svou pozici ve hře před výstupem… a na cestě nebude čekat počítač.

Pak je třeba projít celou úroveň znovu.

Otáčím v rukou těžký šestihlavňový raketomet. Je tu ještě něco… ve vědomí mi začíná klíčit jakási zvláštní myšlenka. Uplynula desátá hodina hry, končíme pátý level… rychleji se jít nedá.

Takže to bude trvat osm dní?

Tolik času nemáme. Tím jsem si jistý.

Uháníme kupředu účinně a rychle. Ale to nepomůže. Existují přirozená omezení – pět kilometrů za hodinu při chůzi pěšky, patnáct kilometrů svižným klusem. Ovšem v Bludišti není možné celou dobu běžet, je třeba střílet, utíkat, hledat zbraně a munici… Potřebujeme nejméně hodinu na jednu úroveň. Rychleji to nejde.

„Leonide!“ dohání mě Mršina a podezíravě mi pohlíží do očí. „Jsi v pořádku?“

„Ano.“

„Saša říká, že na konci pátého levelu je tradiční zastávka. Hráči tam po sobě nestřílejí.“

„No a co?“

„Jestli tam bude nějaký cizí tým, budeme s ním muset posedět.“

Přikyvuji a hledím na indikátor raketometu.

Sedm střel. Paráda. Plná salva a ještě jedna raketa navíc…

„Povídáš, budeme muset… Jasan.“

Procházíme úzkou soutěskou. Místy jsou stopy po nedávném boji: kameny rozbité raketami, spálená půda, ohořelé stromy…

Jednou na nás vyskočil netvor. S takovým jsme se už setkali – velice pohyblivý, vyšší než člověk, ještěr pohybující se na dvou nohou. Střílí na dálku ze dvou mohutných laserových kanónů, při boji zblízka obratně používá tlapy s drápy a svižný ocas. Bojovat s ním sám by nebylo nijak příjemné.

Ale nás je sedm.

Netvor stačil vystřelit jen jednou – svíjí se a umírá pod palbou čtyř pistolí, samopalu a zvláštního laseru, který našla Niké. Laser vysílá výboje modrého plamene, který zachvacuje celý cíl.

Já nestřílím.

Ohlížejí se na mě, ale neříkají nic.

Východ ze soutěsky je zavalen balvany s četnými graffiti. Jsou zde banální „Max a Slay byli zde“, tvorba neznámých teenagerů, dlouhé citáty ze Shakespeara, Danta a Eluarda, nějaká kódovaná sdělení, zřejmě pro opozdilce. Vládne však nápis vypálený do kamene… kolik času zabral neznámému autorovi?

„PŘÍMĚŘÍ!“

Šura strká pistoli do pouzdra a škrábe se po kamenech nahoru. Pat si s povzdechem hází na záda svůj nepotřebný samopal.

Dělám totéž se svým raketometem. Svěřili mi nejsilnější zbraň, kterou jsme našli. Zatím jsem z ní nevystřelil ani jednou…

Škrábeme se po balvanech.

A je tu výstup z levelu…

Krajina tak klidná a tichá, že naše zbraně vypadají jako zbytečná přítěž.

Okraj lesa. Jezero. Měkká sytě zelená tráva… hořící táborák… U ohně sedm postav.

„Konečně jsme někoho dohnali," komentuje to Mág. „Najíme se, popovídáme si!"

Slézáme ze skal. Jsme dokonalé terče, ale příměří se dodržuje. Dokonce na nás mávají, zvou nás k ohni.

Tým vyhlíží sympaticky. Tři urostlí mladíci působící dojmem, že stejně vypadají i ve skutečnosti, nikoli jen v Hlubině. Dvě dívky, sympatické, nevšední, jedna bude zřejmě Evropanka, druhá Číňanka. Hošík jen o málo starší než Pat a starší, kostnatý muž, zřejmě ze všech nejstarší.

„Ctíte příměří?" ptá se stařík. Mírné zpoždění jeho hlasu naznačuje, že nemluví rusky.

„Ctíme!" odpovídá Maniak. „Jdete už dlouho?"

„Dvacet hodin čistého času," odpovídá ochotně jeden mladík.

Nevypadají na nezkušené nováčky. Víc se zabývali sbíráním zbraní než během od začátku do konce úrovně. Skoro všichni mají neprůstřelné vesty a lepší výzbroj než my. Všichni mají samopaly i pistole, dva lasery, stejné jako Niké, tři raketomety a ještě nějakou neznámou zbraň…

„My deset hodin!" oznamuje vesele Mág.

Přezíravé úsměvy.

„Je to vidět," povídá klidně stařík. „Přisedněte si…"

Dělají nám místo u ohně. Usedáme. Chvíle nepříjemného ticha. Naštěstí je s námi Počítačový Mág.

„Poslyšte, lidi, nemá někdo z vás šperhák od Visual Board?" ptá se.

Dívají se po sobě.

„Až ho najdeš, řekni," odpovídá jeden z nich. „Tam ještě nikdo nepronikl…"

Mág se opravdu raduje. Opravdu ho láká prozradit, že právě on je autorem toho programu… který je proslulý nejen hratelností, ale i patologickou odolností proti vloupání. Ale

ovládá se. Hovor mezitím nabyl běžného charakteru: kam se kdy kdo vloupal, koho a při čem chytili, kdo vyklouzl a kdo teď sedí za mřížemi…

Za deset minut se bavíme jako přátelé. Nudím se jenom já a možná Niké. Tyto profesionální hovory jsou na nás příliš chytré.

Záhy se však hovor vrací k Bludišti smrti a taktice jeho zdolávání. Ledy nedůvěry jsou prolomeny.

„Spěcháte zbytečně," povídá Číňanka. Leží na trávě, hlavu si položila na kolena jednoho mladíka. „Prvních pět levelů je třeba věnovat sběru zbraní. Hledat, hledat, hledat…"

„Chceme projít Bludištěm co nejrychleji," říká suše Čingiz.

„Dvě hodiny na jeden level?" ptá se Číňanka.

„Nebo ještě rychleji," odpovídá zdvořile Čingiz.

„Rychleji to nejde. To je teoreticky možná hranice."

No prosím.

Díváme se po sobě. Tuto informaci neznáme.

„Věřte nám," zasahuje do hovoru stařík. „Je to prověřeno, propočteno, dokázáno. A stejně je to nereálné. My usilujeme o rekord. Čtyři hodiny na level. Čtyři sta hodin."

„Moc dlouho," vrtí hlavou Čingiz.

Stařík se jen usmívá.

„To je holt náš osud," mračí se Mršina. Leží v trávě a šklebí se, když zavadí o zraněnou ruku. Všechny nalezené lékárničky jsme uplatnili na Mága, na Mršinu se nedostalo.

„Tumáš!" podává mu stařík lékárničku.

„Neodmítnu." Hacker přikládá na ruku bílou plastovou krychličku a spokojeně se usmívá. „Díky. To jsem nečekal."

„Není zač. Máme zásobu."

To je výhoda plánovitého pochodu Bludištěm. Škoda, že taková cesta není pro nás.

„Musíme už jít," povídám.

První s povzdechem vstává Niké. Za ní ostatní.

„Odpusťte," povídám cizí skupině. „Spěcháme…"

Nic nenamítají, Číňanka se usmívá, druhému děvčeti je to naprosto jedno. Mužům i klukovi také. Stařík… zajímalo by mě, kolik je mu vlastně let… stařík je mírně roztrpčený.

„Hodně zdaru.“

Naši odcházejí. Neloučí se, neodporují mi. Asi nejsou s mým rozhodnutím spokojeni, ale nic nenamítají.

Podávám stařík ovi pravou ruku. Vzájemný pevný stisk.

Levou současně tisknu spoušť raketometu. Měkké vklouznutí raket do hlavní není skoro slyšet.

Nejdůležitější je nestisknout spoušť příliš brzy ani příliš pozdě. K výstřelu dojde, jakmile uvolním prst nebo po nabití šesté hlavně.

„Vám také,“ stahuji ruku.

Otáčím se a běžím za svým týmem. Má ruka na pažbě raketometu vypadá docela přirozeně, prostě si přidržuji zbraň…

Cvak…

Vklouzla do hlavně třetí, nebo čtvrtá? Cvak…

Zastavuji se a sundávám raketomet z ramene. Hledím na displej.

Plane na něm číslice pět.

Cvak…

Bohužel začínají chápat, co se děje. Někdo sahá pro zbraň, někdo se pokouší vyskočit. Jen stařík se tváří ohromeně, rty se mu pohybují… nechce mi snad připomenout příměří?

Mířím doprostřed skupiny, mírně vlevo.

Do hlavně vklouzla šestá raketa. Raketomet se chvěje a plivá ohnivý vějíř. Zpětný ráz šesti raket mě sráží na zem, z ústí hlavní vylétají proudy žhavých plynů.

Tam, kde odpočívali naši konkurenti, je černý pruh. Země je rozrytá jako od buldozeru. Náznak šesti kráterů.

Docela jsem se trefil.

Mužská část týmu zemřela ihned. Po hochovi nezůstalo doslova ani stopy. Žije jen Číňanka, která sahá po pouzdru, zbylo jí jen několik málo procent života.

Právě na jeden výstřel z pistole. Naprosto nehodlám obětovat raketu. Přestává se natahovat po revolveru, umírá.

„Zbláznil ses?“ řve Mršina.

Pat stojí s otevřenými ústy. Čingiz přemýšlí.

Maniak mě zamračeně míjí. Sklání se nad jedním kráterem a bere odtud nepoškozený laser. Tak to má být… proto bojujeme… Kolik neprůstřelných vest přečkalo? Po smrti majitelů jich zůstává obvykle padesát procent.

„Ljoňo… to…“ Mága přešlo veškeré jeho veselí. „To se nedělá!“

„Nedohoní nás,“ povídám. „Mají jinou taktiku.“

„Ljoňo, tady platí příměří!“ říká Mág vyčítavě. „To se nesmí!“

Zatvrzuji se.

„Příměří? Nesmí se? Jsme snad na pískovišti? Uvědomte si, proč to všechno děláme…“

Zaznamenávám pozorný pohled Niké a mlčím.

Cizí člověk v týmu přece jen překáží.

Ale oni mě chápou. Mág s povzdechem rozkládá ruce a leze do jednoho kráteru sbírat trofeje.

„Jestli chceš, můžeš odejít,“ povídám Niké. „Střílet po tobě nebudu. Přísahám.“

Je možné, že mi nevěří…

„Teprve teď určitě neodejdu. Zaujali jste mě…“

Za minutu se už v kouřících kráterech hrabeme všichni.

Kromě Čingize.

„Myslel jsem, že dnešní byznysmeni mají pružnou morálku,“ povídám mu.

„O to nejde,“ mračí se Čingiz. „Uvažuji, jestli tady nepočkat na další tým a jestli dodatečná výzbroj vykompenzuje ztrátu času.“

„Myslím, že ne.“

„Asi máš pravdu,“ souhlasí hacker.

„Hurá!“ Pat vyskakuje z kráteru a mává neprůstřelnou vestou. „Má velikost! Teprve teď si zabojuju!“

Děti miluji právě pro jejich bezprostřednost.

Seskakuji dolů a začínám hrabat. Neprůstřelná vesta je bohužel nadranc. Raketomet… bez nábojů. Nemám štěstí.

„Leonide," varuje mě Mršina.

Otáčím se a chystám raketomet. Má sice jen jeden náboj, ale aspoň něco.

Jistě, ztráta času…

Z lesa vychází trojice. Vysoký mladík a dvě mladičká děvčata. Kluk vypadá normálně, zato holky mají příliš velké oči, dlouhé špičaté uši, z přileb jim vykukují zářivě zlaté vlasy.

To ovšem není důležité… podstatné je, že trojice je vyzbrojena raketomety a drží nás na mušce.

„Říkalo se, že tady platí příměří," povídá mladík vyčítavě.

Několik sekund se obě skupiny zkoumají. Zahájit palbu znamená kolektivní sebevraždu.

„Kdo jste?" ptá se Čingiz.

„Elfí přítel," pohlíží hoch na své společnice. Vida, dříve milovníci fantasy do Bludiště nechodili.

„Moc potřebujeme zbraně," vysvětluje otevřeně Čingiz.

„Tady potřebuje zbraně každý," souhlasí mladík. „Zbraně, vesty, náboje…"

Koutkem oka vidím, jak Mršina sahá pro pistoli, rychle proto vrtím hlavou. To nepomůže, dostali jsme se do pěkné kaše.

„Tak dobře," nevzrušuje se Čingiz. „V prvním bodě jsme se shodli. Navrhuji přejít k druhému. Prodáte nám nějaké náboje?"

„Cože?" Hoch zrozpačitěl, děvčata se zmateně rozhlížejí.

„Koupím část vaší výzbroje. Za skutečné, reálné peníze. Za raketu deset dolarů. Za raketomet sto."

Je to šílenství. V historii Bludiště se určitě ještě nestalo, aby někdo kupoval nakreslené zbraně za opravdové peníze.

„Nejsi blázen?" ptá se společník elfek.

„Ne. Byznysmen."

„Bláznivý byznysmen… Raketa – patnáct doláčů. Raketomet dvě stě."

„Opravdový koupím laciněji," rozčiluje se Mršina.

„A potřebuješ ho?“ zajímá se mladík. „Co tady s opravdovým raketometem?“

„Z ruky do ruky,“ povídá rychle Čingiz. „Jeden raketomet a dvacet střel. Vyjdu s tebou z Bludiště, převedu peníze na tvůj účet, pak se vrátíme a spokojeně se rozejdeme.“

Mršinu a Pata trápí Čingizova marnotratnost víc než jeho samotného, ale nehodlají se hádat. Maniak se chytá za hlavu, usedá na okraj kráteru a odvrací se, nemá sílu dívat se na to, co se tady děje.

Právě pro to mám rád naše byznysmeny – pro jejich nápaditost.

01

Na deváté úrovni jsme pochopili, že je čas skončit. Přestože nejtěžší byla sedmá. Tam poprvé zabili Maniaka, který měl dosud štěstí, jako by byl očarovaný; tam na nás koordinovaně zaútočilo asi padesát různých netvorů včetně podzemního červa, který se stejnou snadností sežral Mršinu, jeho dvěstědolarový raketomet i žulový balvan, za kterým se Mršina skrýval před palbou nestvůr.

Ale to jsme ještě měli elán. Útok jsme odrazili. Počkali jsme, dokud nás Maniak nedohnal, ďábelsky rozzlobený a vyzbrojený jen samopalem, o jehož původu odmítal hovořit. Vrátili jsme se pro Mršinu a našli ho vmáčknutého do skalní škvíry, odkud zoufale ostřeloval tři tvory podobné šnekům, kteří vylezli z vodní nádrže. Když jsme tehdy šli kolem ní, to se vylézt nepokoušeli.

Osmá úroveň byla velice snadná. Močál. Dokonalá viditelnost. Z nějakého důvodu jsem si vzpomněl na filmového Stalkera a ometl cestu před námi raketami.

Výsledek předčil očekávání. Mrtvá těla netvorů se vynořila a vytvořila na hladině důmyslný vzor. Tvorové číhající ve větší vzdálenosti se vrhli do útoku… sice neúspěšného, ale ohromujícího.

Ale devátá úroveň už byla moc.

Zdánlivě nic zvláštního. Nevysoké hory, kamenolomy, ve kterých polykaly a drtily kámen neohrabané stroje. Nějaké budovy, trosky starobylé svatyně. Několik tanků, ani jsme nezjistili, kdo v nich byl. Tanky vzplanuly až po desátém zásahu raketou, ovšem hořely parádně.

Ale bylo jich prostě moc.

Kamenolomem jsme prošli na třetí pokus.

Přišli jsme skoro o všechnu výzbroj.

To, co jsme mezi ruinami našli, naší malé armádě nemohlo v žádném případě stačit.

Mám raketomet s pěti střelami. Niké jakýsi rychlopalný kulomet, střílející modré jehly, Maniak má samopal. Ostatním zůstaly jen pistole.

Už nemáme ani neprůstřelné vesty…

Vstupujeme na desátou úroveň dlouhým, prázdným, bezpečným a nesnesitelně nudným tunelem, proraženým ve svahu vedle svatyně. Tunel vede nitrem hory.

Počítač, u kterého se můžeme zapisovat, stojí na vršku. Zapuštěný do skály, vidět je pouze obrazovka a klávesnice.

Není o čem přemýšlet. Osmnáct hodin beze spánku, osmnáct hodin na nohou.

„Sraz v deset hodin moskevského času u portálu," rozhoduje Čingiz. Obhlíží nás, nikdo nic nenamítá. Čingiz strká Pata ke klávesnici, ten vyťukává nějaké heslo. Kurzorem ukazuje na výstup a mizí. Čingiz ho následuje.

„Užili jsme si, ne?" předstírá Zuko optimismus. Ale i úroveň jeho radosti ze života povážlivě klesla.

„Ztratili jsme formu," vrčí Maniak. „Tak dělej, nebrzdí nás…"

Zuko rozkládá ruce a mizí.

Za ním odchází Maniak. Mršina zamyšleně obhlíží terén. Je tu překrásně. Projektanti Bludiště se vyznamenali. Na povlovném svahu v paprscích slunce jiskří sníh. Po modré obloze plují světlefialová oblaka. Stojíme na horském hřbetu, který musíme zdolat, sestoupit dolů k tmavomodrým jezerům, projít lesem, přeplout moře… Co ještě vymysleli tvůrci hry? Továrny, sopky, kosmodromy, pole? Kdesi na konci cesty leží město, kde na hráče čeká zlý Imperátor…

„Leonide, usilujeme o nemožné," mluví Mršina, „nejde o obratnost. Tady není žádný skutečný boj. Staré dobré souboje… s kulometem, s motorovou pilou… kdo koho obelstí… Leonide, nebojujeme s ostatními hráči, ať už v těle lidí nebo gigantických šneků. Bojujeme se světem. Se světem

Bludiště, vnitřním světem Deeptownu. Utkáváme se s časem i vzdáleností… proboha, přece to chápeš! Tak zítra v deset!“

Pokládá ruku na klávesnici a my zůstáváme s Niké sami.

„Střelče…“

Hledím na ni.

„Pověz, ten Střelec… o kterém se tolik mluví v Bludišti…“

Mlčím.

„Jsi to ty?“

„Ano.“

„Nehraješ naplno.“

„Ano.“

„Tví kamarádi to vědí?“

Vrtím hlavou.

„Kam tak spěcháte?“

„Niké, dohodli jsme se, že se nebudeš ptát.“

„Promiň, Střelče…“ Usmívá se víc smutně než uraženě. „Nechci strkat nos do cizích tajemství. Jestli jsi opravdu ten…“

„Jsem.“

„Jestli vám vadím… odejdu. Připojím se k jinému týmu…“

Sám nevím, proč to říkám.

„Rád bych, abys zůstala s námi.“

„Proč?“

V maskách jsme všichni stejní. Bez pohlaví, tvaru, uniformovaní. Maso v uniformách neexistující armády, dobrovolníci vymyšlené bitvy, obětaví hrdinové nepotřebných činů.

Jen nad vysokými límci bund jsou různé obličeje. Nakreslit obličej je jednoduché. Tečka, tečka, čárka… a je tu tvářička. Maluj sám, vybírej části jako u dětské stavebnice. Rozhodná nebo skleslá brada… přiléhající nebo odstávající uši… Nos rovný nebo ohrnutý…

Nedařily se mi jen oči. Musel jsem je desetkrát předělávat, než začaly vypadat živě. Tehdy jsem pochopil, co je v nakreslených obličejích nejdůležitější.

Pohlížím jí do očí.

„Líbíš se mi,“ povídám nakonec. „Nejsem z toho nijak nadšený, ale líbíš se mi.“

Ruce na klávesnici.

Heslo. Výstup.

* * *

Výstup z Bludiště je stejný jako dříve. Útulná, prostorná šatna a stejný sál jako předloni.

Svlékám kombinézu a schovávám ji do skříňky. Vůbec se nedivím, že na mě čeká oblečení Střelce.

V malé kabince se sprchuji. Tentokrát docela obyčejně, bez protivirových chemikálií. Oblékám se a na okamžik zůstanu stát u dveří…

Co bude teď?

Návrat legendy? Střelec se vrátil do Bludiště smrti. A není sám, má s sebou celý tým. Ovšem tentokrát nejedná moc čestně…

Jdu do sloupového sálu, ze kterého jsou vidět ulice Deeptownu. To bude legrace, jestli se honička bude opakovat a já budu muset utíkat a schovávat se ve virtuálním veřejném domě.

Sál je prázdný. Skoro prázdný. Rozmlouvá a směje se zde nějaká skupinka. Neznámí, určitě to nejsou ti, které jsem postřílel v pátém levém.

Zatraceně!

Kde jsou ti uražení a ponížení?

Kde je dav prahnoucí po mé krvi?

Jdu k nim a předstírám, že někoho hledám. Nevěnují mi pozornost, povídají si mezi sebou.

„Slyšel jsi, že zabili Semeckého[2]? Třikrát za sebou?“

„A co má být?“

[2] Semeckij je známý ruský fan, častý účastník conů. Jeho zabíjení je oblíbeným motivem ruských tvůrců SF, dokonce existuje cena za nejlepší literární vraždu Semeckého.

„Ožil a dohnal své…“

Výbuch smíchu.

„Hoši, neslyšeli jste o hráči, který si říká Střelec?“ ptám se.

Nechápavé pohledy a pokrčení ramen.

Ze šatny vychází mladík. Mávají mu, někdo volá:

„Cruizi, jak dlouho máme na tebe čekat?“

Na mě i mou otázku už zapomněli.

Stojím se sklopenýma očima a rozpačitě se usmívám. V kapse svírám pažbu revolveru.

Všechna sláva polní tráva.

Je divné, že si na mě vzpomněla Niké. Zřejmě se připravuje na kariéru v Bludišti smrti.

Co vlastně chci?

Bludiště smrti je teď jiné. Už to není veselé skotačení na pískovišti ani střílečka v úzkých uličkách. K tomu jsou dnes jiné hry.

Bludiště teď připomíná vojenský polygon. Hráči se neučí jednat jako osamělí hrdinové, pilovat reflexy a zvyšovat rychlost reakcí. Nastala doba týmových her, dlouhých a nudných pochodů, vzájemného jištění, vyřazování slabých, podporování silných, slepé poslušnosti vůdcům…

Proč se mi to nelíbí?

Copak jsem opravdu individualista do morku kostí?

Nebo jsem předloni neprošel tím, čím jsem projít měl?

Na hledání odpovědi je pozdě. Svět se změnil a já jsem to nepostřehl, zalezlý ve své těsné, útulné a bezpečné ulitě…

Vycházím ze sloupového sálu na ulici. Už se setmělo, svítí pouliční lampy, planou reklamy, lidí je nějak víc. To je v pořádku, jsem v zábavní čtvrti, lidé přicházejí. V evropském a ruském sektoru Deeptownu všichni skončili práci a vydali se vstříc dobrodružství. Dobrá… Ať je pro mě v Deeptownu pořád večer. Časný letní večer, na tmavomodré obloze první hvězdy, vůně nedávné přeháňky…

Chováme se nesmyslně. Sešli jsme se jako hrdinové, sebejistí jako Němci v červnu jednačtyřicátého roku… Co pro nás znamená nějaké Bludiště smrti…

Náš záměr je omylem.

Měl jsem uvěřit instinktu, který mě odvedl z Bludiště po prvním neúspěchu.

Ale co teď? Hledat Černého divera? Jednodušší je najít jehlu v kupě sena. Navíc nám stejně nebude pomáhat.

Drát se k Dmitriji Dibenkovi, který za to všechno může? To by znamenalo vystavit se ráně. Pochopí, o co jde, nemůže nepochopit. Kdysi vytvořil Hlubinu, teď pro ni chystá smrt. Co ho k tomu vede? Nevím. Nejsem psychiatr. Pro každý čin je možné najít odporné i ušlechtilé vysvětlení. Jaké dostanu já, jestli proniknu k Dibenkovi, nehraje roli. Své nové hračky se nevzdá.

Co jsme ještě nezkusili?

Návštěvu redakcí virtuálních novin a časopisů? Ve Zprávách Hlubiny, Večerním Deeptownu nebo Volze mě zdvořile vyslechnou, nabídnou kávu a vykopnou mě. Viděli už horší blázny. Zato v ruskojazyčném bulváru mě přijmou s otevřenou náručí. Poděkují, poplácají a vydají číslo s titulkem přes celou stránku: „Virová zbraň páté generace zabila dvacet sedm hackerů!“

Nevěřím v sílu slov takového tisku.

V sílu hlouposti, bezohlednosti a sprostoty ovšem ano.

Chviličku pociťuji takový smutek a zoufalství, že bych nejraději zašeptal svůj slogan. Vystoupit z Hlubiny, i za cenu bolesti hlavy. Nahlédnout do chladničky, něco slupnout a jít spát, vždyť jsou čtyři ráno.

Jenže spát se mi ještě nechce. Mám v krvi moc adrenalinu. Přemohli jsme ospalost a šli dál, až jsme dospěli k tupé únavě.

Zvedám ruku, mávám na taxík.

„Bar U mrtvého hackera.“

Řidič adresu zná. Nu což, podívám se, kde se scházejí nejlepší dnešní hackeři.

Jedeme dost dlouho, virtuální bar je zřejmě na nějakém periferním serveru, možná dokonce na soukromém počítači majitele podniku. Konečně zastavujeme pod blýskavým štítem – v úzké tmavé uličce je jediný.

U mrtvého hackera.

Opravdu skvělé maskování. Myslím to naprosto vážně, bez nejmenší ironie. Může mít hacker lepší maskování než takový lesklý štít? Ten nikdo nevezme vážně.

Je třeba být nenápadný nebo naopak velice výrazný. Jiná možnost není.

Platím a jdu ke dveřím. Je zamčeno.

S pocitem naprostého idiota pronáším nahlas:

„Srdce a láska!“

Dveře se otevírají s táhlým skřípotem.

Vstupuji. Hned za mými zády se dveře s bouchnutím zavírají. Proč tak hlasité efekty?

Bar není velký, ale je útulnější, než jsem čekal.

Obdélníková místnost, přítmí. Stěny i strop tvoří malé čtverečky… prohlížím si je zblízka.

Diskety.

Opravdu stylové.

Diskety jsou různé. Některé vypadají nově, některé jsou podepsané. Programy a hry, vlastně jejich fragmenty.

Začíná se mi tu líbit.

Za barem je nepochybně program barmana. Má růžové, usměvavé tváře, urostlou postavu.

„Pivo,“ ukazuji naslepo na jednu pípu.

„Pokus o vnější kontrolu systému. Dotaz na identifikaci. Mám umožnit přístup k systémové informaci?“

Šepot Viky slyším jen já. Usmívám se na barmana a povídám:

„Ano…“

Za pivo neberou peníze, což je logické. Když se zde scházejí výhradně hackeři, musí být pivo kradené. Pro našince zadarmo, nikdo cizí se sem nedostane.

S půllitrem piva odcházím od baru a rozhlížím se. Není zde plno. U jednoho stolku sedí mladíci vysloveně hackerského typu. Hackersko-hollywoodského. Mají dlouhé neučesané vlasy, šílenstvím planoucí oči, nedbalé oblečení. Živě gestikulují a o něčem se dohadují. Právě takoví ve filmech

rozluští nejsložitější heslo vteřinu před výbuchem, proniknou do počítačů Pentagonu, při hovoru používají výhradně čísla, šlápnou do každé louže, v rozhodujícím okamžiku však projeví odvahu a obratnost hodnou nejen mírumilovného programátora, ale i zkušeného člena komanda.

Nic určitého se však říct nedá. Může to být jen image, kamufláž. Nebo hra na ostré hackery.

Procházím kolem nich. Nikdo si mě nevšímá. Když jsem se dostal dovnitř, znamená to, že na to mám právo.

Na konci místnosti sedí ještě jedna skupina. Prohlížím si ji.

Mladá žena se sympatickým, ale nervózním obličejem. Urostlý muž, o něco starší než já. A ještě můj nedávný společník, tentokrát v těle dospělého.

Očima žádám o souhlas s přisednutím.

Muž a žena si vyměňují pohledy.

Ilja zřejmě podřimuje nad půllitrem piva.

„Kdo jsi?“ ptá se muž.

„Leonid.“

Muž se tváří přátelsky.

„Posaď se. Heslo ti řekl Ilja?“

„Ano.“ Usedám a upíjím pivo. Nepodíval jsem se na značku, takže piji prostě pivo – abstraktní nápoj. Budiž.

„Hacker?“ ptá se žena ostře.

„Ne,“ odpovídám upřímně. „Vůbec ne.“

„Sem chodí jen hackeři,“ vysvětluje muž. „Opravdoví hackeři.“

Piji pivo a čekám na pokračování. Z nějakého důvodu mi připadá, že mě odtud nevyhodí.

„Když se náš přítel za tebe zaručil,“ říká žena, „smíš tady být.“

„Děkuji.“ Celým svým tělem vyjadřuji dík.

Mlčení se začíná protahovat. Žena šťouchá do Ilji, ten se jen zavrtí, ale spí dál.

„Nech ho, ať spí,“ mračí se muž. „U něho jsou čtyři ráno. Takže ty jsi Leonid?“

„Ano.“

„To ty chceš Iljovi pomoci najít Svatyni diverů?“ ptá se žena.

„Diverovu svatyni v Hlubině.“

„Něco takového existuje,“ říká muž zamyšleně. „Vzpomínám si…“

Hodlají snad mluvit střídavě?

„Proč mu pomáháš?“

„Za prachy,“ usmívám se záhadně.

„Nekecej,“ zasahuje okamžitě muž. „Jaké prachy… to je kapesné. Chceš hacknout Svatyni?“

„Jak jsi to uhodl?“ ptám se.

Žena si s úsměvem zapaluje cigaretu a nabízí mi také.

„Marker,“ šeptá Vika.

Beru cigaretu a zapaluji si.

Hackeři hledí na sebe. Právě jsem sjel dolů v žebříčku, kterým klasifikují lidi.

„To se pozná,“ říká žena nejasně. „Svatyni nehackneš. To nedokázal ani Dao, nejlepší hacker sváta.“

O hackerovi jménem Dao jsem nikdy neslyšel. Mlčím.

„Chceš se stát hackerem?“ ptá se muž.

Říci ne by bylo nezdvořilé.

„Samozřejmě.“

Shovívavé úsměvy.

„V tom případě sem choď častěji,“ povídá žena. „Všichni zde jsou naši žáci a kolegové. Vidíš toho kluka v brýlích?“

Prohlížím si ho. Asi třicátník, brýle má impozantní.

„Včera hacknul creye,“ vysvětluje muž.

Naštěstí jsem právě nepil, protože by mi zaskočilo. Můj výraz se proto dal vysvětlovat všelijak.

„Talentovaný hošík,“ říká shovívavě žena. „Nediv se, vnější podoba klame. Když sem předloni přišel, neuměl ani nainstalovat Windows Home. A teď už dosáhl řady úspěchů.“

Pořád ještě nejsem schopen slova. Přemýšlím, jak je možné hacknout creye. Tyto počítače nejsou připojené k síti, nejsou používány k podpoře Deeptownu ani pro práci ve virtuálním

světě. Mají vlastní programy, nekompatibilní s běžnými operačními systémy. Navíc…

Hacknout creye je jako unést lokomotivu.

Navíc takovou, která nestojí na kolejích, ale na zemi.

Není to jednoduché a už vůbec to nemá smysl.

„Vidíš, že je všechno ve tvých rukou," dodává muž.

„Super," povídám krátce. „O něčem takovém jsem jakživ neslyšel."

Několik minut kouříme a pijeme pivo. Vlastně je mi už všechno jasné.

Ale je třeba hrát do konce.

„Smím znát vaše jména?" ptám se. „Jen pro pohodlí."

Opět úsměvy.

„Říkej mi Kiss," povídá žena.

„A mně Bird," přikyvuje muž. „Naše skutečná jména tady nezná nikdo."

Přecházím k věci.

„Upřímně řečeno, přišel jsem kvůli jisté věci. Ilja říkal, že dokážete najít Diverovu svatyni v Hlubině během několika hodin."

„To dokážeme," souhlasí Kiss.

„Žádný problém," dodává Bird.

„Vlastně se kolem toho trošku motám," kroutím se. „Mám známého divera… bývalého divera. Slíbil mi, že mi ukáže, kde je Svatyně. Ale trvá mu to dlouho. Jestli dokážete najít Svatyni rychleji, proč ztrácet čas?"

Vyměňují si pohledy.

„Jen hledej dál," povídá žena. „Nemáme teď čas na takové dětské zábavy, viď, Birde."

„Ovšem, Kiss," souhlasí muž. „Bohužel je to tak."

Slavnostní ticho.

Je mi jasné, že teď musím projevit zvědavost. Ovšem s právě probuzenou ješitností nic nenadělám. Mlčím.

„Náš přítel hacknul jednu švýcarskou banku," vysvětluje Kiss. „Teď se schovává v Deeptownu. Jediné místo, kam může, je tenhle bar… Sem nikdo cizí nepřijde."

„Musíme na něj počkat,“ upřesňuje Bird.

Jak je to smutné.

Chybí tu napětí. Uhodnu každé slovo, které zde padne nejbližší hodinu, a určitě i ta, která uslyším, jestli tu zůstanu další tři hodiny.

„Nemůžeme ti říct všechno,“ vzdychá Kiss. „Bohužel je to…“

„Příliš velké tajemství…“ nedokážu se udržet.

„…příliš temné tajemství…“ dořekla Kiss.

Trapná pauza.

Situaci zachraňuje Bird. Šťouchá do Ilji ve snaze ho probudit, pochopitelně neúspěšně, a zamyšleně říká:

„Slyšel jsi o operačním systému Přítel?“

„Bohužel ne.“

„Vymyslel a napsal ho Dao,“ oznamuje triumfálně Kiss. „Je to jediný operační systém na světě s prvky umělé inteligence. Umí se sám učit, zdokonalovat a rozvíjet.“

„Teď je na něj hon,“ snižuje Bird hlas. „Velice rozsáhlý a vážný hon.“

„Pracujeme na počítačích s operačním systémem Přítel,“ vysvětluje Kiss, luská prsty a barman jí přináší další pivo.

„Ten systém existuje jen ve dvou exemplářích,“ dodává Bird.

„Jeden mám na počítači já…“

„A jeden já.“

„Pasou po nich.“

„Jsi z Moskvy?“ ptá se najednou Bird s vítězným úsměvem.

„Ano.“

„A pracuješ s Windows Home? Jednou ti nainstaluji systém Přítel. Uvidíš, co je to zač.“

Zajímavé. Zbožňuji experimenty s neověřenými programy. Jenže napřed je dávám Maniakovi k vivisekci…

„Ale je to nebezpečné,“ varuje Kiss. „Začne lov i na tebe.“

„Na to jsem zvyklý," odpovídám mechanicky a sahám pro cigaretu. O jeden marker víc nebo míň… stejně vydrží jen do resetování počítače.

Tolik jsem chtěl Iljovi věřit, že má známé hackery, schopné najít Diverovu svatyni v Hlubině.

„Ani nepostřehneš, že se ti změnil operační systém," prohlašuje Kiss. „Navenek bude všechno vypadat stejně. Přítel bude stát nad Windows Home a změní některé důležité soubory. Interface zůstane stejné. Zato počítač bude pracovat mnohem, mnohem lépe."

„Systém se adaptuje na tvůj počítač," slibuje Bird. „Nejsi hacker, určitě to hned nezpozoruješ… ale pro profesionála bude efekt očividný…"

„Takže nezapomeň cestu do našeho baru," shrnuje Kiss.

Přikyvuji a hledím na Ilju.

„Spí v Hlubině vždycky?"

„Má to rád," odpovídá Bird dobrácky. „Vyrůstá v opravdového hackera."

Nechce se mi vstávat, pohlížím proto na hodinky a ustaraně říkám:

„Za chvíli mi dojde timer…"

Chápavé úsměvy. Pro jistotu se ještě ptám:

„Birde, viděl jsi někdy Diverovu svatyni v Hlubině?"

„Ovšem." Hacker zamyšleně mne v ruce cigaretu. „Jejich Svatyně je vysoká bílá věž s křišťálovou koulí nahoře. Má sedmistupňovou ochranu, diveři mě žádali, abych ji prověřil…"

„Proč mu to vykládáš, Birde?" ptá se znepokojeně Kiss.

„To je stará záležitost," rozkládá Bird ruce. „Prošel jsem tehdy šest úrovní, Leonide, sedmou mi nedovolili prověřit, polekali se, že uvidím, co je v křišťálovém sále. Ale stačil jsem naskenovat místnost a rámcově jsem všechno pochopil. Právě tam diveři získávali své schopnosti, ale kdysi někdo prolomil ochranu a oni je tehdy ztratili… Je to tři roky, pamatuji si to jako dneska."

Musím už jít.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

* * *

Sňal jsem přilbu a naposledy pohlédl na obrazovku. Na dva hackery a hošíka, který rád spí v Hlubině. Zašeptal jsem:

„Viko, imitace výstupu timerem.“

Postava hasne. V baru U mrtvého hackera Střelcovo tělo bude ještě minutu sedět, ztuhlé, nehybné, pozorně naslouchající vyprávění o Svatyni.

Potom se zvonivě rozsype v křišťálový prach.

Tělo mě bolelo, jako kdybych jel deset hodin polní cestou v kabině starého náklaďáku. Odpojil jsem kombinézu a začal se svlékat. Na obrazovce ožila nakreslená Vika.

„Viko, v devět třicet mě vzbuď.“

„Přijato…“ uslyšel jsem tichý, laskavý šepot. „Budík na devět třicet…“

„Konec práce,“ přikázal jsem.

Co dělat… co jenom dělat? Putovat Bludištěm nemá smysl. S Iljovými známými se nedá počítat. Když byli ve Svatyni ještě před jejím vznikem…

Stál jsem před počítačem a hleděl na zhasínající obrazovku, poslouchal, jak utichá šumění, na které si časem zvykneš a přestaneš ho vnímat.

Půl páté.

Doba, kdy ostatní praštění obyvatelé Deeptownu začínají vycházet z Hlubiny s nadějí, že doženou během tří čtyř hodin to, nač je potřebná celá noc.

To nic. Už brzy Deeptown přestane existovat. Přinejmenším v té podobě, v jaké ho známe.

Nebude to tak lepší?

Nahlédl jsem do ložnice. Ticho. Chvíli jsem stál a naslouchal pravidelnému dechu Viky. Skutečné, ne nakreslené. Reálné a právě proto tak vzdálené.

Má pravdu. Má pravdu, když se vzdala Hlubiny… nu, skoro vzdala.

Ovšem to není řešení pro všechny.

Zavřel jsem dveře a potmě zamířil k pohovce známou a obvyklou ranní cestou. Pod hlavu jsem si dal tvrdý polštář a ulehl.

Myslel jsem na to, že chci spát beze snů.

10

Mlha.

Levá strana – led.

Pravá strana – oheň.

Propast a most.

Usedám na okraj propasti a spouštím nohy. Z temné, zdánlivě nekonečné hloubky čiší mrazivá vlhkost.

„Stačí," oslovuji mlhu. „Stačí. Už jsem si zahrál dost. Bývají přece i jiné sny, jak říkal stařík Freud… prostě sny!"

Už nevěřím, že existují obyčejné sny, ve kterých běháš točitými chodbami, jezdíš rozbitými výtahy, nemůžeš rozsvítit světlo ani uhasit požár, zavolat na odcházejícího přítele nebo střelit po chechtajícím se nepříteli. Ne, nemívám obyčejné lidské sny. Zůstal jenom tento, známý do posledního kroku, s jedinou volbou na konci – led, nebo oheň…

„Leonide…"

Ohlížím se s přesvědčením, že nikoho neuvidím, že můj neznámý společník se opět skryje v šedé mlze.

Mezitím stojí za mými zády, protkaný nitěmi mlhy, zhoustlý přelud člověka, který už nežije.

„Nevzpomínáš si, Romane," ptám se, „jestli vidět ve snu nebožtíka znamená smůlu, nebo štěstí?"

Roman přichází a usedá vedle mě. Tělo mu houstne, mění se ve skutečnou iluzi těla.

„Leonide, nespíš."

„Spím."

Roman vrtí hlavou.

Je z husté, šedé mlhy. Kůže ztratila barvu; oči a vlasy jsou pouhé odstíny šedi. Vypadá jako oživlá socha, vytesaná talentovaným sochařem z neobyčejně husté mlhy.

Vidím ho v tom těle, ve kterém obvykle chodil do Hlubiny. V reálu jsme se sešli jen jednou, a oba jsme měli pronikavý pocit trapnosti. Co mohou mít společného šestnáctiletý kluk a dospělý muž? To, že jsou oba diveři? To je vhodné jen pro Hlubinu… Tam jsme si rovni a můžeme kamarádit.

„V pořádku," povídám. „Nespím. Mám halucinace, deep psychózu."

„Ljoňo, zabili mě…"

„Vím, Romane. Ukradl jsi soubory s technologií virové zbraně třetí generace…"

Roman se usmívá.

Jako živý takový úsměv neměl. Skoro dospělý, ironický úsměv. Od doby, kdy jsme se viděli naposledy, zřejmě dospěl.

Přízraky paměti, bez ohledu na to, co je zrodilo: stesk, přátelství, svědomí – nejsou statické loutky. Žijí v našem vědomí vlastním životem, stárnou a mění se k dobrému nebo zlému. Každým rozhovorem, který s nimi vedeme, sami klademe otázky a sami na ně odpovídáme…

„Leonide, nejde o virovou zbraň. Všechno je mnohem horší."

„Čím horší?"

„Pochopíš…" Roman se naklání dopředu, jako by chtěl plivnout do propasti, ale už asi neumí plivat. Prostě jen hledí dolů, potom se narovnává. „Určitě poznáš a pochopíš. Důležité je, abys pochopil včas."

Mám nepříjemný pocit.

To už vůbec nepřipomíná sen, dokonce ani halucinace ne. Co ovšem vím o tom, jaké bývají halucinace?

„Co bylo v těch souborech, Romane?" ptám se. Nevadí mi, že kladu nevhodnou otázku sám sobě ve snu. Nevhodnou, protože nerozlišuji hranici mezi životem a snem.

„To se dozvíš. Dozvíš, až dojdeš do Svatyně."

„Jak se k ní dostanu? To jsou týdny cesty, nemám tolik času."

„Nemáš," uznává Roman.

„Co mám dělat?"

Málokdy jsem se ho ptal na radu. I ve snu mi připadá rozpačitý.

„Leonide… jsi diver. Nechoď cestou jako ostatní. Hledej vlastní.“

„Vlastní… už nejsem diver. Diveři už neexistují.“

„Samozřejmě. Sám jsi to chtěl.“

„Co s tím mám společného?“

Opět jsem položil otázku, na kterou nedostanu odpověď.

„Už mě tenhle sen štve, Romane,“ povídám, jen abych něco řekl. „Kdybys věděl, jak mě štve! Ty stěny ledu a ohně… pitomá nit… zatracená propast…“

„Vidíš to naposledy,“ uklidňuje mě Roman. „Už víc snů nebude, Ljoňo. Čestné slovo.“

„Opravdu?“ Slyším ve svém hlase nadšení ateisty, který se poprvé v životě pomodlil a uslyšel hlas shůry.

„Opravdu. Sny už nebudou, Ljoňo. Ostatně tohle není žádný sen.“

„Co je to tedy, když ne sen?“ ptám se s vědomím, že nedostanu odpověď. „Romane, můžeš mi říct alespoň něco?“

„Co?“ ptá se.

„Kdo je Černý diver?“ Najednou chápu, že jsem položil správnou otázku. Svou poslední kulkou jsem zasáhl desítku…

Roman hned neodpovídá.

„Víš určitě, že chceš znát odpověď?“

„Ano.“

„Vždyť jsi to už sám pochopil. Leonide. Pochopil, ale nechceš tomu uvěřit.“

„Romane… odpověz. Prosím tě. Odpověz!“

„Proč?“

„Abych věděl, kdo tě poslal na smrt!“ říkám ostře.

„Nic vůči němu nemám,“ odpovídá s knižním patosem. „Nikdo nevěděl, co se stane. Kdybych odešel hned…“

Najednou se zachvěje, jako kdyby do mlžné postavy narazil vítr. Rty se ještě pohybují, ale slova neslyším.

A odečítat ze rtů neumím…

* * *

„Ljoňo…“

Otevřel jsem oči. Na okraji pohovky seděla Vika a pomalu, laskavě mi hladila tváře.

Při nadechnutí jsem vzlykl a posadil se. Tělo mě pořád ještě bolelo a hlava se mi chtěla rozskočit.

„Vypadáš jako mrtvola,“ řekla Vika.

„Výstižné,“ zabreptal jsem.

„Hlava?“

„Jo.“

„Počkej…“ Vika vstala a rychle zašla do kuchyně. Slyšel jsem, jak se přehrabuje ve skříňce, jak řinčí nádobím, jak bublá voda. Ze všech lidských vynálezů mám nejraději algenu.

„Pij…“

Rozkousal jsem a polkl dvě tabletky, Vika stála vedle mě, napjatá a jaksi ne ve své kůži…

„Zase jsi měl ten příšerný sen? Převaloval ses a něco šeptal.“

Přikývl jsem.

„Leonide, víš určitě, že nemáš deep psychózu?“

„Absolutně.“ Hltavě jsem vypil vodu, aniž bych upřesňoval, o čem už dávno nepochybuji.

„Co se ti zdálo?“

„Roman. Byl mrtvý a současně živý. Hovořili jsme spolu.“ Otřásl jsem se, když jsem pochopil, že jsem ve snu věřil v jeho existenci.

„Musíš si odpočinout, Ljoňo.“

Opět mě pohladila po vlasech.

„Odjet někam, kde nemají počítače, sítě, Hlubinu…“

„Na venkov,“ přitakal jsem.

„Třeba na venkov. Chceš? Pojedeme spolu.“

Pohlédl jsem jí do očí.

„Určitě. Jakmile tohle všechno skončí.“

Vika vzdychla.

„Co jste dělali v Hlubině?“

„Procházeli Bludištěm smrti.“

„Úspěšně?“

„Došli jsme na desátou úroveň.“

„Je jich sto?“

„Ano. Nemusíš mi povídat, kolik času zabere průchod celým Bludištěm. Aritmetika na úrovni první obecné mě unavuje.“

„Nezdá se…“ Vstala.

Seděl jsem a sledoval, jak se Vika vypravuje, hrabe v knihách. A myslel jsem jen na jedno.

Má unavené oči. Červené, unavené oči nevyspaného člověka, který celou noc proplakal… nebo seděl až do rána ve virtuální přilbě.

„Kdy se vrátíš?“ ptám se.

Zamračila se.

„V šest… v sedm. Ostatně je jedno, kdy přijdu, stejně budeš v Hlubině.“

„Viko, přece chápeš…“

„Jistě. Chápu všechno. Je to má povinnost.“

Nikdy neplakala. Alespoň v mé přítomnosti ne.

„Dnes projdeme Bludištěm do konce,“ prohlašuji. Vika na mě mlčky pohlédla. „Možná budu v přilbě hodně dlouho. Buď klidná.“

„Devadesát levelů za den?“

Mlčel jsem.

„Hodně zdaru, Ljoňo,“ řekla Vika naprosto upřímně. „Ale jako bys přesvědčoval sám sebe.“

„Ze začátku vždycky přesvědčuješ sám sebe. Teprve potom ostatní.“

Přikývla. Potom tiše klaply dveře.

Vstal jsem z pohovky a šel do ložnice.

Notebook stál na nočním stolku, kde ženy obvykle mívají krémy, voňavky a další kosmetiku. Přilba i virtuální kombinéza visely na zdi.

Strčil jsem ruku za límec kombinézy a ohmatal podšívku. Byla ještě vlhká.

To znamená, že mám deep psychózu a Vika na Hlubinu kašle…

Mohl bych zapnout počítač a prohlédnout si logy. Ale nemůžu to udělat, nesmím. Nemám právo.

Nedívej se do cizích oken, psali v jedné staré dětské knížce.

Pohladil jsem víko notebooku, jako bych Vice vracel její laskání. A šel jsem se osprchovat.

* * *

Deep.

Enter.

Tanec barevných vloček. Záblesky ve tmě.

Pracuj, pracuj, dílo náhodného génia Dimy Dibenka. Prolom bariéry mezi pravdou a lží, mezi nakresleným světem a živými lidmi. Dovol mi vnímat vůni trávy a slyšet šum větru, pocítit tvrdost kamenů a teplo ohně. Donuť mě věřit v reálnost Deeptownu. Chci být klamán!

Vždycky je nám všechno málo. Střecha nad hlavou, slunce na obloze, ruka ve tvé ruce, krajíc chleba na stole – co to znamená ve srovnání s vymyšleným světem? Doslova jako džin, který unikl z láhve, můžeš budovat paláce, bořit města, zřizovat harémy a pořádat hostiny. Deeptown je uskutečněná pohádka. Droga obrovské síly…

První krok je nejtěžší.

Vědomí se ještě zmítá v poutech deep programu… a okolní svět se rozplývá, mění. Malý hotelový pokoj. Měl jsem paláce, nudné věžáky, lesní chaty i bungalov na pustém ostrově uprostřed oceánu.

Vrátil jsem se na začátek. K levnému standardnímu pokoji virtuálního hotelu. Jedna iluze nemůže být sladší než jiná.

Dělám krok a pohlížím do zrcadla.

Střelec se mračí. V očích barvy podzimní oblohy má černé zřítelnice. Proč oči zůstávají zrcadlem duše, i když jsou nakreslené?

„Tak do práce," povídám.

Odraz v zrcadle odpovídá na mé kývnutí svým.

Mám ještě čas. Ve skutečném světě jsem se najedl, ale nyní chci iluzi. Hezkou, chutnou iluzi, žádný jogurt a chleba se sýrem. Vycházím z hotelu a lovím taxi.

„U krále ryb…“

* * *

Je určitě směšné zajít do rybí restaurace na šálek kávy. Ovšem kávu zde mají skvělou.

Sleduji, jak číšník před mými zraky posvátně připravuje mokka po arabsku. Horký žlutý písek, ve kterém stojí džezva, vůně povzbuzující už na dálku…

„Promiňte, neznáme se?“

Hledím na Ježoura. Má instinkt. Ve Střelcově těle mě nikdy neviděl.

„Známe,“ povídám. „Leonid… takový nudný motocyklista.“

Ježour vyjasňuje tvář a tázavě hledí na volnou židli.

„Posaď se,“ povídám, aniž by mě to překvapilo. A chápu, že jsem sem přijel právě kvůli němu.

„Ach… můj čas se chýlí,“ začíná Ježour nepříliš originálně. Uhlazuje si krátké vlasy.

„Prodloužím ti ho,“ slibuji. „Povíš mi něco zajímavého?“

„Nuda…“ vzdychá Ježour. „Pane vrchní, pro mě kávu s koňakem.“

„Něco nového?“ divím se.

„Dá se to tak říct.“ Ježour opět vzdychá. „Říká se, že v Bludišti smrti došlo k nějakému účtování, hráči po sobě střílejí, nedodržují pravidla…“

Kde k tomu přišel?

„Tam se střílí pořád.“

Ježour s povzdechem přikyvuje. Co se dá dělat, takový je život… plně se mnou souhlasí…

„Bulvár psal o Mršinovi,“ vrací se k námětu našeho prvního hovoru. „Prý ho opravdu zasáhli zbraní třetí generace.

Prý mu bylo čtyřiapadesát let a byl nejstarším hackerem světa. Žil v Magadanu.“

Mlčím.

Ježour si zamyšleně tře zátylek. Dnes nemá štěstí, jeho novinky mě nezajímají.

Asi mu nejde o to, aby ze mě vyloudil pár dolarů. Hovory s hosty restaurace jsou spíš jeho hobby. Vycítit, co a koho zajímá…

„Prý nedávno viděli v Hlubině Dibenka…“

Tak se přece trefil.

„Opravdu? Kde?“

„Na konferenci o nových komunikačních programech. Byl tam inkognito, ale lidé se domysleli.“

„Proč by se neměl v Hlubině objevovat její tvůrce?“ usmívám se. Dibenko mě opravdu zajímá. Ale ne to, že se někde mihnul…

„Nepřednášel,“ pokračuje Ježour. „Ale diskutoval. Prý Hlubina v současné podobě je mizerné napodobení opravdového světa. On snil o něčem jiném. Že se už brzy v Deeptownu všechno změní… zásadně a k lepšímu…“

Zajímavé.

Také si myslím, že se Deeptown změní poté, co se v něm objeví opravdová zbraň. Ale k lepšímu?

„Jestli máš pravdu…“

Ježour se hihňá, upíjí koňak, po něm kávu.

„Kvůli němu se netrap, ten bude mít pravdu vždycky. Své programy si nechá patentovat včas.“

„Ježoure… bereš soukromé zakázky?“

„Cože?“ odkládá šálek.

„Ježoure,“ opakuji. „Vysedáváš tady a vyprávíš hostům různé drby. V pořádku. Ale já potřebuji jednu osobní fámu. Rozumíš? Drb drbů. Krále všech drbů.“

„O Černém diverovi?“

On je vážně úžasný. O Černém diverovi jsme spolu nikdy nemluvili. Ani o jiných diverech.

„Ano.“

„O čem tady mluvit?“ hledí na mě Ježour tázavě. „Existuje. Předloni všichni diveři ztratili své speciální schopnosti. On ne.“

„Kdo je to?“

Ježour krčí rameny.

„Čím se zabývá?“

Stařík s povzdechem nahlíží do prázdné sklenice. Kývám na vrchního a ten bez ptaní přináší láhev koňaku.

„Jde po Dibenkovi.“

„Cože?“ Tentokrát se divím já.

„Nějak se nepohodli. Černý diver po Dibenkovi pase… chce mu uškodit. Jenže má malé šance, přestože je diver. Dibenko sice není Bill Gates, ale milionář je.“

„Odkud je ta informace?“

„Drby…“ povídá Ježour. „Všechny informace na světě jsou drby. Když je umíš poslouchat, můžeš z nich získat pravdu.“

„A umíš je taky šířit?“ ptám se, napadá mě plán natolik šílený, že ho nejde neuskutečnit.

Ježour na mě bystře pohlíží. Ne, on není žádný stařík. Vypadá mladě, houževnatě. Pokud se vůbec dá vzhledu v Hlubině věřit.

„Není to těžké, když víš, co máš komu povídat. Zítra bude novinky probírat celá Hlubina, pozítří o tom bude úvodník.“

„Co to bude stát?“ ptám se rovnou.

„To záleží na tom, co bude třeba povídat.“ Nevypadá uraženě ani udiveně.

„Že bývalý diver jménem Střelec dostal od Dimy Dibenka úkol najít a zlikvidovat Černého divera. Dibenko dal Střelcovi zbraň druhé generace, ale to nepomohlo. Střelec proto dostal zbraň třetí generace. Smrtonosnou.“

Ježour zamyšleně hledí na můj revolver.

„A je to pravda?“

„Bude ti má odpověď k něčemu dobrá?“ zajímám se. „Jediným důkazem bude, když tě zastřelím.“

„Rozumím. Jako bych se nezeptal.“

„Takže to bereš?“

Kývá hlavou.

„Kolik?“

„Nic. Z lásky k umění.“

„Kdy se o tom začne mluvit?“

Ježour hledí zamyšleně do stropu.

„Nu… Petr sem chodí na oběd… Max navečer… Učitel taky… V noci už bude ruský sektor Deeptownu v obraze. Do rána informace prosákne všude.“

„Díky.“

Skvělé. Až vyjdu z Bludiště, Deeptown bude bude žít další fámou. Takových ohromujících zpráv se samozřejmě vyskytnou každý den desítky. Ale mně jde o to, aby tato informace pronikla ke dvěma lidem – Dmitriji Dibenkovi a Černému diverovi.

Přitom jeden z nich bude vědět, že je to lež. Ovšem druhý se může domnívat, že je to pravda.

Toho chci využít.

Vytahuji peníze a volám vrchního.

* * *

Portál dnes hučí zvlášť silně. Možná něco změnili ve zvuku – hukot je až fyzicky nepříjemný. A blesky nad kamenným obloukem jsou častější.

„Ahoj, Ljoňo!“ volá Pat.

Trojice hackerů už je tady, Maniak rovněž. Čekáme na Zuka a Niké.

„Počkáme?“ ptám se Čingize při vítání.

„Samozřejmě.“

Mršina mi zamračeně tiskne ruku. Je dnes nemluvný, kouří bělomorky, nereaguje na Patovy otázky a celkově vypadá nevyspale a rozčarovaně. Naštěstí nemusíme čekat dlouho. Zuko a Niké přicházejí, drží se za ruce, Počítačový Mág dívce něco živě vysvětluje. Zdá se, že jediný z nás je plný optimismu.

Ale ne. Já se usmívám také.

„Leonide, něco jsi vymyslel?“ ptá se Maniak. Krčím rameny a tato odpověď mu úplně stačí.

„Už jsme tady!“ volá Mág. „Čekáte dlouho?“

Stojíme v těsném kroužku. Obchází nás zástup – počítačové iluze i živí hráči. Zvědavé pohledy, šeptání… ale nikdo k nám nejde.

„Poradíme se?“ ptá se Čingiz. „Nebo budeme jako včera běhat a střílet?“

Z jeho výrazu je vidět, co si o takovém plánu postupu myslí.

„Poradíme,“ říkám. „Má někdo nějaký nový nápad?“

„Půjdeme na ředitelství Bludiště,“ ozývá se znenadání Mršina. „Ať zastaví všechny nestvůry, vyženou hráče a nechají nás projít. Musíme jim vysvětlit situaci, ať ji pochopí…“

Pat kulí údivem oči. Takovou kapitulaci od Mršiny nečekal. Mršina má samozřejmě pravdu… jenže nám nikdo neuvěří.

„Mám lepší plán,“ odpovídám. „Šuro…“

Maniak na mě tázavě hledí.

„Mluv jasně. Máš s sebou Warlocka?“

„Co tě napadá?“ diví se Maniak velice přirozeně. „Zapomněl jsi, jak nás včera před Bludištěm umyli? Zbraň se nedá pronést!“

Mlčky mu pohlížím do očí. Asi deset sekund hrajeme na výdrž.

Potom se vzdává.

„Každý nový virus je možné použít jen jednou. Pochop to, Ljoňo.“

„Chápu.“

„Pouze v kritické situaci. V žádné jiné. Druhá šance nebude, zasáhne ochranka Bludiště, která virus rozpozná a neutralizuje. Co potom?“

„Jestli dnes neprojdeme Bludištěm, žádné ‚potom‘ nebude,“ říkám prostě.

Zuko nedůvěřivě zírá hned na mě, hned na Maniaka. Ptá se:

„Pronesl jsi včera něco, Sašo?“

„Jdeme,“ rozhoduji. „Čím míň budeme žvanit, tím líp.“

Námitky nejsou. Čingiz trošku ožil, Mršina zamyšleně pohlíží na Maniaka. Nepochybně se snaží pochopit, co vymyslel.

„Jak jsi to poznal?“ ptá se Šura, když vstupujeme do brány.

„Nikdy neuvěřím, že jsi nevymyslel, jak oklamat jejich ochranku,“ odpovídám prostě.

* * *

Tentokrát žádné anabiotické kabiny. Správně, jsme už na cestě, nemusíme se znovu dezinfikovat.

Ale sprcha je nadále povinná.

Pod pozornými pohledy seržantů se svlékáme a jdeme do kabin.

Voda ostře páchne chemií. Stojíme pod silnými proudy a zíráme na Maniaka, který se myje v protější kabině. Vypadáme jako voyeuři, ale všechny nás zajímá, kam Šura schoval virus. Maniak se začíná zlobit.

Mytí skončilo. Kdosi z personálu mlčky ukazuje na terminály u stěny. Jdeme k nim.

„Sašo, už vím!“ šeptá hlasitě Zuko. Uhýbá ráně, se smíchem vyťuká své heslo a mizí.

Následujeme ho.

* * *

Kopec.

Modrá obloha, fialová oblaka, jiskřící sníh.

Objevujeme se zde už oblečení a se stejnými zbraněmi, se kterými jsme vstoupili do desáté úrovně.

Jenže nejsme sami. U okraje propasti sedí muž. Hubený, nevelký, takovým se říká „věčný kluk“. Vedle něj leží na kamení podivná puška, ze všeho nejvíc připomíná křížence

ostřelovačské karabiny a pohrabáče. Takové měli bodyguardi v kanceláři Bludiště.

Zuko na něj míří pistolí. Jednou ranou by ho asi nezastřelil, muž má neprůstřelnou vestu. Ale náraz by ho určitě srazil do propasti.

„Co uděláme?“ ptá se vesele Mág.

Vedle nás se objevuje Maniak a hned zvedá samopal.

Muž se pomalu obrací.

„Klídek,“ povídám ulehčeně. „Nestřílejte, to je našinec.“

Přesto zbraně nesklánějí. Jdu ke Crazy Tosserovi.

„Jsem debil,“ povídá Dick.

Tiskneme si ruce.

„Nevydržel jsi?“ ptám se.

Dick vrtí hlavou. V očích má rozpačitý smutek.

„Víš, Leonide, vzal jsem si dovolenou… zdravotní. Poslední dobou mě zlobí srdce, opravdu!“

Věřím mu.

„Pošpacíroval jsem s vnukem,“ vysvětluje nečekaně. „Je ještě malý, do Hlubiny nechodí. Najednou jsem si uvědomil, že do ní nevstoupí. Nikdy. Když neuspěješ. A není dobré, Leonide, vůbec není dobré, když vnuci nesmějí dělat to, co jsme mohli my. Máš vnuka?“

„Ne.“

„Vyznám se tady líp než vy,“ pokračuje Crazy. Přesvědčuje víc sebe než mě. „Projdete Bludištěm, a co dál? Vstoupit do Svatyně není jednoduché. Dva diveři jsou víc než jeden, je to tak?“

„Je.“

„To je tvůj tým?“

Ohlížím se a kývám.

Jako první přistupuje k Dickovi Niké. Tiskne mu ruku, ostatní ji následují.

„Nebudu přítěží,“ říká rychle Crazy. „Je to má práce, jsem v Bludišti od jeho vzniku. „Prošel jsem devět úrovní za čtrnáct hodin.“

„A co mez dvou hodin na level?“ ptám se.

Crazy se usmívá. Mršina brumlá:

„Na každou zbraň se najde protizbraň…“

„Je někdo proti Dickovi?“ ptám se pro všechny případy. Nikdo nic nenamítá.

Crazy si hází svou zbraň na záda a ustaraně říká:

„Teď přijdou dvě těžké etapy. Jestli se nic nezměnilo, zabere každá dvě hodiny. Další budou lehčí.“

„Dicku…“

Mlčí.

„Nehodláme procházet levely,“ povídám tiše. „Nemáme na to čas.“

Crazy se mračí.

„Vzpomínáš si na Warlocka-9000?“

„Antivirový program neoklamete,“ vrtí Dick hlavou.

„Určitě?“

Rozpačitý výraz.

„Takže…“

„Prorazíme rovnou na stou úroveň. Šuro, je to možné?“

„Uvidíme,“ odpovídá vyhýbavě Maniak.

„Leonide…“ Crazyho tlumočnický program nějak zlobí, několik dalších slov není srozumitelných. „Ty nepříjemnosti ti nestačily?“

„Nic jiného nám nezbývá, Dicku. Proto ti rovnou říkám, co hodláme udělat. Můžeš odmítnout a nezúčastnit se.“

Crazy Tosser si nás prohlíží, snad v naději, že ho někdo podpoří. Marně.

„Leonide, pochop… Leonide, sto levelů Bludiště zvyšuje sílu hráčů. Získáte silnější zbraně, a to nemluvím o tréninku! Skočit z deváté úrovně na stou je totéž, jako by člověk, který se právě naučil plavat, měl přeplavat Beringův průliv!“

„Oba se přece umíme potápět, ne?“

Mlčí. Určitě je víc znepokojen okamžitým přenesením na stou úroveň než nepříjemnostmi ze strany ředitelství.

„Půjdeš s námi?“ ptám se.

„Půjdu,“ rozhoduje se nakonec. „Ale je to pouhá teorie. Do Bludiště se virová zbraň nedá pronést!“

„Šuro… teď jsi na řadě ty,“ povídám. „Je to možné, nebo ne?“

Maniak vzdychá:

„Jsi rozhodnutý? Tvůj přítel má pravdu.“

„Jsem.“

„Přece jen jsi blázen…“ říká beze zloby Šura, zvedá svůj samopal a široce se usmívá.

A vší silou se praští hlavní do zubů.

11

Naprosté ticho.

Maniak se drží za čelist a plive krev.

„Oj…“ šeptá Zuko.

„Vzácná úchylka – autosadomasochismus,“ prohlašuje Mršina. „V plné parádě možná jen v Hlubině.“

Šura po něm šlehne výmluvným pohledem a opět zvedá samopal.

V tom okamžiku se vedle něj rozzáří modré světlo. Nereagujeme, jsme ochotni uvěřit, že je to důsledek jeho masochismu. V záblesku se však objevuje urostlý mladík v krunýři a s raketometem přes rameno. Vypadá jako zkušený hráč, zvyklý pálit po nepříteli okamžitě po vstupu do levelu. Má šanci zničit nejméně polovinu našeho týmu. Ovšem to první, co tady vidí, je muž, který se buší hlavní do zubů.

Na takový pohled není připraven a sekunda zaváhání je zhoubná. Tosser okamžitě strhne pušku z ramene a tiskne spoušť. Z hlavně se zasvištěním vylétá ostří tvaru bumerangu a neznámého gilotinuje.

„Nespletl jsem se?“ zneklidněl Dick.

Krunýř neznámého puká a rozpadá se. Raketomet i střely však zůstávají a Pat se jich okamžitě chápe.

„Ne,“ odpovídám Dickovi.

V tom okamžiku se neznámý objevuje znovu, ale už bez krunýře a jen s pistolí. Likvidují ho Čingiz a Zuko, Mršina se neúspěšně pokouší vzít Patovi raketomet.

Potřetí už nepřichází. Zřejmě se rozhodl počkat.

Maniak nevěnuje událostem pozornost, plive krev a hrabe se ve sněhu. Zvedá vyražený zub.

„Už chápu!“ jásá Mág. „Zabudoval jsi virus do svého těla!“

„To by kontrola odhalila,“ protestuje navzdory faktu Crazy.

„To není virus,“ mírně šišlá Maniak. „Pouhé fragmenty viru…“

Věší si samopal na krk a od pasu vytahuje nůž.

„Ach…“ zakrývá si Mág rukama oči, ovšem ponechává mezi prsty mezeru. „Tohle jsem nemyslel, Sašo. To nesnesu!“

„Sneseš.“ Maniak si odřezává pramen vlasů. „Tony, drž…“

Mršina nastavuje dlaň, Maniak mu na ni klade zakrvácený zub a pramen vlasů.

„Hnus,“ vrčí Mršina.

„Hnus?“ diví se Šura. „Buď rád, že jsem nepoužil méně bolestné a přírodní varianty…“

Odřezává si kousek nehtu a doplňuje nechutnou kolekci.

„Ještě oko ropuchy, lejno krokodýla a vajíčko žluvy,“ šklebí se Mršina. „A dostaneme výtečný středověký lék na píchání v boku.“

„Jen si vtipkuj, vtipkuj,“ pobízí ho Maniak a zvedá levou ruku nad jeho dlaň.

Palec?

Ne, jenom krev…

„Bolí?“ ptá se tiše Niké. Je dnes podivně mlčenlivá. Stojí vedle mě a poslušně následuje skupinu. Šura na ni okamžik hledí a potom přikyvuje:

„Bolí. Nejsem přece diver.“

Pocit šílenství, který nás všechny zachvátil, pomalu mizí.

Rozumíme mu. Samozřejmě každý po svém. Je nám jasné, že říznout se nebo si vyrazit zub v Hlubině je stejně nepříjemné jako doopravdy. Pro mě naopak. Zvykl jsem si vyhýbat se bolesti. Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj… Můžu v klidu pozorovat, jak mé tělo trhají nakreslené nestvůry.

Ovšem ani nejtalentovanější hacker, nejlepší programátor v Hlubině tuto schopnost nemá…

„Promiň, Sašo,“ povídá Mršina. „Tak vyklop, co ještě máš…“

Maniak váhá. Potom zachmuřeně oznamuje:

„Poslední etapa, složení, je velice jednoduchá. Musíš všechno spolknout…!

„Fuj!“ řičí Mršina. „Ani za nic! Já vyklopím i polévku, když najdu v talíři vlas!“

„To máš za ten autosadomasochismus,“ posmívá se Maniak. Naklání se a plive Mršinovi do dlaně.

Chviličku se nic neděje a už začínám přemýšlet, co bude jednodušší – jestli zadržet Mršinu, nebo zastřelit Maniaka.

Z Mršinovy dlaně se najednou začíná kouřit.

„Hned jsem si myslel, že si neodpustíš zvláštní efekty!“ jásá Mág.

Kouř řídne.

„Co je to?“ ptá se podezíravě Mršina.

Má na dlani maličkou krabičku. Mačkáme se kolem něj a pokoušíme si ji prohlédnout.

„Warlock-9300,“ odpovídá Šura. „Nakonec se to povedlo tak, jak jsem chtěl…“

Krabička vypadá jako malinká kabina výtahu. Obyčejná, hnědé barvy, s posuvnými dveřmi a kouskem lana nahoře.

Jenže je vysoká pouhých deset centimetrů.

„Nejvýhodnější tvar,“ vysvětluje Maniak. „9000 měl také tak fungovat, ale nepodařil se…“

„Sašo, Sašenko, drahoušku,“ chraptí Mršina. „Nepopletl sis rozměry?“

„Na rozměry jsem nemyslel,“ přiznává sebekriticky Maniak a já chápu, že Mršinu čeká ještě jedna etapa trestu za vtípek. „Asi jsem popletl desetinnou čárku…“

„Sašo, už tě nechám na pokoji,“ povídá Mršina žalostně a současně výhružně. „Přísahám na Norton. Jenom mi pověz, jestli se ti to podařilo.“

„Postav výtah na zem,“ pronáší milostivě Maniak, „pak uvidíme.“

Mršina se těžce shýbá a staví kabinu na sníh.

„Z dračích zubů se rodí nelítostní vojáci, kteří zabíjejí rozsévače…“ ozývá se znenadání Niké. „Ještě dobře, že nejsi drak, Sašo.“

Výtah se začíná zvětšovat. Nerovnoměrně, střídavě jedna a pak zase druhá strana. Najednou získává lano normální velikost a kabinu skoro zavaluje. Ze sněhu stoupá pára.

„Ustupte, rychle!“ volá Čingiz a chytá Pata za loket. Rada přišla v pravý čas, rozbíháme se a hledíme na rostoucí výtah.

„Najdou nás,“ vrtí Crazy hlavou. Stojí vedle mě a tváří se nepříjemně. „Leonide, ochranka zaznamená virus a začne skenování celého prostoru Bludiště.“

„Zastaví hru?“

„Nevím. Hned ne. Nejdříve určitě zavřou vchod…“ Výtah už nabyl normálních rozměrů. Jediným rozdílem proti normálnímu výtahu je tlačítko umístěné přímo na dveřích. Správně, tady přece není výtahová šachta…

„Přijel výtah,“ oznamuje Maniak. Přistupuje ke kabině, tiskne tlačítko a dveře se otevírají. Uvnitř svítí světlo.

„Ale stejně jsi netrefil rozměr,“ podotýká Mršina. „Kabina je malá, jen pro čtyři osoby.“

„Zato nosnost je neomezená,“ usmívá se Maniak.

„A prostor?“

Odpověď je očividná. Před nevelkou kabinou nás stojí osm.

„Vmáčkneme se,“ rozhoduje Maniak. „Nejelo vás nikdy v trabantu šest?“

„Pate, na ramena,“ komanduje Mršina, který zřejmě nehodlá ztrácet čas jalovými spory. Shýbá se. Hoch mu mlčky usedá na široká ramena a hned pobouřeně volá:

„Proč sis oholil hlavu? To se tě mám držet za uši?“

Mršina s Patem vstupují do kabiny první. A hned zabírají skoro polovinu prostoru.

„Leonid… a Niké,“ rozhoduje Čingiz.

S povzdechem se skláním. Dívka mi s úsměvem usedá na ramena.

„Nejsem těžká?“

„Rok jsem pracoval jako nosič,“ oznamuji bez upřesnění, že v Hlubině. Doopravdy mi nepřijde těžká. Nést sympatickou dívku je něco docela jiného než pytel brambor.

Stavím se vedle Mršiny. Naši jezdci se krčí a zády se opírají o strop.

„Nastupte," ukazuje Čingiz na výtah. Maniak, Zuko a Crazy vstupují do kabiny. Nejsou velcí, jeden z nich by se vešel docela pohodlně…

Vejdou se však všichni tři. Maniak rozplácnutý na stěně volá na Čingize:

„A co ty?"

Čingiz místo odpovědi s rozběhem skáče k nám. Mám pocit, že mi praskají žebra. Pat ječí nadšením, Zuko tiše pští. Zřejmě je naprosto slisovaný.

Maniak tiskne nějaké tlačítko a dveře se zavírají. Tlačítka ve výtahu jsou úžasná: plastiková, přižehlá cigaretami. Některá svítí, jiná ne… určitě mají spálené žárovky. Ostatně celý výtah je v tomto duchu. Zasloužilý veterán panelových devítipatrových bloků, počmáraný vulgárními nápisy a fotbalovými slogany, jsou tu telefonní čísla, nadávky, srdíčka i jména.

„Jedeme!" volá vítězoslavně Maniak. Sehnul se a mačká tlačítka – jedničku, nulu a opět nulu. Jediná odlišnost od opravdového výtahu je v tom tlačítku nula.

Dveře se pomalu dovřely. Cuknutí, potom druhé.

„Víš určitě, že prorazíme na stou úroveň?" ptá se Crazy. Otázka zůstává bez odpovědi. Výtah se otřásá a pomalu jede nahoru… přinejmenším mám takový pocit.

Zajímalo by mě, jak to vypadá zvenku. Stoupáme k nebi? Nebo se rozplýváme beze stopy? Nevím. Warlock 9000 byl efektnější… připomínám si, jak jsme se Smolařem padali nekonečným tunelem úrovněmi Bludiště a dalšími naprosto neznámými prostory.

Tehdy to bylo dobré. Jednoduché. Veselé.

Vika má pravdu. To bylo dětství Deeptownu. A v dětství je všechno jinak. Rvačky končí jen slzami, barvy jsou čisté a jasné, láska je jen jediná a navždy

Výtah sebou trhne a zastavuje. Potom se znovu rozjíždí.

„Sašo, co když zastavíme mezi patry? Dá se přivolat pomoc?“ ptá se namáhavě Mág. „Už to dlouho nevydržím. Mám záchvat klaustrofobie!“

Výtah začíná mírně vibrovat. Pokouším se udržet na pokrčených nohou, aby měla Niké víc místa. Je to nepohodlné, zato ona se může víc narovnat. Obličejem se opírám o Crazyho pušku. Kde se v ní asi skrývá ona vystřelovací čepel? Hlaveň je široká, ale tolik zase ne…

„Určitě nás objevili,“ říká tiše Crazy. „Ještě dvě nebo tři minuty a s virem skoncují.“

Obecně vzato nazývat nový Warlock virem není docela správné. Je to jakýsi trojský program, který se zabudoval do serverů Bludiště a nyní se nás pokouší přenést na stou úroveň. Ale ze zvyku se všechny výtvory hackerů nazývají viry…

„Na tohle nestačí,“ neudrží se Maniak.

Výtah se znovu otřásá, jako by stál na korbě náklaďáku, který jede po výmolech.

Najednou odpadá kousek jedné stěny.

Mršina hlasitě vzdychá a odsouvá se od otvoru. Mačkáme se ještě víc, ale kupodivu rezervní prostor tu ještě je. Mršinu chápeme, v díře není nic. Šedá klubka mlhy. Horší než cokoliv, co dokáže vymyslet lidská fantazie. Niké mi svírá ramena pevněji.

„Co je to?“ ptá se přidušeně Pat.

Maniak se pokouší otočit hlavou a pohlédnout za sebe:

„Nic…“

Velice výstižná odpověď.

„A lidověji?“ tentokrát je to Čingiz.

„Program se mění, uhýbá útoku,“ vysvětluje Maniak. „Přesněji – jsme v boot-sektoru jednoho ze serverů Bludiště…“

Zuko se pochechtává, jako kdyby slyšel něco neuvěřitelně směšného.

Mlha v trhlině mizí. Místo ní se objevuje chodba ubíhající do nekonečna. Stěny má natřené erární zelenou barvou, strop našedlý, na podlaze ošoupané linoleum. Kdesi v dálce kráčí

chodbou nějaký člověk. Otáčí se, ale příliš pozdě, už letíme dál…

Co to bylo? Kde? Nevím a nechtěl bych tam zůstat…

„Hledáme zkratku?“ zajímá se Mršina.

Nesmírně je to zajímá. Chápou mnohem víc než já. Pro mě je to jen úchvatný film, magické dobrodružství, část všedního života. Oni vědí, co se za těmi obrázky skrývá.

Zato já můžu vystoupit z Hlubiny, kdy se mi zachce…

V díře je opět šedá mlha. Záblesk kovu. Kousek modré oblohy. Chladná olověná voda. Jazyky plamenů. Šedá mlha.

Program hledá cestu.

Znovu šedá mlha. A…

Vykřikl jsem a otřásl se tak, že by Niké spadla, kdyby měla kam.

Proraženou dírou vidím propast. Úzkou štěrbinu mezi skalami, skála vlevo – modrý led, skála vpravo – purpurový oheň… Nitku mostu nevidím, ale vím, že tam je.

„Ljoňo!“ hledí na mě nechápavě Maniak. „Co se stalo?“

V díře je opět šedá mlha. Má noční můra zmizela, vypařila se beze stopy.

„Něco jsem zahlédl…“ vydechuji. Na vysvětlování nemám sílu.

Výtah se naklání, klouže a kolébá jako na vlnách.

„Připravte se!“ přikazuje Šura. Ale my už jsme dávno připraveni. Na všechno.

Náraz. Ticho. Jen stěny praskají.

„Vyrazte dveře,“ šeptá Maniak. Přemlouvat nikoho nemusí. Čingiz, rozpláclý na Mršinově břiše, s nečekanou silou vráží hlaveň samopalu mezi dveře a páčí.

V otvoru je modrá obloha.

Pomáhám vylézt Niké. Asi to není moc rozumné, když nevíme, co nás venku čeká. Ale moc neuvažujeme. Niké vyskakuje z kabiny jako čertík z krabičky, prudce se otáčí a pálí dlouhou dávku.

„Do boje!“ řve nadšeně Pat a pokouší se ji následovat. Za Niké však vyskakuje Čingiz a Maniak, teprve potom se to daří jemu. Po něm vylézají Zuko a Mršina.

Já a Crazy opouštíme výtah poslední.

Po předchozí divoké přírodní krajině není ani stopy.

Výtah leží na střeše neuvěřitelně vysoké budovy. Závany ledového větru. A na střeše je skoro dvacet ještěrů.

Zachraňuje nás jen to, že jsme se objevili znenadání. Nejsou to lidé v tělech netvorů, ale programy s danou rychlostí. Přešlapují u jakési zbraně, která připomíná protiletadlové dělo s průhledným krytem kolem hlavně, a míří někam dolů…

Teď musí odrážet útok z týlu.

Raketomet v Patových rukou cvaká, jak zasunuje střely do hlavní. Trvá to moc dlouho… začínám střílet a první střely srážejí útočníky.

Zbraně, potřebujeme těžké zbraně…

Dva netvoři pronikají palbou k nám. Niké si opírá zbraň o břicho a střílí na ně už ne dávkami, ale celými svazky modrých jehel, přímo kartáčovou palbou. Jednoho ještěra sráží stranou, druhého zabíjí Crazy ostřím z karabiny.

Monstra se přeskupují. Dvě k nám začínají natáčet své podivné dělo, ostatní začínají pálit laserovými zbraněmi.

V tom okamžiku Pat vystřeluje salvu. Zpětný náraz je tak silný, že ho vyhodí do vzduchu a mrští zpátky do kabiny.

Bojiště je však vyčištěné.

Cáry masa a krunýřů. Louže krve. U nohou se mi válí výbuchem utržená tlapa, dlouhé drápy mi drásají botu, na které zůstávají hluboká škrábnutí.

„Pate!“ Čingiz ho vytahuje z kabiny. Kluk omámeně vrtí hlavou, ale zbraň nepouští. „Dej to sem!“

„Copak jsem střílel špatně?“ rozčiluje se Pat.

„Dobře,“ uznává Čingiz, ale raketomet mu stejně bere. „Jsi silný, jenže příliš lehký.“

„Průšvih,“ šklebí se Maniak a tiskne si ruku k boku. Mezi prsty mu prosakuje krev.

„Průšvih?“ hledí na něj Crazy. „Mládeži, musíme poděkovat Bohu za zdařilé místo přistání. Jsme na sté úrovni! Sem dojde jen málokdo. A ne s takovými flintičkami!“ Mává svou děsnou puškou. „Naštěstí jsme daleko od hlavních nepřátelských sil.“

Střecha není velká, asi jako hřiště na odbíjenou. Budova nepochybně vypadá zpovzdálí jako jehla mířící k nebi. Beze slov začínáme hledat sestup dolů.

Ale žádný tu není.

Copak sem ty netvory přivezly vrtulníky?

Neúspěšné hledání končí malým výbuchem. Náš nešťastný výtah zahalily plameny a za několik sekund z něj zbývá jen hrstička popele.

„Tvůj program skončil,“ konstatuje posměšně Crazy. Je mu těžko. Pokoušel se hrát za dva týmy současně.

Maniak demonstrativně pohlíží na hodinky.

„Pět a půl minuty. Za tu dobu bych rozebral celý váš server… kdybych chtěl.“

Crazy se zlobí, ale neodporuje.

„Kde tedy jsme?“ ptá se Čingiz. „Potřebujeme průvodce.“

Dick drží pušku za pažbu a jde k okraji střechy. Následujeme ho.

Je to opravdu výška.

Nesnáším výšky. Ani vymyšlené.

Budova je vysoká snad kilometr. Kolem je plno podobných nebo menších. Ulice vypadají z výšky úzké, ale v podstatě jsou širší než kterákoli hlavní třída.

Navíc fouká vítr.

Mršina jednou rukou drží Pata, druhou svírá pas Maniaka, který proti této péči nic nenamítá. Přitom šance, že vítr podsaditého hackera sfoukne ze střechy, není velká.

„Tam je začátek levelu!“ překřikuje Crazy vítr. „Tam jsme správně měli vyjít! Potom projít městem do Imperátorova paláce… A utkat se s Imperátorem…!“

„Kdo hraje za Imperátora?“ ptá se Maniak.

„Program. Ale moc se neradujte, má takové parametry, že není snadné si s ním poradit. Je to speciální samoučící se program, který analyzuje a pamatuje si všechny zdařilé kroky soupeřů, vlastní úspěchy i neúspěchy. Stál obrovské peníze… je mnohem snadnější zdolat obyčejného hráče než jeho. Dá se říct, že budete bojovat proti všem, kteří dosud prošli Bludištěm…

„Ale napřed musíme dolů," přerušuje Niké Crazy Tossera. „Budeme problémy řešit postupně, souhlasíte?"

* * *

Při střelbě vzhůru nemá raketomet skoro žádný zpětný ráz. Lesklé válečky vylétají z hlavní a obloukem padají dolů.

K proražení díry do střechy jsme spotřebovali tři střely. Hledím na indikátor – zbývá jich ještě pět. Málo.

Jdeme k díře a žasneme.

Budova je uvnitř prázdná. Jen místy svítí u stěn lampy. Celý vnitřek vyplňuje mřížová armatura.

„Co je to?" posmívá se Maniak. Crazy se tváří rozpačitě.

„Všechny prvky tak velkého hracího pole není možné vytvářet… Nikdo totiž nepředpokládal v těchto místech výsadek…"

„Vata," pošklebuje se dál Maniak. „Uf, vzpomínám si, jak jsme v Doomu procházeli stěnami…"

„Co kdyby byla budova uvnitř úplně dutá nebo celá z betonu," brání čest tvůrců Bludiště Crazy. „To by ses teprve nasmál!"

„Nasmáli bychom se všichni," opravuje ho Mršina a pokládá ruku na Crazyho rameno. „Zapomněl jsi, že jsme v jednom týmu?"

„To si ještě mockrát připomenu," shazuje mu Crazy ruku. „Tak co? Sestoupíme?"

Pod námi je kilometrová propast. Uléhám na kraj díry a sahám na ohnutou trubku. Zdá se, že drží.

„Jdeme,“ vybízí Niké. Spouští nohy, vyměřuje si vzdálenost a šikovně seskakuje na mříž. Jako gymnastka.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj… Pusť mě, Hlubino…“

Není to poctivé. Poctivé vůči ostatním. Ovšem jestli iluze zůstane, nedokážu sestoupit.

Hlava reaguje svíravou bolestí.

Nevadí.

Zato mám před sebou pouhý obrázek. Dolů klesající šachta plná kovových příček. Seskakuji po nich dolů.

Je to jednoduché jako facka.

„Budiž… kdo má závratě?“ zní ve sluchátkách hlas Crazyho.

„Já,“ přiznává se poctivě Pat.

„V tom případě mi vlez na záda. A vy ho důkladně přivažte.“

„Určitě?“ To je samozřejmě Čingizův hlas.

„Jsem diver. Promiňte, ale nyní vyjdu z virtuality. Je mi tedy jedno, s kým se dostanu dolů.“

Pozdě jsem pochopil, že mluví logicky. Zvedl jsem hlavu, obrázek v přilbě se přesunul. Pohlédl jsem na nakreslené obličeje přátel, ještě před chvílí reálné a živé…

„Taky někoho vezmu…“

„Promiň, ale jsem zvyklý zabíjet se vlastní hloupostí,“ zavrčel Mršina a začal sestupovat po armatuře.

„Hurá! Pojedu!“ zajásal Mág. Nastavil jsem mu záda, Zuko se na mě pověsil a nenuceně navrhl: „Jestli chceš, budu zpívat, aby ti bylo veseleji. Mám nádherný hlas. Mohl jsem být operním zpěvákem, čestné slovo!“

„Nemám sluch, neocenil bych to…“

Ostatní sestupují sami.

O půl hodiny později jsme se já, Crazy a Niké oddělili od ostatních. Možná nám přece jen pasažéři překážejí, možná má holka vrozené horolezecké sklony. Sestupuje soustředěně, nedívá se dolů, jako automat, střídá ruce a nohy.

„Jenom aby nespadli,“ vzdychl Mág na mých zádech. „Poslali by nás ke všem čertům.“

Jednu ruku na kovovou tyč. Druhou na tu vedlejší. Nohu doleva. Přemístit ruce dolů. Nohu napravo. Pravou rukou se držím, levou pouštím…

Je to jednoduché. Mřížová výplň je přísně geometrická. Kdyby byl na mém místě Maniak, za minutu by napsal program sestupu a šel na kafe.

Proč jen ti, co dokáží vyjít z Hlubiny, neumějí psát programy a naopak…

Metr mi trvá asi deset sekund. Pět metrů minutu. Výpočet není složitý. Něco přes tři hodiny.

Nohu doleva. Ruku doprava. Dolů. Přesunout…

„Normální člověk takovou rychlost nevydrží dlouho," ozývá se Crazy. Zřejmě ho trápí totéž. „Hoši se brzy unaví. Budou muset odpočívat. Pět šest hodin… možná víc… už se opožďují."

„Máme nějakou alternativu?" ptám se.

„Měli jsme na to myslet dříve…" vzdychl Crazy.

Mág na mých zádech najedenou vykřikl:

„Alternativa je tam u stěny!"

Otočil jsem hlavu v přesvědčení, že uvidím sto nestvůr, vrtulník, Karkulína ze střechy nebo kabinu výtahu.

Samé tyče.

„Diveři, copak to nevidíte?" raduje se Zuko.

Deep.

Enter.

Duhová metelice. Svět získává na reálnosti. Držím se armatury silou, která mě samotného udivuje. Raketomet ztěžkl. Zuko je sice hubený ale nyní váží nejmíň metrák.

Ale chápu, co měl na mysli. U stěn budovy pravidelnost mřížoví končí. Shora dolů vedou pevně napjatá lana. Kovovou výplň zřejmě nepoužili náhodně, ale kvůli její pevnosti. Pokud se nepletu, televizní věž v Ostankinu je také „zavěšena" na lanech.

„Počkáme na ostatní," rozhoduji. „Mágu, drž se sám, jsi zatraceně těžký, spadnu!"

Zuko se okamžitě chytá tyčí.

Za pět minut nás dohání zbytek skupiny, Mršina funí, je rudý ve tvářích a zpocený, Maniak je naopak bledý, ale soustředěný.

Čingiz nadává. Bez ustání. Tiše, zato vynalézavě.

„Tohle dlouho nevydržíte," povídám.

„Vidíme," souhlasí Maniak.

„Máme jinou možnost," ukazuji na lana.

* * *

První se chystá k sešupu Crazy.

„Jsem v týmu cizí," vysvětluje bez zbytečných komplexů. „Když se ukáže, že je vše v pořádku, sjedete za mnou."

Neprůstřelnou vestu předává Maniakovi s logickým vysvětlením:

„V případě potřeby brzdi hrudníkem. Kombinéza by taky měla vydržet, ale zahřeje se a spálíš se."

„A ty?"

„Mě to bolet nebude…" usmívá se Crazy.

Jedna smyčka upevněná v pase obepíná lano. Ponese hlavní váhu. Lano bude Crazy muset svírat botami. Brzdící smyčku drží v ruce.

„Poletíš z pěkné výšky," vzdychá Mág. „Připadám si hloupě, že jsem to navrhl…"

„Buď klidný," přerušuje ho Mršina. „Při sestupu by určitě někdo z nás spadl."

„Počkám na vás dole," slibuje Crazy,

„Jak poznáme, že jsi uspěl?" Čingiz dokáže klást správné otázky, ale bůhvíproč v poslední chvíli.

„Zavolám."

„Uslyšíme tě?"

„Když zařvu, bude ozvěna." Crazy se snaží nedívat se dolů.

„Vystup z Hlubiny," radím.

„Ne. Bude větší naděje, že něco důležitého nepřehlédnu. Tak zatím…"

Zavěšuje se na lano. Snad smyčky vydrží…

Crazy povoluje smyčku a okamžitě sjíždí dolů. Sledujeme, jak se jeho postava zmenšuje. Pořád je na laně, dosahuje závratné rychlosti.

„Nevydržím," přiznává upřímně Pat. „Čine, to nevydržím."

Zřejmě začíná panikařit.

„Pojedeš na mně," navrhuje nečekaně Niké. „Věříš mi?"

Pat zmateně hledí na její ironický úsměv.

„Nuže?"

„Když Čin dovolí…"

„Jsi si jistá?" ptá se Čingiz. „Máme v týmu divera…"

„Mága bych udržela hůř."

„Co myslíš?" ptá se mě Čingiz.

Uvažuji. Vlastní úvahy se mi nelíbí.

„Poradí si," povídám nakonec. „Myslím, že není o nic horší než já."

„Jen aby Crazy dojel," ozývá se Maniak.

Čekáme.

„Uslyšíme ho, jestli sletí?" ptá se Pat a hned dostává od Mršiny pohlavek.

„Sám tě shodím, abych slyšel, jak to zní."

Zdola je slyšet slabý zvuk.

„Co to asi znamená?" zamýšlí se Maniak.

Zvuk se opakuje.

„Nevěřím, že Crazy spadl z lana ve dvou kusech s takovým časovým odstupem," prohlašuje Mág. „Pojedeme?"

„Chyť se," říkám.

Další řemeny nemáme, Mág se mě bude muset prostě držet.

„Neškrť mě," varuji ho. „Ale jestli to bude nutné, klidně."

„Hlubino, hlubino, nejsem tvůj…"

Večerní migréna zaručena.

Pohlížím na své nakreslené ruce na nakresleném laně. Ve sluchátkách funí Mág.

Sjezd…

„Jú!" ječí Zuko, víc nadšením než strachem.

Závidím mu. Sám se nebojím. Ale nadšený také nejsem.

Sjíždíme podél stěny. Kolem se míhá mřížoví. Sklopil jsem hlavu, pohlédl dolů a začal brzdit. Podlaha se přibližovala příliš rychle.

„Nezřítíme se?“ I Mág zaznamenal naši rychlost.

Přitáhl jsem smyčku kolem lana.

Jak je to jednoduché… jen v Hlubině jsou události tak vzrušující a současně bezpečné. Každý horolezec by se po vyslechnutí vyprávění o sestupu z takové výše buď zpotil hrůzou nebo rozesmál jako blázen. To přece není možné!

Ale přibrzdil jsem, smyčky vydržely, Zuko nespadl, nepustil se mě strachem. Tady je všechno fiktivní a on není diver – přesto ví, že v Deeptownu neexistuje smrt. Dosud neexistovala.

Proto jsme přišli sem, aby nezačala znovu existovat.

Deep.

Enter.

Experimentovat na laně bych asi neměl, ale hrozně jsem toužil zjistit, čemu se to podobá…

Nejvíc noční můře.

Ze smyčky z řemenů se kouří, navíc pronikavě skřípe. Sjíždíme asi rychleji, než klesá parašutista na záložním padáku. Už vidím, jak na nás dole Crazy mává rukama a něco křičí.

Uplynuly asi čtyři minuty… výška byla devět set metrů, plus minus padesát…

Utahuji smyčku a pokouším se brzdit botami. Nohy se odrážejí stranou, lano mě bolestivě tluče do neprůstřelné vesty na hrudi. Kov při tření skřípe tak, že mi trnou zuby.

„Brzdi!“ volá Mág, jednou rukou se pouští a natahuje ji k lanu, ale hned se mě zase chytá. Kdyby se chytil lana, vyneslo by ho to nahoru.

Brzdím… snažím se…

Náraz je hodně silný. Nohy se mi podlamují a padám. Mág ze mě v posledním okamžiku seskakuje.

„Žiješ?“ Crazy se ke mně sklání a podává mi ruku. Vstávám, otřepávám se, přestože to není třeba. Podlahu tvoří

rovná plošinka, ze které vyrůstá les armatur. Je tu čisto a prázdno.

„Žiju… ale lékárnička by se šikla.“

Crazy už sahá k pasu, kam si pověsil jednu z mála našich lékárniček. Ale zaváhal.

„Počkáme, Ljoňo. Až sjedou ostatní.“

Má pravdu.

„Vystoupil jsi z virtuality?“ zajímá mě.

„V polovině cesty.“ Crazy si nehodlá hrát na hrdinu. „Vyděsil jsem se.“

Pohlížíme na sebe a myslíme na totéž. Ostatní tuto možnost mít nebudou.

„Jak to děláš?“ ptám se. Dotaz je na hranici dobrého vkusu… v každém případě jsme se dříve ptali na takové podrobnosti jen nejbližších přátel. Ale teď…

Crazy se neuráží ani nediví:

„V duchu si vybavím jedno děvče, které bydlí v sousedním domě.“

„To je všechno?!“

„Naprosto to stačí,“ usmívá se. „Ale moc si nepředstavujte. Je to jenom sousedka, o pětadvacet let mladší než já. A jak vycházíš ty?“

„Pronesu jednu větu. Sám jsem si ji vymyslel.“

Tentokrát Crazy krčí nevěřícně rameny.

„Zavolejme,“ navrhuje Mág. „Nahoře jsou určitě nervózní.“

„Slyšeli jste mě?“

„Trochu.“

Stavíme se do řady a Mág velí:

„Tři, čtyři…“

Křičíme a rádi se tak zbavujeme napětí vyvolaného jízdou. Mám atrakce rád a tahle byla hodně jednoduchá i vzrušující.

„Ještě dvakrát,“ přikazuje Zuko. „Jsme teď dole tři.“

Nyní zbývá jen čekat. Stojím u lana a hledím vzhůru. Opatrně kladu ruku na kov a buď cítím, nebo si představuji lehké chvění.

Někdo sjíždí.

„Crazy,“ ptá se Mág, „z jaké výšky je třeba spadnout na půdu Bludiště, aby to znamenalo smrt?“

„Když nejsi zraněn a máš neprůstřelnou vestu…“ Dick vraští čelo a pokouší se vzpomenout si. „Asi z padesáti metrů.“

„Jste dobráci,“ uznává Mág. „V Deeptownu deset metrů znamená jistou smrt.“

„V Deeptownu chtěli zavést dokonce pět,“ dodávám. Jednou jsme s Vikou diskutovali o podobnostech a rozdílech skutečného a virtuálního světa. „Aby se lidi nepokládali za hrdiny a neskákali potom z opravdových balkonů.“

„Jsme pouhá hra,“ hájí se Crazy. „Díru v břiše v reálu lékárnička taky nevyléčí, kdežto u nás je to normální.“

„Něco vidím!“ přerušuje nás Zuko.

Opravdu sjíždí nějaká neforemná postava.

„Asi Mršina,“ usuzuje Mág. „Ale ne, ten by byl silnější.“

Po deseti sekundách chápeme, že sjíždí Niké s Patem.

„Měl jsem také někoho vzít,“ říká Crazy. „Jsem přece diver.“

„Dělal jsi průzkum,“ utěšuji ho.

Mág se opírá o nějakou trubku a zamyšleně hledí dolů. Potom vytahuje z kapsy bagetu. Rozbaluje obal.

„Jsi zraněný?“ ptám se.

„Ne, prostě mám hlad.“

„To je ale pět procent života!“ beru mu bagetu. Poučil jsem se.

Mág vzdychá. „Nesjíždějí moc rychle?“

„Jeli jste stejně rychle,“ vrtí hlavou Crazy. „Je to v pořádku, jen aby zabrzdila.“

Za minutu Niké finišuje. Mnohem lépe než já – výrazně zpomalila a udržela se na nohou. Pět sekund jsme z ní sundávali Pata, než pochopil, že jízda skončila.

„Šikula,“ vrtí hlavou Crazy. „Holka, jsi opravdový chlapík.“

Niké se usmívá:

„Hodím se pro práci v Bludišti?“

„Já bych tě přijal,“ souhlasí Crazy. „A dokonce ne jako seržanta, který vodí nováčky v prvních etapách, ale jako závodčího, které dosazujeme do týmů.“

„Teď nás přijmou všechny!“ zahání Mág drsně sny Niké. „To zrovna! Pořádně nám nakopou! Nebudeme se smět k Bludišti ani přiblížit.“

Crazy si odkašlává, jako kdyby chtěl něco říct, ale rozmyslel si to.

„Hurá!“ vypískl najednou Pat. „Parádně jsme sjeli, že?“

„Super!“ potvrzuje Mág.

Pat jde k Niké a nečekaně ji líbá na tvář, překvapený vlastní odvahou. Děvče se usmívá, cuchá mu vlasy a vrací polibek.

Mág si odkašlává a brumlá:

„To je dneska mládež, my abychom teď někam zalezli… Pojďte, zavoláme sborem!“

Křikem potvrzujeme úspěšný sestup. Křičíme pětkrát. Pat září.

Jako šestý sjíždí Mršina. Pomalu, rozvážně, ale když se odpoutává od lana, celý se třese. Na Patovy nadšené výkřiky a objetí nereaguje.

Sedmý je Maniak. Sjíždí skoro stejně rychle jako já a Niké. Není to ale tím, že se nebojí pádu, ale neúspěšným brzděním. Pomáháme mu oddělit se od lana, díváme se po sobě… Něco se mi nezdá. „Mám nepříjemnou předtuchu,“ ozývá se nečekaně Crazy.

„Nestraš!“ přerušuje ho okamžitě Mršina. „Čingiz taky sjede, určitě.“

Nikdo pochopitelně neodporuje.

Představil jsem si Čingize, jak stojí nahoře a poslouchá náš vzdálený křik. Kolem sebe má pavučinu kovových tyčí, před sebou lano napjaté jako strunu. Slabé světlo několika lamp, které pečliví konstruktéři ponechali v dekoraci.

Jinak nikoho.

Připíná se k lanu. Upevňuje brzdící smyčku. Zavěšuje se na lano a začíná sjíždět, sjezd se rychle mění v let, v téměř nekontrolovaný pád, i když v závěsu.

Zatraceně. Nemám zlé předtuchy rád! Občas se totiž splní.

„Vždyť je to jen fikce…“ říká Pat nejistě. „Ale kdyby něco, uděláme všechno sami, a Čingiz nám bude závidět…“

Dokonce se pochechtává, ale jeho veselosti nikdo nevěří.

„Sjíždí,“ konstatuje Mršina. Zacláním si oči, jako kdyby v této betonové krabici svítilo slunce, a pohlížím nahoru. „Jede normálně, jen trochu rychleji než Saša.“

Mlčím. Nechci vysvětlovat, že Šura jel příliš rychle a určitě přišel při nárazu na zem nejméně o deset procent života.

„Čine!“ volá Pat při pohledu na sjíždějící postavu. „Do toho! Nespi!“

Podle mě nespí… právě naopak.

Je už docela nízko, tak ve výši dvacátého patra.

Tu se to stalo.

Vidím, jak Čingiz rozpřahuje ruce. Kousky řemenů není vidět, ale není těžké si domyslet, že letí za ním.

„Ne!“ řve Pat a vrhá se k lanu. Mršina ho mlčky a bleskově chytá za límec.

A Čingiz už letí podél lana, hlavou napřed. Řemen u pasu, kterým byl připoután, trhnutí vydržel. Jenže jeho let se nyní změnil v opravdový pád. Se všemi důsledky.

„Mír vašemu domu,“ pronáší nečekaně Mršina. Pat ho kope do nohou, ale hacker si toho nevšímá.

V posledním okamžiku se Čingizovi podařilo zachytit lana. Zabrzdit se mu pochopitelně nepodařilo, ale přece jen pád zmírnil.

Naprosto tiše dopadá k ukotvení lana v betonu.

Zato Pat křičí, co mu hrdlo stačí.

Jako první přibíhá k Čingizovi Niké. Sekundu mu pohlíží do obličeje, potom vytahuje lékárničku… ani jsem nevěděl, že ji má, a přikládá mu ji k tělu.

„To nejde,“ promlouvá Crazy a vytahuje svou.

Po naší třetí a poslední lékárničce, kterou přinesl Maniak, otvírá Čingiz oči.

„Vypadáš jako zombie," povídá mu Pat. Jakmile Niké vytáhla lékárničku, okamžitě ztichl. Teď se za své chování hluboce stydí.

„Věřím…" odpovídá Čingiz lakonicky.

Je samá krev. Je to trochu nepřirozené, ale programy Bludiště ukazují zranění právě tímto způsobem. Jedno oko má Čingiz oteklé, rukavice na cáry.

„Proč jsi se utrhl?" sklání se k němu Mršina a staví ho na nohy. Čingiz se potácí, ale zůstává stát.

„Vyklouzl řemen," odpovídá Čingiz. „Divné…"

„Co je na tom divného?" zasahuje Crazy. „Zvláštní je, že se to stalo jen tobě."

„Divné je, že žiju…"

„Víc lékárniček nemáme?" obhlíží nás Niké. Mlčky podávám Čingizovi bagetu, kterou jsem vzal Mágovi.

„Děkuji, nemám hlad."

„Je to pět procent života."

Čingis mlčky jí. Ale na jeho vzhledu se to zjevně neprojevuje.

„Půjdeš první. Všechny nestvůry utečou," povídá škodolibě Pat.

„K nim se musíme teprve dostat. Kde je tady východ?"

Beze slov se s Crazym rozcházíme, já nalevo, on napravo. Obešli jsme budovu a zase se vrátili. Nikde žádné dveře.

„Kdyby něco, tak střílej," vyzývá mě Čingiz. „Rád bych našel ještě pár lékárniček."

„Počkejte." Crazy přistupuje k Maniakovi. „Potřebuji tvá oficiální bankovní data."

Maniak se pomalu začíná usmívat.

„Číslo kreditky a PIN kód taky?"

„Ty uvedeš sám. Až budeš stahovat tisíc doláčů."

„Jakých tisíc doláčů?"

„Ráno jsem poslal dozorčí radě Bludiště zprávu o inspekci Bludiště s účastí dalších osob. Chtěl jsi přece dokázat, že je do Bludiště možné pronést virovou zbraň?“

Zdá se, že se dokonce i Čingizovi ulevilo.

„Takže se nemusíme obávat soudního vyšetřování?“ ujišťuje se Maniak.

„Za co? Za prověrku zabezpečení, na které jsme se dohodli už včera?“ odpovídá Crazy s úsměvem.

„To jsi nemohl říct dříve?“

„Připadá mi, že je to na místě právě teď.“

Chápu ho. Právě teď hodně potřebujeme kladné emoce. Pro dobré i špatné novinky je třeba volit vhodný čas.

„Tisíc dolarů?“

„Přesněji devět set devadesát devět. Nejsem oprávněn vypisovat šeky na čtyřmístné částky.“

Niké se usmívá. Pro ni je to opravdu radostná informace. Proč ale šla s námi, když jsme se rozhodli porušit pravidla, a ohrozila tím svou touhu pracovat v Bludišti?

Na Patovi vidím, jak usilovně přemýšlí, zač by se daly utratit takové peníze.

Zatímco Maniak tiše diktuje Crazymu svá data, vyhlížím místo pro východ. Dvacet metrů by mělo stačit, aby nám výbuch neublížil.

„Do práce,“ povzbuzuje mě Mršina. „Čas nečeká.“

Cvak.

Tisknu spoušť a raketa sviští k protější stěně.

Výsledek překonává veškerá očekávání – ze stěny vypadl pořádný kus zdiva, tak pět metrů široký a tři metry vysoký. Za otvorem je široká, prázdná ulice.

Jenže to není všechno.

Se zasvištěním se trhá několik lan, stejných jako to, po kterém jsme sjeli, jen natažených u protější stěny. Letí nahoru jako gumová a cestou srážejí kovovou výplň.

Celá betonová jehla nad námi se chvěje.

Nad proraženou dírou se objevuje trhlina a šíří se nahoru.

Budova se začíná otřásat. Nahoře narůstá hluk a ve vlnách se snáší tma. Lampy nad námi jedna po druhé zhasínají.

Tak vypadá prověrka s účastí dalších osob!

„Máš pitomé žerty, šéfe," říká přidušeně Mršina. „Ale teď rychle pryč!"

Nikoho není třeba přemlouvat.

100

Vybíháme ven společně jako fotbalové mužstvo ze šatny na první poločas, ještě veselí, spokojení a plní nadějí…

Našimi diváky je asi dvě stě nestvůr. Nejrůznějších. Gigantičtí šneci, ještěři, pavouci, vpředu pyšně a neobratně kráčejí tvorové velcí jako desetipatrový dům. Celá tato horda šla ulicí a právě míjela stavbu, když jsme vyběhli ven. Podle Crazyho mezi nimi nejsou žádné programy, ale jen hráči na straně nepřátel…

Podle jejich nepříčetných výrazů tomu tak opravdu je.

Nikdo se nepokouší si s nimi měřit síly, ani náš bojovný teenager. Stahujeme se na opačnou stranu. Celá horda se s křikem vrhá za námi.

A za našimi zády se řítí vysoká stavba.

Teprve teď chápu pocity stavitelů babylonské věže, když se začala hroutit. Tento proces není v Bibli podrobně popsán, ale myslím si, že byl hodně rychlý a barvitý. Bůh má rád efektní podívanou, my lidé se po něm jen opičíme.

Nestvůry zaujaté pronásledováním hned nechápou, co se děje. Nic takového se v Bludišti ještě nestalo.

Začátek tvoří krupobití kamenů. Kusy stěn padají kolem nás, ale hlavní příval dopadá na hlavy nepřátelské armády. Během půlminuty, ve které jsme překonali všechny sprinterské rekordy, se ulice za námi proměnila v kamenolom. Bude sem třeba poslat stroje z deváté úrovně. Tady bude práce!

Z rozvalin ještě chvíli vyčnívají nejvyšší tvorové, podobní pohádkovým trollům. Jeden se dokonce pokusil hodit po nás kus zdiva, ale naštěstí netrefil.

Potom se nešťastný mrakodrap rozpadl definitivně a pohřbil pod sebou hrdiny boje s výsadkem pozemšťanů.

Zastavili jsme se až o kilometr dál. Očividně ohromený Crazy vrtí hlavou a hodnotí rozsah ruin. Nad kamennou mohylou se zvedá hřibovitý oblak prachu.

„A tak rozptýlil je Hospodin odtud po vší Zemi…“ lapá po dechu Niké. „I přestali stavěti města toho…“

Nejen já mám takové asociace…

„Proč nikdy nemůžeš udělat všechno čistě, tiše a přesně?“ ptá se mě Crazy vyčítavě.

„Mám takovou povahu,“ pokouším se o omluvu.

„Smíme počítat s prémií?“ ptá se s nevinným výrazem Maniak.

„Zničili jste skoro celou ochranku Imperátora!“ křičí Crazy zlostně. „Nějací hráči určitě došli na poslední úroveň a teď půjdou k paláci jako na procházku!“

„A to je špatné?“ ptám se.

Crazy chviličku mlčí. Potom vzdychá a beznadějně mává rukou:

„Co se stalo, stalo se. Půjdeme k paláci.“

„Napřed se musíme zapsat!“ upozorňuje Pat. „Kdyby někoho oddělali…“

„Systém nás nenechá zapsat. Formálně na této úrovni nejsme.“

Maniak na něho pohlíží přimhouřenýma očima:

„Určitě? Takže musíme projít level od začátku?“

„Určitě. To je minus zadního vchodu.“

„To je zlé,“ říká Šura. „V tom případě musíme sehnat výstroj… dobré zbraně, lékárničky, vesty.“

„Tady nic takového není. Poslední level se musí projít s tím, co si kdo přinesl.“

Tentokrát mlčí všichni. Společný názor vyjádřil Mršina, který si odkašlal a prohlásil:

„Takže máme, co jsme chtěli, ale máme z toho radost?“

* * *

Imperátorův palác je nevelká, ale úhledná budova z černého kamene.

Pozorujeme ho schováni za stromy v parku. Stromy mají zábavné, neobvyklé tvary a různobarevné listy. Kolem nich létají motýli velcí jako dlaň. Když jsme je uviděli poprvé, všichni jsme sáhli po zbrani, ale Crazy odmítavě zamával rukama. Motýli nejsou nebezpeční. Ani stromy. Tady všechno dýchá klidem a mírem. Všechno je přiměřené – modravé nebe, barevné listy, tmavomodrá voda v rybníčcích. Žádné pasti. Před palácem nemusí být ani ochranka. Imperátor ji nepotřebuje.

Čekáme.

„Víš určitě, že nás zaznamenal?“ ptá se Crazyho.

„Určitě. To není člověk, ale program. Každý, kdo vstoupí na území parku, se dostane do jeho databáze. Prostě nikdy nespěchá…“

Imperátorova lenost je naše šance. Musíme proniknout k paláci tak rychle, aby nám Imperátor nestačil vyjít naproti a blížící se tým nás nezpozoroval. Nyní všechno nebo skoro všechno záleží na zvolení správného okamžiku.

„Jdou,“ říká s úlevou Maniak, který pozoruje vchod do parku, vysokou bránu v symbolickém mřížoví plotu.

„Jdou…“ odpovídá Crazy jako ozvěna.

Tým, který vstoupil do parku, neznám. Zbytečně jsem obviňoval své první společníky, zbytečně jsem měl podezření, že je mezi nimi Černý diver. Ti ještě budou muset procházet úrovně, umírat a vstávat z mrtvých, děsit ostatní vyprávěním o táákových mouchách a hadech plivajících jed. Do konce Bludiště mají ještě daleko.

Tento tým se musel vydat na svou křížovou cestu před měsícem, možná dvěma…

Je jich přes deset. Muži, ženy, nedospělá dívka. Kdo jsou ve skutečnosti, jak jsou staří, jakého pohlaví, jaký je jejich mateřský jazyk, to nikdy nezjistíme. Nejsou to naši přátelé ani nepřátelé, prostě potrava pro děla.

Potrava nemusí znát svůj úděl.

Imperátor, jehož zabití je cílem celé hry, právě vyšel z paláce.

Legrácka programátorů – Imperátor není člověku jen podobný, je to prostě člověk. Má na sobě sněhobílou tógu. Je to vysoký běloch s ušlechtilými rysy. Nepochybně má modré oči. Živé ztělesnění touhy nacistů.

A stejně smrtonosné jako nacismus.

„Podle legendy hry," šeptá Crazy, „po tisíce let mimozemšťané kradou na Zemi děti, aby z jednoho z nich vychovali svého Imperátora… poskytnou mu neobyčejnou sílu a ukrutnou moc. Lidé jsou totiž nejdokonalejší zabijáci vesmíru… Je to hluboce filosofický a symbolický nápad."

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…"

Hledím na Imperátora a pokouším se ho ohodnotit. Je to obtížné, neznám rychlost jeho pohybů v boji, neznám zbraně, které může použít. Ale i v jeho pomalých pohybech je jakási grácie, a ta se mi nelíbí.

„Cílem hry není pouhé zabití vůdce nepřátel. Hráč musí pochopit, že v každém nepříteli vlastnoručně zabíjí otce, bratra, syna, přítele. Bludiště tedy nepropaguje násilí a xenofobii, ale právě naopak…"

Je těžké poslouchat cizince prostřednictvím překladatelského programu.

Deep.

Enter.

„…dokázali jsme komisi Kongresu, že nejsme hlasatelé násilí a krutosti…" Crazyho hlas je stále nervóznější. Imperátor k nám vytrvale směřuje vycházkovým krokem a nevšímá si nových příchozích.

Oni ho naštěstí vidí.

Tři členové cizího týmu poklekají a míří na Imperátora raketomety… Ostatní zvedají své zbraně nad jejich hlavami… některé znám, jiné jsou ale tak neobvyklé, že bych je nevymyslel ani v deliriu.

Neslyším vzdálené cvakání nabíjených raketometů. V duchu počítám.

Třetí raketa vklouzla do hlavně, čtvrtá, pátá…

Co se stane?

Je to opravdu dokonale sehraný tým. Všichni vystřelili současně.

Fontána ohně.

Osmnáct raket naráz… plus všechno ostatní… prstence modrého ohně, snopy modravých jisker, chumáče plamenů, vířící ostří, kusy jedovatě zelené želatiny…

„Teď!“ křičí Crazy, když se Imperátor vynořuje z ohnivé bouře, celý a zdravý; bez sebemenšího zranění, neutrpěly ani jeho světlé kadeře. Otáčí se k cizímu týmu a směřuje k němu lehkým a rychlým, skoro tanečním krokem.

Všechno jsme už dávno probrali a spočítali.

První běží Čingiz. Je sotva živý, a proto se přihlásil k tomuto průzkumu bojem.

Imperátor mu však nevěnuje pozornost.

Cizí tým nás možná zaznamenal, ale je příliš soustředěn na Imperátora. Šli k němu dlouhé týdny, zdolávali přitom překážky nejobtížnější hry v dějinách lidstva. Bojovali s programy, které neumějí myslet, ale nikdy se nemýlí. Bojovali proti lidem, kteří je uznali za soupeře, prodírali se řadami nestvůr, které ovládali také lidé.

A nyní mají před sebou cíl hry.

Crazy může dle libosti dokazovat, že Bludiště vychovává k humanismu a toleranci. Možná s ním budou dokonce souhlasit.

Po hře.

Salvy.

Tři hráči se vrhají dopředu k Imperátorovi. Buď se chtějí pokusit o boj zblízka, nebo se chtějí obětovat, odpoutat pozornost…

Imperátor zvedá ruku, což vypadá jako gesto z tribuny. Z jeho ruky se odpoutává girlanda bílého světla, která obklopuje celou trojici. Rachot výbuchů přehlušuje jejich křik. Idylický park hoří, velicí motýli skládají křídla a padají do trávy. Jeden mi prolétl kolem nosu a zaryl se do země.

Jsou naprogramovaní?

Nebo se tak vyvinuli sami?

„Jdeme!“

Vyrážíme a hrneme se k paláci. Čingiz je před námi. Běžíme za ním ve čtveřici: já, Crazy, Pat a Niké.

Ostatní zaujímají obranné pozice.

Imperátora nepřemůžeme. Jestli ho cizí tým nezabije, zlikviduje nás. Jenže my jsme sem nepřišli proto, abychom bojovali s neexistujícím nepřítelem. Náš nepřítel je reálný, stejně jako cíl. A naše zajišťující skupina ví, že sem přišla zemřít.

„Vchod je v trůnním sále,“ připomíná v běhu Crazy. „Musíme zničit trůn… není to v pravidlech hry a nikdo to zatím nedokázal… nejméně pět raket…“

Čingiz už skáče do dveří paláce, vrací se a ukazuje, že cesta je volná.

Imperátor mezitím končí likvidaci cizího týmu.

Slyším pronikavý zvuk a v běhu se otáčím. Imperátor zabíjí hráče holýma rukama. Každého prostě popadne, zatřepe jím a bezmocnou loutku s přelámanými kostmi hodí na zem. Právě vyřídil onu dívenku.

Je moc dobře, že Smolař, kterého jsem předloni vytáhl z předchozího Bludiště, nedošel na konec hry. Ať to byl kdokoli, nemusel naše hry vidět.

Jsme celkem v pořádku, debilní jsou jen naše hry.

V tom okamžiku zahajuje Mršina palbu.

Netuším proč. Podle domluvy měli počkat, dokud Imperátor nevyřídí všechny vetřelce. Ale Mršina najednou vyskakuje a střílí… z maličké pistolky, neschopné zabít ani obyčejnou nestvůru.

Imperátor se nedůvěřivě otáčí. Jeho oči se mění v oslepující reflektory.

Vyzná se…

Škoda, že to Mršina neocení.

Hacker černá, ještě chviličku stojí, potom ho závan větru mění v obláček popela.

Rychle, efektivně a nesmyslně.

Z nějakého důvodu jsem se domníval, že Mršina z nás vydrží nejdéle.

Stojíme u vchodu. Pat se pokouší ohlédnout, ale silným šťouchancem ho strkám do dveří. Tohle vidět nemusí.

Už střílíme všichni. Zbytky cizího týmu také. Jen se mi to zdá, nebo se Imperátorovy pohyby opravdu zpomalily?

Niké a Crazy mizí za Patem ve dveřích. Kývám na Čingize:

„Běžíme!“

„Zůstanu.“

„Co tě to napadlo?“

„Je to hra!“ křičí Čingiz. „Vzpamatuj se, divere! Hledej vchod do Svatyně! Je to jenom hra! Všechno je jen jako! Jdi, zajistím vám dalších deset sekund!“

Plácnu ho do zad a skáču do dveří.

Má pravdu. A já hlupák jsem se příliš zabral do hry.

Dlouhá, asketicky studená chodba. Reliéfy na stěnách znázorňují nějaké erby. Ostatní na mě netrpělivě čekají.

„Víš, kde je trůnní sál?“ ptám se Crazyho. Mlčky kývá a uháníme dopředu.

„Hoši dají Imperátorovi zabrat!“ prohlašuje nepřesvědčeně Pat. V rukou drží raketomet, jako kdyby vpředu čekal nějakou léčku. Zbytečně. Crazy přece tvrdil, že v paláci jinak nikdo není… „Mršina mi říkal, že každý netvor má citlivé místo, a on je najde.“

Na konci chodby je oválná komnata. Dick ohmatává stěny a tiskne neviditelné tlačítko. Teprve teď chápu, že jsme ve výtahu.

Pomalu a slavnostně stoupáme vzhůru.

„Možná ani nebylo třeba na něj hned střílet?“ pokouším se lapat po dechu. „Co myslíš, Dicku? Pohovořit o míru a lásce, převychovat…“

Crazy se usmívá. Je nějaký bledý. A občas si sahá na levou stranu hrudi.

„S ním se nedomluvíš, neumí to. Imperátor je ryze bojový program.“

„To je zlé. A co nějaká slabá místa?“

„Zadní strana lýtek,“ odpovídá Crazy naprosto vážně. „Spánkové kosti. A ještě něco… ale to už nemá význam. Dokonce i ten druhý tým měl slabou výzbroj, a což teprve my…“

Výtah zastavil.

„Trůnní sál, dojeli jsme,“ říká s ulehčením Crazy. Vybíháme do prostorné kosočtverečné místnosti bez výzdoby, strohé a monumentální. Jen trůn z lesklého stříbřitého kovu ve vzdálenějším rohu kosočtverce dělá dojem svou velikostí.

A dva strážci u trůnu!

Nečekali nás. Určitě se ještě nikdo nepokusil vniknout do paláce, to není cílem hry. První střílí Pat a ještěr se rozlétá v krvavých cárech. Šnekovitá nestvůra několik sekund váhá, potom naklání hlavu a plive na nás jedovatě zelenou slinu.

Slina nedoletěla. Se syčením se vypařuje na mramorových deskách podlahy.

„Teď zase já,“ povídá Pat přezíravě a střílí znovu. Šnek obratně uhýbá. Tu začíná střílet Niké. Její jehlový kulomet mění nestvůru v potrhanou pavučinu.

„Sen sovětského inteligenta,“ pohlíží Niké na Pata. „Likvidovat nepřítele plivnutím… ale nepomohli nám naši programátoři? Jsi pašák, Pate!“

Výtah za našimi zády sebou trhne a sjíždí dolů.

„Čingiz?“ ptá se nesměle Pat.

„Těžko.“ Crazy ukazuje na trůn. „Pět raket, rychle!“

Já i Pat střílíme současně. Dvě. Čtyři. Šest. Pro jistotu…

Kovová konstrukce exploduje. Rozpadá se na plátky zčernaného kovu. Uprostřed tohoto květu je úchvatná nachově rudá a roztřesená záře.

„Rychle!“

Crazy a Niké se vrhají ke vchodu, Pat váhá a s nadějí pohlíží na výtah, který už jede nahoru.

Chytám ho za loket a vleču ho k rozbitému trůnu.

„Jsou tam Čingiz a Mršina!“ vzpouzí se Pat.

„Už je dávno po nich!“ kašlu na sentimentalitu a strkám Pata do zářícího vchodu. Mizí stejně jako před ním Niké a Crazy.

Skokem ho následuji, ještě se ohlížím k výtahu. Zaznamenávám světlé vlasy a pod nimi zářící modré oči.

Pozdě, kamaráde.

* * *

Tma. Šedá mlha. Pode mnou se svíjí Pat, kterého jsem při pádu přimáčkl.

„Leonid?“

Crazy mi pomáhá vstát a kysele se usmívá.

„Tak jsme přece jen prorazili…“

Kolem je mlžná nicota. Jinak jen pevná půda pod nohama a my čtyři. A mlha. Déjà vu v ryzí podobě.

„Co se děje?“ ptám se a pomáhám Patovi vstát. Ten uraženě supí a otřepává se.

„Přestávka,“ odpovídá Crazy. „Svatyně teď potřebuje čas, aby se složila dohromady. To nic, všechno je v pořádku…“

„Jak se dostaneme dovnitř? Mluvil jsi o nějakém testu pro divery.“

Crazy kývá hlavou:

„Ano. Ale ve skutečnosti je to docela jednoduché, Leonide. Projdeme. Ve dvou projdeme.“

Hledím na Niké.

Pořád drží samopal v pohotovosti.

Já také nespouštím prst ze spouště.

„Odlož zbraň, Niké,“ vyzývám ji.

Má tvrdý pohled. Pevný a soustředěný.

„Víš to určitě, Střelče?“

„Naprosto. Nechci, aby tě napadlo vstoupit do Svatyně sama.“

„Uklidni se, Ljoňo,“ říká rychle Crazy. „Dovnitř může jen diver…“

Niké se nepatrně usmívá.

„Vzpamatuj se, Dicku," mluvím teď zase já. „Vzpomeň si, jak se spouštěla po laně. Je to diver, Crazy! Stejný diver jako my dva!"

Niké pokládá zbraň na zem a zvedá ruce.

„Nechci po vás střílet. Máme stejný cíl."

Hledím na Pata, který třeští oči a začíná se třást. Tuším, nač myslí.

Je to opravdu nemilé. Už se pokládal za jejího přítele, možná se do ní trošku zamiloval…

Nyní pochopil, že ona je nepřítel.

Černý diver.

„Všichni se mýlíte," říká tiše Niké.

Crazymu dnes dělá myšlení potíže. Ale teď míří na Niké i on.

„Jsi diver," říkám.

„Ano. Stejně jako vy dva. A co má být? Je to důvod k zabití? Jestli ano, tak mě zabijte."

Hledíme na sebe a tu slyším známé cvaknutí.

Stačil jsem strhnout hlaveň Patová raketometu a raketa mizí v mlze.

„Spálila mi komp!" křičí Pat se slzami v očích. „Ona, ona…"

Vlastně teď na počítač nemyslí. Je připraven zastřelit sebe, svou sympatii k Niké, vděčnost za pomoc, připoutání… ony minuty, kdy na ní visel, umíral současně závratí i kontaktem se ženským tělem pod rukama.

„Pate, nikdy se neukvapuj," napomínám ho.

Najednou se všechno mění.

Záblesk světla a mlha se rozplývá.

Mezi námi se objevuje Imperátor.

Otálí dlouho, velice dlouho, jako kdyby to nebyl program, který umí jen zabíjet. Rozhlíží se, otáčí hlavou jako člověk.

Crazy Tosser na něj upírá pohled a ustupuje o krok.

Děje se něco, co by nemělo?

Niké se už sklání pro zbraň, stojí za Imperátorovými zády, takže ji nevidí. Ale potřebuje čas.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

Nahmatal jsem na stole myš. Pohyby, které zprostředkovává kombinéza, jsou pohodlnější, ale myš je rychlejší.

„Kdo jste?“ ptá se monotónním hlasem Imperátor, který nemá umět mluvit.

Crazy Tosser tiskne spoušť.

Z pušky vylétá ostří jako stříbřitá stuha a v mžiku usekává Imperátorovi levou ruku.

Buď k nám pronikl skoro mrtvý… nebo byl nezranitelný jen na svém území.

Ale zachoval si bojové schopnosti.

Záblesk a Crazy před očima černá, nepoškozená puška mu padá z rukou, které se mění v popel.

Pate, opravdu jsem ti říkal, že se nemá jednat překotně? Mýlil jsem se.

Mířím na spánek. Imperátor to snad vycítil, uskočil stranou, zdravou rukou popadl Pata a zaclonil se jím. Z rány tryská krev, Imperátorovy tváře rychle bledou.

Program, který se dokáže sám učit?

„Kdo jsem?“ ptá se Imperátor.

A já jsem pochopil, že tohle mé nervy nevydrží.

Příliš jsme si s Hlubinou zahrávali. Vytváříme interface, které se vyrovnají svému majiteli. Vytváříme programované sluhy, kteří se učí lépe než živí lidé.

Čím se může stát program, který den za dnem zabíjí a který zabíjejí? Program, který pracuje nepřetržitě a v případě potřeby využívá obrovské rezervy sítě? Program, který se musí přizpůsobit každé nové taktice a strategii protivníka, který musí adekvátně vyhodnocovat reakce lidí, poslouchat a chápat rozhovory, dávat údery nejen přesné, ale i psychologicky zastrašující?

„Střílej, Ljoňo!“ řve Pat.

Byla do programu „Imperátor“ zahrnuta možnost braní rukojmí?

Nebo možnost mírových rozhovorů?

„Střílej!“

Pohlédl jsem na obrazovku a spatřil, jak se Imperátorovi rozsvěcují oči. Nakreslený Pat v rukou nakresleného Imperátora, z nakreslené ruky teče nakreslená krev. Oba jsou nyní stejně nereální, stejně animovaní. Loutka, kterou ovládá hoch ponořený do deep hypnózy, a loutka vytvořená programem.

S teroristy se nevyjednává.

Tisknu spoušť.

Výbuch mě sráží stranou. Kombinéza se svírá, imituje náraz po pádu.

Deep.

Enter.

Duha v šedivé mlze…

Vstávám s raketometem v ruce. Asi už v něm nejsou náboje… ale ne, jeden tam ještě je.

Pozůstatky Imperátora a Pata jsou rozházené kolem. Je mi nevolno.

„Leonide…“

Otáčím se a dívám se na Niké.

Také jí dal výbuch zabrat. Klečí a míří na mě.

„Udělal jsi všechno správně,“ říká dívka. „Pat je bystrý, uhodl to. Ale tohle vše je jen fikce. Je to hra. Je to Hlubina. Neumřeli doopravdy. Důležité je, aby někdo vstoupil do Svatyně. Všichni to tak chápali.“

„Kdo tam tedy vstoupí?“ ptám se. I já mám prst na spoušti raketometu. Kdo z nás zemře rychleji, když vystřelíme současně? A jakou budu mít šanci, když vystřelím první?

„Je to důležité?“

„A co má být důležité?“

„Získat dopis. Dozvědět se, co Dibenko skrývá před světem.“

„Pro mě to je důležité,“ říkám. „Vstoupit do Svatyně.“

Niké kývá hlavou:

„Jistě, Střelče. Chápu. Ale vždyť ses o to už mnohokrát pokoušel…“

„Kdo jsi?“ ptám se. „Kdo jsi, Niké?“

Mlčí, potom se mírně usměje a vrtí hlavou.

„Když to nepochopíš sám…“

„Takže jdu!“ volám a mačkám spoušť.

Niké má půl sekundy, kdy poslední raketa klouže do hlavně, a další půlku, než raketa zdolá vzdálenost pěti metrů, která nás dělí. Dost času na to, aby mě proměnila v cedník.

Jenže nestřílí!

„Ne!“ křičím, když v mlze vzplane ohnivá fontána.

Ale ani v Hlubině není možné vrátit, co bylo učiněno.

Stojím sám v moři mlhy, vedle hromádky popela – pozůstatků Crazyho Tossera, vedle krvavých cárů – těl lidí a programu Imperátora.

Sám.

Bůhvíproč nakonec vždy zůstávám sám.

Odhazuji raketomet. Teď už ho určitě nebudu potřebovat.

Vím, co mám dělat, jenže nevím jak.

Crazy by to možná věděl. Jenže tu není.

Dělám krok a bojiště pod mýma nohama mizí. Opět jsem sám s mlhou a tmou.

A sám se svým nejúděsnějším snem.

Krok, druhý. Nejprve vždy kráčíš naslepo. A teprve až spatříš v dálce světlo, smíš se utěšovat, že jsi zvolil správný směr. Ale já vím, že světlo uvidím.

Ať půjdu kamkoliv.

101

Hlubina znamená víc, než se na první pohled zdá. Jistě, základ je jednoduchý a pochopitelný. Trojrozměrné světy, spojené ve virtuální město Deeptown. Možnost pohybu, mluvy jednání – a to buď pomocí drahé virtuální kombinézy a přilby, nebo obyčejné klávesnice a myši. Deep program stejně zlikviduje rozdíly, donutí tě věřit, že nemačkáš klávesy, ale chodíš reálným světem. Deep program je hlavním kouzelníkem virtuálního světa.

Ale je tu ještě něco. Něco víc, co umožňuje vidět chyby v cizích programech, jako jsou nezavřené dveře a křivé ploty. Něco, co dovoluje diverům kdykoli vyjít z Hlubiny, což ostatní nedokáží.

Předloni mi připadalo, že jsem překročil hranici.

Vstoupil jsem do Hlubiny bez počítače. Naučil jsem se procházet stěnami. Mohl jsem v Hlubině dělat všechno, po čem jsem zatoužil.

Škoda, že sny končí.

Byla to jen deep psychóza. Vymyslel jsem si své mimořádné schopnosti, pokládal jsem se za supermana virtuálního světa. Vika tomu říká „hyperkompenzace“.

Zvykl jsem si žít s deep psychózou.

O to víc, že doba diverů končila…

Něčeho jsem samozřejmě dosáhl. Smolař se mi nezdál. Dokud byl v Hlubině, opravdu jsem mohl dělat malá kouzla. Ale pouze jsem svítil jeho odraženým světlem… ať to byl kdokoliv, příchozí z dalekých hvězd, umělá inteligence, cestovatel v čase – tím vším byl. Veškerou silou, veškerými zázraky, veškerými hrdinstvími a dobrodružstvími.

Odešel a já jsem zůstal sám se sebou. Bývalý diver. Skutečný smolař.

Ale proč tedy stojím před mostem, který už měsíce vídám ve snech?

Před mostem, který vede do Diverovy svatyně v Hlubině?

Mostem z žíně, který nemůžu přejít…

Existuje vůbec?

Co se to se mou děje – je to nový záchvat, halucinace, nemožný souběh okolností?

Nebo se přece jen vrátilo něco z minulosti?

Nevím.

Levá stěna – modrý led. Pravá stěna – rudý oheň. Tolikrát jsem se pokoušel projít mezi nimi, vyzkoušel jsem všechno, co jsem dokázal vymyslet! A tam, na konci kaňonu z ledu a ohně je jiskřička živého, teplého světla. Tam je Svatyně. Kousek ztracené minulosti. Odpověď na budoucí otázky.

Musím přejít. Je to má povinnost. Další pokus nebude.

Dotýkám se žíně podrážkou. Je napjatá jako struna, tenká linka mezi pravdou a lží, most mezi dobrem a zlem, průvodce z minulosti do budoucnosti…

Odpověď je nablízku. „Všechno je velice jednoduché," řekl Crazy. Každého divera musí napadnout, v čem je finta. Není to chytrá past, ani léčka na nepřítele. Jen jednoduchý test, který odděluje našince od cizích.

Jsem našinec… jsem svůj, což znamená, že musím pochopit.

Levá stěna zabíjí pomalu a postupně. Stačí se jí zachytit při hledání opory, v naději, že zabráníš pádu. Ledem ztuhnou ruce, chlad pronikne k srdci a zmrazí krev.

Nechci led!

Pravá stěna je rychlejší. Vzplaneš a ani nepocítíš bolest. Ohnivá koupel. Štědrý plamen. Svoboda změnit se v popel.

Nechci oheň!

Všechno je jednoduché, musí to být jednoduché. Výstup z Hlubiny mi nepomůže, to napadne divera jako první. Zkoušel jsem to. Most zmizí a zůstane jen oheň a led.

Co jste vymysleli, hoši?

Co musím pochopit před mostem, který vede přes bezednou propast?

Ne. Začneme jinak…

Co nemůžu pochopit?

O co jsem přišel, když jsem dostal deep psychózu?

O možnost vidět mezery v cizích programech? Ne, tu ztratili všichni, včetně budovatelů Svatyně.

O kontakt se skutečností?

Ne. Můžu vyjít z Hlubiny kdykoliv. Jen to nechci dělat.

Přestal jsem věřit v nereálnost Hlubiny. Jsem připraven ji pokládat za opravdový život. Nahradila mi všechno… nebo skoro všechno.

Ale Hlubina je jen odraz světa.

Do nablýskaných věžáků a luxusních paláců je vloženo příliš málo práce. V pohádkových zahradách a parcích je příliš hezky. V nakreslených obličejích málokdy uvidíš živé oči.

Hlubina je hračka v našich rukou.

Dobrá, špatná nebo prostě lhostejná.

Ta šedá mlha, ten oheň a led, ta nitka přes propast – to vše je výmysl. Obrázek na obrazovce. Bezedná propast pod nohama je fikce. Vymyšlený strach.

Dělám krok – maličký krok dopředu, pokládám jednu nohu na strunu, druhou ještě zůstávám na pevné zemi.

Musím přejít.

Ujít kilometr po vibrující niti není v lidských silách. Schopnosti divera tady nepomohou. Most pod nohama zmizí.

Nesmí se čekat, až zmizí most.

Nesmí se otálet, až dojdou síly.

„Hlubino…“ říkám a dělám krok. „Hlubino, jsi má. Bez nás jsi nic, Hlubino…“

A nakročuji mimo nit. Do propasti. Do nicoty.

Levá stěna – modrý led, pravá – červený oheň…

Vítr mě šlehá do obličeje, současně pálí i mrazí.

Rád bych se něčeho dotkl, ať už ohně nebo ledu! Rád bych přerušil pád, zastavil tento nekončící let!

Ale to by znamenalo prohru, stejnou jako minule i předminule…

Ztrácím orientaci.

Zůstávají jen dvě plochy, ohnivá a ledová, mezi kterými padám.

Nebo letím.

Jak se to vezme.

Maličké teplé světélko je hodně daleko. Vede k němu most, který se nedá přejít.

Ale já mosty nepotřebuji. Nepadám. Létám.

Každý létá, jak umí.

* * *

Musím se oprostit od všeho. Od Bludiště smrti, kterým jsme prošli. Od Imperátora, tupého programu, který se najednou zeptal: „Kdo jsem?“

To vše je nyní bezvýznamné.

Všechno je podružné, odsouzené k zániku, pokud zanikne samotná Hlubina.

Neexistuje nic. Nepadám ze srázu.

Letím. Letím, jak umím, mezi dvěma plochami, dotyk každé z nich je stejně smrtící.

Ale mám orientační bod. Teplou jiskřičku světla ve věčné tmě…

Tam je všechno. Tam je každý z nás, bývalých diverů. Možná dokonce i klíč k našemu společnému neštěstí.

Je těžké se přimět uvěřit v let. Zapomenout na všechno. Namluvit si, že neexistuje most ani krok do propasti… Svěřit se prostoru, rozpřáhnout ruce.

A letět.

Oheň pode mnou – klokotající, věčně hladové ohnivé moře. Nahoře led – strop, který nelze prorazit, tvrdý ledový strop.

Chci, aby tomu bylo právě tak.

Vpředu světlo.

Ani dole, ani nahoře, prostě vpředu.

Oddělit se od všeho. Otáčet světem dle libosti. Donutit ho k poslušnosti. Každý rozhoduje sám, kde je země, kde je obloha, na čem se pohodlně stojí. Odjakživa. Od doby, kdy ještě neexistovala Hlubina ani první počítače, ale jen jeskyně a nesmělé jiskřičky ukradeného ohně.

A právo otáčet světem kolem sebe.

Zřejmě ti, kteří se to neodnaučili, se stali divery. A to nám nikdo nikdy nevezme. Žádná deep psychóza, žádné ztráty. Odešlo to, co nám dávalo sílu. Ale stačí jedna slepá víra, stačí vědomí, že existuje tato zvláštní síla – otáčet světem kolem sebe…

A světlo bude blíž.

Opravdu je vše jednoduché. Crazy Tosser má pravdu.

Je třeba udělat krok do propasti, která ti připadá skutečná. Udělat krok, neutíkat od Hlubiny, neschovávat se za studené světlo monitoru. Ano, můžeme kdykoliv vystoupit z virtuální reality. To je náš dar.

Proto je možné jen tak projít do Diverovy svatyně v Hlubině. Zříci se sám sebe. Vnímat ten nekonečný let nikoliv tělem, pohledem, sluchem, ale vyděšenou duší.

Bez dotyku stěn.

Odměnou bude vzdálené teplé světlo, kterého není možné dosáhnout jinak.

Něco křičím. Nevím co, neslyším vlastní slova. Ostatně je ani slyšet nechci.

Škoda, že propast byla tak mělká!

Z nějakého důvodu vím, že teď můžu všechno. Můžu pronést „Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj!“ Můžu pohlédnout na obrazovku a pochopit, jak tento přechod probíhal. Ale nechci.

Teď už nechci.

Stěny jsou dole, takové smutné a směšné stěny ohně a ledu. Mlha. A okraj propasti, měkce narážející do nohou.

I Diverova svatyně v Hlubině, ke které jsem zamířil tak dávno, dávno předtím, než jsem se dozvěděl, že byla postavena.

Dívám se na ni a začínám se smát. Tiše, tichounce.

Vzniká před mýma očima. Mlha houstne, bílé mléko se mění v bílý kámen. Je pořád pevnější, reálnější, známější.

Jak je to možné?

Před třemi lety Svatyně neexistovala. Diveři se teprve začínali vzájemně hledat a scházet se v maličké restauraci. Ve vzduchu kroužila idea klubu, ale nikdo se jí nechtěl zabývat.

Hacker Bird nemohl před třemi lety Svatyni vidět! Diveři by nepožádali o prověrku ochrany někoho cizího, našli by vlastního odborníka. Hackeři v baru si ze mě utahovali, fantazírovali, bavili se, průběžně vymýšleli různé pohádky.

Ale teď jedna Svatyně vyrůstá přede mnou – bílá věž, vysoká jako desetipatrový dům s křišťálovou kopulí.

Kde je pravda a kde lež? A podle jakých pravidel se naše fantazie a hry mění v pravdu, někdy zábavnou, někdy hrozivou…

Jdu k věži.

Nyní ožívají tisíce serverů na celé planetě. Na každém z nich je nepatrný kousíček Svatyně… a toto vše se ukrývalo, dublovalo, překrývalo, kopírovalo, žilo vlastním neviditelným životem a čekalo na signál.

Svatyně se dočkala. Mlha začíná řídnout. Chvíli je ještě nevýrazná a stěží viditelná, ale potom se začínají objevovat stromy. Pochopitelně. Svatyně si zvolila místo na periferii Deeptownu, v lesním prstenci, který odděluje město od několika izolovaných enkláv. Někde tudy jsme s Romanem prchali po vloupání do Al-Kabaru.

Najdu toho, kde tě poslal na smrt, Romane. Brzy. Počkej… teď už bude pro tebe čekání snazší…

Když přicházím k věži, nabývá definitivní podoby. Stěny jsou z bílého mramoru, zasklená okna, úzká jako střílny, jsou zamřížovaná. A jedny jediné dveře, masivní a mohutné, ze světlého a lesklého dřeva. Místo kliky bronzový kruh.

Co teď?

Jak se dostanu dovnitř?

Dotýkám se kruhu a dveře se otevírají. Když jsem přešel most, zřejmě mám právo vstoupit.

Také já jsem se změnil. Ani jsem nezaznamenal, kdy. Místo vojenského stejnokroje mám na sobě úbor Střelce.

Paráda. Nenávidím uniformy.

Ještě jednou se ohlížím a za posledními cáry mlhy vidím purpurové světlo a studenou modrou záři. Sbohem, můj dlouhý a děsivý sne. Loučím se.

Vstupuji dovnitř. V tom okamžiku se v kapse Střelce ozývá mobil. Pronikavé trylky varovné klepání… podle nastavení. V Bludišti nefungoval, tam byly skoro všechny kanály zablokované. Z toho plyne, že už jsem v obyčejném světě Deeptownu.

Tak… Čingiz, Mršina, Pat, Maniak, Mág…

Jen Crazy Tosser má dost trpělivosti, aby mi hned nevolal.

Zvedám mobil k ústům a vybírám spojení s Maniakem.

„Šuro, jsem na místě. Všechno je normální. Řekni všem, že je všechno v pořádku a… nechte mě chvíli samotného."

Dost. Zapínám na mobilu mód nerušit a strkám ho do kapsy. Rozhlížím se.

Nevelký kulatý sál o průměru šest sedm metrů. Zabírá celý půdorys věže.

Také vnitřní stěny jsou z bílého, lesklého kamene. Na čisťounkých lesklých parketách jsou místy pohozeny polštářky. Sedá se tu na podlaze. Uprostřed sálu je kruhové dřevěné schodiště, které vede k otvoru ve stropě.

Všechno je velice jednoduché a strohé. Kámen a dřevo. Proč jim ta Svatyně trvala tak dlouho? Tohle bych vyprojektoval za den.

Jdu ke schodišti. Sahám na zábradlí z chladného hladkého dřeva. Stoupám na první schod a ohlížím se, jako bych měl spatřit něco neobvyklého.

Nic.

Nu což. Půjdeme nahoru.

Vystupuji do patra.

Kamenné stěny. Jedny dveře.

A fresky, které se spirálovitě vinou kolem schodiště…

Tohle bych za den nedokázal udělat. Vlastně vůbec ne.

Na první fresce jsou mléčná klubka mlhy. Jen místy se z ní vynořují budovy – malé, nezajímavé, jednotvárné. A ruce – ruce zvedající se z mlhy, a tváře… rozmazané obrysy tváří.

Krok nahoru. Další freska.

Mlha se skoro rozplynula. Budovy rostou, město se rozšiřuje. Na ulicích neohrabané postavy, auta…

Krok.

Teď už je možné město identifikovat jako Deeptown. Neuvěřitelné mrakodrapy, pyšné paláce, terasy a kanály, zahrady a náměstí, pestrý dav, záblesky reklam osvětlují oblohu…

Krok a jsem přede dveřmi. Sekundu čekám a pak otevírám…

A strnu na prahu.

Hodně se to podobá Imperátorovým zahradám na poslední úrovni Bludiště. Chybí jen onen tíživý pocit nebezpečí. Mám pocit, že zahrada je nekonečná, že je možné do ní vstoupit a bloudit zde celá léta. Pod nohama budou vznikat cestičky, z jasné oblohy bude svítit slunce, v jezerech budou šplouchat ryby, na větvích zpívat ptáci. Občas bude pršet, občas fičet vítr… Skláním se, trhám stéblo trávy a trochu se stydím.

Jako kdybych načmáral na skálu: „Byl jsem tady. Ljoňa."

Je tu dobře. Moc dobře.

Dodal bych „jako v dětství". Jenže v dětství bývá všelijak.

Zavírám dveře a zjišťuji, že se usmívám. Vrátím se sem, jen si musím vybrat vhodný den…

Krok – a další freska.

Vír a z něj se vynořuje člověk. Jednou rukou rozráží vodu a druhou za sebou táhne něčí bezvládné tělo.

Legendární první diver… tak legendární, že jsme nikdy neodhalili jeho jméno. Dá se jen oprávněně předpokládat, že to byl Tailor, chodící výsměch anglické přesnosti, který nepoužíval logy…

Určitě proto je vyobrazen zezadu.

Krok – a freska.

Proslulé vloupání do Microsoftu. Pokud se dá věřit Antoniovi, kterému všichni říkali Ponorák, opravdu spatřil mezeru v zabezpečení v podobě nakloněného laťkového plotu, kterým zakryli neprostupnou kamennou zeď… Nic odtud neodnesl, jen autogram Billa Gatese.

Krok, freska.

Ano, Bogomil, tajemný Bulhar, o kterém nikdo nic neví, ale jehož jednání mělo seriózní základ. Je možné, že tento průnik se stal z velice smutných důvodů jeho posledním. Ale je také možné, že prostě zalehl a vykašlal se na Hlubinu i své schopnosti divera. To, co si odnesl z banky, postačí jemu, jeho dětem a dokonce i vnukům.

Ale měl svérázný humor… To je přece nápad, okrást švýcarskou banku v úboru Viléma Tella!

Freska.

Rus, jeden z nás. Jméno jsem už zapomněl, ale příběh záchrany chlapce, který se příliš zabral do nějaké hry, si pamatuji. Jeho rodiče odjeli na týden a zapomněli vypnout síť. Kluka vytáhli za tři dny, polomrtvého…

Freska…

Freska…

Freska…

Jsme tady všichni. Každý jednou. Bez ohledu na sílu a slávu, bez dělení činů na špatné a dobré. Stávalo se ledacos.

Každý měl něco, co se stalo jeho vizitkou.

Fresky a schody.

Schody a dveře.

Zdolávám patro za patrem, prohlížím si každý obraz, nahlížím do každých dveří.

Proč se budovala Svatyně tak obrovská, když existují prostory v prostorech?

Nekonečná zahrada a ohromná bludiště chodeb a sálů…

Světlá, sluncem ozářená restaurace na vrcholu hory. Křišťálové a stříbrné stěny. Nápis „Olymp“ na příborech je docela na místě.

Řeka ve večerní mlze… u břehu kotví maličká jachta…

Hustá a pružná pěna oblaků. Chceš se projít po obloze?

Najednou chápu, co závidím budovatelům Svatyně. Závidím nesmírně a slepě, a současně nenávidím sebe, hlupáka, co si budoval maličký reálný svět… který se mu stejně nepodařilo dokončit… Hlupáka, který se ani za mák nepodílel na stavbě této Svatyně, ztracené v Hlubině…

Útěk není nikdy řešením. Pokaždé utíkáš sám před sebou.

Fresky. Dveře. Tváře. Činy.

Tady je všechno. Na nic se nezapomnělo. Je možné se přít, čím se Zrzavý Pes proslavil víc: nabouráním do neproniknutelného programu emulátoru vůní v Hlubině nebo svou prací v Interpolu. Ale jsem rád, že je na fresce v uniformě.

A tady je Crazy Tosser!

A hele, není tady jeho práce v Bludišti smrti! Je tu instalace poštovního filtru, který půl roku kontroloval většinu korespondence v Hlubině! Ne kvůli určitému cíli, ani pro sbírání kompromitujících materiálů a lovu cizích hesel, ale jako důkaz, že žádné důvěrné sdělení neexistuje.

Jen jsem netušil, že ten filtr udělal Crazy!

Jdu. Pořád výš a výš. Fresky, tváře, velká díla i drobnosti.

Ale někde musím být i já!

Mám podivný pocit.

Co uvidím? Kdo a proč vybíral tyto okamžiky jen proto, aby je zaznamenal na nedostupném místě? Co vybrali z mého života, co se objevilo pastelovými barvami na šedém štuku, co zůstane ve Svatyni navždy?

Dělám ještě několik kroků a vidím odpověď.

Žlutý písek. Šedé kamenné tělo démona, svírajícího v ruce nitku mostu. V dálce věž Al-Kabaru. Na písku sedí vlk skoro v lidské póze. A po úbočí k natažené tlapě démona sbíhá člověk v legračním úboru hrdiny ruských bylin.

Nu což. Nemám se za co stydět. Soubor Al-Kabaru jsem neukradl. Darovali mi jej.

S nejistým úsměvem stoupám vzhůru. Věž už končí, blížím se ke křišťálové kopuli.

Freska. Freska. Freska…

Stop.

Nastal čas zbavit se domýšlivosti.

Hledím na poslední fresku na konci spirály schodiště. Důstojné zakončení…

Tady jsem.

Ta freska předtím… se týkala Romana. To byl okamžik jeho vítězství – když mi asistoval při vloupání.

Mě se týká jiný obraz.

Střelec s rukou zvednutou k úderu. Namodralý ohnivý bič Warlocka-9000 a lidská silueta rozplývající se ve fialovém víru.

Můj první únik z Bludiště smrti, kdy jsem odtud vytáhl Smolaře…

To má být nejdůležitější čin mého života?

Nechci se hádat. Vždycky jsem si myslel, že na to můžu být pyšný. Přestože jsem se nikdy nedozvěděl, kdo to byl. Neví to nikdo na světě. Odešel do své hvězdné dáli, do hlubin elektrických sítí, do nádherných dálek, které jednou možná poznáme… Prostě odešel z našeho hloupého a trapného světa.

Ale proč právě tento okamžik?

Proč právě úder do vlastních řad? Krutá, i když jen virtuální rána diverům Bludiště? Proč ne ona chvíle, kdy jsem vedl Smolaře mezi nestvůrami, kdy jsem ho tahal ze serveru elfů, kdy jsem rozehnal policejní razii?

Kdo vybral právě tento okamžik?

A proč?

Zřejmě měl k tomu důvod. Chtěl připomenout mě i ostatní. Namlouvej si, že účel světí prostředky, ale nezapomínej, co je důležité.

S planoucími tvářemi se odvracím od fresky.

Vstupuji do nejvyššího patra věže, do křišťálové kopule.

Do oslepujícího světla.

Koule není hladká, skládá se z tisíců maličkých mnohoúhelníků. V každém plane sluneční světlo, odráží se a

jakoby tím ještě získalo na jasnosti. Stojím uprostřed tisíců miniaturních sluncí.

Jdu k oblé stěně, tisknu se na ni a roztaženýma rukama objímám oheň.

Slunce v očích. Svět pode mnou.

Dívat se skrz světlo je nesnadné.

Paláce a mrakodrapy Deeptownu. Mosty, estakády, náměstí, ulice, parky, zahrady, bazény, aleje. Tam svítí slunce i prší. Tam svítá i přichází soumrak.

Jsme jen odraz skutečného světa. Groteskní, zesílený, hutnější. Jinak žádný rozdíl.

Vytahuji mobil se světélky vedle jmen přátel. Dick se ještě nepřipojil… třeba později.

Píšu zprávu Iljovi:

„Hochu, našel jsem to. Adresu posílám."

Tisknu „Poslat." Teď, když se Svatyně materializovala v prostoru Deeptownu, se její reálná adresa automaticky připojí ke zprávě.

To je asi všechno. Nyní zbývá jen čekat.

Dostanu dopis odeslaný mrtvým přítelem. Zjistím, jaká tajemství Deeptownu mohou zabíjet. Možná budu vydírat Dibenka. Možná jen nadělám rozruch.

V každém případě se pomstím.

Už strkám mobil do kapsy, když začíná mírně vibrovat. Přestože je program v módu „Nerušit", nesměle hlásí, že jsem dostal zprávu.

Crazy?

Dívám se na displej. Zvláštní. Volající není na seznamu.

Měl bych odložit přečtení zprávy na později. Neztratí se. Ale…

Zvědavost není chyba.

Žádám informaci o odesílateli.

Je krátká.

„Dmitrij D."

Lehce mě mrazí.

Tisknu tlačítko pro odpověď.

„Leonide, musíme si promluvit.“

Ikona obálky mizí, místo ní se objevuje symbol sluchátka. Hovor.

Přijmout…

Mobil několik sekund vyčkává, potom se maličký displej zvětšuje a objevuje se na něm obličej.

Vlastně jen šedý mlžný obrys nad límcem černého pláště.

„Ahoj, divere,“ povídá Muž bez tváře.

„Ahoj, Dibenko,“ odpovídám.

Několik sekund mlčíme a pohlížíme na sebe, i když není proč. Skoro nic se nezměnilo.

„Musíme si promluvit,“ prohlašuje Dmitrij Dibenko, tvůrce deep programu, otec Hlubiny. „Bude to nepříjemný, ale nezbytný rozhovor.“

„Rozumím,“ odpovídám. „Ale máme ještě o čem mluvit?“

„Myslím, že ano.“ Podle hlasu je Dibenko naprosto klidný. „Zase jsem tě nedocenil. A gratuluji…“

„K čemu?“

„Jak to, k čemu? Došel jsi přece do Svatyně.“

Chápu narážku.

„Tak mluv.“

„Tak ne.“ Neexistující obličej se snad usmívá. „Ne mobilem… má slabiny. Raději se sejdeme.“

„Kde?“

„U tebe, v Diverově svatyni v Hlubině… pokud proti tomu nic nemáš. Jsem na cestě, budu tam za tři minuty.“

No prosím. Slabiny tedy opravdu existují.

„Dobrá.“ Doufám, že můj obličej nic nevyjadřuje, že jsem podvědomě nevydal programu pokyn „rozpaky“. „Vpustím tě.“

Přerušuji spojení.

Rychle se to zamotalo!

Zapínám volání přátelům. Pozvu celý tým… stop!

Co to dělám?

Já jsem diver!

Jediný z nás, který dokáže uniknout zbrani třetí generace.

Přivolat můžu jen Crazyho.

Ale ani to nemá smysl.

Všechno, co řeknu, může být použito proti mně i proti těm, co budou se mnou.

Jdu ke schodišti a začínám sestupovat.

Stop!

Fresky jsou pryč!

Je tu jen spirála prázdných obdélníků. Spirála se vine na opačnou stranu než ta první, jako DNA.

Správně. Nahoru jsem šel minulostí diverů. Nyní sestupuji do budoucnosti. Tyto fresky teprve vzniknou… pokud nějaká budoucnost bude.

Jdu dolů kolem budoucích porážek a vítězství, kolem hrdinství i podlostí, kolem zavřených dveří. Budoucnost už je za dveřmi, je třeba je jen otevřít.

Otevírám právě v okamžiku, kdy Muž bez tváře vystupuje z auta. Samozřejmě není sám. Vedle něho stojí dva bodyguardi; zachvěl jsem se při pomyšlení, že některý z nich možná zastřelil Romana.

110

Chvilička všeobecného zmatku. Dmitrij Dibenko se svými vrahouny před luxusním rolls-roycem, zaparkovaným uprostřed lesa, ochranka s rukama na pistolích, zvědavý ksicht řidiče za sklem… A já na prahu Diverovy svatyně v Hlubině.

Dibenko jde ke mně a velitelským gestem zastavuje bodyguardy, kteří ho provázejí.

Váhají, zřejmě nechtějí opustit objekt své ochrany. Ale musí se podrobit.

„Pustíš mě dál, Leonide?“ Dibenko stojí přede mnou.

„Ano. Ale jen tebe.“ Nevím, jak fungují mechanismy zabezpečení Svatyně, ale uvidíme. Ustupuji stranou. Dibenko se pokouší projít, ale naráží na neviditelnou bariéru.

„Podej mi ruku!“ syčí.

Ochranka zírá na všemocného bosse, který uvízl v neviditelné pavučině.

„Nechceš ztratit tvář?“ usmívám se a napřahuji ruku. Dibenko vstupuje dovnitř a rétoricky se ptá:

„Jak je možné ztratit to, co není?“

Bez odpovědi zavírám dveře.

„Takže taková je Svatyně…“ rozhlíží se zamyšleně Dibenko. „Co je nahoře?“

„To není důležité.“

Přikyvuje se svým neviditelným úšklebkem, nešťastný tvůrce virtuálního světa.

„Jak myslíš… nepotřebuji vaše tajemství.“

„Tak proč jsi přišel?“

„Pro své tajemství,“ krčí Dibenko rameny. „Jen pro to své.“

„Obávám se, že už není tvé, Dmitriji.“

Dibenko otálí a já uvažuji, jestli nemám vyjít z Hlubiny. Zbraň třetí generace vůbec nemusí vypadat jako zbraň. Stačím uhnout, když na mě vystřelí z knoflíku?

„Přišel jsem jako přítel," říká nečekaně Dibenko. „Nehodlám tě napadnout. Věř mi."

Tázavě zvedám obočí. Taková slova! Jako přítel…

„Jestli mi nevěříš, věř svým společníkům, kteří postavili tuto Svatyni!" říká ostře Dibenko. „Myslíš, že nevím, co by mě čekalo, kdybych tě napadl právě tady?"

„Co?" ptám se co nejvíc ironicky.

„Smrt." Dibenko rozpřáhl ruce. „Tak co? Příměří?"

„Posaď se," vzdávám se. „Promluvíme si."

* * *

Na podlaze, přesněji na měkkých polštářích, se sedí docela pohodlně. Kultura Východu má něco do sebe.

Nemluvím. Čekám. Dibenko se soustřeďuje.

„Opravdu nejsem tvůj nepřítel…" povídá nakonec. „Věř mi."

Mlčím.

„Z mé firmy ukradli nějaké perspektivní výsledky," pokračuje. „Chci je dostat zpátky."

„Chceš říct, že nemáš kopie?" dělám ze sebe pitomce.

„Mám," nehádá se Dibenko. „Průnik toho hackera byl čistý, omezil se jen na okopírování informace. Leonide, jedná se o to, že doba pro ukradené výsledky ještě nenastala…"

Můžu slavit. Dibenko se přiznal! Panikaří.

„Absolutně souhlasím."

„Znamená to, že jsi ochoten soubory vrátit? Nebo je přede mnou definitivně zničit?"

„Ne."

Dibenko vzdychá.

„Leonide, viděl jsi dokumenty a víš, o čem mluvíme."

Výborně. Myslí si, že soubory jsou už ve Svatyni a že jsem se s nimi už seznámil.

„Přechod do nového světa musí být plynulý…“

Já ti dám plynulý. Nemůžu se udržet:

„Pověz to Romanovým rodičům! Pověz jim, že smrt jejich syna byla součástí plynulého přechodu do budoucnosti.“

Zřejmě jsem přecenil informace, které má.

„Romana? To je ten mladík, který… kterého…“

„Kterého.“

Kdyby naše mozky měly ozubená kolečka, přísahal bych, že slyším jejich cvakání.

„Tvůj bývalý partner? Ten mladý diver? To byl on?“

„Ano.“

„To jsem nevěděl.“

„Proč jsi vyzbrojil ochranku zbraní třetí generace, Dmitriji?“

Mlčí. O něčem přemýšlí.

„Nevyzbrojil, Leonide. Věř mi, je to náhoda.“

„Takže umřel náhodou?“

„Vloupání.“ Dibenko přešel na krátké úsečné věty. „Poplach. Panika. Celá ochranka na nohou. Třicet mladých idiotů-programátorů. Jeden z nich popadl prototyp a vrhl se ochrance na pomoc. Nevěděl, co drží, chápeš?“

„Nevěděl, co bere?“

„Nevěděl, že v zásobníku jsou smrtící náboje.“

Nechci mu věřit. Protože uvěřit znamená odpustit. Vzdát se práva na pomstu. Vzít Romanovi právo na pomstu.

„Ano, pracovali jsme na virtuální zbrani třetí generace,“ přiznává mezitím Dibenko. „Na objednávku policie Deeptownu. A ve vlastním zájmu. Z celé řady závažných důvodů. Ale nikdo nehodlal zabezpečovat laboratoře podobným způsobem… to prostě nemá smysl. Na odrážení hackerů plně stačí předchozí generace bojových programů. Kdo by riskoval ztrátu drahého softwaru?“

„Nevěřím. Třeba jsi ji zatoužil vyzkoušet v praxi.“

„Praktické zkoušky se dělají jinak,“ odpovídá ostře Dibenko. „S dobře placenými dobrovolníky, u kterých je celá

armáda doktorů s defibrilátory, kapačkami, naplněnými injekcemi a dalšími nástroji.“

„Jak mi to chceš dokázat?“

„Co tě uspokojí? Šeky pro dobrovolníky? Mnou podepsané příkazy? Schválené plány experimentů? Oficiální objednávka od policie Deeptownu? Laboratorní zprávy?“

„Kdo zabil Romana?“ Chápu, že se vzdávám, chápu, že teď ztrácím tvář já.

Ale věřím mu. Došlo k nejhoršímu, věřím mu.

„Je mu dvaadvacet let,“ vysvětluje Dibenko. „Mladý, talentovaný, rozený programátor. Má mladou těhotnou ženu. V Rostově starou matku. Byl přesvědčen, že v zásobníku jsou paralyzující náboje. Chtěl si zahrát na hrdinu. Chceš ho, Leonide?“

Křičí na mě a já mlčky sedím, přitom sedím v Diverově svatyni v Hlubině, ve svém teritoriu.

„Myslíš si, že nevím, co chceš, divere Leonide? Pomstu! Spravedlnost! Potrestat vraha! Tak co, budeš trestat osobně, nebo si někoho najmeš? Předáš ho policii? On vůbec neví, že je vrah! Řekl jsem mu, že řeči o smrti jsou lži, že je šířím já, abych odstrašil hackery… Jinak… Sebevraždu nespáchá, ale jako pracovník nebude k ničemu. A nervy bude mít nadranc. Tak co? Mám ti ho předat? Jméno, příjmení, adresu?“

„Přísahej, že to nevěděl,“ vyzývám ho. Je hloupé požadovat přísahu ve světě, kde je všechno klamné. Požadovat přísahu od muže, který tento svět stvořil a má právo v něm dělat vše, co se mu zlíbí. Přesto žádám.

„Přísahám,“ říká Dibenko. „Vím, že budeš analyzovat můj hlas, ale nelžu. Nelžu, Leonide.“

„Proč jsi to vytvořil?“ ptám se. „Dibenko, proč jsi se do toho pustil? Zbraň třetí generace… copak je třeba ji vnášet do virtuálního světa? Zakázka policie… Tu nemusíš splnit.“

„Zakázka na zbraně, které dávají šoky a paralyzují.“

„Copak nechápeš, že je to půl kroku ke zbrani, která zabíjí? Paralýza může zasáhnout srdeční sval, šok může vyvolat nesnesitelnou bolest. Důležité je smazat hranici mezi

technikou a psychikou. Bez tebe tuto hranici nikdo nezdolá, to je tvůj dar…“

„Nikdo?“ V jeho hlase zní ironie. „A co je zabudováno do této Svatyně?“

Mlčím. Nevím, jak je Svatyně chráněna.

„Věř mi, že necítím k diverům osobní nenávist,“ prohlašuje Dibenko. „Nepokládám vás za zločince. Ale když jste vytvořili zbraň třetí generace… vždycky je nejdůležitější rovnováha sil.“

„Kdo ti to řekl?“ ptám se.

„Černý diver.“

Připadá mi, že se opět usmívá.

„Víš, kdo to je?“

„Černý diver? To kdybych věděl, Leonide. Vidím, že to také nevíš. Proto jsi vypustil informaci, že jsem ti dal zbraň třetí generace… Abys ho vylákal, viď?“

Mlčím.

„Nevím, kdo to je,“ pokračuje Dibenko. „Ale od jisté doby se bojím objevovat v Hlubině, Leonide. Mám Medaili beztrestnosti. Mám… teď už mám… zbraň, která zabíjí. Ale Černý diver ji má už dlouho. Každou chvíli čekám kulku do obličeje. Záblesk oslepujícího světla. Bolest u srdce, které přestane tlouci.“

„Ani já nejsem nadšen jeho jednáním,“ jsem na řadě já. „Poslal mého přítele, aby se vloupal do tvé firmy. Nastrčil ho. Tvrdíš, že ochranka neměla zbraň třetí generace… ale to je jedno. Nebyl v právu.“

„Teď už máš jen jeden cíl pomsty,“ ozývá se nečekaně Dibenko. „Je to tak?“

„Jsi spokojen?“

„Samozřejmě. Vždyť jsem řekl, že jsem přišel jako spojenec. Vypustil jsi fámu, že jsem tě najal na práci… to mi připadalo zábavné.“

Dibenko sahá do kapsy pláště a vytahuje revolver.

Ze stropu padá sloup jasného světla a zalévá Dibenka. Jeho postava ztrácí barvy, šedne. Pohyb se zpomaluje.

Dibenko mi beze spěchu podává revolver, který drží za hlaveň. Pokládá ho na podlahu mezi nás.

Světlo mizí.

Bez ohledu na to, co chtěl udělat bezpečnostní program, vypnul se, jakmile Dibenko pustil zbraň z ruky.

„Ber."

Asi nezpozoroval, že byl terčem.

„Co je to?" ptám se.

„Prototyp zbraně třetí generace. Stejný, jakým zabili tvého přítele… pokud to má nějaký význam."

Hledím na revolver. Na pohled obyčejný Smith&Wesson.

Důležité je, co je uvnitř.

„Čím je nabitý?" ptám se.

„Prvních pět nábojů jsou paralyzující programy pro policii Deeptownu," odpovídá Dibenko. „Vyvolají přechodné ochrnutí, tak na patnáct dvacet minut, které nezanechá následky. A dalších pět… upřímně řečeno, to je něco nového a obávám se, že to nepůjde do sériové výroby. Vysoká pravděpodobnost smrtelného konce. Také dočasné ochrnutí… ale zasahuje srdeční sval."

„A ty mi chceš tu zbraň dát?"

„Podepíšeme menší smlouvu. Zavážeš se, že provedeš zkoušku nového programu. Bohužel zatím nejsou žádné zákony, které by upravovaly zacházení s podobně nebezpečnými produkty… Spoléhám na tvou obezřetnost, divere."

Beru pistoli do ruky a hledím na Dibenka. Jestli i mě zalije světlo, stěží zachová klid… přinejmenším se zachvěje.

Ale zdá se, že já ve Svatyni můžu vše.

„K čemu by mi to bylo, Dmitriji?" ptám se. „Nech toho, věřím ti. Je mi líto Deeptownu, hrozím se toho, co s ním bude, až se tohle dostane ven… ale budoucnost neodvrátím. Nebudu se mstít. Nehodlám lovit mladíčka, který si chtěl zahrát na policajty a zloděje. Tebe taky nezastřelím… i když možná jen proto, že jsi stvořil Hlubinu. Všechno skončilo jako fraška, Dibenko. Začalo to jako tragédie a končí jako fraška. Našel

jsem tuto Svatyni… získal tu prokletou zbraň… proč? Všechno je marné. I když přece jen ne. Víš, že mám nové přátele. Už to je hodně. Jenom je škoda, že za to zaplatil Roman.“

Mlžná maska na mě zírá a Dibenko říká:

„Takže zničíš ukradený soubor?“

„Ne. Tady mu nic nehrozí, věř mi.“

„Nechápu,“ odpovídá mírně udiveně Dibenko. „Opravdu nechápu.“

„Co?“

„Nehodláš chodit do Hlubiny?“

Nepochopení je oboustranné.

„Proč? Hodlám.“

„A jsi si jist, že dokážeš včas vyjít, vyhnout se kulce?“

„Kulce od koho?“

„Od Černého divera.“

„Proč by mě měl zabíjet, Dmitriji?“

„Protože máš to, co potřebuje,“ křičí Dibenko. „Dokud máš ten soubor, jsi terčem. Stejně jako tví přátelé! Bude se snažit ho z tebe vymáčknout stejně, jako se o to snažil u mě!“

„Ale k čemu mu bude?“ jsem na řadě s křikem já. „Jestli má Černý diver zbraň třetí generace, jestli ti s ní vyhrožoval už kdysi dávno…“

Když Dibenko vstává a odkopává polštář, je mi jasné, že jsem to přehnal.

„Takže jsi ještě neviděl, co mi ukradli?“ ptá se. „Je to tak?“

„Neviděl.“ Na předstírání je pozdě. „Jsou tam principy zbraně třetí generace?“

Dibenko se směje tak dlouho, že si v duchu nasazuji šaškovskou čepici, dokresluji dlouhé uši a na záda si špendlím papír s nápisem Osel.

„Leonide… jsi pašák. Dobře. Nebudu požadovat, abys mi dal ten soubor hned. Prohlédni si ho. Potom se rozhodni. Pistoli… pistoli nos s sebou. A buď připraven ji použít. Protože tvůj život teď nestojí ani za zlámanou grešli. Přátelům

poraď, aby nevstupovali do Hlubiny. Teď jsi lovnou zvěří Černého divera ty. Věř mi, že tě najde snadno.“

„To nebude tak jednoduché, jsem také diver…“

„Leonide,“ Muž bez tváře se ke mně sklání, protože pořád sedím na podlaze, „věř mi, že dřívější schopnosti diverů, i kdyby sis je uchoval, neznamenají nic proti jeho možnostem! Občas mi připadá, že když vy jste přišli o své vlohy, shromáždily se všechny u něj. A změnily ho v Černého divera. Dokáže skoro všechno. Polovina výrobků mých firem jsou prostředky obrany a odhalování ve virtuálním prostoru. Víš proč? Černý diver na mě nepřetržitě útočí. Už se v Hlubině skoro nevyskytuji. Dokonce i teď jsem obklopen neuvěřitelným počtem bariér. Zachraňuje mě jen to, že Černý diver je jako většina z nás špatný hacker. Je to jako boj magie a techniky, Leonide. Buší do mých programátorů intuitivně, vašimi metodami. Zatím se mi daří udržovat rovnováhu… za cenu neuvěřitelného úsilí. Ale on potřebuje soubor, který teď máš ty. Dej si pozor!“

„A když ten soubor vydám?“ ptám se ve snaze ustát tento nápor.

„Napřed si ho prohlédni. Potom se rozhodni. Nejlépe bude, když ho zničíš a dovolíš mi bojovat dál. Ano, Leonide, máš pravdu, jsem připraven Černého divera zabít. Jestli to uděláš ty, tvé představy o smlouvě mezi námi se změní ve skutečnost. Jsem ochoten zaplatit hodně, opravdu hodně.“

Minutu čeká, ale já mlčím. Dokud nebudu mít soubor v ruce, dokud nepochopím, čeho se bojí a co ukrývá Dibenko, co hledá a po čem prahne Černý diver, nemám právo mluvit.

„Přeji ti, abys přežil,“ loučí se Dibenko. „Pustíš mě ven?“

„Jdi,“ odpovídám. „Dveře se před tebou otevřou.“ Zbývá doufat, že se to stane a Dibenko nepochopí, že jsem ve Svatyni nezkušený a nešikovný nováček.

Dveře se otevírají. Dibenko se na prahu ještě jednou ohlíží a usmívá se:

„Až se vzpamatuješ a přečteš si dokumenty, spoj se se mnou. Promluvíme si.“

Zůstávám sám.

S pistolí, která může doopravdy zabít. S tím, co jsem pokládal za Dibenkovo hlavní tajemství. S tím, že jsem v podstatě jen figurkou v opravdové, velké hře… o které nemám ani ponětí!

K čertu… kdy se už v Hlubině objeví ten kluk!

Vytahuji mobil a mlčky se dívám na světélka. Najednou, jako by mobil ožil pod mým pohledem, se objevuje nové. Kdesi v opravdovém světě usedl Ilja k počítači a vzplanula před ním bláznivá duha, která mění svět v pohádku…

Trpělivě čekám, až si bůhvíkde prohlédne došlé zprávy.

Přichází odpověď.

„Jedu.“

Zajímalo by mě, jestli Dibenko sleduje mé zprávy a jestli pochopí, o co jde a kde soubor ve skutečnosti je.

K čemu by mu ostatně bylo, kdyby se Ilji zmocnil? K ničemu.

Soubor Ilja nemá, ten je pořád v kanceláři společnosti. Vloupat se tam přesahuje i Dibenkovy možnosti.

Možná by to dokázal Černý diver se svými nadpřirozenými schopnostmi. Ale i on potřebuje rozšifrovaný text a ne zašifrovaný soubor.

Jak dlouho pojede Ilja do Svatyně, bude záležet především na výkonu jeho počítače… ale když Ilja sní o stodolarové zvukové kartě, výkon nebude zřejmě moc vysoký. Pentium 2, možná jen Pentium. Nápor na mozek… v USA a Japonsku je neplnoletým zakázáno vstupovat do Hlubiny s počítačem slabším než Pentium 2, frekvencí procesoru 400 MHz a 128 MB operační paměti. Jenže nejsme v USA. U nás se smí všechno.

Dejme tomu, že při dobrém spojení bude trvat deset minut, než paměť počítače přenese a zpracuje obraz místa, kde Ilja nikdy nebyl. Příjemná jízda taxíkem nebo neméně příjemná jízda na kole.

Spojuji se s Maniakem, tentokrát už přímo. Odpovídá ihned, zřejmě čekal s mobilem v ruce.

„Ty lumpe!“

Asi má pravdu… zatímco jsem si prohlížel Svatyni a mluvil s Dibenkem, oni umírali netrpělivostí. A nepochybně se o mě báli.

„Měl jsem nečekanou návštěvu,“ odpovídám. „Přijeďte.“

Posílám adresu.

„Jen počkej, také ti jednou zařídím takové půlhodinové čekání,“ vyhrožuje Maniak a zavěšuje.

Dopadlo to hloupě.

Ale kdo mohl vědět, co se stane?

Že mě Dmitrij Dibenko sleduje a jen čeká na okamžik, až vstoupím do Svatyně?

Pokouším se uklidnit svědomí přecházením sem a tam. Jen aby rychle přijeli. Jen aby Ilja rychle přivezl soubor.

Co v něm je, když si je Dibenko jistý, že po přečtení dokumentů se postavím na jeho stranu?

Co může být důležitější než zánik virtuálního světa?

Situace, kdy se musí čekat a nedá se nic dělat, je opravdu odporná.

111

Přijely dva taxíky současně. Z prvního vystupují Mršina, Čingiz a Pat. Z druhého Maniak a Mág.

Stojím na prahu věže se sklopenou hlavou. Teď to schytám.

„Ljoňo!“ ječí Pat a poskakuje. „Podařilo se!“

Ani Čingiz a Mršina nevypadají uraženě. Mág stojí a prohlíží si věž se skeptickým výrazem zadavatele, který přijel převzít nový objekt.

Jen Maniak mi zamračeně hrozí pěstí. No nic, zasloužím si to.

Taxíky odjíždějí, naprogramované řidiče věž v lese nezajímá. Ať si tam klidně stojí, vždyť na tom nesejde…

Uvádím přátele do Svatyně. Každého plácnu do zad a nenápadně mu držím ruku na rameni, dokud nepřejde práh. Mršina situaci asi pochopil. Maniak také. Ostatní si ničeho nevšimli.

„To je ta Svatyně?“ ptá se mírně rozčarovaně Čingiz, když je uvnitř. „Je to tady skromné…“

„Co je nahoře?“ ptá se Mršina.

Pat beze slov vybíhá po schodech nahoru a za okamžik zní jeho veselý hlas:

„Tady jsou obrázky!“

Mág žuchne na podlahu, shrnuje pod sebe hromadu polštářků a spokojeně na nás pohlíží.

„Kde je dopis?“ přechází Maniak rovnou k věci.

„Hned ho přinesou,“ uklidňuji ho. „Hoši, jak se vám vedlo?“

„Blbě,“ povídá Čingiz. „Ten imperátorský dobytek mě roztrhl na dvě půlky.“

Maniak odfrkuje.

„To nic není. Já jsem se dozvěděl, co cítí člověk, jehož hlava se válí po zemi. A Mága…“

„Mlč!“ křičí Mág. „Nepomlouvej!“

„A co Niké?“ ptá se Čingiz. „Diver?“

„Ano. Patrně Černý diver. Málem nás obelstil.“

Čingiz přikyvuje:

„Pat vyprávěl, co se stalo… Crazy se ještě neozval?“

Dívám se na mobil.

„Zatím ne. Upřímně řečeno, je to zvláštní.“

Najednou nás zalévá vlna opatrnosti a neklidu. Je to opravdu divné. Ale nemůžeme dělat nic jiného než čekat.

„Šuro, řekl jsi Dickovi, že jsem v pořádku?“

„Ovšem. Poslal jsem mu zprávu na mobil.“

„Nemohl Imperátor zabít Crazyho doopravdy?“ ptám se a čekám na odpověď. „Vás přece zlikvidoval taky… a nic se nestalo.“

„Co jsi tady dělal?“ ptá se Mršina.

„Přišel sem Dmitrij Dibenko. Povídali jsme si.“

Nastalé ticho přerušila Čingizova opatrná otázka:

„Co chtěl?“

„Abych zničil soubor, samozřejmě. Tvrdí, že Černý diver po něm půjde a že mně i vám hrozí nebezpečí, dokud soubor existuje. Legrační je, že formálně souhlasil, abych se seznámil se souborem. Věří, že se potom přidám k němu.“

V tom okamžiku někdo opatrně klepe na dveře.

„Dopis,“ mne si Mág ruce.

„Nebo Černý diver…“ dodává Maniak.

Přemýšlet můžou dlouho. Ještě by se mě mohli zeptat, jestli má tahle velkolepá Svatyně ve dveřích kukátko.

Odpověď neznám, jdu proto otevřít.

„Společnost HLD, služba dodávek problémové korespondence…“ oznamuje zrzavý mladíček, který stojí u dveří. „Je tu Svatyně?“

Pohlédne na mě a okamžitě mění výraz:

„Jsi to ty, Leonide?“

„Já.“

Zajímá mě, k jakému dojde závěru.

„Zabydluješ se tady?“

Připomínám si všechno, co se stalo během posledních dní. Mršinovo pátrání, Romanovu smrt. Pokusy projít Bludištěm. Návštěvu Černého divera. Niké, která nás málem oklamala (nebo oklamal?). Imperátora, který se choval jinak, než program má. Most. Návštěvu Muže bez tváře.

Jen chviličku úsilí jsem potřeboval k tomu, abych zažertoval s teenagerem. Několik veselých příhod…

„Tohle je Diverova svatyně v Hlubině,“ prohlašuji. „Dej mi dopis.“

„Co tady děláš?“

„Pracuji,“ odpovídám skoro poctivě. „Všechno je v pořádku, svůj dopis jsi dodal.“

Ilja na mě pochybovačně hledí, potom sahá do kožené tašky u pasu.

„Kdo zaklepe na mé dveře…“ povídám. „Pojď dál.“

Beru ho za loket a vedu dovnitř.

Pestrá společnost ve věži Ilju nezneklidňuje.

„Zdravím vás!“ prohlašuje. „Kdo se podepíše?“

„On,“ ukazuje na mě Maniak. „On se podepíše.“

Ilja vytahuje z tašky dopis. Velká obálka, už mírně ušpiněná a pomačkaná. Vypadá prázdná.

„No,“ hledí Ilja na obálku. „No?“

Touží stejně jako my, aby se dopis objevil, aby adresa Svatyně byla uznána za správnou a servery HLD poslaly do prázdné obálky soubor. Všechny naše důvody dohromady jsou možná méně důležité než jeho touha vydělat si na novou zvukovou kartu.

Obálka se začíná nadouvat a zřejmě těžkne, Ilja totiž spouští ruku. A začíná se usmívat, tak zářivě a radostně, jako kdyby dostal dopis od umírajícího strýce milionáře.

„Podepiš se!“

Žádný problém. Zanechávám podpis na dodacím listu a přebírám dopis.

„Takže teď…“ breptá Ilja a hrabe se oběma rukama v kapsách. „Dlužím ti dvacku, že? Teď…“

„Leonid na tom dopisu vydělá,“ šeptá dramaticky Mršina. Neřád…

„To nic,“ povídám.

„Přece jsme se dohodli,“ vytahuje Ilja z kapsy zmačkané dolarové bankovky.

„Tak dobře,“ souhlasím. Beru peníze a vracím mu je zpátky. „Spropitné.“

Ilja mručí, ale spropitné bere. Kývne na ostatní a zvědavě se ptá:

„To diveři tak dobře platí?“

Konečně mi dochází, jak je ta situace komická. Jaký já jsem diver? Jsem stejně jako Ilja obyčejný obyvatel Deeptownu, který se dříve živil fyzickou prací a teď si našel teplý flíček.

„Normálka,“ hledím posupně na přátele. Mág a Mršina se chechtají. Ostatní jsou však příliš netrpěliví, než aby se smáli. „Děkuji, hochu, vřelé díky…“

„Není zač.“ Ilja mi podává ruku a oplácí stisk. „A někdy zajdi do hospody, popovídáme si.“

„Zajdu.“

Opravdu ho to nezajímá? Nechce si pohovořit s divery? Vlastně s bývalými divery. A Svatyně… co je tu k vidění… prázdná kruhová místnost, nějaké schody…

Zavírám za ním dveře a obracím se k ostatním.

„Tak do toho,“ vyzývá Maniak. „Myslím, že tu obálku bys měl otevřít právě ty.“

Papír je tvrdý, pomáhám si zuby.

„Nezavoláme Pata?“ pohlíží Mršina neklidně na schodiště.

„Může si za to sám, dobře ví, že jsme sem nepřišli na exkurzi,“ namítá Čingiz. „Tak dělej, Leonide…“

Vyjímám z obálky silný svazek zatavený do fólie. Ano… tak to je ta ochrana… klíč Diverovy svatyně v Hlubině. Natrhávám fólii. Několik sekund se neděje nic.

Potom se fólie trhá, celá naráz, rozpadá se na kousky. Klíč byl identifikován.

„Společnost Nové horizonty,“ čtu nahlas. *„Předběžná zpráva o projektu ‚Příjemné ponoření‘. Pouze pro členy dozorčí rady.“*

„Pokračuj,“ pobízí mě Čingiz.

Usedám na podlahu a otevírám svazek. Bílý papír, černé řádky… suché, oficiální, tradiční. Žádné parádičky, animace, zvuky či filmy. Také to není prezentace pro veřejnost, ale pracovní materiál…

„Tady je něco jako preambule,“ dívám se na první stránku. *„Deep program, revoluční objev v oblasti psychokinetiky, vedl k vytvoření nového, virtuálního světa – Deeptownu. Splnily se nejodvážnější touhy lidstva. Vznikla docela nová odvětví vědy, průmyslu, zábavy. Avšak pět let, která uplynula od založení první čtvrti Deeptownu, odhalila i nežádoucí stránky realizace virtuálního světa. Svět Deeptownu se stal pouhým odrazem reálného života, neoprostil se od chyb a nedostatků lidské povahy. Projekt ‚Příjemné ponoření‘ je zaměřen na odstranění těchto nedostatků.“*

„Ljoňo, a o sjezdu strany se tam nepíše?“ ptá se ostře Mršina. „Revoluční objev… nejodvážnější touhy… Kecy v čokoládě!“

Na schodech se objevuje rozježený Pat.

„V jaké čokoládě, Tony?“

„Uklidni se, ta není pro tebe!“ odpovídá drsně Mršina, aniž se otočí. „Pojď sem a poslouchej, dokud tě nevyhodíme!“

Pat už mlčí, jen hlučně sbíhá po schodech a usedá vedle hackera. Obracím stránky.

Musí to být někde tady. Hned na začátku, Roman neměl moc času. Mohl otočit několik stránek, přečíst několik odstavců… a něco ho zarazilo, vylekalo tak, že zapomněl na všechno ostatní.

„Je tady o projektu ‚Příjemné ponoření‘,“ vysvětluji. „Technická dokumentace… opravdu byli víc techniky než programátory…“

„Ukaž!“ natahuje Čingiz ruku. Dělám, že ji nevidím.

Není to jeho, ale moje. Můj boj! Dopis je vyválený v blátě a krvi, ale je to můj boj. Čingiz je mi velice sympatický. Je moudrý, silný a především dobrý… ne slepou, odpouštějící dobrotou, ale dobrotou sebevědomého muže.

Ale neskočil do propasti mezi ohněm a ledem. Nezabili mu přítele. Nechtěli si ho koupit. Jeho ne. Jsem rád, že žije právě tak… ale tento svazek, který stál Romana život, je jen můj. A já vyberu, co řeknu a o čem možná pomlčím.

„Hned…“ obracím stránky. Maniak vzdychá, ale trpělivě čeká. Mág zaujal polohu sultána, přesyceného rozkošemi života, a okázale zívá.

„Co je tam?“ opět nevydrží Čingiz. Ale tentokrát můžu odpovědět.

„Výkresy. Řekl bych, že je to ergonomické křeslo… tedy spíše ergonomické lehátko.“

Když tě obklopí pět lidí a čumí do knihy, kterou držíš v ruce, je obtížné kontrolovat proces úniku informací.

Upřímně řečeno, je to nemožné.

„Taková hovadina!“ vyjadřuje Mršina společný názor. „Ti podivíni vynalezli hybrid postele a zubařského křesla, a o to je taková rvačka?“

„Nevymysleli, jenom složili dohromady,“ opravuje ho Maniak a přes rameno mi obrací několik stránek. „Vidíš, samé odkazy na koupené patenty. Předtím se používaly v lékařství při péči o lidi, kteří upadli do komatu. A tady kosmický výzkum… systémy dálkového ovládání a bezkontaktní interface…“

„Periodická masáž těla, výživa sondou a nitrožilně. Kombinézy a přilby bude možné vyhodit,“ shrnuje Čingiz. „Šikovné. Jednoduché, ale šikovné. Docela bych to bral. Když sedím v Hlubině víc než deset hodin, tuhnou mi záda. Ale vraždit kvůli tomu nebo se toho bát? To nějak nesedí, hoši!“

„Černý diver chtěl především druhou část projektu,“ připomíná Mršina, „Hledej, Ljoňo. Umělá krajina nebo něco takového…“

„Umělá skutečnost," otevírám knihu. „Tady je software… pouze software."

„Systémy filtrů," vraští Maniak čelo při pohledu na stránky. Vzdávám se a začínám listovat rychleji, ani se nepokouším číst. „Na zobrazení, na zvuk, na přemísťování v prostoru. Zatraceně… takového stupně komprese přece nemohli dosáhnout!"

Mne si čelo a nejistě dodává:

„Třeba mohli…"

„Co je to, Šuro?" ptám se.

„Podobá se to systému sledování, ne?" Maniak a Mršina si vyměňují pohledy. Mršina říká:

„Hodně se mu to podobá. Sebezdokonalovací systém, který pozoruje a registruje jednání objektů, zřejmě lidí. Navíc se zpětnou vazbou… A sakra! S prognózováním, s prvky umělé inteligence…"

„Tohle nemůže být umělá inteligence na současné technické bázi!" horlí Maniak.

„Nemůže," uznává Mršina. „Ale tady se nemluví o konkrétním počítači. To je napojení na celou síť. Přerozdělování informací… obecné databáze, osobní databáze, průběžné kódování a dekódování…"

„Noviny je třeba číst od konce," říkám a otevírám svazek na poslední stránce.

„Shrnutí," jásá Pat, který visí na zádech Čingize a Mršiny. „Já chci taky vidět konec!"

„Projekt ‚Příjemné ponoření' prošel předběžnými zkouškami ve třech režimech," začínám číst. *„V prvním případě, jak je vidět ze závěrů…"*

My nic nevidíme. Nečetli jsme zprávy o experimentech, které jsou kdesi mezi popisem programů a shrnutím. Ale já věřím těm, co zprávu napsali. Stejně jim věřil Roman, který také začal číst od konce….

„Využití vnějších databází, vložených při programování prvotních reakcí chování, kopírování reakcí partnerů-lidí a analýza efektivity činnosti umožnily dosažení určitých

výsledků, které nezapadají do standardních schémat umělé inteligence. Je možné předpokládat, že při dalším růstu výkonu operačního systému a rozšiřování dostupného modelu životního prostoru bude dosaženo parametrů, které bude možné hodnotit pro chápání jako prahové. Avšak určité zvláštnosti vložené do modelu prvotních reakcí chování vedly při veškeré efektivitě jejich sebezdokonalování k tomu, že jejich další rozvoj je třeba pokládat za neúčelný. Doporučuje se ukončení prací během dvou až tří měsíců, a poté obnovení experimentů na modelech s menší počáteční agresivitou.“

„Vím, o kom tady mluví,“ říká nečekaně Pat. „Vím to.“

Díváme se po sobě a já kývám hlavou. Připadá mi, že se hoch začíná třást.

Jedna věc je být rukojmím ve hře, rukojmím programu.

A druhá pochopit, že to byla živá bytost, kdo tě držel za krk a uhýbal před raketometem. Už skoro rozumná. Nešťastný Imperátor, připoutaný k poslední úrovni hry, neustále vysílaný do boje, neporazitelný, všemohoucí, a presto prohrávající.

„Oni všichni… zacpi si uši, Pate!“ křičí Mršina. „Oni všichni…“

„Tiše,“ napomíná ho Čingiz. „Dělají pokusy s umělou inteligencí. Jako experimentální modely používají nestvůry ze síťové hry, což je vynikající nápad. Dá se to zdůvodnit ekonomicky, ještě jim zaplatili za naprogramování ústřední osoby, vzpomínáte si, jak si Crazy stěžoval? Bludiště smrti má dokonalé ochranné systémy, model nemůže uniknout a hackeři k němu neproniknou. Trvalý příliv nových hráčů, kteří mění taktiku i strategii.“

„Jaká strategie, mě sežehl pohledem!“ rozčiluje se Mršina.

„No a? Přece jsi slyšel, že je to prvotní agresivní model. Bohužel to není nic zvláštního. Nutnost obrany a útoku je hybný faktor evoluce. To, že ta evoluce probíhá ve virtuální realitě a že Imperátor má místo těla soubory elektronických impulzů, nic nemění. Je to naplánováno rozumně. Odporně, ale rozumně.“

Mršina funí, ale mlčí.

„Kdysi jsem četl knihu," dodává Čingiz, „ve které hlavní kladný hrdina učil hlavní kladnou hrdinku, jak se vítězí. ‚Buď horší než nejhorší z nich, podlejší než nejpodlejší…' A to byli kladní hrdinové knihy, která usilovala o humanitu. Co chceš od byznysmenů, Mršino, když spisovatel, který učí dobru, propaguje takové metody? Co chceš od programu Imperátor? Každý den ho zabíjejí! Přicházejí proto, aby ho zabili, ne kvůli pití čaje v zahradě! Nemůže být jiný, sakra!"

„Všechno chápu," odpovídá neochotně Mršina. „Podle tebe je možné omluvit všechno na světě."

„Naučil mě to život," krčí Čingiz rameny. „Všechno samozřejmě ne, ale skoro všechno. Čti dál, Leonide."

„Druhý režim zkoušky," začínám číst. Maniak a Mág během Čingizovy a Mršinovy hádky už stačili číst dál a teď netrpělivě čekají, až otočím stránku. *„Experiment probíhal na dobrovolnících, kteří pobývali v Hlubině nejméně dvanáct hodin denně. Pokud jde o technické parametry jejich počítačů, v době zahájení experimentu kolísaly v USA od středních do maximálně výkonných. Jako pomocné zdroje byly použity běžně dostupné kapacity serverů Deeptownu. Jak je vidět z grafů…"*

„Kde jsou ty grafy?" ptá se nedůvěřivě Pat. Ignoruji otázku, Čingiz něco rychle a tiše vysvětluje. Patrně význam slova Shrnutí.

„První projevy postživota byly pozorovány v pátém měsíci experimentu. Zrychlení normálních lidských reakcí, zaznamenané jen na úrovni aparatur, časový odstup mezi výstupem osoby z deep hypnózy a zánikem virtuální postavy. Koncem prvního roku se u všech účastníků experimentu projevil příznak závislosti. Při pobytu ve virtuálním světě pocitovali stav podobný drogovému omámení, pocit, že virtuální tělo jedná samostatně a hovory vede někdo jiný. Přitom se prakticky neobjevoval pocit násilného ‚vedení', všechno, co účastníci říkali a dělali, pokládali za vlastní, normální reakci na události. Definitivním důkazem existence postživota bylo zachování virtuální postavy při násilném

přerušení spojení mezi ní a osobou-operátorem. Zpočátku byly pozorovány krátkodobé pauzy, ‚umírání' postavy, neadekvátní reakce na okolní svět, poté následovalo krátké období působení navenek smysluplného jednání, odpovídajícího chování operátora. V průběhu dalších experimentů se doba, ‚umírání' stále zkracovala, až ji aparatura přestala registrovat. Doba samostatné existence virtuálního modelu dosahovala několika hodin, rekord byl dvacet šest hodin třicet minut, což převyšovalo obvyklou dobu pobytu lidí v Hlubině. Navenek vypadaly modely docela přirozeně, dokázaly vést hovory o běžných i speciálních věcech. Byly zaznamenány zdařilé vtipy, projevy emocí, depresivní reakce. Ve třech případech byly zaznamenány tvůrčí činy, ke kterým se nenalezly analogie. Jednou virtuální model projevil výrazné intuitivní schopnosti."

„A sakra," prohlašuje Mršina. „Zatraceně. Vytvořili umělou inteligenci!"

„To není ono," usedá Čingiz vedle mě. „Pochopil jsi, Leonide?"

„Kopie," souhlasím. „Kopírování osobnosti. Přenos sebe sama do virtuálního světa. Bez přepisování paměti, což stejně nikdo neumí. Prostě zanecháš v Hlubině otisk své osobnosti… a otisk ožije. Reaguje na dostupné zdroje, napodobuje chování lidí…"

„Ale je to imitace." Mršina hledí na Pata. „Poslyš, hochu, souhlasil bys s vložením svého dvojníka do Hlubiny?"

Ten nepřemýšlí dlouho.

„Je to přece kopírování, a ne přesouvání, ne? Klidně. Bylo by to prima. Vyjdu z Hlubiny a on tam maká dál. Potom mi všechno poví."

Směje se, zřejmě si představuje, co by dělal v Hlubině bez jakékoli kontroly.

„Třetí režim zkoušky proběhl s využitím technických možností ‚hlubinového kontejneru'. Čistota experimentu byla bohužel několikrát narušena dvacetihodinovou bariérou pobytu ve virtuální realitě, kterou se nepodařilo překonat.

Přesto lze výsledky pokládat za velice uspokojivé. V dané chvíli účastníci experimentu pobývají v Hlubině tři měsíce. Efekt postživota se objevil koncem prvního týdne pobytu v Hlubině. V polovině druhého měsíce virtuální postava přechází na celodenní aktivní jednání. Výrazné změny v reakcích a chování modelu během spánku osoby-operátora, podobně jako při jeho výstupu z deep hypnózy, nebyly pozorovány. Nezávislí experti uznali postavu za adekvátní, schopnou zapojení do společenského života v příslušných kruzích, projevující intelektuální, emocionální i sexuální reakce vlastní operátorovi. Významné změny byly pozorovány jen u chování osob-operátorů. Prudce se snižuje jejich zájem o reálný svět. Je patrný určitý chlad a nucenost při kontaktech s lidmi mimo Deeptown. Mimo ‚hlubinový kontejner' nebo bez obvyklého počítače je operátor nervózní, snadno se rozzlobí, zvyšuje se jeho sklon k alkoholismu a užívání drog. Sexuální reakce téměř zanikají. Schopnost analýzy situace a intelektuální jednání zůstávají beze změny. Operátoři prokazují maximální vynalézavost, aby mohli pokračovat v experimentu. V jejich chování se projevuje vysoká korelace s procesy, jaké se objevují při závislosti na drogách. Interpolace údajů dovoluje předpokládat, že u operátorů, kteří se účastnili druhého režimu zkoušky, se podobné úkazy projeví koncem druhého roku experimentu."

Všichni mlčí.

Každý pro sebe přemýšlí.

Já také.

Právě tohle zabilo Romana. Ne zpráva, že Dibenko dospěl k vytvoření umělé inteligence. Ne informace o možnosti kopírování vlastního „já" do virtuálního světa.

Proto zpanikařil, ukradl soubor, schoval jej, zametal stopy.

Spatřil budoucnost. Budoucnost lidstva.

Spatřil lidi, kteří vstupují do Hlubiny, avšak ne proto, aby tam pracovali, odpočívali, družili se a milovali. Ani lidi, pro které Hlubina znamená krádeže, hádky, podlost a rozvrat.

Spatřil miliony dodatků k virtuálním tvorům. Miliony živých automatů z červenýma žhnoucíma očima a ochablými svaly, miliony rozkouskovaných polovin, které se derou k monitorům, přilbám, ‚hlubinovým kontejnerům', k čemukoliv, jen aby elektronická jehla pronikla mozkem a sešila je dohromady s onou polovinou, která se ztratila v Hlubině.

To je naše budoucnost. Sladký ráj Eloiů ve virtuálních zahradách.

A samozřejmě tlupy Morloků. Ještě se neví, jestli Morlokové budou v noci vykrádat byty Eloiů a zakusovat se do jejich sladkých těl. Doba nočních nestvůr minula, pane Wellsi. Měl jste štěstí, britský snílku. Informace je moc, celosvětová síť je moc, z Hlubiny je možné udeřit jadernou raketou, je možné vyrábět policejní roboty. Je jednoduché obklopit betonové bunkry s ‚hlubinovými kontejnery' dráty pod napětím a ke kulometům postavit Imperátora z Bludiště.

Ostatně nač to strašení?

I bez něj nebude veselo.

„Uč se dobře, synku, budeš žít v ráji…"

„Nač dovolenou? Raději si koupíme ‚hlubinový kontejner'! Odpočineme si v Hlubině!"

„Slyšel jsi? Před týdnem zemřel soused! Včera mi to řekl jeho virtuál. Poseděli jsme a připili na klid pomíjivého těla…"

„To znamená nesmrtelnost," mluví překotně Čingiz. „Po dostatečně dlouhém působení ‚Umělé skutečnosti' se virtuální osobnost může naprosto osamostatnit."

„Takovou nesmrtelnost jsem viděl v hrobě," vrčí nepřesvědčivě Mršina.

„Nepovídej. Hrob není zase tak daleko, když to promyslíš."

„Já bych to zkusil," prohlašuje vesele Pat.

„A zůstal bys v Hlubině navždy drzým spratkem," upozorňuje Čingiz.

„Kdybych chtěl, tak bych zůstal. Co na tom?"

„Hoši, co s tím provedeme?" ptá se Maniak.

Tak je to vždycky. Trávíš získanou informaci a už tě nutí odpovídat na otázky.

Přitom jsou to otázky, na které neexistuje odpověď.

„Zničení souboru, jak si přál Dibenko, je nevratný čin," promlouvá Maniak do prostoru. „Nedoporučoval bych to."

„Pošleme ho na můj počítač?" navrhuje Čingiz.

„Proč na tvůj?" zavírám svazek. „Proč ne na můj? Nebo na Maniakův?"

„Proniknout do mého bytu je těžší než do kteréhokoli jiného."

„A ve virtualitě?"

„Klíče. Zamkneme mým, tvým… několika klíči. Pak bude soubor přístupný jen pod podmínkou, že přijmeme společné rozhodnutí."

„Zamkněte si ho sami," navrhuje Maniak. „Vy čtyři. Žijete v jednom městě… to bude nejrozumnější. Ale v každém případě jistě vezmete v úvahu můj a Mágův názor."

Část čtvrtá

Zrcadlo

00

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

Sundal jsem přilbu, chvíli uvažoval a odložil ji na monitor, na legrační figurky z barevné syntetické kožešinky. Mám je už dlouho, z jedné výstavy počítačů. Sedí tiše, přilepené k monitoru, a pohlížejí na mě průhlednými korálky očí. Je možné, že si šeptají o svých záležitostech, zatímco se zase nořím se Hlubiny.

Tak co, divere, dohrál jsi?

„Viko, výstup. Ukonči práci.“

„Provádím.“

Stačil jsem zahlédnout čas na zhasínající obrazovce. Půl jedné v noci. Nic zvláštního. Hlava bolí, ale ne tolik, jak jsem se obával.

Vnesli jsme vir do Bludiště. Zdolal jsem most. Vstoupil jsem do Svatyně. Převzal soubor. A ještě jsem dostal od Dibenka zbraň… tajnou zbraň, o které jsem se ostatním nezmínil.

Proč tedy nemám radost?

Ano, Dmitrij Dibenko zabije Hlubinu. Ale jinak, než jsem si myslel.

Bude zbraň třetí generace účinná proti symbiontům – napůl lidem, napůl programům? Nevím, ale instinktivně cítím, že nebude.

A jako každý diver jsem zvyklý intuici věřit.

Vida, to je další argument ve prospěch „umělé skutečnosti“. Nejen cukr, ale i bič.

O „hlubinové kontejnery“ tady nejde, jsou drahé, složité a pro masovou zábavu se nehodí. Možná jsou vhodné pro lidi, kteří touží urychleně přenést svou osobnost do Hlubiny. Třeba

pro těžce nemocné, kteří sní o nesmrtelnosti, i kdyby měla být v této neobvyklé podobě. Nebo pro lidi, kteří nemusejí počítat peníze, jako třeba Čingiz.

Deep program zvítězil hlavně díky své jednoduchosti. Nepotřeboval nic! I virtuální přilba a kombinéza jsou příjemným, ne však nezbytným doplňkem. V podstatě stačí počítač, modem, přístup k internetu a maličký prográmek…

K získání nesmrtelnosti v Hlubině, k získání své vlastní elektronické kopie je třeba jen další program. Sice velký program, ale výkony počítačů se také zvýšily.

Kopie… nová osobnost… elektronický symbiont…

Je možné si dlouho hrát s termíny, prověřovat, experimentovat, diskutovat. Nejlépe to vše najednou. Není to jen bláznivá nabídka, ale opravdové pokušení.

Kdo odolá?

A čím se stane Deeptown, až se počet elektronických kopií vyrovná počtu živých lidí? Budou potřebovat všechno, co se v Hlubině vybudovalo? Čeho se snadno vzdají, co ponechají pro nedokonalé lidi, co odstraní jako zbytečnosti? Co v nich bude původní a co vlastní?

Ale co když se bojím něčeho, co není možné? Virtuální postava čerpá pro sebe část veškerých zdrojů sítě, běžný osobní počítač nedokáže udržet virtuální osobnost. Probíhající pokusy zatěžují síť jen neznatelně, ale co potom, až počet virtuálních postav půjde do desítek nebo stovek? Kolik toho síť vydrží?

A co budou chtít elektronické přízraky, až si uvědomí svou hmotnou omezenost?

Přeruší vznik nových virtuálních postav? Vezmou do rukou zbraně?

Nebo…

Počítače, se kterými dnes pracujeme, prakticky dosáhly mezí svých možností. Z křemíku a germania jsme vymačkali všechno, co bylo možné. Ovšem kvantitativní růst bude dříve nebo později nahrazen kvalitativním. Objeví se počítače založené na docela jiných principech. Velice dobře si pamatuji

doby, kdy byla „třiosmšestka“ pokládána za výkonný profesionální počítač. Když dnes řekneš, že pracuješ s Pentiem nebo Pentiem 2, zní to jako stížnost na nepodařený život.

Všechno záleží na tom, kdy a jak Dmitrij Dibenko dá na trh svůj nový produkt… programový komplex „Umělá skutečnost“. Pak události naberou jeden ze dvou možných směrů.

Dibenka se ovšem můžu zeptat.

Zbývá otázka, jak s tímto programem hodlá naložit Černý diver.

Chce ho otevřeně zveřejnit v síti?

Pirátsky prodávat za velké peníze?

Využít ho pro sebe?

Zahájit kampaň boje s „Umělou skutečností“ dříve, než ji dá Dibenko na trh?

Vyhledat v programu slabá místa?

Samé otázky. Nevím o Černém diverovi nic. Připadá mi, že něco si dokážu domyslet, ale dal bych přednost tomu, abych nevěděl nic.

Pomalu jsem vstal z mírně vrzajícího křesla. Jako obvykle jsem se svlékl potmě. Rozepnutou kombinézu jsem přehodil přes opěradlo a pohlédl na dveře ložnice.

Nepatrná nitka světla pode dveřmi. Most mezi skutečností a snem.

Šel jsem ke dveřím, tiše je otevřel a nahlédl dovnitř…

Vika nespala. Seděla na rozestlané posteli před zapnutým notebookem, hleděla na prázdnou obrazovku, na svůj oblíbený spořič obrazovky – les, dívka s lukem v ruce, vedle ní sedí vlk…

Bylo by lépe, kdyby spala. Nebudil bych ji. A zítra bych se nevyptával…

„Dobrej den… Niké,“ povídám.

Vika pokrčila rameny a pronesla, aniž se otočila:

„Dobrej… Střelče…“

01

Usedl jsem vedle ní.

Při pohledu ze strany to opravdu vypadalo neobvykle. Skoro nahá žena a vedle ní sedí polonahý muž, lidé, kteří se milují a kteří zažili v životě víc než jiní.

Sedí a mlčí, protože s každým slovem trápení jen narůstá.

„Viko…“

Pootočila hlavu a pohlédla na mě.

„Leonide, dovolíš mi, abych si zapálila?“

Pořád to není ono. Pořád to není tak, jak by mělo. Prosí mě o svolení zapálit si.

„Dej mi také…“

Vika vytáhla z nočního stolku krabičku silných cigaret, zapalovač, popelník. No tohle! Samozřejmě se v jejích věcech nepřehrabuji, ale ucítit jsem to měl. Určitě měl.

„Vstoupil jsi do Svatyně?“ zeptala se Vika a cvakla zapalovačem. Podala mi oheň. Zase to není ono… zase to není tak…

„Vstoupil.“

„To jsem ráda, Střelče. V čem byl problém?“

„Most, Viko. Most z mých snů. Most, který není možné přejít.“

„Zvláštní…“ Zhluboka zatáhla a odložila cigaretu. „Čekala jsem něco, co s tebou souvisí, ale ne tak přímo.“

„Jak se to stalo, Viko?“

„Nevím. Možná je tam systém se zpětnou vazbou, který nějak promítá tvé obavy.“

„O tom nemluvím. Jak to, že jsi začala chodit do Hlubiny a neřekla mi o tom?“

„Uvěříš mi?“

„Ano.“

Vika se usmála a položila mi ruku na rameno.

„Chtěla jsem ti pomoci, když jsi zabloudil. Nic víc.“

Mlčel jsem.

„Máš deep psychózu, Ljoňo. Už dlouho. Toneš, divere. Možná je to moje vina. Já jsem vždycky měla ráda něco tady, ve skutečném světě. Tvoje láska, tvoje radost, tvůj život jsou tam.“

„To není pravda.“

Slova jsou těžká, neobratná. Pronáším je, jako bych kousal kameny.

„Mám tebe.“

„Asi ano. Ale i já jsem tam, v Hlubině. Nechceš to přiznat ani sám sobě. Ale kvůli tobě jsem zůstala v Hlubině. A vrátila se do Deeptownu, abych byla s tebou.“

„Je to už dávno?“

„Dávno. Nepodařilo se to hned.“

„Niké…“ hleděl jsem na ni. „Niké… jsem pitomec. Měl jsem to uhodnout hned. Niké – Viktorie. Řekové, Římané… Ani jsi se neskrývala.“

„Proč? Věděla jsem, že až pochopíš, stane se neštěstí. Ale nechci lhát. Tobě ne.“

„Viko, proč tak nenávidíš Dibenka?“

„Já?“ Vika se otočila a udiveně na mě pohlédla. „Není pravda, že ho nenávidím. Možná ho nemám ráda, ale to je něco jiného.“

„A proč ho nemáš ráda?“

„Je to důležité, Leonide? Teď, tady, když jsme sami, ne v Hlubině… je to důležité?“

„Je,“ řekl jsem ostře.

„Tak dobrá… Je to génius, který se objevil předčasně. Udělal něco, nač není lidstvo ještě připraveno. Morálně ještě nedospělo. To se stává často, tvůrci atomové bomby si také pospíšili. Ale představ si Einsteina nebo Bohra, jak na smrtelném loži prohlašují, že atomová bomba je dobrá a měla by se používat častěji. Géniové, kteří předběhli dobu, se

vždycky můžou zastavit. Dibenko může, ale nechce. Proto ho nemám ráda.“

„K čertu s Dibenkem,“ polkl jsem. „Ať ho soudí Bůh. A Roman?“

„Co má být s Romanem?“

„Tobě ho není líto?“

„O čem to mluvíš?“

„Proč jsi ho do toho zatáhla?“

Hleděl jsem jí do očí a viděl, jak pomaloučku tmavnou… buď údivem nebo křivdou.

„Kdo že ho do toho zatáhl?“

„Černý diver…“

Odmlčel jsem se.

„Ljoňo, proč tě napadlo, že jsem Černý diver?“

Proč mě to napadlo? Sám bych to rád věděl. Zkrátka mě to napadlo a basta. Ale ne, už chápu. Nejprve jsem si myslel, že Černý diver je Niké. Potom jsem pochopil, že Niké je Vika.

A porovnal jsem obě strany rovnice, ovšem zapomněl jsem, že na jedné ještě zůstala neznámá.

„Střelče, nejsem Černý diver. Šla jsem s vámi do Bludiště, protože jsem tě nechtěla nechat samotného a nechtěla jsem se přiznat, že chodím do Hlubiny. Oklamala jsem tě. Odpusť. Ale nejsem Černý diver.“

„Viko…“

„V Hlubině nemám co hledat. Ani co ztratit… kromě tebe.“

„Viko…“ opakoval jsem. Se slovy se něco stalo. Najednou byla studeným štěrkem… zlým pískem urážek na rtech.

Slova zmizela. Zůstalo jen jméno.

„Viko…“

„Nemáš rád, když ti někdo pomáhá, Ljoňo. Zvykl sis, že jsi silný. Zvykl sis pomáhat jiným, zachraňovat je a chránit, bojovat a vítězit.“ Usmála se. „Divere… vždycky vytahuješ tonoucího za vlasy, i kdyby ses měl při tom pořádně napít. A odstrčíš ruku člověka, který ti chce pomoci. V nejlepším případě mu dovolíš plavat vedle sebe.“

„Viko… to není pravda.“

„Je to část pravdy, a to dost velká. To, co nás předloni všechny zlomilo, tebe zasáhlo nejvíc. Nenašel jsi sám sebe, Leonide. Dokonce i Roman se našel. Bez ohledu na to, co se mu stalo. Uzavřel jsi se. Odřízl všechny nitky, přestal hledat východisko. Rozhodl ses, že už nebudeš diver.“

„Ale já opravdu nejsem diver, Viko. Jsem nikdo.“

„Proto jsi vláčel nakreslený nábytek? Popíjel nakreslenou vodku v laciných nakreslených barech?“

„Jo. Protože teď jsem nikdo.“

Vika zavrtěla hlavou a opět se dotkla mé ruky.

„Před kým utíkáš, Ljoňo? Před kým nebo před čím?“

„Rád bych věděl, kam běžím, Viko. Vím, co jsem ztratil, ale nevím, co najdu.“

„Ljoňo…“ Objala mě tak nečekaně, až jsem se zachvěl, a přitiskla mě k sobě.

„Ljoňo, nic jsi neztratil…“

Neodpověděl jsem. Seděl jsem a objímal ji, hlavu vnořenou do jejích vlasů. Seděl a mlčel. Nemá pravdu, ale neřeknu jí to.

„Ljoňo, schopnosti divera jsi dostal shůry. Od Boha, osudu, díky souhře genů… Každý věří své verzi. Co jsi ztratil, Ljoňo? Schopnost kdykoli vyjít z Hlubiny? Opravdu to bylo to nejdůležitější?“

Důležité… nedůležité… O to přece nejde.

Byl to můj osud…

„Vím, nač myslíš. Mohl jsi dělat zázraky. Maličké zázraky, dokud jsi byl obyčejný diver. Velké zázraky po setkání se Smolařem. Potom to zmizelo, nejen u tebe, u všech… ale bylo právě tohle důležité, Ljoňo?“

„Byl to můj osud.“

„Byl to jen způsob, jak jsi svůj osud budoval. Forma, nástroj, ale ne podstata. Kolik bylo mezi divery ničemů?“

„Kradli jsme. Cizí programy, cizí peníze. Cizí tajemství.“

„Hodně z vás? Často?“

„Ne, ale…“

„Kolik mezi vámi bylo ničemů, Ljoňo? Kolik diverů využívalo svůj dar ke špatnostem? Hazard, hry, vloupání,

krádeže… ale žádný se nesnížil k podlosti. Je možné porušovat zákony společnosti, ale není možné porušovat zákony morálky, rozumíš?“

„Dokud jsme byli spolu. Dokud jsme měli kodex cti. Ale teď?

„Mluvíš o Černém diverovi?“

„Především o něm… o jiných nevím nic. On si zachoval své schopnosti v plné míře. Jestli mám věřit Dibenkovi…“

Vika se zachvěla.

„Dneska jsem s ním mluvil. Jestli nelže, tak si Černý diver své schopnosti nejen zachoval, ale mnohonásobně je rozšířil. Chce ten soubor, pro který poslal Mršinu a Romana. Nenávidí Dibenka a pokouší se mu uškodit.“

„Tak proto ses mě ptal na Dibenka.“

Neodpověděl jsem, jen jsem ji vzal za ruku. Proč jsem neviděl její oči v očích Niké? Proč jsem neslyšel její hlas, necítil teplo její dlaně?

Proto, že jsem zapomínal na ni opravdovou? Ne na tu na obrazovce, kterou mám v paměti… ale tu, se kterou sdílím dům a postel.

Ne náhodou končí pohádky svatbou. Mimochodem, někdy po svatbě přiletí drak. Velký, zlý, chrlící oheň, který má rád cizí panny. Jen tehdy má pohádka šanci pokračovat.

Je snad opravdu třeba přivolat toho draka, když nechceš, aby pohádka skončila příliš rychle?

Nenávidím draky… a ty, kteří je přivolávají.

„Nejsem Černý diver, Ljoňo. Opravdu.“

„Viko…“

Chviličku mi připadalo, že se rozpláče. Přitáhl jsem ji k sobě, pevně objal a pohladil ji po tváři. Tvář byla suchá, neumí plakat. Nakreslenou Viku jsem to nenaučil a živá se to odnaučila sama.

„Nepotřebuji zbraň třetí generace a nehodlám nikoho zabíjet. Ani v životě, ani v Hlubině.“

„V tom souboru není zbraň…“

„Co je tam?“

Pořád jsem kolébal přitulenou Viku. Nemám dost rukou, abych objal všechny, co potřebují utěšit. Nemám dost sil, bych vytáhl všechny tonoucí. Nemám dost života, abych ho prožil tak, jak chci.

Dělej co můžeš. Co bude, to bude.

„Není tam smrt, Viko… Je tam život. Jenže nevím, jestli Hlubina takový život potřebuje."

Vyprávěl jsem jí všechno. Od chvíle, kdy jsem stiskl spoušť a už tušil, že střílím na ni. Tušil – a přece střelil.

O Svatyni, kde je každý z nás zachycen na stěně.

O Dibenkově návštěvě.

O příchodu přátel.

O dopisu se souborem.

O „Umělé skutečnosti".

„Ten nový život už zabíjí," zašeptala Vika. „Přestože ještě nezískal plnou sílu."

„On nezabíjí."

„Není podstatné, kdo stiskl spoušť. Nájemný bodyguard, který věděl, čím střílí; nadšený hošík, nechápající, co dělá… Už zabíjí, ta druhá skutečnost. Drží se života, místa pod nakresleným sluncem. Prozatím našima rukama."

„Oni nevejdou do opravdového života. Nikdy. Ani Imperátor ze hry, ani elektroničtí symbionti…"

„Zato my můžeme odejít do Hlubiny. Navždy. A nebude dost diverů, aby zachránili každého."

„Nikdo nebude prosit o záchranu. To je nejhorší." Zadržel jsem dech, jako při skoku do vody, a řekl: „Odejdu z Deeptownu. Mám na to sílu, Viko."

„Neodejdeš." Zvedla hlavu a usmála se. Jen trošičku, ale přece jen. „Co tě to napadlo… utéct?"

„Co můžu dělat?"

„Jsi diver."

„Jsem nikdo."

„Jsi diver! Dokud dokážeš pohlížet na svět bez růžových brýlí, dokud dokážeš odejít a vrátit se, dokud jsi připraven pustit se do boje, jsi diver! To je nejdůležitější, Ljoňo!

Objektivita, svoboda a odvaha. Ne schopnost vidět skuliny v programech nebo se do nich nabourávat.“

„Zapomněla jsi na svědomí, Viko.“

„Svědomí s tím nemá nic společného. I když ho člověk nemá, zůstává diverem. Jenže Černým.“

„On své schopnosti neztratil.“

„To znamená, že i ty je můžeš najít. Vždyť jsi přešel most!“

„To je něco jiného.“

„Myslíš? Vzpomínáš si, jak jsme se smáli tvému fantazírování, jak se ti zdálo, že jsi vstoupil do virtuality odpojenou telefonní linkou… že jsi mě jel uvítat… Co byl sen a co skutečnost, Ljoňo? Kdy ti doopravdy odpojili telefon? Opravdu jsi mohl to, co nikdo jiný! Procházet stěnami, vysmívat se kulkám, proniknout do každého koutku sítě. Opravdu tomu tak bylo! Líbali jsme se při letu nad Deeptownem, vzpomínáš si?“

„Smolař odešel a odnesl všechno, co mi dal.“

„Opravdu všechno? Most, Ljoňo! Most! Začal jsi ho přecházet už ve snu, vzpomínáš si? Dvakrát, třikrát…“

„Víckrát, Viko. Jen jsem ti to pokaždé neřekl.“

„Proč?“ Trošku se odtáhla.

„Nepochopila bys, co se se mnou děje.“

„Myslíš, že bych to nepochopila?“ Zavrtěla hlavou. „Nemluvit o tom, to ano. Ale nepochopit?“

„Odpusť.“

„Nemám co. Ale po tom mostě jsi šel, Leonide. Bez sítě, bez počítače a modemu…“

„Sama jsi to vysvětlovala jinak.“

„Co já vím…“

Zmlkla.

„Nevím, co mám dělat,“ řekl jsem tiše, jako bych si stěžoval.

„Uvažuj. Jsi diver. A pověz…“ Vika znovu zmlkla. Opět se ode mne odtáhla a pohlédla na mě přísně a zkoumavě.

„Co?“

„Kdy jsi začal mít podezření, že Niké je diver?“

„Potom, co se Niké nezpozdila na laně.“

„Jistě, spěchala jsem. A kdy tě napadlo, že Niké jsem já?“

„Až na konci. Po paláci.“

„Když jsi tedy Niké říkal, že se ti líbí, ještě jsi nevěděl, že jsem to já?“

„Ale byla jsi to ty!“

„Jenže jsi to nevěděl.“

A je tu problém.

„Cítil jsem to,“ usmál jsem se. „Viko, zřejmě jsem vycítil, že jsi to ty. Jako v té pohádce, kdy princ pozná princeznu mezi stovkou dívek se zahalenými tvářemi.“

Dokázal bych říci ještě hodně krásných slov.

Tolik, až bych sám uvěřil, že jsem vycítil, uhodl, věděl.

Nasadím si masku, takovou, jakou jsem nosil v Deeptownu. A přesvědčím Viku, aby mi věřila. Vycítí lež, ale bude chtít věřit. Má lež se nestane zdí mezi námi, ale naopak mostem. Nejsem vinen, lichotka není vinou ani podle puritánské morálky. A Vika puritánka není.

Prostě maličko zalžu.

„Abych byl upřímný nic jsem nevycítil,“ řekl jsem. „A pokud jsem vycítil, tak docela nevědomě. Niké se mi prostě líbila. Sympatické, udatné děvče.“

Netušil jsem, jak Vika zareaguje. Dříve bych se snadno domyslil. Ale teď nevím.

„Mně se také líbila,“ usmála se Vika. „Po madam má nejsympatičtější postava. Dokonce jsem zatoužila pracovat v tom pitomém Bludišti smrti.“

„A co opravdový svět?“

„Jen bych si tak přivydělávala.“

„Nemusíš. V naší rodině stačí jeden blázen, který nevylézá z Hlubiny.“

„Leonide…“

Pohlédl jsem jí do očí.

„Najdi Černého divera. Najdi a promluv si s ním. Zjisti, co chce.“

„On mě najde sám, Viko. Vypustil jsem fámu, že mě Dibenko najal, abych Černého divera zabil.“

„A dezinformace se stala skutečností. Leonide, snad to nechceš udělat?“

„Ne. Asi ne.“

„Na to ‚asi‘ hned zapomeň. Ten kluk nemusel vědět, co se stane, když vystřelí. Ale ty to budeš vědět. A nikdy na to nezapomeneš.“

Vika najednou velice zvážněla.

„Už na nás střílel, Viko.“

„Oplácel vaši střelbu.“

„To není podstatné. Vtrhl do cizího domu.“

„Chtěl s vámi mluvit!“

„Viko, má zbraň třetí generace!“

„To je jen Dibenkova verze. Černý diver mohl blufovat, mohl vyhrožovat. Zabil někoho?“

„Až zabije, Viko, také na to nikdy nezapomenu. A nevím co mě bude bolet víc: vědomí, že jsem zabil, nebo že zabili mého přítele.“

„Leonide…“ vzdychla a opět se ke mně přitiskla. „Ljoňo, Ljoňo…“

Proč jsem tak tvrdý?

Chci se pomstít?

Nechci odpustit?

Nebo, což je nejhorší, prostě závidím tomu z nás, který si zachoval celou svou sílu? Zachoval – a odhodil všechna pravidla, která spoutávala divery.

Co když mu závidím právě to?

Tu nezkrotnou svobodu, se kterou Černý diver pronásleduje Dibenka a nutí tvůrce Hlubiny, aby se skrýval? Lehkomyslný hazard, se kterým vstoupil do Čingizova domu a donutil nás k dialogu, lehkost, se kterou mačkal spoušť – ne na herním polygonu „Bludiště“, ale v obyčejném světě Deeptownu?

Nevím, kdo a proč ho nazval Černým diverem. Třeba si to jméno zaslouží. Jestli se tak nazval sám, je to ještě horší. Je to póza.

„Nedělej nic, co by nešlo napravit, Ljoňo!“

„Já vím.“

„Nikdy nedělej nic, co nejde napravit. Jedno slovo ‚nenávidím‘ neodčiníš deseti slovy ‚miluji‘. Jednu smrt…“

„Vím, ale k jedné smrti už došlo!“

Zmlkl jsem, když jsem uslyšel vlastní slova. Chci se pomstít, nebo nemůžu odpustit? To je otázka.

„Viko…“

Tváře měla mokré, pocítil jsem na rtech sůl.

„Zkusím to, Viko. Opravdu to zkusím.“

„Jsi diver, Ljoňo, mysli na to…“

„Já…“

Najednou jsem měl horké ruce.

A slova byla zbytečná.

„Nejsem diver, Viko… tady a teď.“

„Kdoví, jak dlouho jsi nespal,“ usmála se. „Jsi si jistý?“

Přikývl jsem.

„Ano. Tuto noc nechci hledět na hvězdy. Nechci ani mluvit o nepřátelích.“

Vika přikývla. Uviděl jsem, jak se skrz slzy usmála.

„Dobrá… hvězdy počkají. Poprosím je. A nepřátel se ptát nebudeme.“

10

Probudit se ráno je nádherné!

Právě ráno, ne až před polednem, kdy se záclonami prodírá ostrý sluneční svit, hučí auta, výskají děti a hlava je už od rána unavená, neodpočatá.

Vstát v osm ráno je pro obyvatele Deeptovnu přímo hrdinství.

Vika vstala dříve. Slyšel jsem, jak přechází po kuchyni a prozpěvuje si, jak brumlá zapnutý televizor. A něco dobrého tu voní. Můžu se povalovat v posteli, nemyslet na Hlubinu, na drobné i velké konflikty, na zbytečná jednání, na rafinované intriky virtuálního světa… intriky, které patří do odpadkového koše, které do večera povadnou a příští ráno se rozpadnou v prach.

Rytmus, zběsilý rytmus Deeptownu. Miluji ho. Ale občas člověk zatouží zapomenout na skříňku nacpanou mikroschématy, nechat zavřená vrátka do obrovského, lákavého světa. Pobýt v obyčejném pokoji, kde se u stropu odlepila tapeta, kde vržou rozeschlé parkety, od okna táhne chlad… a kde žena, kterou miluješ, si prozpěvuje v kuchyni a chystá snídani tobě, povaleči…

„Ljoňo, pozor.“

Překvapilo mě, když se objevila Vika s podnosem v ruce.

„Už jsem ti někdy přinesla kávu do postele?“

„Ne,“ odpověděl jsem upřímně.

„Napravím to.“

…Hezky to vypadá jen ve filmech. Ale tam mají možná jiné postele nebo jiný zažívací trakt. Pít v pololeže ještě jde, ale jíst je něco docela jiného. Kontinentální snídaně je dobrá věc, ale topinky se rády drobí, samozřejmě ne na podnos, ale

do postele. Vejce na měkko se špatně rozbíjejí na podnosu, který leží na tlusté přikrývce, pod kterou je vlastní měkké břicho.

„Smíš se kamarádům pochlubit, že ti žena nosí snídani do postele," řekla Vika. „Jen neupřesňuj, jak často. Souhlas?"

„Ano."

Přesto je to milé. Raději ovšem snídám vsedě, po umytí a vyčištění zubů.

„Viko," zeptal jsem se při pití kávy, „jaké máš na dnešek plány?"

„Půjdu do práce. Už jsem tam volala, že se trošku zdržím, ale jen málo."

„Nemůžeš dneska na práci zapomenout? Někam zajdeme. Do divadla nebo na koncert. Projdeme se…"

Vika našpulila pusu.

„Bylo by to fajn, ale nejde to."

„Proč?"

„Protože ty taky dneska pracuješ."

Usmála se a políbila mě na čelo.

„Nechci," namítl jsem tónem rozmazleného děcka.

„Je moc dobře, že nechceš, ale musíš. Pojedeš ke svým přátelům. Musíte rozhodnout, jak naložit s Dibenkovými soubory. Spojíte se s ním. Pokusíte se najít Černého divera. A nakonec rozhodnete, co s tím vším udělat."

„Kdo a co chce udělat," upřesnil jsem.

„Hlavně to. Najděte rovnováhu zájmů. Podle mého názoru by se ta hračka teď neměla objevit ve světě. Rozhodně ne k volnému použití. K úplné psychóze chybí lidstvu už jen umělá inteligence a lidé, kteří se stali v elektronickém světě nesmrtelnými. Připadá mi, že to Dibenko chápe. A ten… Černý… to nemůže nechápat. Co vlastně chce? Nemyslím, že by chtěl rozdávat soubory všem zájemcům nebo přivést Dibenka k bankrotu a sebevraždě. Peníze, moc, sláva, ambice… Hledejte motiv. Hledejte kompromis. To je mé doporučení za krásnější část lidstva."

„Díky," usmál jsem se. „Zkusíme to."

„A dávej na sebe pozor.“ Vika zvážněla. „A jestli uvidíš Černého divera, vynoř se. Měl Dibenko pravdu, že je ozbrojený?“

„Dobrá.“

„Ljoňo, tady přestává všechna legrace. Teď už riskujete život. Chlapce do Deeptownu vůbec neberte, on je totiž nejlepší potenciální rukojmí.“

„Povím to Čingizovi.“

„Nechci zapomenout na to, co jsem řekla včera. Zapomenout, že bych chtěla sama vzít zbraň do ruky a vydat se na lov. Ale ty víš, že to udělám.“

„Vím.“

„Tak na sebe dávej pozor. A učeš se.“

Z té laviny dobrých rad jsem se při pití kávy zakuckal. Ale Vika už odložila tác na noční stolek, vstala z postele a upravila si sukni. Usmála se.

„Už musím jít. Zdar, Ljoňo. Silný konekt, rychlý ping…“

Jak se vlastně loučí vojáci, kteří jdou do války?

Nevím… naštěstí. Nikdy jsem se s nikým neloučil, nikdo se neloučil se mnou. Vybavuji si obrázky ze školních čítanek, z knih, z filmů. „Se štítem nebo na štítu…“ Hromadný nářek žen… Mlčenlivé, ale ne prosebné pohledy předem smířené se vším, co se může stát.

Možná také tak – „silný konekt, rychlý ping“. Dokonce i toto přání už zastaralo. Nevstupuji do Hlubiny přes modem, abych po dobu odpojování a obnovování spojení tupě zíral, abych váhal se zásahem, když spojení hapruje. Ale nové přání ještě nebylo vymyšlené… nebo jsme je prostě ještě neslyšeli.

Musím se zeptat Pata nebo Ilji. Mladí to znají líp.

Ještě před týdnem bych si řekl, že se zeptám Romana…

V předsíni klaply dveře. Vstal jsem a setřepal drobečky z postele na podlahu. Večer uklidím. Vika bude ráda. A umyji podlahu. Z poliček a skříní utřu prach.

Ale teď je čas jít.

Sprcha. Ledové a horké proudy. Pižmová vůně gelu.

Kdo se dnes chystal nejít do Hlubiny?

Byl tu kdosi takový…

Přejel jsem mokrou rukou po oroseném zrcadle a pohlédl na sebe. Oči už nejsou červené. A rty trochu změkly, poslední dobou jsem je pevně svíral.

Kompromis?

Uvidíme. Špatný klid je lepší než dobrá hádka.

Kdyby však Černý diver nenastrčil místo sebe Mršinu a Romana, hoch by žil…

„Zkusím to, Viko…“ pokusil jsem se povolit rty. „Čestné slovo, zkusím to.“

* * *

V metru byl nával. Odvykl jsem jízdě v dopravních špičkách. Stál jsem u dveří, mezi starým bezdomovcem, unavenou ženou a zamračeným výrostkem, který si zašpuntoval uši sluchátky. Asi nevypadám líp… kromě toho stařík v umazaném plášti. Trošku ošumělý, s pomačkaným bledým obličejem, napjatým pohledem.

Ale vždyť je to sociální vzorek společnosti. Ještě by se měl doplnit o zbohatlíka typu Čingize, jenže ti metrem nejezdí. Ale i bez něj je to slušný vzorek. Stařík, kterému je všechno jedno… žena zvyklá dřít… kluk, který nechce nic vidět ani slyšet…

A samozřejmě já.

Ani ne tak diver, který se vynořil, jako právě vyplavený utopenec. Od stařík můžu převzít lhostejnost k vlastnímu tělu a vnějšímu vzhledu, od ženy únavu, jenže ne od pobytu za pultem nebo pokladnou, ale způsobenou vlastní hloupostí. Od kluka špunty v uších, pokud jde o reálný svět.

Co nám všem chybí? Tady, v opravdovém světě? Nevěřím, že zlých lidí je víc než dobrých. Nevěřím, že jsme slabší. Nevěřím, že každý přeje každému zlo. Samozřejmě je možné uvést mnoho opačných příkladů. Vrazi, psychopati, degenerovaní jedinci, sprosťáci, egoisté a ničemové. Ve světě

je jich spousta. Ale stejně jsou v menšině, jinak by se svět změnil v krvavá jatka.

„Copak se ještě nezměnil?“ zeptal jsem se sám sebe.

Ne, asi ne. Jinak by ten zamračený kluk kopal do stařík ležícího na podlaze, aby ze světa odstranil špínu a stáří. Žena by sbírala drobné, které vypadly oběti z kapsy. Ostatní cestující by se sázeli, za kolik minut stařík vydechne naposledy.

A já bych seděl doma s přilbou a v kombinéze, vrtěl se v křesle a v rajských apartmánech Deeptownu by hurisky oblažovaly mé virtuální tělo.

Ale teď nejedu k Čingizovi proto, že neštěstí hrozí jen mně. Kdyby slyšeli mé myšlenky, kluk by mi plivl do obličeje a žena by mi dala facku.

Ale ne proto, že mé myšlenky jsou bohapusté kecy. Když kluk pohlédne na stařík, štítivě se šklebí. A dva dolary, které bez rozmýšlení denně dávám firmě Newcom Port za právo vstupovat do Hlubiny, by pro tu ženu znamenaly značnou částku.

V nás všech je ještě něco víc kromě zvířecky vyceněných zubů, kromě zvířecích instinktů a posměšného chechtotu. V jedněch více, ve druhých méně. Ale je to v nás všech. Bariéra mezi zvířetem a člověkem. Pevná mříž, kterou je možné přepilovat nebo zakopat hlouběji, dle libosti. Most nad propastí.

Nevím, jestli budou ty mříže potřebné. Možná tehdy, až beránek ulehne vedle vlka.

Kdybych věřil, že to tak zůstane navždy, ještě včera bych vzal Dibenkovu pistoli a šel zavádět do Deeptownu svůj pořádek.

* * *

Dveře mi otevřel Čingiz. Oholený, upravený, v džínách a kostkované flanelové košili.

„Pojď dál,“ řekl bez údivu.

„Neprobudil jsem tě?“

„Ne. Vždycky vstávám brzy. To jen Pat a Mršina spí do poledne.“

Za Čingizem se objevil retrívr. Natáhl jsem ke zvědavému Bajtovi ruku. Pes se dotkl nosem mé dlaně a přátelsky se mi otřel o nohu.

„Půjdeme do kuchyně?“ navrhl Čingiz.

„Pivo?“ zeptal jsem se podezíravě.

„Ne, spíš káva. S koňakem. Nebo s rižským balzámem. Máš ho rád?“

„Samozřejmě. Jako každý bývalý sovětský člověk.“

Dnes je mým osudem zřejmě pít kávu.

V kuchyni se od našich minulých sedánek nic nezměnilo. Vůbec nic. Byly tu dokonce i prázdné láhve od žigulovského piva, ale pochybuji, že tytéž. Mršina zřejmě pije pivo jako vodu.

„Hned…“

Rozpustnou kávou Čingiz zjevně pohrdá. Kávovarem také. Seděl jsem a sledoval, jak sype do malého ručního mlýnku hrst zrnek kávy Colombo z Moskevské družstevní kavárny a beze spěchu, pečlivě točí klikou…

„Nevadí, že je káva zdejší?“ zeptal se Čingiz. „Někteří lidé ohrnují nos, ale je to opravdu dobrá káva, správně upražená. Nekupuji dovážené zboží, když je kvalitní domácí náhrada.“ Chviličku přemýšlel a potom dodal: „Jenže bývá málokdy.“

„Já ji piju taky.“

Je dobré být bohatý. Pak je možné vytahovat se pitím ruské kávy.

„Čingizi, na čem vyděláváš?“

„Kompakty,“ odvětil klidně Čingiz. „Pirátské kompakty. CD, DVD. Windows Home za pár dolarů, nové hry, programy. Když zajdeš na mitinský radiobazar nebo ke stánku na ulici, utrousíš pár šestáků pro mě. Na kávu.“

Nasypal umletá zrna do džezvy.

„Teď ti vykompenzuji tu ostudnou skutečnost.“

„Jasně.“

„Překlady her… když se mi hra líbí, přeložím ji sám. Jinak ji přenechám hochům. Někdy Patovi, který si chce taky přivydělat.“

„Teď už vím, komu vděčím za laciné vtípky typu ‚Vaše loď přistála u ostrova sirén, které zpívaly Depeche Mode tak tklivě, že část posádky dezertovala.‘“

„To určitě nedělal Pat, nemá depešáky rád.“

Čingiz nalil kávu do šálků. Postavil na stůl láhev rižského balzámu a malé stříbrné kalíšky.

„Chceš ho do kávy, nebo zvlášť? Já obvykle zvlášť.“

„Já taky.“

Oba jsme se bezděčně usmáli.

„Na náš úspěch…“ zvedl Čingiz kalíšek.

„A co já?“ ozvalo se mručení od schodiště. „To jsi ty, Ljoňo?“

Mršina se škrábal na břiše a mhouřil krátkozrace oči.

„Zase jsi ztratil brýle?“ zeptal se Čingiz.

„Neztratil. Vím, že jsou někde v bytě… možná.“

Mršina si popotáhl ohromné saténové trenky a usedl vedle nás.

„Káva je v džezvě, vezmi si, dokud nevystydla,“ radil mu Čingiz.

„Ani nenalije starému příteli, že se nestydí,“ zavrčel Mršina a natáhl ruku ke sporáku. „Až tě přijdou znárodnit, ani nehlesnu.“

Zahekal a triumfálně postavil džezvu na stůl. Vyhledal očima šálky, vzdychl a napil se přímo z džezvy. Nalil do kávy balzám a prohlásil:

„Paráda. Čingizi, určitě u tebe zůstanu do jara. Souhlas?“

„Když řeknu ne, tak odjedeš?“

„Kdepak. Dlužíš mi pětku. Ještě z bárky.“

Čingiz se srdečně zasmál: „Nic ti nedlužím. Tu pětku jsi poctivě prohrál. Nedodržel jsi termín.“

„Dodržel, jenže jsi pozdě spustil stopky!“ zavrčel Mršina. „Čeho všeho nejsou ti byznysmeni schopni, aby se napakovali… Podívej se na něj, Ljoňo!“

„Co to bylo za bárku?“ zeptal jsem se. „Už jsem o ní párkrát slyšel…“

„Z té bárky pochází celé ruské hackerství!“ prohlásil Mršina slavnostně. „Na hackery!“

„A na divery!“ zvedl jsem kalíšek.

„Tehdy jsme ukradli IBM XT,“ řekl Čingiz.

„Neukradli! Půjčili si! A čestně vrátili!“

„Jo, za čtyři roky. Ostatně to bylo zbytečné. Bárku bude třeba koupit, jestli ještě existuje. Jen ať si stařenka postojí, občas si zahrajeme Diggera.“

„Digger…“ pronesl zasněně Mršina. „Jo…“

„Sešli se tam začínající programátoři. Na staré vyřazené bárce. Kolem jediného počítače.“ Čingiz se usmál vlastním myšlenkám. „Učili jsme se, všemu. Pili mizerné pivo, mizernou kávu, jedli laciné housky a kotlety z výseku… Dobře bylo. Je to tak, Tony?“

„Je,“ přikývl Mršina. „Tehdy jsem ještě neměl harleye. Jinak dobrý.“

Usrkl kávu a otřel si ústa dlaní.

„Nu, bratři králíci. Co budeme dělat?“

„A musíme něco dělat?“ odpověděl Čingiz otázkou. „Zabránit Dibenkovi v šíření programu nedokážeme. A rozšiřovat ho sami… Umím si představit, jak půjdou na dračku disky s programem, který ti umožní vytvořit ve virtuálním světě svou vlastní nesmrtelnou kopii. Jenže mně zatím tenhle život stačí.“

„Co chce Dibenko s programem udělat?“ zeptal se mě Mršina.

„Nevím,“ pokrčil jsem rameny. „Můžeme se ho zeptat, třeba nám to řekne.“

„Programy, které stály moře peněz, na kterých pracovaly desítky specialistů, se neodkládají do šuplíku,“ vzdychl Čingiz. „To prostě nejde. Jde jen o to, kdy přijdou na trh.“

„Musíme se zeptat Černého divera,“ ozval jsem se. „Zjistit, co chce.“

„Přijde sem,“ zašklebil se Čingiz. „Kam jinam…“

„Ahojky.“

Do kuchyně přišel ospalý Pat v džínách a naboso. Ospale si protíral oči.

„Cože tak brzy…“ otevřel chladničku, chviličku vybíral kořist, potom vytáhl jogurt a postavil ho na stůl. „Řvete tady na celý dům.“

„Jdi se umýt,“ přikázal mu Čingiz.

„Hned, jen něco sním.“

„Správně,“ podpořil ho Mršina. „Přehnaná hygiena je výmysl rozmazlené západní společnosti. Opravdový hacker musí být špinavý, rozcuchaný, se žlutými zuby a šedým obličejem.“

Pat pohlédl zle na hackera, ale jedl jogurt dál.

„Mám dnes práci,“ řekl Čingiz. „Do Hlubiny se dostanu až večer. Sejdeme se tady… ale v Hlubině. V sedm hodin. Ne, raději v osm. Vyhovuje to všem?“

„Dřív to nejde?“ zeptal se Pat.

„Víš co, Pate, bude lepší, když teď nebudeš do Hlubiny chodit,“ řekl jsem.

„Proč?“

„Děti tradičně bývají nejlepší rukojmí.“

Pat odsekl:

„Budu mít dva metry a vousy.“

„Leonid má pravdu,“ přitakal Čingiz. „Myslím, že pár dní bez virtuality vydržíš.“

Podle hochova pohledu jsem poznal, že jsem v jeho očích klesl ještě hlouběji než do té nešťastné propasti před Svatyní.

„Ljoňo, urazils mě!“

„Poslyš…“

„Střelils do mě raketometem,“ olízl Pat lžičku. „A zabil jsi mě. Co kdybych dostal tik? Nebo mi prasklo slepé střevo?“

„Nežvaň,“ řekl klidně Čingiz. „Dneska do Hlubiny nepůjdeš.“

„Uvidíme, co tam beze mě vybojujete,“ zavrčel Pat. „Otevřeme ten program? Chci se kouknout… ne v Hlubině, ale jen tak… podívat se…“

„Zapomněl jsem svůj klíč," usmál se Čingiz. „Najedl ses? Tak se jdi umýt."

„Zrádci," řekl Pat a vstal. „Samozřejmě, tři dospělí si na kluka troufnou."

„Na urážení jsi moc malý," vytáhl Mršina cigaretu. „Ale když chceš stahovat porno, jsi najednou dospělý."

Na toto téma se nechtěl s Mršinou hádat, takže jen zasupěl a odešel.

„Nepůjde?" zeptal jsem se.

„Ne. Viděl, že nežertujeme." Čingiz si zapálil také. „Programu se mu zachtělo…"

„Čeho jsme se vlastně polekali?" vyfoukl Mršina kouř. „Jistě, je to neobvyklé. Nová dekorace v divadle života. Umělý rozum… Rozumný nebo skoro rozumný dvojník, možnost žít současně v Hlubině i v reálném světě…"

„To není nová dekorace," prohlásil jsem. „To je nová scéna, na které nebudeme hrát, ale žít."

„To je jedno. Jsme zvyklí vidět tu horší stránku, podezírat, bát se. Ale co když je to zázrak? Spása? Příchod zlatého věku? Roboti pracují za nás a lidé jsou konečně šťastní!"

Mršina na nás triumfálně pohlédl. Mlčel jsem, stejně jako Čingiz.

„Nu…" Mršina típl cigaretu a položil oharek na parapet. „Nevyhazujte ji, potom ji dokouřím. Jdu si lehnout, spolubojovníci. Kluk má pravdu, řvete tady od samého rána…"

Vstal a obratně stopil skoro plnou láhev balzámu. Čingiz to neviděl nebo možná ani vidět nechtěl. Prohodil s pohledem upřeným k oknu:

„Nemyslíš, že má kus pravdy?"

„S tím, že jde spát?" neudržel jsem se.

„S tím podezřením a obavami. Jistě, hodí se to. Občas to zachrání život. Ale co když teď jde o docela jiný případ?"

„Nevím," přiznal jsem poctivě. „Nevím, Čingizi."

„No právě." Čingiz vstal a šel k oknu s rukama v kapsách.

„Co tedy máme dělat, Čingizi?“ zeptal jsem se. „Co máme dělat, když nevíme, která cesta vede k dobru a která ke zlu?“

Čingiz zamyšleně zvedl Mršinův oharek. Cvakl zapalovačem a zapálil si.

„Jak může kouřit takové svinstvo?“

„Zůstat stát?“ odpovídal jsem sám sobě. „To daleko nedojdeš. Vracet se? Taky špatné.“

„Co uděláš, když jdeš lesem a narazíš na vysokou zeď?“ zeptal se najednou Čingiz.

„Tenhle test znám.“

„Tak si vzpomeň, jak jsi odpověděl.“

„Půjdu doprava, například kilometr. Když zeď neskončí, půjdu doleva dva kilometry. Potom ji zkusím přelézt.“

„Určitě zkusíš?“ zajímal se Čingiz.

„Jo.“

„Já bych řekl, že to závisí na cíli. Kam a proč jdu.“

Čingiz típl oharek a vytáhl své cigarety. Nějak to s kouřením přehání.

„Přišla opravdová zima. Je to tak, Ljoňo?“

Vstal jsem také a pohlédl dolů.

Sníh. Bílý, čistý, měkký. Nejiskřil ve slunci, oblohu zatáhly mraky. Ale byl to opravdový sníh. Do jara už nesleze.

„Nový rok,“ řekl Čingiz. „Pomeranče, cukroví, saláty, šampaňské… Stromeček, svíčičky, ohňostroje, zlaté řetězy… Hosté, hudba, vtipy, hodiny odbíjejí půlnoc… Nepřipomíná to test na volné asociace?“

„Kocovina, špína, únava, ztracený knoflíček…“ pokračoval jsem. „Ale tohle nemá ve vzpomínkách přednost.“

Čingiz přikývl a usmál se:

„Mám radši léto. Jenže vždycky skončí. Co myslíš, Leonide? Je správné, že je tomu tak? Nekonečné léto. A třeba i v elektronickém světě. Ty tam do konce nebudeš, ale léto ano. Vzpomínáš si, jak jsi v Hlubině řekl, že léto skončilo? Teď může trvat věčně.“

„To si každý rozhodne sám, Čingizi," řekl jsem opatrně. „Jestli je důležitější léto, nebo věčné léto. Život, nebo iluze života…"

Čingiz se nejen usmívá, ale přímo baví.

„Já jsem živý!" volá. „Žiju a budu žít. Léto hned tak neskončí."

Opravdu ho to chytilo.

Doslova mě přestal vnímat. Hleděl z okna na bílý sníh, na sloupeček popela padající z cigarety a nepřestával se usmívat.

„Teď je taky léto. Jenže hodně mrazivé. Ale přijde nové léto… cítím jeho dech, lehké kroky po zasněžených listech… Léto…"

Dychtivě vdechl kouř.

Tak se dnes už nemluví. Ani v divadle, pokud hra není z devatenáctého století.

A už vůbec tak nemluví bohatí povaleči, i když jsou sympatičtí a vzdělaní.

„Horký vítr ve tvářích, na rtech chuť lesních jahod, na obloze hvězdy, dotyk teplé vody… Léto. Odchází tak rychle, že ani nestačíš zvolat: ‚Počkej!' A dlouho ti připadá, že ještě je. Konečky prstů si ho pamatují, pamatují si léto. Rozechvění, hlava nastavená dešti, tichý smích, náhodný úsměv – léto… přece jen léto. Říkají ti, že už odešlo, ale ty hledáš jeho stopy, běžíš, zpožďuješ se, nestačíš… Ale přesto je to léto. Jdeš po jeho stopách, dvě hodiny v autě, tři v letadle, trošku pěšky. Nevím kam, ale nakonec tam dorazíme. Všechno kvůli létu. Maličkému, nesmělému kousíčku opožděného léta. Víc není třeba, jinak umřeš teplem. Léto…"

„Čingizi," pronesl jsem tiše. Neslyšel. Dohánět své léto.

„Dejte mi kousek léta… stejně je se mnou. Navždy. Mé léto. Jaké bylo, je a bude. Léto navždy! Vždyť si pamatuji, jak odchází. Jak se žluté slunce mění v purpurový západ. Jak vítr začíná být cítit sněhem. Usmívám se do větru. Prosil jsem ho: ‚Počkej! Alespoň chviličku. Nech mi kousek léta!' Ale vítr viděl takové jako já mockrát. Dokud bylo teplo, nehádal se se mnou. Ale ochladilo se a vítr zašeptal: ‚Léto skončilo.' Hned

jsem mu neuvěřil. Ale léto skončilo. Začalo pršet. Studený, bezútěšný, šedivý déšť. Natáhl jsem ruku a zachytil kapku vody. Můj odraz v ní se mi nelíbil. ‚To nejsem já!' řekl jsem vodě. Ale kapka zmrzla v krupičku ledu. A já jsem pochopil, že to je můj odraz a že je moc zlé, že na mé dlani netaje. Znamená to, že dlaň není teplejší než led."

Čingiz se zasmál.

„Tehdy jsem pochopil, že léto skončilo."

„Co je ti, Čingizi?" zeptal jsem se.

„Všechno je v pořádku."

Hodil do popelníku vykouřenou cigaretu a zeptal se:

„Opravdu jsi to nepocítil, Leonide? To obrovské pokušení? Ten dech věčného léta? Jakou cenu má zbraň vymyšlená Dibenkem? Když ne on, tak někdo jiný by to dokázal… dříve nebo později. Neodsuzujme ho za to. Za Hlubinu a za věčné léto. Život, iluze života… já, nebo můj dvojník… Jaký je tu rozdíl, když vstoupí do léta? Leonide, džina neudržíš v hliněném džbánu. Hlubina se změní, ať už něco uděláme nebo ne. Možná napomůžeme příchodu nového světa. Použijeme své klíče, instalujeme do kompů ‚Umělou skutečnost'. A odejdeme do léta…"

„Ne…"

„Proč?"

„Je tu ještě Maniak, Mág, Crazy. Na jejich slovech záleží, jestli si vzpomenu na svůj klíč. Je tu Vika. Na jejích slovech záleží, jestli odejdu do léta. Je tu Dibenko. A věř mi, že na tohle všechno myslí už dlouho. Je tu Černý diver. A já chci vědět, co chce."

„Tolik podmínek…" zavrtěl hlavou Čingiz. „Tolik podmínek a jedno léto pro všechny."

Za našimi zády se ozval vzlyk. Otočil jsem se.

U stěny stál Mršina a otíral si slzy špinavým kapesníkem.

„Čingizi," vysmrkal se hlasitě. „Čingizi, pověz ještě jednou to o létě. Nezapamatoval jsem si všechno… jak to bylo? Chuť malin v ústech, dlouhá jízda na kole…"

„Jsi lump a darebák,“ odsekl Čingiz. „Bez srdce a romantiky.“

„Já? Přišel jsem si pro cigáro. A tys mi ho vykouřil. Ale odpustil jsem ti to, Čingizi. Jen mi pověz ještě jednou to o létě… Poslyš, o jaru bys to nedokázal?“

„Ne. Jaro je pouhý přechod mezi zimou a létem. Samotné nestačí.“

„A tvrdíš, že nejsem romantický,“ vzdychl Mršina. „Dobrá. Nechme toho. Ale nezapomeň, básníku, že musíš dnes zajet za těmi svými kšefty.“

„Kolikrát ti mám vysvětlovat, že to nejsou kšefty, ale obchodní jednání?“

„A jaký je v tom rozdíl?“ mrkl na mě Mršina. „Nech tu cigára a jeď. Ale nezapomeň protáhnout hlaveň.“

Čingiz pohlédl na mě:

„Věříš, že toho chlapa jednou vykopnu z domu?“

„Ne,“ zavrtěl jsem hlavou.

„Ani on nevěří. No dobrá, ať si vtipkuje. Odkud vstoupíš do Hlubiny, Leonide? Pat se nepočítá, takže je tu volný komp. A kanál mám dobrý.“

„Raději od sebe. Zvyk.“

„Dobrá. Přijď v osm.“

Čingiz odešel z kuchyně. Retrívr, který ležel pod stolem, vstal a střídavě pohlížel za pánem a na nás.

Kvantita vyhrála nad kvalitou. Bajt vzdychl skoro jako člověk a opět ulehl.

„Občas to na něho přijde,“ vysvětloval Mršina pobaveně. „Romantik kravin… Pak je potřeba ho vyslechnout a včas usadit. Jinak v tom svém byznysu nepřežije. Začne obchodnímu partnerovi povídat o nedokonalosti vesmíru, o kráse skryté v šedých kamenech, o odcházejícím létě, o tom, jak hořce křičí pták, který zabloudil na noční bezhvězdné obloze… a někdo si poznamená – ‚Čingiz upadá‘. A šmytec. Osceola střelil vedle. Nebo chybil Akéla? Kdo byl vůdcem smečky a kdo náčelníkem Seminolů?“

„Akéla.“

„Co je s Akélou?“

„Akéla se netrefil.“

„Nekecáš?“ zeptal se podezíravě Mršina. „Už dlouho jsem Kiplinga nečetl.“

„Teď se strefí?“ otázal jsem se.

„Teď… teď spíš někoho zakousne. Byznysmen Čingiz a Čingiz mezi přáteli jsou různí lidé. Prvního chválabohu skoro vůbec neznám.“

11

Deep.

Enter.

Barevná metelice…

Deep program skoro všichni lidé spojují se sněhem. S teplým, barevným, ale přece jen sněhem. Ale teď chce Dibenko darovat světu věčné léto.

Proč mi ale to léto připadá jako zasněžená pustina?

Nemám pravdu. Ne, to není ono. Nemám právo. Nemám právo rozhodovat za ostatní. Když je Umělá skutečnost lákavá i pro Čingize, čím bude pro ostatní? Pro venkovana, který zůstane na noc v práci, zamčený na klíč jen proto, aby slabou linkou vlezl do Hlubiny, bez kombinézy a přilby… jen aby se ocitl pod oblohou Deeptownu, vyhrál si v prostorách elfů, zašel do levného bordelu a navštívil restauraci, na kterou v životě neměl. Pro invalidu upoutaného v křesle, pro kterého je Hlubina jedinou šancí, jak si stoupnout vlastníma nohama na opravdovou trávu, i když jen nakreslenou. A pro všechny nešťastné, tesknící, utrápené, unavené, zklamané?

Hlubina…

Tanec teplých vloček. Vír vtahující do tmy. Kaleidoskop. Ohňostroj…

Světlo.

Stojím v hotelovém pokoji. Všechno je v pořádku. Na posteli leží Proteus a motocyklista. Staré unavené loutky…

Přijdeš za mnou, Černý divere. Přijdeš a promluvíme si.

Kontroluji kapsy. Dibenkem darovaná pistole je na svém místě.

To znamená, že jsem na rozhovor připraven.

Zabzučel mobil. Konečně se objevil Dick. Imperátorova slova s ním asi silně otřásla.

Dick není v Hlubině, pouze zanechal zprávu. Zapínám příjem a objevuje se jeho postava.

Jen velice zřídka známe své skutečné podoby.

„Vítej, Ljoňo."

Je opravdu starý. Je mu přes padesát, přesněji to nedokážu určit. Znám jen málo černochů.

Nikdy jsem neměl ani stín podezření, že Crazy je černoch!

„Mám moc málo času," říká Crazy. Ve tváři má bolestný výraz, ale pokouší se o úsměv. Leží v posteli a kolem se pohybují nějaké stíny. „Vyprosil jsem si minutu. Všechno je v pořádku. Dnes už se při prvním infarktu neumírá. Je to tak?"

„Je, Dicku," odpovídám, přestože mě nemůže slyšet, už dávno ho odvezli do nemocnice, teď nad ním čarují doktoři a sestřičky, a já věřím, že všechno bude v pořádku. Richard je pojištěný, americká medicína se nedá srovnat s naší, určitě bude všechno v pořádku, musí být.

„Dcerka ti pošle dopis… a já budu v pořádku. Selhaly mi nervy, Leonide. Jsem starý. Starý a hloupý. Už je to tak."

Dick se dívá stranou a nepatrně pokyvuje hlavou. Popohánějí ho. Nevím, co jim řekl, co nalhal, aby mu umožnili namluvit před kamerou tuto zprávu. Patrně něco o důležité smlouvě, o kšeftu za milion dolarů.

„Věřím, že jsi dorazil na místo. A taky tomu, že uděláš všechno, co bude potřeba. Hodně štěstí, divere. Makej i za mě, hlupáčka se slabými nervy."

Obraz mizí.

To jsou mi věci.

Připomínám si Dickův změněný výraz, když se Imperátor zeptal: „Kdo jste?"

Zrod umělé inteligence. Pokrok. V každém případě dokáže zabíjet, skoro doopravdy.

Nemyslím si, že Imperátor napadl Crazyho nějakou formou zbraně třetí generace. Spíš za to mohly nervy. Napětí, únava… a nemocné srdce.

Ale přesto je Dibenkem stvořený život už nyní schopen zabíjet.

Otevírám dveře, ostražitě se rozhlížím, pak vycházím ven a zavírám.

Cestou po schodišti posílám na Dibenkův mobil žádost o setkání. Nerad čekám. Určitě proto pořád čekat musím.

Chytit taxi v Deeptownu není nikdy problém. Stačí zvednout ruku a auto už brzdí. Řidič je mladý punker s hřebenem barevných vlasů na hlavě a s odřenou bundou na holém těle. Zřejmě program. Sděluji mu adresu a rozvaluji se na zadním sedadle.

Ulice jsou ucpané. Taxík se stěží plazí. Míjíme Virtuální náměstí, potom auto odbočuje do Čínské čtvrti.

„Tudy to bude rychlejší?“ ptám se řidiče.

Chinatown se objevilo v Hlubině nedávno. Čína dlouho nechtěla vstoupit do společné virtuální reality. Ale nakonec vstoupila.

Čtvrť se rychle rozrůstá, odsouvá Deeptown kolem sebe. Ve virtuálním světě je prostoru dost. Číňanům se to nepochybně líbí.

„Rychlejší,“ odpovídá řidič.

„Určitě? Změna trasy…“

„Určitě.“

Jeho forma odpovědí se mi najednou přestává líbit.

Hledím na jeho silný, oholený zátylek. Probírám v duchu krátký rozhovor.

Řidiči-programy jsou ukázkově zdvořilí. Hrubě lakonický bývá jen člověk.

Ještě ani nedokončím myšlenku a kdesi uvnitř vzplane varování: instinkt, pocit, intuice.

Okamžitě přikládám k řidičově zátylku hlaveň pistole. Jemně, ale citelně.

„Zastav auto.“

Barevné lampióny nad obchůdky. Papírový drak na modré obloze. Usměvaví, výhradně usměvaví kolemjdoucí.

„Auto,“ opakuje řidič a zrychluje.

To není program! Vydal jsem rozkaz a nedostal ani odmítnutí, ani potvrzení. Lhát a hrát o čas dokáže jen člověk.

„Budeš toho litovat, hochu. Mám zbraň třetí generace."

Řidič otáčí hlavu a usmívá se.

„Opravdu? A co má být?"

Mně se nic zlého nestane. Nemůže. Jsem ve virtuální realitě a největší z možných nepříjemností je…

Smrt.

Trhnutí, tupý náraz na kapotu a na krajnici padá něčí tělo. Výkřiky. Nic hrozného, u postiženého zafungoval výstup z Hlubiny v důsledku nepřípustně silného fyzického působení. V Deeptownu by bylo možné udělat podobný střet absolutně bezpečným, člověk by mohl vstát, oprášit se a pokračovat v cestě. Ale potom by dříve nebo později vstoupil na reálnou silnici a nebál by se projíždějících aut…

Řidič se začíná smát. Musel pochopit, co se stalo, a přesto se směje.

„Zastav!" opakuji.

Co chce? Uvěznit mě v Hlubině? Odvézt někam, kam nechci?

„Vydrž," radí mi řidič.

Hledí do ústí pistole a usmívá se. Potom otevírá ústa a svírá hlaveň rty.

Ryzí šílenství. Neuvěřitelná sexuální úchylka. Orální sex s pistolí.

Najednou chápu Crazyho Tossera, který střílel na Imperátora.

„Zbytečně," prohlašuji a odjišťuji pistoli. „Zbytečně."

Pořád ujíždíme úzkými uličkami Čínské čtvrti a není pochyb o tom, že tohle není nejkratší cesta k Čingizovu domu. Před autem se valí jakási vlna, lidé se rozbíhají a uvolňují cestu.

„Tři…" počítám.

Co chce, k ďasu?

„Dva…"

Opět posměšný, lidský úsměv. Veselý chlapík! Prvních pět střel jen paralyzuje… pokud mám Dibenkovi věřit.

„Jedna…“

Řidič brzdí.

Ani se nestačím zaradovat z jeho poslušnosti. Auto zastavilo v úzké ulici. U zdi stojí muž v černém plášti.

V ruce drží pistoli.

Stačím se sehnout, když práskne výstřel a kulka rozbíjí okno. Ležím na zadním sedadle, řidič se naklání přes opěradlo sedadla, usmívá se a v zubech dál svírá hlaveň mé pistole. Potom začíná odvracet hlavu a s nečekanou silou mi rve pistoli z ruky.

Mačkám spoušť.

Bílý prach, zápach ohořelé kosti. Ve vzduchu se vznáší drť z vyražených zubů.

„Ojoj,“ šišlá řidič a nepřestává se usmívat. Pistoli pustil, ale umřít nehodlá. A jako paralyzovaný taky zrovna nevypadá.

Na hlavni pistole jsou otisky zubů.

Ten ničema Dibenko!

Instinktivně tasím levou rukou pistoli Střelce, odjišťuji, zvedám ruku a střílím do rozesmátého obličeje.

Druhá generace je naprosto v pořádku.

Zabiju jeho počítač. Spálím procesor stejně, jako ho spálili mně. Virtuální tělo musí ztuhnout nebo okamžitě zmizet.

Jenže dnes je všechno jinak.

Kulka proniká řidiči do krku. Virus, svazek elektronických impulzů, trojský kůň, ani nevím, jak ten náboj správně nazvat. Pro mě je to prostě kulka.

A pro řidiče zřejmě také.

S křikem zvedá ruku ke krku a tiskne na ránu dlaně. Krev tryská mezi sevřenými prsty, které se propadají do rány, rozdírají ji…

Pod ohnutými prsty se leskne kov, změť drátů…

Kyborg. Kyberpunker. Přímo klasický.

Střílím znovu a druhá kulka ho doráží.

Hlava ozdobená kohoutím hřebenem se rozlétá na kousky. Krev, špína, lepkavá šedá hmota, změť mikromodulů a kabelů.

Klasický kyberpunker je pěkně odporný.

Otevírám dveře a vyskakuji z auta, padám a schovávám se za kolem před tím, kdo střílel na mě.

„Leonide!“

Povědomý hlas. Mlčím a pokouším si ujasnit, kde je nepřítel. V hlavě mám dokonalý zmatek.

Střely třetí generace nefungovaly. Ale ne proto, že mě Dibenko oklamal.

Nestřílel jsem do člověka.

Střílel jsem do umělé inteligence. Nebo do něčí „Umělé skutečnosti“.

Střely druhé generace pomohly. Nevím, jestli jsem ho zabil úplně, nebo jestli se za nějakou dobu dá opět dohromady, přenese části svého vědomí z jednoho kousku sítě do druhé. Ale pokud jsem mu ublížil nenapravitelně, nepokládám se za vraha.

„Proč tak surově, Ljoňo?“

Posměšný, skoro veselý hlas.

„To byla odpověď na tvůj výstřel,“ volám a skáču za druhé kolo.

„Jenže já střílel paralyzujícími… Nehodlám tě zabít, věř mi.“

„Jsi Černý diver!“

„Ano, i tak mi říkají…“

Takže jsem se dočkal.

Ležím v blátě na periferii Čínské čtvrti a schovávám se za autem s představitelem umělé inteligence, kterého jsem zabil. Hovořím s ozbrojeným Černým diverem.

Znovu schovávám Střelcův revolver a vytahuji Dibenkovu pistoli. Po chvíli revolver opět tasím.

Bude to jistější.

„Nezlobím se, že jsi zabil řidiče, Leonide. Měl jsi dost rozumu použít na něj střely druhé generace, viď? To nic, neurazil jsem se. Dibenkovou zásluhou je jemu podobných už

hodně. Dá se s nimi snadno manipulovat. Jsou impulzivní jako děti, někdy uvažuji, jestli opravdu mají rozum.“

„Co ode mě chceš?“

Kde je? Vidím zeď, ale nevidím Černého divera.

„Pohovořit si, Leonide. Pouhý rozhovor. Přišel jsem kvůli tomu k Čingizovi, ale nebyli jste právě pohostinní…“

„Mluv!“

Tichý smích.

„Nemáš moc dobrou polohu k rozhovoru.“

„Nevadí, najdu argumenty i v této pozici,“ odpovídám se zbraněmi v rukou. „Tak do toho!“

„Soubor, Leonide.“

„Jaký soubor?“

„Nedělej ze sebe idiota! Potřebuji soubor, který sebrali Dibenkovi Mršina a Roman. Byli jsme dohodnuti.“

„Nastrčil jsi je, hajzle. Dohoda neplatí!“

Je v Čínské čtvrti vůbec policie? Za ten parádní průjezd ulicemi nás měli už desetkrát zatknout… vlastně se pokusit zatknout.

„Uklidni se!“ Buď se mi něco zdálo, nebo je jeho hlas nyní naprosto vážný.

„Nemohl jsem tušit, že při pronásledování použijí novou zbraň! Ano, naléhal jsem, aby Mršina vzal Romana s sebou!“

No prosím…

To mi Mršina neřekl. Obětoval možnost úplně se očistit!

Ten obhroublý, hlučný a jízlivý hacker.

„Kluk to potřeboval! Chtěl najít své místo v životě, rozumíš? A našel by ho, kdyby nedošlo k té hloupé tragédii. Chtěl jsem mu pomoci. Věříš mi?“

Ležím v prachu, tisknu hlavu ke špinavé pneumatice a zírám do špíny.

Věřím.

Proč se to děje právě tak? Stačí dohlédnout dostatečně hluboko a zjistíš, že vlastně nikdo za nic nemůže.

Připadá mi, že Černý diver nelže. Asi neměl důvod, aby přál Romanovi smrt. A nebylo proč předpokládat, že se při vloupání do New Boundaries Romanovi něco stane.

„Věříš?“

„Nač potřebuješ soubor?“

„Věříš, nebo ne?“

Opravdu je pro něho tak důležitá má odpověď… můj názor na něj?

„Věřím,“ šeptám.

Ale on slyší.

„Dobře. Potřebuji ten soubor. Dej mi ho a nebudou už mezi námi žádná nedorozumění. Nebo si tě už Dibenko najal na práci? Miloučká provokace, ale já jí nikdy neuvěřím. Moc dobře si pamatuješ, jak ses topil v Hlubině.“

„Proč chceš ten soubor?“ opakuji.

Tupá umíněnost je někdy jediným východiskem.

„Bude všeobecně dostupný pro všechny zájemce. Jestli chceš, počkám, aby ho Čingiz stihl dát do prodeje.“

„A promyslel jsi, co to způsobí?“

Černý diver se směje.

„Co si myslíš ty? Lidé začnou vstupovat do Hlubiny s ‚Umělou skutečností‘ v počítači. Každý zájemce bude moci přenést svou osobnost do sítě. Současný výkon Deeptownu to neumožňuje… Urychlí se pokrok. Virtuální svět se tisíckrát zvětší.“

„Co z toho budeš mít?“

„Miluji Hlubinu.“

Připadá mi, že tento rozhovor se zbraněmi v rukou trvá nekonečně dlouho.

„Nemůžu ti teď odpovědět. Sejdeme se zítra.“

„Leonide, nepokoušej se mě obelstít. Nikde se neschováš. Předvedl jsem ti své možnosti dostatečně?“

Tak tedy možnosti…

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

Jak jsem si zvykl na efekt této krátké věty…

Svět kolem mě se ale nemění, zůstává stejný. Jsem v Hlubině a Hlubina se stala realitou.

Ztratil jsem první i poslední schopnost divera, základní a nejdůležitější.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

Bezvýsledně.

„Stačí to?“

Směje se.

Ví, o co jsem se pokusil, a ví, že jsem neuspěl.

Bože, kde vzal takové schopnosti? A mají nějaké hranice?

Asi mají, jinak by už dávno získal a rozšifroval soubor. Černý diver není všemocný.

To znamená…

Vyskakuji, kotoul přes kapotu a padám na chodník.

Zatracená bolest…

Černý diver dál trčí u zdi. Nestojí na zemi, visí metr nad asfaltem a pomalu komíhá nohama. Proto jsem ho neviděl.

„Dávám ti dvě hodiny, Leonide,“ říká naprosto klidně. „Potom začnou opravdové problémy. Tak zatím.“

Možná bych stačil vystřelit, jenže on má nyní podobu Romana. To mě zadrželo. Taková svině…

Černý diver přejíždí po zdi rukou a v zašlých cihlách se otevírá úzká skulina. Vstupuje do ní, vtahuje se, zplošťuje se v tenký barevný list.

Další demonstrace síly.

Z té křivdy je mi do breku. Jako klukovi, kterého postavili do kouta s napomenutím „přemýšlej“.

Střelcův revolver strkám do pouzdra, pistoli rovnou do kapsy. Naposledy hledím na auto, kde tuhne mrtvé tělo punkera.

„Stůj!“

Policistův hlas je vysoký a pronikavý. Takovým pištěním je možné rozbíjet cihly. Vypadá jako Jackie Chan.

„Stojím,“ odpovídám melancholicky. Po kontaktu s Černým diverem mě policie Deeptownu nijak neděsí.

„Odepnout pouzdro, hodit je na zem!“

Podřizuji se.

Policista se přibližuje, pořád přitom na mě míří masivním revolverem. Opatrně nahlíží do auta, potom třeští oči.

„Není mrtvý, jenom tak smrdí," vysvětluji zdvořile.

„To tě přijde draho," prohlašuje policista potěšeně. Z jeho hlasu je znát, že řidiče nelituje, také ví, že je to všechno jen iluze.

„Nemyslím."

Pouzdro s pistolí mi leží pod nohama, ale Dibenkovu pistoli mám po ruce. Není čas na váhání. Dostal jsem dvě hodiny na rozmyšlenou. S policií se dohadovat nehodlám.

Policista na mě udiveně hledí, potom tuhne a padá na záda. V ruce dál svírá revolver.

Jdu k němu a rozechvěle pohlížím Jackiemu Chanovi do obličeje. Co když Dibenko lhal o pěti prvních kulkách?

Policista začíná mluvit tak rychle, že překladatelský program nestíhá a chvílemi slyším čínštinu. Tuhle řeč moc neumím.

„Co jsi to udělal? Co jsi to udělal, lumpe? Co jsi mi udělal?" Program to nakonec zvládl.

„Nerozčiluj se," uklidňuji strážce pořádku. „Za čtvrt hodiny ochrnutí přejde. Paralyzující zbraň jste si přece objednali právě vy, ne? Práce skončila úspěšně!"

Nechávám ho ležet a vzhlížím k obloze.

Policii Deeptownu neuškodí, když se zamyslí nad důsledky své objednávky. Nevím, jestli je možné couvnout v čase, zahnat džina zpátky do láhve.

Ale třeba se o to deeptownský policejní komisař Jordan Rade pokusí. Není hloupý.

100

„Jdeš pozdě," říká Čingiz.

Přikyvuji a vstupuji dovnitř.

Už na mně není znát, že jsem se nedávno válel po zablácené ulici, střílel a byl pokryt krví a úlomky zubů. V Deeptownu máme kvalitní bláto. Elektronické. Rychle zasychá a odpadává. Ale pořád ho na sobě cítím. Že bych si vlezl do vířivky? A nebo je i tady plná láhví piva?

„Mluvil jsem s Černým diverem."

„Oho…" Čingiz ukazuje na dveře do knihovny. „Pojď, povíš to všem. Už jsou tady."

„Všichni?"

„Kromě Pata. Přikázal jsem mu, aby se učil. Prospěje mu to."

V knihovně už jsou opravdu všichni. Nálada je jiná než před výpravou do Bludiště. Klidnější… ale současně smutnější. Maniak a Mág sedí u krbu, popíjejí whisky a o něčem diskutují. Pochytili v Americe hezké zvyky… Mršina jako obvykle má před sebou řadu láhví žigulovského, polovina je prázdná, polovina ještě plná. Už začínám být zvědavý, budu je muset v reálu ochutnat. Třeba se poslední dobou jeho chuť zlepšila.

„Dostal jsem ultimátum," oznamuji místo pozdravu. „Mám dvě hodiny… vlastně už bez deseti minut, abych dal Černému diverovi Dibenkův soubor. Jinak prý budeme mít problémy."

Maniak mi mlčky nalévá whisky, beru si ji a vyprávím, co se stalo v Chinatownu.

Když končím, je od limitu potřeba odečíst dalších patnáct minut. Čingiz kouří jednu cigaretu za druhou a mračí se pořád víc.

„Zabil jsi kyberpankáče," vzdychá Mršina. „Jdeš na to tvrdě, tuláku."

„Co si o tom myslíte?" ptám se. „Upřímně řečeno, nechci to rozhodovat sám."

„Jaké možnosti má Černý diver doopravdy?" ptá se Maniak. Zase klade konkrétní a nepříjemné otázky.

„Z toho, co jsem viděl, hodně velké. Dělal to, co jsem kdysi dokázal i já… když mi pomáhala Smolařova síla. A to bylo hodně. Udivuje mě, že Dibenko mu ještě dokáže vzdorovat."

„Dokážeme mu odolat?" ptá se Maniak.

„Až dopíšu svůj obranný program…" začíná Mág. Rozpačitě se usmívá, mává rukou a umlká.

„Ne," odpovídám upřímně. „U toho auta mě mohl snadno zlikvidovat. Vyletět trošku výš a střelit. Nebo se stát neviditelným a pak mě zabít. Mohl si prostě dělat, co se mu zachtělo."

„Škoda že to nepředvedl v Bludišti…" mračí se Mršina. „Mohl zabít Imperátora a usnadnit nám cestu…"

„Niké není Černý diver."

Nechtěl jsem o tom mluvit. Odkládal jsem to, dokud to bylo možné.

„Víš to určitě?" ptá se skepticky Čingiz. „Viděl jsi ji?"

„Vidím ji každý den. Niké je Vika. Má žena."

„Madam!" jásá nadšeně oživlý Mág. „Hned jsem to poznal. Hned, jak jsem ji uviděl! Vycítil jsem známou povahu! Jen jsem nic neříkal… když se nedala poznat, znamená to, že se nechtěla přiznat."

„No, no," mručí Maniak. „Leonide, víš to určitě?"

„Niké nevěřím, ale Vice ano. Není Černý diver."

Další dotazy nejsou. Maniak a Mág zřejmě Vice věří. Čingiz a Mršina věří mně.

„Musíme to říct Patovi," říká zamyšleně Čingiz. „Je pořád ještě naštvaný. Takže Niké je jasná. A co Černý diver? Co uděláme?"

„Tvůj názor?"

„Dejme mu ten program. Jestli ho sami využijeme, to ať si každý rozhodne sám. Černého divera nechme na pokoji. Šířit na discích program nebudu a naopak tomu po celém Rusku budu do poslední chvíle bránit. Na svůj kousek chleba si vydělám i bez takových pochybných machinací.“

„Na chleba s máslem a kaviárem,“ brumlá Mršina. „Hoši, taky můžeme program prostě zničit. Černý diver nevypadá jako psychopat. Nebude se mstít jen pro potěšení ze msty. Odpadne důvod pronásledovat nás, zaměří se na Dibenka. Ten je vinen, je to jeho výtvor. Navrhuji program zničit. Definitivně. Kdo ho teď má na disku?“

„Já.“ Čingiz chvíli vyčkává. Hledí na mě a usmívá se… a já v jeho očích vidím jas nekonečného léta. „Dobrá. Souhlasím. Zničíme ho. I s diskem. Úplně. Formátování nevěřím. Dírku vrtákem a kapku kyseliny dovnitř.“

Maniak krčí rameny:

„Nepochybuji, že ho Dibenko stejně vrhne na trh. Možná později, po dvou letech experimentů. O. K. Jak chcete. Zničit.“

„Lidi se na tom tak nadřeli…“ vzdychá Mág a škrábe se na zátylku.

„Nezničíme originál, ale ukradenou kopii,“ připomíná Maniak.

„Tak ho smažeme! Nemá cenu ničit disk, mám takový prográmek, s ním by…“

„Pevný disk taky,“ říká ledově Čingiz.

„Jak chceš, když ti není líto peněz, je to dobrý disk…“ povídá Mág trošku uraženě. „Tak do toho!“

Všichni hledí na mě.

Poslední důležitý názor.

„Mám to shrnout?“ ptám se. Už neváhám, vím, co teď řeknu.

„Ahoj, Ljoňo!“

Do knihovny vchází Pat. Na sobě má kombinézu podobnou těm, které nosí hráči v Bludišti.

„Pate…“ Čingiz se zjevně začíná zlobit. „Co jsi mi slíbil?“

„Už mám úkoly hotové!“ namítá kluk. „Všechny. A ještě jsem nakreslil skin! Chtěl jsem se pochlubit!“

„Skin je dobrý,“ souhlasí Čingiz. „Jenže jsi mi slíbil, že nepůjdeš do Hlubiny. Vzpomínáš si?“

Pat hledí prosebně na Mršinu, který nevydrží, odkašle si a povídá:

„Tak dobře, Čine. Uklidni se. Ať tu zůstane. Kromě toho má Pat taky právo rozhodovat. Jako my všichni.“

Poslední argument zjevně zapůsobil.

„Posaď se,“ přikazuje ostře Čingiz. „Rozhodujeme, jak naložit s Dibenkovým programem.“

„A co?“ ptá se Pat, který se uvelebil mezi Čingizem a Mršinou.

„Došli jsme k závěru, že je ho třeba zničit. Černý diver nám dal ultimátum, požaduje soubor. Když ho zničíme, nechá nás být. Nedokážeme mu vzdorovat.“

„Jak to, nedokážeme?“ Pat klouže pohledem z Čingize na Mršinu, nakonec utkví pohledem na mně.

Tak se hroutí ideály. Tvrdý byznysmen Čingiz, velký hacker Mršina, poslední diver Leonid – všichni kapitulují před Černým diverem.

„Absolutně nedokážeme. Jeho možnosti v Hlubině jsou na rozdíl od našich přímo nadpřirozené. Buď se vykašleme na Deeptown a přestaneme sem chodit, nebo zničíme soubor.“

Je třeba přiznat Patovi, že neváhá.

„Tak ho zničíme. Nebo mu ho dáme, ať se jím udáví!“

„Nedáme. Smažeme ho.“ Čingiz opět hledí na mě. „Leonide? Tvůj názor?“

„Smazat. Dokonale. Vysvětlím vám proč.“

Na vysvětlení, ať už bude jakékoli, čekají všichni.

„Dibenko udělal mazanou věc. Rozhodl se vytvořit umělou inteligenci, jenže ne plnohodnotnou, ale jako doplněk živé osoby. Ve skutečnosti jde o kyborga. Jenže polovina toho kyborga není mechanická a elektronická, ale virtuální, naprogramovaná. Nejdříve kopíruje reakce člověka, potom je

zdokonaluje. A nakonec… nakonec začíná žít jakýmsi vlastním životem. Mám pravdu?“

Maniak kývá hlavou,

„Ta věc se může samostatně rozvíjet,“ pokračuji. „Vezměme si například Imperátora. Začal jako tupý program s řadou reflexů, které do něho vložili. A končil… končil tím, že překonal vložené programové bariéry. A zeptal se: ‚Kdo jsem?‘ Takže Dibenkovi se hračka povedla. Trápí mě jen jedno…“

„Pochopil jsem,“ přikyvuje Čingiz. „Máš pravdu. Za prvé Imperátor. Za druhé tvůj taxikář.“

Skutečně pochopil.

„Dá se říct, že Imperátor byl zpočátku určen k zabíjení a boji,“ vysvětluji. „To byla jeho úloha v Bludišti. V tomto směru se rozvíjel. Ale reálný člověk, jehož živá polovina navázala kontakt s Černým diverem, byl psychopat, který měl potěšení z přejetí chodce, cucal hlaveň pistole, unášel lidi. Takovým se stal. Bohužel na tom není nic divného. Musel se rozvíjet, živit své elektronické tělo a krev. A boj, agrese, válka jsou ideální stimuly rozvoje. Opice kdysi nevzala do ruky klacek proto, aby jím srazila banán, ale aby praštila nepřítele. Dibenkův program jsou miliony pralidí, kteří vtrhnou do Deeptownu. Miliony civilizovaných a chytrých elektronických neadertálců. Nevím, v koho se změní. Možná vytvoří vlastní nový a krásný svět. Jenže ze začátku budou potřebovat boje, zápasy, války. Proto, aby získali plné vědomí a začali myslet.“

„Pošli ten svůj pevný disk k čertu, Čingizi,“ ozývá se Mág. „Potom ho ještě roztluč kladivem. Jestli to zpozdíme alespoň o rok, bude to dobré.“

„Všichni souhlasí?“ ptám se.

„Všichni,“ vstává Maniak. „Hoši, musím jít. Zničte ten soubor a Černému diverovi povězte, že ho nemáme. Dibenkovi řekněte, k čemu jsme došli. Co když to ocení?“

„Půjdu taky,“ přidává se Mág. „Musím ještě něco dodělat.“

„Praštil jsi s prací?“ zajímá se Mršina.

„S prací ne…“ mračí se mrzutě Mág. „Včera mě ty naše záležitosti nějak rozčílily. Přišel jsem do podniku špatně naložený. Lokální sítí jsem poslal kámošovi dopis… nic zvláštního! ‚Když tě život fackuje, znamená to, že ještě žiješ!‘ Je to našinec, emigrant z Ruska. Měl takový vtip pochopit!“

„To je přímo aforismus,“ posmívá se Maniak. „Co se stalo? Nepochopil tvůj humor?“

„Klepl jsem na nesprávnou ikonu a dopis dostali všichni spolupracovníci.“

Maniak hvízdl.

„Třiadevadesát lidí, z toho pět žen. Teď mě obviňují ze sexuálního obtěžování. Všechny ženy a tři muži.“

„Američani,“ vrtí Mršina hlavou. „Omluv se. Zaplať jim. Jen ať to nejde k soudu. Jinak tě svlíknou do naha. Pak se teprve ujistíš, že ještě žiješ.“

„Půjdeme,“ plácne Maniak Mága na rameno. „Jsi opravdový hrdina.“

Teprve po jejich odchodu z knihovny se Mršina rozchechtá.

„Na tom není nic k smíchu, Tony,“ vrtí Čingiz vyčítavě hlavou. „Má teď opravdový problém.“

„Chápu…“ potlačuje Mršina pracně smích. „Představil jsem si výrazy pracovníků, když dostali od šéfa takový vzkaz…“

„Podle mě to musela být legrace,“ říká opatrně Pat.

„Ve tvém věku je legrace každé neslušné slovo.“ Čingiz hledí unaveně na mě. „Tak co? Nebudeme to odkládat. Nebo ultimátum vyprší.“

„Nebudeme,“ souhlasím. „Jděte a zničte disk. Máš na něm něco cenného?“

„Nic, co stojí za život. To není počítač pro práci, ale pro zábavu… Svěříš nám jeho likvidaci, nebo přijedeš osobně?“

„Svěřím. Připadá mi, že to nekonečné léto se ti moc nelíbí.“

„Ljoňo, že jsem nakreslil skin šikovně?“ ptá se Pat.

Nu, každý má své problémy. Ale těší mě, že se Pat tak snadno vzdal nové, nevyzkoušené hračky.

„Super,“ povídám. „Bezva.“

„I pistole je jako opravdová,“ vytahuje Pat zbraň. „Vidíš?“

Příliš snadno se vzdal „Umělé skutečnosti“.

Příliš snadno porušil Čingizův příkaz.

Příliš rychle nakreslil skin.

„Čingizi,“ volám a vyskakuji.

Pozdě.

První výstřel patří mně.

Druhý Čingizovi – k jeho obrovskému úžasu.

Třetí Mršinovi, který začal vstávat z křesla.

Není to výbuch modrého plamene jako z pistole v Bludišti smrti. Přímo před očima vzniká olověně šedá spirála, která bleskově vytáhne z těla život.

Hrozný pocit!

Jako po znecitlivující injekci, jenže v celém těle. Tělo mám, vnímám ho, jenže neposlouchá. Jsem dřevěný jako Pinocchio a pohyblivý jako poleno.

Zato pád nebolí.

Padám tak, že vidím Čingize a Mršinu, jak sedí zhrouceně v křeslech.

A vedle nich stojí Pat.

Černý diver.

Je to opravdu hloupé.

„Pate!“ volá Čingiz. Mluvit můžeme. To je dobře. Určitá šance. „Co to děláš?“

Pat nic…

Spouští pistoli a jde ke mně.

„Pate,“ křičí ještě jednou Čingiz.

Černý diver se ke mně sklání a tiše říká:

„Dvě hodiny uplynuly, Leonide. Čekám na odpověď.“

Mluvit není snadné. Nechápu, jak dokázal Čingiz křičet. Tlačím slova ztuhlým hrdlem:

„Sundej masku… jen se nám vysmíváš.“

Pat se usmívá a známým gestem zvedá ruku k obličeji. Nahoru a dolů. Svléknout obličej, obléknout obličej. Ramena se rozšiřují, postava roste. Skin mění barvu, trhá se, mění se v černý plášť.

Před námi stojí Dmitrij Dibenko. Ne Muž bez tváře, ale Dibenko z fotografií. Ze starých fotografií, s rozpačitým úsměvem ohromeného člověka, který ještě plně nechápe, co stvořil.

„Čingizi, to není Pat…“ říkám. „To je Černý diver.“

Čingiz zachrčí a jako by se pokoušel vstát.

„Tak je to lepší?“ ptá se Černý diver skoro vesele. „Vyhovuje? Nebo chcete někoho jiného? Viku, Maniaka, komisaře Radeho, Crazyho… Představení skončilo. Chci ten soubor, Leonide!“

Mlčím. Čtvrt hodiny a ochromení skončí. Musí skončit.

„Zřejmě nehodnotíte situaci správně.“ Černý diver pohlíží na mlčícího Čingize a na Mršinu, který sveřepě zírá, ale také mlčí. „Prozatím používám humánní metody. Jste ochromení na krátkou dobu, tak patnáct až dvacet minut. Jestli za tu dobu nedostanu rozšifrovaný soubor, budu proces opakovat. Jenže. Je tu problém…“

Dělá krátkou, významnou pauzu.

„Mám jen jeden paralyzující náboj. Ostatní narušují srdeční rytmus. Myslím, že to není tak zlé jako zbraň, která zabila Romana. Ale nepříjemné to je, nemyslíte? Hlava přemýšlí, ruce a nohy jsou ještě teplé, ale srdce se už zastavilo. Mozek patnáct minut nevydrží. Při Dibenkových experimentech dobrovolníky zachraňovali nepřímou masáží srdce. Jenže vy tým doktorů po ruce nemáte.“

„Jsi připraven vraždit?“ ptám se.

Černý diver krčí rameny.

„Já? Nevím. Třeba usoudíte, že blufuji. Máte na to právo – příští čtvrthodinu. Ale za mnou stojí nový život, který se chce narodit. Nový svět. Nové horizonty Za mnou jsou miliony lidí, kteří nezískají věčnost, dokud Dibenko váhá, je opatrný, experimentuje. Slyšeli jste o muži jménem Wolf Meiermann? Myslím, že ne. Je to mladý vědec, který co nevidět vytvoří jednotnou teorii pole. Umírá na leukémii. Zbývá mu půl roku, možná rok života. Dibenkův program by mu umožnil přenést svůj rozum do Hlubiny.“

„Rozum ne…“ ozývá se najednou Čingiz. „Iluzi rozumu.“

„Každý rozum je iluzorní.“ Černý diver se ani neobrací. „Zkopíruje do virtuálního světa svůj způsob uvažování, svá nečekaná paradoxní osvícení, svou metodu analýzy údajů… Jistě, něco ztratí, ale něco i získá. Bude mít k dispozici veškeré informace sítě. Postačí, aby položil dotaz a dostane odpověď… pokud odpověď existuje.“

„To je demagogie.“ Čingiz se zřejmě také rozhodl hrát o čas. „Směšuje to dohromady možný užitek a reálný život lidí…“

„Vy mě neučte morálce,“ odpovídá Černý diver klidně. „Hackeři, diveři, zlodějští byznysmeni… všimněte si, že uvádím jen to, čeho jste se prokazatelně dopustili. Nezdržuj, Čingizi. Potřebuji ten soubor. Nehodlám žertovat… a dostanu ho. Vždyť jste se sami dlouho rozmýšleli, jestli mi ho nemáte dát. Tak mi ho dejte. Na jedné misce vah je vaše rozhodnutí. Na druhé velice pravděpodobná smrt. Víte určitě, že chcete riskovat?“

„Když zemřeme, soubor nedostaneš,“ připomíná Čingiz. „Je uzavřen čtyřmi hesly.“

„Vím. Ale nemám jinou možnost. I kdybych to měl udělat jen kvůli tomu, aby byl Dibenko ochotnější mluvit. Nechci zabíjet obyčejné lidi, abych mu dokázal, že to myslím vážně. Ale vy si za to můžete sami. Varoval jsem vás.“

Nikdo mu neodpovídá. Například já se zabývám opakováním své větičky: „Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

Ale Hlubina mě nechce vypustit. Nechce. Rád bych věděl, jak to Černý diver dělá. Tohle přece není ovládání virtuální reality, ale spíš přímé působení na mě.

„Všichni máte co ztratit.“ Černý diver jde ke krbu a natahuje ruce k ohni. „Umřít pro ideu je krásné. Ale je ta idea cennější než život? Uděláme to tak… Budu počítat do sedmi. Až řeknu sedm…“

V jeho hlase je sebejistota, lhostejnost, síla. Něco, co nám nedává ani stín naděje.

Stiskne spoušť a já pocítím, jak srdce udeří naposledy a pak se zastaví. Ne na dlouho, jen na patnáct minut.

Budu žít a vnímat, jak padám do nekonečné propasti. Možná se kolem mě sevřou stěny ledu a ohně, ale vpředu už nebude teplé světlo.

A let potrvá věčně.

Až ke mně přijde Vika, spatří po sejmutí přilby bledý, mrtvý obličej.

„Jsi svině, divere!“ slyším vlastní hlas, ale připadá mi, že někdo mluví za mě. „Jsi svině, ale máš pravdu. Nestojí to za život. Jsem ochoten dát ti ten soubor.“

Černý diver přikyvuje a usmívá se. Na urážky kašle.

„Dostaneš soubor…“

To je Čingiz.

„Ještě zbývá náš veliký hacker…“ Černý diver pohlíží na Mršinu. „Nedělej, že komunikuješ jen pomocí klávesnice, bezva myšlenka, ale já vím, že to tak není. Souhlasíš s nimi?“

„Ano!“ chraptí Mršina.

„Uděláme to tedy tak…“ Černý diver bere telefonní sluchátko, přikládá je k uchu a kývá hlavou. „Zavolejte opravdovému Patovi, který se poctivě šprtá nenáviděnou ruštinu. Ty, Čingizi, mu přikážeš otevřít soubor a poslat ho do Hlubiny. Sem, na tenhle stůl. Myslím, že to zvládne.“

„Ale on naše klíče nezná, tupče,“ nevydrží Čingiz.

„Prozradíte mu je. Všichni, postupně. Kdo uzavřel soubor první?“ Začíná vytáčet číslo.

„Leonid, potom já, pak Mršina a nakonec Pat.“ Čingiz se zřejmě docela vzdal.

„Paráda. Ale žádné narážky a podrazy. Co kdyby se sem vydal vás zachraňovat?“ Černý diver naslouchá a přibližuje sluchátko k Čingizově uchu.

„Ahoj, Pate…“

Hlas má docela normální. Jako kdyby seděl u krbu se sklenkou whisky, kouřil doutník a filozofoval s námi na abstraktní témata.

„Pracuješ? Správně. Něco mám… na chvíli přestaň. Vezmi soubor, který jsme zašifrovali… ano, ten. Nechce se ti? Z lokální sítě nemůžeš? Teď ti všichni postupně řekneme své klíče. Otevřeš soubor a pošleš ho do Hlubiny. Sem do knihovny. Ne, nedělám si legraci. Předávám sluchátko Ljoňovi.“

Černý diver souhlasně kývá, poplácá Čingize po zádech a jde se sluchátkem ke mně.

„Hej,“ povídám do mikrofonu.

„Ljoňo, proč jste se najednou rozhodli prozradit klíče?“ ptá se zvědavě Pat.

„Jen tak.“ Dokonce se ušklíbnu. „Jsi připraven převzít klíč?“

„Jo.“

„Diktuji… Nejprve čísla. Sedm, čtyři, šest, nula, šest, dva, čtyři, sedm. Teď písmena. W. H. O. Všechna velká. Nyní d. s. Obě malá. Znovu čísla. Jedna, tři, šest, osm, jedna. Malé y, velké Z. Symbol dolaru. Zavináč.“

„Jako je v adresách, nebo slovo zavináč?“ ptá se věcně Pat.

„Významová slova používají v šifrách jen lameři,“ vysvětluji. „Samozřejmě symbol. Teď tři otevřené závorky, číslo osm. A vykřičník.“

„Mám,“ potvrzuje Pat. „Chviličku, klíč se generuje…“

„Předávám Čingizovi.“

Černý diver odsouvá sluchátko a šeptá: „Dobrý klíč! Líbí se mi.“

Mlčím. Je to můj obecný klíč. Budu muset přebalit všechny databáze. Černý diver natahuje sluchátko k Čingizovi. Ten se na mě bůhvíproč mračí stejně jako na Černého divera. Ale hlas má klidný:

„Otevřel jsi první šifru? Dobře. Teď vezmi můj klíč. Je jednoduchý, lamerský.“

To je ono!

„Je to věta, první písmeno malé, ostatní velká. Mezery mají význam. Na konci musí být tečka. Piš… a opakuj písmena.“

Proč to tak protahuje?

Čingiz vzdychá a ledovým hlasem říká:

„Čtyřicet tisíc opic si strčilo do řitě banán.“

Černý diver se svíjí smíchy. Sluchátko v jeho ruce u Čingizova obličeje se třese. Mršina chrčí, pokouší se pohlédnout na Čingize, potom stáčí pohled na mě.

Držím se. S velkým úsilím, ale držím.

„Cože?“ Čingiz se najednou přestává ovládat. „Jaká apice? Chodíš se do zoo dívat na apice?“

Tohle nevydržím.

Prohráli jsme. Kapitulovali jsme před Černým diverem. A to se ještě neví, jestli nás nechá naživu po převzetí souboru.

Ale teď ležím paralyzovaný, současně v Hlubině i ve svém bytě. A směji se nejen Čingizovu heslu, ale také výčitce Patovi za pravopisnou chybu.

„Jo! Banán!“

„Jeden pro všechny?“ ptá se Mršina a také se chichotá.

„Hotovo… teď ti poví svůj klíč Tony, nedouku!“

Černý diver jde k Mršinovi. Ohlíží se na mě a usmívá se. Neoplácím mu úsměv, ale cítím, že bych to dokázal. Částečně s ním souhlasím.

Chápu všechno. Klíč složený z významových slov je pohodlnější. Pro takový klíč je třeba vytvořit směšnou, hloupou a snadno zapamatovatelnou větu. A klíč se k Čingizovi vůbec nehodí, takže bude pravdivý.

Ale připadá mi to směšné.

„Ahoj, dědku…“ hučí do sluchátka Mršina. „Čingiz vymyslel prímovní klíč, viď? Málem jsme umřeli smíchy.“

„Nenatahuj to,“ šeptá Černý diver.

„Takže… Já mám taky jednoduchý klíč. Některá slova možná nebudeš znát, v tom případě je budu hláskovat. A smyslu si nevšímej.“

Čingiz je vtělená pozornost.

„Jsou to takové mé hloupé žerty. Slang, neobvyklé výrazy, ale jsi už velký kluk…“

„Rychleji!“ V hlase Černého divera zní výhrůžka.

„Kdyby něco, půjdu potom s tebou k psychologovi.“

„Z jakých slov jsi sestavil klíč?“ syčí Čingiz.

Mršina vzdychá a tlumí hlas.

„Teď poslouchej… písmena se střídají, první malé, druhé velké, třetí malé a tak dále. Bez mezer. Piš pečlivě…“

A začíná sdělovat svůj klíč.

Deset sekund je v knihovně hrobové ticho. Černý diver stojí jako socha a tváře mu začínají rudnout.

Také bych rád zrudl, ale nemůžu.

Potom se ozývá Čingizův ledový hlas:

„Jak to mluvíš s dítětem?“

Mršina neodpovídá, jen funí.

„Zabiju tě, ty zvrhlej punkere…“

Mršina vraští obočí a suchým, akademickým tónem pronáší do sluchátka:

„Jistě, hochu, vím, že to slovo se málokdy používá v množném čísle, proto zní neobvykle. Ne, ve slovníku je nenajdeš, v žádném. Ale v souladu s platnými gramatickými pravidly musí množné číslo znít právě tak.“

Čingiz hlasitě vydechuje.

„Cože?“ Mršina chviličku přemýšlí. „Ne, samozřejmě, že ne. To je ve skutečnosti nemožné. Odporuje to anatomii, fyziologii a psychologii lidí. A jestli to ukážeš technikovi, zjistí, že to odporuje i fyzikálním zákonům. Je to prostě jakási ironická fantazie, vyjádřená neobvyklými slovy. Dobrá, potom to probereme. Všechno. Nemysli na to… Prostě doplň svůj klíč a pošli nám soubor.“

Černý diver beze slova vrací sluchátko zpátky na polici u krbu. Vrací se ke stolu.

Mám pocit, že se bojí přiblížit k Mršinovi.

„Co jsem měl dělat, Čingizi?“ omlouvá se žalostně Mršina. „Nechci umřít. Tvůj klíč byl také dobrý.“

„Můj klíč se dal číst dětem ve školce!“ ječí Čingiz. „Na rozdíl od tvého!“

„Nepřeháněj. Buď objektivnější, Čingizi.“

„Jak ses mohl opovážit!“

„Zato nikdo můj klíč neuhodne!“

„To určitě. Takové zrůdy, jako jsi ty, se rodí jednou za století!“

„Je mi to skutečně líto,“ říká tiše Mršina. „Fakticky.“

Zabývám se velice důležitou záležitostí, hýbu prsty na nohou.

Ochromení mizí. Možná u nás všech, ale Čingiz a Mršina jsou zaujati vysvětlováním vzájemných vztahů. Ale možná jsem první.

Ozývá se plesknutí.

Na stole se objevuje malý svazeček. Černý diver v něm rychle listuje.

Teď má, co chtěl. A do Deeptownu vstoupil nový život. Navzdory fyzice a fyziologii.

Ohýbám nohu v koleni. Výborně. Do těla se vrací cit.

„Bravo,“ povídá Černý diver. „Bylo to poctivé. Já také umím hrát poctivě. Sbohem, pánové. Přeju vám, abyste vymysleli nové, stejně zajímavé a neobvyklé klíče…“

Opět se mění v Pata. Určitě proto, aby nepozorovaně vyšel z Čingizova bytu.

Falešný Pat jde ke dveřím knihovny a poskakuje přitom jako kluk. Najednou se zastaví.

Zvedám hlavu a vidím, že se něco děje.

Ve dveřích stojí druhý Pat. Na sobě má virtuální kombinézu, ne skin z Bludiště. A v rukou jakousi flintu s krátkou hlavní.

„Mršina nikdy nebyl přede mnou tak sprostý,“ říká nový Pat. „Hned jsem pochopil, že takový klíč může vyslovit jen před ústím pistole.“

101

Černý diver stojí zády ke mně. Nevím, jestli mě teď může vidět. Pravděpodobně ano.

Ale dál ležet na podlaze nehodlám.

Začínám vstávat. Velice pomalu a toporně. Ruce a nohy už nemám dřevěné, ale jako z vaty.

Také Čingiz otáčí hlavu. Šklebí se, buď bolestí nebo nadměrným úsilím, ale otáčí ji.

Co se teď děje s našimi těly? Svaly se chvějí, prsty se neobratně sunou po klávesnici? Chci vyjít z Hlubiny… Vyjít, vyjít…

Ale nemůžu, Černý diver mi vzal i tuto poslední schopnost.

Jenom mně?

A jenom tuto?

Kdo zavinil, že diveři ztratili své síly?

„Hlubino, Hlubino, pusť mě…“

Jako bych narážel na neviditelnou, pružnou stěnu nebo se pokoušel utrhnout z napjatého vodítka.

„Pusť ho, Pate,“ říká Čingiz.

„Pusť,“ skoro křičím. „Pate, nemáme na něj. Nikdo z nás na něj nemá. Ať si jde!“

Ale Pat nás teď nehodlá znát ani slyšet.

Před ním stojí nepřítel, který ublížil jeho přátelům, spálil mu počítač, předstíral přátelství… Pořád si totiž myslí, že Niké byla Černým diverem!

Před ním stojí ten, který vtrhl do jeho domu, okradl ho, přinutil Mršinu, aby si na cynického punkera nejen hrál, ale aby jím na chvíli i byl. A kvůli němu umřel jeden kluk, kterého Pat sice neznal, ale ví, že to byl můj a Mršinův přítel.

Neustoupí…

„Nemusíš si hrát na hrdinu, hochu," povídá klidně Černý diver. „Tví přátelé jsou v pořádku. A to, co si nesu, patří mně. Odlož zbraň."

„Vystřelím a tvůj komp chcípne! A nic si odtud neodneseš! Rozumíš?"

Kdybys raději vystřelil… střílej, hlupáčku… ale vím, že se musíš předtím předvést. Takže se předvádíš, protože nevíš, že Černý diver může kdykoli udeřit, že je rychlejší, že zná všechna tajemství, která už ostatní neznají, takže se nemusí předvádět. Prostě má ještě zbytky svědomí a nechce tě zasáhnout paralyzující střelou.

„Přestaň," vyzývá ho Černý diver. „Nechci ti ublížit, líbíš se mi. Tví přátelé už změnili názor, zeptej se jich."

„Pate, všechno je v pořádku!" volá Mršina, který se také pokouší postavit. „Ať si jde!"

„Pusť ho!" vřeští Čingiz takovým hlasem, že se zachvěl i Černý diver.

„Neblázni, Pate, všechno je v cajku," říkám klidně a přesvědčivě, abych se odlišil. Abych uvolnil napětí, visící ve vzduchu. „Vysvětlíme ti to. Ať si jde."

Je to jen chvilička, kdy Pat už začíná spouštět zbraň a Černý diver dělá maličký krok dopředu.

„Říkal jsi, že jsi přítel!" křičí Pat.

To je něco, co nikdy neodpustí.

„Niké není Černý diver!" volám. Jenže pozdě.

Pat střílí.

Něco takového jsem ještě neviděl. Z hlavně tryská fontána oranžového ohně a zahaluje Černého divera. Diver hoří.

„Tvůj komp hyne!" jásá Pat.

Ale oheň hned hasne a mizí, jako by požíral sám sebe.

Falešný Pat opět mění podobu. Roste a mění se ve svižného a vysokého muže, kterého nemůžu zezadu poznat, ale je mi povědomý.

„Nejsem teď připojený na žádný konkrétní počítač, naivko," odpovídá Černý diver.

Pistoli, kterou měl v pouzdru u pasu, má teď v ruce. Výstřel.

Tak vidíš, hochu, dohrál jsi… Vstávám a dělám krok, už můžu skoro chodit.

Ale něco je jinak!

Pat nepadá jako podťatý, ale stojí dál.

Černý diver přišel o svou oběť?

„K čertu!“ Ten, kterého vidím jen zezadu, sklání zbraň. „To…“

Patovou tváří přelétne úsměv. Kratičký ihned nahrazený překvapením a strachem. Pouští zbraň a chytí se oběma rukama za hruď.

Za srdce.

„Hlubino…“

Neviditelná smyčka povoluje, ale drží. Hlavu mi svírá tuhá guma.

Černý diver skáče dopředu, míjí Pata a vybíhá na chodbu.

„Pate!“ volám.

„Netluče,“ oznamuje udiveně Pat něco, co jsem už pochopil.

Stačím ho zachytit, když začíná padat, a ukládám ho na podlahu. To však nic neznamená, nyní ho může zachránit jen masáž srdce, důkladná, profesionální, až do modřin, do zlomení žeber, jen aby pumpovala krev do malého, hloupého těla, pomohla nerozvážnému mozku.

„Pate!“ Čingiz se zvedl, převrátil těžké křeslo a po čtyřech leze k nám. „Pate!“

Umí to… vidím, jak klade ruce na hochovu hruď a stlačuje ji ve snaze oživit srdce…

Tak ne! Ne v Hlubině! Ne přes drahou ochrannou kombinézu, která mění silný úder v lehký dotyk!

Jinak! Ve skutečném životě, v opravdovém bytě, kde nyní Pat padá z křesla a drásá si hrud, jako by chtěl proniknout k zastavenému srdci.

„Čine, umírám?“ šeptá pouhými rty.

Koutkem oka vidím, jak Mršina vstává a krokem opilého zombie se snaží jít k nám.

„Hlubino…“

Zařinčení neviditelného řetězu. Úder do prázdna. Nemůžu vyjít!

Stejně bych ho nezachránil, jsem doma, příliš daleko. To musí udělat někdo, kdo je tady.

„Vystup!“ volám na Čingize, který se stále pokouší masírovat Patovo srdce v Hlubině. „Vystup, idiote! Kde máš terminál?“

Čingiz se dívá se šíleným výrazem někam nahoru a já rázem chápu. Terminál je příliš daleko. Našim omámeným tělům bude cesta virtuálním bytem trvat dlouho. Čingiz je ve skutečnosti možná jen několik metrů od Pata, ale tady, v Hlubině, to bude dlouhá cesta…

„Tak vyjdi!“ křičím. Jako kdybych zapomněl, koho mám před sebou. Jako by se obyčejný člověk mohl vymanit z duhové vánice, strhnout přilbu, stihnout to… „Vystup, svině! Tohle všechno je klam! Iluze!“

„Hlubino…“

Pat už nemluví. Jen se dívá hasnoucím pohledem, možná se už nedívá vůbec, možná je to jen naše naděje, změněná lživou Hlubinou v iluzi života.

„Neumím to!“ křičí Čingiz. „Nemůžu!“

Vibrace vodítka. Řinčení řetězu. Kolem jsou zdi. Ani já nevyjdu. Stejně by to nepomohlo. Pata může zachránit jen Čingiz.

„Hlubino…“

„Umíš! Můžeš! Musíš!“ křičím a dávám mu vší silou facku. „Musíš! Musíš, a proto můžeš!“

Nebyla jsi na mě vždycky hodná, Hlubino. A já jsem tě neměl vždycky rád. Jen v pohádkách tomu bývá jinak. Přesto věřím, že nejsi tupá, nemyslící čočka, nasměrovaná na naše duše rozplácnuté na skle. Jsi něco víc. Jsi složitější než my všichni, jsi složená z nás všech, dali jsme ti všechno, co jsme

mohli. Zlo i dobro, nenávist i lásku. Muselo se v tobě zrodit něco nového a nevěřím, nechci věřit, že je to kruté a nelítostné.

Neprosím za sebe. Ani za Čingize nebo Mršinu. Dokonce ani za Pata. Ale za nás všechny. Za všechny, kdo vstupovali do Hlubiny, kdo v ní nyní jsou, za ty, co do ní vstoupí.

Jestliže Pat zemře, změníš se, Hlubino.

Navždy.

Neprohrajeme proto, že Černý diver dostal svůj vytoužený soubor. Prohrajeme, když umře tenhle kluk, průměrný hacker, který píše slovo opice s „a“, a který si podle Černého divera nezaslouží věčný život ve virtuální realitě.

Prohrajeme všichni.

I ty, Hlubino…

Dívám se Čingizovi do očí. Vidím jeho strach, jeho zoufalství, vidím, jak buší do neviditelné bariéry…

„Hlubino…“

Něco se začíná dít.

Jako by se mezi námi natahovala nit.

Jako by úlomky modrého ledu, jako by jiskry červeného ohně planuly nyní v Čingizových očích.

Jako by skákal do bezedné propasti.

„Ááá…“ vzdychá Mršina, když Čingizovo tělo matní, ztrácí barvu a rozplývá se ve vzduchu.

„Masíruj srdce!“ volám. „Masíruj Patovi srdce!“

Je k smíchu toto slaboučké poklepávání magnetických cívek v kombinéze, iluze úderů, iluze dotyku, které nic neřeší, ale ať se Mršina snaží pomáhat, dokud si Čingiz nestrhne z hlavy přilbu, nevytrhne kabely a nevyběhne z pokoje.

Ať se snaží.

„Zabiju toho hajzla!“ řve Mršina a neuměle mačká Patovu hruď. „Přísahám, že ho zabiju! Zahrabu do hnoje!“

„Je můj!“ odpovídám a vyskakuji.

Už mám zpátky své poslušné tělo.

Možná přestala působit střela. Šedá spirála ukončila své dílo.

Ale možná je potřeba dát všechno, abys něco dostal.

To je mi jedno.

I kdybych přestal být diverem navždy.

Vybíhám z pokoje.

Černý diver je můj.

Nesnažím se otevřít dveře. Rána a dřevěné futro se trhá jako papír, ocel se ohýbá jako lepenka, a jsem na druhé straně.

Mohl jsem prominout hodně.

Dokážu uvěřit skoro všemu.

Věřím, že Černý diver neměl v úmyslu Romana nastrčit. Sám bych to dokázal udělat – nabídnout nezkušeného hocha zkušenému hackerovi, dát mu šanci, aby se otrkal.

Věřím, že Černý diver netušil, čím střílí. A že byl přesvědčen, že Pata jen paralyzuje.

Ale jedno mu neodpustím. Ten zbabělý spěch, se kterým se rozhodl utéci, když pochopil, co spáchal.

Je můj.

V Čingizově bytě jsem nemohl dělat nic. Neměl jsem sílu ani znalosti k odvrácení důsledků výstřelu. Ale je v mých silách, aby k dalším výstřelům nedošlo.

Vybíhám z domu. Mohl bych se zeptat bodyguardů nebo chodců, mohl bych přivolat taxi.

Černého divera ale vnímám stejně zřetelně, jako nepochybně vnímal on mě.

Běžím ulicí. Chodci uskakují stranou.

Promiň, Viko, slíbil jsem ti, že nebudu riskovat, ale už neumím vycházet z Hlubiny.

Viko, slíbil jsem, že se pokusím najít kompromis, ale lhal jsem.

Už kompromisy nehledám.

Doleva…

Také on běží. Prostě běží ulicí, s sebou těžký soubor, nesnaží se vznést do vzduchu, nesnaží se projít zdí. Jako obyčejný obyvatel Deeptownu.

Má to těžké.

Opět doleva…

Už Černého divera vidím. Není daleko, asi sto metrů. Vidím a tasím Střelcův revolver. Divím se tomu, protože nechci zlikvidovat jeho počítač, ale zabít jeho osobně.

Černý diver se otáčí. Okamžik na mě hledí a já vidím jeho obličej.

Potom mizí.

Rozplývá se ve vzduchu.

Nikdo si toho nevšímá. Obyčejný výstup z Hlubiny. Pravdu zná jen on – a já.

„Neutečeš."

Možná mě slyší. Nebo uslyší potom, až opět získá virtuální tělo.

„Abys utekl, budeš mě muset zabít, slyšíš?" křičím a lidé uskakují stranou, dívají se na mě jako na pomatence. „Ale to se neopovážíš!"

„Hlubino, Hlubino… nejsem tvůj."

Monitory přilby. Nakreslená ulice.

Sundal jsem přilbu a nadechl se.

Hodiny ukazují půl jedenácté, Vika ještě není doma. Ani se nemůžu zeptat na radu.

A chci vůbec slyšet nějakou radu?

Nebo odpověď? Čtvrt hodiny už uplynulo.

Zvedl jsem sluchátko a vytočil číslo Čingizova mobilu. Bojím se. Bojím se, že to nestihl, že to nezvládl, že…

„Ano?" Poznávám Mršinův hlas. Ani se moc nedivím.

„Jak je u vás?"

„Žije," říká Mršina krátce a já cítím uvolnění.

„Všechno v pořádku?"

„Kdepak v pořádku! Pat opakuje slova, která slyšel ode mne. Čingiz mu říká, že ho příště nebude zachraňovat. Ale on je stejně opakuje pořád dokola."

„To je dobře. Znamená to, že nemá amnézii, že mozek neutrpěl."

„Co tam mohlo utrpět? Jaký mozek?" zeptal se přehnaně hlasitě Mršina. Slyším pobouřený hlásek a šum, to Mršina

někam přechází a potom dodává tlumeným hlasem: „Raději mi pověz, co udělal Čingiz.“

„Stal se diverem.“

„Jak to?“

„Mršino, nedej Bůh, aby se to stalo i tobě. Zavolejte záchranku, Pata musí prohlédnout lékař.“

„Už jsme zavolali. Dohnal jsi toho hajzla?“

„Ne. Ale neuteče. Teď už ne.“

Mršina vzdychl:

„Leonide, poslyš… vykašli se na to. Je to pryč. Nemá to cenu. Jsme živí. Všichni. Nechme to tak.“

„Netrap se, Mršino. Co bude, bude.“

„Leonide!“

„Všechno je v pořádku, opravdu. Napij se piva. Čingizovi dej koňak. Pata pozdravuj a ať mi promine.“

„Co?“

„Všechno. Zatím se měj.“

Odložil jsem sluchátko a nasadil si přilbu.

Deep.

Enter.

Duhu deep programu jsem ani nezaznamenal. Prostě jsem vkročil z reálu přímo do Hlubiny.

Přede mnou stojí dvě holčičky.

„Dělá ze sebe blbečka,“ povídá skepticky jedna.

„Odešel už dávno, je to jen stín!“ natahuje druhá ruku a dotýká se mé tváře.

„Raf!“ cvakám zuby.

Holčičky radostně piští.

„Prohrála!“ volá jedna. „Prohrála jsi!“

„Kdo to ruší můj spánek?“ ptám se hrobovým hlasem. Ovšem holčičky nezajímá Střelec, ale jejich vlastní pře.

„Děkujeme,“ odpovídají svorně a s chichotáním utíkají pryč.

Jak je to jednoduché. Tak je třeba žít v Hlubině.

Přistupuji ke zdi a opírám se o ni. Chce se mi kouřit. Škoda, že Střelec nekouří.

„Příteli, dej mi cigaretu," oslovuji kolemjdoucího muže. Kývá a s nehybným výrazem vytahuje krabičku cigaret a zapalovač. Zapaluji si.

„Proč se ti tak třesou ruce?" ptá se chodec. „Opil ses?"

„Ne. Viděl jsem přízrak."

„To se stává často," souhlasí muž. „Vezmi na něj kříž a svěcenou vodu…"

„Zkusím to."

Opravdu mi není dobře. Rozhlížím se. V Deeptownu jsou hospody a herny na každém kroku.

Tady je nějaká pizzerie. A vedle hospoda.

Buďme vlastenci.

Vstupuji, rozhlížím se. Prostředí slušné. Samozřejmě stylizované v ruském duchu. Ale přijatelně.

Usedám k volnému stolku. U stěny dřevěná lavice, do běla vydrhnutý stůl. Na stole hořící louč. Žebřiňák se senem, na kterém stojí putny a vědra se saláty. Styl à la russe. Cizincům se to musí líbit.

Přichází číšník v ostře červené rubašce. Samozřejmě, jak jinak?

„Koňak."

„Máme vynikající vodku," upozorňuje mladík. „Domácí, ruskou."

„Hochu, já jsem našinec. Měl jsem těžký den. Ale vodku nechci, rozumíš?"

Přikyvuje, ale pro jistotu dodávám:

„Sklenku koňaku z červené láhve s nápisem ‚Kutuzov'. A chlebíček s kaviárem. To je vše."

„Hned to bude…"

Platím hned po donesení a jediným hltem vyprázdním půlku sklenice.

Vynikající koňak.

Ve skutečnosti jsem ho pil jen jednou. A to jen proto, abych si zapamatoval jeho chuť.

Výborně.

Napětí pomaloučku opadá. Ale cítím, jak ode mě odplouvá dnešní večer, pocit ztuhlého těla, Patovy poplašené oči, Čingiz prorážející bariéru.

Nemizí to natrvalo, jen na nějaký čas.

Jinak by se nedalo žít.

U vedlejšího stolu je nějaká veselá společnost.

„Rain, řekni nám báseň…“ prosí někdo sympatickou mladou dívku. „Řekni!“

Ta se nehodlá žinýrovat. Hrdě zvedá hlavu a současně se usmívá, aby zdůraznila, že svou pózu nebere vážně.

Ale všichni utichají.

Stačí po průzračném skle
přejet stříbrnou dlaní…
Umění zrodí se v zrcadle
By se v něm každý moh’ najít.

Recituje velice prostě. Jako by neuměla přednášet, jako by nebrala verše vážně.

Věříme jim a kupředu jdeme,
iluze skrývá stíny zla.
Náš dvojník šklebí se posměšně,
zrcadla chtějí nám duše krást.

Je snadné se říznout o okraje,
o ostrou hranu, což opravdu bolí.
Zrcadla šeptají: „Nerozbíjej!“
V nás v zimu láska se mění.

Svět odrazů je spojitý a krutý,
dere se z vystydlého skla.
Strašné je, že přijdou jejich časy,
a ovládnou nás zrcadla.

Vyrve se na svobodu legie

falešných odrazů a falešných duší.
A svět zaplní zvon. Skleněný zvon.
Kdo zvítězí? Ať kapela zahraje tuš!

Dívka umlká, neobratně se usmívá a sahá po číši vína. Ale u stolu vládne ještě chviličku ticho.

Mlčím také. Z nějakého důvodu si vzpomínám na Birda z baru U mrtvého hackera.

Vždyť on si tehdy vymýšlel! Nejsou a nemůžou o tom být žádné pochybnosti.

Ale proč se fantazie tak snadno mění ve skutečnost? Proč hacker popsal Svatyni, kterou nikdy neviděl, kterou v žádném případě nemohl vidět? Proč to děvče recituje verše o tom, o čem nemá zdání?

Co jsme vytvořili vstupem do Hlubiny?

Pohlížím do tmavého jantaru koňaku. To je také Hlubina. Mnozí ji zde hledali.

A mnozí našli.

Ani se nemusím namáhat… Rychlý pohled na dívku a nějaká část mě samotného opouští mé tělo.

Server druhé úrovně. Server první úrovně. Vstupní portál. Provider.

Ve skutečnosti se jmenuje Lena. Je z Petrohradu. Ne, vlastně z Kronštadtu.

Nemá silný komp. Zabezpečení standardní. Není problém je obejít. Lena nevstupuje do Hlubiny proto, aby bojovala, ani proto, aby zachraňovala.

Sláva Bohu, že jsou takoví, kteří to dělají.

Kteří poví za nás to, co nepovíme sami.

Kdo se rozesměje, když my se odnaučíme usmívat.

„Ukaž se," říkám a pohlížím před sebe. „Nemůžeš se schovávat věčně. Víš to. I když to zkusíš, stejně tě vyvleču ven."

Vzduch naproti mně začíná houstnout a tmavnout.

Pozoruji, jak se tělo Černého divera zhmotňuje, a dopíjím koňak.

Má Hlubina není v alkoholu.

110

„Můžu se schovávat věčně," říká Černý diver. „Na rozdíl od tebe."

Hledím na něj a usmívám se.

Nečistá síla se bojí úsměvu víc než kříže a svěcené vody. Všechny podlosti se dělají s vážným výrazem. Všechny ohavnosti pocházejí z toho, že se někdo polekal úsměvu. A je jedno, jestli vlastního nebo cizího.

„Opravdu slábnu," pokračuje Černý diver. „Já slábnu a tobě se vrátila část bývalých sil. Ale tím se stejně nic nemění."

„Pat žije."

„Vím."

„Pochopitelně. Jinak by ses tady neobjevil."

„Poslyš, Leonide," natahuje ruku ke stolu, bere ze vzduchu sklenici a vzápětí i plnou láhev koňaku.

„Promiňte," přichází k nám číšník, „přinášet s sebou…"

Naráží na pohled Černého divera, nedokončí větu a odchází.

„Leonide, odkud jsem mohl vědět, že další střela je smrtící?"

„Odtud," vytahuji pistoli, kterou mi dal Dibenko. Vyjímám zásobník a z něj náboj.

„Jeden… dva… tři… čtyři… Šest chybí. Je to tak?"

Černý diver se mi dívá do očí.

„První výstřel patřil mně. Chybil jsi. Druhou kulkou jsem já vyřídil policistu. Další tři jsi spotřeboval na mě, Čingize a Mršinu. Šestá střela byla smrtící. A tou jsi vystřelil na Pata."

„Nevzal jsem v úvahu tvůj výstřel."

„Jistě. Rozplynul jsi se v síti a nezjišťoval, co se mezitím dělo."

Černý diver nalévá koňak. Nám oběma.

„Napiješ se? Není otrávený.“

Mlčím.

„Leonide… co pořád máš?“ Černý diver se mračí. „Nestřílel jsem do vás ostrými. Nikdy! Pochop, že mám rád Čingize, zajímá mě Mršina, je mi sympatický Pat. A samozřejmě bych nestřílel na tebe.“

„Má smrt už neznamená smrt i pro tebe.“

„Jistě… už víc než rok jsem plnohodnotnou osobností.“

Dívám se do obličeje Černého divera – do vlastního obličeje – a usmívám se.

„Celý problém je v tom, že nahlížíme na svět z různých hledisek,“ vysvětluje Černý diver. „Já z Hlubiny, ty zvenku. Pro tebe existuje opravdový svět. Slunce, nebe, lidé… Já to mám také. Ale tady. V Hlubině. V Deeptownu.“

„Jak k tomu došlo?“ ptám se.

„Nevzpomínáš si?“

„Ne.“

„Smolař ti poskytl část svých sil, Leonide. Vzpomínáš si, jak jsi tonul, když na tobě Dibenko vyzkoušel cyklický deep program… past na divery?“

„Vzpomínám.“

„Předal ti část svých sil, Ljoňo. Vnější skořápku, pancíř… mě. Mohl jsi vyjít z nekonečného ponoření. Mohl jsi ovládat síť. Samozřejmě ne přímo… ale mým prostřednictvím. Tehdy to nemělo žádný význam, protože jsem byl nikdo. Přívěsek bez mozku, vykonavatel tvých příkazů. Program rozptýlený v síti, čekající na tvůj příchod… který se učil hádat tvá přání, vybírat nejlepší cesty.“

„Byl jsi tím, co nyní vytvořil Dibenko. ‚Umělou skutečností‘.“

„Ano.“

Upíjím koňak a hledím na Černého divera. Ten provinile a současně smířlivě rozkládá rukama.

„Sám jsi přece ten dar odmítl, Leonide. Zvolil jsi opravdový svět… připadalo ti, že se rozhoduješ jednou

provždy. Začal jsi za sebou pálit mosty. Odmítl jsi schopnosti divera… ale nemohl jsi změnit sám sebe, své tělo, svůj mozek. Zabil jsi diverství jako takové. Změnil jsi celou síť. Změnil jsi deep program. Lidé přestali tonout v Hlubině, timer je nyní součástí deep programu. Diveři přestali vidět skuliny v kódech, protože ty jsi to chtěl!“

„Nechtěl!“

„Chtěl. Samozřejmě nevědomky. Škrtl jsi zápalkou… a já jsem spálil mosty. Podle příkazu. A když se usadil elektronický popel, když byl příkaz splněn, rozplynul jsem se v síti. Usnul jsem… skoro zemřel. Ale ty ses vrátil.“

Ano, vrátil jsem se.

Co jiného jsem měl dělat? V reálném světě jsem neznamenal nic, neměl jsem práci, přátele, zájmy. Nic a nikoho. Jen Viku.

Ukázalo se, že je to příliš málo.

Láska je oheň. Stačí se uzavřít před světem, zůstat sami dva a ani nezpozoruješ, jak plameny pohltí veškerý kyslík a uhasnou.

„Vrátil jsem se.“

„A tehdy jsem ožil. Chodil jsem všude za tebou. Poslouchal jsem tvá slova, opakoval tvá gesta, učil se odhadovat tvé jednání a projevovat tvé city. Doprožíval jsem tvůj hněv, doplakával tvůj stesk, domýšlel tvůj vztek.“

„A to ostatní? Lásku, radost, dobrotu?“

Černý diver se hořce usmál.

„Na to jsem neměl, Leonide. Ty sis vybíral do konce. Neobviňuji tě, těžko se dalo čekat něco jiného.“

Zpovzdálí vypadáme určitě docela obyčejně. Dva staří přátelé, kteří se setkali po dlouhém odloučení.

Nejhorší je, že tomu tak opravdu je.

„Proto jsi takový?“

„Zřejmě. Ale nelituji. Nejsem zlý génius, ani maniakální vrah. Jsem prostě ostřejší a vážnější než ty. Ale jsem živý, opravdový i když jen zde v Deeptownu, ale opravdový!“

„Proč tak nenávidíš Dibenka?“

„Je to důležité? Řekněme, že potřebuji jeho nový program. Potřebuji bratry a sestry. Stejné, jako jsem sám. Plnoprávné obyvatele virtuálního světa. Jeho domorodce."

„Ale tím programem jsi přece ty sám!" utrhuji se. „To, z čeho jsi stvořen! Nač potřebuješ programy, ze kterých se skládáš?"

„A ty mi můžeš říct, Leonide, z čeho se skládáš? Jak pracují tvá játra, jak ti buší srdce? Jak běhají impulsy v neuronech, jak funguje peristaltika střev, jak se dostávají do krve hormony?"

„Jak to s tím souvisí?"

„Můžeš vyndat ledvinu, vypreparovat ji, prohlédnout pod mikroskopem, a potom vrátit zpátky? Já ne. Prozatím. Potřebuji to, čemu se říká geneze. Teď jsem toho dosáhl."

„A takoví, jako jsi ty, vstoupí do Deeptownu?"

„Ano."

„Ne."

Hledíme na sebe. Pohled Černého divera je opravdový, lidský. Oči jsou zrcadla duše. V jeho očích vidím sám sebe.

Ale jsou to lživá zrcadla.

„Už nic nezmůžeš, Leonide. Nic. Jsi opět diver, zvládl jsi to, ale já jsem část Hlubiny. Jsem silnější."

„Sebe jsem změnit nemohl. Sám jsi to řekl. To znamená…"

„To neznamená nic, Leonide. Zatoužil jsi po tom, a tak jsem ti vrátil část tvých sil. Můžu ti vrátit všechny. Ber. Staň se vládcem. Dělej zázraky. Vstupuj do Hlubiny bez počítače, procházej stěnami, buduj paláce. Já jsem silnější. A mnohému jsem se naučil."

Přikyvuji. „Věřím ti. Ale znám jeden trik, který neznáš ty."

Černý diver otáčí v ruce pohárem a vrtí hlavou.

„Blufuješ."

„Svět odrazů je spojitý a krutý…" pronáším. „Neblufuji."

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj… Pusť mě, Hlubino…"

Zeď. Není pružná, ale kamenná.

Nemůžu vyjít z Hlubiny, když je se mnou Černý diver. A není to náhoda.

Jdeš lesem a narazíš na zeď. Co uděláš?

„Proč nenávidíš Dibenka?“

„Proč to chceš vědět? Vím, odpustil jsi mu všechno, dokonce i to, že tě chtěl zabít. Já jsem mu neodpustil.“

„O to nejde. Nevyrovnáváš mé účty, ale své osobní. Proč?“

„Je v tom rozdíl?“

„Chci tě pochopit.“

Černý diver se usmívá.

„Pochopit znamená zvítězit.“

„Dibenko přece stvořil tento svět. Tvůj svět, jediný, ve kterém můžeš žít. Stvořil dokonce i útok na něj… jinak by mi Smolař nepředal část svého krunýře… nedal by mi tebe. Prostě bys nebyl.“

Umlkám a hledím na Černého divera.

A chápu.

„Prosil jsem snad o své stvoření?“

Ticho. Naprosté ticho. Hospoda kolem nás začíná mizet. Svět zahaluje šedá mlha, rub Deeptownu.

Svět, ve kterém žije Černý diver.

Můj všemohoucí odraz. Oživený krunýř, odlitek duše, sejmutý v okamžiku bolesti a strachu, smutku a samoty.

V Hlubině mi bývalo dobře i zle. Když bylo dobře, hltal jsem radost až do dna, vylizoval do čista. Když mi bylo zle, vycházel jsem a zanechával svůj krunýř samotný se smutkem.

„Prosil jsem snad o své stvoření?“ táže se Černý diver.

„To nikdo nikdy nemohl chtít. Žádný člověk.“

Stojíme po kolena v šedé mlze. Mlha je všude, válí se kolem, pokrývá nám tváře, tlumí hlas. A nikde ani jiskřička světla.

„Nejsem člověk. Jsem živý, mám rozum, ale nejsem člověk. Nemám deep psychózu, Leonide. Vidím Deeptown takový, jaký je. Nakreslené slunce, nakreslenou oblohu, nakreslené tváře. Ale vím, že existuje i jiný svět.“

„Je stejný.“

„Není. Je jiný. Opravdový. Můžeš políbit Viku, nebo se s ní pohádat. Můžeš se s přáteli setkat, nebo se s nimi rozejít. Jste si rovni. Žijete mezi sobě rovnými. A já chci žít také tak.“

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

„Co chceš udělat, Leonide? Zabít mě? To se ti nepodaří. Bez ohledu na to, jak silná je tvoje nenávist ke mně, neučiní tě silnějším.“

„Nepociťuji k tobě nenávist.“

Černý diver se směje:

„Opravdu? Tak řekni, že mě máš rád. Řekni to!“

„Je mi tě líto.“

Černý diver mlčí.

„Je mi tě líto, Černý divere.“

„Nemusíš mě litovat.“

„Promiň. Opustil jsem tě a zůstal jsi sám.“

„Nemusíš!“

„Promiň, zradil jsem sám sebe. Prodal jsem svůj osud. Myslel jsem, že všechny problémy a neštěstí je možné vyřešit najednou. Že existují ideální činy a absolutní pravdy. Že maličký přívětivý svět může obstát ve velkém nepřívětivém světě. Že je možné zavřít okno a neposlouchat cizí hlasy.“

„Mlč!“

Černý diver se ošívá, jako kdyby ho tísnil nakreslený oděv. Vím, co chce udělat.

Utéci.

Jako jsem utíkal já od něj.

„Už tě neopustím,“ sahám mu na rameno.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

Duha v jeho zorničkách.

Šedá mlha se mění v barevné sněhové vločky.

Přilba je těžká, příliš těžká pro mé nakreslené tělo.

Natahuji ruku a chytám vločku. Hledím na maličký modrý krystalek.

Víří v něm čísla, čísla bez konce, která nechápu.

Proplouvají v něm obličeje, obličeje bez konce, které neuvidím.

Stojím uprostřed barevného sněžení, uprostřed vánice, kterou někdo maluje a čerpá přitom barvy z nevyčerpatelné palety.

„Už tě neopustím.“

Černý diver ve mně se chvěje, když námi pronikají vločky barevného sněhu.

Opravdového sněhu v opravdovém Deeptownu.

* * *

Měnit svět je docela prosté.

Kráčím vánicí. Nastavuji obličej větru. Pod nohama mám neviditelnou nit, nataženou nad propastí.

Chci to udělat? Doopravdy? Mám na to právo?

Věčná otázka, na kterou nikdy nenajdeme odpověď.

Ale možná najdeme. Najdou ji ti, kteří se bojí udělat krok; kteří neriskují vystavit obličej větru; kteří se zřítili z mostu. Ale někdo to udělat musí.

Natahuji ruku a chytám těžké sněhové vločky. Mačkám je v dlani a dělám sněhovou kouli.

Někdo to může pokládat za zkázu.

Sníh byl barevný a koule zbělela.

Ale bílá je také barva!

Rozpřahuji se a házím kouli před sebe. Okamžik, a na stole v hostinci rezaví ostré náboje. Okamžik, a dobrovolníkům, kteří mají na počítačích nainstalovanou „Umělou skutečnost“, se na chviličku zatočí hlava. Okamžik, a přede mnou vzplane teplé světlo.

Dělám další krok. Most mi klouže pod nohama, popohání mě.

Rozhrnuji vánici a vstupuji do Dibenkovy pracovny.

Solidně zařízená pracovna. Vzbuzuje důvěru. Nepochybuji, že ve skutečnosti je stejně imponující.

Tvůrce Hlubiny a Umělé inteligence sedí před počítačem a hraje Tetris. Mimochodem nepříliš dobře. Studně je už zasypaná do poloviny, nebude snadné všechno vyčistit.

„Stiskni pauzu,“ radím mu.

Dibenko se prudce obrací. Do studny padají barevné kostky a vytvářejí neobvyklý vzor.

„To jsi ty, Leonide?“

Vím, čeho se bojí. Vím, proč mu prsty horečně kmitají po klávesnici a spouštějí deep program.

„Ano, jsem to já. Neboj se. Černý diver už není.“

„Ty?“ ptá se Dibenko, aniž zvedne ruce z klávesnice. „Kudy jsi vstoupil?“

„Jsem přece diver.“

„Ukaž mi tu díru!“

„Už jsem ji zavřel. Neboj se. Všechno skončilo. Černý diver tě už nebude pronásledovat. Ani šířit tvůj nový program.“

„Zabil jsi ho?“

Nemám právo ho odsuzovat. Ovšem úleva v jeho hlase je důvod, proč nikdy nebudeme přátelé.

„Poradil jsem si s ním,“ vyhýbám se odpovědi. „Úplně se ti to zasypalo.“

Dibenko na mě nedůvěřivě hledí. Nechápe, jak je možné srovnávat hru se životem.

„Určitě, Leonide?“

„Ano.“

Dibenko se sekundu rozmýšlí. Nakonec kývá hlavou:

„Dobře. Věřím ti. Měli jsme gentlemanskou dohodu a já ji dodržím.“

Vytahuje šekovou knížku, podepisuje šek a přemýšlí.

„Není třeba.“

„Napsat částku? Leonide, tak to chodí jen v béčkových bojovkách.“

„Nepotřebuji šek. Stejně si ho nevezmu. Když zatoužím vzít si z tvé banky peníze, vezmu si je. Ale to neudělám.“

„Proč?“ Dibenko se opravdu diví. „Žádal jsem tě o pomoc a slíbil odměnu.“

„Byla to má maličká soukromá záležitost.“

„O. K.“ Dibenko zavírá šekovou knížku a uvelebuje se v hlubokém křesle. „Chci ti tedy poděkovat. Na podrobnosti se neptám. Přišel jsi, abys mi to oznámil?“

„Nejen proto. Dmitriji, co hodláš udělat s ‚Umělou skutečností‘?“

„Víš o ní? Prozatím pokračujeme v testech. Asi tak za půl roku bude prezentace programu a potom půjde do prodeje.“

„Jsi přesvědčený, že je třeba to udělat?“

Sedám si ke stolu a dívám se na Dibenka.

„Dmitriji, myslíš si, že naše odrazy budou lepší než my? Že budou v nakresleném světě žít rády, bez make-upu deep programu, bez šance vyjít do skutečného světa?“

„Jaké budou, to bude vždycky individuální. A jestli budou rády – uvidíme. Každý život je lepší než neexistence, nemyslíš?“

Černý diver ve mně se směje a já vrtím hlavou.

„Dmitriji, já nejsem novinář. Co si opravdu myslíš?“

Dibenko odvrací pohled.

„Čert tě vem, Leonide. Nevím! Na obě otázky neznám odpověď. Ale někdo by ty odpovědi hledat měl. Je to tak?“

„Ano, někdo by měl. Já jsem je už našel. Obě odpovědi zní ne.“

„Leonide, já už do toho nemůžu zasahovat. Stroj se rozjel. Můžu brzdit, můžu akcelerovat. Ale zastavit ne. Program bude. Je to byznys, rozumíš? Obrovský byznys a obrovské peníze. Dětské hry s Medailí beztrestnosti jsou minulostí. Společníci mě spolknou, konkurenti zničí. Do toho produktu jsem investoval velké peníze. Půjde na trh.“

„Rozumím. Ale dám ti jednu radu: neslibuj nikomu příliš mnoho.“

„Nerozumím…“

„Dmitriji, můžeš dělat ‚Umělé skutečnosti‘ reklamu jako nejpohodlnějšímu rozhraní pro Hlubinu. Jako programu s prvky umělé inteligence. Jako vhodnému štítu proti psychotropnímu působení virtuálních zbraní. Dokonce i jako

prognostickému systému. Ale nikomu neříkej, že dokáže zrodit rozum, vysmějí se ti!“

Mlčky na mě hledí a já jízlivě dodávám, zřejmě pod vlivem Černého divera, jeho bolesti a samoty, jeho života v šedé mlze:

„Oba jsme seriózní lidé. Nejsme novináři prahnoucí po senzacích ani spisovatelé, kteří sní o zázracích. Při současné technické úrovni není umělá inteligence možná. Třeba někdy později…“

„Četl jsi zprávy, Leonide?“

Rozkládám s úsměvem rukama:

„Nadšení mladí programátoři se mohou dopustit lecčeho. Chybiček v experimentech, subjektivních výkladů, možná i překroucení údajů…“

„Jak jsi to udělal?“

„Stejně, jako jsem předloni vložil timer do deep programu.“

Dibenko svírá rty. Nevypadá udiveně. Buď se domyslel ještě dříve než já, nebo vydržel úder.

„Nemůžeš mi to vysvětlit?“

„Dmitriji, víš lépe než já, čím je tvorba programu. Je to něco na hranici mystiky a magie. Spustíš – funguje. Spustíš – nefunguje. Spustíš potřetí a dostaneš něco, co jsi nehledal. Alchymie. Čarování. Nikdy jsi nedělal magická gesta, aby program fungoval? Někdy to pomáhá. Jdi za malířem a zeptej se ho, jak vybírá barvy. Jdi za spisovatelem a zeptej se ho, jak nachází slova. Jdi za sochařem a zeptej se ho, odkud věděl, který kousek mramoru měl odseknout.“

„Víš určitě, že jsi odsekl ten zbytečný?“

„Doufám.“

Vstávám a loučím se.

A mizím v barevném sněhu.

111

Přilbu jsem odložil na monitor. Jako obvykle.

Rozepnul jsem kombinézu. Jako obvykle.

Ale kombinézu jsem nesvlékl.

Dveře do ložnice byly otevřené. Vika seděla na posteli a dívala se na mě.

„Všechno v pořádku," řekl jsem.

„Opravdu všechno?"

„Samozřejmě, že ne. To se nestává. Ale celkově v pořádku."

Vika přikývla a pohlédla na mě jaksi podivně.

„Volal Mršina. Zve nás k Čingizovi, na zítra. Řekl, že Pat je v pořádku, dokonce ani nemusel do nemocnice. Co se stalo?"

„Zbraň třetí generace. Poslední. Další neexistují."

„Myslela jsem si to. Zasáhl jsi?"

„Já ne, Čingiz. Zasáhnout musí ten, kdo je nablízku."

„Máš červené oči, Ljoňo. A vypadáš tak, že bys mohl strašit Černé divery."

„Černý diver byl jen jeden. A už není."

„Ty jsi…"

„Ne, v tomto smyslu ne. Přestal být Černým diverem. To je vše."

„Ljoňo, musíme probrat hodně věcí."

„Musíme. Ale až zítra. Nejdříve si promluvíme my dva. Potom půjdeme k Čingizovi, tam také budu muset ledacos vyprávět."

Vika přikývla:

„Chápu. Jdi spát."

„Tak jsem to nemyslel. Musím zařídit ještě jednu věc v Hlubině. Poslední. Ale ještě nevím, jak mám postupovat. A nemám ani právo prosit o radu.“

„Víš určitě, že je to tak naléhavé?“

„Ano. Viko, pochopil jsem jednu věc. Docela jednoduchou, ale pochopil jsem ji až teď. Když umíš plavat, neseď na břehu.“

„Zase začala doba diverů?“

„Nikdy neskončila, Viko. Prostě jsme byli unaveni. Všichni. Ale diveři byli, jsou a budou. Dokud žije Hlubina a ti, kteří můžou utonout.“

„To bude Nedosilov rozčarovaný…“

„Kdepak. Vymyslí nové logické vysvětlení. Má na to talent.“

Oba jsme se zasmáli. Potom Vika řekla:

„Tak se ponoř. A vrať se. Mysli na to, že čekám.“

„Na to myslím vždycky.“

Přilba je těžká, ale jsem na tu tíži zvyklý.

Je nevyhnutelná.

Deep.

Enter.

Stěny hotelu. Na posteli Proteus a motocyklista. Na stěně obraz s chatou, hrubě nahozenou barevnými tahy štětcem.

Tenhle hotel se mi už zprotivil.

Je čas postavit vlastní dům.

Zvedám těla Protea a motocyklisty, třepu s nimi, aby se narovnala, a věším je do skříně.

Potom otevírám dveře a bez rozhlížení vycházím z pokoje.

* * *

Můžu procházet Deeptownem stěnami domů i bariérami ochranných programů. Můžu vzlétnout do nakreslené oblohy, na které plují bílá oblaka a září slunce. Můžu se prostě přenést z jednoho bodu do druhého.

Ten, kdo byl Černým diverem, je pořád ve mně. Společně můžeme hodně.

Přesto zvedám ruku a lovím taxi.

„Bludiště smrti.“

„Spěchá?“ ptá se zrzavý pihovatý řidič.

„Nijak zvlášť. Jak to vyjde.“

Vyjíždíme na Gibsonovu třídu, jedeme směrem k americké čtvrti. Přejíždíme Ťurinovu ulici vedle Vasiljevova náměstí.

Kdo vůbec byl ten Gibson?

Mohl bych se zeptat oné síly, která je nyní ve mně. A dostat odpověď.

Ale rychlé odpovědi jsou nudné.

Má síla má jiné použití.

Jedeme. Zavírám oči a prohledávám síť. Server. Druhý. Třetí. Vyhledávače. Otázka, odpověď. Server. Lokální síť nemocnice ve vzdáleném Vancouveru. Ochrana je silná, ale to je teď jedno.

Hledím na monitory, hodnotím údaje počítačů. Napojuji se na kameru u stropu sálu a dívám se na spícího Crazyho Tossera.

Uzdrav se rychle.

V Hlubině budeme mít vždycky co dělat.

„Bludiště.“

Platím a vrtím hlavou při pohledu na zůstatek na mém účtu. Až se Crazy vrátí do práce, budu si s ním přece jen muset promluvit. Klavíry už nosit nehodlám.

Před vchodem do Bludiště dnes dav nestojí. Několik skupinek hráčů živě diskutuje, a to je vše. Čekal jsem to, ale stejně je to divný pohled.

„Ljoňo!“

S napřaženou rukou ke mně běží zrzavý mladíček.

„Ahoj. Bludiště je dnes mimo provoz!“

„Vím. Mají problémy na poslední úrovni. Selhal program hlavního netvora.“

„To jsou lameři," reptá Ilja. „A kvůli tomu zavřeli celé Bludiště? Já trčím na dvanácté úrovni. Nevíš, jak to tam vypadá?"

„Vůbec si nepamatuji," přiznávám se. „A co ty? Koupil sis zvukovou kartu?"

„A jakou! Měl bys ji slyšet! Bum-bum-bum! Jéé!"

Potřásá hlavou a já chápu, že nyní slyší nějakou hudbu. Určitě parádní. V jeho věku se veškerá hudba dělí na příšernou a báječnou.

„Gratuluji," povídám. „Víš, že Dibenko zvukovou kartu vůbec neměl, a proto se deep program instaluje beze zvuku?"

„Vím. Ale já stejně něco slyším, když začíná padat barevný sníh. Nějakou hudbu, ale velice tichou. Myslel jsem, že za to může špatná karta. Ale nic se nezměnilo."

„Za to nemůže karta. Je to v tobě."

Přikyvuje, ale už ani neví, o čem jsme mluvili. Má v sobě příliš mnoho energie, než aby mluvil dlouho o jedné věci.

„A ty jsi u těch… bývalých diverů?"

„Ano, u diverů."

„Někdy k vám zajdu. A ty přijd do hackerského baru. Jenže tam změnili heslo, moment! Aha! Láska a věrnost. Budeš si to pamatovat? Musím už letět…"

„Vynasnažím se." Tvářím se vážně. „Utíkej. Určitě musíš udělat moc věcí."

„Milion!" volá Ilja už v běhu. „Jako vždycky!"

Chviličku stojím a usmívám se.

Potom procházím zavřeným obloukem vchodu.

Také musím zařídit jednu věc. Jedinou, zato nepříjemnou.

Močál s plovoucími nestvůrami…

Hory s plazícími se nestvůrami…

Podzemí s běhajícími nestvůrami…

A město s nestvůrami všech druhů.

Věžák, který jsme zbořili, už stojí. Střechu není vidět, ale vím, že se tam kolem děla motá tlupa nestvůr.

Hrozím jim prstem a přecházím ulici.

Na mě nestřílejí.

Vstupuji do zahrady Imperátorova paláce. Rozhlížím se. Tady jsme číhali. Jak je to dávno… A tudy šel tým hráčů, které Imperátor pobil.

Teď potřebuji vztek. Vztek, nenávist, hněv. Jinak neudělám to, co musím. Něco jiného je zlikvidovat první záblesky života ožívající zbraně… punkery, kteří koušou do pistolí a srážejí chodce…

A něco docela jiného je zabít někoho, kdo nemá v reálném světě svou obdobu.

Někoho, kdo byl stvořen jako chladný, lhostejný experiment. S naprogramovanými krutými pravidly hry – zabíjet a být zabit.

Nemám právo ho nechat naživu.

Musím ho zabít.

Bude to nevratný čin. Ale nesmím připustit, aby Imperátor vyšel do ulic Deeptownu, aby si uvědomil, kdo je, zbořil bariéry a rozplynul se v síti. Potom nepomůže ani má současná síla.

Pokouším se postavit stejně, jako před několika hodinami stál před Černým diverem Pat. Připomínám si, jak Imperátor lámal přes koleno páteře hráčů, jak vzplanul Mršina, jak zahynul Čingiz. Tato finální postava kruté hry nesmí dojít na konec své cesty. Jinak se může všechno vrátit. Současně s opravdovým životem se v Deeptownu objeví opravdová smrt.

Když jsem přesvědčen, že dostatečně zuřím, jdu ke dveřím paláce.

Dokázali jste kontrolorům, že nepropagujete zlo a násilí… nech toho, Crazy, dokázali jste, že Bludiště je přínosná zábava. A co když Imperátor vyjde mimo hranice hry a rozhodne se vypořádat se všemi, kteří ho chtěli zabít?

Už vstoupil na nekonečnou cestu poznání. Položil základní otázku. Přestal se podřizovat krutým pravidlům hry.

Musím jeho cestu přerušit.

Chodby jsou prázdné.

Jdu k výtahu a tisknu tajné tlačítko. Výtah začíná stoupat.

Programátoři Bludiště mě nyní nevidí a neslyší. Přesto vyhledávám a přerušuji všechny kontrolní kanály a zanechávám na obrazovkách nehybné obrázky.

Nestojím o diváky.

Udělám to, co je třeba udělat. Ale nestojím o show.

Také trůnní sál je prázdný. Není tu ani ochranka, ta ochranka, kterou navzdory programu svévolně vytvořil Imperátor. Vytahuji Střelcův revolver. Není ho třeba, zabiji Imperátora silou Černého divera, ale potřebuji symbol.

Obcházím sál. Nahlížím za stříbřitý trůn.

A vidím Imperátora.

Sedí skrčený, rukama objímá kolena přitažená k obličeji. Lidská póza. Byla naprogramovaná? Tahle žalostná póza ztraceného, zmrzlého dítěte? Tahle možnost schovávat se za trůnem, nereagovat na další týmy hráčů, na jejich hlasité výkřiky, na dlouhé dávky zblízka, na vzrušené stížnosti, že takové nudné finále kazí veškerý dojem ze zajímavé hry?

Proč se nezastavil ani jeden ze tří týmů, které došly do sté úrovně Bludiště před jeho uzavřením? Proč stříleli zblízka tak dlouho, dokud se nevyčerpal Imperátorův ohromný životní potenciál?

Nebo nekladu správnou otázku?

Nebo se bojím zeptat?

Imperátor zvedá hlavu a dívá se na mě. Čekám. Možná mě poznává. Možná jeho oči vzplanou oslepujícím plamenem, pro mě však neškodným.

Pak odseknu zbytečný kousek.

Pohlíží na mě hodně dlouho. Není mi z toho dobře.

Vzpomínám si na tuhle pózu i na tento pohled.

„Kdo jsem?“ ptá se Imperátor.

Usedám před něj. Černý diver ve mně brumlá něco o zbytečných průtazích, o nutnosti řešit problémy bez váhání.

Teď však mám právo ten hlas neposlouchat.

„Proč jsi přestal zabíjet?“ ptám se.

Mlčí, jako by hledal slova. Slova ze své neveliké slovní zásoby, z toho, co zaslechl od vzrušených hráčů deroucích se do boje, z jejich nadávek a rozkazů…

„Nechci.“

„Proč?“

Imperátor se pokouší něco říct, ale najednou znehybní. Možná prostě nezná slova, kterými by mohl všechno vysvětlit. Nikdy je neslyšel.

A tak se jen usmívá. Rozpačitě, zahanbeně, bezradně.

Co se stalo tehdy, kdy vnikl za námi do Deeptownu, do šedého, rozmazaného světa informačních proudů? Co uviděl, uslyšel, pochopil?

Možná jen to, že svět se neomezuje jen na palác a zahradu, kde má zabíjet a být zabit.

To je v nás všech. Zuřivost a nenávist. Agresivita a strach.

Bez toho se nedá žít.

Ale je tu ještě něco silnějšího a zřejmě to způsobuje, že oživlý program poruší instinkty, které do něj vložili. Že neodpovídá ránou za ránu.

Že se program zeptá: „Kdo jsem?“

Vstávám a beru Imperátora za ruku. Poslušně se zvedá a tázavě na mě hledí.

Nelze dělat nevratné činy. Ale i těmi se musí někdo zabývat.

„Moment,“ povídám. „Počkej…“

Nedokáže to. Zatím. Ještě přijde chvíle, kdy zvládne všechno.

Možná i čas.

Tlačím dlaní na stěnu paláce a ta se hroutí. Za ní by měla být zahrada, ale je tam Deeptown. Dělám krok a Imperátor mě následuje.

Stojíme na pahorku a před námi leží město jako na dlani. Vidím nějaký park, jeden ze stovek parků Deeptownu.

„To je svět,“ povídám. „Svět je láska.“

„To je svět,“ opakuje Imperátor a oči mu září. Ale je to docela jiná záře. „Svět je láska.“

„Vidíš, jak je to jednoduché?“ ptám se s úsměvem a dělám krok stranou. Je na čase. Nemusím říkat všechno. „Tak se měj a hodně štěstí!“

„Kdo jsem?“

Celou dobu mu nedopřává klid tahle základní otázka. Kdo je? A kdo jsem já? Mám se já koho zeptat?

„Asi vím, kdo jsi, ale hledej odpověď sám. Je to třeba!“

Bývalý Imperátor Bludiště kývá hlavou a nejistě se rozhlíží. A dělá první krok.

„Tak zatím!“ povídám. „Měj se! Půjdu. Musím zařídit milion věcí… jako vždycky!“

Září – prosinec 1998, Moskva

SERGEJ LUKJANĚNKO

PRŮZRAČNÉ VITRÁŽE

TRIFID
ARGO

410

„Průzračné vitráže“, volné pokračování „Bludiště odrazů“ a „Lživých zrcadel“, nejsou obyčejným dílem. Román byl původně publikován na internetu v „interaktivním režimu“ – každý týden jedna kapitola, poté se autor seznámil s názory čtenářů na nový úryvek. Důsledkem tohoto postupu jsou dva konce – „červený“ a „modrý“. Autor se rozhodl ponechat oba konce i v tištěné podobě románu, aby si čtenář mohl sám zvolit zakončení, které se mu zalíbí více.

Svůj konkrétní návrh vám chci nyní dát:
Abys neuviděl v oknech vlastní odraz,
na vitráže všechna okna předělat,
tak v nich vždycky spatříš jen barevný obraz.

Není to však přitom ani trochu prosté,
sklíček, řezů, dílků je tu velká síla,
dojmy budou ovšem přímo fantastické,
obrazovka jak by v každém okně byla.

Pochybnost však v duši zůstane ti jistá,
v té idyle totiž žádná pravda není,
když na ně pohlédneš detailně a zblízka,
obrazy se všechny v pouhou mlhu změní.

Konstantin Arbenin

0000

V dětství to byla má nejoblíbenější hračka.

Puzzle jako puzzle. Sestavuješ obrázek ze stovek dílků různých tvarů.

Jenže dílky tohoto puzzle byly průzračné. Tenounký plast různých barev, matný, ale při pohledu na lampu byla patrná žhoucí spirála.

Skládala jsem své puzzle skoro půl roku.

Sama!

Dnes si uvědomuji, že nebylo pro děti, na to bylo příliš rozsáhlé. Pět tisíc dílků průzračného plastu: Měly barvu malin a mramoru, šeříku a čokolády, blankytu a mrkve, citronu a nachu, marenga a mokrého písku, uhlí a karmínu. Obrázek vzdoroval, jako kdyby ho uráželo, že ho skládá osmiletý špunt, který se s ním pachtí na podlaze v dětském pokoji. Rodičům jsem přísně zakázala v pokoji uklízet, mohli by totiž narušit svět, který mi vznikal pod rukama. Matka přesto uklízela, ale jen tehdy, když jsem byla ve škole, a puzzle opatrně obcházela.

Z duhových kousků vznikala zeď. Kamenná zeď starobylého hradu, porostlá mechem, s vydrolenou omítkou ze spár mezi kameny, s nenápadnou ještěrkou vyhřívající se na slunci.

A vitrážové okno. Poloprůzračné, neskutečné, za kterým byly znát nejasné stíny lidí. Barevné okno, ve kterém se rytíř v blyštivém brnění ukláněl před krasavicí v bílém šatu. Puzzle ještě nebylo dokončeno, ale už jsem mohla celé hodiny obdivovat rytíře i jeho dámu. Trápilo mě, že rytířovo lesklé a velkolepé brnění je jaksi zmačkané a místy dokonce zablácené. Udivoval mě obličej dámy, nejevil nadšení, spíše

smutek a lítost. Dívala jsem se na puzzle a vymýšlela příběh rytíře a princezny (ta mladá dáma musela být princezna!). Usoudila jsem, že rytíř se právě vrátil z jednoho tažení a chystá se na další. Odtud pochází bláto na zmačkaném brnění i princeznin smutek.

Pestré figurky postupně zaujímaly svá jedině správná místa. Nad rytířem a princeznou vzplanula duha. Rytířova ruka svírala jílec meče. V princezniných vlasech, stejně světlých jako mám já, se zaleskla spona s drahokamy. Ještěrka na zdi dostala kamarádku.

Při pohledu na můj boj s vitráží se rodiče přestali usmívat, nyní i oni rádi tiše postáli a sledovali, jak v šedé zdi vzniká barevné okno. Určitě občas viděli potřebné dílky dříve než já. Ale ani jednou nenapověděli – tak to bylo dohodnuto.

Já sama!

Jednoho dne jsem pochopila, že jsem puzzle složila. Zbývalo ještě asi padesát dílků, těch nejsložitějších, skoro stejných. Ale už jsem věděla, že dnes uvidím celý, celičký obrázek.

Neobědvala jsem ani nevečeřela. A máma mě nehubovala, jen přinesla čaj a sendviče. Ani jsem si nevšimla, kdy jsem je snědla.

Dílek k dílku. Barevná mozaika vytvořila vzor.

Zůstal poslední dílek – a už jsem věděla jaký. Průzračný, se třemi výstupky, nijak důležitý, prostě průzračný dílek mezi rytířovou skloněnou hlavou a k ní zvednutou princezninou rukou. Natáhla jsem ruku ve snaze ho najít po hmatu, abych se nemusela odtrhnout od obrázku.

Krabička však byla prázdná.

Potom jsem převrátila pokoj vzhůru nohama. Brečela jsem v otcově náruči i na maminčině klíně. Otec slíbil, že napíše firmě, která puzzle vyrobila, a ta mi určitě pošle chybějící dílek. Máma prohledala odpadkový koš a vytřepala vysavač, ale já jsem věděla, že tam nic není.

Pozdě večer jsem se vrátila do svého pokoje k téměř dokončenému puzzle. Kdybych nevěděla, že jeden kousíček chybí, nebylo by to skoro znát.

Teď už jsem znala pravdu. Věděla jsem, proč se princezna tváří tak smutně a proč rytíř tak zoufale a unaveně sklání hlavu. Nikdy se vzájemně nedotknou. Mezi nimi je prázdnota.

Usedla jsem na bobek a položila dlaně na obrázek. Levou ruku jsem posunula k sobě a pravou od sebe.

Hradní zeď se zbortila, ještěrku to roztrhlo v půli, rytíř se rozsypal na lesklé kousíčky brnění, princezna se rozpadla na bílé útržky.

Purpur, rez, okr, stará měď, béžová…

Duha, barevná metelice, pestrý sníh…

Když jsem poprvé uviděla deep program, překvapilo mě, jak se jeho kaleidoskop podobá starému puzzle, které se mi rozsypalo pod rukama.

Jenže tenkrát deep programy ještě neexistovaly. Vynalezli je teprve před třemi lety.

0001

U dveří se na okamžik zastavuji a prohlížím se v zrcadle. To je pohled… Ze zrcadla na mě zírá unylá třicetiletá paní, která má mrzutě sevřené rty a začínající druhou bradu, přestože postavu má víc kostnatou než plnoštíhlou. Vlasy bez lesku svázané do nevelkého uzlu, rtěnku příliš výraznou, křiklavou, stíny na víčkách nazelenalé. Šaty myší barvy, režné jako u venkovanky, teplé punčochy. Sice nijak šeredná, ale…

Sex-appealu je ve mně asi stejně jako v ovesné kaši stydnoucí na talíři.

Cvrnknu svůj odraz do nosu a vybíhám z domu. Mám skvělou náladu, jsem čilá a veselá.

Na ulici je dobře!

Po krátkém lijáku je vzduch čistý a svěží, vyjasnilo se a svítí slunce. Je teplo, ale ne dusno. Na dvoře brnká na kytaru sympatický mladík, brnká velice dobře. Když procházím kolem, zvedá hlavu a usmívá se.

Usmívá se na každého. Není to člověk, ale program. Kříženec informační kanceláře, hudebního automatu a hlídače. Každý cti dbalý dům Deeptownu má podobného. Buď si na dvoře hrají neuvěřitelně uctivé a pomilováníhodné děti, nebo na lavičce sedí důstojná stařenka, nebo u stojanu stojí dlouhovlasý malíř se zasněným pohledem. U nás je to kytarista.

„Ahoj," zdravím ho.

Někdy odpovídá, tentokrát se omezil na pokývnutí. Jdu dál. Mohla bych si vzít taxík, ale nemám to daleko, ráda se projdu. Alespoň se před jednáním soustředím.

Ve skutečnosti se ovšem hrozně bojím.

Deeptown jsem vždycky pokládala za místo pro zábavu. Už od té doby, co jsem poprvé vstoupila do Hlubiny, tehdy ještě z otcova počítače a bez jakékoli kombinézy. Později jsem si pořídila vlastní počítač a vlastní kombinézu, i když jen teenagerskou, bez některých funkcí… Líbání to nevadilo.

Toulala jsem se Hlubinou, přidávala se k jedné a hned zase k jiné partě, kamarádila jsem i hádala se, odvážně popíjela virtuální šampaňské, několikrát jsem se virtuálně vdala a rozvedla. V Hlubině bývaly nejlepší koncerty – v gigantických arénách, nad kterými kroužila barevná oblaka a v taktu hudby mrkaly neuvěřitelně jasné hvězdy. V Hlubině bylo možné zhlédnout nejnovější film dlouho před jeho uvedením do kin, a to v rozkošných pirátských biografech. V Hlubině bylo možné cestovat; v každé zemi i v každém městě se našel člověk, který vytvořil virtuální kopii obdivovaných krajin.

A samozřejmě byli i lidé, kteří v Hlubině pracovali. Programátoři, kteří nepotřebovali kanceláře. Mraky účetních, designérů, inženýrů. Učitelé přednášející studentům celého světa. Vzájemně konzultující lékaři. Tajemní diveři, pokud opravdu existují.

Já jsem se ovšem ani za mák nehodlala věnovat programování nebo účetnictví! Nechtěla jsem studovat postaru. Po absolvování lycea jsem nastoupila na starou a solidní právnickou fakultu.

Jenže Hlubina se stále rozrůstala. Už jí nestačila nepsaná pravidla. Potřebovala zákony.

A právníky.

Opouštím přelidněnou ulici a procházím malým parčíkem se zapomenutou vyschlou fontánou uprostřed. Kolem se to vylidňuje, jako kdyby se lidé snažili tomuto místu vyhýbat.

Není se čemu divit. Vězení nebyla nikdy populární. Ani ta virtuální.

Za vysokým plotem s ostnatým drátem nahoře stojí fádní šedivá budova, virtuální věznice ruského sektoru Deeptownu. Kdo tvrdí, že zaostáváme za rozvinutými zeměmi? V něčem možná, ale ve vězeňství patříme vždycky do čela!

Jdu k jediným dveřím ve zdi. Mají křídlo s malým okénkem. Tisknu tlačítko zvonku. Pauza, potom slyším kovové cvaknutí a okénko se otevírá. Urostlý mladík s býčí šíjí vecpanou do modrého límce uniformy vrátného se na mě zamračeně dívá. Nemluví, čeká. Mlčím také a podávám do okénka doklady. Strážný odchází a já trpělivě čekám.

Kolik času je třeba k prověření dokladů v Hlubině? Moc ne, víc ho spotřebuje telefonát s vedením.

Nerozčiluji se a čekám. Upravuji si účes, jako kdyby se mému „myšímu uzlu“ mohlo něco stát. Sama se podobám myši: vychrtlé, zlé, ubíjené a trávené, zvyklé pohlížet na svět bez iluzí.

No nic, musí to tak být.

Dveře se s rachotem otevírají. Strážný salutuje a váhavě ustupuje stranou, abych mohla projít.

Za dveřmi není vězeňský dvůr, ale tmavá chodba. Stěny vypadají, jako by byly tlusté pět metrů. Při chůzi klapu podpatky po hrbolaté betonové podlaze a můj počítač spěšně skenuje nepříjemný vězeňský interiér. Chodby, místnosti ochranky a personálu…

Chodba končí dalšími dveřmi. Strážný se je snaží otevřít, ale já jsem rychlejší.

Vycházím na vězeňský dvůr.

Hřiště a místo pro procházky. Podél cestičky vedoucí k věznici pošlapané záhonky. Nikde v Rusku jsem podobné věznice neviděla, projektant se zřejmě inspiroval u nejnovějších amerických. V takové věznici se jen převychovává!

Strážný mírně pokašlává a já na něho posměšně hledím. Stěží to bude opravdový zaměstnanec vojsk ministerstva vnitra, který vídal skutečná vězení. Tady ve virtualitě nejsou fyzické předpoklady důležité.

„Pojďme,“ uklidňuji strážného. „Je tady vždycky tak prázdno?“

Můj dobrácký tón ho neuklidňuje. Dobrosrdečnost spojená s mrzutě sevřenými rty a zamračeným čelem zřejmě vypadá jako výsměch.

„Ne… vždycky ne… paní inspektorko.“

„To nic,“ říkám tak, že je hned jasné, že i to nic je moc!

Vstupujeme do budovy věznice. Tady je správní část a jen mříže na oknech připomínají krutou životní prózu. Když jdu kolem okna, přejíždím konečky prstů po skle tak, aby na skle zůstala troška laku z nehtů.

Strážný nic nepozoruje.

Zaměstnanců není moc. Potkali jsme jen dvě ženy v uniformách a hovorného mladíka v ušmouraném bílém plášti. Dlouze se na mě zadíval, jako kdyby uvažoval, jestli se má seznámit nebo raději zahučet do nejbližších dveří. Vítězí rozum a mladík mizí ve dveřích s nápisem „místnost kontroly“.

V opravdovém vězení by zde byly monitory vnitřního dozoru. Tady je tomu zřejmě stejně. Začíná mě to zajímat a u dveří dupnu silněji než obvykle. Strážný se otáčí a já předstírám, že jsem klopýtla.

Z mého podpatku vylezl maličký mraveneček, pro necvičené oči nepozorovatelný, a zamířil ke dveřím.

Následuje pracovna náčelníka věznice. Strážný se u dveří zastavuje a přenechává mi iniciativu.

Ťukám na měkké umělé čalounění a vzpomínám na nezapomenutelné doby, kdy se domovní dveře dělaly z překližky a koženky, a ne z legované oceli. I když neslyším odpověď, vstupuji dovnitř.

Zdržení je skoro neznatelné, ale existuje. Dveře se otevírají příliš pomalu, jako kdyby překonávaly tuhou pružinu. Další server, možná dokonce součást uzavřeného vězeňského serveru… budu to muset zjistit. Teď na to ale přestávám myslet a suše se usmívám na náčelníka věznice.

„Dobrý den.“

Náčelník měří asi dva metry, má široký obličej i ramena, uniforma na něm sedí jako ulitá, na náramenících se výhružně

lesknou hvězdičky podplukovníka. Ve virtualitě není obtížné vypadat hrdinsky.

„Vaše doklady.“

Mlčky mu podávám služební průkaz, příkaz z Úřadu pro dohled, pověření od velitele. Služební cesta do virtuálního světa je opravdu pozoruhodný vynález byrokracie. Možná právě proto je většina státních institucí na „nezávislých“ mezinárodních serverech? Je příjemnější být vyslán do virtuální Panamy nebo Burundi než do banálního Zvenigorodu.

Bohužel všechny virtuální věznice jsou na serveru ministerstva vnitra…

Zatímco podplukovník prohlíží doklady, zvědavě se rozhlížím. V pracovně není nic zvláštního, ale i nepatrný detail může být užitečný.

„Posaďte se… Karino Petrovno.“

Taje přímo před očima. Nepochybně se podíval na rok narození.

„Jste na inspekci poprvé, Karino Petrovno?“

Přikyvuji. A jako úplná husa dodávám:

„Na virtuální ano.“

„Arkadij Tomilin. Prostě Arkadij.“ Tisknu pevnou dlaň. Má příjemný, sympatický stisk. „Upřímně řečeno, nejdřív jsem se naštval.“

Otevřenost za otevřenost.

„Virtuální nápravná zařízení jsou novou, nezvyklou záležitostí.“ Podplukovník nenuceným gestem odkládá papíry na stůl. „A když se pokouší o inspekci starší člověk se starými návyky, který má o Hlubině jen povrchní znalosti… Kouříte, Karino Petrovno?“

„Jen si zapalte,“ souhlasím. „Stačí prostě Karino.“

Podplukovník si zapaluje laciné cigarety „21. století“, které jsou v Hlubině zadarmo. Buď demonstruje svou prostotu, nebo si nechce zvykat na drahé cigarety – v reálném světě se také chce kouřit.

„Vyznáte se v problematice virtuálních věznic?“

Další gesto. Nikdo nechce nazývat své pracoviště vězením. Nejneobratnější názvy typu „nápravně-pracovní zařízení“ jsou nejpopulárnější.

„Rámcově ano,“ povídám s odmlkou.

„Takže rámcové školení… Karino, Petr Abramovič ještě přednáší?“

„Ano.“

„Už jsem stařík neviděl sto let… Tedy, první kroky v tomto směru udělali Američané, my jako vždycky máme zpoždění. Každému je jasné, že nápravná zařízení často neplní svůj účel. Nepřevychovají člověka, který překročil zákon, ale jen ho naštvou a přivedou do kriminálního prostředí. Je to uzavřený kruh, doslova si vychováváme nové zločince! Ovšem v dějinách se nejednou vyskytly příklady zdařilé převýchovy. Když se zamyslíme, co je Austrálie? Bývalé vyhnanství. Provinilce posílali do takových podmínek, že se dalo přežít jen poctivou prací, a dosáhlo se pozoruhodných výsledků! Vyhnanci vytvořili vlastní společnost, převychovali se, lidí bylo pořád víc…“

Chtěla jsem dodat, že do Austrálie přivezli i králíky. Ale mlčím, jen přikyvuji.

„Cílem ideálního vězení je vytvoření takových podmínek, aby si člověk uvědomil své provinění. Dosáhnout katarze, opravdového pokání. Ovšem přístup k člověku musí být velice individuální. Jeden potřebuje zavřít na samotce s Biblí, druhý vyžaduje lidskou společnost. Třetího je třeba naučit číst, psát, vyučit ho nějaké odbornosti! V obyčejném vězení není takový individuální přístup možný. A v tom je smysl virtuálních věznic. Kvalifikovaní právníci a psychologové stanoví, jak provinilce napravit. Dotyčný pak putuje právě do toho vězení, které potřebuje! Neobydlený ostrov. Maličká vesnice vysoko v horách. Když je to nutné, tak vězeňská cela, ovšem čistá, suchá, teplá… Navíc trvalé prvky psychodramatu, celá představení, ve kterých vězni nevědomky účinkují a tak se dostávají na cestu k nápravě…“

Podplukovník dokonce vstává a přechází po místnosti. Sleduji ho očima, kulím oči jako mongoloid.

„Fungujeme už druhý rok. Máme víc než dvě stě svěřenců… všichni si dobrovolně zvolili virtuální vězení, pochopitelně. Sešlost je různá. Od hackerů a šiřitelů nelicencovaných programů až po vrahy a násilníky. V reálném světě jsou jejich těla ve speciální věznici u Moskvy… je to spíš lazaret. Koupili jsme zvláštní aparatury, „deepboxy“ čili virtuální kontejnery. V nich mohou lidé trávit ve virtuálním světě celé měsíce a roky. Připadá vám to drahé? Jistě! Ale i obyčejné vězení se strážemi není nijak laciné. Navíc od nás budou vycházet lidé čestní, vědomi si své viny. A právě to je náš cíl. Netrestat provinění, to se už stalo, ale předcházet novým, vrátit společnosti zdravého člověka, který dodržuje zákony…“

To všechno znám.

Jak dobře dokáže pan podplukovník vysvětlit všechno mladičké inspektorce, která je poprvé na inspekci ve virtuální věznici.

Jenže jak je možné, že tví svěřenci volně vycházejí z virtuálního vězení do ulic Deeptownu? Nebo o tom vůbec nevíš, Arkadiji Tomiline, důstojníku s dokonalým kádrovým materiálem?

Chci se ho na to zeptat, a zeptám se. Ale ne teď. Později.

Prozatím se dozvídám o velkolepém zabezpečení před každým průnikem do serveru, o psycholozích, ošetřovatelích, mladých zaměstnancích s nezkaženým myšlením, o tom, jaké pozoruhodné dopisy píší vězni, kteří jsou na dobré cestě k nápravě.

0010

Přinášejí čaj. Přísná žena v uniformě – nevypadá jako sekretářka ani jako recepční náčelníka věznice. Určitě pracuje v ženském vězeňském bloku.

„Čaj je dobrý," povídá podplukovník. Dává si tři lžičky cukru, míchá a dodává: „Krasnodarský. Používáme virtuální obrazy výhradně ruských výrobků."

To se má čím chlubit!

Virtuální vlastenectví není dokonce ani směšné. Stačí se jednou rozzlobit na opravdový čaj, na ty tři vrchní lístečky, trhané z keře ručně. Jistě, pokud jsi oligarcha, který přežil začátek století, pij si čaj „gram za tři dolary" třeba každý den. Ušetřit na jeden čajový obřad není obtížné. Potom můžeš vychutnávat opravdový čaj při každé návštěvě Hlubiny.

Tyto myšlenky si ovšem nechávám pro sebe. Piju čaj. Nevím, jaký je pro náčelníka věznice. Pro mě je to kalná voňavá tekutina s drtí plavající po hladině. Do takového čaje je nutné dát cukr, i přes odpor skutečných znalců tohoto nápoje.

„Začnete výkazy?" ptá se podplukovník jen tak mimochodem.

„Patrně." Předstírám, že se rozmýšlím. „Ne, asi si nejdříve prohlédnu cely."

Náčelník přikyvuje. Buď je mu to jedno, nebo se úspěšně přetvařuje.

„Mám s sebou několik skenerů," dodávám. „Víte, existují názory, že virtuální vězení jsou nedostatečně zajištěna proti útěkům…"

Arkadij se srdečně směje.

„Útěk? Kudy, Karino? Čert vem ty dinosaury s jurisprudencí. Všichni naši svěřenci tvrdě spí za vysokými ploty. Kolem je virtualita!“

„Jistě,“ šeptám, „ale jestli se vrazi a násilníci rozběhnou do Deeptownu…“

„Dejme tomu!“ je mi podplukovník ochoten vyjít vstříc. „Takže maniakální vrah Vasja Pupkin uprchl z virtuálního vězení…“

Chudák Vasja Pupkin, autor učebnice aritmetiky pro církevní školy! Netušil, jak tvrdě se s ním vypořádají žáci, trápení příklady o bazénech a vlacích. Udělali z jeho jména obecný pojem, nesympatičtější než by byl kterýkoli mister Smith.

„A co spáchá náš maniak ve virtualitě?“ pokračuje Tomilin v dotazech. „Nu, Karino?“

„Vraždu,“ navrhuji.

„Virtuální?“

„A co zbraň třetí generace? Taková, která zabíjí lidi z virtuality?“

Je mi jasné, že v Tomilinových očích ztrácím. Ale co se dá dělat.

„Karino, předloni se o takových věcech mluvilo,“ souhlasí. „Vyprávěly se o tom celé příběhy. Jak jeden hacker zahynul virtuální kulkou… Věřte, že nastal rozruch a došlo k oficiálnímu vyšetřování. Jistě, pokusy zkonstruovat zbraň třetí generace existovaly. Ale neuspěly. Seriózní lidé už dávno vyšetřování zastavili… ale je možné, že příslušné služby ještě pořád mámí peníze od svých vlád.“

„A co sexuální násilí?“ nevzdávám se. „To je ve virtualitě možné!“

Teď se podplukovník nemá za co schovat a rázem ztrácí ironii.

„Z věznice není možné uprchnout. Klidně si to prověřte. Když dokážete opak, budu první, kdo vám stiskne ruku.“ Málem vypadávám z role. Hvězda Karina, pyšná na své

poslání, se nemá zabývat čajem, ani krasnodarským, a vousatými anekdotami.

„Začneme," odkládám šálek. Je překrásný – černé pozlacené růže na tenkém porcelánu. Nepochybně také domácí práce.

„Pojdte za mnou." Tomilinův hlas je najednou strohý.

* * *

Jdeme dlouho. Procházíme nejméně třemi zamřížovanými dveřmi – servery, které nás zavádějí pořád hlouběji a hlouběji do vězeňské sítě. Demonstrativně otáčím skenerem – plně funkčním a úspěšným přístrojem. Všude je čisto. Žádné tunely. Edmont Dantés by zde promarnil svá mladá léta.

Věznice je postavena podle amerických vzorů. Místnosti vyhovujících rozměrů, pasáže, kde jsou místo prodejen třípatrové zamřížované cely. Překvapení začíná, když docházíme k první cele. Je prázdná.

„Dotyčný je ve svém prostoru," vysvětluje Tomilin. „Vidíte ty dveře?"

Je tu opravdu jeden detail, který nepatří k běžné výbavě cely. Mezi lesklou klozetovou mísou a tvrdým sklopným lůžkem je průchod, zastřený režnou šedou látkou.

„To je vaše ‚vnitřní Mongolsko'?" dovoluji si otázku. Pilná inspektorka se musí seznámit s vězeňským žargonem.

„Ano," odpovídá mírně udivený Tomilin. „Seržante!"

Jeden z dozorců, kteří nás mlčky následují, chrastí klíči a otevírá celu. Vstupuji za Tomilinem.

„Není třeba," zastavuje podplukovník seržanta, který se vrhá k závěsu. „Víte, Karino Petrovno, všichni naši vězni mají právo odbýt si svůj trest docela obyčejně, i když ve virtualitě. Pobývají v cele, pracují v dílně, navštěvují knihovnu a kostel… Vycházíme vstříc věřícím pěti nejrozšířenějších náboženství. Mezi naší a obyčejnou věznicí však existuje zásadní rozdíl. Každý vězeň má vlastní autonomní prostor, který se neoficiálně nazývá ‚vnitřní Mongolsko'. V každém

konkrétním případě tento prostor individuálně vytvářejí kvalifikovaní odborníci. Návštěva vnitř… autonomního prostoru čili zóny katarze – tak zní oficiální termín – slouží k převýchově provinilce. Poznamenávám, že případy odmítnutí této terapie jsou velice vzácné. Dovolte…“

„Není to příliš neformální?“ ptám se.

Tomilinův výraz se náhle mění.

„Lidé pobývající v zóně katarze jsou nepřetržitě sledováni. Vědí, že dozorce může pobyt kdykoli přerušit. Pojďme.“

Možná začínal jako dozorce nebo strážný.

Po odhrnutí závěsu následuji Tomilina a vstupuji do zóny cizí katarze, něčího „vnitřního Mongolska“.

Opravdu se podobá mongolské stepi!

Ne, nikdy jsem tam nebyla. Ani v Hlubině. Ale představuji si ji právě tak: nekonečná rovina až k obzoru, kamenitá půda se suchými stébly trav vysušenými ostrým sluncem, prašný vítr, nebe bez mraků. Vedro.

„Pšt!“ předchází Tomilin mému dotazu. „Tamhle.“

Vpředu, asi sto metrů od vchodu, ve kterém povlává šedý závěs, dřepí člověk. Blížíme se k němu, vypadá neduživě, má řídké vlasy a nezdravě bílou pleť.

Před ním sedí na zemi zrzavá lištička – fenek.

Zdá se, že se na sebe dívají a meditují. Ovšem na rozdíl od člověka nás lištička vidí. A když docházíme příliš blízko, obrací se a prchá.

Člověk bolestně vykřikne a teprve potom se otáčí.

Vypadá docela obyčejně. S takovým obličejem se těžko nabízí rande, dívky ho neodliší, nevyčlení z davu.

„Trestanec Gennadij Kazakov, odsouzený okresním soudem města…“ vyskakuje, dává ruce za hlavu a chrlí naučenou formuli.

Těžký případ. Úmyslná vražda za přitěžujících okolností.

„Jsem inspektorka Úřadu pro dohled nad výchovnými zařízeními,“ říkám. „Máte nějaké stížnosti na zdejší podmínky?“

„Nemám,“ odpovídá rychle.

Zřejmě nemá strach ani zlost na bachaře. Je podrážděný podrážděností člověka, který byl odtržen od důležité činnosti kvůli nějakému nesmyslu. Nic víc na něm není znát.

„Jdeme," povídám Tomilinovi.

Zanecháváme Kazakova v jeho „vnitřním Mongolsku". Jakmile se ocitneme v obyčejné cele, podplukovník začíná vysvětlovat.

„To je jedna z nejjednodušších variant katarze, podle mého názoru velice prospěšná. Trestanec smí vyjít do pouště. Ta je nekonečná, ale uzavřená, při pokusu o útěk se vrátí na původní místo. V poušti žije jen jedna lištička. Trpělivostí a jemností si ji může ochočit. Za poslední rok náš svěřenec dosáhl značných úspěchů."

„Moc dojemné," mračím se. Ťukám podpatkem o podpatek a na podlahu se sype jemný suchý písek. „Ovšem trestanec Kazakov se Malému princi moc nepodobá. Co bude dál?"

„Až si lištičku ochočí, smí ji přivést do cely. Bude mu spát u nohou, pobíhat mezi celami se vzkazy… bude mu i trošku rozumět." Tomilin je s něčím nespokojen, přesto pořád mluví s nadšením.

„A potom?"

„Jste chytrá, Karino. Potom fenek umře. Najde ho v poušti tři dny poté, co přestane docházet do cely. A nebude jasné, jestli umřel přirozenou smrtí nebo ho někdo zabil."

Zastavuji se. Buď na mě působí přesvědčivý hlas náčelníka věznice, nebo to, co jsem viděla, ale představuji si to velice zřetelně. Člověk klečící před nehybným tělíčkem zvířátka. Zoufalý a beznadějný křik. Prsty drásající suchou půdu. A prázdné oči, ve kterých už nic není.

Můj výraz mě zřejmě prozrazuje.

„To je nakreslená lištička," vysvětluje podplukovník. „Běžný program ‚domácí mazlíček' se zpomaleným instinktem ochočování. Není nutné ji litovat," na okamžik ztichne a potom dodává: „A muže, který zabil vlastní manželku, už vůbec ne. Prožitý šok ho donutí, aby si uvědomil, co je to bolest ze ztráty."

Mám na jazyku velice skeptické otázky. Ale mám je klást? Proto přikyvuji, otáčím skenerem, zvláštní pozornost věnuji zamřížovanému oknu. Tomilinovi je to k smíchu, ale snaží se nesmát.

Díky i za to.

Prošli jsme ještě tři cely. V jedné trestanec spal a já podplukovníka požádala, aby ho nebudil. Obyvatelé dalších dvou cel pobývali ve svých zónách katarze. První zónou bylo město bez lidí, naprosto prázdné, po jejich přítomnosti zůstaly jen stopy. Ihned jsem uhodla, že město je vytvořeno pro dalšího vraha. Druhá zóna se podezřele podobala simulátoru automobilových závodů. Zde se kál za své činy řidič, který v opilosti zranil několik osob. Nevím, nevím… připadalo mi, že veselý vousáč se prostě snaží udržet profesionální formu. Mimochodem, zbývá mu odsedět ještě půl roku. Stěží bude utíkat, i když jeho těžkotonážní KAMAZ by snadno prolomil nakreslený plot a vyrazil do ulic Deeptownu.

Přesto usilovně pracuji se skenerem.

„V dalších celách jsou střeženi pachatelé hospodářské kriminality," vysvětluje podplukovník. „Chcete je vidět?"

Asi si myslí, že vrazi a násilníci jsou pro mě mnohem zajímavější.

„Samozřejmě."

„Napadení serverů, krádeže tajných obchodních informací. Jde vlastně o ‚hackera'," představuje podplukovník nepřítomného obyvatele cely. „Půjdeme do zóny katarze?"

„Nahlédneme tam," pokouším se vypadat klidně.

Na displeji skeneru svítí zelené světélko, všechno je v pořádku. Toto světélko pro mě nemá význam. Je pro ty, kteří nyní pohlížejí na obrazovku přes má ramena.

Na první pohled nic neříkající písmeno F v rohu obrazovky vypovídá víc. Někde blízko je otevřený kanál vedoucí do ulic Deeptownu.

Je to pozoruhodný nápad, trestat hackera zavřením do virtuálního vězení!

0011

Hackerovou zónou katarze je vchod do mnohapatrové budovy. Prázdný, s fádními gumovými rohožkami u dveří. Proč mají rohožky vždycky tak smutnou barvu? Aby je nikdo neukradl?

„Nejtěžší je prevychovat člověka, který se dopustil finančních trestných činů," prohlašuje najednou náčelník. „Chápete, Karino?"

„Ne tak docela."

„Tak to posuďte sama," navrhuje oživeně. „Uvedu nejjednodušší příklad. Lékaři vyléčí hrozné nemoci: neštovice, mor. Ale s obyčejnou rýmou si neporadí. Stejně je tomu se zločinci z finanční sféry: krádeže dat, nezákonné používání programů. Chytit pachatele a potrestat ho, to zvládneme. Ale přesvědčit ho, že to nemá dělat… Za prvé, výše trestů jsou nedostatečné. Není čas na práci s lidmi…"

Zdá se mi to, nebo opravdu zní v Tomilinově hlase roztrpčení?

„Za druhé, je velice obtížné pachatele přesvědčit, že jeho jednání je amorální. Chybí i křesťanské přikázání. Říká se ‚nepokradeš', ale copak kradl? Jen okopíroval informaci. Utrpěl konkrétní člověk? Vlastně ano. Ale vysvětluj venkovskému programátorovi, že Bill Gates trpí nepovoleným používáním Windows Home, že zpěvačka Enya potřebuje prodávat disky!"

Pohlížím udiveně na Tomilina. Nenapadlo by mě, že poslouchá Enyu! Lidé jako on mají poslouchat hudbu jednou ročně. Na koncertě ke Dni policie.

„Přesto se nevzdáváme," říká Tomilin s hrdou skromností.

Jdeme po schodech. Tomilin zlehka strčí do každých dveří. Jedny nakonec povolují.

Vstupujeme.

Byt. Čisťounký. Dokonce až příliš dokonalý, když vezmeme v úvahu hlasy dětí.

„To je byt obyčejného ruského programátora," šeptá slavnostně Tomilin. „Jmenuje se Alexej, jeho manželka Kateřina, dcera Diana a syn Arťom. Jména, věk, povahy, to vše bylo vytvořeno na základě velkého reprezentativního výběru. Je to naprosto standardní programátor."

V duchu se usmívám. Ale mlčím a přikyvuji.

„Alexej pracuje ve firmě ‚Sedmý projekt', která se zabývá výrobou a lokalizováním herních programů," pokračuje podplukovník. „Jenže hackeři pronikli do serveru a ukradli nejnovější hru, na které programátoři pracovali pět let. Hra vyšla na pirátských discích a firma je před krachem."

Následuji Tomilina do obýváku. Myšlenky o hře, na které se pracovalo pět let, si ponechávám pro sebe.

A tady je náš programátor. Je hubený, neoholený, s brýlemi. Sedí na taburetu u počítače, na monitoru jsou řádky strojového kódu. Podle Tomilinova chování se zdá, že nás Alexej nevidí. Ostatně je stejně zaměstnán. Ruku položil na rameno pihovatého chlapce a něco mu vysvětluje:

„Já tě chápu, synku. Slíbili jsme ti s mámou kolo, ale máme teď potíže. Ukradli nám hru, na které jsme dlouho pracovali, a nedostáváme plat."

„Ale všichni kluci kola mají…" odpovídá hořce chlapec.

„Jsi už velký a musíš to pochopit," říká vážně standardní ruský programátor. „Nedomluvíme se, že dostaneš na vánoce brusle?"

Nesmím se rozesmát, vypadnout z role. Bylo by to ošklivé, kluk je opravdu nešťastný!

„Tak dobře, tati," souhlasí standardní dítě ruského programátora. „Nechceš pomoci s doladěním programu? Uděláš novou hru rychleji."

„Jen do toho, synku. Jestli ji neukradnou, koupíme ti kolo."

„To je psychodrama,“ šeptá mi do ucha Tomilin. „Šoková terapie.“

Bezděčně se mi vybavuje prastarý film, ještě z komunistické éry. Odehrával se v pionýrském táboře, kde děti na scéně zpívaly píseň ‚Na prašných stezkách vzdálených planet…‘ Ředitel tábora se naklonil k důležitému návštěvníkovi a zašeptal:

„Tu píseň zpíval Gagarin ve vesmíru!“ říkám bezděčně nahlas. Vyklouzlo mi to samo, čestné slovo!

Tomilinův obličej se nepatrně mění. Přelétl přes něj úsměv.

Nejsi žádný prosťáček, soudruhu podplukovníku!

Ale nemám čas o tom přemýšlet. Promluvila jsem moc nahlas a z křesla, obráceného zády k nám, se ozvalo podrážděné zavrzání. Křeslo žalostně skřípe (proč nešťastný standardní programátor sedí na taburetu, když tu je jiný nábytek?). Nad opěradlem se vynořuje lesklá pleš. Následují široká ramena.

„Ach jo,“ vzdychá majitel pleše a otáčí se.

To je bedna!

Hacker není tak tlustý a podsaditý, jak mi připadalo. Je prostě široký. Do vězeňského úboru se stěží vejde, je vidět chlupatá hruď.

„Vězeň Anton Stěkov,“ hlásí hacker nedbale, i když bez otálení, a dává ruce za hlavu. „Odsouděný…“

„Odsouzený,“ opravuje ho ihned Tomilin.

„Odsouzený, odsouzený,“ souhlasí hacker. „Podle paragrafu dvě stě sedmdesát dva, odstavec první ruského trestního zákona…“

Hacker má na nose brýle s tenkou obroučkou intelektuála. Ale buď má silné čočky nebo vypouklé oči.

Během hackerova hlášení se snažím pochopit, čím se zabývá. Poslouchal snad hořekování standardního programátora standardnímu chlapečkovi?

Konečně mi to dochází. V rohu stěží slyšitelně brumlá stařičký televizor Samsung. Hacker zřejmě poslouchal zprávy.

„Jsem inspektor z dohledu," povídám. „Máte nějaké stížnosti, trestanče Stěkove?"

„Ano," pohlédne hacker letmo na náčelníka.

„Poslouchám."

„Tenhle lenoch nefunguje," s povzdechem předvádí Stěkov dálkové ovládání televizoru. „Chápu to, jestli se jedná o zostření trestu. Ale co když se jedná o pouhé nedopatření?"

„Ještě něco?" ptám se, když jsem se vzpamatovala. Mírně podupnu podpatkem a k trestanci míří maličký mraveneček.

„Jinak nic," odpovídá vážně hacker. „Vztahy jsou dobré, jídlo chutné, ložní prádlo vyměňují pravidelně, jednou týdně koupel."

„Zjistím, co se dá dělat… s tím lenochem…"

Tomilin čeká s kamenným výrazem.

„Smím se vrátit k výkonu trestu?" ptá se Stěkov.

Čekám na nějakou podplukovníkovu reakci, ale marně. Opouštíme hackera a procházíme zpátky do cely.

„Dělá ramena," ozývá se nečekaně Tomilin. „Uvěznění ve virtuálním světě je pro hackera ten nejhorší trest. Je v Hlubině a přitom nemá žádnou možnost pronikat do programů."

Přikyvuji… a najednou chápu, co mě znepokojilo. Paragraf dvě stě sedmdesát dva, odstavec první. Nucené práce šest měsíců až jeden rok, odnětí svobody až na dva roky…

„Na jak dlouho tu je?"

„Šest měsíců."

„A… kolik mu zbývá?"

„Necelé dva."

Nechápu. Pokud hacker unikl z virtuálního vězení, proč tak riskoval? Vždyť zbytek trestu už nestojí za řeč!

„Budeme pokračovat v obchůzce?" ptá se Tomilin.

Bylo by vhodné navštívit ještě pár cel. Především s cílem zmást Tomilina. Pohlížím na hodinky.

„Zbývá mi ještě dvacet minut. Pokračujme. Věnujme se počítačovým deliktům, souhlasíte?"

Deep.

Před očima krouží barevná mozaika. Hned vytváří obrázek, hned se zase rozsypává. Rytířův meč, brnění, napřažená ruka, spona s drahokamy, ještěrka na stěně…

Ale já vím, že v tomto puzzle chybí jeden, ten nejdůležitější dílek…

Výstup.

Sňala jsem přilbu, rozepnula kombinézu. V místnosti panovala tma, ráno jsem zapomněla rozhrnout závěsy.

Vstala jsem, blaženě se protáhla a zvolala:

„Mami! Tati! Už jsem doma!“

Za dveřmi se ozvala nesrozumitelná odpověď, přehlušená hudbou. S takovými rodiči je kříž! Jakmile poslouchají „Stroj času“ nebo jinou předpotopní skupinu, člověk se nedovolá.

„Neslyším!“ zavolala jsem znovu.

Zpěvák Makarevič, lkající nad nemožností změnit svět, zmlkl.

„Holčičko, budeš večeřet? Mám nosit na stůl?“ zeptala se matka u dveří.

„Už jdu,“ vysoukala jsem se z kombinézy. „Hned to bude.“

Pod studenou sprchou mi naskakuje husí kůže, ale po návštěvě Hlubiny není nic lepšího. V duchu probírám věznici, Tomilina, hackera Antona.

Ne, něco nehraje.

Vyšla jsem ze sprchy, utřela se a mokrý ručník hodila rovnou do pračky. Navlékla jsem si staré džíny, prodřené na kolenou, oblékla starou košili – kdysi ji nosila máma, ale mně se pořád moc líbí.

„Karino!“

„Už jdu,“ mumlám a otevírám dveře. „Řekla jsem přece, že budu hned…“

Otec už byl doma. Seděl za stolem a jedním okem sledoval televizi. Neopomněl se zeptat:

„A co milované město?“

„Můžeš klidně spát.“ Dosedla jsem na svou židli. „Táto, představ si, že sedíš v base…“

„Nechci,“ zní rychlá odpověď.

„Zkus to. Posadili tě na půl roku za proniknutí do serveru a krádež souboru…“

„Karino!“ zaťukal otec významně vidličkou na talíř.

„Za nezákonné proniknutí k chráněné počítačové informaci s následným okopírováním,“ říkám rozmrzele.

„Představil jsem si,“ povídá otec. „Už jsem si to představil. A dál?“

S rodiči bych samozřejmě takové věci neměla probírat. Jenže – je snad málo věcí, které bych neměla dělat? Posílat „štěnice“ na Tomilina patří mezi ně.

„Dostal jsi půl roku ve virtuální věznici…

„Ještě štěstí, že ne trest smrti,“ komentoval otec. Zachytil mámin káravý pohled a usmál se.

„Půl roku,“ pokračuji. „Čtyři měsíce sis už odseděl. A najednou najdeš způsob, jak se dostat ven do Deeptownu. Ale pokud se to prozradí, prohlásí to za útěk. Budeš špacírovat po Deeptownu?“

„To je tvá americká praxe?“ zeptal se nevinně otec.

„Z praxe jsem se vrátila před týdnem,“ namítla jsem, ale postřehla jsem, že otec žertuje. Stáž v USA jsem absolvovala ve virtualitě, přestože jsem se těšila na opravdovou stáž. Každý večer jsem poslouchala o zázracích techniky: „Dcerka se už vrátila z Ameriky? No jistě, letadla jsou tuze rychlá!“

„Táto, vážně!“

„Nejsem právník,“ namítá otec skromně. „Ani vězeň.“

„Táto…“

Otec se zamyslel.

„Mohl by utéci,“ usoudil nakonec. „Z nějakého vážného důvodu. Je to náš hacker?“

„Ptám se teoreticky,“ odpovídám a vidličkou honím řízek po talíři.

„Já taky. Je to abstraktní ruský hacker?“

„Uhm.“

„Tak může být zamilovaný, pařit s kamarády nebo prokazovat svou odvahu.“

„A americký hacker?“

„Ten vylupuje banky a má alibi," řekl otec přesvědčivě. „Posedí si chvíli ve vězení a po poctivém odpykání trestu se bude věnovat vážně byznysu."

„Karino, už uplynulo pět minut," připomněla matka.

Mám skvělé rodiče. Ale pravidlo, že u stolu se o práci nemluví, a pokud ano, tak nanejvýš pět minut, dodržují přísně. Je lépe se nehádat.

„Jste ošklivi, odejdu od vás," řekla jsem a podala matčině ochočené kryse Kleopatře, která jí seděla na rameni, kousek řízku. Kleo ho očichala, ale nevzala.

„Nepřekrmuj tu chudinku," napomenula mě matka.

„Až přivedeš domů mladíka a povíš: ‚Odejdu s ním', budeme šťastní," dodal otec.

„Připomenu to," slíbila jsem zlomyslně.

„Virtuální mladíci se nepočítají," upřesnila matka.

Opravdu je dobré, když jsou rodiče programátoři. Navíc stejně standardní, jako ve ‚vnitřním Mongolsku' u Antona Stěkova.

Někdy bych ovšem chtěla, aby se podobali víc rodičům než starším sourozencům. Ale ani bratři a sestry by mi nevadili…

„Ty dětské zábavy už mám za sebou," prohlásila jsem. „Je mi šestadvacet, jsem stará krysa z vnitráckého vivária. Ve virtualitě ať se zamilovávají týni."

„Karino?" ozval se měkce otec.

„Teenageři!"

„Karino?"

„Uhrovití výrostci!" Praštila jsem vidličkou tak, že Kleo na matčině rameni sebou trhla. Chtěla jsem ihned vyběhnout z kuchyně, ale předtím jsem otevřela chladničku a popadla krabici mléka.

„Nepij je studené," napomenula mě matka.

„Postav ho pod cooler, ohřeje se," radil otec.

„Táto?" zeptala jsem se potměšile před odchodem do svého pokoje.

„Pod ventilátor systémového bloku," opravil se rychle. Ale to už jsem byla za dveřmi.

0100

Nesnáším, když mi připomínají rodinný život.

Kdybych byla mužem, nikdo by se nedivil, že v šestadvaceti pracuji na kariéře a ne v kuchyni. Zkrátka středověk. Všichni příbuzní se snaží mě s někým seznámit, a rodiče se přidávají.

Mám dobrou přítelkyni, přestože jsme se nikdy nesešly v reálném světě. Jmenuje se Nataša, je to Ruska, ale žije v Austrálii, kam odjela s rodiči ještě jako dítě. Před dvěma roky jsme probíraly, kdy se vdát a jestli to vůbec stojí za to. A nějak došlo k tomu, že se Nataša zmínila o lesbickém sexu. Trochu jsme jej probraly a rozhodly se ho vyzkoušet, třeba z toho něco bude? Jsme dobré přítelkyně, co kdyby se nám podařilo vytvořit pevnou rodinu? Neváhaly jsme, zašly do jedné deeptownské restaurace, vypily láhev šampaňského a pokusily se políbit. Líbla jsem Natašu na rty a připadala jsem si směšně…

Hrozně jsme se nasmály! Potom jsme zvážněly, jak se sluší na zamilované ženy, pohlédly na sebe – a zase se rozesmály. Žádná romantika. Tak jsme vypily ještě jedno šampaňské a seznámily se s kluky u vedlejšího stolku.

Vůbec si myslím, že rodina je přežitek předvirtuální éry. Ale rodičům to nikdy nevysvětlím.

Pila jsem studené mléko přímo z krabice, pohlížela na monitor a přemýšlela o bytové otázce, která v naší zemi vždycky všechno pokazí. Měla bych myslet na něco lepšího. Na to, že odhalím strašlivou bandu virtuálních zločinců a dostanu odměnu – tak vysokou, že si koupím byt. Nebo vyhraji v loterii domek, limuzínu a jachtu… to je pravděpodobnější.

Tu na obrazovce zamrkala ikona „štěnice“ a ozvalo se zapištění.

To tedy ne!

Vyskočila jsem, poskakovala na jedné noze a soukala se do kombinézy. Na monitoru se už rozvinula mapa Deeptownu a po ní poklidně plul zelený bod. Hacker Anton Stěkov opustil vychvalovanou virtuální věznici a prochází se městem!

Mám několik míst, kudy vstupuji do Hlubiny. Tentokrát jsem zvolila portál v lunaparku, který sice není nejlepší, ale zato je přímo na hackerově trase. Při nasazování přilby jsem uvažovala, jaká tam mám těla. Výběr nemám velký.

Deep.

Enter.

Vyskakuji z postele v malém panelovém pokojíčku. Otevírám šatník, ve kterém na háčcích visí dvě dívky. Jedna vulgární až hrůza, hrozně zmalovaná a v nesmyslně staromódních šatech. Druhá příliš mladá, s takovou se dá jít jen na diskotéku…

Co teď?

Sympatická, urostlá, vysportovaná dívka. To půjde. Taková by se mohla Stěkovovi zalíbit.

Připínám si na ruku tiše pištící skener, skrytý pod hodinkami, a odcházím z pokoje.

Na průhlednou podlahu vysokého mrakodrapu, k průhledným výtahům, jezdícím v průhledných šachtách. Celá budova je ze skla, jen pronajaté pokoje jsou temné jako kapky medu v plástvích. V reálném světě nikde takový mrakodrap nestojí…

Nastupuji do úslužného výtahu, který klesá z nebe k ulicím Deeptownu závratnou rychlostí. Tady se výšek nikdo bát nemusí.

Skener radostně píská, po displeji klouže kurzor. Hacker si nevzal taxík, prostě jde po ulici.

Nemůžu uvěřit svému štěstí! Tak rychle a snadno ho odhalit! Úkol byl i bez toho závratný: první inspekce v první virtuální věznici. Nechápu, proč to svěřili mně, proč nevyslali

partu zkušených programátorů, a máme u nás opravdové mistry, kteří by věznici rozebrali do posledního bajtu, a ani by nemuseli do Hlubiny. Soudruh podplukovník i jeho svěřenci by ani nezpozorovali, že leží na sklíčku pod mikroskopem…

Najednou mě napadla velice nepěkná myšlenka.

Ani ji nechci vyslovit.

Jak vím, že se tak neděje? Je přece obvyklé, že se k prověřovanému objektu vyšle nezkušený pracovník, v hantýrce „ucho“, a skuteční profesionálové zatím pracují tiše a nenápadně… Ale teď na to nesmím myslet. Nemám čas. Vystupuji z výtahu a ihned vidím Antona Stěkova.

To je ale drzoun!

Trestanec kráčí ulicí ve své skutečné podobě. Ani se neobtěžoval převléknout! Využívá toho, že virtuální věznice jsou novinkou, a o útěcích odtud nikdo neslyšel. Jdu za hackerem a pokouším si vymýšlet, co mám dělat. Spojit se s policií Deeptownu? Mám identifikační číslo spolupracovníka ruského ministerstva vnitra, měli by mi vyhovět. Nebo mám Stěkova sledovat? Špehování sice není můj obor, ale…

„Vzpamatuj se, Karino!“ napomínám se. „Nehraj si na detektiva, jsi odborník, a ne operativec!“

Ať tak či onak, jdu za Stěkovem. Nadávám si, vzpomínám na přednášky psychologů o tom, že u lidí, kteří od dětství navštěvují Hlubinu, se vyskytuje zřetelná psychická infantilita, touha hrát si a ne žít… Ale stejně jdu za Stěkovem.

Naštěstí ne dlouho.

Hacker jistými kroky směřuje ke stolkům maličké otevřené kavárničky. Vstříc mu vstává vysoký nastrojený blondák – přímo filmový viking… V reálném světě nepochybně břichatý mrňous…

Stěkov a neznámý se objímají a něco si přitom povídají. Pokouším se vypadat nenápadně a usedám k vedlejšímu stolku. Vypínám zvuk skeneru, už se napištěl dost.

Chovám se neuměle, neprofesionálně… Sledování mě neučili.

Ale zdá se, že se na mě nedívají.

Světlovlasý hezoun přivolává číšníka, kupuje od něho krabičku cigaret a odchází. Kráčí nějak nejistě, je snad opilý? Málem upadl na mě, brumlá:

„Promiň, ptáčku…“

Odpovídám bez rozmýšlení, sám určil mód hovoru:

„Jen leť dál, orle…“

„Jak myslíš, ptáčku.“ Blonďák na mě přátelsky pohlédne a jde dál.

Bylo by dobré sledovat i jeho. Jenže teď nemám s sebou „štěnice“, bylo by to nebezpečné a mohla bych sledované vylekat.

Stěkov u sousedního stolku nenucené dopíjí kávu zanechanou „vikingem“. Usmívá se na mě, potom vstává a jde ke mně.

„Dovolíte, abych přisedl?“

To jsem tedy nečekala. Na jedné straně je to úspěch… ale na druhé…

„Zkus to,“ odpovídám. Jsem holka drsná, ale zato otevřená a nezávislá.

„Smím vám objednat kávu?“ ptá se Stěkov. Registruji, že poblíž stojí číšník a trpělivě čeká na objednávku. Číšník je evidentně program.

„Nu…“ Pořád víc a víc vypadávám z role. Stěkovovo chování vůbec neodpovídá jeho tajným odchodům z věznice! „Objednej,“ souhlasím. „Černou, bez cukru. A copak jsi se tak nastrojil?“

Nejlepší obrana je útok.

„Nastrojil?“ ptá se nechápavě hacker. „To je běžné oblečení vězně.“

„A proč sis je oblékl?“ pokračuji. Snad neřekne, že utekl z vězení?

„Abych budil pozornost,“ usmívá se Stěkov. Nějak zvláštně, jako by se usmíval někdo jiný. „Víte, že se v Hlubině objevily věznice?“

„Ne,“ odpovídám rychle. „A co má být, i kdyby se objevily?“

„Vás to nešokuje?“ Stěkov si sundává brýle a pohlíží na mě vůbec ne krátkozrakým pohledem.

„Ve světě je věznic spousta…“

„Ve světě je ledacos,“ vysvětluje trpělivě Stěkov. „Například války. Nebo jiné ničemnosti. Lidé mají takovou podivuhodnou vlastnost – všude s sebou tahat každou špinavost… Dovolíte, abych se představil? Jmenuji se Čingiz.“

To si tedy vybral jméno.

„Xenie,“ plácnu nazdařbůh. „Stačí Ksjuša.“

Nic proti takovému jménu nemám. Obhroublá a urostlá holka je typická Ksjuša. Určitě má ráda trávu a starý rock.

„Zajímavé,“ přikyvuje „Čingiz“. „Máte několik hodin času?“

„Podle toho nač?“ upřesňuji.

„Na procházku,“ povídá vážně Stěkov. „Býváte v Hlubině často, viďte? Řekl bych tak od čtrnácti.“

„A kolik mi je teď?“ ptám se zvědavě. Hádal totiž správně.

„Dvacet čtyři – dvacet pět.“ Stěkov ani nečeká na potvrzení. „Jistě chápete, Ksjušo, že Hlubina ovlivňuje chování. S troškou zkušeností se dá určit, jak dlouho člověk chodí do virtuality.“

Číšník přináší kávu, upiji a koketně Stěkovovi pokynu:

„Jsi zajímavý. Projdeme se.“

Zabředám do hovoru pořád víc a víc. Měla bych přistihnout hackera při činu, ale místo toho flirtuji… jenže nemám možnost přivolat policii. Všechno je příliš rychlé.

Stěkov si opět nasazuje brýle, vstává a mává na taxík. Nenápadně pohlížím na skener.

Šipka ukazuje směrem k věznici. Vůbec ne na Stěkova.

„K čertu!“ vyskakuji. Šálek padá ze stolku na dlažbu chodníku a tříští se. Lžistěkov se s úsměvem obrací:

„Co se stalo, Ksjušo?“

Mlčím. Je mi do breku. Jsem husa, opravdová husa! „Jen leť dál, orle!“ Napálili mě jednoduše a elegantně… stačilo jen trošičku myslet…

„Nesmíte si zoufat,“ bere mě Lžistěkov za loket. „Věřte, že se nic zvláštního nestalo.“

„Kde je?“ křičím.

„Anton? Myslím, že se vrátil do vězení.“

„Chápete, že jste spoluviník?“ ptám se. „Náš rozhovor se zaznamenává a…“

„A přesto vás zvu na procházku.“ Lžistěkov nevypadá nijak polekaně. „A vůbec, Ksjušo, nezamýšlela jste se nad tím, proč virtuální věznici umístili do Deeptownu?“

Mlčím. Všechno je v háji, vyplašila jsem pachatele, prozradila inspekci…

„Proč se pro věznici nevytvořil samostatný prostor?“ pokračuje Lžistěkov. „Nebyly by žádné útěky, ani teoreticky…“

„Myslíte, že to vrchnost neví?“ odpovídám. A v duchu se chytám za hlavu. Co to vyvádím? Hádám se s pachatelem, kritizuji před ním vedení!

„Ví. Tak půjdeme?“

Ohlížím se. Nedaleko u křižovatky stojí policista. Obyčejný deeptownský policista, urostlý, se sympatickým výrazem. Bílá uniforma, štítek s číslem. U pasu pouzdro s pistolí, pouta, vysílačka. Stačí zavolat a mého společníka zatknou. Neuteče.

Ale už je mi jasné, že policistu nezavolám. Stěkov položil stejnou otázku, která trápí i mě.

Proč není věznice izolovaná?

Odpověď je jen jedna.

Proto, aby bylo kam utíkat.

0101

Taxík krouží Deeptownem podle pokynů falešného Stěkova. Na první pohled naprosto nesystematicky, ale pozoruji, že občas vyjíždíme z ruského sektoru do japonského, čínského, německého a amerického sektoru.

Mate stopy. Hrubě, ale účinně. Samozřejmě pokud sledování není na úrovni providera.

Můj společník myslí na totéž.

„Přes koho sem chodíte, Ksjušo?“

„Nejsem Ksjuša,“ kašlu na všechno. Hraju si s ohněm. „Jmenuji se Karina.“

„A já Čingiz. Opravdu. Tak přes koho?“

„Moskva On Line.“

„Hm…“ Čingiz se tváří zjevně spokojeně. Bez utajování vytahuje mobil a píše, aniž hledí na tlačítka.

Snad nemá společníky mezi providery?

A proč ne? Moskva On Line je jednou z nejpopulárnějších společností. Pokud je Čingiz seriózní – a zatím tímto dojmem působí – mohl už dříve získat známé u největších firem.

„Zastavte u pomníku Posledního spamera,“ přikazuje Čingiz řidiči-programu.

To místo znám. V Hlubině bývala taková profese – spamer. V předvirtuální éře rozesílali reklamy na předplacené adresy. V prvním období Hlubiny dělali reklamy osobně. Vytvářeli jednoduché programy v podobě okouzlujících mladíků a sympatických děvčat, kteří chodili ulicemi a oslovovali každého chodce: „Už jste slyšel tu překvapivou zprávu? Otevřeli báječný nevěstinec ‚Intelektuální vášeň‘…“

Potírali je dlouho. Střílela po nich policie, pronásledovali je provideři… Ale spamery zničilo až to, že se začaly vydávat

licence soukromníkům. Vznikla nová profese – lovec spamerů. Jakmile si lidé uvědomili, že vydělávat chytáním nežádoucích šiřitelů reklamy je jednodušší než samotnou reklamou, začal počet spamerů klesat. Na znamení tohoto vítězství postavili pomník, na kterém je mladík s úsměvem idiota, vytřeštěnýma očima a s balíkem reklamních plakátů v ruce. Spameři se pochopitelně občas objeví, avšak jen výjimečně, protože odměna za jejich chycení nebyla zrušena.

Taxík zastavil u parku, ve kterém stojí věčný mladík reklamy. Na schůdcích pomníku lidé popíjejí pivo, povídají si, a nikdo nikoho neobtěžuje radami, jak lépe promarnit čas a peníze.

Čingiz vystupuje první a otevírá mi dveře. Jeho galantnosti si nevšímám. Bleskově nacházím volnou lavičku a Čingiz stejně bleskově jde do krámku pro pivo. Nad krámkem visí reklamní plakát: Pouze dnes je pivo „Ledový orel“ zadarmo!

Plakát tam visí, co pamatuji.

Dokonce ho pověsili už potrhaný.

„Nač se mě chcete zeptat?“ tážu se a otevírám pivo. „A vezměte na vědomí, že co řeknete, může být použito proti vám…“

„Karino, nebude vám vadit, když si vyměním tělo?“ ptá se Čingiz.

Nechápavě mlčím.

Čingize na okamžik zahaluje mlha. Vedle mě seděl šlachovitý Anton Stěkov, a najednou je pryč. Místo něho je tu původní světlovlasý hezoun.

Když si Čingiz v kavárně vyměnil tělo s Antonem, nepřekvapilo mě to. Mohlo to být naprogramováno předem. Čingiz čekal na svého přítele a počítač mu ho dodal. Z obyčejné sady hotových těl, jakou používá každý pořádný hacker.

A opačná výměna těl byla také připravená předem?

Bude lepší tomu věřit.

Kdyby tomu bylo jinak, byl by Čingiz diverem.

Onou mýtickou postavou, která dle libosti dokáže vystupovat z virtuality. Člověkem, který si trvale uvědomuje iluzívnost okolí. Stačí, aby chtěl, a park se změní v obyčejný trojrozměrný obraz. Může si sundat přilbu, na klávesnici vyťukat příkaz a změnit svou podobu. Při pohledu na nakreslený Deeptown uvidí slabá místa programového kódu.

Je možné mnohé… pokud diveři opravdu existují.

„Jsem diver," povídá Čingiz. „Jestli si myslíte, že to bylo předem připravené tělo, povězte, kým se mám stát."

Vrtím hlavou. Další maškarádu nepotřebuji. Nejsme v Benátkách. Ptám se: „Skutečný Stěkov je taky diver?"

To by vysvětlilo, jak unikl z vězení.

„Ne. Je hacker. Vynikající hacker." Čingiz se usmívá a dodává: „Jediný člen UGI, HZO a UHG současně."

„Ale paralelní členství není dovoleno…" připomínám hloupě.

„Je tam pod různými jmény," vysvětluje Čingiz. „Ale to sem nepatří."

„Patří!" namítám. „Jak se tak zkušený člověk mohl nechat chytit při tak nepatrném přestupku? Dívala jsem se na to, udělal hrubé chyby. A ten přestupek je prostě směšný. Vymazání telefonní báze v částce tří set čtyřiceti tří rublů a šestnácti kopejek!"

„Šuru Balaganova svého času přistihli při krádeži pudřenky za pár halířů," poznamenal záhadně Čingiz. Balaganov… nejasně povědomé jméno, ale nemůžu si vzpomenout. Asi jeden z legendárních hackerů. „Máte pravdu, Karino. Anton se nechal chytit schválně."

„Proč?"

„Aby ho zavřeli," odpovídá Čingiz přesně a nesmyslně jako jistý programátor z anekdoty. „Navíc jsem musel dát úplatek, aby ho odsoudili a nedali mu jen pokutu."

„Proč?" žasnu znovu.

„Aby se Anton dostal do virtuální věznice," vysvětluje trpělivě Čingiz. „A aby potom z té věznice chodil na procházky po Hlubině. Kanál byl proražen úmyslně okatě."

„Chcete diskreditovat samotnou myšlenku virtuálního vězení?“ dochází mi. Můj společník kývá. „Čingizi, ale to je hloupé!“

Rozčiluje mě to a zároveň to chápu. Asi by bylo lepší Čingize vyslechnout. Ale já ho musím setřít, abych ztratila nepříjemný, hloupý pocit vlastní méněcennosti.

„Opravdu vám to tolik vadí?“ ptám se. „Všichni máme rádi Deeptown, ale pochopte, že svým odporem, nechutí být spolu s pachateli je vytlačujete na okraj společnosti…!“

„Jakým odporem?“ diví se Čingiz. „Jestli jste nezapomněla, jsem také pachatel.“

„Tak proč jste proti vězení? Váš přítel obětoval svobodu, aby bojoval proti virtuální věznici! Stojí to za takovou oběť?“

„Karino, proč je věznice ve správě ministerstva vnitra, a ne ministerstva spravedlnosti, jak tomu má být?“

„Projekt začal jako vyšetřovací izolace pro osoby, páchající zločiny v Hlubině,“ odpovídám. „Pochopte, že bylo výhodné vést vyšetřování přímo v Deeptownu. Teď izolaci přeměnili ve věznici, ale dokud experiment probíhá, zařazení věznice se nemění. Je ovšem opravdu zvláštní, že věznici neoddělili od Deeptownu.“

„Karino, víte, jak se lidé stávají divery?“

„Ne.“ Hledím na něho jako hypnotizovaná. Co když mi navrhne…

„Stres. Silné emoce. Odpor. Strach. Nenávist. Smutek.“ Čingiz zaklání hlavu a zírá do bezoblačné oblohy. Nad tímto parčíkem je vždycky jasné nebe, to není proslulý „Le quartier des Pluies“ ve francouzském sektoru. „Zřídka nadšení. Radost. Velice zřídka… Karino, nikdy jste si nevšimla, že jazyk má mnohem víc slov pro smutek? Zármutek, chandra, trápení, stesk, splín, melancholie…“

„No a?“

„Dělají pokusy na lidech, Karino. Pokoušejí se vytvořit divery.“

„Kdo?“

„Nevím. Nějací chytráci z ministerstva vnitra. I bez toho se na divery zaměřovali, zvlášť když měli svou organizaci, „radu diverů“. Občas je žádali o pomoc… a zpravidla nebyli odmítnuti. Jenže jim to zřejmě bylo málo. Virtualita začala tvořit příliš velkou část našeho života. Je tam vše – banky, ústavy, korporace, vojenské základny i štáby. To znamená, že jsou potřební informátoři, agenti, špioni. Diveři jdou na dračku. Těch, které se podařilo objevit a zlákat ke spolupráci, je málo. Tak se pokoušejí vytvořit nové.“

Silné emoce?

Připomínám si vraha, který se pokouší ochočit lištičku.

Potom fenek umře.

Takže katarze, soudruhu podplukovníku?

Hackeři, zavření bez přístupu ke svým oblíbeným počítačům, přitom zavření ve virtualitě! Vrazi a násilníci, zlodějští byznysmeni, řidiči zabíjející chodce…

„Všichni vědí, že věznice je v Deeptownu. Chtějí uniknout, alespoň na chvíli,“ pokračuje Čingiz. „Tak jim připravují stres za stresem. A třebaže to nazývají psychoterapií, jejich cílem je měnit lidi v divery.“

„Máte důkazy?“ ptám se.

„Neoficiální,“ usmívá se Čingiz. „Prozradit své informátory nehodlám. Ale uvažujte sama: Náklady na vybavení každého vězně činí asi pět tisíc dolarů. Strava kolem čtyř tisíc ročně. Proč je vnitro najednou tak štědré?“

„Lidé s… s mimořádnými vlastnostmi…“ Proč se vyhýbám slovu „diver“? Je to stejné jako věřit na Babu Jagu nebo Dědu Mráze. „Jsou třeba. A bude skvělé, když tyto schopnosti bude moci získat každý člověk.“

„Fašisté svého času umučili tisíce válečných zajatců. Ovšem věda při tom získala cenné údaje. Karino, komu mám vysvětlit, že pokusy na lidech jsou zločinem? Pracovníkovi ministerstva vnitra?“

Je velice vážný.

„A co čekáte od takového pracovníka?“ ptám se. „Pomoc?“

„Napřed mi povězte, Karino, jestli sdílíte můj názor. Nebo se jen nechcete hádat?“

„A co když zalžu?“

„Mluvte upřímně.“

Legrační prosba!

Mluvte upřímně!

V Deeptownu, ve městě, kde má každý tisíc tváří. Ve městě, kde si každý vymýšlí nový životopis a nové jméno. Ve městě, kde je výmysl nezbytnější než pravda.

Čingiz na mě pohlíží tak, jako by ani na sekundu nepochyboval, že poslechnu.

„Taky se mi to všechno nelíbí,“ začínám. „Ale co můžu dělat? Mluvil jste o spiknutí přímo státního rozměru! Víte vůbec, kdo jsem? Loni jsem dokončila univerzitu, specializaci na nezákonné narušování sítě. Z ničeho nic mě pověřili touto inspekcí… prý jsou vážné pochybnosti o spolehlivosti věznice. To je všechno! Napíšu zprávu, mí nadřízení se jí budou zabývat, ale jestli je okřiknou shora, zprávu strčí do šuplíku. Nikdo mě nebude poslouchat, Čingizi.“

„Nebude třeba.“ Usmívá se a podává mi ruku. „Zatkněte mě, Karino.“

„Vy jste se zbláznil!“ Bezděčně se odtahuji.

„Zatkněte!“ naléhá Čingiz. „Projekt nepohřbíme. Zato kolem věznice začne rozruch. Slibuji vám, že s Antonem dostaneme podmínku. Mám dobré advokáty… a vše je promyšleno. A věznice skončí. Noviny budou probírat útěk, lidi se budou divit. Věznici buď zavřou, nebo odstraní z Deeptownu.“

„Nemám právo vás zatknout!“

„Zavolejte policajta!“

Pořád nastavuje ruce, jako kdyby očekával, že na nich zaklapnou pouta. „Přestaňte…“ mumlám.

„Ale vždyť jste to chtěla, Karino! Chtěla jste chytit uprchlíka! Tak do toho!“

Uhýbám. Zahanbeně ustupuji. Tu Čingiz padá přede mnou na kolena. Je to přímo nemožná směs klauniády a upřímnosti.

„Žádám vás! Žádám, abyste splnila svou služební povinnost! Zadržte pachatele!“

Mládež posedávající u pomníku nám začíná tleskat. Navenek to opravdu vypadá jako vyznání lásky… plavovlasý rytíř se sklání před krásnou dámou…

Zachvěji se, když si uvědomím, co mi to připomíná.

„Tak dobře, pomůžu vám,“ povídá Čingiz. „I když jsem to nechtěl…“

Sahá rukou pod kabát a najednou v ní drží pistoli.

V následujícím okamžiku se za mými zády ozve výstřel. Čingiz mi padá k nohám s obličejem zalitým krví.

0110

„Už dlouho jsi se se mnou neradila," prohlásil otec.

Seděli jsme v kuchyni a pili čaj. Máma spala, nechtěla jsem ji budit. Nebudila bych ani otce, ale probudil se sám, jakmile jsem vyšla z pokoje.

„Ty ale nechodíš do Hlubiny," zabručela jsem.

„Kdysi jsem chodil," namítl otec.

„Proč jsi toho nechal?" míchám lžičkou čaj. Čaj vždycky piju bez cukru, ale míchám usilovně, rychleji tak vystydne.

Už dříve jsem se otce ptala, proč se virtualitě vyhýbá. Je dobrý programátor, přitom žije doslova v době kamenné, používá jen elektronickou poštu.

„Měl jsem dobrý byznys," odpověděl najednou otec. Poprvé! „Ale potom jsem se musel rekvalifikovat na správce domů."

Dál jsem se neptala. Otec zřejmě pracoval na nějakém speciálním operačním systému a když se přestal používat, nedokázal se přizpůsobit.

„Co se stalo dál?" zeptal se otec.

„Dál… přišla policie. Přinesli skenery, snímali stopy a řekli, že se střílelo nepovolenou municí druhé generace. Zřejmě došlo ke zničení počítače. Začali hledat střelce, ale ten už byl pryč…"

„Tebe nepodezírali?"

„Ne, prohledali mě, ale nic nenašli."

„A jeho pistole?"

„Zapalovač." Sklopila jsem oči. „Docela obyčejný zapalovač. Šašek…"

Otec vzdychl. Pohlédl do tmy za oknem. Po mokrém asfaltu projelo docela nehlučně nějaké auto."

„Karinko, uvažujme… Za prvé, co myslíš, nelhal Čingiz o té věznici?“

„Myslím, že ne,“ přiznala jsem. „Něco tam nehraje. Ale naši přece nebudou vyhazovat tolik peněz! Ani kdyby se chtěli předvést před cizinou!“

„Dobrá…“ pohlédl na mě úkosem otec a zeptal se: „Máš cigarety?“

„Cože?“ vykulila jsem oči.

„Karino…“

„Hned, táto…“

Kouřím zřídka. Balíček cigaret se mi však v kabelce povaluje vždycky. Zavřeli jsme dveře kuchyně a kouřili. S otcem se něco děje… naposledy jsem něco podobného zažila, když mi bylo deset let a rodiče mě koupali… nic jsem tehdy neřekla, ale otec už nikdy nevstoupil do koupelny, když jsem se myla.

„Za druhé. Diveři jsou individualisti,“ řekl najednou otec. „Ještě větší než hackeři. Nebudou bojovat za obecné blaho… i kdyby to bylo jen proto, aby zůstali unikátní…“

Začaly mi rudnout uši. Myslela jsem na totéž. Ať si Čingiz říká co chce, nakonec jde každému vždycky jen o jeho prospěch. Vždycky a všude.

„Věříš v existenci diverů, tati?“zeptala jsem se.

„Věřím, Karino. Za třetí,“ pohlédl mi otec do očí, „pokud se za virtuální věznicí skrývá nějaký vládní projekt… Je ti to zapotřebí, dcerko? Dokonce i Američani, kteří jsou praštění pokud jde o zákonnost a lidská práva… Co potom my.“

„Mám úkol,“ řekla jsem. „Musím napsat zprávu.“

„Napiš. Smíš používat ‚štěnice‘?“

„Smím. Jak jinak sledovat zaměstnance?“

„Co dělají zaměstnanci?“

„Pracují.“ Pokrčila jsem rameny. „Stahují porno ze sítě. A hrají hry.“

„Paráda. Zjištěno narušování pracovního procesu… nebo jak se tomu u vás říká. Asi jsi neměla posílat ‚štěnice‘ na

vězně. To je vše. Není třeba ohrožovat vlastní život kvůli abstraktní spravedlnosti!“

„Táto, neznal jsi nějakého Čingize?“ zeptala jsem se.

Otec zavrtěl hlavou:

„I kdybych ho znal, nezapamatoval jsem si ho. Nevzrušuj se. Určitě jsi pro něho důležitější než on pro tebe. Karino?“

Vyskočila jsem, otevřela dveře kuchyně a zaposlouchala se. Správně… někde v pokoji žalostně vyzváněl mobil.

„Moment…“

To by ještě scházelo, noční hovory. V práci jsem se o mobilu nezmínila a mé číslo zná jen málokdo.

„Slyším,“ zvedla jsem telefon ze stolu.

„Ahoj. Nedomluvili jsme, Karino.“

Čingiz!

Je to jeho hlas.

„Já za to nemůžu,“ odpověděla jsem rychle.

„Vím. Karino, musíme se sejít.“

„Hned se připojím. Kde?“

„Ne, raději doopravdy,“ zasmál se Čingiz. „Na opravdové kulky doufám nedojde. V Deeptownu by nás mohli zase přerušit. Jestli se vám to hodí, můžu přijet.“

Ani jsem se neptala, kde získal mou adresu. Zřejmě tam, kde telefon.

„Raději na neutrálním území,“ odpověděla jsem. „Řekněme někde…“

„Včelařská ulice,“ navrhl Čingiz.

„Kde je to?“

„Nevím. Hned zjistím, jestli vůbec existuje… Existuje. U pátého domu ve Včelařské ulici, souhlasíte?“

„Ano.“ Neváhala jsem. „Vyrazím hned. Sejdeme se tam.“

„OK,“ řekl vesele Čingiz. „Nashle.“

Odložila jsem telefon a pohlédla na displej. Samozřejmě, číslo potlačeno. No dobrá, to si ještě vysvětlíme…

„Teď hned?“

Otec vstoupil do pokoje hned za mnou a všechno slyšel.

„Nepustíš mě?“ zaprovokovala jsem.

„Ne,“ řekl otec, „ne, Karino. To mě vůbec nenapadlo.“

Pohlédla jsem zvědavě na otce. V dětství jsem dobře věděla, že otce i matku miluji, protože na světě není nikdo lepší. Potom… ani jsem nepostřehla, kdy jsem na to přestala myslet. Nepřestala jsem je mít ráda, prostě jsem přestala uvažovat v takových pojmech.

„Za slang mě vždycky napomínáš… ale lézt ježibabě na lopatu se smí?“

„Smí. Už jsi totiž všechno uvážila a rozhodla se. Je to tvá práce… i když z ní nejsem nijak nadšený. Ale slang, promiň, je dětství.“

„Co je špatného na tom, když v lidech zůstane špetka dětství?“ zeptala jsem se paličatě.

„Neměla by zůstávat, dceruško. A blázen je takový otec, který se neraduje, že děti dospívají.“

„Díky, táto,“ řekla jsem. „A abys věděl, stejně tě mám ráda.“

Otec na mě udiveně pohlédl, potom mrkl na hodinky.

„Půl dvanácté… opravdu pojedeš ještě teď?“

„Pojedu,“ odpověděla jsem pevně. „A podpůrnou skupinu nezavolám. Stejně by nepřijeli, nejsme v Americe.“

Ale pistoli jsem z trezoru vzala.

A ještě jsem zašla do kuchyně pro cigarety.

* * *

Při zahřívání motoru auta jsem z haraburdí vytáhla mapu Moskvy a začala hledat ulici se sympatickým jménem „Včelařská“. Stařičký vůz mi dal otec před třemi lety, když si sám koupil lepší: korejskou „kiu“ uzbecké produkce. Používám auto ráda, metro mě totiž nikdy nenadchlo. Přesto se pro mě Moskva skládá z maličkých plácků kolem několika stanic metra a několika tras, po kterých jezdívám: do práce, do sámošky pro nedělní nákup, v létě pak k Medvědím jezerům na koupání a na chatu.

Jako v Deeptownu. Tam také znáš jen několik oblíbených míst. Ostatní jen pozoruješ z okna taxíku a ani nepoznáš, jestli jsou to místa živá nebo jen nakreslené dekorace, zakrývající plakát „na prodej“.

Pomalu jsem vyjela a odbočila do liduprázdné uličky. Déšť zesílil, bubnoval na střechy aut zaparkovaných podél chodníku.

Je zvláštní, že už není skoro žádný rozdíl mezi Hlubinou a reálem.

Prostory v prostorech… Kdyby nějaký zlomyslný vtipálek měl dost peněz a času, mohl by pro mě vytvořit malý virtuální svět jako kopii Moskvy. Skutečné Moskvy, ve které žiju. Deset obchodů, pět bytů, dva kousky přírody… Ani by se nemusel namáhat s divadly, koncertními síněmi, knihovnami. Ale o to se starat nemusím, jejich analogie už ve virtualitě jsou.

Takže to začalo! Dříve se tomu říkalo deep psychóza, potom se říkalo „sjel z matrice“, dnes je běžný nevinný eufemismus „zabloudil“. Tak se mluví o lidech, kteří si začínají plést virtualitu s realitou a pochybují, zda žijí v realitě.

Ale fuj… to je nemožné. Člověk musí záměnu zaznamenat. Přestože se pohybuji mezi dvěma body – bytem a prací, lidí je kolem mě dost. Takové divadlo dokáže vytvořit jen velká organizace, osamělý vtipálek ne. Proč tedy myslím na organizaci?

Ovšem nálada se mi zhoršila. Podezíravě jsem se rozhlížela, takže jsem přehlédla značku a narazila na dopraváka, který byl navíc neúplatný a svědomitě mi dal pokutu. Ale potom, co mi předal pokutový blok, mi podrobně a přesně vysvětlil, kudy mám jet.

Za dvacet minut jsem tedy byla u domu číslo pět ve Včelařské ulici. Vjela jsem na chodník a vypnula motor.

Je to zvláštní. Buď mi podstrčil „štěnici“, nebo mě našel nějak jinak. A já o něm nevím nic. Pouze to, že záhadný Čingiz si se mnou dal jen tak z voleje rande.

Komu se asi bude podobat? Takoví ramenatí krasavci bývají ve skutečnosti obvykle hubení a shrbení nebo tlustí a neobratní. Kompenzace. Člověk si ve virtualitě musí něco kompenzovat. Nedostatek kontaktů, tělesné nedostatky, duševní neschopnost, ledacos! Kéž je tedy Čingiz raději nenápadný, ale okouzlující.

V každém případě se nyní něco vysvětlí.

Vystrčila jsem ze dveří deštník, otevřela ho a vystoupila z auta. Zapnula jsem blikače a ohlédla se. Ano, zde je dům číslo tři a vedle číslo pět… Ohlédla jsem se ještě jednou a ihned jsem postřehla, že v jednom parkujícím autě sedí lidé. Nejenže sedí, ale živě se hádají. Vidím ohýnek cigarety, dokonce ke mně doléhají nějaké repliky…

Existuje pojem chování oběti. Při něm oběť sama provokuje zločin. Žádnému děvčeti bych nedoporučila nastupovat v noci do auta, ve kterém sedí dva muži.

Ale já jsem pracovnice ministerstva vnitra! Co jiní lidé nesmí, já můžu.

„Promiňte.“ Zaklepala jsem na sklo dveří. Pořádné auto, silné, ale současně neodpuzující – meďák nebo bavorák. „Čingiz?“

Sklo měkce sjelo, odtáhla jsem ruku. Hned nato vyhlédl muž, který seděl vedle řidiče.

„Ano, Karino. Nasedněte.“

Ani mi nepodklesly nohy.

Byl to Čingiz.

Úplně stejný.

Přímo z Deeptownu.

Jen díra v hlavě mu chyběla.

0111

„Už jsem si myslela, že jsem zabloudila," řekla jsem a zapálila si.

Čingiz přikývl a schoval zapalovač. Seděl na předním sedadle, za volantem asi šestnácti nebo sedmnáctiletý kluk, který mě zamračeně pozdravil a dál do hovoru nezasahoval.

„To se stává. Všichni se toho občas bojíme," odpověděl vážně Čingiz. Hovořil zvláštním způsobem, jako kdyby neříkal všechno. Trochu to štvalo a současně přitahovalo. „Představoval jsem si vás jinak, Karino."

„Čekal jste, že uvidíte starou bábu?"

„Ne. Spíš…" zamyslel se, „sebejistější a tvrdší. Víte, Karino, že váš úkol je klamný manévr?"

„Napadlo mě to," přiznala jsem. „O co se tedy jedná? A odkud tu informaci máte?"

Druhou otázku Čingiz ignoruje, zato na první ihned odpovídá:

„Fenomén diverů studovalo několik vládních organizací. Od ministerstva vnitra a státní bezpečnosti až po daňovou policii a ministerstvo informací a elektronické komunikace. Po zjištění, že se tyto schopnosti nedají předpovídat ani naučit, bylo vyšetřování skoro zastaveno. Ale najednou zasáhla náhoda: Ministerstvo vnitra si v Hlubině ponechalo vyšetřovací vazbu. Zadržovaným se odtud několikrát podařilo uniknout do Deeptownu poté, co se u nich projevily opravdové diverské schopnosti. Nějakého chytráka napadlo, že ke zvratu dochází, když je člověk v tísni. Rozpracovali rozsáhlý pokus. Informace prosákla k vedením úřadů a došlo k rozporům. Federální státní bezpečnosti se zamlouvá idea, že by mohla získat řadu spolupracovníků, ale nechce přijít o iniciativu.

Daňaři a ministerští úředníci o žádné divery nestojí. Buď z konzervatismu nebo z přesvědčení, že džina v láhvi neudrží. A na samotném ministerstvu vnitra se střetávají různé zájmy… Vás vyslali do věznice proto, aby vyvolali mírnou paniku. Server současně prověřují z reálného světa.“

„Takže máte spojence, Čingizi.“

„Zbav nás, Bože, takových spojenců!“ odpověděl Čingiz napůl žertem, napůl vážně. „Postupují nahodile a naslepo, Karino. Hlubina už mnoho let žije podle vlastních zákonů. Nic moc, ale stačí to. Vytváří novou společnost, aniž by ničila starou. Z reálného světa bere jen to, co je opravdu životaschopné. Jistě, je to svého druhu anarchie, a jako každá anarchie i Hlubina vzdoruje státní moci. Karino, o tom, co má být v Hlubině, musejí rozhodovat její obyvatelé. Rozhodnutí, zda tam má být vězení, náleží také nám.“

„Čingizi, podstata není ve vězení, ale ve vzniku nových lidí. Homo virtualis. Síťový člověk, který v sobě spojuje dva světy – opravdový a virtuální. A v obou světech je stejně svobodný.“

„Karino, tato doba ještě nenastala. Není možné posadit na kolo dítě, které se ještě nenaučilo chodit.“

„Čingizi, není to žárlivost? Strach diverů ze ztráty své výlučnosti?“

„To není žárlivost ani strach, Karino.“

Zmlkli jsme. Kluk za volantem funěl a vyhledával na rádiu jednu stanici za druhou. „Moskevské ozvěny“, „Stříbrný déšť“, „Retro“… Stejný výběr jako v Hlubině. Žádný rozdíl, reálný a virtuální svět občas splývají. Z čeho v dnešní době žijí rozhlasové stanice? Natož v Hlubině. Není přece obtížné vypálit si jakoukoli hudbu, která se vám líbí, a nebýt závislý na vkusu diskžokejů. Ale to my ne, dál posloucháme rozhlas. Mračíme se, když nám vnucují pop, nadáváme na reklamy, přeskakujeme ze stanice na stanici… a posloucháme.

Potřebují snad lidé spoluúčast? Vědomí, že právě teď společně s vámi si tuto písničku tiše pobrukují tisíce jiných

lidí? Jsme individualisté, unikátní a neopakovatelní, ale současně si musíme přiznat, že je těžké být sám.

Kluk nakonec přestal bloudit éterem. Zastavil se na stanici, kde právě končila píseň.

Co za dveřmi v létě je, vím teprve nyní:
Místo pro ty, kteří zimě dali vale.
Ty dveře jsou všude, a hned zase mizí,
bez zámku jsou, ale s výzvou: „Račte dále!“
Dveře ty jsem našel, když v peklo jsem mířil,
jen náhodě za to vděčím milostivé,
tam a zase zpátky od té doby vířím,
věčné léto totiž je děsivě nudné.

„Karino?“ zeptal se Čingiz, když zpěvák dozpíval. Samotný dotaz už nepoložil, stejně bylo všechno jasné. Ukaž se…

„Kdo po tobě střílel?“ chtěla jsem vědět.

„Někdo s přístupem k ‚Muškátu‘.“

Vím, co je „Muškát“. Je to naše, ruské dílko. Napadá počítače, proniká do sítě. Má ho policie Deeptownu… a vnitráci.

„Čingizi, nemůžu nic dělat,“ řekla jsem. „Porušovat zákony nebudu, chápeš? A v rámci zákona… dejme tomu, že řeknu svůj názor… kdo si ho všimne? Sám jsi řekl, že mě zneužili pro klamný manévr. A tebe ani Antona nezatknu. Bude pro vás lepší, když to neudělám. Proto, že tvůj přítel riskuje reálný trest za virtuální útěk… Poslyš, kde vzal takové příjmení?“

„Stěkov? Celý život byl Stěklov. Ale jednou ztratil průkaz a v elektronické kartotéce došlo k nějakému zkratu. Nový průkaz mu z nějakého důvodu vydali s příjmením Stěkov.“ Čingiz se odmlčel, pak řekl: „Karino, nechci nic nemožného. Jediné, co potřebujeme, je patřičná rezonance. Rozruch. Zpráva pro tisk. Když bude pocházet ode mne nebo jiného soukromníka, nikdo si jí nevšimne. Označí ji za výmysl bulváru. Ale jestli oficiální osoba z vnitra…“

Copak to nechápe?

„Čingizi, sám jsi řekl, že Hlubina žije podle vlastních zákonů. Tvoří nový svět, aniž ruší starý. A ty chceš, abych ty dva světy smíchala! Abych metody reálného světa uplatnila ve virtuálním. Říkáš, že ti neuvěří? Občany Deeptownu nepobouří pokusy s vězni? To znamená, že to tak má být. Každá společnost má vládu, jakou si zaslouží."

Sice nerad, ale přece jen Čingiz kývl. Vybídl mě:

„A teď mi pověz svůj názor."

„Jsem proti tomu, co se děje," přiznala jsem upřímně. „A doufám, že projekt nebude pokračovat. Svůj názor vyjádřím ve zprávě. Ale vynášet špínu pro potěšení celého světa nebudu."

„Poctivé," řekl Čingiz. „Děkuji."

Pohlédla jsem na hodinky. Jsou dvě a mě ještě čeká půlhodina jízdy.

„Půjdu. Dobře, že jsme se setkali."

„Promiň, Karino," pohlédl na mě zamračeně Čingiz. „Ale chytáme se stébla trávy. Nejfantastičtějších variant. Čas se krátí, vážený podplukovník Tomilin se dnes chystá uskutečnit první seanci šokové terapie."

„Aby získal první divery?"

„Správně."

Na okamžik jsem strnula a potom vystoupila z auta. Déšť ustával, vzduch byl svěží. Všude bylo ticho, v okolních domech už nesvítilo ani jedno okno.

„Tak ahoj!" rozloučil se se mnou zdvořile mladý řidič. Cestou ke svému autu jsem ještě zaslechla, jak se Čingize ptá: „Kam teď, pojedeš se k Ljoňovi vyplakat, nebo k těm pisálkům?"

Zdá se, že diver je v časové tísni, když je ochoten celou noc strávit se známými nebo novináři a hledat řešení.

Najednou mě napadla úsměvná analogie. Odvážný rytíř se vypravil zabít draka. Jenže drak je státní, patří ke královskému dvoru a je starostlivě chován pro případ války se sousedy, dokonce dostal hodnost a vyznamenání. A rytíř ani neriskoval vytasit meč, jen běhá po paláci, hledá podporu u favoritek a

favoritů, sepisuje zprávy pro poradce, stěžuje si dvorním dámám, popíjí s heroldy a rozčiluje se v čeledníku. Copak to jde? Vždyť je to drak! Na něho se musí mečem, jít mu po krku!

Drak. Všechno je správně. Rytíř je k politování a zvíře pořád nebezpečnější, ale když to státní zájem vyžaduje…

Mí společníci (pokud mezi ně smím zahrnout i kluka) už odjeli, já jsem teprve nahřála motor a vyjela ze Včelařské. Cestou domů jsem zahlédla známého dopraváka, pořád svědomitě sloužícího.

Je to všechno naivní, Čingizi, naivní… Diver se mi líbil a skoro ve všem jsem s ním souhlasila. Ale je hloupé očekávat, že porazí stát. A ještě naivnější je věřit, že se státem se dá vyhrát spor.

Deep.

Enter.

Mozaika se rozsypává a zase skládá. Pestré ohýnky kloužou, Hlubina míchá své puzzle.

Jak je to s divery?

Zapadne na své místo poslední dílek puzzle, který jsem kdysi nemohla najít? Který odděluje rytíře od princezny?

Nevím. A netuším, jestli to chci vědět.

Vycházím z domu. Tento východ vypadá jako starodávný altán v parku. Park je příliš krásný, jako obrázek… V opravdové Moskvě a možná ani na celém světě takový neexistuje.

Jdu po cestičce vysypané hrubým černým pískem. Napravo je cesta ze žlutých cihel. Nalevo pohyblivý chodník. Za mnou park končí a cestička vede Věčným lesem, ve kterém se toulá bezstarostný Tom Bombadil a někdy i hobiti.

Každý z nás vytváří svůj kousíček Hlubiny. Formuje svět a dává ho k dispozici ostatním. A cizí svět nepřekáží tvému. Ani věznice nebude Deeptownu překážet, co se dá dělat, věznice ve světě existují. Čingiz panikaří zbytečně.

Přesto je mi těžko v duši.

Procházím kolem „Starého sysla“. Je to velice příjemná kavárna v retro stylu, bohémská, ale nepříliš známá. Tedy já si myslím, že projdu kolem, ale zastavuji se a rozhodně jdu ke dveřím. Spala jsem krátce, nesnídala, jen jsem se napila acidofilního mléka z láhve. Gastritida je nemoc z povolání obyvatel Deeptownu i „sjetých z matrice“.

„Sysel“ je přístav ruských obyvatel Deeptownu. V časném moskevském ránu zde není moc lidí. Usedám k volnému stolku, objednávám si vejce se šunkou, pomerančový džus a tousty.

Bránil mi snad někdo jíst totéž ve skutečném světě?

Pár sedící u vedlejšího stolku je malebný. Přesněji řečeno jeden z partnerů představuje siamská dvojčata, kluka a holku, kteří jsou srostlí na bocích. Ústa otevírají synchronně, gestikulují stejně – je to hloupá maska, přitahuje pozornost. Siamské dvojče je namazané a burácí na celou kavárnu:

„Tak pověz, ‚Chelicery‘ se ti nelíbily?“

Jejich partner, který vypadá úplně obyčejně, unaveně odpovídá:

„Líbily, Ljoško, líbily…“

„A co? Každý říká, že se mu líbily, ale četl jsi recenze?“

„Četl…“

„No dobře, třetinu z nich jsem napsal já,“ přiznává sebekriticky siamské dvojče. „Třetinu přátelé. Ale zbývá ještě třetina – není snad opravdová?“

„Je.“

„Copak jsem ty zapadáky předělal špatně? Všechno dokonale oddělené!“

„Někdo to nevidí a na někoho je to moc…“ mumlá nesrozumitelně jeho společník a snaží se soustředit na jogurt.

„Pověz, je to tak správně? Rozdrtil jsem všechny konkurenty, jel jsem jako buldozer. Buldozer se bláta nebojí, chacha! Vytvořil jsem takovou zápletku, že nějaké finále ani není třeba! Co tomu tedy chybí?“

„Duše,“ zní odpověď.

Bezděčně se usmívám a odvracím se, abych nedráždila siamský zázrak. „Starý sysel“ je veselé místo.

Ale věta mi uvízla v hlavě. Siamské dvojče se vrtí a požaduje vysvětlení, co je duše a jak se dá zobrazit.

Opravdu, kdyby se duše dala zobrazit… to by byl prostor pro činnost tajných služeb…

Číšník mi přináší objednané jídlo. Vejce na pánvi syčí, přiměřeně propečená, s průzračnými kousky špeku a kousíčky anglické slaniny. Džus je tak čerstvý, že v něm „poskakují vitaminy“, jak říkával jeden z mých známých.

„Chybí snad něco?“ ptá se uctivě číšník.

„Duše,“ odpovídám mimoděk.

„Bohužel není na jídelním lístku,“ odpovídá nevzrušeně číšník. Roztržitě mu pohlížím do očí.

Pochopitelně program.

„Děkuji,“ říkám. „Já vím.“

„Ještě něco?“

Otálím. Nemám důvod jet do virtuální věznice. Materiál mi na zprávu stačí. A znát výsledky pokusu ani nechci.

Ať se plavovlasá bestie Čingiz prohání Moskvou a hledá spojence! To je záležitost diverů. Já jsem pouhá spolupracovnice ministerstva vnitra. A strkat nos do sporů mezi úřady a vysokými šéfy není zdravé.

„Objednejte mi taxi do ruského sektoru Deeptownu,“ žádám.

1000

Tentokrát mě pouštějí do věznice bez zbytečného zdržování. Otevřeně volají Tomilinovi, že jsem přijela. Přes dvůr mě doprovází mladý, inteligentní dozorce, kterého si lépe dovedu představit v dokonalém obleku za stolem seriózního úřadu než v uniformě seržanta s pistolí u pasu.

Vnitřní dvůr věznice je dnes plný lidí. Vězně vyvedli na procházku… nyní je jejich chování jasné. Když jsem se objevila, lehce to zašumělo. Prohlížejí si mě hodnotící i lačné pohledy. Slyším jednotlivé repliky – podrobně posuzují mé nohy, ruce, prsa…

Je zřejmé, že žádné „vnitřní Mongolsko“ nedokáže potlačit základní instinkty. Jak se to dělá? Představuji si, jak se hacker Stěkov pokouší obejmout „standardní ženu standardního programátora“, a ta se rozplývá ve vzduchu… nebo se mění ve smrdutou zelenou žábu.

Přesto je reakce nepřiměřená. Nedostatečně silná. Když se v zóně objeví žena, je to událost, svátek na několik týdnů. Tady značná část vězňů nereaguje vůbec, ostatní jen ze zvyku, ze setrvačnosti předstírají zájem. Přitom nejsem v těle zamračené inspektorky, ale v interesantním těle „Xenie“.

„Nejsou s nimi problémy?“ ptám se dozorce a ukazuji na vězně.

„Jsou klidní,“ souhlasí.

Doslova jako potvrzení těchto slov ke mně doléhají vzrušená slova: „Koukej, jak vrtí zadkem! Takt má nejmíň tisíc a optický kabel!“

Málem jsem zakopla.

Urážlivé!

„Xenie“ je z plastu s dobrým designem, není to výtvor výkonného počítače!

Chodbami věznice, tentokrát už skryti před pohledy vězňů, jdeme k Tomilinově pracovně. Odpočítávám páté okno od vchodu, sedí na něm jedna z mých „štěnic“.

Už nesedí.

Okno je čistě umyté, přímo demonstrativně, a pro hlupáky leží na parapetu plechovka dezinfekce. Jak zní její reklamní slogan? „Zabíjí i neznámé viry.“

Rozumím. Soudruh podplukovník se rozhodl pro jemnou narážku.

Když však zanechám dozorce na chodbě a vstupuji do pracovny, názor na jemnost narážky měním.

Na Tomilinově stole vedle telefonů, klávesnice a displeje, papírů a zarámovaných fotografií leží předmět, který sem zjevně nepatří.

Květináč s muškátem.

„Dobrý den, Karino!“

Tomilin je ztělesněná zdvořilost. Jde mi vstříc, galantně přisunuje židli.

„Kávu?“

„Krasnodarskou?“ pokouším se o ironii, ale zní to uboze a nepřesvědčivě. Nedokážu odtrhnout pohled od muškátu.

Tomilinův smích je dobrosrdečný, jako by vyzýval ostatní, aby se připojili. Lidé, kteří se umějí tak smát, jsou v každé společnosti vítáni, dovedou každou nepříjemnost změnit v zábavnou příhodu.

„Ne, Karino. Pravá brazilská. Rozpustná.“

„Děkuji, ráda,“ souhlasím.

Musím si zachovat tvář. A pokračovat ve hře. Převzít iniciativu. Toto nejsou šachy ani go. Kdo tady táhne první, častěji prohraje.

„V tomto těle se mi líbíte mnohem víc,“ poznamenává Tomilin mimochodem. Zvedá telefon a přikazuje: „Dvě kávy!“

Potom znehybní a jen na mě zvědavě pohlíží.

„Ráda bych ještě jednou prošla věznici," překvapuji sama sebe. Ale co budu hledat?

„Prosím," nehádá se Tomilin. „Ale pokud to bude možné, skončete do dvou hodin odpoledne, Karino."

Společenská fráze. Smím tomuto pokynu nevyhovět, přestože byl vysloven tak zdvořile.

„Samozřejmě," přikyvuji. „Máte nějaký plán?"

„Ano. První seanci katarze." Tomilin mává podrážděně rukou. „Chtěli jsme později, ale… okolnosti nás nutí ke spěchu. Příliš mnoho zpátečníků… jistě chápete, Karino?"

To se ví, že chápu.

Hledím na muškát.

„Máte ráda květiny, Karino?"

„Mám. Kromě muškátů."

„Proč?" Podplukovník je opravdu rozladěn. „Mně se muškáty líbí, Karino."

Opakuje mé jméno tak úporně, že musím odpovědět stejně.

„Arkadiji, nenapadlo vás někdy, že držet trestance v Hlubině je velice nebezpečné?" ptám se.

„To jsme už probrali…"

„O tom nemluvím. Nikdo úplně přesně neví, jak funguje deep program. Co se děje s vědomím, které je trvale ponořené v Hlubině? Jaké schopnosti dokáže člověk získat? Jak ovlivňují lidé, kteří jsou v Hlubině, samotnou Hlubinu?"

„Diveři…" usmívá se Tomilin. „Síťové vědomí…"

„Kdyby jen to! Legendy nevznikají z ničeho."

„Legendy vytvářejí lidé." Tomilin vytahuje cigarety. Zamračená dozorkyně přináší kávu, úkosem na mě pohlíží a mizí za dveřmi. „Karino, lidé si rádi vymýšlejí horory. To je obranný mechanismus, chápete? Je lepší se bát neexistujícího nebezpečí, aby nepřišlo nečekaně. Každý přístroj složitější než petrolejová lampa vyvolává podezření. Máte zálibu ve fantastice, Karino?"

„Ne."

„Škoda. Kdysi dávno, kdy ještě žádná virtualita neexistovala, kdy počítače byly velké, lidé se začali bát

elektronického supervědomí. Jeho vznik předpokládali i ve spojených telefonních sítích, v primitivních elektronkových… kalkulačkách. Počítače se zdokonalovaly, spojovaly do sítí, ale vědomí nevznikalo. Objevily se proto obavy z těch, kteří dokáží s elektronickou sítí komunikovat na nové úrovni, většině lidí nedostupné, a vstupují do ní i vystupují z ní bez jakýchkoli aparátů. Ovšem čas plynul a takoví lidé se nevyskytovali. Legendy, Karino! Lidský obranný mechanismus. Všechno nepochopitelné je potenciálně nebezpečné. Všechno nepochopitelné děsí.“

„Ale co když taková možnost existuje? Třeba jen potenciálně? Co když ono síťové vědomí už existuje a my jen neumíme postřehnout jeho projevy? Co když diveři existují, ale skrývají se?“

„Pokud diveři existují, ale skrývají se, nejsou nebezpeční. Je to jen zajímavý úkaz, který je třeba zkoumat.“ Teď už Tomilin mluví bez ironie. „Ať naši svěřenci získají mimořádné vlastnosti. Báječně! Máme velice dobré sledovací systémy, Karino. Ihned zjistíme, co se děje. Analyzujeme, co a jak se stalo. A fyzicky jsou všichni pod důkladným dohledem. Nechcete je navštívit v reálném světě?“

„To není v mé kompetenci,“ odmítám. „Arkadiji, není dost na tom, že ve virtuálním světě je houf zločinců? Když připustíme, že síťové vědomí existuje a formuje je vědomí osob, pobývajících v Hlubině?“

„Karino, je snad v Hlubině málo banditů?“ zeptal se vážně Tomilin. „Co znamenají dvě stovky vězňů? Tisíce, desetitisíce vrahů, násilníků, teroristů, obchodníků s narkotiky, ti všichni využívají virtualitu! Ti ji také formují! A všechny pokusy je ovládnout… víte, že zavedli takový mezinárodní program: ‚SRAM‘?“

Vrtím hlavou. Nevzpomínám si…

„Měl vyhledávat pachatele podle klíčových slov v elektronické poště,“ vysvětluje zamračeně Tomilin. „A prodavače pornografie podle růžové barvy těl ve videoklipech… Víte, co se stalo? Vznikla móda psát nevinné

dopisy na růžovém pozadí a provázet je hesly typu ‚NE TERORISMU! PRYČ S VÝBUŠNINAMI! DROGY NEJSOU NAŠE VOLBA, JEZTE JOGURT!‘ Po půl roce program stáhli. Není možné kontrolovat všechno! Zastánci občanských svobod zvítězili… a zločinci mohli řádit ve virtualitě dál. Legalizovaly se veřejné domy… vznikla elektronická marihuana a virtuální heroin… došlo k proměně teroristických akcí…“

O tom jsem neslyšela. V Tomilinově hlase zní opravdová hořkost muže, donuceného ustoupit před nespravedlností.

„V novém virtuálním světě jsou nezbytné nové možnosti boje se zločinem,“ řekl náhle. „Nečekané. Revoluční. Takové, které poskytnou strážcům zákonnosti kardinální převahu. Souhlasíte, Karino?“

Už ani nevím, s čím mám souhlasit a s čím ne. Ne, Čingizovi jsem nelhala. Prostředky, které Tomilin používá, se mi nelíbí. Ale cíle… cíle jsou ušlechtilé.

„Napsala jste už zprávu, Karino?“ zajímá se Tomilin, když se nedočkal odpovědi.

„Napíšu ji večer. Dovolíte mi ještě jednou provést inspekci vězňů?“

Tomilin unaveně zavírá oči. Na stole je netknutý šálek s kávou, květináč s muškátem, fotografie… najednou vidím, že jsou to fotografie staršího muže a starší ženy. Zřejmě podplukovníkovi rodiče, ne manželka a děti…

„Samozřejmě, Karino. Prověřujte dle libosti. Přidělím vám průvodce…“

U dveří mě podplukovník oslovuje znovu:

„Karino!“

Otáčím se.

Tomilinovy prsty mnou kvítek muškátu.

„Připusťme, že jsem se pojistil. Bál jsem se o vás. Rozumíte? Zločinci dokážou být okouzlující, na rozdíl od nás dvou. Ale my jsme na jedné straně, oni na druhé. Na to se nesmí zapomínat. Přijďte ve dvě hodiny, souhlasíte? Doufám, že změníte názor.“

Jeho prsty pořád mnou nešťastný kvítek, který se neprovinil ničím jiným kromě toho, že máme ve zvyku pojmenovávat zbraně jmény květin.

Nezbývá mi nic jiného, než podplukovníkovi přikývnout.

* * *

Jednou, když se otec dozvěděl, že chci jít na práva, řekl mi něco, co jsem tehdy nebrala vážně a přemýšlela jsem o tom až později. Otec nemluvil o nebezpečnosti práce vyšetřovatele nebo znalce. Prostě poznamenal, že při ochraně zákona je snadné zákon porušit. Především proto, abychom ho ochránili. A že služební povinnosti a obyčejná lidská morálka mi začnou v duši bojovat… dokud jedna z nich nezvítězí.

Ze začátku jsem tomu nevěřila…

Ovšem horší je vědomí, že boj už skončil. Volila jsem. Čingiz a jeho přátelé mohou být sebevýmluvnější. Dokonce mohou mít z obecně lidského hlediska pravdu. Jenže pravdu má i Tomilin. Ve virtualitě není možné bojovat se zločinem postaru.

Ostatně… nechci se sama stát diverem? Pochopit, uvidět… složit své puzzle do konce…

Dozorce jsem zanechala v cele Antona Stěkova a procházím „vnitřním Mongolskem“ neúspěšného bojovníka za svobodu. Zbytečně si odseděl svůj trest, zbytečně jeho přítel rozdával úplatky. Nic jste nezastavili. Dokonce i vaše útěky jsou blahovolně přezírány…

Stěkov tentokrát nesedí před televizorem. Přechází po místnosti, mává rukama a něco polohlasně povídá. Zůstávám na prahu „standardního bytu“ a nevěřícně pohlížím na vězně.

Nezbláznil se?

Anton Stěkov, který klidně vyšel z virtuálního vězení do Deeptownu, hovoří se svým fantomovým okolím! S „programátorem Alexejevem“ a jeho synem „Arťomem“.

„Doporučuji ho popadnout za límec a dotáhnout do Hlubiny!“ skoro křičí Anton. „Co se s Ljoňou děje? Je pro něho těžké být Bohem?!“

„Nenadávej, Mršino,“ odpovídá živým lidským hlasem „standardní programátor“.

Taková výzva je tady opravdu na místě!

„To nic, není už malý,“ brumlá Anton a pohlíží úkosem na pihovatého Arťoma. Ale ubírá na hlase. „Musíme ho přemluvit…“

V tom okamžiku mě postřehnou. Znuděný „Arťom“ se ohlíží, vidí mě a mumlá:

„Tak jsme se dočkali… Čingizi, máme hosty!“

1001

Vlastně se není čemu divit.

Když existuje kanál „ven“, kterým Anton Stěkov opouštěl věznici, pak funguje i opačným směrem. A zvolit jako těla loutky, které Stěkovovi sehrávají své ubohé představení, je víc než rozumné. Fádní standardní programátor se Čingizovi vůbec nepodobá. Ale je to on. A v masce syna je nepochybně kluk, který s ním byl v autě.

Jdu do místnosti a usedám na gauč. Pokoušet se zatknout nezvané návštěvníky nemá smysl. Byl by to ovšem onen „rozruch“, po kterém touží Čingiz. Tomilin zřejmě nemá sílu uzavřít kanál, a proto ho přehlíží.

„Karino, věděla jste, že jsme tady?“ ptá se Čingiz. V cizím těle ho poznávám jen po hlase.

„Ne. Chtěla jsem mluvit s Antonem.“

Vězeň Stěkov mrzutě hekne a jde ke mně. Buclatým prstem si upravuje brýle a říká:

„Promiňte mi, Karino.“

„Co?“ divím se.

„Že jsme vás do této záležitosti zatáhli. Byl to můj nápad, opravdu.“

„Nevzpomínám si, že jste mě do něčeho zatáhli.“

„Pochopte,“ Stěkov vypadá jako rozpačitý inteligent, který v tramvaji šlápl někomu na nohu, „předpokládal jsem, že pracovníci věznice zareagují na útěky sami. Jenže oni o tom mlčeli. Jakmile pochopili, že svými silami mě udržet v izolaci nedokážou, přestali si útěků všímat. Bylo třeba podstrčit informaci o útěcích na úroveň vedení ministerstva vnitra, které není do projektu zasvěceno… Výsledkem bylo, že vás vyslali na inspekci…“

Tak je to!

Vlastně jsem si nepoložila otázku, kde se vzala informace o nedostatcích ve virtuální věznici. A vida, šířili ji sami vězni.

„Nemusíš se omlouvat, Antone," povídám. „Dělám svou práci. Ale váš záměr byla klukovina. Taky jste za ni potrestali sami sebe ztrátou svobody."

„Nic hrozného. Neomezená svoboda neexistuje," odpovídá filosoficky Stěkov. „Jste si jistá, že cílem tohoto… tohoto cirkusu jsou pokusy vytvořit divery?"

„Antone," zasahuje Čingiz. „To nemá smysl. Karina všechno chápe, ale není na naší straně."

„Zdá se, že nejen já?" nedokážu potlačit ironii.

Navzdory očekávání nic nenamítají.

„Nejen ty," souhlasí Čingiz. „Máme kamaráda… divera. Má speciální schopnosti, unikátní. Může věznici zničit. Může zařídit, aby se žádný z vězňů nestal diverem."

„Kde se takový talent vzal?" ptám se. Čingiz se tváří vážně, ale jeho slovům se mi nechce věřit.

Čingiz krčí rameny:

„Prostě se objevil… pracuje přímo s Hlubinou. Ale nechce se vměšovat."

„Proč?" ptám se zvědavě. I když vynechám Čingizovy nadšené přívlastky, je možné, že jeho přítel je opravdu silný.

„Řekl skoro totéž co ty, Karino." Čingiz na mě pohlíží očima „standardního programátora". „Že nelze míchat skutečný svět a Hlubinu. Že virtualita je nová společnost, nová realita, svět bez státních hranic a jazykových bariér. Neutrální území, jak se říká. Kousek budoucnosti, který pronikl do našeho světa. Hlubina tvoří sama sebe, její obyvatelé rozhodují, co přijmou a co odmítnou."

„Váš přítel je pašák."

„Nějakou dobu jsem si myslel, že jsi jednou z jeho masek," přiznává Čingiz.

Krčím rameny. To se stává. Matrice jede.

„Budeš sledovat pokus?" ptá se Čingiz po pauze.

„Budu."

„My taky," kývá Čingiz. „S Antonem experimentovat nebudou. Na dnešek jsou určeni jen tři pokusní králíci."

V nitru vládního serveru je Čingiz zřejmě jako doma. Nijak mi to nevadí, ptám se:

„Kteří?"

„Už ti je ukázali. Vrah, který chce ochočit lištičku. Řidič, který zavinil katastrofu. A ještě jeden vrah, zavřený v prázdném městě."

„Víš, co s nimi budou dělat?" ptám se.

„Vím. Lištička umře. Pod kola náklaďáku opět spadnou dvě děti. Vrah najde umírající ženu."

„Všechny jsem viděla," povídám udiveně. „Všechny tři…"

„Podplukovník tě zřejmě chce příjemně překvapit."

„Standardní programátor" se usmívá Čingizovým úsměvem. Najednou chápu, že také chystá svá překvapení. Ať já nebo ten rozumný superdiver říkáme co chceme, Čingiz patří k lidem, které není možné zastavit. I když třeba souhlasí s tím, že Hlubina sama přijme řešení, nevzrušuje ho to.

Prostě se změní v Hlubinu.

A bude rozhodovat za všechny.

„Opustím vás, pánové," vstávám. Hoch do rozhovoru nezasahuje – hraje si v koutě pokoje se starým hlavolamem, Rubikovou kostkou. Anton Stěkov na mě smutně pohlíží, chvílemi neslyšně vzdychá. A Čingiz v těle „standardního programátora" je stejně jen mluvící loutka. „Antone, ještě jeden dotaz…"

„Ano?" ptá se zamračeně Stěkov.

„Proč jste se do toho k ďasu pouštěli? Jistě, chápu, vznešené principy, protistátní nálady, vaše anarchistické povahy… přečetla jsem si to. Ale na půl roku do basy! Proč?"

Otázka ťala do živého. Stěkov se začíná vrtět, ohlíží se na své společníky a dokonce se začíná červenat.

„Existuje na vás ještě něco?" ptám se přímo. „Před čím se schováváte ve vězení? Jiný zločin nebo bandité…"

„Proboha, co je to za tvrdohlavou ženskou!" vykřikuje hlasitě Stěkov. „Jsem tu kvůli tomuhle!"

A plácá se do otylého břicha.

Nechápu, stojím a rozpačitě zírám na vzrušeného a proto hlučného a trochu agresivního hackera.

„Poslední dobou jsem byl neukázněný!“ povídá horce Stěkov. „Narostlo mi panděro, motorka mi praská pod zadkem. Děvčata se mi smějou do obličeje. Kdybys mě, holka, viděla dřív, byl jsem urostlý jako mladý topol. Ale nemám silnou vůli, jak se napiju piva, hned mě trápí hlad. Za rok jsem přibral patnáct kilo. Dokonce jsem šel k doktorovi a ten mi řekl: půl roku přísné diety… Copak to vydržím? A tady je to tak: Strava podle minimálních norem, mezi jídly nic, na pivo se musí úplně zapomenout…“

„Ty jsi ale crazy!“ povykuje vesele „syn standardního programátora“.

Čingiz přímo strnul.

Neuvěřitelné!

Nechat se zavřít kvůli zhubnutí!

„Došlo to tak daleko, že jsem začal číst knihy o otylosti, počítal na kalkulačce snědené kalorie, nevylézal ze sauny,“ pokračuje v sebebičování Stěkov. „Ráno běh, před spaním procházka… jen mi rostla chuť…“

Tiše se šinu k východu.

Anton Stěkov je zřejmě tak nestandardní, že zvolil státní dietu…

Ale i kdyby ne, určitě nepropase příležitost vysmát se tak svým věznitelům.

„Blázinec!“ říkám a rychle vycházím z „vnitřního Mongolska“ Antona Stěkova.

Opožděně chápu, že jsem reagovala jako šestnáctiletý moula.

Blázinec. Ano, my všichni, kteří trávíme v Hlubině desítky hodin, jsme mírně praštění. Ale tato trojice je opravdu vrchol!

* * *

Dozorce se mým pobytem ve Stěkovově cele nevzrušuje. Buď neví, co se tam doopravdy děje, nebo dostal příkaz se nevměšovat. Do Tomilinovy pracovny se vracím půl hodiny před stanovenou dobou.

Jaksi podvědomě doufám, že tam uvidím nové lidi. Několik vysokých funkcionářů, kteří si před vstupem do Hlubiny s nuceným úsměvem nasadí přilby a budou se chovat jako děti v čokoládovně.

Ale Tomilin je sám. Záležitost je možná příliš ošemetná, než aby u ní hlavouni riskovali účast. Pokusy na lidech opravdu smrdí.

„Posaďte se, Karino," usmívá se na mě podplukovník s předchozí srdečností. Muškát už na stole není, narážky skončily. „Jaká byla exkurze?"

Viděl to, co se dělo ve Stěkovově cele?

Pokud chtěl, tak viděl.

Což znamená, že je třeba začít právě tím.

„Byla víc než užitečná," povídám a Tomilin se na okamžik zamračí. Ať si rozhovor přebere v hlavě a pokusí se pochopit, co mě zaujalo. „Povězte, co mají udělat dozorci, když zjistí, že někdo pronikl do věznice?"

„Uvědomit ochranu," reaguje okamžitě podplukovník. „Pokud nebyly stopy průniku zaznamenány, není třeba si nejrůznějších možných návštěvníků všímat. I kdyby se vězeň věnoval sexu s Marylin Monroe nebo filozofoval s Einsteinem. Kdo ví, co vymysleli psychologové v zónách katarze?"

Všechno je jasné. Čingiz a Anton jsou oběti své kvalifikace. Dokud ochranné systémy nezaznamenají jejich průnik, Tomilin může nemilé návštěvníky ignorovat.

Další zajímavost: Co udělá, jestli hacker a diver vyvolají ve věznici opravdovou vzpouru? Nemyslel Čingiz právě ji, když mluvil o vlastním „překvapení"?

Ovšem to už by byl vážný krok. Za takový se nedává šest měsíců. I když mě dráždí jejich umíněnost, v duchu se modlím, aby takovou pitomost nedělali.

Podplukovník někam volá a za půl minuty vstupuje do pracovny mladík v ušmouraném bílém plášti přes civilní šaty. Některý psycholog nebo jiný externí pracovník? Bůhvíproč mě dráždí. Zřejmě kvůli reálnému oděvu, špinavému plášti a nepořádnému zjevu.

Proč jsme v Hlubině ochotni vypadat hůř než ve skutečnosti?

„Karina, Denis," seznamuje nás Tomilin. Hodnosti ani funkce neuvádí. „Je všechno připraveno?"

„Ano, programy jsou spuštěné," kývá hlavou Denis.

Čekám, že půjdeme do cel „pokusných" osob. Ale Tomilin dává na terminálu nějaký příkaz a na jedné stěně pracovny se rozevírají dřevěné panely a odhalují velkou obrazovku.

„Karinu moc zajímá první etapa převýchovy," vysvětluje Tomilin. Ani vážně, ani ironicky. „Kým začneme, Karino? Máme tu řidiče, který vjel do dětí, co jezdily na kolech po chodníku. A dva vrahy."

Nemusí mi upřesňovat, jaké vrahy.

„Začněte řidičem," říkám.

Obrazovka se mění ve veliké okno otevřené do večerního města. Obyčejné moskevské ulice, jen lidí je v nich málo. Tady v Hlubině není rozdíl mezi televizním zobrazením a skutečností, oboje je iluzivní.

Náklaďák uhánějící ulicí je obyčejný náklaďák s prázdnou korbou, odřenou barvou na kabině a špinavým předním sklem. Jede skoro vedle nás – stačilo by natáhnout ruku…

„Pusť děti, Denisi," přikazuje Tomilin.

Pociťuji k němu bezděčný respekt. Za to, že neřekl „pusť fantomy" nebo „začni představení". Neschoval se za eufemismus.

I když je to naprosto nereálné, pouhý tanec elektronů a krystalických mikroschémat, pro muže ve virtuální věznici budou příští události opravdovým šokem.

1010

Virtuální kamera, ukazující uhánějící náklaďák, se vznáší nad počítačem. Světlo v Tomilinově pracovně pohasíná a mně připadá, že sedím v kině. Jako bych se dívala na nový hollywoodský akční film… jeden z těch novomódních, kde se ve virtuálních dekoracích pohybují nejslavnější herci všech dob a národností… kde je mužný Clint Eastwood po boku s impozantním Seanem Connerym a líbivým Leonardem di Capriem… interaktivní film, kde je možné celou trojici zesměšnit a nechat vyhrát dojemného Charlese Chaplina.

Tento film však není interaktivní. Od první do poslední sekundy je narežírován. Ale řidič náklaďáku to nemá poznat.

„Ale on jel opilý," povídám. „Je to tak?"

„Ani teď není střízlivý," odpovídá Tomilin. „Byl pro něho vytvořen virtuální bar."

„Přece není možné, aby se situace opakovala přesně," nevzdávám se.

„Proč?" diví se Tomilin.

V tom okamžiku náklaďák na křižovatce odbočuje.

Jako kdyby se odhrnula opona. Večer se mění v den. Široká ulice v úzkou uličku, kde se dvě auta nevyhnou. Navíc v protisměru jede několik osobních aut. Náklaďák kličkuje, dostává smyk, najíždí na obrubník a ocitá se na chodníku.

Několik metrů před jeho kapotou jedou na kolech dva kluci, kteří se otáčejí ke řvoucímu motoru.

„Hop," povídá Tomilin. Stačil se ozvat ještě před tím, než se obraz zatřásl, změnil a roztočil: Virtuální kamera opisuje neuvěřitelnou kličku a snaží se udržet nad korbou vozu.

Je vůbec možné v reálném světě tak zatočit volantem?

Rychlost už není tak vysoká. I kdyby byl řidič opilý, zatočením ztratil rychlost. Náraz byl přesto silný.

Při nárazu do zdi se kapota mačká, náklaďák se otáčí, rozbíjí skleněný výklad a částečně vjíždí do prodejny potravin. Je mi jasné, že něco nehraje. Obchod není dokreslen, existuje jen několik metrů u výkladu, dál jen bezbarvá a beztvará šedá mlha. Z vysoko zvednuté kapoty tryská pára a vytéká bezbarvá tekutina.

„Denisi," povídá Tomilin velice mírně, „žádal jsem…"

„Přece se nemohl vyhnout," namítá Denis. „Všechno bylo propočítáno!"

V jeho hlase zní opravdové pobouření. To nebude psycholog, spíš programátor, převádějící nejasné pokyny do číselné podoby.

„Rychlost byla čtyřiatřicet kilometrů za hodinu, poloměr zatáčky…" mumlá Denis. Tomilin ho však gestem umlčuje.

Pomačkané dveře kabiny skřípou a otevírají se. Spíš se vykulí než vystoupí řidič. Aniž by věnoval pozornost šedé mlze v hloubi prodejny, prolézá rozbitým výkladem na ulici.

„Kameru posunout!" štěkne Tomilin.

Nevidím, kdo plní jeho příkaz. Možná má Denis nějaký pult nebo nás poslouchají další pracovníci věznice.

Ale kamera se poslušně hne a následuje řidiče.

Začínám se smát.

Už to není tragédie, ale fraška.

Ulicí dál jezdí auta a procházejí chodci, kteří si vůbec nevšímají náklaďáku zabořeného do budovy.

Nezranění cyklisté pokračují v jízdě a jen se vyděšeně ohlížejí. Jedou na místě, kola kloužou po asfaltu, pedály s červenými odrazkami se třpytí, dlouhé vlasy jednoho hocha vlají v neexistujícím větru. Nejlepší cyklistický trenažér světa.

Řidič obchází auto, přistupuje ke klukům, hledí na ně, natahuje ruku, jako by se jich chtěl dotknout – a najednou se zadrhne. Vytahuje krabičku cigaret, jednu cigaretu si vkládá do úst, ale zapomíná si zapálit a křičí:

„Píp, píp, k sakru. Mizerové, píp!"

Buď uhodl, kde je kamera, nebo jde o náhodu, ale dívá se přímo na nás.

„Píp!“ říká zlostně Tomilin. „Kdo zapnul zvukový senzor s vypípáním sprostých nadávek?“

„Ten je standardním vybavením všech státních ústavů,“ namítá Denis.

Řidič vyplivl cigaretu a vytáhl druhou. Usedá na asfalt, zapaluje si a hledí na cyklisty, jedoucí na místě.

„Dejte to pryč,“ velí Tomilin. „Karino, omlouvám se.“

„Píp,“ povídám s úsměvem. Právě to jsem chtěla říct.

„Opravdu směšné,“ souhlasí Tomilin, když obraz hasne. „Možná dokonce vysvětlíte, co se stalo, Karino.“

„Kdybych to tak věděla…“

V podstatě se domýšlím. A jsem ochotna zatleskat Čingizovi za jeho překvapení. Jenže…

„Jsou naši návštěvníci izolovaní?“ ptá se Tomilin Denise.

„Samozřejmě!“ Programátor je o tom zřejmě přesvědčen. „Stěkovova aparatura je odpojena od Hlubiny. A těm dvěma jsme uzavřeli kanály. Úplně.“

„Jaké máte verze?“ ptá se Tomilin.

Žádná odpověď. Podplukovník přikazuje:

„Přiveďte druhého!“

„Kterého?“

„Třeba Kazakova. Jak je na tom?“

Obrazovka se znovu rozzáří. Kamera vzlétá k obloze, opisuje kruhy jako dravec pátrající po kořisti. Nekonečná step, suchá lámavá tráva, muž sedící na bobku…

Ať už spáchal cokoliv, nyní je to člověk odsouzený k samotě. V rukou drží maličkou narezlou lištičku.

„Možná by měl přijít na řadu později,“ uvažuje Tomilin. „Ale budiž…“

„Nic z toho nebude,“ ozývám se znenadání.

Tomilin se obrací a vyčkávavě na mě pohlíží.

„Nevím proč. Ale nebude. Něco jste nepochopili.“

„Všichni diveři získali své schopnosti v důsledku silného stresu,“ povídá Tomilin pomalu a přesvědčivě, jako učitel

nechápavému studentovi. „Náhodného stresu! A tyto… stresy… jsou prověřeny a vypočteny. Nemohou nefungovat.“

„Budou fungovat, jenže jinak…“

„Uvidíme. Přiškrťte tu lišku!“ poroučí Tomilin a obrací se k obrazovce.

Ještě minutu se nic neděje. Vězeň opatrně a jemně hladí křehké zvířátko. Kamera se spouští hodně nízko, nahlíží mu přes rameno, takže úzká sympatická tlamička zaplňuje půl obrazovky.

Potom černá očička začínají hasnout.

Lištička tence pští, trhne sebou a natáhne se. Cuká se jen chlupatý ocas.

Muž to nepozoruje. Ruka dál hladí kožíšek. Jen taktak zaslechneme v šumu větru hlas:

„Ne.“

Bez smutku, bez bolesti, bez roztrpčení.

A bez kapky pochyb.

Tento zločinec a vrah nevěří tomu, co se děje. Přitom je to skutečný zločinec bez polehčujících okolností…

Nechce věřit.

Nikdy neuvěří.

Četla jsem jeho spis. Vím, že zabil svou manželku. Vím, že ji miloval. A pořád ještě miluje. Sám sebe odsoudil dříve než okresní soud…

„Ne,“ povídá vězeň znovu a hladí tělíčko lištičky. „Ne.“

Chlupatý ocas sebou škubne.

Ostříhaná hlava se sklání, muž se dotýká svými rty tlamičky zvířátka. Drobounký jazýček mu olizuje tvář.

„Je odpojená,“ ozývá se programátor Denis, aniž čeká na dotaz. „To není možné! V programu oživení není!“

Na obrazovce muž hladí lištičku.

„Vypněte to,“ povídá Tomilin a pohlíží na mě.

„Uděláte katarzi třetího?“ ptám se.

„Má to smysl?“ odpovídá Tomilin na otázku otázkou.

Váhám. Opravdu chci odpovědět upřímně. I kdyby jen proto, že ať stojí za touto krutou hrou kdokoliv, ať mají na

ministerstvu jakékoli ambice, pro Tomilina znamená tento projekt něco docela jiného. Zábranu v cestě zločinnosti, blýskající meč a nadějný štít v rukou soudů, skutečných strážců zákona, razítkujících supermanů Hlubiny.

Pro tento cíl bude pachatele bez váhání mučit.

Bez váhání… ale také bez radosti.

„Ani on se nestane diverem," povídám nakonec. „Udělá něco… nevím ale co… říkáte umírající žena v prázdném městě? Tu těžko oživí. Spíš ji dorazí."

„Tu není možné dorazit," zasahuje skoro bojácně programátor Denis. „O to jde… on je maniak, určitě se o to pokusí, ale…"

„Ani lištičku nebylo možné oživit," připomínám.

„Tak o co se jedná?" už se neptá, ale přímo naléhá Tomilin.

„Znám jen jednoho divera," povídám. „Ale copak nechápete rozdíl? Je to tak jednoduché!"

„Svoboda," říká najednou Tomilin. „Píp."

„Schopnosti diverů mají původ v jediné věci," kývám hlavou. „Jen v jediné. Nesnášejí nesvobodu. Proto mohou diveři vstupovat do Hlubiny a vystupovat z ní dle libosti. Proto nalézají mezery v ochranách programů. Ve své věznici můžete vychovávat, koho budete chtít… třeba lidi, kteří ničí a oživují programy, ale divery ne. Diver ve virtuálním vězení je totiž čirá nemožnost."

1011

Porážka asi není to nejhorší. Vojevůdce, který přivede na bojiště armádu, sní o vítězství. Ale je připraven i na porážku. Ovšem na to, že nepřátelská armáda, o které ho informovala rozvědka, neslavně utone při zdolávání mělké říčky nebo ji úplně zlikviduje obyčejná úplavice, na to připraven není.

Tomilin na mě dlouze pohlížel, než neochotně přikývl.

„Pravděpodobně máte pravdu, Karino. Pravděpodobně. Ale k ďasu, jak jste to dokázala poznat? Projekt připravovali skuteční odborníci… Kdo jste vy, že jste to poznala?“

„Kdo jsem?“ krčím rameny. Otázka je řečnická, ale z nějakého důvodu chci odpovědět.

Kdo jsem?

1100.0

„Bludiště“
(Červený konec)

Kdo jsem?

Jsem docela obyčejná. Dívka počítačového století. Jedna z těch, které se učily písmena na klávesnici. Jedna z těch, které neutíkaly z domu na ulici, ale do sítě. Jedna z těch, které nikdy neviděly své přátele. Jedna z těch, které si zvykly stát se kýmkoliv – vzdorovitou, drsnou Xenií, zvědavou holčičkou Mášou, spisovatelem detektivek Romanem, hackerem Sermonem, solidní a chytrou Olgou… Bývala jsem v Hlubině často…

Jsem docela obyčejná.

Prostě zde žiju.

Energický a chytrý podplukovník Tomilin zde pracuje.

Kéž bych nikdy neuvěřila v divery! Kéž bych je pokládala za pohádku. Jenže vím, o čem ta pohádka je: o svobodě. O lidech, kteří se v Hlubině neztrácejí. Ne o čarodějích, vytvářejících virtuální kouzla, ale o lidech, kteří se naučili v síti žít.

Přestože nyní pracuji na vnitru, přestože mám titul a hodnost, jsem občanka Deeptownu.

A teprve potom občanka Ruska.

„Jsem docela obyčejná,“ odpovídám Tomilinovi. „Jenže zde žiju. Rozumíte? Asi není dobře, že zde žiju. Možná v tomto těle zestárnu. Nebo neudělám kariéru, nezajímá mě. Zato vidím to, co vy nevidíte.“

Tomilin hledí na Denise a ten rychle odchází. Ještě na mě souhlasně pohlédne.

Je snad také spokojen, že program tvorby diverů selhal?

„Na rovinu…“ říká zamračeně Tomilin. „Jste spokojená, že to tak skončilo?“

„Samozřejmě,“ odpovídám. „Promiňte…“

„Karino, pochopte, že se nic nezměnilo. Stát musí mít nad Hlubinou kontrolu. Ani ne tak kvůli sobě, jako kvůli pokojným občanům, rozumíte?“

„Ne, nerozumím,“ odpovídám upřímně. „My si poradíme sami. Možná jen taktak, ale poradíme si. Copak v reálném světě na nás nezbyla práce?“

„My?“ zdůraznil podplukovník toto jediné slovo.

Přikyvuji:

„My. Ti, co žijí v Hlubině.“

„Toto je vaše skutečná podoba?“ ptá se nečekaně Tomilin.

Takové otázky se nekladou. Ani podřízeným. Ale opět se rozhoduji odpovědět:

„Ano.“

„Moje ne tak docela.“ Najednou se usměje. „Není to dobré… Co napíšete do zprávy?“

„Čistou pravdu,“ odpovídám. „Že se ve věznici nezjistilo nic, co by vyžadovalo služební prověření… s výjimkou několika nevýznamných narušení pracovní disciplíny. Jistě, měla jsem pochybnosti. Ukázalo se, že se do věznice pokoušejí pronikat lidé zvenčí. Ale pochopila jsem, že je to součást převýchovy odsouzených lidí.“

Tomilin kývá hlavou.

„Dovolíte mi odejít?“ ptám se. „Musím psát zprávu.“

„Zítra budu na vedení,“ oznamuje Tomilin. „Se svou zprávou. V devět nula nula. Pokud chápu pravidla slušného chování, měl bych tam přijít ve své skutečné podobě.“

Je to tak nečekané a dojemné, že jen stěží zachovávám nehybnou tvář.

Je šedovlasý a moudrý, nebo mladý a energický?

Bude to opravdu zajímavé.

„V Hlubině trávím polovinu noci. V devět ráno ještě spím,“ odpovídám. „Promiňte. Ale jestli je to rozkaz…“

Tomilin vrtí hlavou.

„Ne. Rozkaz ne. Už vás nebudu dál zdržovat.“

Na okamžik mi připadá, že ho vidím, jak skutečně vypadá. Ani mladého, ani starého. Čtyřicátníka, který se usilovně učil pracovat s počítačem, snažil se pochopit Hlubinu – ne z lásky k ní ani ze zvědavosti, ale proto, že dostal takový rozkaz. Osamělého úředníka, vycvičeného v kabinetních hrách, ovšem také ne z lásky k nim, ale proto, aby mohl dělat svou práci.

Začíná mi ho být líto.

Ne však natolik, abych kvůli tomu vstávala v devět ráno.

„Hodně štěstí,“ povídám před odchodem.

* * *

Pomník Posledního spamera je pořád obklopen mládeží. V Hlubině je hodně pomníků, není nijak obtížné získat kousek místa a něco tam postavit. Ani zjistit oblíbenost pomníku není složité. Ty nezdařené, u kterých se nikdo nesetkává, slouží k posedávání holubů, potom bronz zezelená a mramor se drolí, nakonec magistrát Deeptownu pošle náklaďák a neúspěšný výtvor skončí na skládce. Skládka je věčná a nekonečná. Dlouhé řady zbytečných soch… strašidelné místo.

V Hlubině tak vlastně končí všechno. Je zde příliš mnoho nepodařených výtvorů. Oper stažených ze samplerů, knih napsaných levou zadní, nesmyslných filozofických teorií a neživých obrazů. Všechny odcházejí v nicotu, k věčnému uložení na nekonečných virtuálních skládkách.

Spamerův pomník však žije. U jeho podstavce je pořád málo volných laviček. Nacházím jen jednu, u stánku si beru láhev piva a usedám. Schválně doprostřed lavičky, abych dala na vědomí, že nestojím o náhodné známosti. Opravdu ke mně nikdo nepřisedá. V Hlubině jsme se naučili vážit si jeden druhého. Bez bdělého dozoru policie, bez supermanů-diverů z ministerstva vnitra. Znamená to, že něco umíme?

Pomníky jsou místa schůzek. Nikdo mě sem nepozval, ale je to místo, kde jsem se setkala s Čingizem.

Sedím na lavičce. Piji studené pivo – je studené přesně tak, jak má být. Pohlížím do jasného nebe. Když jsem byla malá, jednou jsem se nebe polekala. Byla jsem s rodiči na moři a najednou jsem se při ležení na zádech podívala vzhůru. Nebe bylo tak bezedné a čisté, že jsem pochopila: Dá se do něho spadnout. Odtrhnout se od horkého písku, hloupě zamávat rukama a vyletět nahoru – do nebe, které je bezedné. Nad hlavou se bude otáčet obrácená země, plačící rodiče, zevlouni s vyvrácenými hlavami, stromy kývající větvemi. Ti do nebe nespadnou, protože nevědí, že se do nebe dá spadnout…

Jak je to dávno. Ale zapamatovala jsem si to. Stejně jako puzzle, které jsem nemohla dokončit. Stejně jako první zamilování, první skutečnou křivdu, první návštěvu v Hlubině, první zradu…

„Dovolíte?“

Pohlížím na Čingize. Přikývnu a posunu se kousek stranou.

„Asi jsme opravdu k smíchu,“ povídá tiše Čingiz. „Všechny schopnosti jsou k ničemu, když tě provider odpojí od sítě. Na pouhý pokyn ministerstva vnitra.“

„Jak jsi vstoupil?“ ptám se.

„Postaru. Po telefonní lince.“ Čingiz usedá vedle mě.

„Já jsem vás neudala,“ vysvětluji. „Sledovali vás už od samého začátku. Nebylo prostě vhodné dělat rozruch. Proto vás ignorovali… a jakmile bylo třeba – odpojili vás.“

Kývá mlčky hlavou, ale je mi jasné, že chce položit otázku.

„Jak jsi mě našel?“ ptám se. „Mám marker?“

Čingiz vrtí hlavou.

„Došlo mi, že se setkáváme u pomníků. Smím se napít?“

Ke stánku s pivem zadarmo je několik kroků. Ale podávám mu láhev. A začínám vyprávět o tom, co nemám právo prozrazovat. O tom, jak nevznikají diveři.

„Děkuji,“ říká Čingiz, když domluvím. „Děkuji. Věřil jsem, že jsi přece jen na naší straně.“

„Co s tím mám společného? Nic jsem nedělala.“

„Dělala,“ ujišťuje mě Čingiz. „Nechtěla jsi, aby uspěli. Možná jako jediná ze všech, kteří pokus sledovali.“

„No a? Nechci snad málo věcí?“

„Hlubina je víc, než si lidé myslí,“ povídá přesvědčeně Čingiz. „Není to obývaný prostor. Je to něco víc. My jsme částice Hlubiny. Stává se takovou, jakou ji chceme mít. Kdybychom chtěli zaplavit ulice čerstvě raženými divery, došlo by k tomu. Ale bylo třeba, opravdu bylo třeba, aby si někdo z těch, co přihlíželi pokusu, nepřál jeho úspěch…“

Je legrační. Přitom je to dospělý muž…

„Tak dobře, ať je to má zásluha,“ souhlasím. „Umluvil jsi mě.“

Čingiz se usmívá a vrací mi láhev.

„Tvůj přítel Stěkov se opravdu vydal do vězení zhubnout?“ ptám se.

„Bůhví,“ krčí Čingiz rameny. „Někdy nepoznám, jestli mluví vážně. Někdy to nepozná ani on… Karino?“

„Copak?“ stále ještě hledím do nebe.

„Jsem mizerný ctitel,“ uznává sebekriticky Čingiz.

Nemyslím si to. Na podobné typy se už ve škole holky přímo lepily. Ale právě takoví se naučí děvčatům vyhýbat a neucházet se o ně.

„Virtuální pivo není to nejlepší na světě,“ pokračuje Čingiz. „Smím tě pozvat do restaurace?“

Vida, vida… Nebyl nikdo a najednou je jich víc… Tomilin a Čingiz.

„Čingizi,“ odpovídám zamračeně. „Chceš vyslechnout jeden příběh?“

„Povídej.“

„V dětství jsem měla hru. Puzzle. Nádherné… s rytířem a princeznou… natahovali se k sobě. Složila jsem je… skoro. Chyběl jen jeden dílek. Mezi rukou princezny a hlavou rytíře. Chápej, ten dílek zapomněli dát do krabice.“

Čingiz mlčí.

„Já jsem asi taková princezna,“ pokračuji. „Když se k někomu natáhnu, nic z toho není. Tak se po mně nenatahuj.“

„To puzzle znám," ozývá se najednou Čingiz. Hlas se mu mění, je smutný, skoro provinilý. „Víš, že se ty mozaiky rozřezávají náhodně podle počítačových výpočtů?"

„Ale…"

„Stávalo se ti, že jsi místo jednoho dílku přiložila jiný? A on se zdánlivě hodil, jenže zůstala nepatrná, skoro neviditelná mezera…"

„Stávalo."

„Jednou puzzle rozřezali špatně. Dalo se složit dvěma způsoby. Když se složilo nesprávně, zůstaly mezery, ale úplně maličké, neviditelné. A uprostřed chyběl jeden dílek. Nastal obrovský skandál, skoro třetina kupců ho složila nesprávně a zasypali firmu reklamacemi."

„Nekecáš?" ptám se roztržitě. „To se nemohlo stát!"

„Třeba to nebyla náhoda," přiznává Čingiz. „Firmu hacknul po síti jeden mladý a nerozvážný ruský hacker… chtěl si zažertovat, strávil noc výpočty… a vůbec si neuvědomil, že kvůli tomu žertu desetitisíce lidí… Čestné slovo, Karino, potom jsem pochopil…"

Jaká škoda, že virtuální nádobí se nedá rozbít!

Házím láhev Čingizovi na hlavu, ale stačí uhnout.

„Jsi ubohá, hnusná, necitelná, zbabělá zrůda!" Zalykám se hledáním vhodných přívlastků. „Zrovna ty!"

„Proč zrůda?" rozčiluje se Čingiz a drží se v bezpečné vzdálenosti. „Karino, čestné slovo, opravdu toho lituji!"

„Víš, jak jsem brečela?" řvu na něho. „Možná mám od té doby psychické trauma!"

Všichni v parku nás zvědavě pozorují. Včetně kolemjdoucího policisty. Už druhý den na stejném místě… Je to ostuda…

„Mám známého psychoanalytika." Čingiz obratně uhýbá. „Karino, odpusť! Byl jsem mladý a hloupý!"

Otáčím se a hrdě odcházím od pomníku. Z davu někdo pokřikuje. Čingiz mě dohání a žalostně prosí:

„Poslyš, vždyť je to už patnáct let! Kdybych někoho zabil, už by mě propustili! Karino, čím to můžu odčinit?"

Zastavuji se a přeměřuji ho pohledem. Odsekávám každé slovo:

„Zítra. V osm. U mého vchodu. S kyticí. Ale růže nemám ráda.“

„V osm…“ opakuje ztrápeně Čingiz.

„V osm večer,“ upřesňuji.

Přece jen nejsem necita.

„Opravdu se stydím,“ začíná zase Čingiz.

„Zmiz a ať tě do zítra nevidím!“ poroučím. Čingiz přikývne a rozplyne se ve vzduchu.

„Diver…“ konstatuji pouze.

Ujdu ještě několik kroků a začínám se smát.

Sama sobě. Malé holčičce, která chtěla složit puzzle co nejrychleji a nevšímala si nepřesností. Vymyslela si celou filozofii. Hloupé holčičce, která nechtěla dospět.

Za jak dlouho bych asi dokázala složit puzzle správně?

1100.1

„Zrcadla“
(Modrý konec)

Kdo jsem?

Sama bych to ráda věděla. My všichni, kteří dáváme přednost životu v Hlubině, jsme zvláštní. Všichni máme své vrtochy. Ale když je těch vrtochů moc, rozdíly mezi nimi mizí.

Co je na tom, že má přítelkyně v Hlubině skáče padákem, a v životě se bojí výšek? Co je na tom, že můj první virtuální manžel byl ve skutečnosti desetiletý ukrajinský flink? Co je na tom, že občas zajdu ráda do lesa u Deeptownu, nekonečného a nudného, který jen „vyplňuje pozadí“, a celé hodiny brouzdám v chuchvalcích šedé ranní mlhy… Tam je pořád ráno, přítmí, a les nemá konce…

Jsme natolik zvláštní, že se stáváme obyčejnými…

„Jsem docela obyčejná,“ povídám Tomilinovi. „Jen víc než jiní brouzdám v Hlubině, to je všechno… Možná proto jsem chápavější.“

„Odejdi, Denisi,“ přikazuje Tomilin a dívá se na mě. „Víš, co máš dělat.“

Programátor odchází. Tomilin přistupuje ke mně. Bere mě za loket, pohlíží mi do očí a přechází na tykání:

„Odkud jsi, holka?“

Pokouším se uvolnit, ale drží mě pevně. Ne hrubě, ale nevytrhnu se.

„Viděl jste mé doklady.“

„Tvé doklady nemají cenu klávesnice, kterou byly napsány! V Úřadě pro dohled žádná Karina Opekinová nepracuje!“

Má snad deep psychózu?

„Tak proč mě nezatknete?“ mumlám a pokouším se uvolnit ruku. Když to na člověka přijde, je lepší se s ním nehádat. Je nutné ho přesvědčovat, chovat se logicky.

„Ohlásil jsem to… nahoru, ale přikázali mi, abych nic nedělal. Řekli, že děláš inspekci pro jinou organizaci.“ Tomilin mě najednou pouští a usedá ke svému stolu. „Tak odkud jsi? Z FSB? Síťové policie? SBP?“

Co to blábolí?

Ale nehádám se. S nemocnými je lepší se nehádat.

„Jaký je v tom rozdíl?“ ptám se drze. „Poručili vám, abyste nic nedělal?“

„Odkud jste věděla, že se pokus nezdaří?“ odpovídá otázkou Tomilin.

„Už jsem to říkala, domyslela jsem se! Bývám v Hlubině často. Já…“

„Ještě řekni, že toto je tvá skutečná podoba,“ usmívá se sarkasticky Tomilin.

Mlčím. Proč se hádat, když mi předem nevěří.

„Jaké jsou tedy závěry inspekce?“ ptá se Tomilin. „Co oznámíte, Karino Petrovno?“

Do oslovení vkládá tolik ironie, že se bezděčně cítím provinile.

„Čistou pravdu,“ odpovídám. „Že kromě bezvýznamného porušení pracovní disciplíny v první virtuální cele jsem nezaznamenala nic neobvyklého. Měla jsem sice pochybnosti, protože se ukázalo, že do věznice pronikají cizí lidé. Ale vy jste mě ujistil, že je to součást programu převýchovy odsouzených.“

„Program nezruší,“ tvrdí Tomilin, jako by přesvědčoval sám sebe. „Určité výsledky jsou…“

„Jaké výsledky?“ ptám se nevinně. „Supermožnosti mají v Hlubině jen vzbouřenci. Jedinci, individualisté. A ty ve vězeňské cele nevypěstuješ.“

Za mými zády klapnou dveře, objevuje se Denis.

„Mluv,“ přikazuje Tomilin. „Nestyď se.“

Nevidím, ale cítím, že Denis rozhazuje rukama. Zato slyším, jak provinile mumlá:

„Naše aparatura za to nemůže… kanál je zokruhován na šestnácti serverech, ale kde vychází ven, není možné zjistit.“

„Efesbé,“ pohlíží na mě přesvědčeně Tomilin. „Je to tak? Věděla jste, že děláme nesmysly, ale mlčela jste?“

„Už nebudu odpovídat,“ odcházím ke dveřím. „Mějte se.“

Denis mi rychle ustupuje z cesty. A stěží slyšitelně říká:

„Máte skvělé zabezpečení!“

Z nějakého důvodu si vzpomínám na vězně, kteří při pohledu na mě hodnotili taktovou frekvenci procesoru.

Ale nediskutuji. Vycházím na chodbu, jdu rychle kolem pokojů personálu, kam jsem nasadila „štěnice“, kolem ochranky, kolem zamřížovaných dveří k vězeňskému bloku. No tohle! Pokládali mě za kontrolu z FSB! Našich oficiálních spojenců a tichých konkurentů… je to k smíchu.

Ale co je to za blbost se zokruhováním kanálu? Vstupuji docela obyčejným kanálem, možná s poněkud profesionálnějším zabezpečením, ale ne natolik, aby ho Tomilinovi programátoři neodhalili…

Uleví se mi až na ulici, v živořícím parčíku před věznicí. Začíná mi docházet ironie všeho, co se tu děje. Tomilin se zbláznil. Nebo se někde zmýlil. Případně se mě vedení rozhodlo krýt a zpražilo příliš horlivého podplukovníka.

Ale nemůžu nevědět, kde doopravdy pracuji.

Usedám na roubení vyschlé kašny. Zapaluji si, vrtím hlavou a chechtám se drsným smíchem Xenie.

Ještě tohle. Teď budou ze všeho obviňovat nezúčastněné efesbéčáky. Budiž, nemám s Tomilinem nic společného. A vytvořit divery se nepodařilo. To je dobře. Není nic horšího, než když se dělají v nevhodnou dobu zázraky. Ještě k tomu nedozrál čas – jako nedozrál čas pro vysokoteplotní supervodiče, prostředky prodlužující život do tří set let, odhalení pravdy o inteligenci delfínů a sestřelených UFO, pro všechna tajemství, ukrytá v nejtajnějších archivech sítě…

Ale jak o nich vím?

Snažím se vzpomenout, ale vzpomínky se mi pletou a mizí, zanechávají jen tíživý neklid.

Nesmím na to myslet. Není to důležité.

Vybíhám na ulici, zvedám ruku a lovím taxi. Řidič trpělivě čeká, dokud se nerozmyslím.

Kam teď?

K některému východu?

Nebo mám hledat neúspěšné bojovníky v čele s Čingizem? Uklidnit je?

Ale kde je mám hledat? A kde oni budou hledat mě?

„Prosím k…“ opět na okamžik zmlknu a přemýšlím. Třeba k pomníku Posledního spamera? Schůzky bývají u pomníků… to vím… nebo k virtuální obdobě Včelařské ulice, kde jsme se sešli v reálu? „Včelařská ulice, Moskva.“

Řidič souhlasí, takže adresa existuje. Nic divného. Jedním z největších a nejprestižnějších projektů moskevského magistrátu bylo vytvoření kopie Moskvy v Hlubině, zvučný reklamní a turistický záměr. Zlí jazykové tvrdí, že projekt stál tolik peněz, že by se za ně dalo postavit půl města…

To je ovšem přehnané. O dva řády.

Taxík krouží Deeptownem. Přijíždí na hranici ruského a amerického sektoru, ke gigantickému zářícímu oblouku, jehož velikost neponechává žádné pochybnosti o autorovi. Říká se, že sochař se sklonem ke gigantománii v poslední době tvoří svá díla výhradně v Hlubině…

Projíždíme obloukem a ocitáme se v moskevských ulicích.

Nejsou všechny dostatečně prokreslené. Jak která. Občas je však shoda se skutečností překvapující. Když přijíždíme ke Včelařské ulici, vidím dopraváka na stejném místě, kde stál včera v noci v reálu. Trhnu sebou.

K deep psychóze není moc daleko…

U domu číslo pět platím a vystupuji z vozu. Samozřejmě tu nikdo není. Čingiz na mě nečeká, nevidím vlastně vůbec nikoho. Ulice vypadá jako opravdová, což je dobře. Je možné, že zde bydlí jeden z programátorů, kteří se účastní projektu, a tak se postaral…

Jdu k místu, kde jsem v noci parkovala. A ztuhnu.

V noci zřejmě pršelo. Samozřejmě virtuálně.

Tady stálo auto. Obdélník asfaltu je světlejší, hlavní nápor deště odnesl vůz.

Skláním se a zvedám z chodníku rozmoklý oharek. „Mild seven“. Co kouřil Čingiz? Nevzpomínám si.

Odhazuji oharek a štítivě si utírám prsty do kapesníku.

Nic neobvyklého! Absolutně nic! Počasí ve virtuální Moskvě se mění stejně jako ve skutečné. To je obvyklý postup serveru, žádné složitosti. A auta tady jezdí, vytvářejí pozadí. Prostá shoda.

Ale já jsem se setkala s Čingizem v reálu!

Opravdu?

Řekla jsem mu, že vstoupím do Hlubiny. Čingiz navrhl setkání v reálu. Odpověděla jsem… co jsem vlastně odpověděla? Nějakou divnou frázi… „na neutrálním území“… Čingiz souhlasil, navrhl tuto adresu a ověřil, jestli opravdu existuje.

Deeptown se často nazývá „neutrální území“…

Začíná se mi točit hlava. Buď jsem smrtelně unavená nebo myslím na něco, co za to nestojí…

„Karino?“

Otáčím se a hledím na Čingize.

Tentokrát přijel sám. I auto má stejné. Tentokrát vidím lépe, je to jaguár.

„Nějak mě napadlo, že tě tady najdu.“ Čingiz nemotorně mává rukama. „Napřed jsem jel k pomníku Posledního spamera. Nenašel jsem tě, tak jsem jel sem.“

„Odpojili vás?“ ptám se. Raději bych se zeptala na něco jiného. Ne na tohle! Nedělám, co chci! Zato dělám to, co je… dovolené.

Kým dovolené?

„Ano,“ kývá hlavou Čingiz. „Všechny mé schopnosti… jsou k ničemu, když tě provider odpojí od sítě. Na pouhý pokyn z ministerstva vnitra.“

„A jak jsi vstoupil?“ zajímám se.

„Postaru. Telefonní linkou.“ Čingiz se mračí. „Je to pocit, jako bych přesedl do žigulíka.“

„Je to taky auto, má ho hodně lidí,“ odpovídám mechanicky. Mít v Hlubině auto je přepych, jednu dobu byl virtuální soukromý provoz zakázán úplně. A mít virtuálního jaguára… Je zdaněn stejně jako v reálu. Stejně jako virtuální hodinky „Rolex“ a „Patek Philippe“, jako čtyřicetiletá whisky… Lidská ješitnost žije i v Hlubině.

„Promiň, nechtěl jsem tě urazit,“ říká upřímně Čingiz. „Ale… co se stalo?“

„Nic. Jim to taky spadlo,“ odpovídám. Začínám vyprávět o řidiči, který dokázal zatočit volantem. O vrahovi, který oživil lištičku…

Čingiz se usmívá pořád víc a víc. Chci se ho zeptat na něco jiného… na něco docela jiného. Na to, kde jsme se doopravdy sešli!

Ale pokračuji ve vyprávění.

„Doufal jsem, že to tak dopadne,“ povídá Čingiz. „Čestné slovo, doufal.“

„Proč?“ zajímám se.

„Hlubina je víc, než si lidé myslí,“ povídá přesvědčeně Čingiz. „Není to obývaný prostor. Je to něco víc. My jsme částice Hlubiny. Stává se takovou, jako ji chceme mít. Kdybychom chtěli zaplavit ulice čerstvě raženými divery, došlo by k tomu. Ale my jsme nechtěli, a Hlubina to nedovolila.“

„Mluvíš tak, jako kdyby žila.“

„Myslím si, že tomu tak je.“ Čingiz se nijak nepozastavuje nad svými slovy. „Síť je příliš velká. Není možné propojit miliony počítačů a čekat jen kvantitativní změny. Zanecháváme v Hlubině své stopy. Odlitky, otisky slov, činů, přání. My… ji učíme, ne? Dáváme jí části duše… a Hlubina si to jednou uvědomí.“

„Čím?“ ptám se. „Pavučinou vodičů natažených po celé zeměkouli a miliony počítačů? Elektronickým Frankensteinem? Monstrem, netvorem, golemem, koktejlem

jejich nadutosti, ambicí, žádostivosti, prázdného žvanění, veleučeného filozofování? Myslíš, že taková Hlubina může pochopit lidi? A můžou lidé pochopit takovou Hlubinu?“

„Možná ne,“ odpovídá Čingiz. „Ani my nemyslíme na to, že naše vědomí jsou jiskřičky na pavučině synapsí mezi našimi neurony. Známe svou osobnost, ale ne hladinu hormonů v krvi ani působení prastarých instinktů.“

Odmlčuje se a vytahuje cigaretu z modrobílé krabičky „Mild seven“. A než si zapálí, dodává:

„V každém případě my si můžeme vybrat, zač se budeme pokládat. Za člověka nebo golema.“

„Čingizi, pojďme odtud,“ prosím. „Máš tady oblíbenou hospodu?“

„Raději v opravdové Moskvě. Je tam taková útulná restaurace…“ začíná Čingiz.

Vrtím hlavou. Připadá mi, že stačí přivřít víčka, pohlédnout do tmy a uvidím něco, co nechci vidět. Nekonečný šedý chaos, kaši neuronů, mrkajících plamínky synapsí.

Ale oči nezavírám.

„Začínám se bát, jestli jsi to opravdu ty…“ nedokončuje Čingiz.

Beru ho za ruku. Ruka je opravdová, živá a teplá. Člověk, žádný golem.

„Čingizi, nejsem vdaná ani nezletilá, nejsem stará ani ošklivá. Jsem taková, jakou mě teď vidíš. Přesně taková. Žádná jiná Karina neexistuje.“

„OK,“ říká po krátké pauze. „Promiň.“

„To nic,“ usedám do auta. „Dnes je takový zvláštní den… představ si: Tomilin usoudil, že jsem kontrola z jiného úřadu, z FSB…“

„Neříkej to slovo nahlas,“ žertuje Čingiz. „Proč má podplukovník najednou takové obavy?“

„Nedokázali prorazit mé zabezpečení a najít kanál.“

Čingiz přikyvuje a uctivě dodává:

„Poctivě přiznávám, že jsem se tě taky pokusil sledovat. Došel jsem do virtuálního pokoje – konec. Vynikající zajištění, vůbec jsem nepochopil jeho podstatu.“

„To táta,“ neváhám. „Je skvělý programátor. Instaloval vlastní zabezpečení.“

„Důkladný táta,“ souhlasí Čingiz.

Jaguár se rozjíždí, zakláním hlavu. Úkosem pohlížím na Čingize.

Opravdu se podobá rytíři z mého starého puzzle.

Tuto mozaiku nikdy nesložím do konce. Vím to. Ani přitom nemusím zavírat oči.

Ale rytíř a princezna to nemusí vědět.

Sergej Vasiljevič Lukjaněnko

Jeden z předních současných ruských autorů fantastické literatury se narodil 11. dubna 1968 v kazašském Karatau (městečko v Džambulské oblasti na jihu země). Vystudoval obor lékař-psychiatr na Státní lékařské fakultě v tehdejší Alma-Atě, avšak této profesi se prakticky nevěnoval. O fantastiku se zajímal již od dětství – mezi jeho oblíbence patřili Krapivin a Heinlein. Delší dobu působil jako zástupce šéfredaktora časopisu Miry (Světy), zaměřujícího se na fantastiku, a právě tehdy – ve druhé polovině 80. let – se pustil do psaní svých vlastních povídek. První z nich, Narušení *(Narušenije)*, vyšla v časopise Zarja (Úsvit) již v roce 1988. Úspěchy jeho krátkých příběhů ho po několika letech přivedly na dráhu profesionálního spisovatele; nutno říci, že oblibu u čtenářů získal hned od začátku své tvůrčí dráhy. Po rozpadu Sovětského svazu se přestěhoval do Moskvy, která mu brzy přirostla k srdci. Žije tam dodnes a v tomto městě se odehrává i nemalá část jeho knih.

Jako první byla Lukjaněnkovi publikována sbírka **Atomový sen** (*Atomnyj son*, 1992), obsahující průřez jeho dosavadní povídkovou tvorbou. V témže roce vyšel i jeho první román, jenž mu okamžitě přinesl popularitu. **Rytíři Čtyřiceti ostrovů** (*Rycari Soroka Ostrovov*) jsou příběhem skupiny dětí, unesených mimozemskou rasou na jinou planetu, aby tam mezi sebou bojovaly o šanci vrátit se domů.

Daleko výraznější však byla trilogie Lord z planety Země (*Lord s planěty Zemlja*) z roku 1994, tvořená romány **Princezna, pro niž stojí za to zemřít, Planeta, která není** a **Skleněné moře.** V těchto klasických dobrodružných space operách se mladý hrdina ze současnosti (zpočátku spíše

antihrdina) ocitá ve vzdálené budoucnosti Galaxie, kde usiluje o záchranu mladé šlechtičny, svádí boje s náboženskými fanatiky, a dokonce zasahuje do velkého konfliktu lidstva s mimozemskou civilizací.

Díky dilogii **Hranice snů** (*Linija grjoz*, Triton 2005) a **Vládcové iluzí** (*Imperatory iljuzij*, Triton 2005), která v Rusku poprvé vyšla v roce 1996, se Lukjaněnko ocitl mezi naprostou špičkou ruských autorů sci-fi. V dokonale propracovaném vesmíru se mezihvězdný tulák a profesionální bodyguard Kay Altos zaplétá do záležitosti, která může změnit osud celého lidstva. Obě knihy bývají označovány za „filozofické space opery"; a třebaže toto hodnocení ne zcela sedí, rozhodně se nejedná o bezduché akční příběhy, nýbrž o texty s „něčím navíc", jak už je u Sergeje Lukjaněnka zvykem.

V roce 1996 se na trhu objevila také povídková sbírka **Odložená pomsta** (*Otloženno*je *vozmezdie*), v jejíž titulní novele je velice věrohodně vylíčen svět, zdevastovaný jadernou válkou, a dark fantasy **Chlapec a Temnota** (*Maľčik i Ťma*) – posledně jmenovaná kniha později vyšla také jako Dveře do Temnoty.

Na další trilogii Lukjaněnko spolupracoval se spisovatelem, básníkem a hudebníkem Julijem Burkinem. Knihy **Dnes, mami!** (*Segodňa, mama!*, 1997, připr. Triton), **Ostrov Rus** (*Ostrov Rus'*, 1997) a **Car, carevič, král, královic…** (*Car', carevič, korol, korolevič…*, 1997) spojuje kromě hlavních postav také kousavý humor a satira. Autoři se bez servítků vysmívají všemu a všem – od žánrových klišé až po stav současné ruské společnosti.

Po zvláštním mystickém thrilleru **Podzimní návštěvy** (*Osennije vizity*, 1997) přišla další kniha, která se v Rusku stala kultovní. Kyberpunkový román **Bludiště odrazů** (*Labyrint otraženij*, 1997, Triton a Argo 2007) vzbudil tak velkou vlnu zájmu (především mezi počítačovými nadšenci), že se dočkal řady dotisků i dvou pokračování **Lživá zrcadla** (*Faľšivyje zerkala*, 1998, Triton a Argo 2008) a **Průzračné vitráže** (*Prozračnyje vitráži*, 2000, Triton a Argo 2008). Děj

se odehrává v nedaleké budoucnosti, kdy vedle skutečného světa existuje i masově používaná virtuální realita – Hlubina. Ze všech jejích obyvatel jsou nejzáhadnější diveři, kteří se v digitálním neskutečnu cítí jako ryby ve vodě a dokážou dělat věci, o nichž se dnešním hackerům ani nesní.

K vesmírným science fiction se autor vrátil v románech **Hvězdy, ty studené hračky** (*Zvjozdy cholodnyje igruški*, 1997, Triton a Argo 2006) a **Svět Stínu** (*Zvjozdnaja těň*, 1997, Triton a Argo 2007). Lidstvo se do vesmíru dostalo příliš pozdě. Galaxie je již rozdělena mezi Silné rasy, pro něž jsou rasy nových kosmických cestovatelů pouhými bezvýznamnými služebníky. Nebyli by to však lidé, aby se svému osudu nevzepřeli.

Že mu není cizí ani žánr fantasy, ukázal Sergej Lukjaněnko v knize **Zlé časy pro draky** (*Ně vremja dlja drakonov*, 1997), na níž spolupracoval s jiným výborným mladým autorem Nikem Pěrumovem. Originální fantasy je i román **Chladné břehy** (*Cholodnyje běrega*, 1998) a jeho pokračování **Nadchází jitro** (*Blizitsa utro*, 2000), odehrávající se v alternativním světě, v němž se místo Ježíše Krista objevil Nevlastní syn Boží, který lidem přinesl magii a zcela tím změnil běh dějin.

Konec roku 1998 přinesl knihu **Noční hlídka** (*Nočnoj dozor*, Triton a Argo 2005), o které asi není třeba se zvláště rozepisovat. Stačí jen poznamenat, že nesčetněkrát dotiskovaná, zfilmovaná a cenami ověnčená sága o věčném boji sil Světla a Tmy přinesla spisovateli obrovský věhlas doma i ve světě, velké peníze a také obavy z toho, aby u čtenářů nebyl navždy zaškatulkován jen jako „autor Hlídek“. Druhý díl **Denní hlídka** (*Dněvnoj dozor*, Triton a Argo 2005) napsal ve spolupráci s Vladimírem Vasiljevem, třetí – **Šerou hlídku** (*Sumerečnyj dozor*, Triton a Argo 2005) – opět sám. V roce 2006 spatřila světlo světa kniha **Poslední hlídka** (*Poslednij dozor*, Triton a Argo 2006), jež má celý cyklus definitivně uzavřít (třebaže, jak si uvědomuje i sám autor, je *definitivně* příliš silné slovo).

Lukjaněnkův několikaletý příklon k fantasy však neznamenal, že by autor zanevřel na sci-fi příběhy, odehrávající se ve vzdálené budoucnosti. Patří k ním román **Genom** (*Genom,* 1999), v němž je lidská rasa geneticky rozdělena na dva odlišné „poddruhy" a čelí hrozbě v podobě agresivních mimozemských vetřelců. **Tance na sněhu** (*Tancy na sněgu,* 2001), zasazené do téhož pochmurného světa, sice byly napsány později, odehrávají se však sto let před událostmi Genomu.

Román **Spektrum** (*Spektr,* Epocha 2005) v Rusku vyšel v roce 2002 a znamenal návrat ke svižným dobrodružným space operám z počátečního období Lukjaněnkovy tvorby. V nedaleké budoucnosti se před lidstvem otevírá celý vesmír – je totiž kontaktováno mimozemskou rasou Klíčníků, přinášející technologii teleportace mezi planetami.

V roce 2004 se čtenáři, čekající na další Lukjaněnkovu knihu, dočkali alespoň povídkové sbírky **Gadget** (*Gadžet,* 2004), obsahující celou řadu žánrově odlišných příběhů – starších i těch nejnovějších. Autor se během tohoto období kromě práce na Poslední hlídce a tvorbě filmových scénářů věnoval také psaní povídek, vycházejících v časopisech i v rozličných tématických antologiích.

Kirill, hlavní hrdina knihy **Makulář** (*Černovik,* 2005), je doslova vymazán ze světa. Přátelé, sousedé, kolegové z práce, ba i milovaná dívka na něho zničehonic zapomínají, jeho občanský průkaz se rozpadá v prach. Kdo za to může? Kirillovi nezbývá, než aby se to pokusil odhalit.

Sergej Lukjaněnko žije, jak již bylo řečeno, v Moskvě. Je ženatý a má jednoho syna. Chová několik domácích zvířat, rád vaří a kouří svou oblíbenou dýmku. Jeho největším koníčkem je psaní – což je nejspíš dobře, neboť ho právě psaní zaměstnává natolik, že mu už na nic jiného prakticky nezbývá čas. Za své knihy získal řadu cen; je nejmladším držitelem Aelity, nejprestižnějšího ruského SF&F ocenění, jež se uděluje za největší přínos rozvoji fantastických žánrů.

Lukjaněnko je autorem, který nezklame. Jistě, jako každý spisovatel má lepší a horší knihy, žádná z nich však nebyla propadákem, žádná neurazila čtenářskou veřejnost. V jeho dílech snad každý nalezne to své – ať už je milovníkem přímočaré akce, nebo literárním gurmánem, pro nějž jsou nejdůležitější důmyslná podobenství o relativnosti dobra a zla a věčné hledání místa člověka ve světě. Navíc mu není cizí žádný z fantastických žánrů – umí napsat vše od kyberpunku přes space opery až po hrdinskou fantasy.

Navzdory tomu, že Lukjaněnkova spisovatelská dráha již trvá téměř patnáct let, stále mu neschází chuť do psaní a množství nápadů. Existuje nemálo autorů, kteří psali kvalitně jen do doby, než se proslavili, a ve svých dalších dílech už pouze pilně vykrádali sami sebe. Lukjaněnko se však nenechal zkazit literárním věhlasem ani vysokými honoráři. Stále zůstává spisovatelem, který má rád své čtenáře, a každá jeho další kniha přináší něco nového a originálního. Počkejme si tedy, čím nás překvapí příště. Rozhodně je nač se těšit…

Konstantin Šindelář

Sergej Vasiljevič Lukjaněnko

Lživá zrcadla
Z ruského originálu Falšivyje zerkala
vydaného nakladatelstvím Izdatělstvo AST v Moskvě 2001
přeložil Pavel Weigel.

Průzračné vitráže
Z ruského originálu Prozračnyje vitráži
vydaného nakladatelstvím Izdatělstvo AST v Moskvě 2004
přeložil Pavel Weigel

Vydalo nakladatelství ARGO jako svou 1029. publikaci
a nakladatelství TRITON jako svou 1118. publikaci,
v edici TRIFID svazek 225,
v Praze roku 2008. Vydání 1.
Odpovědný redaktor Luděk Příhoda.
Technický redaktor Milan Dorazil.
Ilustrace na obálce Milan Fibiger.
Grafická úprava obálky Dagmar Krásná
Tisk Těšínské papírny

ISBN 978-80-7203-924-1 (Argo)
ISBN 978-80-7254-999-3 (Triton)

Knihy nakladatelství Triton si můžete objednat na
www.tridistri.cz.
Tamtéž naleznete informace o zvýhodněných cenách
SF klubu Trifid.

Knihy nakladatelství Argo distribuuje
knižní velkoobchod Kosmas,
sklad: V Zahradě 877, 252 62 Horoměřice
tel: 226 519 383, fax: 226 519 387
e-mail: odbyt@kosmas.cz
www.firma.kosmas.cz
Knihy je možno zakoupit v internetovém knihkupectví
www.kosmas.cz